tiũ ad põs motoꝝ ibi ſũt mot⁹ eq̃ ueloces. ⁊ p ꝯñs p illos mot⁹ ptrãſeũtur eq̃lia ſpatia i eodẽ tpe uł i eq̃li. igr̃ ſi duo mouẽtia diuiſim moueãt duo mo^{lia} diuiſiʒ p aliqđ ſpatiũ i eodẽ tpe illa duo mouẽtia ſimł ꝯgregata pñt mouẽ ſił ꝯgregatũ ex illis duob⁹ motis p eq̃le ſpatiũ i eodẽ tpe cuʒ ſit eadẽ ꝓportio. ⁊ p ꝯñs illi mot⁹ ſũt eq̃ ueloces. ℭ Uñ ẽ notãdũ ꝟm ꝯ^{re} h̃ q illa regła ẽ itelligẽda qñ motores eq̃ ueloces mouẽt põdera eq̃li ſpatio ⁊ i eq̃li tpe. ⁊ põit iſtãtiã ubi mot⁹ diuerſificaŧ i ſpatio. d. q ſi alteruʒ mouẽtiũ mouet vnã ãchorã i vna hora p medietatẽ vni⁹ leuce: ⁊ aliđ mouẽs mouet duas ãchoras i vna hora p vnã leucã: nõ ſeq̃tur q duo motores fuerit ꝯgregati ⁊ ãchore fuerit ꝯgregate ut moueãtur ab eis i illa hora neq̃ʒ p vnã leucã neq̃ʒ p dimidiã. ⁊ rõnẽ hui⁹ aſſignat ꝯ^{tor}. d. q ꝓportio ei⁹ qđ ꝯgregaŧ ex duab⁹ potẽtijs ad duo põdera nõ ẽ ſicꝓportio ſoli⁹ vni⁹ potẽtie ad vnũ põdus. cũ ãt fuerit ſpatiũ ⁊ tps fuerit vnũ tũc ꝓportio ei⁹ qđ cõgregaŧ ex duab⁹ potẽtijs motiuis ad duo põdera mota erit eadẽ ꝓportio. ℭ Sed ꝯ̃ h̃ arguiŧ ſic. ga ſit ita q vn⁹ ut plato poſſit portare duas libras p vnã leucã i vna hora: tũc plato põt portare duaſ libras p medietatẽ leuce i vna hora: ⁊ ſit ita q ſor. poſſit portare vnã librã p medietatẽ leuce i vna hora: tũc arguiŧ ſic. Sor. põt portare vnã librã p medietatẽ leuce i vna hora. ⁊ plato põt portare duaſ libras i vna hora p medietatẽ leuce. g̃ ſor. ⁊ plato pñt portare tres libras p medietatẽ leuce i vna hora: q2 ẽ eadẽ ꝓportio cũ ſpatiũ ⁊ ẽt tps ſit idẽ. ſegr̃ igr̃. ſi ſor. põt portare vnã librã p medietatẽ vniuſ leuce i vna hora ⁊ plato duas libras p vnã leucã i vna hora q ſor. ⁊ plato pñt portare tres libras p medietatẽ vni⁹ leuce i vna hora. cui⁹ oppo^{m}. d. ꝯ^{tor} Et h̃ arg^{m} tenet p illã regulã uerã. vʒ. q̃cq̃d ſeq̃tur ad ꝯñs cũ aliq̃ addito ſeq̃tur ad ãñs cũ eodẽ addito. ℭ Dicẽdũ g̃ q platonẽ portare duas libras in vna hora p vnã leucã põt itelligi dupł. ꝯiũcti. vʒ ⁊ diuiſim. ⁊ ꝯiũcti ſic q nõ põt portare vtrãq̃ʒ librã p totũ ſpatiũ. i. p medietatẽ leuce i vna hora ita q p totã horã portet ꝯgregatũ ex duab⁹ libris uł diuiſim ſic q in vna medietate hore portet vnã librã p medietatẽ leuce ⁊ i alia medietate portet aliã librã i. i alia medie^{te} hore ſi itełł q płó portet duas libras diuiſiʒ p leucã i vna hora ⁊ ſor. vnã librã ſic nõ opʒ q ſor. ⁊ pla. ꝯgregati pñt portare tres libraſ p medietatẽ leuce i vna hora ut mãifeſtũ ẽ đ ſe. Nec ſegŧ. płó põt portare duas libras i vna hora p vnaʒ leucã: g̃ põt portare duas libras p medietatẽ leuce i vna hora ut ſatꝫ pʒ: ⁊ forte illo ſẽſu loq̃tur ꝯ^{tor}. Si võ itelligiŧ ꝯiũcti ſic q płó põt portare duas libras ꝯiũcti i vna hora p vnã leucã ex h̃ ſegŧ ut deductũ ẽ i arg^{to} q płó põt portare duas libras per medietatẽ leuce i vna hora: ⁊ q ãbo ſił pñt portare tres libras p medietatẽ leuce i vna hora: ubi ãt p portare p tm̃ ſpatiũ i tãto tpe itelligaŧ ꝟʒ ultimũ põe uł põrũ portãtiũ ſic nõ ſeq̃tur q ãbo ꝯiũcti. ſ. ſor. ⁊ pla. poſſint portare tres libras p medietateʒ leuce pciſe portãdo ꝟʒ ultimũ põe utriuſq̃ʒ tres libras ſolũ p medietatẽ leuce i vna hora: imo bñ ſeq̃tur q pñt i vna hora portare tres libras p maius ſpatiũ q̃ʒ p medietatẽ leuce ut põt patere cuilibet itelligẽti. ℭ Itẽ ſciẽdũ q ꝯ^{tor}. d. h̃ i fine hui⁹ ꝯ^{ti}. q duo ⁊ treſ hoieſ mouẽt ꝯgregatũ qđ nõ pñt mouẽ ꝟʒ ſegregationẽ. qđ itelligo ſic. vʒ. q ptes ꝯgregati pñt ſic ſegregari abſq̃ʒ ꝓportiõe ad q̃nq̃ʒ hoies diuiſiʒ q q̃nque hoies diuiſim nõ pñt portare ptes cẽtũ ſegregatas: ⁊ tñ q̃nq̃ʒ hoies ꝯiũcti pñt portare ꝯgregatũ ex illiſ ptib⁹. Uerũtñ pteſ poſſẽt ſic ſegregari ꝓportiõabiliŧ in cõpatiõe ad q̃nq̃ʒ hoies q poſſẽt portari a q̃nq̃ʒ hoib⁹ diuiſiʒ. ⁊ ſic itelligit ꝯ^{tor}. ſ. q duo ⁊ tres hoies pñt mouẽ ꝯgregatũ: qđ tamẽ nõ pñt mouẽ per ſegregatũ q̃litercũq̃ʒ fcm̃.

ℭ Sic igiŧ i alteratiõe ⁊ i augmẽto aliq̃d. q dẽ eni ẽ augẽs: aliq̃d aũt ⁊ qđ augeŧ. In q̃ʒto ãt tpe ⁊ quãtũ aliđ q̃dẽ auget: aliud aũt augeŧ. Et alterãs q̃dẽ ⁊ qđ alteraŧ: ſimiłr aliq̃d ⁊ quãtũ: ꝟm maius ⁊ minus alterata ſunt: ⁊ in q̃ʒto tempore.

ℭ Hec ẽ 1^{a} ps pn^{lis} hui⁹ capł'i i q̃ pħs cõparat mouẽtia ad mota i motu augmẽtatiõis ⁊ alŧatiõis: ⁊ cõtinet tres ptic'las. qm̃ i p^{a} pħs p̃mittit ſuã itẽtionẽ ⁊ qđdã necẽiũ ad ꝓpoſitũ ſuũ. In 2° ibi ⌊In duplo duplũ.⌋ Põit das reg'las i motu augmẽtationis ⁊ alŧatiõis. i 3ª ibi ⌊Si ãt alterãs.⌋ Excludit vnã regulã falſã i motu alŧatiõis ⁊ augmẽtationiſ cõparãdo adiuicẽ mouẽtia ⁊ mota. In p^{a} igr̃ pti^{la} hui⁹ ptis phũs p̃ p̃mittit itẽtũ ſuũ. d. q ſic ẽ i motu locali ita ẽ i alŧatiõe ⁊ augmẽtatiõe. i. q eedẽ regłe q̃ ſũt i motu locali ſũt ẽt i motu augmẽtatiõis ⁊ alŧatiõiſ. ℭ Deĩde phũs p̃mittit qđdã necẽiũ ad ꝓpo^{m} ſuũ ſic fec̃ i ẗctãdo de motu locali. d. q i motu augmẽtatiõis aliq̃d ẽ augẽs. ⁊ aliq̃d qđ augeŧ ⁊ eodẽ mõ ẽ i motu alŧatiõis. vʒ. q ibi ẽ aliq̃d alterãs. ⁊ aliq̃d qđ alŧaŧ ⁊ illđ qđ auget ⁊ illđ qđ augeŧ ẽ q̃ʒtũ. ⁊ ẽt illđ qđ alŧat ⁊ illđ qđ alŧaŧ ẽ q̃ʒtũ ⁊ tã augmẽtatio q̃ʒ alŧatio ſit i tpe q̃ʒto. ⁊ illa q̃ alteranŧ ꝟʒ magis ⁊ min⁹ ſũt alŧata ꝟm maiorẽ ⁊ minorẽ exceſſũ potentie alterantis ſup potentiã alterati. ⁊ ideo alteratio ſemper ſit in tempore quãto.

ℭ In duplo duplum.

ℭ Hec ẽ 2ª pti^{la} hui⁹ ptis i q̃ phũs põit reg'las das i motu alŧatiõis ⁊ augmẽtatiõis q̃ ſũt 4^{or}. Pria regła ẽ q ſi aliqđ alterãs alŧat aliqđ alte^{le} ſeu augmẽtãs augmẽtet aliqđ augmẽtabile i aliq̃ tpe eadẽ ṽt⁹ i duplo tpe alŧabit uł augmẽtabit idẽ alŧabile uł augmẽtabile ad q̃ʒtitatẽ duplã. ſ. i duplo itẽſiorẽ uł ad duplã q̃ʒtitatẽ: ⁊ h̃ ẽ qđ diẽ pħs i duplo. ſ. tpe duplũ cãbit: ⁊ h^{c} ẽ 21^{a} ꝯ̃ de ãnexis q̃ põt ꝓbari p h̃ q eadẽ ẽ ꝓportio agẽtꝫ ad aliquẽ effectũ i aliq̃ tpe ⁊ eiuſdẽ agẽtꝫ ad duplũ effectũ i duplo tẽpore: ⁊ hec regula intelligitur ceteris parib⁹. i. q agens nõ debiliteŧ in agendo ⁊ q non ſit aliqđ ipedimẽtũ magis ex vna parte q̃ʒ ex alia.

ℭ Et duplum in duplo.

ℭ 2ª regła ẽ q dupla ṽt⁹ i eq̃li tpe cãbit duplã q̃litatẽ uł q̃ʒtitatẽ. Et h^{c} ẽ 22^{a} ꝯ̃ de ãnexis q̃ põt ꝓbari ſicꝫ ꝯ̃ p̃cedẽs. vʒ. p h̃ q eadẽ ẽ ꝓportio agentꝫ ad aliquẽ effectũ ⁊ duplicis agentꝫ h̃ ẽ agentꝫ i duplo fortioris ad duplicẽ effectũ ⁊ hãc regulam intendit pħs cũ dicit ⌊Et duplũ in duplo.⌋ hoc ẽ ṽt⁹ in duplo fortior cauſabit duplũ effectũ in eq̃li tempore.

ℭ Medium autem in medio tempore.

ℭ 3ª regła ẽ q ſi aliq̃ põ cãt aliq̃ʒ q̃litatẽ uł q̃ʒtitatẽ i aliq̃ tpe cauſabit medietatem q̃litatꝫ uł quãtitatis i medietate tẽporis. ⁊ hec eſt 23^{a} ꝯ̃ de annexis que poteſt ꝓbari per hoc. q2 ꝓportio totius virtutis

ad medietatẽ ẽ dupla ad ꝓportiões toti⁹ ṽtutꝫ ad totũ: g̃ i duplo i miori tpe cãbit medietatẽ effect⁹.

ℭ Aut in medio mediuʒ: aut in eq̃li duplũ.

ℭ Quarta regła ẽ. Si ṽt⁹ aliq̃ cãt aliq̃ʒ q̃litatẽ uł q̃ʒtitatẽ i aliq̃ tpe medietas ṽtutꝫ cãbit medietatẽ q̃litatis uł q̃ʒtitatꝫ i eodẽ tpe: ⁊ h^{c} ẽ 24^{a} ꝯ̃ de ãnexis q̃ põt ꝓbari p h̃ q eadẽ ẽ ꝓportio toti⁹ ad totũ. ⁊ medietatꝫ ad medietatẽ: ⁊ hãc ꝯ̃nẽ itẽdit pħs cũ diẽ. aut i medio me^{m}. h̃ ẽ ṽt⁹ i medio h̃ ẽ medietas ṽtutis cãbit mediũ. i. medietatẽ effect⁹ i eodẽ tpe: ⁊ ſi ſit dupla ṽt⁹ i eq̃li tpe cãbit duplã q̃litatẽ uł q̃ʒtitatẽ: ⁊ hec eſt regula ſecunda poſita ſuperius.

ℭ Si aũt alterãs: aut augẽs tãtũ i tãto tpe augeŧ: aut alteret: nõ neccẽ ẽ mediũ i medio: ⁊ in medio mediũ. Sed nihil ſi cõtingit augmẽtabit aut alterabit: ſicꝫ ⁊ i graui.

ℭ Hec ẽ 3ª pti^{la} 2^{e} ptis pn^{lis} hui⁹ capł'i i q̃ pħs excludit vnã regulã falſã i motu alteratiõis ⁊ augmẽtatiõis ⁊ ẽ q ſi aliq̃ ṽt⁹ alteret uł augeat tãtũ in tãto tpe medietas ṽtutꝫ mouebit tãtũ i tãto tpe uł i medio tpis uł in duplo tpe. iſta regła ẽ falſa. q2 ei⁹ oppoſitũ ẽ ueꝝ. ſ. q nõ opʒ q ſi aliq̃ ṽt⁹ alteret uel augeat tãtũ i tãto tpe q medietas ṽtutꝫ alŧet uł augmẽtet tãtũ i aliq̃ tpe ſiue i tpe eq̃li ſiue in duplo ſiue i medietate tpis ſic dcm̃ ẽ de g̃ui. Uñ opp^{m} reg'le p̃dicte falſe põt poni 25^{a} ꝯ̃ de annexis hui⁹ li. ſ. q nõ opʒ q ſi aliq̃ ṽt⁹ alteret uł augmẽtet aliqđ totũ i aliq̃ tpe q medietas ṽtutꝫ poſſit alterare uel augmẽtare tãtũ i aliq̃ tpe: hec ꝯ̃ ꝓbaŧ p ſiłe ſic. Sicꝫ ẽ in motu locali ita ẽ i motu alteratiõis ⁊ augmẽtatiõis. ſʒ i motu locali nõ opʒ q ſi aliq̃ ṽt⁹ poſſit mouẽ localr̃ aliqđ g̃ue h̃ ẽ aliqđ g̃ue põdus q pp h̃ medietas ṽtutꝫ poſſit mouẽ localr̃ tãtũ põduſ i aliq̃ tpe ut viſũ eſt ſupi⁹. ℭ Iſtã ꝓbõnẽ tãgit pħs. d. ſicꝫ ⁊ i g̃ui h̃ ẽ ſicꝫ i mouẽdo g̃ue uti portãdo põduſ g̃ue nõ opʒ q medietaſ ṽtutꝫ poſſit mouẽ totũ g̃ue i aliquo tpe. Ita nec i motu augmẽtatiõis ⁊ alteratiõis opʒ q medietas ṽtutꝫ poſſit alŧare uł augmẽtare totũ i aliq̃ tpe. ℭ Hic ſr̃ duo nõnda. p^{m} eſt q cã pp quã aliđ totũ põt alŧare aliqđ corp⁹: ⁊ tñ ei⁹ medietas nõ põt alterare idẽ corp⁹ ẽ dupł. vna cã p̃t eẽ pp diſtãtiã ut. ſ. q2 corp⁹ alŧabile tãtũ diſtat q̃ʒtũ medietas diſtat toti⁹. nõ p̃t agẽ p tãtã diſtãtiam p q̃ʒtã totũ alterãſ põt agẽ. Alia cã põt eẽ ꝯ̃rietas q̃ ẽ ex pte vna ⁊ nõ ex pte altera ut q2 totũ alterãs hẽt ꝯ̃rietatẽ ad alŧabile ſufficiẽtẽ ad actionẽ ⁊ medietas alterantꝫ nõ hẽt tãtã ꝯ̃rietatẽ ad alterabile q̃ʒta req̃riŧ ad actionẽ ⁊ augmẽtationẽ. Uł dĩ q cã hui⁹ ẽ q2 ṽt⁹ toti⁹ maior ⁊ fortior ẽ q̃ʒ ṽt⁹ medietatꝫ. ℭ 2° ẽ notãdũ q cũ phũs diẽ i tex. In medio mediũ aut in equali duplũ. q pħs p medium uel duplũ in alteratione nõ ſemp intelligit duplũ uel mediũ mobilis: ſed per duplum uel medium itelligit duplũ ⁊ me^{m} forẽ ꝟm quã ſit alteratio uel augmẽtatio q̃litatꝫ uł q̃ʒtitatꝫ q̃ ſe hẽt ad alŧationẽ uł augmẽtationẽ ſicꝫ ſe hẽt lõgitudo ſpatij ad motũ localẽ. Et p h̃ finiŧ h̃ modicũ de expõne ſeptimi pħicoꝝ qđ mihi viſũ ẽ ex itẽtiõe pħi ⁊ ꝯ^{ris} ⁊c̃.

ℭ Finit liber ſeptimus de phiſico auditu.

ℭ Incipit liber octauus.

Ed utꝝ fact⁹ ſit aliqñ mo
6 t⁹ cũ nõ eẽt pri⁹: ⁊ corrũ
pit iteꝝ: ſic q moueri nihil ſit: aut neq̃ʒ fact⁹ ẽ: neq̃ʒ corrũpiŧ: ſed erat ſemper ⁊ erit: ⁊ hoc imortale: ⁊ ſine quiete exiſtit in his que ſunt ut vita quedam nãoib⁹ ſubſiſtẽtib⁹. Eſſe q̃dẽ igitur motũ oẽs affirmãt de nã aliq̃d dicẽteſ ꝓpter h̃ q nõdũ faciũt ⁊ de g̃ñatiõe ⁊ corruptiõe eſſe ꝯſideratiõeʒ oib⁹ ipis. q imꝑoſſibile eſt eſſe: niſi ſit motus.

Ste ẽ octau⁹ ⁊ ultim⁹ liber pħicoꝝ i q̃ ꝯti
i neŧ 4^{or} ẗctat⁹ q2 i p̃ detmiaŧ de eẗnitate ⁊
finitate mot⁹. In 2° ibi ⌊Pri^{m} ãt ꝯſiderõnis.⌋ detminaŧ de imobi^{te} p̃mi motoris. In 3° ibi ⌊Aut ṽo aliđ.⌋ detmiaŧ de p̃mitate motuũ ingrẽdo ⁊ decłando q̃s mot⁹ ẽ p̃m⁹ motuũ. In 4° ãt ibi ⌊Qđ ãt ipartibile.⌋ detmiaŧ de ipartibilitate p̃mi motoris. Prim⁹ tractat⁹ ꝯtiet duo capła. q2 i p̃ declaraŧ q p̃m⁹ mot⁹ ẽ eẗn⁹ ex pte añ ⁊ ex pte poſt. In 2° ibi ⌊Cõtraria ãt ⁊c̃.⌋ ponunŧ ⁊ ſoluunŧ rõnes q̃ videnŧ deſtruẽ eternitatẽ p̃mi mot⁹. Primũ cap^{m} ꝯtiet tres ptes pn^{les}. qm̃ i p^{a} pħs ꝓpõit itẽtionẽ ſuã ⁊ cãm intẽtionis. In ſcđa ibi ⌊Incipiem⁹ aũt.⌋ Decłat itẽtionẽ ſuam oſtẽdẽdo q ſemp fuit mot⁹. In 3ª ibi ⌊Sʒ nõ aliqñ.⌋ reprobat opiones ponentiũ nõ ſemp fuiſſe motũ ut opionẽ Anaxa. ⁊ Empedo. Prima ps ꝯtinet tres pti^{las}: qm̃ i p^{a} phũs põit itẽtionẽ ſuã ⁊ cãʒ itẽtionis. In 2^{a} ṽo ibi ⌊Sʒ q̃ʒti q̃dẽ.⌋ põit opiones antiq̃ruʒ ad utrãq̃ʒ ptẽ q̃õnis. i 3ª ibi ⌊Cõſiderãdũ igiŧ.⌋ oñdit utilitatẽ hui⁹ iq̃uiſitiõis. In p^{a} igiŧ pticula hui⁹ partiſ phũs ꝓponit itẽtionẽ ſuã ⁊ q̃õnẽ ſuã. d. q poſt p̃dcã q̃rẽdũ ẽ ⁊ cõſiderãdũ: utꝝ mot⁹ ſit fact⁹ aliqñ: ita q nunq̃ʒ pri⁹ fuit mot⁹. ⁊ ẽt ẽ q̃rẽdũ utrũ mot⁹ aliqñ cõrũpeŧ: ita q nihil mouebiŧ poſtea uł nũq̃ʒ fact⁹ ẽ mot⁹ de nouo q̃n ſp fuit mot⁹: neq̃ʒ aliqñ corrũpeŧ ſʒ ſp erit mot⁹ tãq̃ʒ qđdã imortale ⁊ ideficiẽſ ſine q̃ete. Ita q nunq̃ʒ oia q̃eſcũt: ſʒ q mot⁹ ẽ tãq̃ʒ vita ideficiẽs ⁊ imortalis oib⁹ exñtib⁹ p nãʒ. Uñ breuiter itẽtio pħi ẽ q̃rere an ſp fuit mot⁹ ⁊ ſp erit uel nõ ſp fuit mot⁹ ⁊ erit. ℭ Et eſt ſciẽdũ q phũs hic cõparat adiuicẽ motũ ⁊ vitã q2 ſic videm⁹ eſſe i aialib⁹. vʒ. q aialia viuũt q̃ʒ diu appet i eis aliq̃s mot⁹. ſʒ ceſſãte oĩ motu ab aialib⁹ dñr aialia mori: ⁊ iđ mot⁹ aſſiłaŧ vite. Eſt eni mot⁹ q̃ſi vita corpoꝝ nãliũ q̃ueadmodũ aia i vita corpoꝝ aiatoꝝ. ℭ Eẽ q̃dẽ ⁊c̃. ⌊Cãʒ hui⁹ inq̃ſitiõis aſſig̃t. ſ. an ſp fuit motus ⁊ ẽ iſta: q2 pħs itẽdit p̃ſcrutari an mũdus ſit eẗnus uł de nouo factus: quã p̃ſcrutationẽ faciet in libro celi. ℭ Sʒ ad ſciẽdũ an mũdus ſit etern⁹ opʒ p̃ſcire an mot⁹ ſit etern⁹. qđ pʒ. q2 oẽs loq̃ẽtes de nã. i. de factura mũdi affirmãt motũ eẽ: nõ eni pñt aliq̃ ponẽ mũdũ eẽ fcm̃ aut g̃ñationẽ ⁊ corruptionẽ mũdi niſi ꝓcedãt motũ eẽ. vñ mũdus ⁊ motuſ ꝯſeq̃uŧ ſe q̃ʒtũ ad eẽ eẗnuʒ ⁊ q̃ʒtũ ad eẽ de nouo factũ. ita q ad hoc q ſciaŧ mũdũ eẽ eternũ uel de nouo fcm̃ opʒ ſcire motũ eẽ eẗnũ uł de nouo fcm̃. ℭ Eſſe q̃dẽ igiŧ.⌋ Quidã aũt dicũt q phũs i hoc loco rñdet cuidã tacite q̃õni q̃ talis eſt. Motũ eẽ eternũ p̃ſupponit motũ eẽ. g̃ prius vĩ eſſe ingrẽduʒ an motus ſit in reb⁹ q̃ʒ ſit ingrẽdũ an mot⁹ ſit eternuſ. Cui rõni rñdet phũs dicẽs q nõ eſt inq̃rẽdũ in ſcia nãli an motus ſit in rebus: q2 hoc eſt per ſe manifeſtum oibus loquẽtibus de natura ⁊ de p ſe manifeſtis non eſt ingrẽdũ. Qđ aũt motũ eẽ in

rebꝰ ſit ꝑ ſe manifeſtū: patet ꝑ h. qꝛ oēs q̄ locuti ſūt de nā affirmant ꝙ motꝰ ſit ut patet de his qui ponunt mundū eſſe factū ⁊ de his qui ꝯſiderant de gn̄atiōe ⁊ corruptiōe rer̄ que nō pn̄t eē ſine motu.

¶ Sed quāti qdē īfinitos mūdos dicūt eē ⁊ quoſdā qdē fieri: quoſdā aūt corrūpi: h mūdorū ſp̄ dicūt eē motū. Neceſſariū enī gn̄ationes ⁊ corruptiōes cū motu eē ipſorū. Quicūqȝ aūt vnū ⁊ nō eē ſemp̄: ⁊ de motu apponunt ſm rationem.

¶ Hec ē 2ᵃ ptiᵃ pᵉ ptis pn̄ˡⁱˢ huiꝰ capl'i i qua phūs ponit opiōes antiq̄rū ad utrāqȝ ptē q̄ōnis narrā do ꝙ oēs antiq ꝓportiōabil'r dicūt de eternitate mūdi ⁊ de eternitate motꝰ. Et p̄ ponit opiōnē dicētiū ſp̄ eē motū. 2ᵒ ponit opiōnē dicētiū motū nō ſp̄ eē. ⁊ h ibi [Quicūqȝ aūt.] Primo igit̄ ponit opiniōnē Democriti q̄ poſuit īfinitos mūdos eē in diuerſis ptibꝰ īfiniti uacui ⁊ q̄ſdā aliq̄n gn̄ari ⁊ alios corrūpi: ita ꝙ gn̄atio vniꝰ mūdi ē corruptio alt'ius mūdi ⁊ eꝯ: ⁊ ſic ipſe ⁊ ſui ſequaces dixerūt mūdū ſp̄ fuiſſe: qꝛ ſtatī poſt vnū mūdū gn̄at̄ aliꝰ mūdus: ita ēt dixerūt motū ſp̄ fuiſſe: nec tn̄ dixerūt aliquē vnū motū ſemp̄ fuiſſe. ſed dixerūt motū ſp̄ fuiſſe ꝑ ſucceſſionē vniꝰ motꝰ poſt aliū motū: qm̄ ipſi poſuerūt mūdū ſp̄ eē ꝑ ſucceſſionē vniꝰ mūdi poſt aliū. Nā dixerūt ꝙ gn̄atio vniꝰ mūdi ē corruptio alt'iꝰ ⁊ gn̄atiōes ⁊ corruptiōes nō ſūt ſine motu: iō ſicut dixerūt mūdū ſp̄ eē ⁊ ſp̄ fuiſſe ꝑ ſucceſſionē: ita dixerūt motū ſp̄ eē ⁊ ſp̄ fuiſſe ꝑ ſucceſſionē. ¶ Quicūqȝ aūt.] Hic phūs ponit opiōnē ponētiū ꝙ nō ſp̄ fuit motꝰ dicēs ꝙ q̄cūqȝ nō poſuerūt pl'es mūdos ſȝ tm̄ vnū mūdū ⁊ illū nō ſp̄ fuiſſe: ſed aliq̄n incepiſſe ſicut Anax. ⁊ Empe. poſuerūt. illi oēs ꝯſil'r dixerūt de motu. ſ. ꝙ nō ſp̄ fuit motꝰ ſed aliq̄n īcepit ⁊ ſic pȝ ꝙ q̄dā antiquorū dixerūt ꝙ ſp̄ fuit mūdus per ſucceſſionē vniꝰ mūdi poſt aliū. ⁊ illi ꝓportionabil'r dixerūt de motu. ſ. ꝙ ſp̄ fuit motꝰ ꝑ ſucceſſionē vniꝰ motꝰ poſt aliū. Et q̄dā dixerūt ꝙ nō ſp̄ fuit mūdus ut illi q̄ pōebāt tm̄ vnū mediū eē. ⁊ iſti ꝯſil'r dixerūt de motu. ſ. ꝙ nō ſp̄ fuit motꝰ: ſed qn̄qȝ icepit motꝰ eē ita ꝙ nullus motꝰ pꝰus exiſtebat. ⁊ iſti ſm rōnē dixerūt in h ꝙ ꝯſil'r dixerūt de mūdo ⁊ de motu. Rōnabile enī ē ꝙ ſi nō ſp̄ fuit motus ꝙ nō ſp̄ fuit mūdus. ⁊ eꝯ. Et ex h manifeſtū ē ꝙ q̄ hēt ꝯſiderare de eternitate mūdi hēt ꝯſiderare de eternitate motꝰ. ¶ Notādū ꝙ ꝯᵗᵒʳ mouet hic q̄ōnē: utrū phs itēdit oñdere eternitatē motꝰ in cōi: u'l ſolū eternitatē p̄mi motꝰ: ⁊ dic̄ ꝙ ſm q̄d appet p̄ aſpectu phs oñdit h motꝰ eternitatē i cōi. h enī itellexerūt alpharabiꝰ Aui. ⁊ auēpace hyſpanus. vȝ. ꝙ itētio phi ē i pn̄ᵒ huiꝰ t̄ctatꝰ decl'are ꝙ añ oēm motū ē motꝰ ⁊ añ oēm trāſmutationē ē trāſmutatio: ⁊ ꝙ motꝰ nō deficit ſȝ genꝰ ut h ꝓcedat ad decl'andū motū eē p̄ᵐ ⁊ eternū q̄ cōtinet oīa ſiue ſit vnꝰ ſiue pl'es. Et ꝯᵗᵒʳ q̄ſtū ad illd dubiū dicit ſic. Ego aūt cū credebā expōnē huiꝰ loci eē iſtā. vȝ. ꝙ phs itēdit ꝓbare ꝙ añ motū ē motꝰ ita ꝙ motꝰ nō deficiet ſm genꝰ: erā aliq̄ntulū i errore. Et dicit ꝙ phs h itēdit ꝓbare p̄ᵐ motū eē eternū aut p̄mos motꝰ eē eternos ſi ſint pl'es. Et dic̄ ſic iueni ſm oēs ſuos ꝯuenientes ſibi adiuicē ſm illā itētionē nō ſm expōnē q̄ vī p̄ aſpectu q̄d decl'at dicēs ꝙ al'r decl'atio phi eēt diuuta. Et dic̄ ꝙ phūs loquens de p̄ motu dic̄. ē quaſi vita eorū q̄ ꝯſtituūtur ꝑ nām. Uñ ꝓbat ꝯᵗᵒʳ ꝙ itētio phi ē h ꝓbare p̄ᵐ motū eē eternū ⁊ h oñdit ꝑ h. qꝛ phs dicit ꝙ motꝰ de q̄ itēdit ē q̄ſi vita eorū q̄ cōſtituūtur ꝑ nām. ⁊ ēt ꝑ h qꝛ phs induc̄ diffōnē motꝰ ad decl'andū p̄ᵐ motū eē eternū ⁊ nō ad decl'andū ꝙ añ oēm motū ē motꝰ ut credidit Alpharabiꝰ. Et dic̄ ꝯᵗᵒʳ ꝙ nō ē uer̄ ſm intētionē phi ꝙ añ oēm motū erat motꝰ. qꝛ añ motum ꝯtinētē totū nō ē motꝰ. Sil'r ꝙ añ trāſmutationē q̄ ē p̄ᵃ trāſmutatio ſit trāſmutatio ē fl'm. ſȝ iſtd. vȝ. añ oēm trāſmutationē ē trāſmutatio. ē uer̄ de motibꝰ ptic'laribꝰ q̄s ꝯtinet motꝰ u'lis ſm q̄d h. ſ. eternitas u'l eē eternū ſeq̄tur motū u'lē. nō qꝛ h. ſ. eē eternū exiſtit i eis p̄ ⁊ eēntial'r. hᶜ ꝯᵗᵒʳ. Uñ breuit̄ ſm hāc expōnē ꝯᵗⁱˢ phs itēdit h ꝓbare eternitatē p̄mi motꝰ: ⁊ h ꝑ diffōnē motꝰ ut videbit̄ i 2ᵃ pte huius capl'i. Uñ eē eternū p̄ ⁊ eēntial'r ieſt p̄ motui ⁊ ieſt alijs motibꝰ ꝑ accn̄s ſolū. ſ. rōne p̄mi motꝰ. Nec phs ꝓbat eternitatē p̄mi motꝰ ꝑ eternitatē ſucceſſionis motuū ptic'lariū adiuicē tanq̄ ꝑ ſignū: qꝛ non dū ē decl'atū de eis. ſ. de motibꝰ ptic'laribꝰ eos eē tales ꝑ accn̄s. ſ. ſp̄ ſibi adiuicē ſuccedētes. Sic igr̄ pȝ ꝙ itētio phi ē dupl'r expō itētiōis i h loco. Quarū vna ē ꝙ phs itēdit h ꝓbare ꝙ motꝰ eſt eternꝰ ſȝ genꝰ. Alia ē ꝙ phs itēdit ꝓbare motū p̄ᵐ eē eternū ⁊ utrāqȝ harū expōnū aliq̄n tenuit ꝯᵗᵒʳ ut ipſe aſſerit. Et pᵃ expō p̄ aſpectu appet dior. ſȝ ſm eū 2ᵃ expoſitio ē ſimpl'r certior ⁊ tenēda. Sic igr̄ pȝ ꝙ itētio ꝯᵗⁱˢ ē iſta. vȝ. ꝙ phs itēdit h ꝓbare eternitatē p̄mi motꝰ. ſ. motꝰ celi. ⁊ vī ꝙ ꝯᵗᵒʳ decl'et h ex 4ᵒʳ. q̄rū p̄ᵐ ē: qꝛ al'r rōnes phi eēnt iſufficiētes niſi ꝓbarēt p̄ᵐ motū eē eternū. qm̄ alij motꝰ nō ꝯtinuant̄ niſi ꝑ p̄ᵐ motū. ſ. ꝑ motū celeſtē: ⁊ iō rōnes ſue non ſufficerēt ad ꝓbādū motū eē eternū niſi arguerent de p̄ motu. ſ. celeſti. ¶ Scōm ē qꝛ phs ingrit h an motꝰ q̄ ē vita q̄dā his q̄ ſubſiſtūt ſm nām ſit factꝰ u'l eternꝰ. ſed motꝰ p̄mꝰ. ſ. celeſtis maxīe vī eē vita. iō vī ꝙ phs h loquat̄ de motu celeſti. ¶ 3ᵒ pȝ idē ex mō arguēdi. Arguit enī ſic. oēm motū nouū p̄cedit aliq̄s motꝰ. ſȝ nullus motꝰ aliꝰ a motu celi p̄cedit oēm motū nouū: cū igit̄ phs h loquat̄ de motu q̄ p̄cedit oēs motū nouū: pȝ ꝙ phūs loq̄tur hic de motu celi i ꝓbādo motū eē eternū. ¶ Quarto pȝ idē ꝑ h ꝙ phs ꝑ diffōnē motꝰ ꝓbat motū eē eternū ꝑ h. qꝛ motꝰ ē actꝰ mobil' iquātū moˡᵉ. ⁊ ꝑ ꝯñs motus p̄ſupponit moˡᵉ: ⁊ ꝑ h ꝙ motꝰ p̄ſupponit moˡᵉ nō ꝓbat motū eē eternū ſȝ genꝰ: ſȝ ꝙ aliq̄s vnꝰ motꝰ. ſ. motꝰ celeſtis ē eternꝰ. Mihi videt̄ ꝙ 2ᵃ expoſitio ſit vā: ⁊ addo vnā rōnē ad ꝓbādū. Nā phs i 2ᵒ ca. huiꝰ p̄mi t̄ctatꝰ. ſ. ibi. Nā ꝯria āt his. pōit ⁊ ſoluit rōnes q̄ vident̄ eē ꝯ p̄maȝ ꝯnē huiꝰ li. ſȝ ille rōnes ſolū ꝓbāt ꝙ vnꝰ motꝰ nō ē ꝯtinuꝰ ⁊ ꝑpetuꝰ. ⁊ nō ꝓbat ſucceſſionē motuū nō eē ꝑpetuā. ut ſatiȝ pȝ. iō vī ꝙ phs h ꝓbat aliquē vnū motū eē ꝯtinuū ⁊ ꝑpetuum. ⁊ ille ē motꝰ p̄mꝰ. ſ. motꝰ celeſtis. Et hāc opiōnē tenet dicēs dn̄s Albertꝰ ꝙ phūs itēdit h ingrē ſi ſit aliq̄s motꝰ ꝑpetuꝰ q̄ ſit cā ſucceſſiōis aliorū motuū: qꝛ ſi demr̄arēmꝰ hic ſucceſſionē iferiorum motuū eē ꝑpetuā: ⁊ ꝑ h uellemꝰ tanq̄ per ſignum ſeu tanq̄ ꝑ effectū demr̄are ꝙ vnꝰ ē p̄mꝰ motꝰ ⁊ ꝑpetuꝰ: tc̄ eēt demr̄atio iſufficiēs: ⁊ eēt demr̄atio circularis. qm̄ hic ꝯcluderet̄ ꝙ eēt aliq̄s motꝰ ꝑpetuꝰ ꝑ h. qꝛ ſucceſſio motuū eſt ꝑpetua. Et in 2ᵒ de gn̄atione ꝯcludit motꝰ iferiores eē ꝑpetuos ſȝ ſucceſſionē ꝑ h ꝙ latio circ'li ē ꝑpetua. ⁊ tc̄ eēt demr̄atio

circularis. Et ꝓpᵗ h dic̄ Alber. ꝙ phs h ineſtigat illud ex q̄ i 2ᵒ de gn̄a. ꝓcedit. vȝ. ꝙ ē aliq̄s vnꝰ motꝰ p̄mꝰ ⁊ ꝑpetuꝰ q̄ ē cā ꝯtīue ſucceſſiōis motuū iferiorū ⁊ i mā gn̄abiliū ⁊ corruptibiliū. ¶ Alijs tm̄ nō placet ſic dicē. ſȝ dn̄t ꝙ phs h ꝓbat motū ſȝ genꝰ ſeu motū i cōi eē ꝑpetuū. ⁊ h ꝓbāt quadrupl'r. tū qꝛ media ſūt cōia: tū qꝛ iferiꝰ faciet ingſitionē ſpālē de eternitate p̄mi motꝰ q̄d non faceret ſi h eſſet ſufficiēter oñſū: tū qꝛ phs iferiꝰ i demr̄ando p̄mū motū eē ſempitnū utit̄ demr̄atiōe h: q̄d nō faceret ſi h ꝓbaret p̄ᵐ motū eē eternū: tū qꝛ iferiꝰ ingrit an aliq̄a ſemp̄ moueātur: q̄d fruſtra q̄reret ſi h ꝓbaret motū celeſtē eē eternū. ¶ Mihi tm̄ vī ꝙ rōnes ille nō ꝯcludāt. pᵃ enī nō ꝯcludit. qꝛ ꝑ media cōia appropiata ꝯnī ſpāli pōt ꝓbari ꝯ ſpālis: ⁊ ſic ē hic ut videbit̄. nec ēt rō 2ᵃ ꝯcludit: qꝛ phs frequēter ꝓbat eādē ꝯnē in diuerſis locis. ⁊ iō cū h ꝙ inferiꝰ ꝓbat motū eē eternū: bn̄ ſtat ꝙ ēt h ꝓbat illd idē: ꝑ aliū tm̄ ⁊ aliū meᵐ h ⁊ ibi. nec 3ᵃ rō ꝯcludit. qꝛ phs iferiꝰ i ꝓbādo p̄ᵐ motū eē eternū utit̄ aliq̄bꝰ decl'atiōe h. ſed non utit̄ ꝯne p̄ncipali h decl'arata. Nec ualet rō 4ᵃ qꝛ phs iferiꝰ ubi ingrit an aliqua ſemp̄ moueātur itēdit decl'are q̄ ſemp̄ mouent̄ ⁊ q̄ nō. Uñ in multis locis querit phs illud q̄d prius decl'auit. qꝛ m'ltotiēs ⁊ i uarijs locis q̄rit eādē ꝯnē ſicut multotiēs decl'at ꝯnē eādē in diuerſis locis.

¶ Si igitur cōtingit aliq̄n nihil moueri: dupl'r nece eſt h accidere. Aut enī ſic Anaxagoras dicit. īquit enī ille ſil' oībꝰ exiſtentibꝰ ⁊ quieſcētibꝰ i īfinito tp̄e motū facere ⁊ itellectū ⁊ diſgregare. Aut ſicut Empedocles i pte moueri: ⁊ iterū q̄ſcere. Moueri quidē cū amicitia ex m'ltis faciat vnū aut diſcordia m'lta ex vno. Quieſcere āt in medijs tp̄ibꝰ dicēs ſic: inquātū q̄dē ex pl'ibꝰ vnū dicit aptū fieri: inquātū āt iterū ex vno gemiato pl'ima ꝑficiūtur. Sic q̄ fiunt res: ⁊ nullo mō ipſiꝰ ē ſm vnū: ſic aūt ꝑmutant̄ nec ſimul ꝑficiunt̄. Sic autem ſp̄ ſūt imobiles ſm circulū. Hoc enī ꝙ ſic ꝑmutātur ab hic ide dicē ipȝ opinādū ē. Cōſiderādū igit̄ de hoc quō ſe hēt: pre ope enī ſolū ad nāe ꝯſiderationē ſcire ueritatē. ſed ad ſcientiā de principio p̄mo.

¶ Hic oñdit ꝙ ponētiū motū nō eē eternū erāt due opiones: quarū vna fuit Anax. 2ᵃ vō fuit Empedoclis. Nā Anaxagoras poſuit ꝙ oīa p̄ exiſtebāt in q̄dā chaos cōfuſo tp̄e īfinito ſub q̄ete. ita ꝙ nunq̄ p̄fuit motꝰ: ⁊ ꝙ poſtea icepit itellectꝰ q̄ eſt deꝰ apō ipȝ diſtīguere ex mixto ⁊ exhere ea de latitatione i actū. Uñ breuiter Anax. poſuit ꝙ oīa p̄ q̄ſcebāt tp̄e īfinito ⁊ in q̄dā chaos: ⁊ poſtea itellectꝰ qui ſolus eſt impmixtꝰ icepit mouere ⁊ diſtīguere illud chaos ꝯfuſū ſeparādo res abiuicē ⁊ cāndo motū. ¶ Alia vō fuit opīo Empedoclis ponētis ꝙ in aliqua pte tp̄is eſt motꝰ ⁊ in aliqua nō. ſed tūc omnia q̄ſcebāt. ponebat enī ꝙ amicitia u'l diſcordia ſiue lis erāt pᵉ cāe oīum: ita ꝙ amicitia i cōgregādo u'l vniēdo el'ta ⁊ ptes vniuerſi ē cā corruptiōis mundi: qm̄ eē vniuerſi ꝯſiſtit i ordine ⁊ diſtictiōe ptiū: ⁊ poſuit ꝙ lis in ſegregādo el'ta ⁊ ptes vniuerſi ab iuicē ē cā gn̄atiōis mūdi reſpectu tm̄ mixtorū poſuit eꝯ: qm̄ amicitia ꝯgregādo el'ta adiuicē ē cā gn̄atiōis mixtorū. ⁊ lis i ſegregādo ē cā corruptionis mixtorū. In medio āt tp̄e motꝰ iter actionē litis ⁊ actionē amicitie poſuit oīa eē i q̄ete. ⁊ ſic dicit ꝙ i īfinitū motꝰ totiꝰ ſuccedit q̄eti ⁊ q̄es motui. ⁊ hanc ſniāȝ ſcripſit metrice: ut pȝ i l'ra. ¶ Uñ ſciēduȝ ſm ꝯʳᵉᵐ h ꝙ phs i recitādo opiōnes illorū q̄ poſuerunt mūdū nō ſp̄ eē nō recitauit opiōnē Platonis: quia Plato poſuit mūdū icipē eē: nō tm̄ poſuit motū icipe eē: qꝛ dicit ꝙ anteq̄ mūdus eēt factꝰ oīa mouebātur motu iordiato: quē deꝰ poſtea ad ordinē reduxit. ¶ Cōſiderādū āt.] ¶ Hec ē 3ᵃ ptic'la p̄me ptis p̄ncipalis huiꝰ capl'i in qua phs narrat utilitatē ingſitiōis huiꝰ dicēs ꝙ ē ꝯſiderādū quō ſe hēt circa eternitatē motꝰ. ⁊ dicit ꝙ iſta ꝯſideratio non ſolū ē utilis ad ingrēdū v̄itatē i ſcia nāli. ſed ēt eſt utilis ad ſciam de p̄ p̄nᵒ. ſ. ad metaphicā: qm̄ ad īueſtigādū p̄ᵐ p̄nᵐ eē utit̄ phs ꝑ p̄nᵒ eternitate motus. ¶ Uñ ſm ꝯʳᵉᵐ ē notādū h ꝙ diuꝰ. i. metaphiſicus accipit pᵃ p̄nᵃ mouētia eē a nāli: ⁊ nullā viā hēt ad demr̄andū p̄ᵐ motorē eē niſi accipiat ipſaȝ ꝑ ꝯſtāti a nāli: ⁊ iō ꝯᵗᵒʳ reprobat h Aui. ⁊ Algaçelē eius ſequacē q̄ dixerūt metaphiſicā poſſe demōſtrare p̄ᵐ motorē eē aut aliquā formā abſtractā a mā eē. Uñ dicit ꝯᵗᵒʳ ꝙ illud q̄d Auicē. eſtimauit ſ. ꝙ diuus dȝ demr̄are p̄ᵐ p̄nᵐ eē ſl'm: ⁊ via qua finxit ipm īueniſſe qua uſus eſt in ſuo libro: ⁊ ſimiliter algaçel ipſum ſequens eſt via tenuis ⁊ nō demonſtratiua aliquo modo: quare ⁊c̄.

¶ Incipiemꝰ āt p̄mū ex diffinitiꝯ a nobis in phiſicis p̄ꝰs. Dicimꝰ aūt motū eē endelichiā. i. actū mobil' ſȝ ꝙ ē mobile. Nece ḡ exiſtere res poſſibiles moueri ſȝ vnūquenqȝ motum.

¶ Hec ē 2ᵃ ps p̄ncipalis huiꝰ capl'i in qua phūs ꝓbat itētionē ſuā. ſ. ꝙ ſp̄ fuit ⁊ erit motꝰ: ⁊ ꝯtinet duas ptic'las. qꝛ in pᵃ phūs p̄mittit q̄dā neceſſaria ad ꝓpoſitū. In 2ᵃ ibi [Et h neceſſariū ⁊c̄.] Declarat ꝓpoſitū ſuū. In pᵃ igit̄ ptic'la huiꝰ ptis phūs p̄mittit duo neceſſaria ad ſuū ꝓpoſitū oñdēdū. p̄ᵐ ē ꝙ motꝰ p̄ſupponit moˡᵉ. 2ᵐ ē ꝙ motꝰ p̄ſupponit mouēs. p̄ decl'at ꝙ. ſ. motꝰ p̄ſupponit mobile. ⁊ hᶜ eſt pᵃ ꝯ annexa: ſeu ꝓſillogiçata huiꝰ libri q̄ ꝓbat̄ dupl'r. p̄ ꝑ diffōnē motꝰ datā 3ᵒ huiꝰ. que ē ꝙ motus ē actus mobilis inquātū mobile: ex qua ſequit̄ ꝙ motꝰ p̄ſupponit moˡᵉ cū actus p̄ſupponat illud cuiꝰ eſt actus. i. ſubm. ⁊ motus eſt accn̄s mobilis.

¶ Et ſine motꝰ diffōne oīs utiqȝ cōfitebit̄ neceſſariū eē motū ipote moueri ſȝ vnūquenqȝ motū: ut alterari alterabile: ferri autē ſm locū mutabile. Quare priꝰ oportet eſſe combuſtibile q̄ȝ comburat̄: ⁊ cōbuſtiuum q̄ȝ comburere.

¶ Scōo ꝓbat̄ eadē ꝯ ſine diffōne motꝰ: ⁊ ꝑ iductionē: qm̄ iductiue pȝ i oī ſp̄e motꝰ. ſ. ꝙ motꝰ p̄ſupponit moˡᵉ: qm̄ alteratio p̄ſupponit alterabile ⁊ augmētatio augmētabile ⁊ motus localis p̄ſupponit mobile ſm locū eē. Oē enī q̄d mouet̄ poſtq̄ non mouebat̄ neceſſe ē ut p̄ꝰ eēt poſſibile moueri. hoc igit̄ eſt p̄ᵐ neceſſariū q̄d phūs p̄mittit. vȝ. ꝙ motꝰ

ꝓſupponit mobile. ⁊ cōbuſtibile cōbuſtiuum ⁊c. ¶ Scđm vō neccīū qđ pħs ꝑmittit ē ꝙ ſic᷑ motꝰ ꝓſupponit mo^le ita motꝰ ꝓſupponit mouēs. qm̄ ad h̄ ꝙ aliqđ cōburat᷑ debet eē cōbuſtiuū: ⁊ ſic motꝰ ꝓſupponit duo. ſ. mo^le ⁊ mouēs. ¶ Hic ſūt ſex notāda. Primū ē ꝙ ē neccē ꝙ mo^le ſit añ motū in vnoq̄ ꝙ gñe motuū: ⁊ accipit h̄ añ ẜm tp̄s ita ꝙ mo^le in pō ẜm tp̄s ꝓcedit motū i actu. ¶ Scđo notādū ē q̄liter debeat illđ itelligi. ſ. ꝙ motū i pō ē pꝰs tp̄e eꝰ qđ ē i actu. qđ ꝯ^tor expōit ſic. d. ꝙ h̄ duob⁹ modis pōt ꝯtigē. ſ. ꝙ motū i pō ꝓcedit tp̄e motū i actu: q̄rū vnꝰ ē ut motū i q̄ ē pō ſit alt̄iꝰ ſpēi a ſpē moti i q̄ ē motꝰ. Scđs ē ut illđ mo^le i q̄ ē pō ad motū ſit motū i actu. i. ꝙ motū i pō ē idē nūo cū motu in actu. Primꝰ motꝰ iuenit᷑ i duob⁹. ſ. i motu gñationis ⁊ corruptiōis ⁊ i motib⁹ trāſmutatiōis q ſunt corpoꝝ ſimpliciū qñ mouent᷑ a gñante ad formā alt̄iꝰ ſpēi. ut cū terra mouet᷑ ſurſū ut ex ea generet᷑ ignis: motū i pō ē terra: ⁊ motū i actu ē ignis gñatus ex t̄ra. ⁊ ſil̄r i motu gñatiōis ⁊ corruptionis pō ē i vno. ſ. i illo ex q̄ ſit gñatio. ⁊ actꝰ i alio. i. ipo gñato: ⁊ ſic motū i pō ⁊ motū i actu nō ſūt idē nūo ut ſi ignis gñet᷑ ex oleo uł ex ligno. illđ oleū uel lignū ē motū i potētia ⁊ ignis genitꝰ ē motū i actu. ¶ Hoc tñ nō vꝫ uerū ꝙ oē qđ ē motū i pō pōt eſſe motū i actu: q̄ pō nō đr niſi reſpectu actus. ⁊ iđ ſi aliqđ eēt motū i pō qđ tñ nō poſſet eē motū i actu ſeq̄t᷑ ꝙ pō eēt ad ipoſſ͛. Uñ nō vꝫ bñ dcm̄ ꝙ aliqđ ſit i pō ad motū alt̄iꝰ. ¶ Dicēdū ē ꝙ p ens i pō q̄tū ad ꝓpoſitū ſpectat poſſumꝰ itelligē duo. ſ. uł ens i pō qđ. ſ. pōt exire i actū. uł ens i pō. ſ. ex q̄ fiet uł pōt fieri ens i actu. Dico igit᷑ ꝙ pħs p motū i pō nō itelligit motū qđ ẜ ſe pōt exire i actū: ſed itelligit motū ex q̄ pōt fieri ens i actu: qm̄ cū ignis gñet᷑ ex oleo oleū nō ē motū i pō. qđ. ſ. mouebit᷑ in actu. ſed ē motū i pō ex q̄ gñat᷑ motū i actu. ſ. ignis q actu mouebit᷑ ſurſū. v. g. Nos dicimꝰ ꝙ antichriſtus ſeu hō naſciturꝰ ē i pō hō: q̄ antichriſtus ē illud qđ erit hō i actu: ⁊ nos dicimꝰ ꝙ ſpma ē i pō hō: q̄ ſpma ē illđ ex q̄ fiet hō i actu. ⁊ ſic dicimꝰ ꝙ panis ē i pō ſanguis: nō q̄ panis ē aut erit in actu ſanguis: ſꝫ q̄ panis ē illđ ex q̄ fiet ſanguis in actu. Alr̄ pōt itelligi ꝙ mā remanēs i motu i actu ē p̄ i pō ad motū ⁊ poſtea reducit᷑ ad actū. ſ. ut actu moueat᷑ nō i ſe ſolo: ſꝫ i aliq̄ toto cuiꝰ ē ps qđ ꝓ mouet᷑ ⁊ ſic aliđ ē motū i pō. ſ. mā pᵃ ⁊ aliđ motū in actu. vꝫ. qđ ẜm ſe ⁊ ꝓ mouet᷑. ¶ 3° ē notādū ẜm ꝯ^tem ꝙ h̄ motꝰ trāſmutatiōis eltoꝝ i q̄ ē pō ꝓcedēs hūc motū i tp̄e ē corpꝰ ex q̄ eltū gñat᷑. vbi. g. Qñ ignis gñat᷑ ẜ totū ſtati hēt ubi qđ ē ſupiꝰ ẜm totū: ⁊ dū gñat᷑ ꝑ ſingła illiꝰ ſtati hēt ſingulā pt̄ē illiꝰ ubi. h^c ꝯ^tor. qđ ego ſic itelligo ꝙ ignis i actu ⁊ ps ignis in actu ſtati hēt ubi ſupiꝰ niſi ipediat᷑. ¶ 4° ē notādū ẜm ꝯ^tem ꝙ pō q̄ ē i igne i actu ad motū ſupiꝰ nō ē pō nālis: qm̄ ipoſſ͛ ē ꝙ pō i igne ad motū ſupius qñ ignis mouet᷑ ſupiꝰ ſit pō nālis: q̄ ſi ſic eēt tūc ꝯria eēnt i eodē ſbō ⁊ i eodē tp̄e. ſ. pō motꝰ: ⁊ motꝰ i ſilꝫ: qđ ē ipoſſ͛. Pō eni ignis ad motū ſupiꝰ q̄ ē cōiūcta cū foꝛa ignis ē pō violēta ⁊ nō ē pō ignis nālis: ſꝫ pō nālis ad eē ſupiꝰ ē ꝯiūcta cū foꝛa alicuius alt̄iꝰ ſpēi ex q̄ gñat᷑ ignis. Ex q̄ loco appet ꝙ ꝯ^tor uelit ꝙ motꝰ ignis ſupiꝰ nō ſit nālis ſꝫ violētus: ⁊ ꝙ motꝰ t̄re ex q̄ gñat᷑ ignis ad locū ſurſū ſit motꝰ nālis: q̄ ſi pō ad motū alicuiꝰ nō ſit nālis nec ille motꝰ erit nālis. Uñ ꝯñter ē dicēdū ꝙ motꝰ đi violētꝰ dupl̄r uł q̄ ē a pñᵒ extriſeco ꝯ iclinationē illiꝰ moti: uł q̄ mo^le ē ipeditū ab extriſeco a ꝑfectione ſua ad quā tēdit: ita ꝙ motꝰ ipeditꝰ a ſuo termio ad quē mo^le iclinat᷑ nālit᷑ dicat᷑ motꝰ violētꝰ. Primo dico ꝙ motꝰ ignis ad ſupiꝰ nō ē violētꝰ: ſꝫ ē nālis. q̄ ē a pñᵒ itriſeco: ē tñ violētꝰ 2°. q̄ eſt ipeditꝰ a ꝑfectione ſua ad quā nālit᷑ ignis iclinat᷑. q̄ ſi ignis nō ipediret᷑ a ſuo loco nāli i mediū i q̄ mouet᷑ ſtati eēt in loco ſuo nāli. Uñ ꝯ^tor dic᷑ ꝙ pō nālis ad motū ⁊ motꝰ ſūt ꝯria: qđ ē uerꝫ de pō añ actū. ſꝫ nō ē uerū de pō cū actu: ⁊ ſic diſtiguit᷑ de motu violento ita pōt diſtigui de motu nāli. ¶ 5° ē notādū ẜ ꝯ^tes ꝙ qñ elemēta gñant᷑ ⁊ mouent᷑ localr̄ ſp̄ motū in actu ꝓcedit aliqđ alt̄iꝰ ſpēi q̄ corrupto eꝫ gñat᷑ uł localr̄ mouet᷑ i actu. Ex q̄ iſert ꝙ ex ipo nō ente in actu p pōꝫ ⁊ ex illo qđ eſt in pō tm̄ ⁊ nullo mō in actu ꝯiūcto cū foꝛa nihil fit. q̄ nūq̄ꝫ vnū ꝯriū mutat᷑ i ſuū ꝯriū: qm̄ albedinē fieri nigredinē ē ipoſſ͛: aut calorē frigꝰ: q̄uis vnū ꝯriū fiat poſt aliđ ut frigus poſt calorē. Et iđ ꝯ^tor repħēdit ſarracenos ⁊ loquētes ſue legis q poſuerūt ex nihilo fieri aliqđ: q̄ illđ qđ nō ē viſibile eſtimauerūt eē nihil. ⁊ nitūtur ad cōfirmādū h̄. q̄ mos ē dicē ꝙ ſbm ex q̄ eſt gñatio ē neccīū agēti ꝑꝑ diminutionē agētis: ⁊ iđ ſi agēs nō ſit diminutū pōt ꝓducē aliqđ ex nihilo. Sꝫ ꝯ^tor dic᷑ ꝙ ille eſtimatiōes ſūt vulgares ⁊ nō uere. Agēs eni nō poſſe agē aliqđ ipoſſ͛ nō đi eē diminutio. ſꝫ dicē agēs facē ſeu poſſe facē aliqđ ipoſſ͛ ē deceptio. ¶ 6° ē notādū ſupꝑ h̄ ꝙ pħs dic᷑ ꝙ nihil mouet᷑ niſi illđ qđ poſſ͛ erat pꝰs moueri. Intelligēdi ſūt duo modi poſiti. ſ. pō q̄ iuenit᷑ in ipſo moto ⁊ pō q̄ iuenit᷑ i mā moti. Et itēdit ꝙ vna iſtarū pōrū ē ad moueri ut illa q̄ ē i mā. ⁊ alia ad motū eē: ut illa q̄ ē i moto. Et dic᷑ ꝙ illa pō q̄ ē ad moueri nō ſolū excedit pōꝫ exñtē i paſſo ẜ tp̄s: ſꝫ ēt ꝓcedit ẜm tp̄s v̄tutē actiuā exñtē i agēte: q̄ illđ qđ cōburit᷑ priꝰ erat inatū cōburi. ⁊ iđ oē agēs qđ q̄nq̄ꝫ pōt agē ⁊ qñq̄ꝫ nō neccio iuenit᷑ qñq̄ꝫ i pō: ⁊ qñq̄ꝫ nō. Iſta oia ſūt neceſſaria ⁊ v̄a ut dicit ꝯ^tor.

¶ Ergo ⁊ hoc neceſſariū ē: aut facta aliqñ eē cū nō priꝰ eēnt aut perpetua eſſe.

¶ Hec ē 2ᵃ pticula 2ᵉ ptis pn^lis huiꝰ ca. i q̄ pħus declarat itētionē ſuā. d. ꝙ ſp̄ fuit ⁊ erit motꝰ. Et cōtinet duas ptes. q̄ in pᵃ pħus oñdit p^m motū eē perpetuū ex pte añ: ita ꝙ pmꝰ motꝰ nunq̄ꝫ icepit. in 2ᵃ ibi ⌊ Eadē rō ē. ⌋ oñdit ꝙ pmꝰ motꝰ ē eternꝰ ex pte poſt: ita ꝙ motꝰ pmꝰ nunq̄ꝫ deficiet: ⁊ p hoc ſoluit᷑ pᵃ qō pn^lis huiꝰ octaui q̄ ē an ſp̄ fuit ⁊ erit motꝰ: q̄ ꝓbato ꝙ pmꝰ motꝰ ē ꝑpetuꝰ ex pte añ ⁊ ex pte poſt ſoluit᷑ qō de etnitate motꝰ: q̄ ex hoc pꝫ ꝙ ſp̄ fuit ⁊ erit motꝰ. Hec igit᷑ ē pᵃ ꝯ pn^lis huiꝰ li. ſ. ꝙ motꝰ pmꝰ ē ꝑpetuꝰ: hec ꝯ ꝓbat᷑ ſic. Illđ qđ ſp̄ fuit ⁊ ſp̄ erit ē ꝑpetuū. ſꝫ motꝰ ē hꝰi. g̃. maior ē de ſe nota: ⁊ minor ꝓbat᷑ q̄tū ad utranq̄ꝫ ſui ptē. p̄ tñ ꝓbat᷑ ꝙ motꝰ pmꝰ ſp̄ fuit. 2° ꝙ motꝰ pmꝰ ſp̄ erit: ⁊ hoc ꝓbabit᷑ i 2ᵃ pticula huiꝰ ptis. ſ. ibi ⌊ Eadē rō ⁊c. ⌋ Q; aūt pmꝰ motꝰ ſp̄ fuit: ꝓbat᷑ dupl̄r ſeu duplici via. via pᵃ ſumit᷑ ex pte motꝰ. 2ᵃ vō via ſumit᷑ ex pte tp̄is. Et pro euidētia p̄ᵉrōnis pħus p̄ ꝑmittit vnā diuiſionē. ⁊ ēt ſupponit vnū neccīū ad ꝓpoſitū. Diuiſio igit᷑ quā pōit pħus ē illa. Cū eni motꝰ ꝓſupponat mo^le ⁊ mouēs opꝫ ꝙ mobilia ⁊ mouētia aut ſint aliqñ facta cū pꝰs nō eēnt aut ſint ꝑpetua: hec igit᷑ ē diuiſio quā pōit pħus. vꝫ. ꝙ aut mo^lia ⁊ mouētia ſūt aliqñ fcā cū priꝰ nō eēnt: aut ſūt etna. Ad applicādū igit᷑ iſtā diuiſionē ad p^m motū ⁊ ad p^m mo^le pħs ſupponit aliqđ eē p^m motū ⁊ aliq̄ ꝓ mota: ⁊ h̄ ſupponit ex 7° huiꝰ. q̄ ſi nō eēt p^m motū iueniret᷑ infinita magnitudo in actu ⁊ inueniret᷑ motū infinitū ꝑtranſire in tp̄e finito ſpatiū infinitū ut declaratū eſt in pncipio ſeptimi huius ut dicit ꝯ^tor.

¶ Siqdē igit᷑ factū ē mobiliū vnūqđq̄ꝫ neceſſariū ē priꝰ accepta mutatiōe aliā mutationē factā eē: ⁊ motū ẜ qđ factū ē poſſibile motū eē aut moueri. Si autē q̄ ſūt preerant ſemꝑ motu non exñte: irrōnabile quidem videtur ⁊ ab inſcientibus.

¶ Hic pħs ꝓſeq̄tur illā diuiſionē formādo pmā rōnē. circa quā ſic ꝓcedit. q̄ p̄ ponit rōnē. 2° ponit rñſionē q̄ poſſet dari ad rōnē. ⁊ h̄ ibi ⌊ Alia qdē ⁊c. ⌋ Suppoſito igit᷑ ꝙ ſit pmꝰ motꝰ. ⁊ aliqđ p^m mobile rō format᷑ ſic. Motꝰ pmꝰ aut ē etnꝰ aut nō: ſi ſic habet᷑ ꝓpoſitū. ſi nō ſit etnꝰ ſeq̄tur ipoſſ͛. ſ. ꝙ añ p^m motū fuit motꝰ. qđ ē ipoſſ͛. ꝯña ꝓbat᷑ ſic. Motꝰ ꝓſupponit mobile ⁊ mouēs: q̄rit᷑ igit᷑ aut mobile motū p motu ⁊ mouēs illđ mobile motu ꝓ fuerūt aliqñ facta cū priꝰ nō erāt: aut ſūt ꝑpetua. ſi det᷑ pmū cū mobile aut mouēs nō poſſit eē factū niſi p motū ⁊ motꝰ q̄ factū ē mobile motū p motu aut mouēs ꝓcedit motū: quo p^m mobile mouet᷑: ſeq̄tur ꝙ ante p^m motū fuit motꝰ qđ ē ipoſſ͛. ꝯña pꝫ. q̄ motꝰ per quē ſit mobile uł mouēs ꝓcedit motū quo illđ mobile mouet᷑. ⁊ ſic ſeq̄tur ꝙ ſi mobile aut mouēs uł alterꝫ illoꝝ ſit fcm̄ ꝙ motꝰ quo illđ ē fcm̄ ꝓcedit pmū motū: ⁊ ſic añ p^m motū erat motꝰ. qđ ē ipoſſ͛. Et eodē mō arguit᷑ ſi dicat᷑ ꝙ motꝰ per quē fiebat mobile ē pmꝰ motꝰ. nā ille motꝰ ꝓſupponebat mobile factū per ſe. ⁊ per ꝯñs preſupponit motū per quē ſuū mobile fiebat: ⁊ ſic ille motꝰ nō fuit pmꝰ.

¶ At vō magis igrediētib⁹ h̄ neceſſariū ē accidere. Si eni alijs quidē mobilib⁹ exiſtētib⁹: alijs aūt motiuis: aliqñ qdē erit aliqđ pmū mouēs. h̄ aūt qđ mouet᷑ aliqñ q̄dē nihil ſed q̄ſcit: opꝫ hoc mutari prius. Erat eni aliquid cauſa q̄etis. Quies eñ priuatio motus eſt. Quare ante pmam mutationem erit mutatio prior.

¶ Nūc pħus iprobat aliđ mēbꝛū diuiſiōis. ſ. ꝙ motus pmꝰ icepit. ⁊ ꝙ mobile ⁊ mouēs ſūt ꝑpetua. h̄. d. oino eē irrōnabile ⁊ a neſciētib⁹ dcm̄. qđ forſitā dicit: q̄ etna ſūt vniformit᷑ ſe hñtia ſp̄. Et ꝓbat idē icōueniēs ſeq̄ dato ꝙ mo^le ⁊ mouēs ſint ꝑpetua. ſ. ꝙ añ p^m motū fuit motꝰ qm̄ ſi mobile ſp̄ priꝰ q̄eſcebat ⁊ de nouo icepit moueri: opꝫ ꝙ amoueat᷑ cauſa q̄etꝫ q̄ ē ipedimētū motꝰ: q̄ cā ē uł ex pte mobilꝭ uł ex pte motoris: uł diſtātia int̄ motorē ⁊ mobile qđ nō pōt fieri: niſi p motū. g̃ ſi motꝰ pmꝰ icepit: ⁊ mo^le ⁊ mouēs ſp̄ erāt: ſeq̄tur ꝙ ante p^m motū fuit motꝰ. ſ. motꝰ p quē tollebat᷑ cā q̄etꝫ mo^lis moti motu p̄: ⁊ ſic pꝫ ꝙ ſi pmꝰ motꝰ de nouo icepit ſiue mobile ſit nouū ſiue etnū ſp̄ opꝫ dicere ꝙ añ p^m motū fuit motꝰ: qđ ē ipoſſ͛. g̃ ipoſſ͛ ē ꝙ pmꝰ motꝰ icepit. ¶ Notādū ẜm ꝯ^rem h̄ ꝙ ipoſſ͛ ē ꝙ motꝰ gñatiōis ſit pmꝰ motꝰ q̄ gñatio ē finis alteriꝰ motꝰ: ⁊ iđ ipoſſ͛ ē ꝙ ſit pmꝰ motꝰ ẜm tp̄s aut ẜm nām. Nec ēt motꝰ cuiꝰ gñatio ē finis: ē pmꝰ motꝰ: q̄ ille motꝰ ē motꝰ alt̄atiōis. ⁊ pmꝰ motꝰ dꝫ eē etnꝰ: ⁊ ipoſſ͛ ē ꝙ motꝰ alt̄atiōis ſit etnꝰ ut đclatū ē i fine ſexti huiꝰ.

¶ Alia qdē eni mouēt ſingulariter: alia autē ⁊ ẜm ꝯtrarios motꝰ: ut ignis quidem calefacit: frigefacit aūt non. Sciētia autē videtur ꝯtrariorum eſſe vna.

¶ Hic pħus remouet rñſionē q̄ poſſet dari ad hanc rōnē q̄ rñſio tał ē. ſ. ꝙ agēs uł mouēs ē dupꝭ. q̄a qđdā ē mouēs nāle. ⁊ illđ pōt mouere vno motu tm̄. ut calidū pōt calefacē ⁊ frigefacē. ⁊ aliđ ē agēs p rōnē ⁊ itellectū. ⁊ tale agēs pōt mouē plib⁹ motib⁹ ꝯrijs. ſed rō ꝓcedēs ꝯcludit de agēte nāli qđ determinat᷑ ad vnū ⁊ nō de agēte rōnali. Uñ cum aliqđ mouet᷑ ab agēte nāli qđ pꝰs quieſcebat opꝫ cām q̄etꝫ remoueri p motū: ſꝫ cū aliqđ de nouo mouet᷑ ab agēte rōnali. cuius actio ſe hēt ad oppoſita nō opꝫ cām q̄etꝫ amoueri. Uñ i talib⁹ nō opꝫ ꝙ cā motꝰ ſit alia a cā q̄etꝫ. nec ꝙ mouēs aut mobile habeat aliā diſpōnē: qñ mobile mouet᷑: ⁊ aliā qñ mobile q̄ſcit. cū igit᷑ pmꝰ motor ſit agēs rōnale: vꝫ ꝙ pōt aliqñ mouē ⁊ aliqñ nō mouē abſq̄ꝫ h̄ ꝙ deficiat diſpō aliq̄ p quā mouet h̄: ⁊ h̄ mouet᷑: ⁊ ſic vꝫ ꝙ pmꝰ motor pōt de nouo cāre aliquē p^m motum abſq̄ꝫ hoc ꝙ remoueat᷑ aliqua cauſa quietꝫ precedentis: aut aliqua diſpoſitio precedens.

¶ Videt᷑ igit᷑ ⁊ ibi eſſe aliqđ ſimili mō frigidū eni calefacit cōuerſum quodāmodo ⁊ ambiens: ſicut ⁊ peccat uolūtariꝰ ſciēs quoniam econtrario utitur ſcientia.

¶ Iſtā rñſionē remouet pħs ꝑmittēs p̄ ꝙ ea q̄ agūt nāliter p ſe ſe hñt ad vnū: ita ꝙ p ſe agit vnū ꝯrioꝝ p accñs tñ qñq̄ꝫ mouet ꝯriū ut pꝫ de frigido: qđ lꝫ p ſe frigefaciat tñ qñq̄ꝫ p accñs calefacit. q̄ fac᷑ calorē reuerti de extriſeco i itriſecū. Ita ē i agētib⁹ p itellectū ſcie: qm̄ medicina ē p ſe cā vniꝰ ꝯrioꝝ utputa ſanitatꝫ: ⁊ p accñs ē cā egritudis: ut ſi aliqđ ꝓpter aliqđ abutat᷑ medicina i ꝯriū illiꝰ ad qđ ordiatur. Hoc ꝓ tāto iducit᷑. q̄ agēs rōnale qñq̄ꝫ eſt cā vniꝰ ꝯrioꝝ p accñs ⁊ alteriꝰ p ſe ſicut ⁊ agens nāle. ¶ Uñ in h̄ ꝯueniūt ꝙ utrūq̄ꝫ agēs pōt eē p ſe cā vniꝰ ꝯrioꝝ ⁊ p accñs cā alteriꝰ: tñ agēs rōnale pt p ſe agere utrūq̄ꝫ ꝯriorū. Et ꝯ^tor. d. hic ꝙ frigidū calefacere p accñs ē ſiłe peccato artificis qñ errat ut qñ utit᷑ ſcia ſua i ꝯriū finē ut i quē ē p̄ ordiata. In v̄tutib⁹ aūt rōnabilib⁹ ſūt due actiōes ꝯrie eēntialiter. ¶ Hoc igit᷑ ꝑmiſſo pħs ſoluit illā rōnē. q̄ ſolꝰ ꝯſiſtit i h̄ ꝙ nec agēs nāle nec agēs rōnale agit de nouo cū pꝰs nō egit niſi ꝑꝑ aliquā nouā cāꝫ. Et dicit ꝯ^tor h̄ ꝙ motores rōnales nō q̄ſcūt qñq̄ꝫ: ⁊ qñq̄ꝫ nō niſi ꝑꝑ renouationē trāſmutationū factā in eis ex extriſeco ut i aia ſeu i corpe. ſi eni aia moueat᷑ poſtq̄ꝫ nō mouebat᷑ ē neccē ut i ea fiat appetitꝰ q nō erat aut cōcupiſcētia: ⁊ illa cōcupiſcētia aut appetitꝰ nō fiūt i ea niſi p trāſmutationē ꝓcedētē ab aliq̄ ente ext̄ animā. Et h̄ ꝓbat ꝯ^tor. ſ. ꝙ ad nouitatē motꝰ req̄rit᷑ alia diſpō noua i ipſo agēte uł i aliq̄ extriſeco. d. ꝙ ſi poſuerimꝰ agens in oib⁹ diſpōnibus exñtib⁹ in ipo ⁊ exñs i diſpōne q̄etꝫ idē cū in ipſo in diſpōne motꝰ: tūc neccē ē ut nō fuerit dignꝰ mouere in illa hora q̄ꝫ q̄ſcere. ⁊ ſic aut neq̄ꝫ quieſcet aut neq̄ꝫ mouebit᷑. aut q̄ſcet ⁊ mouebit᷑ ſimꝉ. qđ ē ipoſſ͛. ¶ Itē dicit ꝯ^tor ꝙ cū ꝓportio illius qđ

hēt pōm agēdi ꝯria fuerit eadē nō facit alteꝝ illoꝝ. ⁊ ꝯ loquētes legis ſue. d. ꝙ cū uolūtas fuerit ad inouādū aliquā rē vna hora necēm ē ut i uolūtate fiat i illa hora ꝯcupiſcētia i agēte q̄ nō erat añ: ⁊ illa ē cā ꝓpinq̄ ad agere: ⁊ cā illiꝰ ꝯcupiſcētie ē ꝑſentia tpis ⁊ ꝑñtia tpis q̄ nō erat añ aut ē trāſmutatio aut ſequēs trāſmutationē. Et ſic remotio ꝑdicte riſiōis ꝯſiſtit i h̄. ſ. ꝙ ſi agēs rōnale cauſet motū ꝑ de nouo opꝫ ꝙ ſit alia noua diſpō ꝑcedēs ex parte alicuius: ⁊ ſic añ ꝑmū motū foret alius primus motus. quod eſt impoſſibile.

⁋ Si igiť queciiq3 potia ſunt facere: aut pati: aut mouere: aut moueri. Hec aūt moueri nō penitꝰ potia ſūt: ſed ſic ſe hñtia ⁊ ꝓxima alterutris ſunt. Quare cū ꝓximātur: aliḋ mouet: aliḋ aūt moueť: cū ſint: ut ſit h̄ qḋē motiuū illud vō mobile. Si igiť nō ſemꝑ mouebať: manifeſtū ē ꝙ nō ſe hēbāt ſicut nūc potia: h̄ qḋē mouere: illḋ āt moueri: h̄ oportuit mutari alteꝝ illoꝝ. Neceſſe eni in his q̄ ſūt ad aliqḋ h̄ accidere: ut ſicut nō eſt duplū: nūc aūt eſt duplū mutari: ſed nō utrūq3 alterū. Erit ergo quedam prioꝛ mutatio prima.

⁋ Illḋ qḋ phs iā narrauit. ſ. ꝙ cū motoꝛ ⁊ motū priꝰ erāt ⁊ motoꝛ nō mouebat nec motū mouebať opꝫ ad h̄ ꝙ motoꝛ de nouo moueat ⁊ moᷝ moueatur aliquā diſpōnē nouā eē ex ꝑte motoris uel ex ꝑte moti uľ ex ꝑte alicuiꝰ extriſeci. Hic itēdit declare id qḋ narrauit. vñ itēdit declare ꝙ ſi motoꝛ icipiat de nouo mouere aliqḋ moᷝ necē eſt aliquā trāſmutationē ꝑcedere i motore aut i moto aut in utroq3 aut i aliq̄ extriſeco. ⁊ hec ē 2ª ꝯ de annexis q̄ ꝓbať ſic. Si aliqs motoꝛ icipiat de nouo mouē aliqḋ mobile opꝫ ꝙ iter motorē ⁊ mobile ſit facta de nouo aliq̄ relatio q̄ nō fuit añ: q2 inter motorē i actu ⁊ motū i actu gñať aliq̄ relatio q̄ nō fuit añ q̄3 mouēs icipet mouē. qḋ ꝓbať ꝓbatiōe exēplari. Nā ſi h̄ nūc ſit duplū illi ⁊ ꝑus nō: opꝫ ipm uel eiꝰ correľm uľ utrūq3 hēe aliā q̄ātitatē nē quā ꝑus nō habuit q̄ nō acqriť ſine trāſmutatiōe: g̃ necē eſt ut añ trāſmutationē poſitā. ſ. q̄ motoꝛ de nouo mouet moᷝ ſit trāſmutatio i motore aut i moto aut i utroq3 aut i aliq̄ extriſeco ꝑ quā auferť ipedimētū ꝑꝑ qḋ mouēs nō mouebat ꝑus nec moᷝ mouebať: ⁊ illa trāſmutatio ē ꝑoꝛ q̄3 motꝰ q̄ mouēs mouet moᷝ: q2 ablatio ipedimēti ꝑcedit effectū ꝓuenientē ex ablatione impedimēti: g̃ ſi motoꝛ ⁊ moᷝ fuerit ab eťno: ſi motoꝛ icipiat de nouo mouē mobile necē ē aliq3 trāſmutationē ꝑcedē illū motū i motore: aut i moto aut i utroq3 aut i aliq̄ extriſeco ⁊ ſic añ trāſmutatiōeʒ q̄ poſita ē trāſmutatio ꝑª fuit illa trāſmutatio. qḋ ē ipoľe. Vñ. d. ꝯᵗᵒʳ ꝙ hec demratio ē uľis i oī motore ſiue in ꝟtute rōnali ſiue nāli. ⁋ Intelligēdū ꝙ ex h̄ loco accipiūt aliqui ꝙ ois relatio noua reqrit nouā trāſmutationē i aliq̄ extremoꝝ uľ i utroq3: q2 phs vꝫ h̄ dicē: expſſe tñ i ſtātie ſūt ꝯ hoc. Nā iter ꝑciū ⁊ appꝑciatū i actu ꝑt fieri noua relatio abſq3 mutatiōe fcā in aliq̄ extremoꝝ uľ i utroq3. qm̄ ego poſſū uēdē tibi aliquā rē a me mľtū diſtātē ꝑ pecunia exñte i archa tua nulla mutatiōe facta circa rē uēditā nec circa pecuniā hoc eni poſito ſit noua relatio iter rē uēditā ⁊ pecuniā abſq3 mutatiōe i aliq̄ extremoꝝ. g̃. ⁋ Itē iter vidēs i actu ⁊ viſū i actu ē relatio q̄ pōt fieri abſq3 mutatiōe i aliq̄ extremoꝝ uľ i utroq3: qm̄ ſi ſoꝛ. nē nō videt lapidē ꝑꝑ aliqḋ ipedimētū ex ꝑte medij: ſoꝛ. geſcat oīno ⁊ lapis ſiľr remoueať ipedimētuʒ ex ꝑte medij. ſoꝛ. ē de nouo vidēs lapidē i actu ⁊ lapis ē de nouo viſus i actu. ⁊ ſic acqriť noua relatio iter vidēteʒ ſoꝛ. ⁊ lapidē viſum: ⁊ tñ neutrū extremū eſt mutatū. Pōt igiť noua relatio iter aliq̄ extrema acqri de nouo abſq3 noua trāſmutatiōe alicuiꝰ extremoꝝ ⁊ hoc ē ꝯcedēdū: ⁊ iō ꝓpoſitio phi nō ē uľr vā. Sꝫ ꝯᵗᵒʳ ſupplet eā ſic. d. ꝙ noua relō nō acqriť ſine noua mutatiōe i aliq̄ extremoꝝ uľ i aliq̄ extriſeco: ⁊ ſic dꝫ itelligi dictū phi. ⁊ hoc ſufficit ad ꝓpoſitū. q2 ſi noua relatio ꝑcedat ꝑᵐ motū ſeqť ꝙ aliq̄ trāſmutatio ꝑcedit ꝑᵐ motū. vba ꝯᵗⁱˢ ſūt illa. Cū ois relatio ſequiť trāſmutationē ⁊ iter motū ꝑ motū ⁊ ſuū motorē fiat relatio q̄ nō fuit añ igiť necē ē añ trāſmutationē poſita ſit alia trāſmutatio i motore aut i moto aut i utroq3 aut i extriſeco. hec ꝯᵗᵒʳ. ⁊ per hoc ſuppleť demōſtratio Ariſť.

⁋ Adhuc āt priꝰ ⁊ poſteriꝰ quō erūt tꝑe nō exñte. Aut tꝑs niſi ſit motꝰ. Si igiť tꝑs numerus motꝰ: aut motꝰ qdā: ſiqdē tꝑs ſꝑ eſt: ⁊ motū neceſſe eſt ꝑpetuū eſſe.

⁋ Cū phs declauit ꝑᵐ motū eē eternū ꝑ rōnē acceptā ex ꝑte motꝰ ꝓbat eādē ꝯnē. ſ. motū ꝑᵐ eē eťnū a ꝑte añ ꝑ rōnē ſūptā ex ꝑte tꝑis q̄ ē taľ. Tꝑs ē eťnū ex ꝑte añ. g̃ motꝰ ꝑmꝰ ē eťnꝰ a ꝑte añ. ꝯña pꝫ ꝑ h̄. q2 tꝑs uľ ē motꝰ ꝑmꝰ uľ ē nūs motꝰ ſꝫ ꝑus ⁊ poſteriꝰ in ꝑ motu ut pꝫ ex q̄rto huiꝰ. ⁊ añcedēs. ſ. ꝙ tꝑs ē eternū a ꝑte añ q̄ ē 3ª ꝯ de annexis: ꝓbať triplr. Pria rō ſumiť ex ꝑte ꝑoris ⁊ poſterioris. Secūda rō pꝫ ꝑ auctoritates antiq̄rū. 3ª vō ꝓbať rōne accepta ex ꝑte iſtātis. Pria igiť rō ē illa. oē qḋ ſit de nouo ſuū nō eē ꝑceſſit ipꝫ. ita ꝙ ſuū nō eē ē ꝑus q̄3 ipꝫ ſiue q̄3 ſuū eē. ſꝫ priꝰ nō ē ſine tꝑe: g̃ ſi nō eē tꝑis fuit ꝑus q̄3 tꝑs ſequiť ꝙ tꝑs fuit priꝰ q̄3 tꝑs. q2 i illo ꝑori i q̄ fuit nō eē tꝑis fuit priꝰ: ⁊ ꝑ ꝯñs tē fuit tꝑs: g̃ ſi tꝑs icepit eē de nouo: ſequiť ꝙ añ oē tꝑs fuit tꝑs: ſꝫ h̄ ē ipoᷝ. g̃ necē ē ꝙ tꝑs nō icepit eē de nouo. ⁊ ꝑ ꝯñs ē eťnū. Vľ ꝑt argᵐ fieri de ꝑ tꝑe ꝓbādo ꝙ ꝑᵐ tꝑs ē eťnū ex ꝑte añ. q2 ſi ſuū nō eſſe fuit ꝑuſq̄3 ſuū eē: g̃ aliqḋ fuit ꝑus tꝑe ꝑ. ſꝫ qñcūq3 fuit ꝑus tūc tꝑs fuit: g̃ ſi ꝑᵐ tꝑs icepit de nouo ſeqtur ꝙ tꝑs fuit añ tꝑs primū. qḋ eſt impoſſibile.

⁋ At vō de tꝑe ex̄ vnū ꝯcorditer intelligi videnť oēs. Ingenitū eni eē dicūt: ⁊ propter hoc Democritꝰ demōſtrat tanq̄3 ipoſſibilia oīa eē facta: ipoľe eni eſt tꝑs factū eē. Plato aūt tꝑs gñat ſolus. Siť eni cū celo factū eē. Celū aūt factū eſſe dicit. Si igiť ipoľe eſt eē dicere ⁊ itelligē tꝑs ſine ipſo nūc: nūc aūt eſt medietas q̄daꝫ ⁊ ꝑncipiū ⁊ finē habēs ſimul: ꝑncipiū āt futuri tꝑis: finē vō ꝑteriti neceſſe ſemꝑ eē tēpus: ultimū eni finiti accepti tꝑis in aliquo ipoꝝ nūc erit. Nihil eni ē accipe in tꝑe ꝑter nūc. Quare qm̄ ē finis ⁊ ꝑncipiū ipſuꝫ nūc: necē ē ipſiꝰ in vtraq3 ꝑte ſemꝑ eē tēpus. At vō ſi tꝑs: manifeſtū ē: q2 necē eſt ⁊ motū eē. Siqdē tꝑs ē paſſio q̄dā motꝰ.

⁋ Scḋo ꝓbať eadē ꝯ per auctoritates antiquorum qm̄ oēs antiq ꝑter vnū. i. ꝑter platonē dixerūt tꝑs eē igenitū. ⁊ ſolū plato gñauit tꝑs. Iō Democritꝰ dicit ꝙ ipoľe ē oia eē gñata: q2 ipoľe ē tꝑs eē gñatū. ⁊ hoc ē ſignū ꝙ nō icepit eē. q2 oēs phi preter Platonē dixerūt tꝑs eē igenitū: ⁊ ſolus Plato dicit tꝑs gñatū eē cū celo. Vñ Aui. i ſua ſufficientia dicit ꝙ mľti antiquoꝝ dixerūt tꝑs hēre ita ſtabile eē ꝙ nullo mō pōt deſtrui. ſed q̄ nitiť deſtruē tēpꝰ eo ipo ponit tꝑs. q2 ſi aliqs ponat tꝑs nō eē opꝫ ꝙ ponat tꝑs aliqñ nō eē. ⁊ ſi nō eē tꝑis ſit aliqñ ex h̄ ſeqtur ꝙ tꝑs nūc ē. q2 eē aliqñ nō pōt eē ſine eē tēporis. ⁋ Si g̃ ipoľe. 3ª rō ꝓbās tēpꝰ eē eťnū ſumiť ex ꝑte ipſiꝰ iſtātis. ⁊ fundať rō ſuꝑ duas ꝓpoſitiōes: q̄rū ꝑª ē ꝙ iſtās nō iueniť niſi i tꝑe. 2ª ꝓpoſitio ē ꝙ neceſſe ē oē iſtās. ſ. ꝙ ſit ꝑnᵐ vniꝰ tꝑis ⁊ finis alteriꝰ tꝑis: qm̄ iſtās neceſſario ē ꝑnᵐ tꝑis futuri ⁊ finis tꝑis ꝑteriti. Ex his g̃ arguiť ſic. Añ qḋlibet nūc fuit tꝑs. ſ. tꝑs cuiꝰ ipm nūc ē finis. ⁊ poſt qḋlibet nūc erit tꝑs. ſ. tꝑs cuiꝰ ipm nūc ē ꝑnᵐ: g̃ tēpus ē eternū ex ꝑte añ ⁊ ex ꝑte poſt. q2 ſi tꝑs de nouo icipet ita ꝙ nullū tꝑs priꝰ fuit eēt dare ꝑᵐ iſtāſ tꝑis añ qḋ nō fuit tꝑs. ⁊ ſi tꝑs aliqñ deſinēt eē ita ꝙ poſt illud nullū tꝑs foret futurū: ſeqť ꝙ eēt dare ultimū iſtās totiꝰ tꝑis poſt qḋ iſtās nunq̄3 foret tꝑs: ⁊ ſic pꝫ illa ꝯña. ſ. ꝙ qḋlibet iſtās ē ꝑnᵐ vniuſ tꝑis ⁊ finis alteriꝰ tꝑis: g̃ tꝑs ē eternū. ⁊ ꝑ ꝯñs motus ē eternꝰ. hec rō ꝓbat ꝙ tꝑs ē eternū tā ex ꝑte añ q̄3 ex ꝑte poſt. ⁋ Notādū ꝙ illa rō fūdať ſuꝑ h̄ ꝙ iſtās aſſimilať pūcto in linea circulari. ⁊ nō aſſimilať pūcto i linea recta. ⁊ iō ſicut i liēa circulari q̄libet pūctꝰ ē ꝑnᵐ vniꝰ linee ⁊ finis alteriꝰ: ita qḋlibet iſtās ē ꝑnᵐ vniꝰ tꝑis ⁊ finis alteriꝰ. ⁊ qualiť iſta rō hēat euidentiā videbiť in dubitationibus.

⁋ Eadē āt rō ē: ⁊ de eo ꝙ icorruptibilis ſit motꝰ. ſic eni in eo ꝙ fiat motꝰ accidit ꝑorē quādā eē mutationē ꝑma ſic h̄ poſterioꝛ eſt poſteriori. Non eni ſimul quieſcit quod moueť: ⁊ quod mobile eſt: ⁊ quod cōburiť: ⁊ quod cōbuſtibile. Cōtingit eni cōbuſtibile eſſe: quod nō comburitur.

⁋ Hec ē 2ª ꝑs 2ᵉ ꝑticule ſcḋe ꝑtis ꝑnˡⁱˢ huiꝰ capľi i q̄ phs oñdit ꝙ ꝑmꝰ motꝰ ē eternꝰ ex ꝑte poſt. ⁊ hec ē q̄rta ꝯ de añexis q̄ ꝓbať duplr. ꝑ ex ꝑte mobiľ. 2º ex ꝑte motoris. ſ. ibi [Neq3 motuū.] Prio igiť ꝯ ꝓbať ſic. Si ꝑmꝰ motꝰ corrūpereť aut mobile motū ꝑ motu manebit poſt corruptionē ꝑmi motꝰ aut nō ſed corrumpeť. ſi deť ꝙ mobile manebit poſt corruptionē ꝑmi motꝰ ⁊ mobile ꝑuſ mouebať ⁊ poſtea manet imotū opꝫ ꝙ i mobili fiat aliq̄ noua diſpoſitio ꝑꝑ quā geſcit cū ꝑuſ mouebať. ⁊ illa diſpō nō acqriť niſi ꝑ motū: g̃ ſi mobile manet poſt corruptionē ꝑmi motꝰ ſeqtur ꝙ poſt ꝑᵐ motū erit motus. ſ. ꝑ quē illa noua diſpoſitio acqriť: ſed hoc ē ipoľe. ſ. ꝙ aliqs motꝰ ſit ꝑmū motū. g̃ nō pōt dici ꝙ ꝑmꝰ motꝰ corrūpeť: ⁊ ꝙ mobile nō corrūpeť ſꝫ manebit. Si vō deť aliḋ mēbrū. ſ. ꝙ mobile motū ꝑ motu corrūpať cū motꝰ priꝰ corrūpať q̄3 mobile opꝫ ꝙ moᷝ corrūpať poſt corruptionē ꝑmi motꝰ ⁊ moᷝ dū moueť nō corrūpiť. ⁊ ſi corrūpiť nō niſi ꝑ motū: g̃ ſi moᷝ motū ꝑ motu corrūpať opꝫ ꝙ poſt ꝑᵐ motū ſit motꝰ. qḋ ē ipoľe. Vñ motꝰ q̄ ꝑᵐ moᷝ corrūpiť erit poſt ꝑᵐ motū. ⁊ ſic poſt ꝑᵐ motū erit motꝰ. vñ iſta rō ſupponit ꝙ poſt ꝑᵐ motū nō ꝑt eē aliqs motꝰ ſic añ ꝑᵐ motū nō pōt eē aliqs motus.

⁋ Neq3 motū ⁊ mouēs. Et corruptibile igiť idigebit corrūpi: cū corrūpať: ⁊ huiuſ modi corruptiuū iterū poſterius. Corruptio eni mutatio quedā eſt. Si igiť h̄ ipoſſibile manifeſtū eſt ꝙ eſt ꝑpetuus motꝰ.

⁋ Scḋo ꝓbať eadē ꝯ rōne ſūpta ex ꝑte motoriſ ſic. Si ꝑmꝰ motꝰ ſit corruptꝰ: quero an ꝑmus motoꝛ mouēs ꝑmo motu ſit corruptibilis uľ eternꝰ. ſi ſit corruptibiľ opꝫ ꝙ hēat corrūpēs qḋ corrūpat ipꝫ poſt corruptionē ꝑmi motꝰ. ⁊ ſic poſt ꝑᵐ motū erit motꝰ ut motꝰ ꝑ quē corrūpeť ꝑmꝰ motoꝛ. ⁊ ēt ſi motoꝛ mouēs ꝑ motu ſit corruptibiľ q̄rēdū eſt de ſuo corrūpēte aut ē corruptibile aut eťnū. ſi ſit corruptibile hēbit corrūpere. ⁊ ſic ꝓcediť i iñᵐ. qḋ ē icōueniēs. Si vō deť ꝙ motoꝛ nō ē corruptibilis ſed eternꝰ. ⁊ moᷝ qḋ moueť ꝑ motu ē eternū ut ꝓbatū ē ꝑ rōnē ꝑcedētē. q2 alr poſt ꝑᵐ motū erit motꝰ ſ. ꝑ quē moᷝ corrūpiť: ſeqtur ꝙ ꝑmꝰ motꝰ ſit eťnꝰ. qḋ ē ꝓpoſitū. ꝯña pꝫ. q2 ſi motoꝛ ſit eternꝰ ⁊ mobile eťnū opꝫ ꝙ motꝰ ſit eternꝰ. alr carēť noua diſpō in motore aut i moto. qḋ nō pōt fieri niſi ꝑ motū. ⁊ ſic ſi motoꝛ ſit eternꝰ ⁊ motū eternū opꝫ ut motꝰ ſit eťnꝰ. alr foret motꝰ poſt ꝑᵐ motū. qḋ ē ipoľe: q2 cū idē ſit motꝰ ꝑmꝰ ⁊ motꝰ ultimꝰ ſeqtur ꝙ ſi poſt ꝑmū motū eēt motꝰ ꝙ poſt ultimū motū eēt motus qḋ ē ipoľe. vñ iſta rō fundať ſuꝑ hoc ꝙ nullus motus pōt eē nō exñte ꝑ motu ⁊c. Ex iſtis duabꝰ rōnibꝰ pōt fieri vna rō ducēs ad ipoľe q̄ taľ ē. Si ꝑmus motꝰ corrūpeť igiť motꝰ corrūpeť uľr ita ꝙ aliqñ nullus motꝰ erit. ⁊ ſi hoc ē. g̃ ē dare ultimuꝫ motū. ſed h̄ ſeqtur ipoľe. q2 ſi eēt dare ultimū motū ſeq̄reť ꝙ eēt dare ulteriorē motū ultimo motu. qḋ ē ipoľe. g̃ ⁊ illud ex q̄ ſeqtur. vꝫ. ꝙ ꝑmꝰ motus corrūpeť. ꝯña ꝓbať ſic. ſi ſit dare ultimū motū ille motꝰ hēt ſbm ⁊ efficiēs. ſ. mobile ⁊ motorē: q̄ro tūc aut mobile ⁊ motoꝛ illiꝰ motꝰ ſint corruptibilia uľ eterna. ſi eterna: g̃ remanebūt poſt ultimū motū. g̃ opꝫ ꝙ i eis uľ i aliq̄ eoꝝ fiat noua diſpō poſt ultimū motū qui priꝰ nō erat. q2 alr carēt motū ſicut ꝑus cābāt: ſed noua diſpoſitio nō acqriť niſi ꝑ motū: g̃ ſi mobile motū ultimo motu ⁊ motoꝛ ſint eterna ſequiť ꝙ poſt ultimū motū erit motꝰ ꝑ quē acqriť illa noua diſpoſitio poſt ultimū motū. Nec ēt ē dare ꝙ motoꝛ ⁊ mobile motū ſint corruptibilia. qḋ ꝓbať de utroq3. ⁊ ꝑmo ꝓbatur ꝙ mobile motum ultimo motu nō eſt corruptibile. quia ſi ſit corruptibile cū ſbm motꝰ nō ſiľ deſinat eē cū motu opꝫ ꝙ ſbm ultimi motꝰ maneat poſt corruptionē illiuſ ultimi motus: ſi g̃ mobile debeat corrūpi poſt corruptionē ultimi motꝰ. ⁊ mobile nō pōt corrūpi niſi per motū ſeqtur ꝙ ſi mobile ſit corruptibile: ꝙ poſt ultimū motū erit motꝰ. ſ. motꝰ ꝑ quē moᷝ corrūpeť: ⁊ ſic pꝫ ꝙ ipoľe ē ꝙ mobile motū ultio motu ſit corruptibile: ⁊ ꝙ motoꝛ mouēs ultimo motu nō ſit corruptibilis: ꝓbať ſic. Si motoꝛ ſit corruptibilis tūc hēbit corrūpēs ⁊ querēdū eſt de illo

coꝛrūpēte an ſit coꝛruptibile uľ eternū: ſi ſit eťnuz eadē rōne ſtādū erit i p̄. ſi āt ſit coꝛruptibile tē habebit coꝛrūpēs. ꝛ ſic ꝓcedeť i inſiᵐ. qđ ē ipoᶩᵉ: ergo motoꝛ q mouet motu ultimo ē etern⁹ cū nō poſſit hēre coꝛrūpēs: q̄ȝ neq̄ȝ pōt hīe coꝛrūpēs coꝛruptibile neq̄ȝ eternū. vn̄ idē argᵐ pōt fieri ad ꝓbāduz ꝙ illđ qđ moueť motu ultio nō ē coꝛruptibile: qa ſic hēret coꝛrūpēs. ꝛ q̄rēdū eēt tūc de illo coꝛrumpēte aut ē eternū uel coꝛruptibile: ſi ſit eternū tunc ſi nē coꝛrūpať ꝛ p̄us nō ℔ nō ē niſi pp nouā diſpōnē que nō acgriť niſi p motū. ꝛ ſic poſt ultimū motū erit mot⁹. qđ ē ipoᶩᵉ. ſi ṽo deť ꝙ ſit coꝛruptibile opȝ ꝙ hēat coꝛrūpēs. ꝛ q̄rēdū ē de illo ſicut p̄us ꝛ ſic ꝓcediť i iſiᵐ. qđ ē ipoᶩᵉ. ℭ Sȝ ℔ dubitať ſup ℔ qđ dī ꝙ ſi moᶩᵉ coꝛrūpať opȝ ꝙ coꝛrūpatur poſt coꝛruptionē mot⁹: illđ nō opȝ ut vȝ: q̄ȝ mľtotiēſ cōtigit ꝙ mot⁹ ꝛ mobile ſiľ coꝛrūpūtur ut pȝ: q̄ȝ quādo terra uľ aq̄ aſcēdit ut ex ea gn̄eť ignis: illđ coꝛpus ex q̄ gn̄abiť ignis nō manebit poſt motū ſuū ſupi⁹: ſȝ ſiľ coꝛrūpiť cū ſuo motu. Et eodē mō ē in gn̄atiōe aq̄ ex igne deſcēdēdo iferi⁹. q̄ȝ ſiľ coꝛrūpitur ignis ꝛ mot⁹ ignis deoꝛſū: ꝛ ſiľr ſi aial deſcēdit ꝛ deſcēdēdo moriať ſiľ coꝛrūpiť aial ꝛ mot⁹ aialis. ℭ Itē coꝛruptio q̄ ē alteratio termiata ad nō eē alterabilis ē mot⁹. Vn̄ coꝛruptio ſucceſſiua rei ē motus. ꝛ ſiľ coꝛrūpiť cū ſbo i q̄ eſt: q̄ȝ ſi illa coꝛruptio coꝛrūpeť p̄us q̄ȝ ſbm opȝ ſbm coꝛrūpi poſt ſuā coꝛruptionē. qđ ē ipoᶩᵉ. nec ē uľr ueꝝ ꝙ moᶩᵉ coꝛruptibile coꝛrūpať poſt ſuū motū: nec ē uľr ueꝝ ꝙ ſbm coꝛrūpať poſt coꝛruptionē cuiuſlibet ſui accidentꝭ q̄ȝ ſi ſba cōpoſita anteq̄ȝ coꝛrūpereť denudaretur ab oib⁹ ſuis accidētib⁹. ꝛ fieret iſenſibiľ ꝛ imāľis qđ ē ipoᶩᵉ: q̄ȝ ſic nō eēt aliqđ accn̄s iſepabile: q̄re dico ğ ꝙ nō ē uľr uerū de oi motu coꝛruptibili. ſ. ꝙ ſuū ſbm coꝛrūpiť poſt coꝛruptionē mot⁹: tn̄ ℔ ē bn̄ uerū de motu locali puro: non admixto cū alio motu. ꝛ rō ē: q̄ȝ gn̄atio ꝛ coꝛruptio ſūt finis alterationis: iō opȝ ꝙ alťatio p̄cedat imediate coꝛruptionē mobiľ: ꝛ alteratio nō ē cū motu locali puro: qa ſic nō eēt pur⁹ mot⁹ locaľ: ꝛ pp ℔ opȝ ſi moᶩᵉ motū motu locali puro dȝ coꝛrūpi ꝙ coꝛrūpať poſt coꝛruptionē mot⁹ localis: q̄ȝ ſi ſit mot⁹ locaľ pur⁹ neceſſario p̄cedet alťationē p quā moᶩᵉ coꝛrūpeť. Et q̄ȝ p̄m⁹ mot⁹ ꝛ ēt ultim⁹ ſi eēt: eēt mot⁹ localis pur⁹ iō de p̄ motu ē dcm̄ pℬi uľr ueꝝ. ſ. ſi moᶩᵉ motum motu p̄ eēt coꝛruptibile ꝙ coꝛrūpereť poſt p̄ᵐ motū nō ē uerū de alijs motib⁹ localib⁹ nō puris admixtꝭ cū motu alťatiōiſ de qb⁹ ꝓcedūt obiectiōeſ.

ℭ **Sȝ nō aliqn̄ qdē erat: aliqn̄ āt nō. Et nā q̄ȝ aſſitať ſic dicē figmēto magiſ. Siľr aūt ꝛ dicē: q̄ȝ aptū natū ſic ē: ꝛ ℔ opȝ opinari eē p̄nᵐ: ſic vī utiq̄ȝ Empedocles dicē: ꝙ tenē ꝛ mouē amicitiā i pte ꝛ diſcoꝛdiā i eſt reb⁹ ex necītate: qeſcē āt mediū tēpuſ.**

ℭ Hec ē ʒª ps p̄nᶩᵉ hui⁹ capľi i q̄ pℬs repℬēdit opiniones ponētiū nō ſp fuiſſe motū. ſ. opionē Anax. ꝛ Empe. Vn̄ hec ps ꝯtinet tres ptic̄ľas. q̄ȝ i p̄ma pℬs repℬēdit ꝯiūcti opionē Ana. ꝛ Empe. i ꝛª ibi ⌊ At ṽo nihil oꝛdinatuȝ ꝛc̄. ⌋ cōparat opinionem Anax. ꝛ Empe. oſtēdēdo ꝙ Ana. icōueniēti⁹ poſuit q̄ȝ Empe. i ʒª āt ibi ⌊ Sed ℔ dicēte. ⌋ Repꝛobat ſpāliter opionē Empe. In p̄ª ğ ptic̄ľa hui⁹ partis pℬūs narrādo opiones Anax. ꝛ Empe. diē ꝙ dicere ꝙ aliqn̄ fuit mot⁹ ꝛ aliqn̄ nō ſiue ꝙ aliqn̄ fuit mūdus ꝛ aliqn̄ nō ut dixerūt Ana. ꝛ Empe. magis aſſimilanť figmēto q̄ȝ dicto rōnali. Nā Anax. dixit mūdū ſemel fuiſſe gn̄atū: ꝛ dicit qetē fuiſſe an̄ gn̄ationē mūdi i tpe finito. Empe. ṽo. d. mūdū ifinities eē gn̄atū ꝛ infinities coꝛruptū. nā dicit ꝙ amicitia mouet aliqn̄ ꝯgregādo res adiuicē: ꝛ ꝙ ꝓpť ℔ coꝛrūpiť mūdus. ꝛ. d. litē q̄nq̄ȝ ſegregare res abiuicē. ꝛ p ℔ gn̄ať mūdus. ꝛ ſic tā Anaxa. q̄ȝ Empe. dixerūt mūdū aliqn̄ eē ꝛ aliqn̄ nō eē. Et ſi q̄rať ab Empe. q̄re mouet amicitia i tāto tpe i quāto mouet lis. ꝛ q̄re i medio tpe oia q̄eſcūt. Rn̄det ꝙ nō ē hui⁹ aſſignare aliq̄ȝ cām. q̄ȝ illđ ē p̄nᵐ. Vn̄ ſic ē. q̄ȝ ſic aptū natū ē eē. uľ foꝛte iō nō ē aliq̄ȝ cām aſſigr̄e: q̄ȝ illđ ē actio p̄ᶜcāe cui⁹ nō eſt aliq̄ alia cā. ita enim accidit ex necītate. ſ. ꝙ amicitia ꝯgregat ꝛ lis diſgregat. ꝛ ꝙ ſit qes i tpe medio. ℭ Notādū ꝑm ꝯᵗᵉᵐ ℔ ꝙ illđ dcm̄ ē ſiľe figmēto ſiue fictioni. figmētū eni ē ꝙ aliqn̄ agēs facit vnū ꝯrioꝛuȝ in vna hoꝛa ꝛ in alia nō abſq̄ȝ cā. dicit eni ꝙ ex iſto ꝑmone ſeqtur ꝙ mot⁹ ſit ſine motoꝛe: ſed q̄liter ℔ ſequať videť dubium. Dico tn̄ ꝙ ſi amicitia q̄nq̄ȝ mouet ꝛ q̄nq̄ȝ nō opȝ ꝙ ſit aliqs mot⁹ rōne cuius amicitia mouet de nouo ꝛ ille mot⁹ nō hēat motorē. Vn̄ ſi amicitia moueať ad mouēdū res nō ē dare aliquo mō motoꝛē illius motus q̄ amicitia moueť cū nulla ſit cā ꝑm Empe. ꝙ amicitia moueať. ꝛ ſic erit motus ſine motoꝛe. qđ eſt impoſſibile.

ℭ **Foꝛtaſſis autem ꝛ vnum pꝛincipium facientes ſic Anaxagoras ſic utiq̄ȝ dicerēt.**

ℭ Eodem mō dixit Anaxa. ꝛ alij ponentes p̄nᵐ actiuum qđ opȝ accipere pꝛo p̄nº quo motus incepit.

ℭ **At ṽo nihil ioꝛdiatū coꝝ que nā ꝛ ꝑm nām ſūt. Nā eni ois cā oꝛdiatiōis ē. Finitū aūt ad ifinitū nullā rōnē hēt. Oꝛdinatio aūt ois rō ē. Infinito aūt tpe qeſcē poſtea motū eē aliqn̄. Hui⁹ āt neq̄ȝ vnā dr̄iā eē: q̄re nūc magis q̄ȝ pri⁹. Neq̄ȝ iteꝝ aliquā oꝛdiationē hēre nō iā nāe ē op⁹. Aut eni ſimpľr ſe hēt qđ eſt nāe: ꝛ nō aliqn̄ qdē ſic: aliqn̄ ṽo alr̄: ut ignis nā ſurſū ferť: ꝛ nō aliqn̄ qdē: aliqn̄ ṽo non: aut rōnē hēt qđ nō eſt ſimpľr. Quare digni⁹ eſt ſicut Empedocles ꝛ ſiquis alter dixit ſic hēre i pte qeſcē oē ꝛ moueri iteꝝ. Oꝛdiationē eni iam habet quādā huiuſmodi.**

ℭ Hec ē ꝛª ptic̄ľa ʒᵉ ptis p̄ncipaľ hui⁹ capľi i q̄ pℬūs cōparat opionē Ana. ꝛ Empe. adiuicē oñdēdo ꝙ Ana. icōueniēti⁹ poſuit q̄ȝ Empe. Ana. eni poſuit res p̄ qeſcere p tp̄s iſiᵐ. ꝛ poſtea moueri p tp̄s finitū: ſed Empe. poſuit res aliqn̄ qeſcere p tp̄s finitū ꝛ poſtea moueri p tp̄s ifinitū ꝛ ſic ſp. Vn̄ hᶜ opio Ana. ē icōueniētioꝛ: ꝛ ℔ decľat pℬs ꝓbādo ꝙ magis icōueniēs ē ponere res qeſcere p tp̄s ifinitū ꝛ poſtea moueri p tp̄s finitū q̄ȝ ponē res qeſcē p tēpus finitū ꝛ poſtea moueri p tp̄s finitū: ꝛ ℔ ē 5ª ꝯ de āneris q̄ ꝓbať ſic. Ponē qđ ē ꝯ nām ē magis icōueniēs q̄ȝ ponē illđ qđ nō ē ꝯ nām: ſȝ res qeſcē p tp̄s ifinitū ꝛ poſtea moueri p tp̄s finitū ē ꝯ nāȝ: ꝛ ponē res qeſcē p tp̄ſ finitū ꝛ poſtea moueri p tp̄ſ finitū nō ē ꝯ nām. ğ. maioꝛ pȝ p ſe. mioꝛ ṽo decľat p ℔. q̄ȝ qđ ē oino ſine oꝛdie ē ꝯ nāȝ: q̄ȝ nā nihil facē ioꝛdinatū: qm̄ illa q̄ fiūt ꝑm nām aut fiūt ſp aut fiunt ut frequēti⁹. nā eni ſp ꝓcedit oꝛdinate niſi ipediať. ğ illđ qđ ē cū oꝛdie nō ē ꝯ nām: ſed ponē res q̄ſcē p tp̄s iſiᵐ ꝛ poſtea moueri p tp̄s finitū uľ iſiᵐ ē ponē illđ qđ ē oino ſine oꝛdie. q̄ȝ iter finitū ꝛ iſiᵐ nō ē oꝛdo. ſed bn̄ ē oꝛdo iter finitū ꝛ finitū. Iō ponere res qeſcere p tp̄s finitū ꝛ poſtea moueri p tēpus finitū nō ē ꝯ nāȝ nec ēt ꝯ oꝛdinē nature. ergo. ℭ Intelligēdū ℔ ꝙ ſiue Anax. poſuit res qeſcē p tp̄s iſiᵐ ꝛ poſtea moueri p tēp⁹ finitū ſiue p tp̄ſ inſiᵐ utroq̄ȝ mō poſuit ꝯ nāȝ. q̄ȝ nec iter iſiᵐ ꝛ finitū ē ꝓpoꝛtio nec iter iſiᵐ ꝛ iſiᵐ ē ꝓpoꝛtio: q̄ȝ ſi iter illa ē ꝓpoꝛtio illa eēt ꝓpoꝛtio q̄ȝtitatiua: ſed ꝓpoꝛtio q̄ȝtitatiua nō ē iter vnū iſiᵐ ꝛ aliđ iſiᵐ: q̄ȝ nec ſunt eq̄lia nec vnū ifinitū ē mai⁹ alio: ut pȝ i q̄ōne ubi ꝓbať ꝙ inter iſiᵐ ꝛ finitū nō ē ꝓpoꝛtio q̄ȝtitatiua: q̄ȝ iſiᵐ nō ē mai⁹ finito i aliq̄ certa ꝓpoꝛtione. q̄ȝ nec ē i duplo nec i triplo nec i q̄druplo. ꝛ ſic de alijs ut ſatꝭ pȝ. Vn̄ ſciēdū ꝙ qdā text⁹ hn̄t ſic. iſiᵐ ad ifinitū nullā rōnē. i. ꝓpoꝛtionē hēt. Et qdā hn̄t ſic iſiᵐ ad finitū nullā rōnē hēt. ꝛ iō dixi ꝙ cū Ana. ponat res p̄ qeſcē tpe ifinito: ꝛ poſtea moueri ſiue ponať moueri tpe finito ſiue tpe ifinito. nō ē oꝛdo neq̄ȝ ꝓpoꝛtio iter qetē ꝛ motū neq̄ȝ iter tp̄s qetꝭ ꝛ tp̄s mot⁹. q̄ȝ nō eſt ꝓpoꝛtio quātitatiua inter infinitū ꝛ infinitum. neq̄ȝ inter infinitum ꝛ finitū. Et eodem modo eſt de infinito qualitatiuo.

ℭ **Sed opȝ ℔ dicētē nō affirmare ſolū: ℔ cām ipſi⁹ dicere: ꝛ nō apponere nihil: neq̄ȝ uelle dignitatē irrōnabilē: ℔ aut inductionē: aut demōſtrationē facere. Hec qdē eni nō cāe poſite ſūt neq̄ȝ i ℔ erat amicitie uľ inimicitie eē. Sed hui⁹ qdē ꝯgregare: illi⁹ ṽo diſgregare. Si ṽo determineť qđ ē i pte: dicēdū ēi qb⁹ ſic ſūt: ſic q̄ȝ ē aliqđ qđ ꝯgregat hoies amicitia: ꝛ fugiūt inimici ab iuicē. Hoc eni ſupponiť ꝛ i toto eē: videť eni ꝛ i qbuſdā eē ſic. Nō āt ſic eſt ꝛ ꝑm eq̄lia tp̄a idiget aliq̄ rōne. Omo eni exiſtimare p̄ncipiū ℔ eē ſufficiens: qđ ſemp: aut ē ſic: aut ſic: nō recte ſe hēt opinari. In quo Democrit⁹ reducit de nā cās ꝙ ſic qđ pri⁹ fcm̄ ē. ipſi⁹ autē ſp noluit p̄ncipiū q̄rere i qbuſdā dicēs recte. Nō aūt i oib⁹ nō recte. Et trigonū ſemp hēt duob⁹ rectis equales anguloſ. ſed tn̄ eſt ppetuitatis huiuſmodi altera cā: p̄ncipioꝝ igitur nō eſt altera cā: ℔ ppetua ſūt.**

ℭ Hec ē ʒª ptic̄ľa ʒᵉ ptis p̄ncipaľ hui⁹ capľi. i q̄ pℬs ſpāliter repℬēdit opionē Empe. q̄ȝ ipſe poſuit ꝙ amicitia ē cā cōgregatiōis: ꝛ lis ē cā diſgregationis. ꝛ ꝙ tp̄s ꝯgregatiōis ē eq̄le tpi ſegregationis ꝛ nō aſſignat aliq̄ȝ cām hui⁹: ſed tn̄ ē aliq̄ cā uľ rō deſignāda. ſ. aut demōſtratio: aut iductio: nec ſufficit aſſignare aliq̄ȝ litē uľ amicitiā ꝓ cā. q̄ȝ noſ videm⁹ ꝙ hoies aliqn̄ ſūt amici: ꝛ aliqn̄ inimici. nec opȝ pp ℔ ꝙ tp̄s ꝯgregatiōiſ ſit eq̄le tpi ſegregationis. ꝛ tn̄ ipe ponit ꝙ ſic ē i hoib⁹. ſ. ꝙ lis ſegregat ꝛ amicitia ꝯgregat: ita ē i vniuerſo: ꝛ iō cū i hoib⁹ nō opȝ ꝙ tp̄s amicitie ſit eq̄le tpi inimicitie: ita nō opȝ ꝙ tp̄s ꝯgregatiōis ſit eq̄le tpi ſegregatiōis in vniuerſo. q̄re ꝛc̄. ℭ Oino qdē. ⌋ Sed ad illud rn̄det Empe. d. ꝙ ē necīū amicitiā ꝯgregare: ꝛ liteȝ ſegregare: ꝛ i eq̄li tpe. ſed necīū ut. d. nō hēt cām. iō hui⁹ nō ē aliq̄ cā aſſignāda. Cām eni ut dicit nō opȝ q̄ri: niſi i eo cui⁹ eē nō ē neceſſariū: iō mľti alij antiq dixerūt p̄nᵐ mūdi eē eternū. ſed dixerunt mūdū eē nouū. Cū eni q̄rebať ab eis q̄re mūdus ſit ab eterno agēte: agēte i tali tpe ꝛ nō i alio. Rn̄derūt ꝙ de eterno agēte nō opȝ q̄rere q̄re aliquādo agit ꝛ aliqn̄ nō. nec ēt de eo qđ ſit ab etno agēte ē q̄rēdū q̄re nē ē ꝛ pri⁹ nō. ſed nō ē ſic ſic ipi eſtimauerūt. Si eni nō opȝ dare cām p̄ᶜ actiōis p̄mi p̄ncipij qn̄ actio ei⁹ fuerit eterna: eterni tn̄ agētis ſi ei⁹ fuerit noua opȝ dare cām illi⁹ nouitatꝭ ſeu noue actiōis. ꝛ ꝙ Empe. ꝛ Democrit⁹ ꝛ coꝝ ſequaces dixerūt ꝙ res necīe nō hn̄t cās: ueꝝ ē i q̄dā: ꝛ i q̄dā nō. qm̄ p̄nª necīa nō hn̄t cāſ: ſȝ ꝯnes: ꝛ ſi ſunt necīe hn̄t cās. Nā illa ꝯ. vȝ. triāgulus hēt tres angulos ꝛc̄. ēt ſi ſit necīa hēt cām. Ex q̄ loco accipiunt aliq ꝙ aliqs effect⁹ pōt eē ppetu⁹. q̄ȝ ut dicūt ꝯ demrātiōis ē effect⁹ demōſtratiōis: ꝛ tn̄ ꝯ demōſtratiōis ē ppetuo ṽa: ſic ꝛ p̄miſſe: ſed de ℔ videbiť magis i q̄ōne. Pōt tn̄ ℔ poni 6ª ꝯ de āneriſ vȝ: ꝙ quoꝝdā ppetuoꝝ ē aliq̄ cā. ꝛ ꝓbať ſic. Cōcluſiōes ꝛ demōſtratiōes ſūt ppetue: q̄ȝ ppetuo ſūt ṽe: ꝛ hn̄t cās. ut illa ꝯ. ſ. triāgulus hēt tres angulos ꝛc̄. eſt ppetuo uera ꝛ hēt cām. ꝛ ſic eſt de alijs ꝯnibus. ꝛ ſic perpetuorum eſt aliqua cauſa.

ℭ **Quod qdē igitur nullū tempus erit: neq̄ȝ erat: quando motus non erit: ſiue nō erat: tanta dicta ſunt.**

ℭ Hic pℬūs epilogat ꝛ eſt manifeſtū p ſe. ℭ Sunt tn̄ hic aliqua nōnda ꝑm ꝯᵗᵉᵐ. Pꝛimo ꝙ cū pℬūs dicit ꝙ nā ē cā oꝛdis. itelligit p oꝛdinēȝ ut curſus ei⁹ ſit vni⁹ modi: aut modoꝝ diuerſoꝝ: tpib⁹ tn̄ oꝛdinatꝭ. i. determiatꝭ. ꝛ ꝙ illđ qđ ē vni⁹ modi ſit p vnā cām. ꝛ illđ qđ ē modis diuerſis i tpib⁹ diuerſis ſit p diuerſas cās q̄ reuertūtur in ſe circulariť. ℭ Scđo ē notādū ꝑm ꝯᵗᵉᵐ ꝙ i dictꝭ Anaxagore ſūt duo dicta ꝯria fundamētis nālibus. Pꝛimuȝ ē ꝙ aliqđ ſit poᶩᵉ i tpe ifinito: ꝛ poſtea erit in eē. Vn̄ arguit ſic. ſi res p̄ qeſcat tpe ifinito: aut illa qes erit nālis: aut violēta: nō violēta: q̄ȝ nullū violētū durat p tp̄s iſiᵐ. ſi aūt ſit nālis tūc mot⁹ q eſt ab illa qete nō ē nālis. ğ violēt⁹. ꝛ p ꝯn̄s nō durat p tp̄s inſiᵐ. cui⁹ ꝯriū dixit Anax. ꝛᵐ dcm̄ Anax. ꝯriū fūdamētis nālib⁹ ē ponē motū ꝛ motoꝛē exn̄tia i tpe ifinito: ꝛ motoꝛē nō mouē: ꝛ motū nō moueri: ꝛ poſtea icipe i motū. ℔ ē vnū mouere: ꝛ aliđ moueri i illa hoꝛa abſq̄ȝ ℔ ꝙ fuit alia cā p quā mouet i illa hoꝛa ꝛ nō pri⁹. ℭ ʒº ē notādū ꝑm ꝯᵗᵉᵐ ꝙ illa rō Anax. ē ſiľis rōni quā ponit nr̄a lex. q̄ȝ lex nr̄a ponit mūdū de nouo eē creatuȝ. ꝛ ꝙ p̄us per tp̄s ifinitū nō fuit mūdus: ſed ipſe nobis falſe iponit. qm̄ lex nr̄a nō pōit ꝙ an̄ mūdū fuit tp̄s. dixit tamē ꝙ lex nr̄a ponit mūdū ꝓductū de nouo ab agēte uolūtario. iō vī magis poſſe ſuſtentari: q̄ȝ ſi ponereť ꝓduci nāliter: q̄ȝ nālia videnť hēre oꝛdinē terminatū. ſ. currere eodē mō: aut frequenter: aut ſemp. Illa eni q̄rū p̄nᵐ ē uolūtas videnť diuerſificari ꝛ nō ſeq eūdē oꝛdinē. Sed ꝯᵗᵒʳ. d. ꝯ ℔

ꝙ ĩpoſ'e ē ꝙ actio noua fiat ꝑ uolũtatẽ antiq̃ȝ niſi ſit actio ãtiq̃ media. uolũtas eni nõ ꝓponit facere qd̃ itẽdit: niſi ꝓꝑ exiſtẽtiã alicui⁹ itẽtõis i re. ĩcta q̃ nõ erat i pte uolũtatꝭ. ⁊ ſi nõ eẽt neceẽ ut illõ qd̃ ẽ uolitũ eẽt cũ uolũtate. Et poſtea .d. ꝯ^{tor} ꝙ uolitũ nõ poſtponit i pte uolũtatꝭ niſi ꝓꝑ h̃ ꝙ aliq̃d deficiat i uolũtate. ut ẽ ſaltẽ pñtia tpis. ⁊ ẽ ipoſ'e ꝙ h̃ negeẽ ab hoie ꝑ ſuã itriſecã rõnẽ. ſȝ ſi negeẽ erit ꝑ rõnẽ extriſecã. h^c ꝯ^{tor}. Si dẽ ꝙ uolũtas ãtiq̃ agat aliq̃d de nouo ꝓꝑ pñtiã tpis: tũc ꝯ^{tor} hẽt ꝓpo^{m}. ſ. ꝙ pñtia tpis ẽ cã noue actiõis. Et reuertit̃ qd̃ de illo tpe. qm̃ tps nouũ qd̃ fit poſtq̃ȝ nõ fuit: idiget tpe i q̃ fiet ꝑ qd̃ appꝛopẽt ſua factio: ⁊ deẽmiaret̃ ſi non eẽt ſp ⁊ h̃ ẽ maifeſtũ ꝑ ſe. Et ſi q̃rat̃ quõ pt̃ iueniri noua actio ab ãtiq̃ uolũtate. ẜm hãc opionẽ rñdet ꝯ^{tor} ꝙ h̃ ꝯtigit mediãte moto ãtiq̃ a uolũtate ãtiq̃. Iſtud eni motũ appꝛopinq̃bit̃ alicui ⁊ diſtabit ab aliq̃. ⁊ ſic erit cã mot⁹ ⁊ gẽꝭ. ℭ Circa vo ꝯnẽ pn^{ꝉm} hui⁹ capl'i q̃ro utꝝ tal' ꝯ ſit va. ⁊ h̃ ẽ q̃rẽ utꝝ pm⁹ mot⁹ ſit et'n⁹. Et arguo q̃druplici via ꝙ nõ. Et p̃ rõne ſũpta ex pte t̃mioꝝ mot⁹. 2° ꝑ rõnes ſũptas ex pte ifinitatꝭ. 3° ꝑ rõnes ſũptas ex pte tpis. 4° ꝑ rõnes ſũptas ex pte ꝑpetuitatꝭ ſpẽrũ gñabiliũ ⁊ coꝛruptibiliũ. Primo arguo ſic. Nihil qd̃ ẽ finitũ ex utraq̃ȝ pte ẽ et'nũ: ſȝ pm⁹ mot⁹ ẽ finit⁹ ex utraq̃ȝ pte. g̃ ⁊ c̃. maioꝛ pȝ de ſe. mioꝛ vo ẽt pȝ 5° hui⁹. ubi pħs .d. ꝙ oĩs mot⁹ ẽ ab aliq̃ i aliõ. ⁊ ꝑ ꝯñs mot⁹ pm⁹ ẽ ab aliq̃ i aliõ. i. a t̃mio i t̃minũ ⁊ ꝑ ꝯñs mot⁹ pm⁹ ẽ finit⁹ ex utraq̃ȝ pte. Uñ iſta rõ ꝓbat ꝙ mot⁹ pm⁹ ẽ finit⁹ ex utraq̃ȝ pte. iõ ⁊ c̃. ℭ 2° ꝓbat̃ ꝙ mot⁹ pm⁹ ſit finit⁹ ex pte poſt. ⁊ h̃ ꝓbat̃ dupl'r. p̃ ꝑ diffõnem mot⁹. q2 mot⁹ ẽ act⁹ entꝭ i põ inq̃ȝtũ i põ. ut pȝ 3° huius. ⁊ h' diffõ mot⁹ ẽ cõis motui nouo ⁊ et'no. ut pȝ ibidẽ ꝑ ꝯ^{rem} ꝯ^{io} 6°. g̃ mot⁹ pm⁹ ẽ act⁹ entꝭ i põ inq̃ȝtũ i põ. ⁊ ꝑ ꝯñs mot⁹ pm⁹ hẽt t̃minũ ad quẽ ẽ i põ: ⁊ ꝑ ꝯñs ẽ finit⁹ ex pte poſt. ℭ 2° ꝓbat̃ idẽ ꝑ rõnes ſic. Mot⁹ pm⁹ aut ẽ ꝓꝑ finẽ: aut nõ. ſi nõ. igr̃ ẽ caſ'is ⁊ nõ ꝑ ſe itẽt⁹ ab aliq̃ agẽte. qd̃ ẽ icõuñiẽs. ſi vo ſit ꝓꝑ finẽ q̃ro: aut iſte finis ꝓꝑ quẽ ẽ mot⁹ pm⁹ poſſit hẽri: ul' nõ. ſi nõ põt hẽri: tũc ẽ fruſtra ⁊ ocioſus: q̃niã iſte mot⁹ ẽ ocioſus q̃ fit ꝓꝑ finẽ q̃ finis nõ pt̃ hẽri. ſi vo iſte finis põt hẽri: ⁊ hito fine ꝓꝑ quẽ ẽ mot⁹ ceſſat mot⁹: ſeq̃t ꝙ mot⁹ pm⁹ aliq̃ñ ceſſabit: uel ſaltẽ ſeq̃t ꝙ põt ceſſare. ℭ 2° pncipal'r arguit̃ ex pte ifinitatꝭ ꝓbãdo ꝙ mot⁹ pm⁹ nõ eſt ifinit⁹ ex pte añ. ⁊ h̃ ſic. Tot⁹ mot⁹ p̃terit⁹ ẜȝ ſe totũ ẽ actual'r ꝑtrãſit⁹: ſed nullũ infinitũ ẜȝ ſe totũ eſt actualiter ꝑtrãſitũ. g̃ tot⁹ mot⁹ p̃terit⁹ ẽ finit⁹ ex pte añ. ℭ Ut̃ põt argui ſic. Totũ tẽp⁹ p̃teritũ nõ ẽ ifi^{m} ex pte añ. g̃ pm⁹ mot⁹ nõ ẽ ifinit⁹ ex pte añ. ꝯña pȝ ꝑ h̃. q2 mot⁹ pm⁹ nõ fuit añ totũ tps. ⁊ añs ꝓbat̃ ſic. totũ tpꝭ p̃teritũ ẽ actual'r ꝑtrãſitũ. g̃ totũ tẽp⁹ p̃teritũ nõ ẽ actual'r ifi^{m}. ℭ Sed huic rõni forte diceret̃ ꝙ totũ tẽp⁹ p̃teritũ ⁊ ſi ſit ifi^{m} ex pte añ: ẽ tñ finitũ ex pte poſt. ⁊ ſic totũ tẽp⁹ p̃teritũ ẽ ꝑtrãſitũ ex ea pte q̃ ẽ finitũ nõ ex ea pte q̃ ẽ ifi^{m}. ℭ Sed ꝯ. ſi totũ tẽp⁹ p̃teritũ ſit actual'r ꝑtrãſitũ ſeq̃t ꝙ totũ tps futurũ poſſit eẽ actual'r ꝑtrãſitũ. ꝯñs ẽ fl'ȝ. igr̃ ⁊ añs. falſitas ꝯñtis pȝ ꝑ h̃. q2 totũ tẽp⁹ futurũ ẽ ifi^{m} ex pte poſt. ſi igit̃ totũ tẽp⁹ futurũ poſſit eẽ actual'r ꝑtrãſitũ: ſeq̃tur ꝙ ifi^{m} ex ea pte q̃ ẽ ifi^{m} poſſit eẽ actualiter ꝑtrãſitũ. h̃ ẽ ipoſ'e. g̃ ⁊ illõ ex q̃ ſeq̃tur. ⁊ ſic pȝ falſitas ꝯñtis. ꝯña ãt ꝓbat̃ ſic. ſi aliq̃ magnitudo ſit ꝑtrãſita ab aliq̃ v̉tute: magnitudo tãta ⁊ ꝯſil'is põt eẽ ꝑtrãſita a ꝯſil'i v̉tute. ſȝ nõ ẽ maioꝛ diſtãtia ab et'no uſq̃ȝ i huc diẽ: q̃ȝ ab iſto die uſq̃ȝ i et'nũ. ſi igit̃ ab aliq̃ v̉tute ſit ꝑtrãſita tota duratio ab et'no uſq̃ȝ nũc ſeq̃tur ꝙ tota duratio futura poſſit eẽ actual'r ꝑtrãſita a ꝯſil'i v̉tute. ⁊ ſic ſeq̃t ut vȝ ſi totũ tẽpus p̃teritũ ſit actual'r ꝑtrãſitũ: ꝙ totũ tps futurũ poſſit eẽ actual'r ꝑtrãſitũ. ℭ 3° pncipal'r arguit̃ ex pte tpis ꝓbãdo ꝙ pm⁹ mot⁹ icepit eẽ. ⁊ h̃ ꝓbatur dupl'r. p̃ ex pte toti⁹ tpis p̃teriti. 2° ex pte dieꝝ p̃teritaꝝ q̃ ſũt ptes tpis p̃teriti. ℭ Pmo igit̃ arguit̃ ſic. totũ tẽp⁹ icepit. g̃ pm⁹ mot⁹ icepit. ⁊ ꝑ ꝯñs nõ ẽ et'n⁹ ex pte añ. Et ꝙ totũ tps p̃teritũ icepit ꝓbat̃ ſic. Q̃dlibet iſtãs p̃teritũ aliq̃ñ fuit futuꝝ. g̃ totũ tẽp⁹ p̃teritũ fuit aliq̃ñ futuꝝ. ⁊ ꝑ ꝯñs totũ tps p̃teritũ aliq̃ñ icepit. añs ꝓbat̃ ꝑ h̃. q2 q̃libet ſingl'aris hui⁹ ul'is ẽ uera. nã demr̃atio q̃cũq̃ȝ iſtãti p̃terito iſta ẽ va. vȝ. h̃ iſtãs p̃teritũ aliq̃ñ fuit futuꝝ: cũ nullũ iſtãs p̃teritũ fuit p^{m} iſtãs toti⁹ tpis. ⁊ h̃ ꝯña. vȝ. q̃dlibet iſtãs p̃teritũ aliq̃ñ fuit futuꝝ. g̃ totũ tps p̃teritũ aliq̃ñ fuit futuꝝ. ꝓbat̃ ſic. ſi q̃dlibet iſtãs p̃teritũ aliq̃ñ fuit futurũ nullũ iſtãs p̃teritũ tũc fuit ⁊ certũ ẽ ꝙ pñs iſtãs tũc nõ fuit: nec ẽt futuꝝ tũc fuit. g̃ nullũ iſtãs tũc fuit: ⁊ ſic aliq̃ñ nullũ iſtãs fuit ⁊ ꝑ ꝯñs aliq̃ñ nullũ tps fuit: cũ tẽp⁹ nõ ſtet niſi ꝑ iſtãs. ℭ Hoc põt argui ſb̃ hac foꝛa. ſi q̃dlibet iſtãs p̃teritũ aliq̃ñ fuit futuꝝ: tũc illa fuit fl'a. aliq̃d iſtãs ẽ. g̃ ſua ꝯdictoria tũc fuit va. ſ. nullũ iſtãs ẽ. ⁊ ſeq̃t. nullũ iſtãs ẽ. g̃ nullũ tps ẽ. h^c igit̃ aliq̃ñ fuit uera. nullũ tps ẽ. ⁊ ꝑ ꝯñs tps nõ ẽ et'nũ: nec ꝑ ꝯñs pm⁹ mot⁹ nõ ẽ et'n⁹. ꝓbatio p̃^{e} ꝯñtie. ſ. ꝙ ſi q̃dlibet iſtãs p̃teritũ aliq̃ñ fuit futuꝝ ꝙ iſta tũc fuit fl'a. aliq̃d iſtãs ẽ. q2 ſi q̃dlibet iſtãs p̃teritũ aliq̃ñ fuit futurũ: tũc q̃libet ſingl'aris hui⁹ fuit fl'a. ſ. aliq̃d iſtãs eſt. qd̃ ꝓbat̃. q2 oppo^{m} ꝯñtis nõ ſtat cũ añcedẽte. q2 dẽ vna ſingl'aris q̃ tũc fuit va. ut illa. h̃ iſtãs ẽ. ſed ꝙ iſta ſit fl'a q̃cũq̃ȝ demr̃ato ꝓbat̃. q2 aut demr̃at̃ iſtãs p̃teritũ: aut iſtãs pñs: aut inſtãs futuꝝ. ſi demõſtrat̃ iſtãs p̃teritũ: tũc manifeſtũ ẽ ꝙ ẽ fl'a. q2 ſi q̃dlibet iſtãs p̃teritũ fuit aliq̃ñ futurũ tũc q̃dcũq̃ȝ iſtãs p̃teritũ demr̃aret̃. h̃ ẽ va. vȝ. h̃ iſtãs tũc fuit futurũ. ⁊ ꝑ ꝯñs tũc hec fuit fl'a. iſtãs ẽ. Et ſil'r ſi demr̃aret̃ iſtãs pñs manifeſtũ ẽ ꝙ hec ẽ falſa. q2 ſi q̃dlibet iſtãs p̃teritũ aliq̃ñ fuit futuꝝ tũc nõ fuit h^c va. h̃ iſtãs ẽ. q2 demr̃ato iſtãti pñti: hec nunq̃ȝ fuit va. h̃ iſtãs ẽ. nec ẽ va ſi demr̃et̃ iſtãs futuꝝ. q2 q̃cũq̃ȝ iſtãti futuro demr̃ato h̃ nunq̃ȝ fuit va. h̃ iſtãs ẽ. Si aũt dicat̃ ꝙ hec ẽ fl'a. q̃dlibet iſtãs p̃teritũ aliq̃ñ fuit futuꝝ. ꝯ. q̃libet ſingl'aris iſti⁹ ul'is ẽ va q̃m nullũ iſtãs p̃teritũ fuit p^{m} iſtãs toti⁹ tpis: ex q̃ totũ tẽp⁹ ẽ et'nũ ꝑ poſitũ. g̃ añ q̃dlibet iſtãs p̃teritũ fuit tps. g̃ q̃cũq̃ȝ iſtãti p̃terito demr̃ato h^c ẽ va. h̃ iſtãs aliq̃ñ fuit futuꝝ q2 i tpe p̃cedẽti hec fuit va. vȝ h̃ iſtãs ẽ futuꝝ. ℭ 4° arguit̃ rõne ſũpta ex ꝑpetuitate ſpẽrũ gñabiliũ ⁊ coꝛruptibiliũ. ⁊ h̃ ſic. gñatio hoĩs ẽ ꝑpetua ſic ꝙ ſp hec fuit va. hõ ẽ. ꝑ ſucceſſionẽ gñabiliũ ĩdiduoꝝ hoĩs: ſȝ mõ ſeq̃t. mot⁹ pm⁹ ẽ ꝑpetu⁹. g̃ aliq̃ñ null's hõ fuit. ꝯñs ẽ fl'ȝ. g̃ ⁊ añs. cõſeq̃ntia ꝓbat̃ ſic. ſi mot⁹ pm⁹ ẽ ꝑpetu⁹ tũc illa eſt va. q̃libet hoiȝ p̃ceſſit mot⁹ pm⁹. q2 q̃libet eius ſingl'aris ẽ va. ſ. iſtũ hoiȝ ⁊ illũ: ul' iſtũ hoiȝ p̃ceſſit mot⁹ pm⁹. ⁊ ſic de alijs. g̃ mot⁹ pm⁹ fuit añ oẽm hoiem. ex q̃ ſeq̃tur ꝙ mot⁹ pm⁹ fuit q̃ñ nullus hõ fuit. ⁊ tũc ſeq̃t. mot⁹ pm⁹ fuit q̃ñ null's hõ fuit. g̃ aliq̃ñ hec fuit va. null's hõ fuit. g̃ a p̃ ad ulti^{m} ſeq̃t mot⁹ pm⁹ ẽ ꝑpetu⁹. g̃ aliq̃ñ fuit iſta va. null's hõ ẽ. igr̃ ⁊ c̃. ℭ Et ſi dicat̃ ꝙ illa ẽ fl'a. ſ. q̃libet p^{m} hominẽ p̃ceſſit pm⁹ mot⁹ nec ẽ q̃libet ſingl'aris va. ꝯ. ſeq̃t q̃libet hõ fuit gñat⁹ ab hoie. g̃ q̃libet hoiȝ p̃ceſſit hõ. ⁊ ꝑ ꝯñs q̃libet hoiȝ p̃ceſſit pm⁹ mot⁹. ℭ Et ſi dĩ ꝙ h^c ꝯña nõ ualet. q̃libet hoiȝ p̃ceſſit mot⁹ pm⁹. g̃ mot⁹ pm⁹ fuit ꝯ oẽȝ hoiem. Cõtra. ſeq̃t q̃libet hoiȝ p̃ceſſit mot⁹ pm⁹: ⁊ ꝑ ꝯñs mot⁹ pm⁹ fuit añ oẽȝ m'titudinẽ hoiuȝ. g̃. ℭ In op^{m} arguit̃. ⁊ p̃ ſic. de⁹ ẽ et'n⁹ ita ꝙ nunq̃ȝ icepit: nec vnq̃ȝ deſinet. g̃ celũ fuit ab et'no. añs ẽ ueꝝ. g̃ ⁊ ꝯñs. ꝯña ꝓbat̃ ſic. Q̃ñcũq̃ȝ aliq̃ ſic ſe hñt ꝙ vnũ ẽ pꝰ alio ſolũ ẜȝ nãȝ: ſi vnũ iſtoꝝ ẽ et'nũ ẜȝ durationẽ: ẽt reliquũ ẽ et'nũ ẜm durationẽ. hec ꝯña pȝ. q2 dẽ opp^{m} ꝯñtis. ſ. ꝙ vnũ ſit et'nũ ẜm durationẽ: ⁊ reliquum nõ: tũc ex iſto ſeq̃tur ꝙ vnũ ẽ pꝛi⁹ alio: ⁊ nõ ſolum ẜȝ nãȝ: ſȝ ẽt ẜm durationẽ. qd̃ ẽ oppo^{m} ꝯñtis: ſȝ deus ⁊ celũ: ſiue de⁹ ⁊ tẽp⁹ ſic ſe hñt ꝙ vnũ iſtoꝝ ẽ pꝰ alio: ſolũ p̃oritate ẜȝ nãm. cũ igit̃ de⁹ ſit et'nus ẜm durationẽ ſeq̃tur ꝙ celũ ſiue tẽp⁹ ſit et'nũ ẜm durationẽ. ℭ Et ſi dĩ ꝙ de⁹ nõ ſolũ ẽ p̃oꝛ celo uel tpe ẜm nãm: ſȝ ẽt ẜm durationẽ. Cõtra. nl'a duratio ẽ ſine tpe. g̃ ſi de⁹ ſit p̃oꝛ celo ul' tpe duratione: ſeq̃t ꝙ ẽ p̃oꝛ celo p̃oritate tpis. ⁊ ſic tps fuit anteq̃ȝ celũ fuit: ⁊ añ ipm tps. qd̃ ẽ ipoſ'e. ℭ Forte dĩ huic ꝙ q̃dã ẽ duratio ſucceſſiua: ⁊ q̃dã ẽ duratio nõ ſucceſſiua ſed tota ſil'. ⁊ ſic de⁹ ẽ p̃oꝛ tpe duratiõe nõ ſucceſſiua. Cõtra. illa duratio nõ ſucceſſiua aut ẽ nã dei: aut eſt res alia. ſi ſit res alia. ⁊ iſta duratio fuit ab et'no: ſeq̃t ꝙ aliõ a deo fuit ab et'no. qd̃ ẽ icõueniẽs. ſi vo illa duratio ſit idẽ qd̃ nã dei: tũc deũ eẽ p̃orẽ ẜȝ talẽ durationẽ ẽ deũ eẽ pꝛi⁹ ẜm nãm. ⁊ ſic de⁹ nõ ẽ p̃oꝛ celo ul' tpe: niſi ẜȝ nãȝ. ℭ Alr̃ dĩ ꝙ de⁹ ẽ p̃oꝛ celo duratiõe ẜȝ magnitudinẽ: ⁊ nõ ẜm duratiõnẽ ſucceſſiuã realẽ. Cõtra. ẜm h̃ ſeq̃tur ꝙ de⁹ nõ ẽ p̃oꝛ celo alia p̃oritate reali q̃ȝ p̃oritate ẜm nãm: ⁊ ſic de⁹ nõ ẽ magis et'n⁹ q̃ȝ celũ niſi ẜm imagiationẽ. ℭ Itẽ põt argui ſic. de⁹ nõ fuit pꝰ q̃ȝ celũ. g̃ ſi de⁹ ſit et'n⁹: ſeq̃tur ꝙ celũ ſit et'nũ. añs ꝓbat̃. q2 dẽ oppo^{m}. ſ. ꝙ de⁹ fuit pꝰ q̃ȝ celũ. g̃ añ celũ fuit pꝛius: ſed nunq̃ȝ pꝰ fuit ſine tpe. g̃ ſi pꝰ fuit añ celũ: ſeq̃t ꝙ tps fuit añ celũ. qd̃ eſt fl'ȝ. ℭ Itẽ arguit̃ ꝑ rõnes pħi poſitas i exponẽdo textũ. ⁊ ẽt arguit̃ ꝑ rõnes ꝯ^{io} q̃rũ p̃^{a} ẽ iſta. A uolũtate antiq̃ nõ ꝓcedit nou⁹ effect⁹ ſine motu. g̃ ſi pm⁹ mot⁹ fiet a uolũtate ãtiq̃ añ p^{m} motũ eẽt mot⁹. qd̃ ẽ ipoſ'e. Añs declar̃ m'tipl'r. p̃ ſic. poſito ꝙ ſit aliq̃s mot⁹ pm⁹ arguit̃ tũc ſic. Oẽ agẽs ſiue ſit agẽs ꝑ uolũtatẽ ſiue al'r: ſi nũc agit ⁊ pꝰ nõ agebat tũc aliq̃ ꝓpoꝛtio ẽ iter ipȝ ⁊ effectũ q̃ pꝛi⁹ non erat. ſȝ h^{ꝯ} ꝓpoꝛtio nõ pt̃ fieri niſi ꝑ motũ. g̃ ſi pm⁹ mot⁹ ſit nou⁹ añ p^{m} motũ fuit mot⁹ ꝑ quẽ fiebat illa noua ꝓpoꝛtio. ſed h̃ ẽ ipoſ'e. ſ. ꝙ añ p^{m} motũ fuit mot⁹. g̃ pm⁹ mot⁹ ẽ et'n⁹. ℭ 2ª rõ ẽ illa. ſi pm⁹ mot⁹ ſit nou⁹: opȝ ꝙ ſit ab agẽte ꝑ uolũtatẽ ⁊ itellectũ ſȝ oẽ agẽs ꝑ uolũtatẽ ⁊ itellectũ ſi mõ agit aliq̃d q̃d pꝰ nõ agebat opȝ eũ appħẽdẽ diuerſa tpa. ſ. vnũ tps i q̃ agit: ⁊ aliõ tps i q̃ nõ egit: ſȝ diuerſitas tẽpoꝝ nõ ẽ ſine motu. g̃ a uolũtate antiq̃ nõ ꝓcedit aliq̃d de nouo ſine motu. ℭ 3° ꝓbat̃ idẽ ſic. Sic̃ ſe hẽt uolũtas noua ad actionẽ ãtiquã: ita ſe hẽt uolũtas antiq̃ ad actionẽ nouã. ſȝ uolũtas noua nõ ẽ ime^{ta} cã actiõis ãtiq̃. g̃ uolũtas ãtiq̃ nõ ẽ ime^{ta} cã actiõis noue. g̃ nihil nouũ pt̃ ꝓcede a uolũtate et'na: ſȝ ſi aliq̃d ꝓcedit ab ea de nouo: opȝ ꝙ h̃ ſit mediãte motu. g̃ ⁊ c̃. ℭ 4° ꝓbat̃ idẽ ſic. A uolũtate antiq̃ nõ ꝓducit̃ aliq̃d nouũ niſi mediãte actiõe noua. hec ꝓbat̃. q2 ſi uolũtas ãtiq̃ nihil req̃reret ad h̃ ꝙ eẽt ſuũ uolitũ: ſtati poſita ſua uolũtate eẽt ſuũ uolitũ. q2 poſita cã totali ſufficiẽti ſtati poneret̃ effect⁹. nõ igit̃ põt a uolũtate antiq̃ ꝓcedẽ nou⁹ effect⁹: niſi mediãte aliq̃ nouo: qd̃ nõ fit niſi ꝑ trãſmutationẽ nouã. ℭ 5° ꝓbat̃ ſic. Si uolũtas ãtiq̃ ꝓduc̃ aliq̃d de nouo qd̃ pꝰ nõ ꝓducebat. g̃ ſibi pꝰ deficiebat aliq̃d qd̃ nũc q̃ñ ꝓduc̃ nõ defic̃: ⁊ illõ nõ acq̃rit̃ niſi ꝑ motuȝ. g̃ uolũtas antiqua nõ põt aliq̃d nouũ ꝓducẽ ſine nouo motu. q2 ſibi deficiebat tps in q̃ uoluit ꝓducẽ: ⁊ illõ tps nouũ qd̃ deficiebat nõ fiebat niſi mediãte motu. g̃ uolũtas antiq̃ nõ ꝓduc̃ aliq̃d de nouo niſi mediãte motu. ⁊ h̃ eſt ꝓpoſitũ. ℭ Alie vo rõnes modis ꝯrijs foꝛmãtur ⁊ ponũtur i expõne text⁹: q̃ q̃ſi oẽs eãdẽ viȝ hñt. ℭ Ad iſtã q̃õnẽ de et'nitate mot⁹ dñt q̃dã ꝙ nõ fuit de itẽtiõe pħi ꝙ mot⁹ ſit et'n⁹: ſȝ ſolũ ponit motũ eẽ et'nũ tanq̃ȝ ꝯnẽ ꝓbabilẽ: nõ tanq̃ȝ neceiã. h̃ tñ eſt fl'm. q2 pħs i ꝓbãdo p^{m} motorẽ eẽ: ⁊ eẽ et'nũ utit̃ et'nitate mot⁹ tanq̃ȝ pn°. qd̃ nõ eẽt: niſi eẽt de itentiõe ſua. ℭ Itẽ pn^{lm} ps metha^{ce} ẽ de ſbijs et'nitatꝭ a mã abſtractꝭ. q̃ nõ pñt ꝓbari eẽ: niſi ꝑ et'nitatem mot⁹: ⁊ iõ dicẽ ꝙ pm⁹ mot⁹ nõ ẽ et'n⁹ ẽ deſtruere metha^{cã}. ℭ Suſtinẽdo igit̃ ꝙ mot⁹ pm⁹ ẽ et'n⁹ rñdẽdũ ad rõnes i ꝯriũ. vñ ad p^{am} cũ dĩ ꝙ mot⁹ pm⁹ ẽ a t̃mio i t̃minũ. dicẽdũ ꝙ motũ eẽ a t̃mio i t̃minũ põt eẽ dupl'r. vno° ꝙ ẜm ſe totũ aliq̃ñ icipiebat eẽ ⁊ aliq̃ñ deſinet eẽ: ⁊ ſic loq̃ndo nõ ẽ ueꝝ q' oĩs mot⁹ ſit a t̃mio i t̃minũ: ſed ſolũ ẽ ueꝝ de motu finito ⁊ t̃miato. Alio° pt̃ itelligi ꝙ mot⁹ ſit a t̃mio i t̃minũ ẜȝ ſe totũ: ul' ẜȝ aliq̃ȝ ptẽ ei⁹: ⁊ iſto° oĩs mot⁹ ẽ a t̃mio i t̃minũ: q2 cuiuſlibet mot⁹ aliq̃ ps ẽ a termĩo i t̃minũ. ℭ Ad aliõ q̃ñ q̃rit̃ utꝝ mot⁹ pm⁹ ſit ꝓpter finẽ ul' nõ. Dicẽdũ ẽ ꝙ ſic: ſȝ nõ ẽ pmaria intẽtiõe ꝓꝑ aliquẽ finẽ acq̃rẽdũ. Uñ ꝯ^{tor} 12° metha^{ce} dic̃ ꝙ aliq̃s mot⁹ ẽ ꝓꝑ finẽ acq̃rẽdũ: ⁊ aliq̃s mot⁹ ẽ ꝓꝑ aliquẽ finẽ iã hitũ ꝯſeruãdũ. v̉. g. hõ aliq̃ñ ambulat ꝓꝑ ſanitatẽ acq̃rẽdã: ⁊ aliq̃ñ ambulat ꝓꝑ ſanitatẽ hitã ꝯſeruãdã. ⁊ iſto 2°° itelligẽtie mouẽtes celũ mouẽt ꝓꝑ ꝑfectiões q̃s hñt ꝯſeruãdas: ⁊ nõ ut acq̃rãt ꝑfectiões nouas. q̃m ꝑ hoc ꝙ itelligẽtie mouẽt celũ ſũt cã iſtoꝝ iferioꝝ. ⁊ i h̃ ꝯſiſtit eaꝝ ꝑfectio. q2 i h̃ aſſil'ant̃ p̃ pn° qd̃ ẽ cã oĩuȝ alioꝝ. Iſta aũt ꝓpõ accepta i rõne. ſ. hito fine ceſſat mot⁹: ẽ intelligẽda de motu q̃ ẽ ꝓꝑ ꝑfectionẽ acq̃rẽdã: ⁊ nõ de motu q̃ ẽ ꝓꝑ ꝑfectionẽ ꝯſeruãdã. ℭ Ad rõnes aũt de ifinito q̃ñ p̃ dĩ ꝙ nullũ ifi^{m} ex utraq̃ȝ pte pt̃ eẽ actu ꝑtrãſitũ dĩ ꝙ iſtud infi^{m} qd̃ ex vna pte ẽ infinitũ ⁊ ex alia finitũ cuiuſmodi eſt tot⁹ mot⁹ p̃teritus uel totũ tps p̃teritũ põt eẽ actu ꝑtrãſitũ ex ea pte qua eſt finitũ: ⁊ nõ ex ea pte q̃ eſt ifinitũ: ⁊ ſic eſt de toto tpe p̃terito ⁊ de motu celi p̃terito. ℭ Et cũ arguit̃ in ꝯriũ ſic. Si totũ tps p̃teritũ ſit actu ꝑtrãſitũ totũ tps futurũ nõ põt eẽ actu ꝑtrãſitũ. Dicẽdũ ꝙ iſtud non ſeq̃tur q2 ſi ifinitũ põt eẽ ꝑtrãſitũ ex ea parte qua eſt finitum: ex hoc non ſequitur ꝙ infinitũ poſſit eſſe pertrãſitũ ex ea parte qua eſt infinitũ. ⁊ q2 tẽpus p̃teritũ nõ eſt ifinitũ ex parte poſt: ⁊ tps futurũ ẽ ifinitũ ex pte poſt. iõ tps p̃teritũ ẽ ꝑtrãſitũ: ⁊ tps futuꝝ nõ põt eẽ ꝑtrãſitũ: q2 ẽ ifinitũ ex pte poſt: ⁊ ꝑtrãſitio ſit ꝓcedẽdo ex p̃ori v̉ſus poſteri⁹: ⁊ tps futurũ v̉ſus poſteri⁹ ẽ actu ifi^{m}. ℭ Et ad ꝓbationẽ cũ dĩ ꝙ ſi aliqua magnitudo ſit ꝑtrãſita ab aliq̃ v̉tute magnitudo tãta ul' cõſimilis põt eẽ ꝑtrãſita ab eadẽ ul' ꝯſil'i v̉tute. Dicẽ

dū ꝙ ueꝝ ē icipiēdo motū ſup utrāqȝ magnitudinē ab illa pte a qua utraqȝ magnitudo ē finita. tūc aūt motꝰ q̄ totū tēpꝰ p̄teritū ē ptrāſitū nō icepit in illa pte tpis i qua eſt finitū. qm̄ totū tp̄s p̄teritum nunqȝ icepit. ¶ Uel dicaꝛ ꝙ ꝓpō accepta ē v̄a ſi ptrāſitiões ubiqȝ ꝓcedāt eodē ordie: ⁊ nō qn̄ vna ptrāſitio ꝓcedit v̄ſus aliquā ptē ex qua vna magnitudo ē finita: ⁊ ptrāſitio alia ꝓcedat v̄ſus illā ptē ex qua alia magnitudo ē ifinita. tūc eni nō eſt ꝓpō u'r v̄a. tūc ſi totū tp̄s futuꝝ debeat ptranſiri opȝ ꝙ ꝓcedaꝛ i illa ptrāſitiōe v̄ſus illā ptē ex qua tp̄s futurū ē ifi^m. ⁊ iō nō opȝ ꝙ ſi totū tp̄s p̄teritū ſit ptrāſitū ꝙ totū tp̄s futuꝝ poſſit eē ptrāſituȝ actu. qꝛ tp̄s futurū nō pōt ptrāſiri: niſi ꝓcedendo v̄ſus infi^m. ¶ Si v̄o dicaꝛ alr̄. vȝ. ꝙ illa ꝓpoſitio. ſi aliqua magnitudo ſit ptrāſita ⁊c̄. ē itelligenda de magnitudibus pmanētibꝰ. ⁊ nō de magnitudibus ſucceſſiuis. ¶ Lōtra. idē arg^m pōt fieri de magnitudie pmanēte qd̄ ⁊ de magnitudie ſucceſſiua qꝛ imagineꝛ due linee quaꝝ utraqȝ ſit ifinita ex vna pte ⁊ finita ex alia: q̄ ſint. a. b. ⁊ imaginemur ꝙ. a. linea ſit ptrāſita i toto tpe p̄terito: qd̄ ē poſſ'e: ex q̄ tp̄s p̄teritū ē ifi^m. tc̄ ſic. a. linea ē ptrāſita i toto tpe p̄terito. g̃. b. linea pōt eē ptrāſita i toto tpe futuro. g̃ ⁊c̄. ¶ Dicēdū ꝙ nō ſeqtur qꝛ ex illa pte ad quā fit trāſitio ſup. b. lineā ē. b. linea ifinita. ſed ex illa pte ad quā fiebat motꝰ ſeu trāſitio ſup. a. lineā fuit. a. linea finita. Un̄ ſi fiāt trāſmutatiões u'l motꝰ ſup equales magnitudies v̄ſus ptes magnitudinū eiuſdē rōnis q̄tū ad finitatē ⁊ ifinitatē tūc ſeqtur. ſi. a. linea ſit ptrāſita ab aliqua v̄tute. b. linea pōt eē ptrāſita a ꝯſili v̄tute. ſed aliter nō opȝ. ¶ Ad 3^am v̄o ꝙ arguiꝛ ex pte tpis ſic tp̄s icepit g̃ motꝰ. negaꝛ añs: ⁊ qn̄ arguiꝛ ſic qōlibet iſtās p̄teritū aliqn̄ fuit futuꝝ ꝯcedo. Et cū iſerꝛ g̃ aliqn̄ nullū iſtās p̄teritū fuit: dico ꝙ nō ſeqtur: qꝛ i ꝯn̄te linea aliqn̄ ſtat ꝓ aliq̄ mēſura determinata. Lōcedo tn̄ iſtā ꝯn̄aȝ. ſ. qōlibet inſtās p̄teritū aliqn̄ fuit futurū: g̃ nullū iſtoꝝ iſtātiū tūc fuit pn̄s. m'tū eni refert dicere: tūc nullū iſtoꝝ iſtātiū fuit pn̄s. ⁊ dicere nullū iſtoꝝ iſtātiū tūc pn̄s fuit: qꝛ qn̄ ly tūc p̄cedit ſignū u'le ſupponit determinate: qꝛ nō ꝯfundiꝛ ab aliq̄ p̄cedēte: ſed qn̄ ſeqtur ſignū u'le: tc̄ ſupponit ꝯfuſe tm̄ nec v̄ificaꝛ ꝓ aliquo vno ſingulari. ¶ Ad aliā formā qn̄ arguiꝛ ſic. qōlibet iſtās p̄teritū aliqn̄ fuit futuꝝ. g̃ tūc fuit falſa: aliqd̄ iſtās eſt. dico ꝙ nō ſeqtur. Et qn̄ ꝓbaꝛ p̄ h̄ ꝙ nulla ſingl'aris h̄ꝰ tūc fuit v̄a. ꝯcedo iſtā negatiuā: nll'a ſingl'aris huiꝰ tūc fuit v̄a: qꝛ nō fuit aliqd̄ vnū tp̄s i q̄ qd̄libet iſtās p̄teritū fuit futuꝝ. Un̄ h̄c idiffinita: aliqd̄ iſtās ē. ſp̄ fuit v̄a: ſȝ nō ſp̄ fuit v̄a ꝓ aliq̄ vno ſingulari: ſȝ ꝯtinue ꝓ alio ⁊ alio ſingl'ari. ¶ Ad aliud qd̄ 4° arguiꝛ ꝙ ē de ꝑpetuitate ſp̄ērū gn̄abiliuȝ ⁊ corruptibiliū: dico ꝙ nō ſeqtur. quēlibet hoiem p̄ceſſit p̄mꝰ motꝰ. g̃ aliqn̄ nullꝰ hō fuit. nec ſeqtur. oēm hoieȝ p̄ceſſit p̄mꝰ motꝰ. g̃ motꝰ p̄mꝰ fuit ante oēm hoieȝ: ſed bn̄ ſeqtur ꝙ an̄ oēȝ hoieȝ ſeu ante oēm diē fuit p̄mꝰ motꝰ: qꝛ i iſta. Motꝰ fuit an̄ oēȝ hoiem. tp̄s ſignatū p̄ fuit ſtat ꝓ aliq̄ tpe u'l iſtāti determiato: ⁊ i nll'a determiata mēſura fuit motꝰ p̄mꝰ ante hoiem: ſed i illa. An̄ oēm hominē. ſeu an̄ oēm diē fuit p̄mꝰ motꝰ. mēſura aſſignata p̄ ly fuit nō ſtat ꝓ aliq̄ mēſura detminata: ſed ſtat ꝯfuſe tm̄ qꝛ reſpectu vniꝰ ſingl'aris ſtat ꝓ vno ⁊ reſpectu alteriꝰ ſtat ꝓ alio. Et qn̄ arguiꝛ ſic. Si oēm hoieȝ p̄ceſſit ſol g̃ totā m'titudinē hoīum p̄ceſſit ſol. dicēdū ꝙ ſi illa dictio tota teneaꝛ cathego^ce. ſic nō ſeqtur. oēm hoieȝ p̄ceſſit ſol. g̃ totā m'titudinē ⁊c̄. qꝛ mēſura ꝯſignificata p̄ h̄ v̄bū p̄ceſſit ſtat detmiate i ꝯn̄te: ⁊ denotaꝛ ꝙ i aliq̄ certa mēſura fuit ſol ante totā m'titudinē hoim. ſi v̄o ly tota teneaꝛ ſincathego^ce ⁊ fiat diſtributio ſolū ꝓ oibꝰ q̄ ſūt ptes totius m'titudis hoīum ſic ꝯcedo ꝯn̄am. ⁊ i h̄ ſēſu ē ꝯn̄s ueꝝ: ſic̄ ⁊ an̄s. qꝛ denotaꝛ ꝙ quēlibet hoieȝ p̄ceſſit ſol. Et i h̄ ſēſu nō ſeqtur ult'iꝰ. totā m'titudinē hominū p̄ceſſit ſol. g̃ ſol fuit aliqn̄ an̄ totā m'titudinē hoiuȝ. ſȝ h̄ ē fallacia figure dictiōis. qꝛ cōmutatur ſuppō ꝯfuſa tm̄ i ſuppōnē detmiatā. qꝛ i an̄cedente mēſura ꝯſignata p̄ v̄bū ſupponit ꝯfuſe tm̄: ⁊ in ꝯn̄te ſupponit detmiate. ¶ Adhuc arguiꝛ ꝓbando ꝙ motꝰ p̄mꝰ nō fuit ab et'no. qꝛ ſi ſic poſſ'e fuiſſet ꝯtinuū fuiſſe actu diſū ſc̄m qōlibet ſignuȝ ⁊ ſic poſſ'e fuiſſet ꝙ ꝯtinuū fuiſſet diſū i idiſibilia. qd̄ ē i poſſ'e. ꝯn̄tia ꝓbaꝛ p̄ h̄. qꝛ ſi p̄mꝰ motꝰ fuiſſet ab et'no ifiniti dies p̄ceſſerūt hūc diē. ⁊ i q̄libet die fuit po^le ꝙ fuiſſet fcā vna diſio i cōtinuo. g̃ po^le fuiſſet ꝙ ꝯtinuū fuiſſet diſū ſc̄m ifinita ſigna. ⁊ nō ſolū h̄ ſeqꝛ: ſed ēt ſeqtur ꝙ ꝯtinuū fuiſſet diſū p̄ qōlibet ſignū. qꝛ tot dies p̄ceſſerūt: q̄t ſūt ſigna in ꝯtinuo. ¶ Itē ſeqꝛ ꝙ po^le fuiſſet ifinita corpa eē i actu ſepato. qꝛ i q̄libet die potuit deꝰ ꝓduxiſſe vnū corpꝰ i actu: ⁊ illd̄ ꝯſuare i eē: ⁊ cū ifiniti dies p̄ceſſerūt ſc̄m iſtā opiōnē. ſeqꝛ ꝙ fuiſſet poſſ'e ifinita corpa eē i actu ſepato. qd̄ ē ipoſſ'e. nō igiꝛ p̄ceſſerūt ifiniti dies. ⁊ p̄ ꝯn̄s: nec motꝰ nec tp̄s fuit ab et'no. ¶ Ad p̄^m hoꝝ dicēdū ꝙ ex q̄ tp̄s fuit ab et'no nō ſeqꝛ ꝙ aliqd̄ ꝯtinuū potuit fuiſſe actu diſū ſc̄m qōlibet ſignū u'l ifi^ta ſigna. Et cū dꝛ ꝙ i quolibet die fcā ēēt vna diſio i ꝯtinuo. dicēdū ꝙ h̄ nō ē ueꝝ. qm̄ ſi aliqd̄ ꝯtinuū debuit fuiſſe diſū oportuit illd̄ aliqn̄ fuiſſe ꝯtinuū: ita ꝙ nō p̄us diſū. qꝛ diſio ꝯtinui ē eiꝰ corruptio. ⁊ iſta repugnāꝛ. vȝ. ꝙ aliqd aliqn̄ fuit ꝯtinuū: ⁊ tn̄ i q̄libet die p̄terito i eo fuit fcā vna diuiſio. qm̄ ſi aliqn̄ fuit fcm̄ vnū ꝯtinuū p̄us nō fuit diſū: nec i eo fuit fcā aliq̄ diſio. ⁊ iō dico ꝙ ipo^le ē ꝙ aliqd̄ ꝯtiuū fuiſſet q̄libet die diſū ſc̄m aliqd̄ ſig^m i eo. qꝛ ſi q̄libet die fuit fcā diſio i eo: illd̄ nūqȝ habuit eē: nūqȝ potuit eē diſū g̃ ⁊c̄. ¶ Silr̄ nullū ꝯtiuū diſibile potuit fuiſſe ab et'no qm̄ oē tale ē p̄ ſe corruptibile: ⁊ nullū p̄ ſe corruptibile potuit fuiſſe ab et'no. g̃ ⁊c̄. ¶ Si v̄o dicaꝛ ꝙ illa ē v̄a. ſc̄m qōlibet ſig^m potuit aliqd̄ ꝯtinuū fuiſſe actu diſū. qꝛ q̄libet ſingl'aris eſt v̄a. ⁊ poſito po^li nō accidit ipo^le. g̃ iſtd̄ ē poſſ'e. ſ. ſc̄m qōlibet ſig^m aliqd̄ ꝯtiuū fuit diſū. ¶ Dicēdū ꝙ illa u'lis ē v̄a. ſ. ſc̄m qōlibet ſignū ꝯtinuū ⁊c̄. ⁊ tn̄ ſua de iēē ē ipo^lis nec p̄ iſtā u'leȝ de poſſ'i denotaꝛ tm̄ vna poſſ'itas: ſȝ ifi^te. qꝛ alia poſſ'itaſ ē ad diſionē ſc̄m vnū ſig^m: ⁊ alia ſc̄m aliud ſig^m. ¶ Et cū dꝛ ꝙ poſito poſſ'i i eē nō accidit ipo^le. dico ꝙ poſito vno po^li i eē ꝓp̄ ſolā pōnē illiꝰ i eē n̄ accidit ipo^le: ſȝ poſitꝭ pl'ibꝰ poſſ'ibꝰ icōpoſſ'ibꝰ i eē bn̄ accidit ipo^le. Un̄ q̄libet iſtaꝝ p̄ ſe ē po^lis vȝ. ſc̄m h̄ ſig^m ꝯtinuū fuit actu diſū ⁊ ſic de alijs. tn̄ oēs iſte ſingl'ares ſil' ſūpte ſūt icōpo^les. ⁊ iō ꝓp̄ poſitionē oiuȝ iſtaꝝ ſingl'ariū i eē accidit ipoſſibile. ¶ Ad aliud dico ꝙ nō ſeqtur ꝙ poſſ'e fuiſſet infinita corpora eē aut fuiſſe in actu ſepato. Et cū dꝛ ꝙ q̄libet die potuit deꝰ produxiſſe vnū corpꝰ i actu. Lōcedo iſtā u'leȝ. ſed h̄ eſt ipoſſ'is. vȝ. q̄libet die ꝓduxit deꝰ vnū corpꝰ i actu: ⁊ iſtd̄ ꝯſeruauit i eē. ⁊

q̄uis q̄libet ſingl'aris huiꝰ ſit poſſ'is: tn̄ oēs ſingulares huiꝰ ſil' ſūpte ſūt icōpoſſ'es. Un̄ q̄libet iſtarū ē poſſ'is. ſ. illa die ꝓduxit deꝰ vnū corpꝰ. ⁊ iſtd̄ ꝯſeruauit i eē: ⁊ illa die ꝓduxit deꝰ aliud corpꝰ ⁊ iſtud ꝯſeruauit i eē. ⁊ ſic de ſingulis. ⁊ tn̄ oēs ille ſingl'ares ſil' ſūpte ſūt icōpoſſ'es. ¶ Adhuc arguiꝛ ꝓbādo ꝙ ipoſſ'e ē motū u'l tp̄s eē eternū: qꝛ ſi ſic: tūc ſequereꝛ ꝙ p̄s eēt maior ſuo toto. qd̄ ē ipoſſ'e. igiꝛ ⁊ illud ex q̄ ſeqtur. ꝯn̄a ꝓbaꝛ ſic. Sit. a. totū tp̄s p̄teritū terminatū ad p̄^m iſtāſ heſterne diei. ⁊. b. totū tēpus futurū ichoatū a p̄ iſtāti heſterne diei. ⁊. c. ſit totū tp̄s p̄teritū termiatū ad p̄^m iſtās huiꝰ diei. ⁊. d. totū tēpꝰ futurū ichoatū a p̄ iſtāti huiꝰ diei. tūc arguiꝛ ſic. a. ⁊. b. ſūt eq̄lia: qꝛ uterqȝ ē infi^m ex vna pte: ⁊ finitū ex alia pte. qꝛ utrūqȝ terminaꝛ ⁊ finiꝛ ad idē iſtās. ⁊ ſilr̄. c. ⁊. d. ſunt eq̄lia ꝓp̄ eādē rōneȝ ſed. c. ē maiꝰ q̄ȝ. a. qꝛ. c. ē totū reſpectu ipiꝰ. a. qꝛ. c. ꝯtinet. a. ⁊ plus. ſ. diē heſternā. ⁊ ſi ē. c. maiꝰ q̄ȝ. a. ſeqtur ꝙ. c. ē maiꝰ q̄ȝ. b. qꝛ q̄cq̄d ē maiꝰ vno eq̄liuȝ ē maiꝰ reliq̄. cū igr̄. c. ⁊. d. ſint equalia ſeqtur ꝙ. d. ē maiꝰ q̄ȝ. b. qꝛ q̄cūqȝ vnū eq̄liū eſt maiꝰ eodē reliquū eq̄liū ē maiꝰ. ſed. d. ē p̄s ipiꝰ. b. qꝛ. b. ē totū tp̄ſ futuꝝ a p̄ iſtāti heſterne diei uſqȝ i eternū. ⁊. d. eſt ſolū tp̄s futurū ichoatū a p̄ iſtāti huiꝰ diei. igiꝛ. b. ꝯtinet. d. ſicut totū ꝯtinet ſuā ptē. ⁊. d. ē maiꝰ q̄ȝ. b. ut ꝓbatū ē: qꝛ ē maiꝰ q̄ȝ. a. g̃ ſi totū tp̄s ſit eternū: ſeqtur ꝙ p̄s nō ē maior ſuo toto. ſȝ ꝯn̄s ē ipoſſ'e. g̃. ¶ Huicrōni dꝛ ꝙ ponēdo tēpꝰ eē ifinitū cū int' ifinita nō ſit eq̄litas: ſeqtur ꝙ ubi tā totū q̄ȝ p̄s ē ifi^m ꝙ totū: nec ē maiꝰ: nec minꝰ: nec eq̄le ſua pte. vn̄ i ifinitꝭ nec ē maiꝰ: nec minꝰ: nec eq̄le. ¶ Lōtra: propria paſſio q̄titatꝭ ē eē eq̄le u'l ieq̄le: ut pȝ ex libro p̄dicamētoꝝ: ſed ꝓpria paſſio ieſt cuilibet ꝯtēto ſb̄ ſb̄o illiꝰ paſſiōis: ⁊ tp̄s ifi^m ꝯtineꝛ ſb̄ q̄titate. g̃ tp̄ſ ifi^m ē eq̄le u'l ieq̄le. ⁊ ſic eq̄litas u'l ieq̄litas cōpetūt tpi ifinito. g̃ ⁊c̄. ¶ Itē tp̄s ifinitū ē maiꝰ q̄ȝ tēpꝰ finitū. g̃ ifinito cōpetit maioritas: ⁊ per ꝯn̄s ieq̄litas. ¶ Dicēdū ꝙ loquēdo de duobꝰ q̄rū utrūqȝ ē ifinitū ex vna pte: ⁊ finitū ex alia pte: ſic ē dicēduȝ ꝙ neutrū eoꝝ ē maiꝰ u'l minꝰ reliq̄: tn̄ ꝯcedēdū eſt ꝙ ifi^m ē maiꝰ q̄libet finito ex utraqȝ pte. ¶ Et ſi q̄raꝛ utrū vnū ifi^m ſit eq̄le alteri ifinito. dicēdū eſt ꝙ eq̄le accipiꝛ dupl'r. ſ. poſitiue ⁊ p̄uatiue. eq̄le poſitiuū eſt qd̄dā me^m poſitiuū iter maius ⁊ minꝰ illo cui ē eq̄le. ſi eni. a. ſit eq̄le ipi. b. accipiēdo eq̄le poſitiue. tūc. a. ē q̄tū me^m iter maius ⁊ minꝰ ipo. b. ⁊ ſic loquēdo de eq̄li nō ē ꝯcedēdū ꝙ vnū ifi^m ſit eq̄le alt'i ifinito: qꝛ ifinito nihil ē maiꝰ real'r: nec ēt ſc̄m imaginationē. Equale aūt p̄uatiue ſūptū ē iſtd̄ qd̄ ſuppoſitū ē alteri: nec excedit iſtd̄: nec ſuperceditꝛ ab illo: ⁊ iſto° vnū ifi^m ē eq̄le alteri ifinito. qm̄ ſi duo ifinita quoꝝ utrūqȝ ē infi^m ex vna pte: ⁊ finitū ex alia pte ſupponaꝛ ſibiīuicē: ita ꝙ ex ea pte q̄ utrūqȝ ē finitū ſupponaꝛ ita ꝙ eoꝝ ultima ſint oino ſil' manifeſtū ē ꝙ neutꝝ illoꝝ ſic ſuppoſitoꝝ ad iuicē excedit reliquū. ⁊ ſic ꝯcedo ꝙ vnū ifinitū eſt eq̄le alteri ifinito loquēdo de eq̄litate p̄uatiue ſūpta. ¶ Un̄ accipiēdo eq̄litatē idifferēter ut ē cōis ad eq̄litatē poſitiue ⁊ p̄uatiue acceptā. ſic cōcedo ꝙ oīs q̄titas alteri q̄titati eiuſdē rōnis cōparata ē ei eq̄lis u'l ieq̄lis. Un̄ hec ꝓprietas ē cōis oī q̄titati. ſ. eē eq̄le u'l ieq̄le: accipiēdo eq̄le idifferent' ꝓ eq̄li poſitiue u'l p̄uatiue. vn̄ ꝯcedēdū ē ꝙ vnū ifi^m ē eq̄le alt'i ifinito mō q̄ dcm̄ ē: tn̄ vnū ifinitū nō eſt maiꝰ alt'o ifinito: ꝓp̄ h̄ illa ꝓpō nō ē u'r v̄a. Dē totū ē maiꝰ q̄libet ſua pte finita. ¶ Intelligēdū ſc̄m q̄ſdā ꝙ ifi^m nō h̄ēt aliq̄ȝ ptē finitā: imo q̄libet p̄s ifiniti ē ifinita. ⁊ rō illoꝝ ē iſta: qꝛ iter ptes ⁊ totū dȝ eē aliq̄ ꝓportio: ſȝ iter finitū ⁊ ifi^m nll'a ē ꝓportio. g̃ ⁊c̄. vn̄ dn̄t ꝙ qōlibet finitū ſe h̄ēt ad ifinitū ſic ſe h̄ēt pūctꝰ ad lineā. ⁊ iō ſic pūctꝰ nō ē p̄s linee: ita nullū finitū ē p̄s ifiniti. Mihi tn̄ videꝛ ꝙ loquēdo de pte q̄titatiua ut ponit ariſmetricꝰ. qꝛ nō ponit aliquā ptē: niſi ptē aliq̄tā: q̄ aliq̄tiēs ſūpta reddit totū cuiꝰ ē p̄s: ſic ē ꝯcedēdū ꝙ nullū finitū ē p̄s ifiniti. qꝛ nullū finitū aliq̄tiēs ſūptū reddit totū ifi^m: ſed loquēdo de pte cōiter ſc̄m ꝙ ē cōis ad ptē aliq̄tā: ſic ē ꝯcedēdū ꝙ finitū ē p̄s ifiniti: ut ꝙ iſta dieſ ē p̄s totiꝰ tpis. Tn̄ ſuſtinēdo fidē catholicā ē dicēdū ꝙ nec motꝰ p̄mꝰ ē et'nꝰ: nec ēt tēpꝰ ē et'nū: itelligēdo p̄ et'nū illd̄ q̄ nō p̄t imagiari priꝰ: nec poſterius ſc̄m durationē. ¶ Ad p̄^m igiꝛ i ꝯriū dicēdū cum dꝛ ꝙ deꝰ ē p̄or motu ſolū p̄oritate nāe. dico ꝙ illo ꝯceſſo: nō ſeqtur ꝙ ſi deꝰ ſit et'nꝰ: ꝙ ēt motꝰ ſit eternus: qꝛ p̄oritas nāe q̄ deꝰ ē p̄or toto tpe ⁊ toto motu ē p̄oritas q̄ deꝰ ſic ē p̄or: ꝙ nō pōt imaginari aliq̄ duratio p̄or ipo deo: ſed ꝯtigit imagiari durationē p̄orē toto tpe q̄ p̄fuit ex' totū motū. g̃. ¶ Sed ꝯ h̄ dꝛ ſic. Prioritas nāe ē alia a p̄oritate duratiōiſ. g̃ qd̄ ſolū ē p̄us alio nā nō ē p̄us alio duratiōe. igr̄ deꝰ nō ē p̄or duratiōe toto tpe. g̃ ſi deꝰ ſit et'nꝰ totū tēpꝰ ē et'nū. ¶ Dicēdū ē ꝙ itelligēdo p̄ durationē illd̄ i q̄ ſūt priꝰ ⁊ poſteriꝰ: ita ꝙ qn̄ priꝰ ē poſterius nō ē ⁊ eꝯ. ſic dico ꝙ duratio nō ē ſine tpe: imo tp̄s ē ipa duratio i q̄ ſūt priꝰ ⁊ poſteriꝰ. Dico igiꝛ ꝯcēdēdo ꝙ deꝰ nō fuit p̄us duratiōe ipo tpe: ⁊ tn̄ deꝰ fuit ab et'no: ⁊ tēpꝰ nō fuit ab et'no. qꝛ nō ꝯtingit imaginari aliā durationē i q̄ deꝰ nō fuiſſet: ſi illa duratio fuiſſet. ſed ꝯtigit imaginari durationē p̄cedētē totū tēpꝰ. qd̄ i rei v̄itate fuit: ⁊ iō deꝰ fuit ab et'no: ⁊ tēpꝰ nō fuit ab et'no: qꝛ nō ꝯtigit imaginari durationē p̄orē deo: ⁊ tn̄ ꝯtigit imaginari durationē p̄orē toto tpe qd̄ fuit. ¶ Et ſi dicaꝛ ꝙ ſc̄m h̄ deꝰ nō ē et'nꝰ niſi ſc̄m imaginationē. Dico ꝙ illd̄ nō ſeqtur: ſed bn̄ ſeqtur ꝙ deꝰ nō fuit durās duratiōe infinita: niſi ſc̄m imaginationē, qꝛ h̄ꝰ duratio nō fuit niſi ſc̄m imagiationē. ¶ Et ſi dꝛ ꝙ qn̄cūqȝ deꝰ fuit tūc tēpꝰ fuit. g̃ ſi deꝰ ē et'nꝰ tēpꝰ ē et'nū. dꝛ ꝙ ſi ly qn̄cūqȝ diſtribuat ꝓ tpibꝰ ⁊ iſtātibꝰ tpis ſic ē h̄c v̄a vȝ. Qn̄cūqȝ deꝰ fuit: tūc tēpꝰ fuit u'l iſtās tpis fuit. ſed ex h̄ nō ſeqtur ꝙ ſi deꝰ ſit et'nꝰ: ꝙ tp̄s ſit et'nū. qꝛ et'nū ē illd̄ qd̄ ſp̄ fuit ſine acq̄ſitiōe noui eē: ſi tēpus ab et'no fuiſſet. Un̄ ſi tp̄s nūqȝ habuiſſet p̄n^m deꝰ ſine acq̄ſitiōe noui eē fuiſſet i toto tpe carente p̄n°: ſȝ nō ē ſic de toto tpe qd̄ de facto fuit: nō fuiſſet an̄ p̄^m iſtās iſtiꝰ tpis: ſuppoſito ꝙ an̄ iſtd̄ iſtās fuiſſet tp̄s: ſȝ deꝰ fuiſſet an̄ p̄^m iſtās totiꝰ tpis p̄teriti ſuppoſito ꝙ ifi^m tp̄s p̄ceſſiſſet p̄^m iſtās totiꝰ tpiſ p̄teriti. Un̄ et'nū ē qd̄ coextitit toti tpi: ⁊ coextitiſſet tpi ifinito: ſi tp̄s ifi^m fuiſſet abſqȝ aliq̄ nouitate ex pte ipiꝰ dei. ¶ Et ſi dicaꝛ ꝙ ſc̄m h̄ nō eēt ꝯcedēdū ꝙ deꝰ fuit an̄ totū tp̄s p̄teritū: nec an̄ p̄^m iſtās totius tēporis. Dico ꝙ ſi ly ante dicat an̄rioritatē tpis uel inſtātis tpis: ſic eſt ꝯcedēdū ꝙ deꝰ nō fuit an̄ totū tp̄s ⁊ an̄ p̄^m iſtās. ſȝ tn̄ h̄ꝰ ꝓpōnes admittunꝛ ſb̄ ꝯditiōe. ſ. ſi an̄ p̄^m iſtās totiꝰ tpis qd̄ de facto p̄ceſſit fuiſſet aliqd̄ tp̄s deus fuiſſet abſqȝ acceptiōe noui eē an̄ p̄^m iſtās totiꝰ tpis qd̄ de facto p̄ceſſit. tn̄ ſic abſolute nō ē ꝯcedēdū ꝙ deꝰ fuit an̄ p̄mū iſtās totiꝰ tpis u'l inſtātis ſc̄m ꝙ ly an̄ dicit an-

terioritatē tp̄is uł iſtātis. ¶ Multi tn̄ ꝯcedūt ꝙ de⁹ fuit an̄ p̄ᵐ iſtās toti⁹ tp̄is ſm̄ ꝙ ly an̄ dicit anterioritatē nāe uł iſtātis etn̄itatꝭ. Un̄ ꝯcedūt ꝙ de⁹ fuit i iſtāti eternitatꝭ an̄ p̄ᵐ iſtās toti⁹ tp̄is. ¶ Attn̄ vı̄ mihi ꝙ iſtās etn̄itatꝭ: ſi ponat̄ tale iſtās: eſt idē qđ ipſe de⁹. iō dı̄c ꝙ de⁹ fuit an̄ p̄ᵐ iſtās toti⁹ tp̄iſ i iſtāti etn̄itatꝭ: nō ē aliđ ꝗ̄ dicere: ꝙ de⁹ fuit in ſeipſo ſine iſtāti ſuiipſi⁹ an̄ p̄ᵐ iſtās toti⁹ tp̄is. ¶ Itē qn̄ dı̄ de⁹ fuit an̄ p̄ᵐ iſtās toti⁹ tp̄is. h' vbū fuit copulat p̄dicatū cū ſb̄o ꝓ aliq̄ mēſura p̄terita: ⁊ nec de⁹ ē p̄terit⁹: nec etn̄itas: nec iſtās etn̄itatꝭ ē p̄teritū: iō vı̄ ꝙ illa nō ſit ſimpl'r vā. de⁹ fuit an̄ p̄ᵐ iſtās toti⁹ tp̄is. q̄ɀ de⁹ nō fuit i eternitate an̄ p̄ᵐ iſtās toti⁹ tp̄is: tn̄ vı̄ ꝙ ſit cōcedēda ſub ꝯditiōe. de⁹ fuit an̄ p̄ᵐ iſtās toti⁹ tp̄is: ſic itelligēdo ꝙ de⁹ fuiſſet an̄ p̄ᵐ iſtās toti⁹ tp̄is abſq̄ʒ acceptiōe noui eē: ſi ante p̄ᵐ iſtās toti⁹ tp̄is de facto p̄teriti fuiſſet aliqđ tēpus. Et ſil'r ē ꝯcedēdū ꝙ de⁹ fuit in īfiᵐ an̄ p̄ᵐ iſtās toti⁹ tp̄is. q̄ɀ ſi an̄ p̄ᵐ iſtās toti⁹ tp̄is fuiſſet tēpus īfiᵐ fuiſſet ꝑ totū iſtud tp̄s an̄ p̄ᵐ iſtās toti⁹ tp̄is. ¶ Uerūtamē nō det̄mino nec uolo ꝑ determinatiōe defendē ꝙ de⁹ nō fuit an̄ p̄ᵐ iſtās totiꝰ tp̄is: ſed hoc relinq̄ iudicio meliori. qm̄ ſi h' vbū fuit ſolū ſignificet mēſurā q̄ ē tp̄s uł iſtās tp̄is ſic ꝓbabil'r pōt dici ꝙ de⁹ nō fuit an̄ p̄ᵐ iſtās toti⁹ tp̄iſ de⁹ tn̄ ē talis nāe ꝙ abſq̄ʒ acq̄ſitiōe alicui⁹ eē fuiſſet an̄ p̄ᵐ iſtās toti⁹ tp̄is ſi an̄ iſtud fuiſſet temp⁹. ¶ Ad rōnes vō ꝯ̄ᵉ dicēdū ꝙ oēs ſue rōnes ꝓcedūt ex falſa imaginatiōe. ſ. ꝙ an̄ factiōeʒ mūdi fuit tp̄s. qđ ē fl'ʒ. Et ad formā p̄ᵉ rōniſ ꝯceſſo ꝙ a uolūtate antiq̄ nō ꝓcedat nou⁹ effect⁹ ſine motu. dico ꝙ uolūtas a q̄ ꝓceſſit mūdus ⁊ mot⁹ p̄m⁹ nō ē antiq̄. q̄ɀ nō p̄fuit i tp̄e. iō nō ē antiq̄: nec fuit ab antiquo. ſed ſi ꝑ uolūtatē antiquā uelis itelligē uolūtatē etn̄ā: ſic ē hec falſa. ſ. a uolūtate antiq̄ ⁊c̄. a uolūtate tn̄ q̄ p̄fuit in tp̄e nō ꝓcedit nou⁹ effect⁹ ſine motu: uł mutatiōe facta i aliq̄ ut dcm̄ ē ſup̄. ¶ Ad p̄mā ꝓbationē ꝓpōnis accepte qn̄ dı̄ ꝙ ſi agēs nūc agit ⁊ p̄us nō agebat ē aliq̄ ꝓportio noua iter agēſ ⁊ effectū. Dico ꝙ ueɀ ē ſi iſtud agēs p̄fuit p̄oritate tp̄is. ſi vō agēs nō p̄fuit i tp̄e nō opʒ. ¶ Ad 2ᵃᵐ ꝓbationē cū dı̄ ꝙ oē agēs ꝑ uolūtatē ⁊ itellectū ſi nūc agit aliqđ qđ p̄us nō agebat opʒ ipʒ app̄hēdē diuerſa tp̄a. ſ. tp̄s i q̄ agit: ⁊ tp̄s in q̄ nō agit. dico ꝙ nō ē ueɀ. q̄ɀ nō fuit tp̄s i q̄ nō agebat niſi ſolum ſm̄ imaginationē. ¶ Ad oēs ꝓbatiōes ſequētes: ut ad 3ᵃᵐ: 4ᵃᵐ: ⁊ 5ᵃᵐ pʒ ꝑ iā dcā ꝙ oēs ſupponunt falſa. vʒ. tp̄s p̄cedē factionē mūdi ⁊ p̄mi mot⁹. qđ nō ē ueɀ. ¶ Secūdo iuxta h' q̄rit̄ utɀ aliq̄s effect⁹ potuit fuiſſe ab etn̄o. ⁊ ꝓbat̄ ꝙ ſic. q̄ɀ poſita cā ſufficiēte pōit̄ uł p̄t poni effect⁹. ſʒ p̄ᵃ cā ab etn̄o fuit ſufficiēs ad ꝓducēdū effectū. q̄ɀ ab etn̄o fuit oipotēs. ḡ ab etn̄o potuit ꝓduxiſſe aliquē effectū. ⁊ ꝑ ꝯn̄s effect⁹ potuit fuiſſe ab eterno. ¶ Itē cui nō repugnat fuiſſe ab etn̄o: illđ potuit fuiſſe ab etn̄o. h' pʒ. q̄ɀ de⁹ pōt facē oē illđ qđ nō icludit aliq̄ʒ repugnātiaʒ: ſʒ alicui effectui nō repugnat ab etn̄o fuiſſe. ḡ aliq̄s effect⁹ potuit fuiſſe ab eterno. maior pʒ: ⁊ minor ꝓbat̄ ꝑ mł'ta exēpla. Quoɀ vnū ē. Si pes ab eterno fuiſſet uł ſtetiſſet i pulu̇ē ueſtigiū pedis fuiſſet ab eterno. qn̄ tn̄ a calcāte nemo dubitaret fuiſſe factū: nec tn̄ alteɀ fuiſſet p̄us altero. Sil'r ſi ſol luxiſſet ab eterno: radi⁹ ſolis fuiſſet ab etn̄o: ⁊ tn̄ radi⁹ ſolis fuiſſet effect⁹ ſolis. ¶ Itē ſi ſb̄m fuiſſet ab etn̄o ꝓpria ei⁹ paſſio fuiſſet ab etn̄o: ⁊ tn̄ ꝓpria paſſio fuiſſet effect⁹ ſui ſbi. ¶ Itē ꝓductio dīna nō det̄miat̄ ad aliquā dı̄ā tp̄is. ḡ ſi ꝓ aliq̄ dı̄a tp̄is potuit: ab eterno potuit. ſʒ de⁹ ꝓ aliq̄ dı̄a tp̄is potuit ꝓducē mūdū. ḡ ab eterno potuit. ¶ Itē: ſi p̄ᵃ cā ꝓduxit mūdū de nouo: aut igit̄ potuit an̄ ꝓduxiſſe aut nō. nō ē dare ꝙ nō. q̄ɀ ut p̄us dcm̄ ē actio p̄mi nō limitat̄ ad aliqđ certū iſtās. ḡ de⁹ an̄ potuit. ſignet̄ igit̄ illđ iſtās i q̄ an̄ potuit. ⁊ q̄ro aut an̄ illđ potuit ꝓduxiſſe mūdū uł nō. nō ē dare ꝙ nō. q̄ɀ ut dcm̄ ē actio p̄mi motoris nō determinat̄ ad aliqđ iſtās. ḡ an̄ potuit. ſignet̄ iteɀ iſtās i q̄ an̄ potuit. ⁊ ſic erit dare eadē rōne ꝙ an̄ qđcūq̄ʒ iſtās i īfiᵐ potuit: ⁊ ꝑ ꝯn̄s ab eterno potuit ꝓduxiſſe mūdū. Itē ſi p̄ᵐ nō potuit ab eterno ꝓduxiſſe mūdūʒ aut h' ē cā ē ex p̄te p̄ncipij uł ex p̄te effect⁹ ꝓducti. nō ē dare p̄ᵐ cū p̄ᵐ p̄nᵐ fuerit ab eterno ⁊ ſꝑ pōe eq̄lis: nec ē dare 2ᵐ. q̄ɀ ꝑ pħm h' nō repugnat effectui ꝙ ſit ab etn̄o: q̄ɀ ut dı̄c. ſi triāgulus fuiſſet ab eterno hēre treſ angłos fuiſſet ab eterno. ⁊ ſi igniſ ⁊ cōbuſtibile approximatū igni fuiſſet ab etn̄o caliditas cāta ab igne ⁊ cōbuſtibili fuiſſet ab eterno. Ex q̄ igit̄ p̄ᵐ p̄nᵐ fuit ab eterno: ⁊ eq̄lis pōe ſꝑ in agēdo effectū ſuū non repugnat fuiſſe ab eterno. ¶ Huic rōni forte diceret̄ ꝙ illa rō ꝓcedit de his q̄ agūt nāliter ſed nō ꝓcedit de his q̄ agūt uolūtarie. agēs eni nāle p̄ iſtāti ſui eē icipit agē: ⁊ h' neccitate ſue nāe. ſed agēs libere ipoł'e ē ꝙ agat i p̄ iſtāti ſui eē. q̄ɀ libē agēs pōt agē ⁊ nō agē. ſed qđ actū ē i p̄ iſtāti i q̄ agēs ē nō pōt ꝓ illo iſtāti nō eē actū. Cōtra. Illđ vı̄ eē abſurdū ꝙ p̄ᵐ p̄nᵐ nō ſit ita potēs eternal'r i ꝓducēdo ſicut agens nāle ꝑ tp̄s ſue duratiōis. ḡ ſi ignis agēſ poſſit calefacē ꝑ tota ſua duratiōe i q̄ ē ignis i actu abſurdū vı̄ ꝙ p̄ᵐ p̄nᵐ ꝑ tota eternitate nō poſſit agē ⁊ eē actu agēs. ¶ Itē ab eterno de⁹ aliqđ libē ordinauit ⁊ uoluit. ⁊ ꝑ cōſequēs potuit illđ nō p̄ordinaſſe. ⁊ ꝑ ꝯn̄s libertas i ꝓductiōe nō ipedit ꝓductionē ab eterno. ¶ Itē ſit ipoł'e mūdū fuiſſe ꝓductū ab eterno cui⁹ oppoſitū poſſet demr̄ari: ſed mundū nō fuiſſe ab eterno nō pōt demr̄ari ut pʒ p̄ topicoɀ. ubi pħs. d. ꝙ problema q̄rēs an mūduſ ſit etn̄⁹ ē ꝓblema neutrū: q̄ɀ nō hēm⁹ demr̄ationē ad aliq̄ʒ ei⁹ p̄tē. Idē pʒ ꝑ rōnē ſic. q̄cq̄đ abſtrahit ab eē fuiſſe ⁊ fore. nō ē meᵐ i demr̄atiōe ſʒ qđ q̄đ ē abſtrahit ab eē fuiſſe ⁊ fore. ⁊ ꝑ ꝯn̄ſ nō p̄t eē meᵐ ad d̄mr̄andū mūdū nō fuiſſe etnal'r. ¶ Itē aliq̄s effect⁹ pōt ꝑpetuari i rei v̄itate ex p̄te poſt. ut pʒ de aīa itellectiua. ḡ eadē rōne p̄t effect⁹ ꝑpetuari a p̄te an̄: ut pʒ p̄ celi. ubi pħs. d. ꝙ nihil ē ꝑpetuū ex p̄te poſt qđ nō ſit ꝑpetuū ex p̄te an̄. ⁊ eꝯ. ¶ Itē p̄t ꝓbari ꝑ rōnes pħi ꝯ̄ᵉ. que rōnes vident̄ ꝯcludē: ꝙ aliq̄s effect⁹ de fcō ſit ab etn̄o. ḡ ⁊c̄. ¶ In oppoᵐ vō arguit̄ ⁊ p̄ ſic. ſi ſit poł'e cātū fuiſſe ab etn̄o ponat̄ i eē. ſ. qđ cātū aliqđ fuit ab etn̄o p̄ncipal'r mūdus: ⁊ ſeq̄tur ꝙ p̄ᵐ p̄nᵐ non potuit nō ꝓduxiſſe mūdū: qđ ē ipoł'e: q̄ɀ p̄ᵐ p̄nᵐ ē liberū. ꝯn̄a ꝓbat̄ ſic. q̄ɀ det̄ oppoᵐ ꝯn̄tis. ſ. ꝙ potuit nō ꝓduxiſſe mūdū. illđ repugnat an̄ti. ſ. ꝙ mūduſ fuit ab eterno: qđ pʒ. q̄ɀ ſi potuit nō ꝓduxiſſe mūdū: aut igit̄ anteq̄ʒ fuit mūdus ꝓduct⁹: aut poſtq̄ʒ fuit ꝓduct⁹: nō ē dare p̄ᵐ: q̄ɀ an̄ eternū nihil ē: nec ēt ē dare 2ᵐ q̄ɀ oē qđ ē qn̄ ē nec̄e ē eē. nec ēt ē dare tertiū. q̄ɀ oē p̄teritū cū eſt p̄teritū ipoł'e eſt ꝙ nō ſit factū ſeu p̄teritū: ut dicit phūs 6° ethi. auctoritate agatonis. h' ſolo p̄uat̄ de⁹ facē igenita q̄ utiq̄ʒ facta ſūt. ¶ Itē oē aliđ a p̄ p̄nº ē creatū a p̄.

⁊ per ꝯn̄s aliđ a p̄ eſt creatū a p̄. ſed eſſe creatū includit nouitatē q̄ɀ nihil accipit qđ habet. ḡ oē aliđ a p̄ncipio habet eſſe de nouo. ⁊ per ꝯn̄s necio icepit. ¶ Et ꝯfirmat̄ ꝑ h'. q̄ɀ illa non ſtāt ſił. ſ. ꝙ aliqđ annihilet̄ ⁊ ꝙ illud ſit eternū a parte poſt. ḡ nō ſtat ſił ꝙ aliqđ ſit ex nihilo ⁊ tn̄ ꝙ ſit eternū ex p̄te an̄. ſʒ itelligētie cū nō hēant mām ⁊ ſint create ex nihilo. ḡ nō fuerūt ab eterno. ⁊ ꝑ ꝯn̄s nec mūdus nec mot⁹ corpoɀ celeſtiū fuit ab eterno. ¶ Itē aliđ eſt rē i eē ꝓducere ⁊ ipam ꝓductā i eē ꝯſeruare. nā reɀ iā creatā a p̄ de ipa nō pōt v̄e dici ꝙ p̄ᵐ nūc efficit eā. ſʒ ſolū ē ueɀ dicē ꝙ ipaʒ rē effectā nūc ꝯſeruat ſʒ ſi creata ut mot⁹ uł mūdus fuiſſet ab eterno q̄cūq̄ʒ iſtāti p̄terito ſe habuit p̄ᵐ ad illa ſic nūc ſe hēt. cū ḡ ꝓ iſto nūc nō ſit ueɀ dicere p̄ᵐ efficere mūdū ſʒ ſolū ipʒ ꝯſeruare. igit̄ nunq̄ʒ fuit uerū dicere ꝙ p̄ᵐ p̄nᵐ cāt aut efficit mūdū. ḡ. ¶ Hoc ſic ꝯfirmat̄. Actio p̄mi p̄ncipij mēſurat̄ aliq̄ idiſibili. igr̄ ſi mūdus fuit creat⁹ a deo i aliq̄ iſtāti idiſibili fuit creatū a deo. ſed h' ē fl'ʒ: tn̄ q̄ɀ ſi in aliq̄ iſtāti fuit creat⁹ a deo an̄ illđ iſtās nō fuit. ⁊ ꝑ ꝯn̄s nō fuit ab etn̄o tn̄ q̄ɀ i quolibet iſtāti p̄terito deus ſic ſe habuit ad mūdū ſic nūc ſe hēt ad ipʒ: cū igit̄ i h' iſtāti de⁹ non effic̄ mūdū. ſeq̄tur ꝙ de⁹ nunq̄ʒ effecit nec creauit mūdū. ¶ Circa hāc q̄ōnē ſūt tres opiones. p̄ma ē pħi q̄ ponit. ꝙ nō ſolū ē poł'e aliquē effectū fuiſſe ab eterno. ſʒ ēt ponit ꝙ nec̄e ē aliquē effectū fuiſſe ab eterno. 2ᵃ opio eſt ꝙ nec fuit aliq̄s effect⁹ ab etn̄o nec potuit aliq̄s effect⁹ fuiſſe ab etn̄o. 3ᵃ opinio ponit ꝙ nullus effect⁹ fuit ab etn̄o. tn̄ poł'e fuit aliquē effectū fuiſſe ab etn̄o. Pria opio q̄ ē opio pħi fūdat̄ ſuꝑ tria p̄nᵃ. q̄rū p̄ᵐ ē ꝙ oē qđ fit: fit ex mā. Un̄ pħs v̄ſus fine p̄mi hui⁹ ꝓbat illā mām eē igenitā ⁊ icorruptibilē. 2ᵐ p̄nᵐ ē ꝙ oē poł'e q̄n̄q̄ʒ eē ⁊ q̄n̄q̄ʒ nō eē hēt ꝯ̄riū ut pʒ p̄ de ḡnatiōe. 3ᵐ p̄nᵐ eſt ꝙ nulla ſb̄a de ſe poł'is eē pōt ab alio ꝑpetuari: ut pʒ p̄ celi ⁊ mūdi. ⁊ ēt 12° methaᶜᶜ. Ex his igit̄ p̄ncipijs ꝓbant̄ duo quoɀ p̄ᵐ ē ꝙ aliq̄s effect⁹ fuit ab etn̄o. 2ᵐ ē ꝙ nec̄e ē aliquē effectū fuiſſe ab eterno. ¶ Iuxta p̄ᵐ horū p̄ncipioɀ arguit̄ p̄ ſic. nullū igenitū icepit eē. mā p̄ᵃ ē igenita. ḡ mā p̄ᵃ nunq̄ʒ incepit eē. ⁊ ꝑ ꝯn̄s ē eterna. cū igit̄ mā p̄ᵃ nunq̄ʒ fuit ſine forma. ſeq̄tur ꝙ ab etn̄o fuit cōpoſitū ex mā ⁊ forma. ⁊ ꝑ ꝯn̄s ab etn̄o fuit aliq̄ſ effect⁹. mior hui⁹ rōnis. ſ. ꝙ mā ē igenita pʒ ex p̄ hui⁹. ⁊ hoc ſic. Si mā p̄ᵃ ḡnaret̄: ſeq̄tur ꝙ ḡnaret̄ ex mā: ⁊ tūc eēt q̄rēdū de illa mā: aut ē genita aut igenita. ſi igenita hētur ꝓpoſitū. ſi vō genita q̄rēdū ē de mā ex q̄ generat̄. ⁊ ſic ꝓcedit̄ i īfiᵐ. qđ ē icōueniēs. ¶ Itē ex eodē p̄nº arguit̄ ſic. Oē qđ icipit eē anteq̄ʒ fuit: fuit i pō ad eē. ſed pō ad eē ē rōne māe: ut pʒ 7° methaᶜᶜ. ḡ ſi aliqđ icepit eē an̄ ipm fuit mā: ⁊ mā nō potuit ꝑ ſe exiſtere ſine forma. ḡ mā ſꝑ fuit ſb̄ foꝛā ⁊ ꝑ ꝯn̄s ſꝑ fuit aliqđ cōpoſitū ex mā ⁊ foꝛā. ⁊ per ꝯn̄s ſꝑ fuit aliq̄s effect⁹. ¶ Ex alio p̄nº arguit̄ ſic. Oē poł'e q̄n̄q̄ʒ eē ⁊ q̄n̄q̄ʒ nō eē hēt ꝯ̄riū. igit̄ qđ nō hēt ꝯ̄riū nō ē poł'e q̄n̄q̄ʒ eē ⁊ q̄n̄q̄ʒ nō eē. ſed aliq̄s ē effect⁹ nō hn̄s ꝯ̄riū ut celū. ḡ tał' effect⁹ nō p̄t q̄n̄q̄ʒ eē ⁊ q̄n̄q̄ʒ nō eē. ḡ nec̄e ē talē effectū eē. ⁊ ꝑ ꝯn̄s nō ſolū ē poł'e aliquē effectū fuiſſe ab etn̄o: ſʒ ēt eſt neceſſariū. ¶ Ex 3° vō p̄nº arguit̄ ſic. Aliq̄ ſb̄a ſꝑ fuit. ut ꝓbatū ē de celo. ſed nłl'a ſb̄a de ſe poł'is eē pōt ab alio ꝑpetuari. ḡ aliq̄ ſb̄a cāta de ſe ē ꝑpetua ⁊ ꝑ ꝯn̄s nec̄e ē aliquā ſb̄am creatā ſꝑ eē. ⁊ ſic nō ſolū ē poł'e cātū fuiſſe ab etn̄o: imo nec̄e ē aliqđ cātū fuiſſe ab etn̄o. Suſtinēdo igit̄ illā opionē ē diſtinguēdū de effectu. ſ. ꝙ effect⁹ ſumit̄ large ⁊ ſtricte. Effect⁹ large accept⁹ refert̄ ad cāʒ i cōi: ⁊ ē idē qđ cātū. Un̄ oē hn̄s aliquā cām i quocūq̄ʒ ḡn̄e cāe eē fuerit dı̄ effect⁹ large accipiēdo effectū. ſed effect⁹ ſtricte ſūpt⁹ refert̄ ad cāʒ efficiētē. Un̄ nihil ē effect⁹ ꝓprie ⁊ ſtricte niſi illđ qđ hēt cām efficiētē. ſic eni ꝓprie ⁊ ſtricte loquēdo cātū refert̄ ad cām: ita ꝓprie ⁊ ſtricte loquēdo effect⁹ refert̄ ad cām efficiētē. Un̄ ſic efficiēs ē i fieri⁹ ad cām: ita effect⁹ ſtricte ſūpt⁹ ē i fieri⁹ ad cātū. Et effect⁹ ſtricte accept⁹ dicit̄ tripl'r. vnº aliqđ dı̄ effect⁹ ſolū ꝑꝑ h' q̄ɀ de nouo ſit ꝓductū i eē accipiēdo eē ab agēte poſt nō eē. 2ºº dicit̄ effect⁹ nō ſolū illđ qđ accipit eē de nouo ab agēte: ſed q̄ɀ ab agēte ꝯtinue ꝯſeruat̄ i eē ab aliq̄ ꝯſeruāte. q̄ amoto cederet talis effect⁹ i nō eē. ut pʒ de lumie cāto ex lumiari ⁊ i eē ꝯſeruato ꝑ p̄ñtiā lumi naris. ut pʒ ēt de imagīe q̄ app̄et i ſpeculo q̄ cōtinue ꝯſeruat̄ ꝑ illi⁹ p̄ſentiā cui⁹ ē imago. terti⁹ ē effect⁹ q̄ ꝯtinue ē i fieri ex h'. q̄ɀ ꝯtinue vna p̄s fit: ⁊ alia corrūpit̄. ut pʒ de ſucceſſiuis: ⁊ de motu: ⁊ de tempore. qm̄ q̄libet hoɀ effectuū refert̄ ad cām efficiētē. q̄ɀ hēt eē aliq̄ mō a cā efficiēte total'r de nouo ꝓductū uł ꝯſeruatū uł ꝯtinue i fieri. ¶ His igit̄ ſic p̄miſſis phiſice loquēdo vı̄ mihi ꝙ loquēdo de effectu large. ſ. ſm̄ ꝙ effect⁹ ē idē qđ cātū. ſic nō repugnat effectū fuiſſe ab eterno. Naʒ p̄ᵐ p̄nᵐ qđ eſt cā finalis omniū fuit ab etn̄o: uel ſaltē h' nō repugnat p̄ p̄nº. ⁊ ꝑ ꝯn̄s nō repugnat cāto fuiſſe ab etn̄o. q̄ɀ nō repugnat cāe finali fuiſſe ab eterno. ⁊ per ꝯn̄s etiā nō repugnat effectui cāe finał' fuiſſe ab etn̄o. ſed ſtricte loquēdo de effectu ſm̄ ꝙ effect⁹ refertur ad cām efficiētē ſic dico ꝙ effectui q̄ ꝑꝑ h' ſolū dı̄ effect⁹: q̄ɀ ē de nouo ꝓduct⁹. ſic dico ꝙ tali effectui repugnat fuiſſe ab etn̄o. Illa eni repugnāt. ſ. ꝙ aliqđ ſit de nouo ꝓductū i eē: ⁊ tn̄ ꝙ illđ fuerit ab etn̄o. q̄ɀ oē ꝓductū i eē de nouo necio hēt eſſe poſt nō eē. ſed illa repugnāt. ſ. ꝙ aliqđ ſit eternū: ⁊ tn̄ illđ hēt uł hūit eē poſt nō eē. q̄ɀ oē etn̄ū ſemꝑ habuit eē. Un̄ ſi aliqđ ſit eternū illđ ſꝑ habuit ad eē ſic nūc hēt. ſed illđ qđ ſꝑ fuit nūc nō ꝓducit̄ cū ſꝑ ſe habuit ſic nūc ſe hēt. ſeq̄tur ꝙ ſi ſit etn̄ū ꝙ illud nunq̄ʒ fuit ꝓductū: ſic nec nūc ꝓducit̄. ⁊ ꝑ ꝯn̄ſ nō ē effect⁹ de nouo i eē ꝓduct⁹. Iſta ḡ repugnant ſ. ꝙ aliq̄s effect⁹ ſit ꝓduct⁹ ꝓprie loquēdo: ⁊ tn̄ ꝙ ſit etn̄⁹. q̄ɀ ꝓductio rei ꝑmanētis mēſurat̄ iſtāti. ſʒ i nullo iſtāti ꝓducebat̄ mūdus. q̄ɀ an̄ qđcūq̄ʒ iſtāſ fuit mūdus poſito ꝙ mūdus ſit etn̄⁹. ⁊ iō nō ſtāt ſił ꝙ mūdus ſit ꝓduct⁹: ⁊ ꝙ ſit etn̄⁹. ¶ Si vō effectus accipiat̄ ſtricte 2º uł 3º mō ſm̄ ꝙ ꝑꝑ hoc dı̄ effect⁹ q̄ɀ ꝯſeruat̄ i eē: uł q̄ɀ ꝯtinue ē i fieri. ſic dico ꝙ nō repugnat effectui fuiſſe ab etn̄o de p̄. i. de effectu q̄ ꝑꝑ h' dı̄ effect⁹ q̄ɀ ꝯtinue ꝯſeruat̄ i eē. pʒ i exēplis ſup̄i⁹ adductꝭ. q̄ɀ tali effectui nō repugnat fuiſſe ab eterno. nā ſi pes ab etn̄o fuiſſet i puluere: ueſtigiū pedis fuiſſet ab eterno. ⁊ h' ueſtigiū fuiſſet effect⁹ pedis. q̄ɀ ꝯtinue ꝯſeruaret̄ in eē per pedeʒ. nā amoto pede nō maneret ueſtigiū: ſed nō fuiſſet effect⁹ pedis de nouo creat⁹ a pede. ⁊ eodē mō de luce q̄ fuiſſet ab eterno ſi lumiare fuiſſet ab eterno. q̄ɀ lumē i dyaphano ꝯſeruat̄ i eē ꝑ p̄ñtiā lumiariſ. Sil'r effectui q̄ ꝯtīue ē i fieri nō repugnat fuiſſe ab eterno. ut pʒ de motu. qm̄ ſi mouēs ⁊ mobile in diſpoſitiōe i q̄ vnū natū ē mouere: ⁊ aliđ moueri fuiſſet ab etn̄o mot⁹ fuiſſet ab eterno. ſʒ ille tot⁹ motuſ

eternꝰ nunꝙ̄ fuiſſet ſm̄ ſe totū ꝓductꝰ de nō eē i eē
nec ēt repugnat effectui cāe mālis fuiſſe ab eterno
q̄ illi qd̄ ē hēre tres angl'os nō repugnat fuiſſe ab
et̄no. q̄ ſi triāgulus fuiſſet ab eterno: hēre tres an
gulos fuiſſet ab et̄no ut dic̄ pħs. ⁊ tn̄ hēre tres an
gulos ⁊c̄. ē effectꝰ triāguli tanꝙ̄ cāe mālis. Un̄ cā
litati q̄ nō ponit nec reqrit nouitatē i effectu: cuiuſ
modi ſūt cālitates alie a cālitate efficiētis nō repu
gnat hēre effectū ſibi coeternū ⁊c̄. ¶ Sciēdū ē ꝙ
ſm̄ theologos pᵐ pñᵐ ē cā effectiua oium aliorū
entiū: tā in ꝓducēdo ꝙ̄ ēt i ꝯſeruādo. qd̄libet eniꝫ
cātū tn̄ ⁊ plus depēdet a deo: ꝙ̄ imago q̄ appet i
ſpeculo depēdet ab eo cuiꝰ ē imago. ⁊ iō ſicut ima
go q̄ appet i ſpeculo ꝯtinuo ꝯſeruat̄ in eſſe a pñtia
obiecti cuiꝰ ē imago: ita qd̄libet cātū ꝯtiue ꝯſerua
tur i eē a p̄ pñº. ¶ Hoc tn̄ ē ꝯ̄ ſniaꝫ pħi ⁊ ꝯᵗᵒʳ q̄ dn̄t
ꝙ aliq̄ hn̄e cāte ſt̄ de ſe ꝑpetue. ſed illd̄ qd̄ ē de ſe ꝑ
petuū nō idiget aliquo ꝯſeruāte: qm̄ illd̄ qd̄ idiget
ꝯſeruāte ē de ſe corruptibile: ⁊ nll'a ſb̄a de ſe corru
ptibil' ṗt ab aliq̄ ꝑpetuari: ut vult ꝯᵗᵒʳ i ml'tis lociſ
ḡ ſm̄ eos nō qd̄libet cātū depēdet i eē a p̄ pñº tan
ꝙ̄ a cā ꝯſeruāte. ¶ Circa iſtā q̄ōnē ponēde ſūt opi
niōes theologoꝝ. Un̄ opio ſci thome doctoris cō
munis ē ꝙ mūdus nō fuit ab et̄no: potuit tn̄ fuiſſe
ab et̄no: ꝙ aūt mūdus nō fuerit ab et̄no ſola fide
tenemꝰ: neꝙ̄ pōt rōne demr̄ari. Et h̄ ꝓbat̄ ꝙ mū
dus icepit ml'tipl'r. Et p̄ ſic. Medᵐ ad ꝓbādū mū
dū icepiſſe: aut accipit̄ ex ṗte dei creātis: aut ex ṗ
te creature. nō ex ṗte creature. q̄ creatura quātuꝫ
ē de ſe abſtrahit̄ a q̄cūꝙ̄ tpe pñti: ṗterito: ⁊ futuro
ḡ ꝑ ipaꝫ creaturā nō pōt ꝓbari aliq̄d eſſe de nouo.
Nec pōt accipi ex ṗte dei: q̄ deꝰ nō ꝓduxit aliq̄d
ad eē ext̄ niſi uolūtarie ⁊ ꝯtigēter. ſꝫ null'a pōt hīe
rōne ad iueſtigādū uolūtatē diuā. Sil'r articulus
fidei nō demōſtrat̄. ſꝫ nihil a deo eē ab eterno ē ar
ticulus fidei. ḡ. nec expedit adducere rōnes ad h̄
ꝓbādū. q̄ ſi ad h̄ adducāt̄ rōnes ſophiſtice q̄s ifi
deles ſcirēt ſoluere illi nos irriderēt. exiſtimātes
nos illd̄ tenere firmiter ꝑꝑ hꝰ rōnes ſophiſticas.
Itē ex hoc euacuaret̄ meritū fidei. q̄ fides nō hēt
meritū ubi hūana rō ꝓbat expimētū. hᶜ beatꝰ Gre
goriꝰ i q̄dā omelia. ¶ Itē qn̄ actio agētꝫ ē iſtāta
nea nō ē nece agēs eē ꝑꝰ facto ſic̄ pꝫ i illumiatiōe
medij. ſed creatio q̄ mūdus creat̄ ē iſtātanea. ḡ nō
pōt demr̄ari ꝙ deꝰ fuit an̄ mūdū. Sil'r p̄ topicoꝝ
pħs. d. ꝙ ꝓblema de et̄nitate mūdi ē ꝓblema neu
trū. q̄ neutra ps ꝯ̄dictiōis ṗt demr̄ari. Sꝫ addit
iſte doctor ꝙ nō fuit de itētiōe pħi ꝓbare ⁊ affir
mare mūdū eē et̄nū: ut p̄ topicoꝝ. ubi dı̄ ꝙ ꝓble
ma de et̄nitate mūdi ē ꝓblema neutꝝ. ⁊ dic ꝙ ubi
pħūs iprobat nouitatē mūdi. iprobat eā ſꝫ modū
ponēdi Empe. ul' Anax. aut alicuiꝰ tal'. ⁊ ſic ipro
bat modū ponēdi ⁊ nō pōnē i ſe: ⁊ iō p̄ topicoꝝ dic̄
pħūs de eo cuiꝰ nō hēmꝰ rōnē. ſi igit̄ dixerimꝰ ꝙ
igit̄ ſic ꝑfectū ē ſic̄ ſi dixerimꝰ ꝙ mūdus ē āntiquꝰ
ul' nō. ⁊ hᶜ dixit rabi Moyſeſ de itētiōe pħi vidēs
pħm nō uelle h̄ affirmare ſꝫ ſolū ponē rōnes ad ꝯ̄
dictoria: ut teneat̄ illa ps q̄ miores ⁊ pauciores du
bitatiōes hēt. ¶ 2ᵐ vō pñˡᵉ. vꝫ. ꝙ deꝰ potuit ab et̄
no ꝓduxiſſe mūdū ꝓbat̄ ml'tipl'r ꝑ h̄ q̄ deꝰ fuit ab
et̄no ita potēs ſic̄ fuit qn̄ creauit mūdū: ſꝫ qn̄ ꝓdu
xit mūdū potuit ꝓducē illū. ḡ ab et̄no potuit ꝓdu
cere mūdū. Itē aliquē effectū fuiſſe ab et̄no nō in
cludit aliq̄ repugnātiā ut pꝫ de ueſtigio pedis. ⁊
de lumie ſolis. ⁊ de ſbo ⁊ de paſſiōe ⁊ de illa paſſio

ne q̄ ē hīe tres āgl'os. ſꝫ deꝰ pōt facere illd̄ qd̄ nō i
cludit repugnātiā. ḡ deꝰ pōt facere ꝙ aliqs effectꝰ
fuiſſet ab et̄no. Un̄ ml'te rōnes ꝓ ṗte illa ſūt ſupiꝰ
poſite. q̄re ⁊c̄. ¶ Alia fuit opio ſolēniſ. d. hērici de
gādauo. ſ. ꝙ mūdus nō potuit fuiſſe ꝓductꝰ ab et̄
no. ⁊ h̄ oſ̄dit ml'tipl'r. ⁊ p̄ ſic. ſi mūduſ fuit ꝓductꝰ
ab eterno illa ꝓductio aut fuit ſbita aut ſucceſſiua
nō ſubita q̄ tūc fuiſſet i iſtāti. ⁊ ꝑ ꝯñs mūdus tūc
icepit: q̄ nō fuit an̄ illd̄ iſtās. ſi vō illa ꝓductio fu
it ſucceſſiua aūt p̄ceſſit mūdū. ⁊ ſic mūdus nō fuit
ab et̄no: q̄ ſua ꝓductio p̄ceſſit ipm̄. aut ſua ꝓdu
ctio ꝯtinue manet i mūdo ꝓducto: qd̄ ē fl'm. q̄ ſic
mūdus eēt qd̄dā ſucceſſiuū. q̄ i ꝯtinua ꝓductiōe
nunꝙ̄ ꝓducebat̄ al'r ꝙ̄ nūc ꝓducit̄: ⁊ ſil'r ex h̄ ſeq
tur ꝙ fieri rē idē ē qd̄ re ꝯſeruari. qd̄ ē fl'm. q̄ fieri
ē reſpectu hñdi: ſed ꝯſeruari ē reſpectu hiti ꝯſeruā
di. 2º pꝫ illd̄ eē fl'm q̄ cā ṗticl'aris p̄ cāt rē ⁊ poſtea
ꝯſeruat eādē. ḡ ꝓducere ⁊ ꝯſeruare ſūt diſticta. 2º
āt arguit̄ ad ꝯ̄nē p̄ncipalē ſic. ſi mūdus fuiſſet pro
ductꝰ ab et̄no deꝰ nō potuit nō ꝓduxiſſe mūdū. q̄
nec anteꝙ̄ ꝓduxit mūdū. q̄ nihil erat an̄: nec qn̄ ꝓ
duxit mūdū q̄ qn̄ ꝓduxit nō potuit nō ꝓducere.
q̄ oē qd̄ ē dū ē nece ē eē. nec poſtꝙ̄ ꝓduxit mūdū
q̄ poſtꝙ̄ ꝓduxit mūdū mūdus ſꝑ fuit. ⁊ ſic ſꝑ fu
it hec vā. deꝰ ꝓduxit mūdū. Et ꝓpō affirmatiua
vā de p̄terito ē necīa. ſi igit̄ deꝰ ꝓduxit mūdū non
potuit nō ꝓduxiſſe mūdū. qd̄ ē flꝫ q̄ deꝰ ē agēs
libere. ¶ Sꝫ iſte doctor iſtat ꝯ̄ iſtā rōnē ſic. deꝰ li
bere p̄deſtinauit aliq̄d ab et̄no. ⁊ tn̄ nō potuit non
p̄deſtinaſſe. ḡ eodē mō ſeq̄tur deꝰ ꝓduxiſſe mūdū.
Sil'r q̄ qd̄ deꝰ uoluit ab et̄no uoluit. ⁊ tn̄ ml'ta ſt̄
q̄ libere uoluit q̄ oia ext̄ ſe libere uoluit. ḡ nō ſeq̄t
deꝰ libere uoluit h̄ ab et̄no ḡ nō potuit h̄ nō uolu
iſſe ⁊ eodē mō ex ṗte alia. Ad iſtā iſtātiā r̄ndet iſte
doctor dicēs ꝙ nō ē ſil'e de p̄deſtiatiōe ſeu de uo
lūtate dei ⁊ de ꝓductiōe. q̄ p̄deſtiatio reſpic̄ obie
ctū ut futuꝝ ⁊ ponēdū i eē. ſꝫ ꝓductio reſpic̄ obie
ctū ut ē pñs. nā poſitū i eē nece ē eē. Un̄ q̄uis oē
qd̄ ē qn̄ ē nece ē eē. tn̄ oē futuꝝ qn̄ ē futurū nece ē
eē futurū. q̄ ſic nihil foret ꝯtigēter futuꝝ. ¶ 3º ar
guit iſte doctor ad ꝯ̄nē p̄nˡᵉ ſic. Si deꝰ ꝓduxit mū
dū ab et̄no eadē rōne potuit ꝓduxiſſe vnū aſinuꝫ
ab eterno ⁊ eū ꝯſeruaſſe q̄ ſucceſſiue gn̄aſſet alios
aſinos i eē a deo ꝯſeruādos uſꝙ̄ ad aſinū nūc pñtē.
ḡ iter pᵐ aſinū ꝓductū ab eterno ⁊ aſinū nūc pñtē
fuiſſet i iſtāti aſini. ⁊ ſic de iſtātibꝰ extremis finitis
media pn̄t eē ifinita. qd̄ eſt icōuenieñs. Un̄ pōt hec
rō ꝯfirmari ꝑ h̄. q̄ oēs rōnes ꝓbātes ꝙ deꝰ potu
it ab eterno ꝓduxiſſe mūdūteq̄ ſufficiēter ꝓbāt ꝙ
deꝰ potuit ꝓduxiſſe vnū aſinū ab eterno ⁊ dereli
q̄ſſe ipꝫ ꝓprie nāe: ſꝫ h̄ ē ipol'e. q̄ aſinꝰ ſic ꝓductꝰ
ab eterno derelictꝰ ꝓprie nāe duraſſet ꝑ tp̄s ifiᵐ.
q̄ ifiᵐ tp̄s fuit an̄ iſtās corruptiōis illiꝰ aſini. qd̄ ē
ipol'e ⁊ claudēs ꝯ̄dictiōnē. ſ. ꝙ aſinꝰ ul' aliq̄d ꝑ ſe
corruptibile duraſſet ꝑ tp̄s ifiᵐ. q̄ oē corruptibile
ꝯtinue debilitat̄. ḡ ſi aliqd̄ corruptibile ꝯtinue du
raſſet ꝑ tp̄s ifiᵐ. ſeq̄tur ꝙ idē corruptibile eēt ifini
te ꝑfectiōis. ⁊ ꝑ ꝯñs nō eēt corruptibile. ꝓbo ꝙ il
lud corruptibile eēt ifinite ꝑfectiōis. q̄ nihil finite
v̄tutꝫ qd̄ ꝯtinue debilitat̄ pōt durare ꝑ tp̄s ifiᵐ. qm̄
i tpe finito pōt ꝯſumi q̄libet v̄tꝰ finita. ¶ Quarto
arguit ille doctor ſic. Quecūꝙ̄ ꝯueniūt alicui' ordi
ne nāe ⁊ nō pn̄t ſil' duratiōe iēē illi opꝫ ꝙ vnū illo
rū p̄cedat alid̄ duratiōe ſic̄ ⁊ ordine nāe. ſꝫ q̄libet
creaʳᵃ ordie nāe p̄us hꝫ ñ eē ꝙ̄ eē ⁊ eē ⁊ ñ eē ñ pn̄t

ineſſe eidē ſil' tpe. igit̄ opꝫ ꝙ vnū p̄cedat alid̄ tpe
⁊ ꝑ ꝯñs de necītate ē ꝙ mūdus nō fuerit ab et̄no.
¶ Alij vō dn̄t ꝙ mūduſ nō potuit fuiſſe ab et̄no ⁊
inituit̄ ifiᵗᵒ ⁊ dn̄t ꝙ ſic̄ ifiⁱⁱ dies p̄ceſſert ⁊ ēt ifiᵗᵉ aīe
rōnales eēnt i actu i aliq̄ ⁊ q̄libet die potuit deꝰ fe
ciſſe vnū lapidē ⁊ oēs illos ꝯſeruare i eē: ⁊ ſic infiᵗᵃ
corpa eēnt ſil'. qd̄ ē ipolˡᵉ ⁊ claudēs ꝯ̄dictioneꝫ. ḡ.
Hec rō nō ualet q̄ de diebꝰ nō ē icōueniēs ꝙ ifiⁱⁱ
dies p̄ceſſerit. q̄ h̄ nō ponit ifiᵗᵃ tpa i actu ſed i pō
⁊ i fieri. ⁊ cū dicūt ulťiꝰ ꝙ ifiᵗᵉ aīe rōnales eēnt in
actu illd̄ nō vı̄ eē icōueniēs. ſ. ponē ifinita nō q̄ꝫta
in actu nec eēntial'r ordiata. ⁊ ad illd̄ qd̄ tāgūt ꝙ
ſic ifiⁱⁱ lapides poſſet eē i actu. dicēdū ꝙ i h̄ argᵒ
nō ē cā ut cā. qm̄ poſito ꝙ mūdus fuit ab et̄no nō
pl'es lapides potuit deꝰ ꝓduxiſſe i toto illo tpe ꝙ̄
poſſet i vno iſtāti ꝓducē. ⁊ iō ſi neget̄ ꝙ ſil' poſſet
ꝓducē ifinita eadē rōne negabit̄ ꝙ i ifinito tpe ṗt
ꝓducē ifinita. ¶ Ad q̄ōnē igr̄ vı̄ eē dicēdū ꝙ illa
ꝓpō ē ipolˡᵉ ⁊ claudēs ꝯ̄dictionē. deꝰ ꝓduxit mū
dū ab et̄no loq̄ndo de ꝓductiōe ꝓprie ſꝫ ꝙ diſti
guit̄ a ꝯſeruatiōe. q̄ ꝓductio diua mēſurat̄ mēſu
ra idiſibili. ⁊ iō ſi deꝰ ꝓduxit mūdū ab et̄no deꝰ i
mēſura idiſibili ꝓduxit mūdū. ⁊ ſic mūdus nō fu
it an̄ mēſurā illā ⁊ ſic nō fuit ab et̄no. ¶ Itē ꝓdu
ctio cuiuſlibet cāti ē de nō eē i eē. ⁊ ſic oē cātū pro
ductū p̄us habuit nō eē ꝙ̄ eē. ⁊ ſic ſi mūdus fuit ꝓ
ductꝰ p̄us habuit nō eē ꝙ̄ eē. ⁊ ita ſi mūdus fuit ꝓ
ductꝰ aliq̄n habuit nō eē. ⁊ ꝑ ꝯñs nō fuit ab et̄no.
Un̄ rōnes huiꝰ doctoris ſupiꝰ poſite bn̄ ꝯcludūt
ꝙ illa ē ipol'is. ſ. mūdus fuit ꝓductꝰ ab et̄no. qm̄
ꝓductio ⁊ et̄nitas ſūt ipol'ia reſpectu eiuſdē. tamē
mūdū fuiſſe ab et̄no nō claudit ꝯ̄dictionē. ſed illa
claudūt ꝯ̄dictionē ꝙ mūdus ſit ꝓductꝰ ꝓprie lo
q̄ēdo de ꝓductiōe ⁊ tn̄ ꝙ fuit ab et̄no. ¶ Pro oi
hꝰ rōnibꝰ ꝯ̄rie opionis ē ſciēdū ꝙ rō p̄cipua cōtra
hāc opionē ē illa. Deꝰ ab et̄no fuit oipotēs. ḡ potu
it ab et̄no ꝓduxiſſe mūdū. Dicēdū ꝙ illa ē multi
plex ſm̄ cōpōnē ⁊ diſionē. qm̄ illa. Deꝰ potuit ab
et̄no ꝓduxiſſe mūdū i ſēſu cōpōnis denōt ꝙ illā
ꝓpō deꝰ ab et̄no ꝓduxit mūdū fuit pol'is ſiue. ꝙ
hᶜ ē pol'is. deꝰ ab et̄no ꝓduxit mūdū. ⁊ iſte ſenſus
ē falſus. In ſenſu vō diſiōis denotat̄ ꝙ ab eterno
deꝰ potuit ꝓduxiſſe mūdū q̄ ē ulťiꝰ diſtiguēda ſꝫ
equocationē ex eo ꝙ ly ab et̄no ſiue hᶜ dictio et̄nū
pōt teneri cathegoᶜᵉ ul' ſincathegoᶜᵉ. ſi teneat̄ ſin
cathegoᶜᵉ. ſic ē vā. ⁊ ē ſenſus ꝙ an̄ qd̄cūꝙ̄ iſtans
veꝝ ſiue imagiatū potuit deꝰ ꝓduxiſſe mūdū. ⁊ h̄
ē veꝝ. qm̄ an̄ iſtās p̄teritū nūc ad mille ānos potu
it deꝰ ꝓduxiſſe ⁊c̄. ⁊ an̄ inſtās imagiatū p̄terijſſe
ſeu p̄ceſſiſſe ad cētū milia ānoꝝ potuit deꝰ ꝓduxiſ
ſe mūdū. ⁊ ſic de oibꝰ alijs iſtātibꝰ vis ⁊ imaginatꝭ.
Un̄ deꝰ potuit ꝓduxiſſe mūdū ꝑ cētū millia ānoꝝ
an̄ h̄ iſtās ⁊ ꝑ mille millia ab et̄no ꝓducē. Un̄ illa
ab eterno deꝰ potuit ꝓduxiſſe mūdū eſt ul'is ſic̄ ⁊
illa. ſ. An̄ qd̄cūꝙ̄ iſtāſ veꝝ ul' imagiatū deꝰ potuit
eē. Un̄ ille ul'es ſūt vē. ⁊ tn̄ hᶜ ē ipol'is de iēē. Deꝰ
ab et̄no ꝓduxit mūdū. q̄litercūꝙ̄ accipiat̄ hec di
ctio et̄nū q̄ ipol'e ē ꝙ deꝰ ꝓduxit mūdū an̄ qd̄cū
ꝙ̄ iſtās veꝝ ul' imagiatū cū ꝓductio dei mēſuret̄
aliq̄ iſtāti. ¶ Si vō dicat̄ ꝙ ſi hec ſit vā. ab eterno
potuit deꝰ ꝓduxiſſe mūdū tūc illa ē pol'is. Deꝰ ab
et̄no ꝓduxit mūdū. q̄ ſi ꝓpō de pol'i ē vā ſua de i
eē ē pol'is. ḡ. ¶ Itē q̄libet ſingl'aris huiꝰ ē pol'is.
vꝫ. an̄ qd̄cūꝙ̄ iſtās veꝝ ul' imaginatū deꝰ ꝓduxit
mūdū. ⁊ ꝑ ꝯñs hᶜ ul'is ē polˡᵉ an̄ qd̄cūꝙ̄ iſtās veꝝ

ul' imagiatū deꝰ ꝓduxit mūdū ⁊ ex h̄ ſeq̄tur ꝙ deꝰ
ab et̄no ꝓduxit mūdū. ḡ illa ē pol'is. deꝰ ab et̄no
ꝓduxit mūdū. ¶ Ad pᵐ illoꝝ dicēdū ꝙ illa ē vā i
ſenſu diſiōis. ab et̄no deꝰ potuit ꝓduxiſſe mūdū.
⁊ tn̄ illa eſt ipol'is. ab et̄no deꝰ ꝓduxit mūdū. nec
ualet. ꝓpō ul'is ē vā de pol'i i ſēſu diſiōis. ḡ ſua de
iēē ē pol'is. ſed bn̄ ſeq̄tur. ſi ꝓpō ul'is ſit vā de polˡᵉ
ꝙ q̄libet eiꝰ ſingl'aris ſit pol'is. ⁊ ſi ſingl'ares ſunt
cōpol'es ul'is ē pol'is. q̄ ſingl'ares pn̄t eē pol'es ⁊
iter ſe icōpol'es ⁊ tūc ul'is ē vā de pol'i. tn̄ ſua de i
eē ē ipolˡᵉ q̄ ſue ſingulares ſūt icōpol'es. Un̄ rō q̄
vı̄ eē fortiſſima ad ꝓbādū ꝙ pol'e fuit ꝙ deꝰ ꝓdu
xit mūdū ab et̄no ē ſophiſtica. qm̄ ꝑ idē pōt ꝓba
ri ꝙ pol'e ē ꝙ deꝰ ab et̄no ꝓduxit aliq̄d i eē qd̄ pri
us ꝑ duratiōnē habuit nō eſſe: q̄ q̄cūꝙ̄ tpe finito
dato deꝰ pōt ꝓducē aliq̄d i eē qd̄ p̄us ſm̄ duratio
nē habuit nō eē. ſed hᶜ ē ipol'is. ſ. deꝰ ab et̄no ꝓdu
xit aliq̄d i eē qd̄ priꝰ ſm̄ duratiōnē habuit nō eē. q̄
icludit ꝯ̄dictionē. q̄ ipol'e ē ꝙ aliq̄d ſit ab eterno.
⁊ tn̄ ꝙ illd̄ p̄us ſꝫ duratiōnē habuit non eē ꝙ̄ eē.
¶ Ad alid̄ cū dı̄ ꝙ q̄libet ſingl'aris huiꝰ. ab et̄no
deꝰ ꝓduxit mūdū ē pol'is ꝯcedo. ſed ex h̄ nō ſeq̄
tur ꝙ hec ſit pol'is. Ab et̄no deꝰ ꝓduxit mūdū. q̄
ſingl'ares huiꝰ ul'is ſūt icōpol'es. ⁊ ad h̄ ꝙ ꝓpoſi
tio ul'is ſit pol'is reqrūtur duo. ſ. ꝙ oēs eiꝰ ſingu
lares ſint pol'es. 2º ꝙ ſint inter ſe cōpoſſibiles. ⁊ il
lud 2ᵐ. ſ. cōpol'itas ſingl'ariū defic̄ i ꝓpoſito. q̄re.

Contraria aūt his nō difficile ē ſol
uere. Uidebit̄ aūt ex huiuſmodi cō
ſiderātibꝰ cōtigē maxime motum
eē aliq̄n: cū nō p̄us eēt oino. p̄mū q̄deꝫ.
q̄ neꝙ̄ vna ꝑpetua mutatio ē. Mutatio
eni oīs apta nata eſt ex quodā in q̄ddaꝫ.
Quare neceſſe eſt oīs mutatiōis terminū
eē ꝯ̄ria i q̄bꝰ fit: ifinitū aūt moueri nullū.

¶ Iſtd̄ ē 2ᵐ capᵐ p̄mi t̄ctatꝰ octaui li. pħicoꝝ. i q̄ po
nitur ⁊ ſoluūtur rōnes q̄ vident̄ deſtruē et̄nitateꝫ
motꝰ: ⁊ ꝯtinet duas ṗtes pñˡᵉˢ. qm̄ i p̄ᵃ q̄ ē inq̄ſiti
ua ponūtur rōnes q̄ videtur ꝓbare motū nō eſſe
eternū. i 2ᵃ ibi [Hoꝝ aūt pᵐ ⁊c̄.] ſoluūtur ille rō
nes. Pria ps ꝯtinet tres ṗticulas ſm̄ nūm triū rō
nū q̄s adducit ⁊c̄. 2ᵃ ibi [Ampliꝰ vdemꝰ.] 3ᵃ āt ibi
[Multo aūt magis.] In p̄ᵃ igit̄ ṗticl'a huiꝰ partis
ponit̄ p̄ᵃ rō ꝓbās nullū motū eē ſempiternū. Pri
mo tn̄ pħs ponit itētionē ſuā. vꝫ. Deide ponit talē
rōnē oīs motꝰ q̄ ē ab vno termio i aliū terminū eſt
finitus ⁊ nō eternꝰ. ſed oīs motꝰ ē ab vno termino
i aliū terminū q̄ ē a termio a q̄ ad terminū ad quē
ḡ oīs motꝰ ē finitꝰ. ⁊ ꝑ ꝯñs nullus motꝰ ē ifinitus.
nec ꝑ ꝯñs ē eternꝰ. ⁊ ꝯᵗᵒʳ formā illā rōnē ſic. Oīs
motꝰ ē a ꝯ̄rio i ꝯ̄riū. ḡ oīs motꝰ ē iter ꝯ̄ria. ſed ꝯ̄ria
ſūt finita ⁊ oē qd̄ ē iter finita ē finitū. ḡ oīs motus
ē finitꝰ. ⁊ ꝑ ꝯñs nullus motꝰ ē eternꝰ q̄ nō ꝯtingit
moueri ifinitū. ¶ Notāda ſūt h̄ duo ſꝫ ꝯᵗᵉᵐ. p̄ ꝙ
ſi aliqs motꝰ nō ē a ꝯ̄rio i ꝯ̄riū: ſed ab eodē i idē il
le motꝰ eēt ociosus ⁊ ſupfluꝰ. hec ꝯᵗᵒʳ. Un̄ ſi aliq̄d
moueat̄ ad illud qd̄ habet videt̄ ꝙ motus eius ſit
ocioſus ⁊ ſuperfluus. q̄ per illū motū mobile q̄rit
illud qd̄ habet. ideo illud eſt ſuperfluū. ¶ Scd̄o
eſt notādū ſm̄ ꝯᵗᵉᵐ ꝙ illa rō nō eſt ſufficiēs ad ꝓ
ꝓbādū nullū motū localē eē infiᵐ. ⁊ iō i fine ſexti
huiꝰ ad decl'andū ꝙ oīs motꝰ rectꝰ ē finitꝰ uſus eſt
loco a ꝯ̄rijs p̄terꝙ̄ in decl'atiōe motꝰ localis uſus

ē alio mō.ſ.ꝙ illud qđ ipole ē ut fiat:ipole ē ut inci piat fieri.hec ɔtor.vñ breuiter illa ꝓpō nō ē ult'ra Dis motus eſt a ɔ̄rio in ɔ̄riū.qꝛ motus localis cir cularis non eſt a ɔ̄rio in ɔ̄riuꝫ:ꝛ ſepe ɔtigit ꝙ pħs in parte inquiſitiua utitur propoſitionibus falſis.

C Amplꝰ videmꝰ qm̄ poſſe ē moueri: neqꝫ qđ mouet:neqꝫ hn̄s i ſeipo:neqꝫ vnū motū ut iaiat:q̄rū neqꝫ pꝫ nulla:neqꝫ totū mouetur:ſed quieſcēs mouet quādoqꝫ.Conuenit autē aut ſemꝑ moueri: aut nequaqꝫ:ſiquidem ſit:cū non ſit motus.

C Hec ē 2a ꝑticła ꝑme ꝑtis ꝑncipał huiꝰ ca.i q̄ poni tur 2a rō q̄ talis eſt.Sic ē de ꝑte vniuerſi:ita vꝫ eē de toto vniuerſo.ſed aliqua ꝑs vniuerſi ſm ſe totū ꝛ ſm oēs ſuas ꝑtes icipit moueri poſtq̄ q̄ſcebat. ut pꝫ de inaiat.nā aliqđ iaiatū poſtq̄ q̄ſcebat ſꝫ ſe ꝛ ſꝫ oēs ſuas ꝑtes incipit de nouo moueri.ḡ ita eſt de toto vniuerſo.ſ.ꝙ totū vniuerſū icipit moueri poſtq̄ q̄ſcebat.ḡ motꝰ vniuerſi nō eſt ꝑpetuus ſed nouꝰ.Intelligēdū ꝙ hec rō ꝓbat p̄m motū celi nō eē eternū.qꝛ dū celū mouet qđ eſt maioꝛ ꝑs ꝛ ꝑncipalioꝛ ꝑs vniuerſi totū vniuerſū dꝛ moueri: ꝛ ſi celū q̄ſcit:totū vniuerſū dꝛ q̄ſcere:qꝛ totū de noiat a diſpōne ꝑncipaliſſime ꝑtis eiꝰ. ꝛ ſic pꝫ ꝙ vniuerſū q̄nqꝫ incepit moueri poſtq̄ quieſcebat.

C Aliq tamē formant illā ſecūdā rōnē ſic. ſi aliqs motꝰ eſt eternꝰ.ḡ oia mobilia:aut ſemꝑ mouētur aut ſꝑ q̄ſcūt.ɔn̄s eſt falſū.qꝛ aliq̄ molia ſūt q̄ nōn ſemꝑ mouētur:nec ſꝑ q̄ſcūt:ḡ añs ſłm eſt.ſ.ꝙ ali qs motꝰ ſit etnꝰ.Pria ɔn̄a ꝓbaṫ ꝑ h̄ qꝛ ſiłe eſt de ꝑte ꝛ de toto. ꝛ ēt vꝫ ſiłe de vno molı ꝛ de quocūqꝫ alio.Vn̄ ɔtor.d.h̄ ꝙ neċe ē ꝙ ſi motoꝛ ſit eternꝰ ꝛ motꝰ ſit eternꝰ. ꝛ ſic nō eēt nouꝰ motꝰ.qm̄ nouꝰ motus debet hr̄e nouū motorē:imo ēt eēt neċiuꝫ ut oē qđ ſentit q̄ſcē ſꝑ q̄ſceret: ꝛ oē qđ ſentit moueri:ſꝑ moueret.hec ɔtor.Sꝫ qꝛ illđ qđ eſt dcm̄ i ꝑte inq̄ſitiua nō opꝫ ꝙ ſit ueꝝ.nec ē ꝑ auctētico allegādū.Ego tñ illđ ſic itelligo.ſ.ꝙ ſi motoꝛ q i mouendo mouet ſit eternꝰ ꝛ motꝰ cāṫꝰ a tali motore ſit etnus nō ē ḡ h̄ aliqs motꝰ nouꝰ. C Itē illa ꝓpoſitio: Aliqs motꝰ nouꝰ dꝫ hr̄e motorē nouū dꝫ intelligi de motu q nō ē ꝑs alteriꝰ motꝰ ꝛ de motore ꝓpinquo.qm̄ vna reuolutio celi ē nouꝰ motꝰ: ꝛ tamē nō hr̄t motorē nouū:nec illđ eē opꝫ.qꝛ noua reuolutio ē ꝑꝫ altiꝰ motꝰ ſꝫ p̄mꝰ motoꝛ ē etnꝰ:ꝛ mouet oia iſta iferiora q̄ non ſemꝑ mouentur:que ꝑter motorem p̄mū qui eſt motoꝛ remotus hr̄t aliquos motores ꝓpinquos qui non ſunt eterni ſed noui.

C Multo aūt magis huiuſmodi eē iaiatis manifeſtū eſt. Neqꝫ vnꝰ qdē i nobis:cūꝫ ſit motus aliqn̄:h̄ expergiſcētes tñ mouemur aliqn̄:ꝛ ſi nihil ex̄ moueat: h̄ eni i inaiat eē nō videmꝰ ſiłr:h̄ ſemꝑ mouet ipa aliqd exterioꝝ alteꝝ. Aliqn̄ aūt aial dicimus ipm̄ ſe mouere.q̄re ſiqdē q̄ſcit aliqn̄ in imobili:motꝰ utiqꝫ fiet ex ipo ꝛ non ab ex̄.Si aūt i aiali h̄ poſſe fieri:qđ ꝓhibet idē accidere ꝛ ſm oē. Si nāqꝫ in paruo mundo fit:ꝛ in magno ꝛ ſi in mundo: ꝛ in infinito: ſiquidē contingit moueri in infinitum:ꝛ quieſcere totum.

C Hec ē 3a ꝑtila pe ꝑtis p̄nlis huiꝰ ca.i q̄ pōiṫ 3a rō q̄ tał ē.Sic ē i mūdo miori:ita i mūdo maiori: ſꝫ ſic ē i miori mūdo.i.i aiali.ſ.ꝙ motꝰ i eo icipit poſt q̄tē.ḡ ſic ē i maiori mūdo.ſ.i toto vniuerſo:ꝙ totum vniuerſū q̄ſcebat p̄: ꝛ poſtea icepit moueri: ꝛ ſic motꝰ totiꝰ vniuerſi ſiue motꝰ celi nō ē etnꝰ.qꝛ incipit de nouo poſt q̄tē moueri.Vn̄ pħs.d.h̄ ꝙ illa ē maioꝛ rō q̄ ſit rō p̄cedēs imete qꝛ i aialibꝰ vꝫ maifeſtiꝰ ꝙ moueaṫ de nouo ab itriſeco abſqꝫ motore extriſeco q̄ i rebꝰ iaiat.Vn̄ i aialibꝰ apꝑet manifeſte ꝙ ea pn̄t mouē ex ſe: ꝛ q̄ſcē ex ſe.qđ tñ nō apꝑet i rebꝰ iaiat ꝛ q̄tū ad h̄ illa rō de aialibꝰ melioꝛ ē q̄ rō p̄cedēs:q̄ fit de iaiat. C Sꝫ ſc̄ duo nōnda h̄ ſꝫ ɔres.Prio ē nōnm ꝙ aial ꝑfcm̄ qđ mouet ex ſe dꝛ mioꝛ mūduſ ꝑꝑ duo.Prio qꝛ ex ſe mouet locaṫ ſic celū.Vn̄ ſic celū ē aiatū ꝛ mouet ex ſe:ita aial ꝑfcm̄ mouet ex ſe ꝛ ē aiatū ſic celū. ꝛ iđ aial tale ꝑfectū dꝛ mioꝛ mūdus.2o vō aial ꝑfcm̄ dꝛ mioꝛ mūdꝰ qꝛ ſic i maiori mūdo ē deuēire ad motorē imobilē ita i aiali ſiue i motu aiał ē deuenire ad motorē imoles. ꝛ quēadmodū i aiali alij motꝰ reducunṫ ad motorē p̄m q nō mouet.ita ē i mūdo maḡ. C Et ſi q̄raṫ qs ē p̄mꝰ motoꝛ imolıs i motu aiał. Dn̄t qdā ꝙ ē aia q̄ ē ꝑ ſe imolıs:ſꝫ moueaṫ ꝑ accn̄s.Quidā āt dn̄t ꝙ ē appele.qꝛ corpꝰ aiał mouet ab aia ꝑ appetitū: ꝛ appetitꝰ mouet ab appetilı qđ cū moueat mouet.ut amatū ꝛ ꝺſideratū ē mouēs imole. C 2o ē nōnm ſꝫ ɔres ꝙ ille ſmo q ē de ſiłitudie int̄ celū ꝛ aial ē rhetoricꝰ:q̄uis iudiciū i radice nō ſit ueꝝ.ſ. ꝙ motꝰ nō ſit i aiali ſine motu p̄cedēti: ꝛ iđ nō diċ pħſ ꝙ motꝰ nouꝰ ē i aiali ſine motu p̄ceti:ſꝫ diċ ꝙ ſi ē poſſe motū nouū eē i aiali ſine motu p̄ceti poſſe ē ꝙ ita ſit i toto vniuerſo: ꝛ ſi pōaṫ ifm.ſ.ꝙ icipiat ex ſe ꝺ nouo moueri pꝰ q̄tē ſine iſtāti oi motu p̄cete.

C Hoꝝ aūt p̄m qdē qđ dcm̄ ē nō eūdē ſꝑ ꝛ vnū nūero eē motū q ē i ɔ̄ria recte diciṫ. Hoc eni fortaſſis qdem neceſſarium eſt.

C Hec ē 2a ꝑs p̄nlis huiꝰ ca.i q̄ ſoluūṫ tres rōnes idu cte ꝓbātes nullū motū eē etnū. ꝛ ɔtiet tres ꝑtilas ſꝫ nūꝫ triū rōnū q̄s adduċ.2a ibi Moueri āt. 3a ibi Marie āt ꝛ ē. In pa igr̄ ꝑtila huiꝰ ꝑtis pħūs r̄ndet pe rōni: ꝛ ēt remouet falſā r̄ſionē: ꝛ vna cū h̄ mouet vnū dum.Pria ḡ rō fuit illa.nulł motꝰ q ē int̄ ɔ̄ria ē ꝑpetuꝰ:ſꝫ oīs motꝰ ē int̄ ɔ̄ria.ḡ. Hanc rōnē ſoluit pħſ ɔcedēdo maiorē dicēſ ꝙ illđ recte dꝛ ꝙ motꝰ q ē int̄ ɔ̄ria nō p̄t ſꝑ durare vnꝰ ꝛ idem nūo.Hoc eni forte ē neċiū ut ifra ꝓbaṫ: ꝛ nō poſuit h̄ ſine dubitatiōe:qꝛ nōdū ē ꝓbatū h̄ eē ſine dubitatiōe.ſꝫ mioꝛ ē fła.qꝛ ñ oīſ motꝰ ē int̄ ɔ̄ria.ut pꝫ de motu circłari q nō ē int̄ ɔ̄ria:ut poſtea ꝺcłabiṫ

C Siqdem non ſemper vnum ꝛ eundem eſſe poſſibile eſt eiuſdem ꝛ vnius motū.

C Hic pħs rēouet vnā fłaꝫ r̄ſionē ad rōnē iā dictā q̄ r̄ſio negat maiorē cū dꝛ ꝙ nłłus motꝰ q ē int̄ ɔ̄ria ē ꝑpetuꝰ illđ negeṫ.qꝛ motꝰ q ē int̄ ɔ̄ria p̄t eē ſꝑ vnꝰ ꝛ idē nūo ex iťatiōe eiuſdē molıs int̄ ɔ̄ria ifinities.Vn̄ iſta ē r̄ſio.ꝙ q̄uis nłłus motꝰ q ē ſoluꝫ ſemel de vno ɔ̄rio i reliquū ɔ̄riū p̄t eē ꝑpetuus:tñ motꝰ ifinities iteratꝰ int̄ ɔ̄ria pōt eē ꝑpetuꝰ ut motus cōpoſitꝰ ex infinitis motibꝰ inter eadē ɔ̄ria.ut motus eiuſdē mobilis ab albo in nigrū: ꝛ iteꝝ a nigro i albū. ꝛ iterū ab albo i nigꝝ. ꝛ ſic ifinities tał

motus cōpoſitꝰ ex infinitꝭ motibꝰ ɔ̄rijs pōt eſſe perpetuꝰ.Iſtā r̄ſionē excludit pħūs.d.ꝙ talis motꝰ qui eſt ex iteratiōe iter cōtraria.i.motꝰ cōpoſitꝰ ex motibꝰ ɔ̄rijs nō eſt vnꝰ ꝛ cōtinuus ut patebit iferiꝰ ubi declaraṫ ꝙ motꝰ reflexꝰ nō ē vnꝰ ꝛ ɔtinuus.

C Dico āt ſic.utꝝ vniꝰ chorde vnꝰ ꝛ idē ſonꝰ:aut ſꝑ alter ꝛ alter ſiłr ſe hn̄te ꝛ mouēte:h̄ tñ q̄litercūqꝫ ſe hꝫ nihil ꝓhibet ꝛ quēdā eūdē eē:q perpetuꝰ ꝛ cōtinuꝰ eſt.manifeſtū utiqꝫ erit magis ex hiſ que poſteriꝰ.

C Ex h̄ igiṫ mouet pħūs talē dubitationē.vꝫ.utꝝ ſonꝰ eiuſdē chorde ſuꝑ quā iteraṫ manꝰ ꝑcutiēs ſine pauſatiōe ſit vnꝰ ſonus uł płes:aut motꝰ iteratꝰ ſit vnꝰ ꝛ ɔtinuꝰ.aut płes.Hāc dubitationeꝫ nō ſoluit pħūs hic ſꝫ iferiꝰ ſolueṫ.hic tñ diċ pħūs ꝙ ſiue tał motꝰ iteratꝰ ſit vnꝰ ſiue płes nihil ꝓhibet q̄n incēiaṫ vnꝰ motꝰ ſimpr ɔtinuꝰ ꝛ etnꝰ. C Sꝫ ſc̄ hic tria notāda.p̄ ē notādū ſꝫ ɔres.ꝙ illa qđ de vnitate ſoni uł motꝰ chorde itełłr qn̄ ꝑcuſſio ē ɔtina.qꝛ nō ē dum ꝙ ſi ꝑcuſſio nō ſit ɔtina ꝙ ſoni erūt płes. ꝛ ēt nō itelligiṫ hc qđ niſi qn̄ chorde fuerit i tpe ꝑcuſſiōis i eadē diſpōne fortitudiſ: ꝛ ſiłr ꝑcuſſio.ꝛc eni apꝑet ꝙ chorda ɔtiue mouet ꝛ q̄ſcit.In tali igr̄ diſpōne dubitaṫ an motꝰ chōde ad ꝑteſ oppoſitaſ ſit vnꝰ uł płes. C 2o ē nōndū ꝙ diuerſi motꝰ q̄ꝝ vnꝰ ē ab aliq̄ vno t̄mio: ꝛ aliꝰ ad eūdē t̄minū q̄nqꝫ pn̄t ɔtinuari: ꝛ q̄nqꝫ nō.qn̄ eni motꝰ ab vno t̄mio ꝛ motꝰ ad eūdē t̄minū pn̄t ɔtinuari:ꝛc ſit vnꝰ motꝰ ɔtinuꝰ ex motu ab aliq̄ t̄mio ꝛ motu i eūdē t̄minū.ut pꝫ de motu circulari. Reiterādo eni i tali motu nō diſcōtinuat motū. nā cū celū uł aliqua ſtella cōplenit ſuaꝫ reuolutionē mouēdo ab eodē t̄mio i eūdē t̄minū. ꝛ cū poſtea faċ ſcđaꝫ reuolutionē nō ē ibi diſcōtinuatio.qꝛ 2o reuolutio ɔtinuaṫ cū pa.iđ tał motꝰ ſꝑ ɔtinuaṫ lꝫ ſit ab eodē t̄mio ad eūdē t̄minū.ſꝫ motꝰ ab aliq̄ t̄mino q nō ɔtinuaṫ motui ad eūdē t̄minū nō p̄t ɔtinuari cū motu ɔ̄rio ad illū t̄minū.ut pꝫ de motibꝰ alteratiōis: ꝛ de motu locali recto. Motꝰ eniꝫ ab albo ad nigrū nō p̄t ɔtinuari cū motu a nigro i albū.qꝛ motꝰ illi ſc̄ ɔ̄rij. Siłr motꝰ localꝰ rectꝰ ab.a.in b.nō p̄t ɔtinuari cū motu locali recto a.b.i.a.ut declarabiṫ iferiꝰ ubi t̄miabiṫ de motu reflexo. C 3o ē notādū ꝙ oīs motꝰ ē a t̄mio i t̄minū ſꝫ ſe totū: uł ſꝫ ſuas ꝑtes.nā motꝰ finitꝰ ex utraqꝫ ꝑte ſꝫ ſe totū ē a t̄mio i t̄minū:ſed motꝰ infinitꝰ nō eſt a termino in terminū niſi ſm ſuas ꝑtes.Illa vō ꝓpoſitio.oīs motꝰ eſt a ɔ̄rio in ɔ̄riuꝫ.eſt falſa.ut patet de motu circulari qui nō eſt a cōtrario in cōtrarium.

C Moueri āt qđ nō mouet ꝑius nullū icōueniēs eſt.ſi aliqn̄ qdē ſit extriſecꝰ mouēs aliq̄n aūt nō. Nihil eni aliud dubitat hoc dicēs:quapꝛopter nō ſemꝑ alia quidē q̄ſcūt eoꝝ q̄ ſunt:alia vō mouent.

C Hec ē 2a ꝑtila 2e ꝑtis p̄nlis huiꝰ ca.i q̄ ſoluiṫ 2a rō q̄ fuit ꝙ q̄dā mouent de nouo poſtq̄ q̄ſcebant.ut pꝫ de rebꝰ aiat.iđ vꝫ ꝙ ita ſit de celo ꝛ toto vniuerſo. Ad quā q̄ōnē r̄ndet pħūs dicēſ ꝙ illđ nō ē difficile ad ſoluēdū i rebꝰ q̄ mouent ab extriſeco.qm̄ illa q̄ mouent ab extriſeco q̄nqꝫ nō mouent. ꝛ ſꝫ ɔrem cā huiꝰ p̄t eē triplex.ſ.abſn̄tia motoris:aut diſtātia a molı:aut pn̄tia ipedimēti.Vn̄ breuiṫ ea q̄ mouētur ab extriſeco:q̄nqꝫ mouent ꝛ q̄nqꝫ q̄ſcūt.ſꝫ celuꝫ ſꝑ mouet qꝛ mouet a motore itriſeco ꝛ eterno ſemꝑ vniformiter ſe hn̄te. C Vn̄ notādū eſt ſꝫ ɔres ꝙ illa que ſemꝑ mouent ſine ceſſatiōe ſunt ut corpora celeſtia.qdā vō ſemꝑ q̄ſcūt.ut terra. ꝛ quedā ſūt que q̄nqꝫ mouent: ꝛ q̄nqꝫ quieſcūt:ut illa q̄ ſūt ſub corꝑibus celeſtibus ut ſuper terram.

C Marie āt utiqꝫ videbiṫ tertiū hr̄e dubitationē:qđ fit cū nō iſit ꝑius motꝰ:ꝙ accidēs ē in aiat. Quieſcēs eni ꝑius poſt h̄ uadit mouēte exterioꝝ nłło:ſic vꝫ. Hoc aūt fłꝫ ē.ɔſpicimꝰ eni ſꝑ aliqd motū i aiali nāliū. Huiuſmodi āt motꝰ nō aial cā ē h̄ ɔtinēſ forſitā. Ipꝫ āt dicimꝰ ipꝫ mouē:nō ſꝫ oēm motū:h̄ ſm locū. Nihil igiṫ ꝓhibet. Magis āt fortaſſiſ neċiū ē i corꝑe młtos fieri motꝰ a ɔtinēte. Hoꝝ aūt q̄ſdā itellectū:aut appetitū mouē. Illū āt totū iam aial mouē:q̄le ɔtigit circa ſōnos. Sēſibilis qdē eni cū neqꝫ vnꝰ inſit motꝰ i exiſtēte:tñ aliqn̄ ſurgūt aialia iteꝝ. Sꝫ nāqꝫ manifeſtū erit ꝛ de his ſequentibus.

C Hec ē 3a ꝑticła 2e ꝑtis p̄nlis huiꝰ ca.i q̄ ſoluiṫ 3a rō ꝓbās nullū motū eē etnū ſeu p̄m motū.ſ.motuꝫ celi nō eē etnū ꝑ h̄ qꝛ aial mouet poſt q̄tē nłło motu p̄cedēte. ꝛ iđ dꝛ ꝙ ſic p̄t eē i toto vniuerſo. qꝛ ſic ē i miori mūdo ita vꝫ eē i maiori mūdo.ſ.i toto vniuerſo.Vn̄ diċ pħūs ꝙ illa rō vꝫ marie hr̄e dubitationē. ꝛ ſolo illiꝰ rōniſ ē ꝑ itercēptionē huiꝰ.ſ.aial mouet poſt q̄tē nłło motu p̄cedēte.qm̄ oēꝫ motū localē aialis p̄cedit aliqs motꝰ i aiali qꝛ ſꝑ videmꝰ i aiali aliquē motū nālem.Vn̄ in aiali ē dupr motꝰ p̄cedēs motū localē aialis.ſ.motꝰ alteratiōis q eſt ab aia nutritiua ꝑ calorē nālē q ē i eo. ꝛ aliꝰ ē motꝰ alteratiōis q ē a ɔtinēte uł ab aere uł a celo.qꝛ młti motꝰ ſc̄ i aiali a ɔtinēte. Iſtoꝝ vō duoꝝ motuū q̄rū vnꝰ ē ab aia nutritiua ꝛ aliꝰ a ɔtinēte ipꝫ aial nō ē cā qꝛ iſti motꝰ ſc̄ alteratiōes ꝛ aial nō mouet ſeipꝫ ſm oēꝫ motū.ſꝫ ſm motū localē ſolū. C Vn̄ dicit ɔtor ꝙ nō iueniṫ aliqd moueri ex ſe niſi motu locali.i ceteris aūt motibꝰ motoꝛ ē extrinſecꝰ. ꝛ narrat quō ex iſtis duobꝰ motibꝰ q ſc̄ ab aia nutritiua ꝛ a ɔtinēte accidit ut aial moueaṫ motu locali.d.ꝙ ex iſtis duobꝰ motibꝰ mouet itellectꝰ aut appetitꝰ ex q buꝰ alteriꝰ mouet totū aial. ꝛ pōit exm de dormiētibꝰ i qbꝰ marie vꝫ eē q̄es q̄tū ad ſenſus aiales.Videṫ enim ꝙ aial poſt ſōnū moueaṫ poſt q̄tē nullo motu p̄cedēte i eo.In ſōno eni marie liganṫ ſēſuſ: ꝛ nō vꝫ a nobis aliqs eē motꝰ ſēſibił. ꝛ iđ cū aialia poſt ſōnū ſurgūt ille motꝰ marie vꝫ fieri nłło motu p̄cedēte.ſꝫ nō ē ita.qꝛ nullū motū p̄cedit aliꝰ motꝰ ut motꝰ alťatiōis facte i cibo a v̄tute nutritiua aut a ɔtinēte. C Vn̄ ſc̄ hic qnqꝫ notāda ſꝫ ɔres.p̄ ꝙ cū pħūs diċ ꝙ cū aſpicimꝰ ſuꝑ aliquē motū i aiali diċ ɔtor ꝙ pħūs ꝑ h̄ itelligit alťationē que ē i corꝑibꝰ aialiū ex aia nutritiua ꝑ calorē nālē:qꝛ i eo nunq̄ ceſſat actio illiꝰ caloris nālis. qꝛ cū ceſſauerit tūc ē moꝛs. C 2o ē notādū ſꝫ ɔres ꝙ nō iuciṫ aliqd moueri ex ſe niſi i motu locali.qꝛ i ceteriſ motibꝰ motoꝛ ē extriſecꝰ. C 3o ē notādū ꝙ ɔtor ſuꝑ illū textū.videmꝰ młtos motꝰ fieri i corꝑe a ɔtinēte q mouēt itellectū aut appetitū.alia trāſlatio hr̄t opionē uł appe

titū.dič ꝯtor q̄liter ex motu a ꝯtinēte mouet aial lo calr. ⁊ dič ꝙ a ꝯtinēte fit i aiali mot⁹ex q̄ accidit ſi bi opio uolūtas ſeu appetit⁹ad motū ul' ad expel lēdū nocumētū ꝯtigēs ex ꝯtinēte:aut ad iducēduꝫ iuuamētū i aiali.Un̄ dič ꝯtor ꝙ phūs hic p opionē itelligit aliqd cōe v̄tuti imagiatiue ⁊ rōnali. ⁊ dič quō aial mouet ex imagiatiōe dicēs ꝙ aiali nō ac cidit appetit⁹:niſi ex imaginatione. Uerbi gratia. cū aial patit ſiti imagiat aquā ⁊ appetit eā:⁊ mo uet ad illā. ⁊ ſilr cū patit famē:imaginat cibuꝫ:⁊ appetit:⁊ mouet ad illū. ⁊ qn̄ timet:fugit:⁊ cū au fert appetit⁹ geſcit aial. ℭ 4° eſt notādūꝫ ꝫ ꝯtem ꝙ phūs pōit exm de motu poſt ſōnū.ſ.ꝙ q̄lr exiſtiat ꝙ aial poſt ſōnū moueat nll'o motu p̄cedēte in cor pore aial'.qꝛ ut dič ꝯtor geſ aial' i ſōno ē ges pfectiſ ſima q̄ fit poſt motū:⁊ expgēdo ab ea ē pfectiſſim⁹ mot⁹ poſt getē pfectā. ⁊ iō exiſtiat cuꝫ aial dormit ꝙ nō mouet oīno. ⁊ cū expgeſit:tč iuenit i eo mo t⁹ quē nō p̄cedit ali⁹ mot⁹.ſed nō ē ita.nā illū mom p̄cedit ali⁹ mot⁹ ut mot⁹ alteratiōis v̄tuſ nutritiue. ℭ 5° eſt notandū ꝫm ꝯtes quō actio v̄tuſ nutritiue cāt ſōnū. dič ꝙ qn̄ v̄t⁹ nutritia fuerit opata i nutri mēto p calorē nālē humefac mēbra aial' q̄ ſt̄ cāſō ni.ut ē cor ⁊ cerebrū. ⁊ tč necīo dormit. ⁊ cū actio v̄tuſ nutritiue cōplet i cibo ⁊ ceſſauerint uapores q fiūt ex digeſtiōe cibi expgeſit aial.Ex q̄ pꝫ ꝙ oēꝫ motū localē aialis p̄cedit aliqs mot⁹. ⁊ ſic oꝫ eē in vniuerſo.ſ.ꝙ motū nouū p̄cedit ali⁹ mot⁹. ⁊ cū pm motū nō p̄cedit ali⁹ mot⁹:ſequit ꝙ pm⁹ mot⁹ nō ē nouus. ⁊ per ꝯn̄s primus mot⁹ eſt eternus.

p Rincipiū āt ꝯſideratiōis ē qō qdē ⁊ dicte dubitatiōis.q̄re q̄dā eoꝝ q̄ ſūt:aliqn̄ qdē mouent:aliqn̄ aūt ge ſcūt iterū. Neče aūt:aut oīa geſcē ſp:aut oīa ſp moueri:aut alia qdeꝫ moueri: alia aūt geſcē.Et iteꝝ hoꝝ:aut que mouētur moueri ſemp.que v̄o quieſcunt geſcē ſp: aut oīa apta nata ſūt ſilr moueri ⁊ geſcē. aut reliquū.Ampli⁹ ⁊ tertiū ē.ꝯtingit eni alia qdē ſp imobilia eē eoꝝ q̄ ſūt:alia v̄o ſp moueri:alia aūt cū utriſqꝫ accipe:qō q dē nobis dicēdum eſt.Hoc eni habet ſo lutiōes omniū dubitationū:⁊ finis nobis eſt huius negocij.

ℭ Iſte ē 2⁹ tractat⁹ hui⁹ li.in q̄ declat imobilitas p̄mi motoris per quādaꝫ diuiſionē entiū:⁊ per hoc ꝙ nihil mouet a ſeipo. ⁊ diſſoluit qō accn̄s circa mo tū g̃uiū ⁊ leuiū. ⁊ declat ꝙ i mouētib⁹ ſe ē deueni re ad mouēs imo le p ſe. ⁊ ex his declat ꝙ p̄m⁹ mo tor ſimpr ē ppetu⁹ ⁊ etn⁹:⁊ ꝙ nō mouet p ſe:nec p accn̄s.Un̄ iſte tractat⁹ q ē p̄ncipalr de imobilitate p̄mi motoris ꝯtiet qnqꝫ capl'a.qm̄ i p̄ pōit q̄dā di uiſio entiū accepta ꝫꝫ ꝯſiderationē mot⁹ ⁊ getiſ:cō tinēſ qnqꝫ mēbra:ſꝫ q̄ꝝ aliq̄ opꝫ q̄dlibet ꝯtieri.In 2° v̄o cap ibi[Motuū g̃.]declat ꝙ oē qō mouet: mouet ab alio.ad qō declarāduꝫ diſſoluit qōnem accn̄tē circa motū g̃uiū ⁊ leuiū:oñdēdo ꝙ illa mo uent ab extriſeco:⁊ ꝙ nō mouent ex ſe niſi p acci dēs.i 3° ibi[In ꝫ āt.]declat ꝙ ē deuenire ad pm mouēs qō mouet a ſeipo:⁊ ꝙ nō ē nece oē mouēſ moueri.i 4° ibi[Quare hui⁹ ⁊č.]oñdit ꝙ in mo

uētib⁹ p ſe ē ducire ad p̄m imo le p ſe.ſ.ꝙ nō mouet p ſe.ſꝫ tn̄ p accn̄s p̄t moueri.ad qō oñdēdū ingrit phs de moto ex ſe.ſ.quō ē neꝫ ꝙ aliqd mouet ſe.i 5° ibi[Qm̄ aūt opꝫ ⁊č.]dclat ꝙ p̄m⁹ motor ē p petu⁹:⁊ ꝙ ē vn⁹ ⁊ ꝙ p̄m mouēs ſimplr ē ſimplr i mo le ita ꝙ nec ē mo le p ſe nec p accn̄s.In p̄ igit ca pl'o hui⁹ tractat⁹ i q̄ ad oñdēdū p̄m motū eē imo les phs ponit q̄ꝫdā diſionē entiū qntimēbrē deſtruēs mēbra falſa ex q̄ꝝ deſtructiōe ꝯcludit mēbra v̄a q̄ ruꝫ cognitio mltū iuuat ad ppoſitū p̄n le.Un̄ ꝫ ca pl'm ꝯtiet tres ptes p̄n les.qꝛ i p̄a phs pōit diſionē qntimēbrē.in 2a ibi[Oīa qdē geſcē.]deſtruit mē bra fl'a.i 3a ibi[Reliquū v̄o ⁊č.]Deſtructis trib⁹ mēbris falſis diſiōis mēbroꝝ ingrit ꝙ mēbrū de duob⁹ reſiduis ē neꝝ.In p̄a igit pte p̄n li hui⁹ capl'i phs narrādo dič ꝙ p̄n m ꝯſideratiōis quā itēdit in grēdo de p̄ motore ⁊ ēt de motu ē ingrē vn̄ ⁊ q̄re ē ꝙ q̄dā entiū aliqn̄ mouent ⁊ aliqn̄ geſcūt ⁊ iteꝝ mouent.Deide pōit ꝫ qōne q̄ꝫdā diſionē qntimē brē.p̄m mēbrū ē an oīa ſp geſcāt.2m mēbrū ē an oīa ſp moueant.3m ē an de nūo entiū q̄dā mouent ⁊ q̄ dā geſcūt.Et ꝫ 3m mēbrū diuidit i tria.q̄ꝝ vnū eſt. Cur q̄dā entiū ſp mouent ⁊ q̄dā alia ſp geſcūt ita ꝙ oīa ſe ſp hēant aliq̄ hoꝝ modoꝝ.vꝫ.ꝙ ſp moue tur ul' ꝙ ſp geſcūt.2m mēbrū.an oīa ſint nata qn̄qꝫ geſcē ⁊ qn̄qꝫ moueri.3m ē an q̄dā ſp mouent ⁊ q̄dā alia ſp geſcūt. ⁊ cū ꝫ q̄dā alia ſūt i 3° g̃du.ſ.q̄ aliqn̄ geſcūt ⁊ illa eadē aliqn̄ mouent.Diſio igit ē iſta. aut oīa mouent ſp:aut oīa ſp geſcūt:aut oīa qn̄qꝫ geſcūt ⁊ qn̄qꝫ mouent:aut q̄dā ſp mouent:aut q̄ dā ſp geſcūt:aut q̄dā alia qn̄qꝫ mouent ⁊ illa eadē qn̄qꝫ geſcūt.Pria ⁊ 2a ponūt oīa entia eē einſdeꝫ diſpōnis.ſ.ul' oīa ētia ſp moueri ul' oīa entia ſp ge ſcē:ul' oīa entia qn̄qꝫ geſcē ⁊ qn̄qꝫ moueri.ſic eniꝫ poſito oīa entia ſūt eiuſdē diſpōnis.ſꝫ 3a diſio pōit entia eē diuerſaꝝ diſpōnū.qꝛ pōit q̄dā ētia ſp mo ueri ⁊ q̄dā alia ſp geſcē ⁊ q̄dā alia qn̄qꝫ geſcē ⁊ qn̄ qꝫ moueri.Un̄ iſtō ultim mēbrū eſt determinādū p v̄itate p qō patebit ſol'o oīuꝫ falſoꝝ. ⁊ qn̄ ꝫ oñderi m⁹ hēbim⁹ finē quē i ꝫ ope itēdim⁹.vꝫ.ꝙ ē deueni re ad p̄m motorē imo les ſēpitnū.ℭ Et ꝯtor dič ꝫ ꝙ phs i 7° hui⁹ declauit ꝙ ē deuēire ad p̄m motū in loco ex ſe:⁊ ad illū reducūt alt'a mota ⁊ alti mot⁹ ſ.ad ip̄m motū. ⁊ ille mot⁹ ē eternus.Corpus eni celeſte ſemp mouetur hoc motu: ⁊ opoꝛtet ꝙ ſit aliqd ſemp geſcens circa qō corp⁹ celeſte mouet.

ℭ Oīa igit geſcē ⁊ huiuſmodi rōnē q̄rē di mittētes ſēſū:īfirmitas q̄dā eſt itellectus.

ℭ Hec ē 2a ps p̄n lis hui⁹ capl'i.in q̄ deſtruunt mēbra fl'a diſionis qntimēbris p̄dicte. ⁊ cōtinet 4or pticu las.qm̄ i p̄a deſtruit opio ponēs oīa geſcē mēbra.i 2a ibi[Fere aūt.]deſtruit opio ponēs oīa mēbra moueri.i 3a ibi[At v̄o illa.deſtruit opio ponēſ oīa q̄ mouet ſp moueri:⁊ oīa q̄ geſcūt ſp geſcē.i 4a ibi [Primū aūt ⁊č.]reſumit dicta in ꝫ caplo.In p̄a igit pticula hui⁹ ptis deſtruit opio ponēſ oīa ſp ge ſcere.q̄ fuit opio zenoniſ.Un̄ pbat ꝙ nō oīa ſp ge ſcūt. ⁊ hec eſt 7a ꝯ de annexis.q̄ pbat duplr.p qꝛ manifeſtū ē ſēſui.2° p ꝫ qꝛ q deſtruit motū:deſtru it oēm ſciaꝫ.Per ꝫ igit p̄ qꝛ maīfeſtū eſt ꝙ nō oīa geſcūt.qꝛ maīfeſtū ē ſēſui ꝙ q̄dā mouent.Un̄ dič phs ꝙ q̄dā īfirmitas itellect⁹ ē dicē oīa ſp geſcē ⁊ q̄rē rōnē ſophiſticā ad deſtruēdū ⁊ dimittēdū il lud qō ē maīfeſtū ſēſui:⁊ ꝫ pp debilē directionē i

tell's.Et.d.ꝯtor ꝙ ꝯnēſ nō declant niſi p p̄n⁹ ⁊ p̄na declant p expimēta:⁊ expimēta acgrunt p ſēſū. ⁊ iō nō oꝫ aliqſ ꝯdicē ſēſui p aliquā rōnē ſophiſticā. Un̄ ꝯtor dič ꝙ expimētū ꝫmonū ueroꝝ nō ē niſi ut ꝯueniat ſēſaꝫ ⁊ nō eꝫ ſic ipi faciūt.hec ꝯtor.Uide g̃ magnū expimētū ꝙ ꝫmo aliqs ē uer⁹ qn̄ cōcordat ſenſui:⁊ magis qn̄ ſenſus ē uer⁹ ⁊ ꝯcordat ꝫmoni.

ℭ Et de toto aliq̄:ꝫ nō de pte ambiguitas eſt.Neqꝫ ſolum ad phiſicuꝫ: ſed ad oēs ſciētias:ut eſt dicere ⁊ omnes opiniones propter id ꝙ motu utuntur oēs.

ℭ Scđo pbat hic ꝯ p ꝫ.qꝛ oīs ſcia utit motu.ſ.uero ul' imagiato:imo qn̄ qs deſtruit motū deſtruit oēꝫ ſciaꝫ.ſꝫ deſtruē oēꝫ ſciaꝫ ē icōueniēs.g̃ dſtruē mo tū ē icōueniēti⁹.nō g̃ oīa ſp geſcūt.Un̄ dič phs ꝙ opio ponēs oīa ſp geſcē:nō ſolū ē de pticulari en te.ut.vꝫ.de ente ſenſibili:ſed ēt de toto ente.qꝛ po nit ꝙ nihil mouet. ⁊ ſic deſtruit nō ſolū ſciaꝫ nālē ſꝫ ēt deſtruit oēm ſciam ⁊ oēm opinionē.eo ꝙ oīs opinio ⁊ oīs ſcia utit aliquo motu:ul' reali uel ꝫm rōnē rōcinādo p̄miſſis ad ꝯnem.

ℭ Ampli⁹ āt de p̄ncipijs iportūitates ſicut in rōnib⁹ circa doctrinas nihil ſūt ad ma thematicū. Similiter aūt in alijs:ſic neqꝫ de eo qō nūc dicit ad phiſicum.Suppoſi tio eni eſt ꝙ natura p̄ncipiuꝫ motus ſit.

ℭ Hic phs narrat ad quē artificē nō ptinet iprobare hāc opionē q̄ ulr negat motū eē. ⁊ dič ꝙ ꝫ nō pti net ad nālē.qꝛ motū eē ē p̄n m apō nālē:⁊ nullus ar tifex ſpāliſ hēt arguē ꝯ negātē ſua p̄na:ſic mathe⁹ nō habet arguē ꝯ negātē p̄n m mathecus.g̃ ſi ad ali quē artificē ptiet arguē ꝯ hāc opionē illō maxīe p tinet ad methacus q ē artifex cōīſſim⁹.Et ꝯtor dič ꝫ ꝙ nullus artifex alicui⁹ ſcie ꝫꝫ ꝙ artifex illi⁹ oꝫ ꝯdi cē ei q negat aliqō p̄n m illi⁹ ſcie.ut dclat i poſterio rib⁹ analeticis. Uer.g.Mathecus nō oꝫ ꝯdicē ei q negat aliqō p̄n m mathecus.ut magnitudinē diuidi in īfīm:⁊ pūctū eē:qꝛ illa ſt̄ p̄na mathe ca.Maīfeſtū ē igit ꝙ nālis nō oꝫ ꝯdicē ei q negat motū eē.qꝛ mo tū eē ē p̄n m i hac arte. ⁊ q negat motū negat nām. qm̄ i diffōne nāe pōit mot⁹.nā dꝛ ꝙ nā ē p̄n m mo t⁹ ⁊ geſ. ⁊ q negat nāꝫ:negat ēt nālia. ⁊ qui negat ſꝫm alicui⁹ arſ:artifex illi⁹ arſ nullū ꝫmoneꝫ hēt p quē loquat cū eo.ſ.q negat p̄na.qꝛ nō hēt p̄na ad p bādū p̄na.ℭ Cōtra.phs qui eſt artifex nālis argu it hic ꝯ opionē ponentē oīa ſemp geſcere.g̃ dicēdū ꝙ phūs nō arguit hic cōtra opinionē ponentē oīa ſemp quieſcere inq̄ꝫtū eſt nālis purus:ſed inq̄ꝫtū ē artifex mixtus.ſ.nālis ⁊ metaphiſicus.

ℭ Fere āt adhuc ⁊ oīa dicē moueri falſuꝫ qdē.Min⁹ aūt ꝫ p̄ter artē:poſitū qdē eni ē:ꝙ nā i phiſicis p̄ncipiū ſit mot⁹ ⁊ getiſ. Simpliciter aūt phiſici eſt motus.

ℭ Hec ē 2a pticula 2e ptis p̄n lis hui⁹ ca.i q̄ deſtruit opi nio ponēs oīa ſp moueri. Et ꝯtiet 4or ptes.qꝛ in p̄a pbat phs g̃nalr ꝙ nō oīa ſp mouent nō deſcēden do ad aliquā ſpēꝫ mot⁹.i 2a ibi[Neqꝫ eni augeri.] pbat ꝫ de motu augmētatiōis ⁊ dīmutionis.ſ.ꝙ non oīa q̄ augent ſp augent.nec oīa q̄ dīmuunt:ſp dīmuunt.i 3a ibi[Silr āt in alteratiōe.]pbat idē de motu alteratiōis.ſ.ꝙ nō oē qō alterat:ſp ⁊ ꝯti

nue alterat.in 4a ibi[Sꝫ qō fert.]deſtruit dictā opionē ponētē oīa ſp moueri q̄ꝫtū ad localē pban do ꝙ nō oīa q̄ mouent localr:ſp mouent. In p̄a g̃ pte hui⁹ pticule phs pōit opionē ponētē oīa ſp mo ueri.q̄ fuit opio eracl'. ⁊ pbat ꝙ nō oīa ſp mouen tur. ⁊ hec ē 8a ꝯ de ānexis q̄ pbat ſic.Si oīa ſp mo uent nulla erit quies. ⁊ ſi nō erit quies:nō erit nā: nec erūt aliq̄ entia nālia.ꝯn̄s ē fl'm.g̃ ⁊ p̄n aīs.vꝫ. oīa ſemp moueri.g̃ iſta ꝯ ē v̄a.ſ.nō oīa ſp mouent.

ℭ Circa illā rōnē ſic pcedit phs.qꝛ p̄ dicit ꝙ oīa moueri ſp ē fl'm.ſič ē flꝫ dicē ꝙ oīa ſp geſcūt. Mi n⁹ tn̄ ē ꝯ nāꝫ ⁊ ꝯ nālē ſciaꝫ.ſ.dicē oīa ſp moueri:q̄ꝫ dicē oīa ſp geſcē.qm̄ ges ē p̄uatio mot⁹. tn̄ utraqꝫ haꝝ opionū dſtruit nāꝫ.qꝛ nā ē p̄n m mot⁹ ⁊ geſ. ⁊ pp ꝫ tā opio q̄ deſtruit motū:q̄ꝫ opio deſtruēs ge tē negat nāꝫ. ⁊ iō neutri iſtaꝝ opionū p̄t nālis ꝯdi cē:cū utꝗꝫ illaꝝ dſtruat p̄n m ſcie nālis.qꝛ nā ē p̄n m tā geſ q̄ꝫ mot⁹.Nā iſta ſt̄ tria fūdamēta nālia.ſ.nāꝫ eē:motū eē:⁊ getē eē.ut dič ꝯtor. ℭ Intelligēdū ē ꝙ opio ponēs oīa ſp geſcē ē magis erronea:q̄ꝫ opi nio ponēs oīa ſp moueri.qꝛ p̄a opio nullā rōnē hēt p ſe.ſꝫ alia opio.ſ.opio ponēs oīa ſp moueri hꝫ ali quā rōnē p ſe.qꝛ ꝫꝫ v̄itatē q̄dā mouent q̄ tn̄ appa rēt geſcē.ſič ē de orbe ⁊ alijs reb⁹ q̄ tarde mouent. cū g̃ talia que apparēt ſēſui quieſcere moueant ali qualr videt ꝙ oīa mouent: q̄ꝫuis q̄dā appareant geſcere.Similiter mot⁹ apud nos ē manifeſtioꝛ ge te.qꝛ quies eſt priuatio:⁊ mot⁹ eſt habitus.g̃ ma gis peccat qui deſtruit motū q̄ꝫ qui deſtruit geteꝫ.

ℭ Et dicūt q̄dā moueri eoꝝ q̄ ſunt:nō alia qdē:alia v̄o nō:ꝫ oīa ⁊ ſp:ꝫ latē ꝫ nrꝫ ſen ſū:ad q̄s ēt qdē nō termināteſ q̄lē motū: dīt āt oēſ:nō difficile ē ꝯdicē neqꝫ eni au geri:neqꝫ minui poſſe ē ꝯtinue:ꝫ ē ⁊ mediū.

ℭ Hic phs narrat ꝙ aliq uoluerūt pbare illā opionē q̄.vꝫ.pōit ꝙ oīa ſp mouet:ſič eraclit⁹ ⁊ ſui ſeqces q dixerūt oīa ſp moueri.ſꝫ eoꝝ mot⁹ latet ſenſū nrm. Sūt eni due res mo les q̄ nō apparēt moueri niſi in lōgo tpe ⁊ exiſtimant geſcē nec appet mot⁹ coꝝ ni ſi i tpib⁹ i qb⁹ trāſeūt mlte vite hūane ut dič ꝫ ꝯtor ⁊ ſi loq̄ret de aliqb⁹ motib⁹ earūdē p̄t ſuſtineri.qm̄ aliq mot⁹ latēt ſēſū nrꝫ.ſꝫ qꝛ nō loquunt de aliq̄ de termiato motu ſꝫ de oīb⁹ motib⁹:iō nō ē difficile ꝯ coſ arguē.qꝛ mlti ſūt mot⁹ de qb⁹ ē maīfeſtū ꝙ nō pn̄t ſp eē.ℭ Neqꝫ eni augeri ⁊č.]ℭ Iſta ē 2a ps 2e pticl'e 2e ptis p̄n lis hui⁹ ca.i q̄ phs arguit ꝯ eraclitū ⁊ ſuos ſeqces dicētes ꝙ oīa ſp mouent: Et arguit ꝯ eos ſic.In motu augmēti ubi maxīe hn̄t euiden tiā.qꝛ mot⁹ augmēti maxime latet nos. vn̄ eraclit⁹ credidit ꝙ ſi puer i āno augmētet p digitalē q̄ꝫti tatē ꝙ i medietate āni augmētet p medietatē digi tal' q̄ꝫtitatiſ. ⁊ ſic i īfīm.ꝯ quꝫ arguit phs pbādo ꝙ mot⁹ ad q̄ꝫtitatē nō ē ſempitn⁹ ⁊ ꝯtinu⁹. ⁊ hec ē 9a ꝯ de ānexis.vꝫ.ꝙ nō oīa q̄ augent nec oīa q̄ diminu unt:ſp augētur ul' diminuunt. iſta igit ꝯ ꝯne pbat duplr.Pria rō ē iſta.Illa q̄ mouent ad quātitatē qn̄qꝫ augent:⁊ qn̄qꝫ diminuunt.ſꝫ mot⁹ augmēta tiōis ⁊ mot⁹ diminutiōis nō pn̄t eſſe ꝯtinui.qꝛ illi mot⁹ ſūt ꝯrij:⁊ mot⁹ ꝯrij nō pn̄t ꝯtinuari adinuicē. ſꝫ iter eos necīo cadit ges media.g̃ illō qō mouet ad q̄ꝫtitatē non ſp mouet ad q̄ꝫtitatē:qꝛ in illo me dio iter augmētationē ⁊ diminutionē nō mouet ad aliq̄ꝫ q̄ꝫtitatē:qꝛ nec ad q̄ꝫtitatē maiorē:nec ad q̄ꝫti

tatē miorē. ğ motꝰ ad q̃titatē nō eſt ſēpiternꝰ ⁊ ꝯtinuꝰ. ⁊ ſʒ hāc expōnē ꝑ ꝭ qd̄. d. [Sʒ ē meᵐ.]itelligit ꝙ iter augmētationē ⁊ diminutionē ē mediū. ¶ Alr̄ tñ pōt exponi ꝙ intēdit ꝑ medium: mediū inter partes augmētationis: ſeu mediuʒ inter augmētationē vniꝰ ꝑtis: ⁊ augmētationē alteriꝰ ꝑtis. ita ꝙ illd̄ qd̄ augeꝛ nō augeꝛ ꝯtiue ꝑ ꝑtē poſt ꝑtē. ⁊ eodē mō ē de diminutione. ⁊ ſʒ exponem iſtā pᵃ rō ad ꝯñē eſt tal̄. Ois motꝰ ad q̃titatē ē augmētatio uł diminutio. ſʒ nec motꝰ augmētatiōis: nec motꝰ diminutiōis ē vnꝰ ⁊ ꝯtinuꝰ ſꝑ. q꞉ tā iter ꝑtes diminutiōis: q̄ʒ ēt iter ꝑtes augmētatiōis cadit qēs media. ğ motꝰ ad q̃titatē nō eſt ſemꝑ vnꝰ ⁊ ꝯtinuus.

¶ Eſt āt ſilis rō huic de eo qd̄ ē guttā ꝯterere: ⁊ naſcētia apta nata lapides ſcidē: Nō eni ſi tm̄ effodit: aut remouit guttā: ⁊ mediū in medio tꝑe ꝑus: ſed ſicut nauis tractꝰ ē: ⁊ gutte tot tātū mouent. Pars aūt illoꝝ i nullo tꝑe tm̄. Diuidiꝛ qdeʒ eni qd̄ remotū ē in plura: ſʒ nihil eoꝝ motū ē ſeorſuʒ ſʒ ſimul. Manifeſtū igiꝛ ꝙ nō ē neceſſariū ſemꝑ aliqd̄ abire: q꞉ diuidiꝛ diminutio in infinita: ſed totū aliqñ abire.

¶ Scd̄o ꝓbaꝛ eadē ꝯ̂ ſic. Sil̄e ē de augmētatione ⁊ diminutiōe: ⁊ de cauatione lapidis ex guttis ſucceſſiue cadētibꝰ ſuꝑ lapidē. ſʒ cauatio lapidis ex caſu guttaꝝ ſucceſſiue deſcēdētiuʒ nō ē ꝯtinua. ğ nec motꝰ augmētatiōis nec diminutiōis ē ſꝑ vnꝰ ⁊ ꝯtinuꝰ. ⁊ ꝑ ꝯñs motꝰ ad q̃titatē nō ē ſēpiternꝰ ⁊ ꝯtinuꝰ. Maioꝛ pʒ. q꞉ ſicut i caſu guttaꝝ deſcēdētiū ſuꝑ lapidē mollificanꝛ ꝑtes lapidis ⁊ diſponunꝛ ad cauationē: ⁊ i fine iducit cauatio i ꝑte diſpoſita ad illā cauationē. ita i augmētatiōe ꝑtes alimēti mollificanꝛ ⁊ diſponunꝛ ad ꝭ ꝙ eoꝝ mā recipiat formā aucti: ⁊ i fine iduciꝛ foꝛa aucti mioꝛ. Etiā appet q꞉ i cauatiōe lapidis ex caſu guttaꝝ cadētiū ſuꝑ lapidē nō q̄libet gutta aufert aliq̄ʒ ꝑtē lapidis. qm̄ nō opʒ ꝙ ſi decē gutte cadētes cauēt lapidē auferēdo tātū de lapide ꝙ ꝑꝑ ꝭ quęʒ gutte auferāt medietatē tāti: ſʒ ſolū ultīa gutta i v̄tute guttaꝝ p̄cedētiū q̄ mollificabāt lapidē cauat auferēdo aliquā ꝑtē lapidis totā ſil̄. Aliđ exᵐ de plantꝭ naſcētibꝰ i lapidibꝰ. Mioꝛ v̄o declaꝛ declatiōe exēplari ſeu ꝑ locū a ꝯ̄ſili ſic. Sil̄e ē de guttꝭ cauātibꝰ lapidē: ⁊ de hoibꝰ trahētibꝰ nauē. ſʒ nō opʒ ꝙ ſi decē hoies trahāt nauē ꝙ ꝑꝑ ꝭ q̄libet eoꝝ trahat ꝑtē nauis: aut ēt ipaʒ nauē. ğ nō opʒ ꝙ ſi gutte cauāt lapidē ꝙ q̄lʒ gutta cauet ſeu auferat ꝑtē lapidis. Et ſic ē de alteratiōe q꞉ p̄ alteraꝛ alimētū: ⁊ i fine alterationis corrūpiꝛ aliq̄ ꝑs alimēti tota ſil̄: ⁊ i mā illiꝰ ꝑtis iduciꝛ ꝑs foꝛe iſtiꝰ tota ſil̄. ¶ Notāda ſt̄ ꝭ tria ſʒ ꝯᶜᵒ. Pᵒ ꝙ cā ꝑꝑ quā ꝑtes lapidis nec auferūꝛ ꝑtibil̄r vna ꝑs ante aliā in iſiᵐ: nec ꝑtes alimēti corrūpunꝛ ꝑtibil̄r i iſiᵐ ē. q꞉ ꝑtes lapidiſ ⁊ alimēti ⁊ ēt corꝑiſ augmētati nō ſt̄ i toto i actu: ſʒ i pō. ğ aliqd̄ totū in eis ſil̄ mouet ⁊ moueꝛ: ⁊ nō vna ꝑs an̄ aliā in iſinitū. ¶ 2ᵒ ē notādū ſʒ ꝯᶜᵒ ꝙ augmētatio nō ē ꝯtina. qm̄ ſi aliqd augeꝛ ſʒ q̃titatē digiti i vno anno: nō opʒ ꝙ i q̄lʒ ꝑte iſtiꝰ tꝑis i actu ſit aliq̄ ꝑs augm̄tatiōiſ i actu: nec i q̄lʒ ꝑte illiꝰ tꝑiſ acq̄riꝛ aliq̄ ꝑs i actu iſtiꝰ digital̄ q̃titatꝭ. Sic eni eēnt tot ꝑtes i actu illiꝰ digital̄ q̃titatꝭ: q̄t ſt̄ ꝑtes i actu vniꝰ āni. qd̄ nō ē ueꝝ q꞉ nō opʒ ꝙ digitꝰ diuidaꝛ i ꝑteſ i actu: q̄ʒ nūs ſit eq̄lis nūo ꝑtiū i q̄s annꝰ diuidiꝛ. Un̄ credo ꝙ ꝑ ꝑtes in actu itelligat mimā ꝑtē ſēſibilē in actu q. ſ. extñs in actu ſeꝑato pt ſētiri a ſēſu optie diſpoſito. q꞉ manifeſtū ē ꝙ pl̄es ſt̄ tales ꝑtes ſēſibiles i actu i vno anno q̄ʒ i vno digito. ¶ 3ᵒ ē notādū ꝙ phs ꝑ augmentationē itelligit motū i maiorē q̃titatē ⁊ iterruptū ⁊ diſcontinuatū ꝑ qetē mediā: cuiuſmodi eſt tota augmētatio hois ad ꝑfectiſſimā q̃titatē quā acq̄rit i tota vita ſua. Nō eniʒ augmētaꝛ puer ꝯtiue q̄ uſq̄ʒ deuēiat ad ꝑfectā etatē: ſʒ qñq̄ʒ augmētaꝛ: ⁊ qñq̄ʒ qeſcit a motu augmētatiōis ut in tꝑe eſtatis. In hiſ ēt uegetabilibꝰ videmꝰ ꝙ nō ſꝑ augmētanꝛ. q꞉ i eſtate augmētanꝛ: ⁊ i hyeme nō niſi raro. Sic ğ ꝑ augmētationē itelligit motū ad maiorē q̃titatē diſcōtinuatā ꝑ qetē mediā. uerūtñ mltē ſt̄ ꝑtes illiꝰ totiꝰ augmētatiōis diſcōtinuate. niſi eni aliqua augmētatio eēt ꝯtinua ſeq̄reꝛ ꝙ aliq̄ augmētatio eēt cōpoſita ex idiuiſibilibꝰ: qd̄ vꝛ impoſſibile.

¶ Silr̄ āt ⁊ i alteratiōe q̄libet. Nō enim ſi ꝑtibile i iſinitū ē q̄d alteraꝛ: ꝑꝑ ꝭ ⁊ alteratio: ꝭ uelox fit multotiēs ſicut ꝯgelatio.

¶ Hec ē 3ᵃ ꝑs 2ᵉ ꝑticl̄e 2ᵉ ꝑtis ꝑñlⁱᵘ huiꝰ ca. i q̄ ꝓbaꝛ ꝙ nō oē qd̄ alteraꝛ: alteraꝛ ſꝑ ⁊ ꝯtiue. ⁊ hec eſt 10ᵃ ꝯ̂ de anneris. Un̄ phs ꝓpōit ꝭ ſuā itētionē. d. ꝙ nō eſt neceꝰ ꝙ illd̄ qd̄ alteraꝛ diuidaꝛ i iſiᵐ. ⁊ ēt ſi ſic eēt qd̄ nō opʒ ꝑꝑ ꝭ ꝙ alteratio diuidaꝛ in iſiᵐ ita ꝙ. ſ. ſꝑ ꝑs alterabil̄ altereꝛ an̄ ꝑtē: ⁊ alia ꝑs alteret aliā. ⁊ ſic in iſiᵐ. Cōcluſio igiꝛ quā phūs hic itēdit ꝓbaꝛ q̄drupl̄r. ſ. exēplariꝛ ꝑ tria exᵃ: ⁊ ēt ꝑ rōnē. Un̄ pᵐ exᵐ eſt de aq̄: que tota ſil̄ cōgelaꝛ: ⁊ nō ꝑs an̄ ꝑtē in iſinitū. ⁊ hoc eſt ueꝝ de aq̄ accepta in magna q̃titate. qd̄ forte eſt uerū de aq̄ recepta in ꝑua q̃titate tm̄: ⁊ nō de aq̄ recepta in magna q̃titate.

¶ Ampliꝰ cū iſirmeꝛ aliqs: neceꝰ ē tꝑs fieri i q̄ ſanabiꝛ: ⁊ nō i termio tꝑiſ mutari. Neceſſe aūt i ſanitatē mutari: ⁊ i aliud nullū.

¶ 2ᵒ ꝓbaꝛ eadē ꝯ̂ exēpl̄r de egrotāte. qm̄ cū egrotās acq̄rat ſanitatē nō i q̄libet ꝑte tꝑis acq̄rit ꝑtē ſanitatꝭ. ſʒ i toto termio ſanitatꝭ diſponiꝛ egrotās ad ſanitatē: ⁊ nō i termio tꝑis. ſʒ tc̄ ē ſanitas p̄ iducta: ⁊ ipa ſanatio tēdit ad deꝛmiatū ꝛminuʒ. ſ. i ſanitatē: ⁊ in nihil aliđ. ⁊ ſic illd̄ qd̄ trāſmutaꝛ ad ſanitatē: nō trāſmutaꝛ ſꝑ ⁊ cōtinue ad ſanitatē. cū trāſmutatio ad ſanitatē habeat determinatū terminum.

¶ Quare dicē cōtinua alterari: ⁊ mltī i māifeſtis ē ambigē: In ꝯ̄riū eni alteratio eſt.

¶ Nūc v̄o ꝯ̂ ꝓbaꝛ ꝑ rōnē ſic. ois alteratio ē a ꝯ̄rio in ꝯ̄riū ⁊ i termio alꝛatiōe nō alteraꝛ alꝛabile alꝛationis ad illū terminū nec ēt alꝛatiōe ꝯ̄ria. q꞉ alꝛatio nec hēt eē i ſuo ꝛmio ad quē nec i ſui initio. Un̄ in iſtāti in quo termiaꝛ vna alteratio ⁊ icipit alia nec alteratio p̄cedēs hēt eē nec alteratio ſequens.

¶ Lapiſq̄ʒ neq̄ʒ durioꝛ fit neq̄ʒ mollioꝛ.

¶ Quarto ꝓbaꝛ eadē ꝯ̂ ꝑ ꝛtiū exᵐ de lapide ⁊ eſt ꝙ cōtigit iuenire aliq̄ſ lapides q ꝑ lōgū tꝑs nō fiunt duriores nec molliores. ⁊ tñ illi lapides ſt̄ nati alterari ⁊ idurari ⁊ molliri. ⁊ ſic pʒ ꝙ nō opʒ ꝙ illđ qd̄ alteraꝛ ſꝑ ⁊ cōtinue altereꝛ. ¶ Notāda ſūt hic tria ſʒ ꝯᶜᵒ. p̄ ꝙ lʒ aliq̄ paſſio ſiue aliq̄ q̄litaſ ſit diuiſibilis nō tñ opʒ ꝙ fiat diuiſibiliter ſic ꝙ i medietate tꝑis ſit medietas paſſiōiſ: ⁊ ſic i iſiᵐ. ⁊ ꝭ ꝓbat ꝯᵗᵒʳ. ſic. q꞉ ſi ita eēt ⁊ tc̄ nō iueniret aliq̄ paſſio niſi poſt deſinētiā iſinitaꝝ paſſionū. ſʒ ꝭ ē ipol̄e. q꞉ ſi ſic. ſeq̄uiꝛ ut factio motꝰ ſeq̄reꝛ aliū motū eēntialē. iđ neceſſe ē ut ꝑs q̄ fuit in actu ut oēs ꝑtes eiꝰ fiāt ſil̄ ut poſtea diceꝛ. ꝭ ğ ē pᵐ nōbile. vʒ. ꝙ trāſmutatio nō ſeq̄ꝛ eēntial̄ ⁊ aliā trāſmutationē. ſʒ ē dare pᵃˢ ꝑtē trāſmutatiōis i actu ⁊ c̄. ¶ 2ᵒ ē notādū ſʒ ꝯᶜᵒ ꝙ pᵃ ꝑs i actu motuū q fiūt ſiue fuerit trāſmutatio i loco aut in q̃titate uł i q̄litate fit ſubito. i. i iſtāti. nō i tꝑe. q꞉ ſic nō eēt tc̄ an̄ oēʒ trāſmutationē eēt trāſmutatio. ⁊ ſic nō iueniret trāſmutatio noua oino. ¶ 3ᵒ ē notādū ꝙ ꝯᵗᵒʳ mouet ⁊ ſoluit vnā dubitationē hic ꝯ̄ illđ qd̄ dꝛ. ſ. ꝙ aliq̄ ꝑs motꝰ fit ſubito i iſtāti. ⁊ nō i tꝑe. ꝭ eni vꝛ ꝯ̄dicē ei qd̄ dictū ē in 6ᵒ huiꝰ. ubi dicebaꝛ ꝙ trāſmutatio nō hēt pᵃˢ ꝑtē ſed oēm trāſmutationē p̄cedit trāſmutatio. ¶ Ad illđ dubiū rñdit ꝯᵗᵒʳ. d. dicamꝰ noſ ꝙ pᵃ q̄ fit a motu q̄dā mō ē i actu. ⁊ q̄dā mō i pō. qm̄ ſʒ ꝙ exit i actu eſt ꝛmiatū. ⁊ ſʒ hūc modū ē idiuiſibile ⁊ ſʒ ꝭ ē pñᵐ motꝰ i actu. ⁊ ſʒ ꝙ motꝰ ē ꝯtinuꝰ ē diuiſibil̄ ⁊ nō ē i eo pᵐ i actu niſi qeſcēt motū. In 6ᵒ huiꝰ ꝯ̄ſiderauit de motu ſʒ ꝙ ē ꝯtinuꝰ. ⁊ nō ſʒ ꝙ exit i actu. ⁊ iđ dixit ꝙ nō ē accipe pᵃˢ ꝑtē motꝰ. ⁊ hic ꝯ̄ſideraꝛ de motu ſʒ ꝙ ē gñatꝰ poſtq̄ʒ nō fuit ⁊ gñaꝛ deꝛmiate q̃titatꝭ. iđ dixit ꝭ ꝙ motꝰ hēt pñᵐ. illa fere ſt̄ v̄ba ꝯᵗⁱˢ q̄ ſūt ualde obſcura. ⁊ q̄ aliq̄l̄r decl̄aui ſuꝑ 6ᵒ hꝰ. ¶ Et iđ hreuiꝛ dico ꝙ motꝰ ꝯ̄ſideraꝛ dupl̄r. vnoꝰ ſʒ ꝙ ē ꝯtinuꝰ ⁊ ſic deꝛmiaꝛ de motu in 6ᵒ huiꝰ. ⁊ illo mō nō ē accipe pᵃˢ ꝑtē motꝰ. ſʒ oēm motū p̄cedit motꝰ. Nā ꝯtinuū ē diuiſibile i iſiᵐ ⁊ nō ē accipe pᵃˢ ꝑtē cōtinui ſʒ ꝙ ē ꝯtinuū. alioꝰ ꝯ̄ſideraꝛ motꝰ ſʒ ꝙ eſt determiatꝰ ad qetē. ⁊ illoꝰ ꝯtigit accipe pᵃˢ ꝑteʒ motꝰ ſ. ꝛminatā ad qetē ut ſi i pñᵒ aliqđ moᵇˡᵉ moueaꝛ ꝯtinue ꝑ ſex miliaria. ⁊ tc̄ qeſcat ille motꝰ ꝯtinuꝰ factꝰ per ſex miliaria ē pᵃ ꝑs motꝰ ꝛmiata ad qetē ſi poſt modū moueaꝛ ꝯtiue ꝑ alia ſex miliaria ille motꝰ ē 2ᵃ ꝑs motꝰ q ꝛmiaꝛ ad qetē. ſʒ neuꝛ iſtoꝝ motuū habet pᵃˢ ꝑtē i actu. q꞉ neuꝛ iſtoꝝ motuū hēt ꝑtē p̄orē deꝛmiatā ad qetē. Un̄ ꝑ motū i actu uł ꝑ ꝑtē motꝰ i actu itelligit motū ꝛmiatū ad qetē ⁊ talē ꝑtē eſt dare in q̄libet gñe motꝰ. q꞉ ē dare vnū magnū motū diſcōtinuū q hēt pᵃˢ ꝑtē ꝛmiatā ad qetē ut motꝰ alicuiꝰ hois de pariſiꝰ romā ē motꝰ diſcōtinuꝰ. q꞉ iter mltas ꝑtes cadit qes media. ⁊ ille motꝰ hēt pᵃˢ ꝑtē ꝛmiatā ad qetē. ſilr̄ motꝰ augmētatiōis aialis q̄ aial acq̄rit ꝑfectā q̃titatē hēt pᵃᵐ ꝑtē ꝛmiatā ad qetē. qm̄ p̄ augeꝛ aial: deide ſtat ſꝭ eadē q̃titate ꝑ aliqđ tꝑs: ⁊ poſtea iteꝝ augeꝛ ⁊ ſic ē dare pᵃˢ ꝑtē augmētatiōis ꝛminatā ad qetē. ⁊ eodē mō ē i alteratiōe. q̄lʒ tñ ꝑs ꝛmiata ad qetē ē diuiſibil̄ in iſiᵐ. ⁊ nō hēt pᵃˢ ꝑtē. Sic ğ ē itelligēdus ꝯᵗᵒʳ. ſ. ꝙ motuſ ſm ꝙ exit i actū. ſ. ꝑ qetē ē idiuiſibil̄ q̃tū ad ſuū terminū. qm̄ ꝛminꝰ motꝰ eſt idiuiſibil̄ ſm ſucceſſionē: q꞉ acq̄riꝛ totꝰ ſil̄ ⁊ nō acq̄riꝛ ꝑtibil̄r. q꞉ illoꝰ motꝰ i actu ſʒ ꝙ ē ꝛmiatꝰ fit ſubito. i. i iſtāti q̃tū ad ꝛminū motꝰ. qm̄ ꝛminꝰ motꝰ iduciꝛ i iſtāti. ⁊ ſic hēt itelligi illud qd̄ dꝛ q̃tū ad ꝛminū motꝰ. qm̄ ꝛminꝰ motꝰ iduciꝛ i iſtāti. ⁊ ſic hēt itelligi ēt illđ qd̄ dꝛ de motu locali. ſ. ꝙ nō ſeq̄ꝛ motū eēntial̄r. ꝭ ē motꝰ ꝛmiatꝰ ad qetē nō ſeq̄ꝛ eēntial̄r ad motū ꝛmiatū ad qetē. Un̄ nō ē neceꝰ ꝙ an̄ oēʒ trāſmutatiōeʒ ſit trāſmutatio i actu. ſ. ꝛmiata ad qetē. ſic ğ pʒ q̄l̄r eſt dare pᵃˢ ꝑteʒ trāſmutatiōis. ⁊ q̄l̄r ē dare pᵃˢ ꝑtē motꝰ diſcōtinui ꝛminatā ad qetē. ſʒ nō eſt dare pᵃˢ ꝑtē motꝰ ꝯtinui. ¶ Pōt ēt illđ dcm̄ ꝯᵗⁱˢ. ſ. neceꝰ ē ut ꝑs q̄ fit ex motu i actu ut oēſ ꝑtes eiꝰ ſil̄ fiāt itelligi de ꝑtibꝰ motꝰ ſʒ ꝙ motꝰ diuidiꝛ ad diuiſionē moˡⁱˢ. qm̄ cū aliqđ mobile icipit moueri oēs eiꝰ ꝑtes ſil̄ icipiūt moueri. ⁊ ſic oēs ꝑtes motꝰ q̄ ſt̄ i ꝑtibꝰ moˡⁱˢ ſt̄ ſil̄ i eodē tꝑe. tñ ꝑtes motꝰ accepte ſʒ diuiſionē tꝑis nūq̄ʒ ſt̄ ſil̄. q꞉ ſꝑ ē vna illa ꝑtiū p̄terita ⁊ alia futura ⁊ nō ꝛminaꝛ ſil̄. ſʒ ꝑtes accepte ſʒ diuiſionē moˡⁱˢ ſil̄ icipiūt ⁊ ſil̄ ꝛminanꝛ. Un̄ cōgelatio quā phs dicit eē uelocē. ⁊ ꝯᵗᵒʳ dicit illā eē ſubitā hēt ꝑtē an̄ ꝑtē in iſiᵐ q̃uis ſit tota ſil̄ q̃tū ad ꝑtē illiꝰ qd̄ p̄ cōgelaꝛ. ſic ē de p̄ motu locali qđ. ſ. moueꝛ ſʒ q̄libet eiꝰ ꝑtē q̃uis totū ſil̄ ſit q̃tū ad ꝑtes moˡⁱˢ. q꞉ nō p̄us vna ꝑs q̄ʒ alia ⁊ ſic totꝰ ille motꝰ extēſus i moˡⁱ hēt ꝑtē an̄ ꝑtē i iſiᵐ ut diffuſiꝰ ē decl̄atū i 6ᵒ huiꝰ. ¶ Sʒ ꝭ occurrit grādis dubitatio. q꞉ nō vꝛ ꝙ cōgelatio uł aliq̄ alia alteratio fiat tota ſil̄ q̃tū ad ꝑtes acceptas ſʒ diuiſionē moˡⁱˢ. q꞉ accipiaꝛ alterabile qd̄ totū alteraꝛ ſil̄ māifeſtū eſt ꝙ illđ ē diuiſibile. ⁊ ſit. a. b. c. ⁊ ſit. a. ꝑs eiꝰ ꝓpingoꝛ alterāti. ⁊. b. ſit ꝑſ remotioꝛ. ⁊. c. remotiſſima. tūc vꝛ ꝙ. a. cū ſit ꝓpingoꝛ alterāti q̄ʒ. b. ꝙ a. p̄us alteraꝛ q̄ʒ. b. ⁊. b. q̄ʒ. c. ⁊ ꝑ ꝯñs. a. b. c. nō ſil̄ alteranꝛ ſʒ ꝑs an̄ ꝑtē in iſiᵐ. ¶ Si v̄o dicaꝛ ꝙ nō opʒ ꝙ ꝑs ꝓpinquioꝛ alterāti p̄us altereꝛ q̄ʒ ꝑs remotioꝛ q꞉ ē dare mimū alterabile. Cōtra. illud nō ſoluit ſufficiēter q꞉ q̃uiſ aliqđ alterabile altereꝛ totū ſil̄: tñ ꝑs alterabil̄ ꝓpingoꝛ alterāti alteraꝛ itēſius q̄ʒ ꝑs remotioꝛ: alioqn ſeq̄reꝛ ꝙ oē alterās q̄ʒtūcūq̄ʒ ꝑuū ⁊ debile pt alterare oē alterabile q̃tūcūq̄ʒ magnū. q꞉ ſi. a. b. c. totū ſil̄ altereꝛ ⁊. c. altereꝛ ita itēſe ſicut. b. alteraꝛ tūc ſicut. b. alterat. c. ita ⁊ eq̄ itēſe poſſet. c. alterare alterabile ſibi approxiatū tātē q̃titatꝭ q̄ʒtę ē. c. ⁊ ſit illđ. d. ⁊ ꝑ uatiōe. d. poſſet alterare alterabile ſibi approximatū. ⁊ ſit illđ. e. ⁊ ſic i iſiᵐ. ⁊ ſic alterabile q̃tūcūq̄ʒ debile poſſet alterare ad q̃ſlibet diſtātiā q̃tūcūq̄ʒ magnā. qđ ē icōueniens. ğ neceꝰ ē ꝙ ꝑs ꝓpingoꝛ alterāti uehemētiꝰ ⁊ itēſiꝰ altereꝛ q̄ʒ ꝑs remotioꝛ. ſʒ i illđ ꝙ magis alteratur ⁊ itēſiꝰ citiꝰ iduciꝛ foꝛa ſbalis ad quā diſpōit alteratio. ğ foꝛa ſbalis iduciꝛ ꝑtibil̄r vna ꝑs an̄ aliaʒ i iſiᵐ cū vna ꝑs māe ſit ꝓpingoꝛ alterāti q̄ʒ alia. ⁊ ꝭ i iſiᵐ. v̄. g. Si ignis alteret aerē ⁊ iducat formaʒ ſuā i māʒ aeris p̄us iducit formā ignis i ꝑtē ꝓpingorē igni q̄ʒ i ꝑtē remotiorē. ⁊ ꝭ i iſiᵐ. qđ vꝛ eē icōueniēſ. q꞉ nō eēt mimū alterabile. Dicēdū ꝙ q̃uiſ ꝑs ꝓpingoꝛ alterāti itēſiꝰ altereꝛ nō tñ opʒ ꝙ foꝛa ad quā diſpōit alꝛatio citiꝰ iducaꝛ i māʒ ꝑtis ꝓpingoris alterāti. q꞉ nō ois mā ſꝭ q̄cūq̄ʒ q̃titate ē nata recipe formaʒ ſbalē. ſʒ ſꝭ q̃titate determinata.

¶ Et ſm ꝙ ferꝛ mirabile ē: ſi latuit lapiſ deorſū latꝰ. aut manens in terra.

¶ Hec ē 4ᵃ ꝑs 1ᵉ ꝑticl̄e 2ᵉ ꝑtis ꝑñlⁱˢ huiꝰ ca. i q̄ dſtruiꝛ opio ponēſ oia ſꝑ moueri q̃tū ad motū localē oſtēdēdo ꝙ nō oē qd̄ moueꝛ local̄r ſꝑ moueꝛ local̄r. ⁊ hec ē 11ᵃ ꝯ̂ de āneris q̄ ꝓbaꝛ dupl̄r. p̄ q꞉ māifeſtū ē ſēſui ꝙ q̄dā qñq̄ʒ mouenꝛ local̄r ⁊ qñq̄ʒ qeſcūt qete oppoſita motui locali. ⁊ ita ꝙ nō oē qd̄ moueꝛ local̄r ſꝑ moueꝛ local̄r. q꞉ ad ſēſū pʒ ꝙ aliqd qñq̄ʒ moueꝛ local̄r ⁊ qñq̄ʒ qeſcit a motu locali. Un̄ dicit phs ꝙ aliq motꝰ locales ⁊ qeti ſūt māifeſti q꞉ latē nō pñt. Mirabile eni vꝛ ſi lateat qñ lapis ferꝛ ſurſū aut qñ qeſcit i t̄ra ⁊ ita nō pōt poni ꝙ oia q̄ mouenꝛ local̄r ſꝑ mouenꝛ local̄r. ⁊ ꝭ nō lateat ſēſū. ⁊ ꝯᵗᵒʳ dicit ꝙ ſic nullā habemꝰ certitudinē in motu eiꝰ qd̄ moueꝛ aut in eiꝰ qete qd̄ qeſcit. ſʒ oē qd̄ ſentimꝰ

moueri ꝑt eē eoꝝ q̄ qeſcūt. ⁊ oē qđ ſtatim⁹ qeſcē ꝑt eē eoꝝ q mouent̄. ita qñ videm⁹ lapidē moueri de ſupiori ad inferi⁹ non habemus certitudinē in hoc quod mouet̄. quoniā qñqꝫ quieſcit.

¶ Ampli⁹ āt terra ⁊ alioꝝ vnūqđqꝫ ex neceſſitate ꝑmanēt qdē ꝓprijs locis: mouētur aūt violēter ex his. Sigdē igit̄ q̄dā ipſoꝝ ſūt i ꝓprijs locis: neče neqꝫ ꝑm locū oīa moueri. qđ qdē igit̄ ipoſſe ē. aut ſp oīs moueri: aut ſemp omnia qeſcere: ex his ⁊ alijs huiuſmodi ſciet utiqꝫ aliquis.

¶ Scđo ꝓbat̄ eadē ꝯ ſic. Terra ⁊ vnūqđqꝫ aliđ corpus nāle neceo qeſcūt qñ ſt̄ in ſuis locis ꝓprijs: ⁊ nō mouent̄ a locis ſuis ꝓprijs niſi ꝑ violētiā. ſꝫ manifeſtū ē ꝙ q̄dā corpa nālia qñqꝫ ſt̄ i locis ſuis ꝓprijs. ḡ q̄dam corpa nālia qñqꝫ qeſcūt. ⁊ ſic nō oē qđ mouet̄ local'r ſp mouet̄ local'r. ¶ Ex p̄dictis ḡ ⁊ ſimilib⁹ pōt eē mãifeſtū ꝙ nō oīa ſemp mouent̄. ut dixit eraclitus: nec ēt oīa ſemp quieſcūt ut dixit Zeno Parmenides ⁊ Meliſſus ⁊ eoꝝ ſequaces.

¶ At v̄o neqꝫ alia qdē ſp cōtigit qeſcē alia v̄o ſp moueri: aliqñ āt qeſcē. ⁊ aliqñ moueri nullū. Dicēdū aūt ꝙ ipoſſe ſit: ſic ē i dictis prius ⁊ in his. Videm⁹ enim in eiſdem fieri dictas mutationes.

¶ Hec ē 3ª p̄ti[la] 1ᵉ p̄tis p̄n[lis] hui⁹ ca. i q̄ deſtruit 3ᵐ mēbrū ponēs entia diđi i duas diſpōnes tm̄. ſ. ꝙ q̄dā ſp mouent̄ ⁊ q̄dā ſp qeſcūt ⁊ ꝙ nō ē 3ᵐ gen⁹ entiū ſ. ꝙ ſi ē dare gen⁹ entiū q̄ qñqꝫ mouent̄ ⁊ qñqꝫ geſcūt. Vñ itēdit ꝓbare ꝙ q̄dā qñqꝫ mouent̄ ⁊ ꝙ eadē qñqꝫ geſcūt. ⁊ h' ē 1ª ꝯ de ãnexis q̄ ꝓbat̄ dup'. ꝑ ſpāli't de oi motu. 2° gñal'r. i. ꝑ rōnē gñalē mot⁹. ⁊ ꝑm h̄ hec p̄ticula hēt tres ꝑtes. q: p̄° ꝯ ꝓbat̄ ꝑ h̄ q: vr̄ eē mãifeſta ſēſui. i 2ª ibi [Et adbuc q:.] ꝓbat̄ ꝯ ſpālit̄ i ſpēb⁹ dētminat̄ mot⁹. i 3ª ibi [Fere āt.] ꝓbat̄ ꝯ iteꝝ ꝑ rōnē mot⁹. In p̄° igit̄ p̄te hui⁹ p̄ticl'e ꝯ ꝓbat̄ ꝑ h̄. q: mãifeſtū ē ſēſui. nā ſic mãifeſtū ē ſenſui ꝙ nō oīa ſp mouēt̄ nec oīa ſp qeſcūt: ita mãifeſtū ē ſenſui ꝙ q̄dā qñqꝫ mouent̄ ⁊ eadē qñqꝫ geſcūt ⁊ eꝯ. ita ꝙ p̄dicte mutatiōes de motu i qete ⁊ de qete i motu mãifeſte appet i eiſdē reb⁹. ⁊ ſic manifeſtū ē ſēſui ꝙ q̄dā qñqꝫ mouent̄ ⁊ qñqꝫ qeſcūt.

¶ Et adhuc q: oppugnat mãifeſtū dubitãs neqꝫ eni augmētū neqꝫ violēt⁹ erit mot⁹: niſi mouebit̄ cū nāꝫ qeſcēs pri⁹: gñationē igitur remouet ⁊ corruptionē hec ratio.

¶ Hec ē 2ª ps 3ᵉ p̄ticule 1ᵉ ptis p̄n[lis] hui⁹ ca. i q̄ ꝓbat̄ eadē ꝯ ſpālit̄ i dētmiat̄ ſpēb⁹ mot⁹. q̄ rō pōt formari ſic. Si nō eēnt aliq̄ q̄ qñqꝫ mouerent̄ ⁊ qñqꝫ qeſcerēt nō eēt augmētatio nec mot⁹ violēt⁹ nec gñatio nec corruptio. ꝯñs ē falſū. ḡ ⁊ añs. ḡ ſuū ꝯdictoriū ē ueꝝ. ſ. ꝙ q̄dā ſt̄ q qñqꝫ mouent̄ ⁊ eadē qñqꝫ geſcūt ⁊ eꝯ. p̄ᵃ ꝯñtia ꝓbat̄. q: q̄lꝫ ps ꝯñtis ſeqt̄ ex añcedēte. ꝓbat̄. qm̄ ſi nō eēnt aliq̄ q̄ qñqꝫ mouerent̄ ⁊ qñqꝫ qeſcerēt nō eēt mot⁹ augmētatiōis: ſꝫ nō ē ponēdū q̄daꝫ moueri ſp motu augmētatiōis. q: tc̄ nō eēt deuenire ad dētminatā q̄ntitatē. q: ſi aliqd ſp augeret̄ ſp acqrēt maiorē ⁊ maiorē q̄ntitatē. ſed h̄ nō ē ponēdū q: nā nō patit̄ aliqđ ifi[m]. ſeqt̄ igr̄ ꝙ ſi nō ſint aliq̄ q̄ qñqꝫ mouent̄ ⁊ qñqꝫ qeſcūt nō erit mot⁹ augmētatiōis. Sil'r ad illđ ideꝫ añs ſeqt̄ ꝙ nō ē aliqs mot⁹ violēt⁹. qđ ē ipo[le]. ſ. ꝙ aliqd ſp moueat̄ motu violēto. q: oīſ mot⁹ violēt⁹ ē a qete nāli. ⁊ ꝑ ꝯñs illđ qđ mouet̄ violēter p̄us qeſcebat añqꝫ moueret̄. ⁊ ita ſeqt̄ ꝙ ſi nō ſint aliq̄ q̄ qñqꝫ mouētur ⁊ qñqꝫ qeſcūt nō erit mot⁹ violēt⁹. q: ex oppoſito ꝯñtis ſeqt̄ oppoᵐ añcedētis. ſ. ſi ē mot⁹ violēt⁹ id qđ mouet̄ illo motu qñqꝫ mouet̄ ⁊ qñqꝫ qeſcit. Sil'r ſeqt̄ ſi nō ſint aliq̄ q̄ qñqꝫ mouent̄ ⁊ qñqꝫ geſcūt nō erit gñatio nec corruptio. q: gñatio ē mutatio a nō eē in eē. ⁊ ꝑ h̄ ꝙ illđ ꝙ gñat̄ aliqñ p̄us nō fuit. ḡ totū nō mouebat̄. ſi ḡ eſt gñatio ſeqt̄ ꝙ aliq̄ qñqꝫ mouēt̄ ⁊ qñqꝫ geſcūt. q: aliq̄ qñqꝫ gñant̄ ⁊ qñqꝫ nō gñant̄. ḡ ex oppoſito ſeqt̄ oppoᵐ. Si nō ſūt aliq̄ q̄ qñqꝫ mouent̄ ⁊ qñqꝫ geſcūt nō erit gñatio. Et eodē mō ſeqt̄ de corruptiōe. q: ſi nō ſint aliq̄ q̄ qñqꝫ mouent̄ ⁊ qñqꝫ geſcūt nō erit corruptio. q: ex oppoſito ſeqt̄ oppoᵐ ſi ē corruptio cū corruptio ſit mutatio ab eē i nō eē ſequit̄ ꝙ ſi aliqd corrūpit̄ ꝙ illđ erit ſub nō eē. ⁊ ꝑ ꝯñs tūc nō mouebit̄ ⁊ p̄us mouebat̄ q: qñqꝫ corrūpebat̄. ḡ ſi corruptio ē ſeqt̄ ꝙ aliq̄ qñqꝫ mouent̄ ⁊ qñqꝫ geſcūt. ⁊ ſic pꝫ ꝯñtia ſ. ꝙ ſi nō erūt aliq̄ q̄ qñqꝫ mouent̄ ⁊ qñqꝫ geſcunt nō erit mot⁹ augmētatiōis nec mot⁹ localis nec generatio nec corruptio. q: ad ꝯñs ſequit̄ q̄libet pars antecedentis ut patet ex p̄cedentibus.

¶ Ferre aūt ⁊ moueri fieri qđdā ⁊ corrūpi vr̄ oīb⁹. In q̄d qdē eni mutat̄ fit h̄ aut i h̄. Ex q̄ aūt mutat̄ corrūpit̄ h̄ ab hic. Quare manifeſtuꝫ ꝙ alia qdem mouent̄: alia v̄o quieſcunt aliquando.

¶ Hec ē 3ª ps 3ᵉ p̄ticule 1ᵉ p̄tis p̄n[lis] hui⁹ ca. i q̄ pħs iterū ꝓbat ꝯnē ſuā ꝑ rōnē gñalē mot⁹ ⁊ h̄ ſic. ſi nō ſt̄ hic aliq̄ q̄ qñqꝫ mouent̄ ⁊ qñqꝫ geſcūt nullus erit mot⁹ oīno. ꝯñs ē falſū. ḡ ⁊ añs. ḡ ſuū ꝯdictoriū eſt ueꝝ. qđ ē ꝯ h̄ itēta. ꝓbat̄ igit̄ ꝯ ſic. Si nō ſint aliq̄ q̄ qñqꝫ mouent̄ ⁊ qñqꝫ geſcunt nō erit gñatio nec corruptio. ut ꝓbatū ē p̄us. ⁊ ſi gñatio ⁊ corruptio nō ē: nullus erit mot⁹ oīno. ḡ a p̄ ad ultimū. Si nō ſint aliq̄ q̄ qñqꝫ geſcūt nō ē gñatio nec corruptio. ⁊ ſic nō erit mot⁹ oīno. ultia ꝯñtia. ſ. ſi gñatio ⁊ corruptio nō ſint nō erit mot⁹ ꝓbat̄. ⁊ h̄ q: in oī motu aliqual'r ſaluat̄ gñatio ⁊ corruptio ſimp' ul' ſꝫ qđ. q: i oī motu ē gñatio t̄mini ad quē ⁊ corruptio termini a q̄ ut pꝫ in oī ſpē mot⁹. ⁊ iđ ſi ſit mot⁹ opꝫ ꝙ gñatio ⁊ corruptio ſint. ḡ ex oppoſito ſeqt̄ oppoᵐ ſ. ſi gñatio ⁊ corruptio non ſint nō erit mot⁹ oīno. Vñ ꝯᵗᵒʳ dicit h̄ ꝙ q deſtruit gñationē fere deſtruit omnes mot⁹. qm̄ cū gñatio fuerit erūt alij mot⁹. q: mot⁹ eſt quaſi finis eoꝝ. ſed ſiquis deſtruxerit finē fere deſtruit oīa que ſunt ad finē. ḡ ⁊c̄.

¶ Oīa aūt velle aliqñ qeſcē: aliqñ aūt moueri: hociā copulādū ad antiquas rōnes.

¶ Iſtđ mēbrū. ſ. ꝙ oīa qñqꝫ mouent̄ ⁊ qñqꝫ qeſcunt q: p̄cipue poſuit Empe. ſ. ꝙ oīa qñqꝫ mouētur ſub dñio amicitie ⁊ litiſ. ⁊ qñqꝫ qeſcūt itermedijs t̄pib⁹ nō iprobat pħs h̄. ſꝫ dicit h̄ eē copulādū ad aliqs rōnes q̄s tetigim⁹ diſputātes de eternitate mot⁹. Vñ ꝓbato ꝙ aliqd ſp mouet̄ ſat̄ ē ꝓbatū ꝙ nō oīa qñqꝫ mouentur ⁊ quandoqꝫ quieſcunt.

¶ Principiū aūt iteꝝ faciēdū a nē determinat̄ idē ē qđ qdē icepim⁹ p̄us. Aut enim oīa qeſcūt aut oīa mouent̄: aut hec qdeꝫ qeſcūt. Hec aūt mouent̄ eoꝝ q̄ ſunt. Et ſi alia qdē qeſcūt: alia v̄o mouent̄: eoꝝ que ſūt neče eſt: aut oīa aliqñ qdē qeſcē aliqñ v̄o moueri: aut q̄dam ſp quieſcē: alia v̄o ſemp moueri ipoꝝ alia aūt aliqñ quieſcere aliquando moueri.

¶ Hec ē 4ª p̄ti[la] 1ᵉ p̄tis p̄n[lis] hui⁹ ca. in q̄ pħs reſumit ea q̄ dicta ſt̄ i h̄ caplo. ⁊ p̄ reſumit diuiſionē ſupi⁹ poſitā. 2° v̄o reſumit reprobationē illi⁹ mēbri qđ pōit oīa qeſcē. 3° aūt reſumit reprobationē illoꝝ duorū mēbroꝝ. Prio ḡ diē pħs ꝙ ad magis mãifeſtā intētionē ſequētiū debem⁹ icipe ab his q̄ p̄us determinauim⁹ ſumētes idē p̄nᵐ. ſ. ꝙ oīa qeſcūt uel oīa mouent̄ ul' ꝙ q̄dā mouent̄ ⁊ q̄dā qeſcūt. Iſtđ 3ᵐ mēbrū diuidit̄ i tria mēbra. q: ſi eoꝝ q̄ ſt̄ q̄dā mouēt̄ ⁊ q̄dā qeſcūt ul' opꝫ ꝙ oīa q̄ qeſcūt ſemp qeſcunt: ⁊ oīa que mouent̄ ſemp mouent̄. Alio mō ut aliqñ oīa moueant̄ ⁊ aliqñ quieſcūt. Tertio mō ut q̄dā ſemp quieſcāt ⁊ quedā ſp mouent̄. ⁊ q̄dā alia ſūt que qñqꝫ mouent̄ ⁊ illa eadē qñqꝫ quieſcūt.

¶ Nō qdē igit̄ nō poſſe ſit oīa qeſcē: dcm̄ ē p̄us. Dicem⁹ āt ⁊ nē. Si eni ſꝫ v̄itatē ſic ſe hēt: ſic q̄dā dicūt eē: eē ifinitū ⁊ imobile: h̄ nō qđ vr̄ ſꝫ ſēſū. h̄ mouent̄ mlta eoꝝ q̄ ſūt: ſiqdē igit̄ opio eſt fl'a: aut oīno opio ⁊ mot⁹ eſt: ⁊ utiqꝫ ſi fātaſia. ⁊ ſi aliqñ qdē ſic videant̄: aliqñ aūt al'r. Fātaſia qdeꝫ ⁊ opinio mot⁹ quidā eſſe videntur.

¶ Hic pħs deſtruit p̄ᵐ mēbrū. ſ. mēbrū qđ pōit oīa ſp qeſcē ⁊ q̄uis illđ p̄us iprobauit nē iprobat idē alio° dicēs ꝙ certū ē ꝙ aliq̄ qñqꝫ appent moueri ⁊ ēt apparēt qñqꝫ qeſcē. opio ḡ eſt de talib⁹ ꝙ qñqꝫ mouent̄ ⁊ qñqꝫ qeſcūt. nē āt ſi ſit illa opio nē v̄a ⁊ iā falſa ul' eꝯ ul' oīno ſimp' opio ſeqt̄ ꝙ ſit mot⁹: ⁊ ſi ſit fātaſia nūc vno° ⁊ iā alio ſequit̄ ꝙ ſit mot⁹. ſꝫ certū ē ꝙ opio uariat̄ ⁊ ēt fātaſia q: eadē res vno t̄pe appet moueri ⁊ alio t̄pe nō moueri. Vñ breuit̄ aliq opinant̄ de nouo ꝙ p̄us nō opinabant̄ ⁊ aliqbus qñqꝫ appet ꝙ p̄us nō appuit ⁊ hñt fātaſiā nouā ⁊ noua opio ſeu fātaſia noua nō ē ſine motu. ſequit̄ ꝙ mot⁹ eſt ⁊ ſic nō oīa ſp qeſcūt. Vñ dicētes motū vniuerſi eē ifiᵐ ⁊ imo[le] hñt opionē de nouo ꝙ ita ē: ⁊ ſi ē opio noua v̄a ul' fl'a ul' ēt fātaſia ſeqt̄ ꝙ ē mot⁹: tū q: nihil ſit noui ſine motu: tū q: opio ⁊ ēt fātaſia vr̄r eē mot⁹ ul' ſeq motū. qm̄ fātaſia eſt mot⁹ fact⁹ a ſēſu. ſꝫ opio ē mot⁹ rōnis ꝓcedēs a p̄miſſis. ⁊ diē ꝯᵗᵒʳ hic ꝙ oēs ille rōnes ſt̄ ꝓbabiles nulla fides ē i eis niſi ꝑm ꝙ ꝓpōnes ſūt magis ꝓbabiles q̄ ꝯ. nō ꝙ ſunt manifeſtiores ꝯne apud intellectū. nō eſt ulteri⁹ ꝑſcrutādū de illa ꝯne q: eius ſcientia eſt manifeſta per ſe.

¶ Sꝫ de h̄ qdē itēdere ⁊ q̄rere rōnē q̄ꝝ digni⁹ habem⁹ q̄ rōne idigere male indicare eſt meli⁹ ⁊ peius. ⁊ credibile ⁊ nō credibile ⁊ p̄ncipiū ⁊ nō principiū.

¶ Sꝫ circa diſtīctionē haꝝ opionū ponētiū oīa ſp qeſcē ul' oīa ſp moueri nō oꝫ iſiſtē. nō eni d̄bem⁹ q̄rē rōnē ad ꝓbādū aliq̄ q̄ ſt̄ certiora ⁊ digniora q̄ꝫ illa q̄ idigēt rōne ad mãifeſtādū ea. Fatuū eſt eni q̄rē rōnē eoꝝ q̄ ſt̄ ꝑ ſe mãifeſta ut ſt̄ p̄n° ꝑ ſe nota q: illa ſt̄ digniora ⁊ certiora q̄ꝫ ad ꝓbādū. qñ ingrē rōnē taliū ē ſignū neſcient̄ iudicare iter meli⁹ ⁊ pei⁹ i morib⁹. ⁊ iter p̄nᵐ ⁊ nō p̄nᵐ i demr̄atio. ⁊ iter credibile ⁊ nō credibile i locis. qm̄ ad ꝓbādū p̄nᵐ opꝫ uti nō p̄n° ut p̄n° ⁊ credibili ut nō credibili. motū aūt eē ē ꝑ ſe notū tāq̄ꝫ p̄nᵐ ul' ſuppoſitū i ſcia nāli.

¶ Intelligēdū ꝙ cū pħs. d. ꝙ q̄rē rōnē eoꝝ q̄ꝝ rōnē digni⁹ habem⁹ q̄ꝫ rōne idigē ē neſcire iudicare qd meli⁹ ⁊ qd pei⁹. Aliq v̄o ꝑ digni⁹ rōne itelligūt cognitionē ſēſitiuā q̄ dignior eſt rōne ut dicūt. ⁊ ſi ſic itelligat̄ tūc ꝑ rōnē oꝫ itelligi rō ſophiſtica. qm̄ cognitio ſēſitiua ē dignior rōne ſophiſtica. vñ pħs ſupi⁹ i h̄ c°. ubi diē q̄rē rōnē ⁊ dimittē ſenſū ē ifirmitas ꝑ rōnē itelligit rōnē ſophiſticā. uerūtm̄ ſuſtinēdo ꝙ phūs ꝑ digni⁹ rōne itelligat cognitionē ſēſitiuā ꝑt al'r dici. ſ. ꝙ ꝑ rōnē ſenſitiuā quā dicit eē digniorē rōne itelligit ꝯgregationē cognitionū gnqꝫ ſenſuū i teſtimonio ꝯrio ei qđ appet rōne vni ſēſuī ⁊ vr̄ ꝯᵗᵒʳ hic iuuē. v̄. g. Quinqꝫ ſenſus ut viſus audit⁹ ⁊c̄. ꝯcurrūt i eodē iudicio. ſ. iudicādo ibi nō accidit deceptio. q̄uis eni i iudicio vni⁹ ſenſus poſſit accidē peccatū aut error tm̄ i iudicio gnqꝫ ſēſuū ſ. iudicātiū nō accidit error aut deceptio. nē āt oēs ſenſus iudicāt motū eē. ḡ. vr̄ mihi tm̄ ꝙ phūs ꝑ digni⁹ rōne nō itelligat cognitionē ſenſitiuā ſꝫ cognitionē p̄nᵒʳ q̄ ē certior ⁊ dignior rōne h̄ ē cognitiōe ꝯñs q̄ cognitio acqrit̄ ꝑ diſcurſū ⁊ ꝑ rōnē. ¶ Notādū ē ſꝫ ꝯᵗᵒʳ h̄ ꝙ opinādū ē ꝙ q̄dā ſenſibilia ſt̄ q̄ p̄ciſe indicant̄ eē v̄a ⁊ q̄dā p̄ciſe indicant̄ eſſe falſa ſꝫ ſentiant̄ ut appet in decipiētib⁹ viſū. ⁊ quedā ſūt ignota donec ſurgat demōſtratio ſicut apparet de puitate corpis ſolis. qm̄ qui neſcit demōſtrationē de eius magnitudine dubitabit ⁊ dicet ꝙ hoc forte eſt ꝑꝑ remotionem ⁊ forte ita eſt in rei v̄itate.

¶ Sil'r āt ⁊ ipoſſe ē ⁊ oīa moueri aut alia qdē ſp moueri: alia v̄o ſp qeſcere. Ad oīa eni hec ſufficiēs eſt vna fides. Vidim⁹ eni q̄dā aliqñ qdeꝫ qeſcē: aliqñ qdē moueri. q̄re mãifeſtū eſt ꝙ ipoſſe ſit ſil'r oīa qeſcē: ⁊ oīa moueri ꝯtīue ex eo ꝙ alia qdeꝫ ſp mouent̄ alia v̄o quieſcunt ſemper.

¶ Hic pħus excludit alia duo mēbra. d. ꝙ ēt ē ipoſſe ꝙ oīa ſp moueant̄ ſic ipo[le] ē ꝙ oīa ſp qeſcāt ⁊ ēt eſt ipo[le] ꝙ oīa ſp moueant̄ q̄ mouent̄. ⁊ ꝙ q̄ qeſcūt ſp qeſcāt ita ꝙ nihil ſit ꝙ hēat ſe ad utrūqꝫ ⁊ ad oīa illa ꝓbāda ſufficit vnū mediū. ſ. q: ad ſenſū videm⁹ aliq̄ moueri ⁊ eadē poſtea quieſcere.

¶ Reliquū ḡ ꝯſiderādū eſt: utrū oīa hmōi poſſibilia moueri ⁊ qeſcē. Aut q̄dā qdeꝫ ſic: aliq̄ v̄o ſemp quieſcūt: aliq̄ v̄o ſp mouent̄. Hoc eni demonſtrādū eſt a nobis.

¶ Hec ē 3ª ps p̄n[lis] hui⁹ ca. in q̄ cū tria mēbra dicte diuiſiōis ſint falſa phūs ꝓponit inquirēdū eē qđ mēbrū alioꝝ duoꝝ ſit ueri⁹ utrū. ſ. ꝙ oīa qñqꝫ mouentur ⁊ qñqꝫ quieſcūt: aut ſūt q̄dā que qñqꝫ mouent̄ ⁊ qñqꝫ quieſcūt. ita tm̄ ꝙ aliqua ſint q̄ ſemp quieſcūt ⁊ aliqua que ſemp mouent̄. illud enim querere eſt neceſſariū ad illđ qđ itēdim⁹ demōſtrare. q: per hoc phūs oſtendit p̄ᵐ motorem eſſe imobilē ⁊ etiā oſtendit per illud membrū motum eſſe ſempiternū. quare ⁊c̄.

m Ouētiū igit̄ ⁊ eoꝝ q̄ mouent̄: alia qdē mouēt ⁊ mouent̄ ſm accidēs alia aūt ꝑ ſeipſa ſȝ accn̄s qdē: ut q̄cūq̄ȝ i eo ꝙ ſūt i mouētibꝰ: aut i hiſ q̄ mouent̄ ⁊ q̄ ſūt ſȝ ptē: alia aūt ꝑ ſeipſa q̄cūq̄ȝ nō i eo ꝙ ſint i mouēte. aut i his q̄ mouentur i eo ꝙ ꝑs aliq̄ ipoꝝ mouet aut mouet̄.

¶ Iſtō eſt 2m capl'ꝫ huiꝰ tractatꝰ in q̄ declat̄ ꝙ oē qd̄ mouet̄ mouet̄ ab alio. ⁊ continet tres ptes p̄nles. q̄m in pa phs ponit quādā diuiſionē mouentiuȝ ⁊ mobiliū cū manifeſtatiōe ꝓpoſiti in ſingulis. in 2a ibi Marime dubitat̄. mouet dubitationem de grauibꝰ ⁊ leuibꝰ. i. a q̄ grauia ⁊ leuia mouent̄ qn̄ mouent̄ ad ſua ꝓpria loca. i 3a vō ibi Accidit h̄ ab aliquo. ſoluit dubitationē. ſ. a q̄ grauia ⁊ leuia mouent̄ ad ſua loca nālia. Pria ps cōtinet duas pticulas. q2 i pa phs ponit diſionē mouētiū ⁊ mobiliū ⁊ mãifeſtat mēbra diſiōis. in 2a ibi Et marie moueri. oñdit phs in qbꝰ ꝯ quā itēdit ꝓbare ē manifeſta. In pa igit̄ pticula huiꝰ ptis ſuppōcēdo ꝙ ad motū ptinet mouēs ⁊ mobile. ponit q̄nq̄ȝ diſiōes. pa eſt diſio tā mouentiū q̄ȝ ēt mobil'. ⁊ ē talis. ꝙ eoꝝ q̄ mouēt aut mouent̄ q̄dā mouētur ꝑ ſe. ⁊ q̄dā per accn̄s. ⁊ q̄dā mouēt ꝑ ſe ⁊ quedā ꝑ accn̄s. ⁊ ſic tā mouēs q̄ȝ ēt mobile diuidit̄ in ꝑ ſe ⁊ in ꝑ accn̄s. ⁊ illa ē pa diſio. Illa g̃ mouēt ꝑ accn̄s ⁊ mouent̄: q2 ſūt in mouentibꝰ ⁊ motis ꝑ ſe. ⁊ illa mouēt ⁊ mouent̄ ꝑ ſe q̄ nō mouēt aut mouent̄ ex hoc. q2 ſūt i mouētibꝰ ⁊ motis ꝑ ſe: nec ex hoc ꝙ aliq̄ ps eoꝝ mouet aut mouet̄. vn̄ ꝯtor. d. hic ꝙ phūs ꝑ deſcribit illō qd̄ eſt ꝑ accn̄s. q2 in q̄buſdā illō qd̄ ē ꝑ accn̄s ē notiꝰ eo qd̄ ē ꝑ ſe. ⁊ iō accidit i q̄buſdā locis deſcribē hitū ꝑ negationē ꝑuatiōis. ¶ Notādū ſȝ ꝯtes ꝙ illud qd̄ ē ꝑ accn̄s ē dupx. ſ. id qd̄ ē ꝑ accn̄s ꝑncipaliter. ⁊ illō qd̄ ē ꝑ accn̄s ſcđario. mouēs aut motū ꝑncipal'r ꝑ accn̄s ē accn̄s exn̄s i motore aut i moto. ſȝ mouēs aut motū ſcđario ꝑ accn̄s ē illō qd̄ ē ps mouētiſ aut moti. vn̄ illō qd̄ mouet aut mouet̄ rōne accn̄tis exn̄tis i eo dr̄ mouē uel moueri ꝑncipal'r ꝑ accn̄s. ⁊ illō qd̄ mouet aut mouet̄ ꝑ ſuam ptē dr̄ mouē uel moueri ꝑncipal'r ꝑ accn̄s ſcđario. Un̄ motū ꝑ accn̄s eſt dupl'r. ſ. ps mouētis aut moti. ⁊ accn̄s iexn̄s mouēti aut moto. vn̄ d. ꝯtor ꝙ general'r dr̄ oē illō mouēs aut motū ꝑ accn̄s qd̄ ē in mouēte aut i moto. ⁊ h̄ ē dupl'r. q2 aut eſt tale qd̄ pōt ꝑ ſe mouē aut moueri. aut nō ē tale ꝙ pōt ꝑ ſe mouē aut moueri. ꝑ mō dr̄ hō uel clauꝰ mouē aut moueri i naui ꝑ accn̄s. nā hō ul' clauꝰ pōt ꝑ ſe mouere ul' moueri. 2o accn̄ſ mouet ul' mouet̄ ꝑ accn̄s: q2 ſuū ſubȝ mouet uel mouet̄. nā accn̄s nunq̄ȝ pōt ꝑ ſe mouē uel moueri. q2 nō pōt ꝑ ſe exiſtē. Un̄. d. ꝯtor hic ꝙ mouētia ⁊ mota ꝑ ſe ſc' illa q̄ mouēt aut mouent̄ neq̄ȝ ꝑ accn̄s neq̄ȝ per ptē. ⁊ accipit in deſcriptione eiꝰ qd̄ eſt per ſe negationē duoꝝ modorum. quod eſt accn̄s general'r.

¶ Eoꝝ aūt q̄ mouent̄ ꝑ ſe: alia qdeȝ ſeipſo: alia vō ab alio: ⁊ alia qdē nā. alia vō violentia: ⁊ ex̄ nām. Qd̄ eni ipm̄ a ſeipſo nā mouet̄. ut q̄dlibet aīaliuȝ. mouet̄ eni aīal ipȝ a ſeipſo. Quorūcūq̄ȝ aūt ꝑncipiū motus i ſeipis ē. hoc nā dicimꝰ moueri. Un̄ aīal qdē totū nā: ipm̄ ſeipȝ mouet. Corpꝰ aūt ſm ꝙ ē corpꝰ cōtingit ⁊ nā ⁊ ex̄ nām moueri. Differt eni ſȝ q̄lē motū q̄d mouetur eueniat: ⁊ ex quali elemēto conſtet.

¶ Hec igit̄ eſt 3a diſio. ſ. ꝙ eoꝝ que mouent̄ ꝑ ſe q̄dā mouent̄ a ſeipſis. ut illa q̄ mouent̄ ab itriſeco ⁊ q̄dā mouent̄ ab alijs ut mota. Un̄ ꝯtor. d. hic ꝙ oīa que mouent̄ a p̄nº intrinſeco mouent̄ a ſe ⁊ ecōuerſo. vn̄ illa cōuertunt̄. ſ. moueri a ſe ⁊ moueri a p̄nº itriſeco ut. d. ꝯtor. ¶ Et illa quidē. Hec ē 4a diuiſio ꝙ de nūo eoꝝ que mouent̄ q̄dā mouent̄ a nā ⁊ quedā mouent̄ ꝑ violētiā: ⁊ oñdit que mouent̄ ꝑ nām ⁊ q̄ ꝑ violētiā. d. ꝙ illa que mouent̄ a p̄nº intrinſeco i eis mouent̄ nāliter. ut aīal qn̄ mouet̄ ab aīa tūc mouet̄ nāliter. ⁊ hoc ꝓbat phūs ⁊ hec eſt 13a ꝯ de annexis. ſ. ꝙ qn̄ aīal mouet̄ ab aīa tūc mouet̄ nālit̄. hec igit̄ ꝯ ꝓbat̄. Omne qd̄ mouet̄ a p̄nº intrinſeco ſiue a ſeipſo mouet̄ nālit̄. ſed qn̄ aīal mouet̄ ab aīa: mouet̄ a p̄nº itriſeco ſiue a ſeipſo. g̃ aīal q̄ncunq̄ȝ mouet̄ tūc mouet̄ nāliter: ⁊ hoc loquēdo de toto aīali. q2 totū aīal motū ab aīa mouet̄ nāliter. ¶ Sed dubiū ē de corpe qd̄ ē altera ps aīalis ſ. utrū qn̄ mouet̄ moueat̄ nālit̄. Ad illō r̄ndet phs d. ꝙ ꝯtingit corpꝰ qd̄ ē altera ps aīalis moueri nāliter ⁊ ēt ex̄ nāȝ. differt eni multū ſm q̄lē motū corpus mouet̄ ⁊ quale elm̄ ſit in eo per ꝑdominiū. ſi eni corpꝰ aīalis moueat̄ ab aīa ad locū nālē corpis ſ. ad locū inferiꝰ ſeu ad locū dominantiſ elementi in corpe tūc motus corpis ab aīa eſt nālis corpi. ſi vō corpꝰ moueat̄ ab aīa motu ꝯrio ſuo motui nāli tūc motꝰ corpis ab aīa eſt ex̄ nām. ⁊ ſi moueat̄ ab aīa ad locū ſuū nālē tūc ille motꝰ eſt nālis toti aīali. q2 aīa aīalis eſt ſua forma ſubālis. iō neceſſe ē ut motus eiꝰ a ſua aīa ſit nālis. ¶ Notandū ſȝ ꝯtem ꝙ ſi fuerit inuētum aliqd̄ motū per p̄nm in eo. ita ꝙ in ſuo corpore nō ſit p̄nm motꝰ ꝯrij motui aīe tūc illō motū eſt motū nāliter ⁊ ſimpl'r. ſ. per aīam ⁊ per corpꝰ ut decl'atū ē de corpe celeſti. hec ꝯtor. ¶ Notandū iteꝝ ſȝ ꝯtem ꝙ cū in hoc ꝙ corpꝰ aīalis q̄nq̄ȝ mouet̄ ab aīa ipſiꝰ nāliter. ⁊ q̄nq̄ȝ ex̄ nāȝ eſt diuerſitas partiū localiū ad q̄s mouet aīa. ſi eni ꝯtingat ꝙ aīa moueat corpꝰ ad partē ad quā mouet̄ corpꝰ ſm totū elemēti dominātis in ipſo tūc motꝰ corpis ab aīa ē nālis: ⁊ tūc ꝯiungit̄ in eo nālitas ex motore ⁊ moto. v. g̃ra. Qn̄ aīal mouet̄ ex ſe deſcēdēdo tūc eiꝰ motꝰ eſt nālis tā ex parte aīe q̄ȝ ēt corpis. ſi vō motꝰ fuerit ecōuerſo motui elemēti dn̄antis in eo tūc motꝰ corpis ab aīa nō erit nālis. Uerbi g̃ra. qn̄ homo ſaltat ſurſū. hec ꝯtor. Sic g̃ patet ꝙ motus totiꝰ aīalis ab aīa ad q̄ācunq̄ȝ partē fuerit eſt nālis toti aīali. q2 eſt a p̄nº itrinſeco. ſed motus corporis qui eſt altera pars aīalis ab aīa quādoq̄ȝ eſt nālis ⁊ quādoq̄ȝ nō. q2 motꝰ corpis ab aīa deſcendēdo eſt nālis. aſcendēdo vō eſt violētꝰ. ¶ Sȝ dubitat̄. q2 aīal ⁊ corpꝰ aīalis mouent̄ eodē motu. q2 aliter eēnt infiniti uel multi motꝰ cōtrarij in corpore aīaliſ. g̃ qn̄ aīal mouet̄ ab anima aſcēdendo cū ille motꝰ ſit naturalis aīali ſequit̄ ꝙ motꝰ aīalis motū ab anima aſcēdēdo ſit motꝰ nālis. Itē nō videt̄ ꝙ motꝰ aīalis ab anima aſcēdēdo ſit motꝰ naturalis aīalis. q2 eſt ꝯrius motui naturalis aīalis quoniā aīal derelictū ꝓprie nāe nō ꝓhibitū deſcēdit naturaliter deorſū. cūȝ igit̄ idē mobile nō hēat nāliter motꝰ ꝯrios. ſequit̄ ꝙ motꝰ aīalis ab aīa ſurſū aſcēdēdo nō ſit nālis. ¶ Ad pm ē dicēduȝ ꝯcedēdo ꝙ aīal ⁊ corpꝰ aīalis mouent̄ eodē motu. qn̄ aīal mouet̄ ab aīa aſcēdēdo ꝙ ille idē motꝰ ē nālis aīali ⁊ violētꝰ corpi. nec ē icōueniēſ ꝙ vnꝰ motꝰ idē nūo ſit nālis vni ⁊ violētꝰ alteri nec mouet̄ aīal ſȝ ꝙ ē aīal deorſū qn̄ derelinquit̄ ꝓprie nāe: ſȝ mouet̄ deorſū in q̄ȝtū eſt graue. ¶ Ad aliō dico ꝙ q2 aīal hēt i ſe p̄nª cōtraria motuū. ſ. aīam ⁊ elemētū qd̄ eſt in eo per ꝑdominiū. iō nō eſt incōueniēs ꝙ animal habeat cōtrarios motꝰ nāles a ꝑncipijs in eo exiſtētibus cōtrarioꝝ motuū. ¶ Notādū eſt ſȝ ꝯtem in de ſubſtātia orbis ꝙ motꝰ nālis corpis eſt rectꝰ. ſ. motus deorſū ⁊ motꝰ naturalis aīe eſt circularis. Un̄ ſi aīa ſeparet̄ a corpe ⁊ moueret ſe motu circulari. iō motꝰ nālis totiꝰ cōpoſiti ex aīa ⁊ corpe. ſ. motus aīalis eſt motꝰ cōpoſitꝰ ex motu recto ⁊ motu circulari cuiuſmodi eſt motꝰ ꝓgreſſiuꝰ aīalis qn̄ motus marime nālis aīali ſm qd̄ eſt aīal ꝑfectū eſt motꝰ progreſſiuꝰ aīalis. vn̄ pōt poni diſtinctio de motu nāli. qm̄ motꝰ dr̄ nālis dupl'r. ſ. large ⁊ ſtricte. large loquēdo oīs motꝰ qui eſt a p̄nº intrinſeco mobilis dicit̄ motꝰ naturalis. ⁊ ſic motꝰ aīalis ab aīa ad q̄ācūq̄ȝ dr̄aȝ poſitionis dicit̄ motꝰ nālis. q2. ſ. ē a p̄nº intrinſeco. ſed motꝰ nālis ſtricte loquēdo ſoluȝ eſt ille qui eſt ꝓpinquiſſimꝰ ei qd̄ mouet̄ illo motu. ⁊ ſic ſolus motꝰ ꝓgreſſiuꝰ eſt nālis aīali ſȝ ꝙ aīal. ¶ Intelligēdo ꝑ motū ꝓgreſſiuū idifferēter motū ambulatiōis ⁊ uolatiōis ⁊ natatiōis. ⁊ ſic de alijs motibꝰ ꝓprijs diuerſis ſpēbꝰ aīaliū. ¶ Notādū ꝙ pōt diſtingui de motu nāli aīalis. qm̄ motꝰ nālis aīalis eſt triplex. qm̄ quidā eſt motꝰ nāliſ aīalis rōne aīe tm̄. ⁊ qdam eſt motus nālis animalis ratione corpis tm̄. ⁊ quidā eſt motꝰ nālis rōne anime ⁊ corpis ſiue rōne elemēti ꝑdominātis ſicut eſt in ꝓpoſito. Exēplū pmi ut ſi aliqs ſaltet ſurſū aſcēdendo ille motꝰ eſt nāliſ aīali rōne aīe tm̄. Exēplū ſecūdi. ut ſi aliqs deſcēdat deorſū ille motꝰ eſt nālis aīali rōne corpis tm̄. Exēplum tertij ut qn̄ aīal mouetur ad locū elemēti ꝑdominātis in eo ille motꝰ eſt nālis aīali rōne aīe ⁊ etiam rōne corporis.

¶ Et eorū que mouent̄ ab alio. alia qdem mouent̄ nā: alia vō extra nāȝ. Extra nāȝ qdē ut terra ſurſū: ⁊ ignis deorſū: amplꝰ aūt ptes aīaliū multotiēſ mouent̄ ex̄ nāȝ iuxta poſitionem ⁊ modos motus.

¶ Hic ponit̄ 5a diſio q̄ ē illa. vȝ. ꝙ de nūo eoꝝ q̄ mouent̄ ab alio q̄dā mouent̄ nālit̄ ⁊ q̄dā ex̄ nāȝ. v. g. el'a mouent̄ ab alijs. ⁊ eoꝝ motꝰ q̄dā eſt nālis: ut motꝰ ignis ſurſū ⁊ motꝰ terre deorſū. ⁊ q̄dā motꝰ ē violētꝰ ut motꝰ ignis deorſū ⁊ motꝰ terre ſurſū. ⁊ dicit hic ꝯtor ꝙ phūſ dixit illa el'a moueri ex alijs. q2 illa nō mouent̄ a ſe donec mouent̄ ab alijs ut poſt declarabit̄. ⁊ ſic pȝ ꝙ el'a q̄nq̄ȝ mouent̄ nāliter ⁊ q̄nq̄ȝ violenter. ⁊ idē patet de ptibꝰ aīaliū que qdē quādoq̄ȝ mouentur nāliter: ⁊ quandoq̄ȝ violēter. iuxta poſitiōes ⁊ modos motuū ptiū aīaliū. ¶ Intelligēdū ē ꝙ aliq̄ pteſ aīalis nālit̄ mouent̄ ad ptē añriorē ut brachia. ⁊ aliq̄ ad poſteriorē ptē ut crura. qn̄ igr̄ ptes aīalis mouent̄ ut ſr̄ apte nate moueri tūc ē motꝰ nālis. qn̄ vō eꝯ tūc eſt motꝰ ꝯ naturā.

¶ Et marie moueri a q̄dā q̄d mouet̄ i his q̄ ex̄ nāȝ mouēt: ē mãifeſtū ꝑp id q̄d mãifeſtū ē. ab alio moueri. Poſtea āt q̄ ſūt ex̄ nāȝ eoꝝ q̄ ſūt ſȝ nāȝ ipa a ſeipſis: ut aīalia: h̄ eni nō imãifeſtū ē: ſi ab aliq̄ mouet̄. ſ quō opȝ accipe ipȝ mouēs ⁊ q̄d mouet̄ videt̄ enim quod ibi ſit accipiēdū ſicut in nauibus: ⁊ nō natura ſubſiſtētibꝰ: ſic ⁊ in animalibꝰ eſſe diuiſū mouēs: ⁊ quod mouet̄ ſic omne ipſum ſeipm̄ mouet.

¶ Hec eſt 1a pticula pe ptis p̄nlis huius capl'i in qua phūs oſtēdit in quibꝰ ꝯ quā itēdit eſt manifeſta dicēs ꝙ de his que mouent̄ motu violēto eſt manifeſtū ꝙ mouent̄ ab alio. q2 mouent̄ ab extrinſeco. violētū eni eſt cuiꝰ p̄nm eſt ex̄: nō cōferēte. vȝ. paſſo ut pȝ 3o ethi. Silr' de aīalibꝰ ē mãifeſtū ꝙ mouent̄ ab alijs. vn̄ oē aīal motuȝ motu ꝓgreſſiuo mouet̄ ab alio. q2 ē i aīali accipe ꝑ ſe mouēs ⁊ ꝑ ſe motū q̄ abiuicē diſtinguunt̄. Un̄ ſic in motu nauis a nauta motū diſtiguit̄ a motore: ita i motu ꝓgreſſiuo aīalis motū diſtiguit̄ a motore. vn̄ ſil'e ē de nauta mouēte nauē ⁊ de aīali mouēte ſe. ⁊ ſilitudo ē i duobꝰ pme qn̄ utroq̄ȝ motu motū diſtiguit̄ a motore. 2me q2 ſic nauta i mouēdo naueȝ mouet ſe ꝑ accn̄s. ita aīa mouēdo corpꝰ mouet ſe ꝑ accn̄s. Diſſil'e ē tn̄ in h̄ q2 ex aīa ⁊ corpe ſit ꝑ ſe vnū ſȝ ex nauta ⁊ naui nō ſit ꝑ ſe vnū. Mãifeſtū ē igit̄ ex his q̄ mouent̄ ab extriſeco ⁊ ēt i aīalibꝰ ꝙ oē tale motū mouet̄ ab alio. Et ſi dicat̄ ꝙ oñſum ē ſufficiēter i 7o huiꝰ ꝙ oē qd̄ mouet̄ ab alio mouet̄. g̃ oñdē idē h̄ eſt ſupfluū. Dicēdū ꝙ nō ē ſupfluū. q2 i 7o illō ē oñſū loquēdo de motu i cōi. ſȝ h̄ oñdit idē deſcēdēdo ad ſpāles modos motꝰ. Un̄ cū dupx ſit motꝰ. ſ. nālis ⁊ violētꝰ: ⁊ nālis iteꝝ dupl'r ut aīatoꝝ ⁊ ſaīatoꝝ. ut motꝰ g̃uiū ⁊ leuiū phs oñdit h̄ ꝙ i oībꝰ iſtis motibꝰ ē h̄ ueꝝ ꝙ oē qd̄ mouet̄ mouet̄ ab alio. ¶ Et ꝯtor. d. ꝙ phūs vult hic oñdē ꝙ oē qd̄ mouet̄: mouet̄ ab alio. vult eni decl'are diſpōnē i h̄ de corpibꝰ ſimplicibꝰ ſm̄ oē ꝓprio ſeu pmo. Corpa eniȝ ſimplicia marime faciunt dubitationē i h̄ ꝙ oē motū hēat motorē aliū a ſe. q2 i eis nō appet alietas motoris a moto ſic apparet in habentibꝰ aīas. Un̄ ꝯtor dicit ꝙ nō eſt alietas oīno ⁊ eſt ſicut graue ⁊ leue. Iſta eniȝ inueniūtur moueri ex ſe in ſua loca nālia ⁊ ad loca oppoſita ſuis locis naturalibus.

¶ Marie āt dubitat̄ reliquū dicte ultīe diuiſiōiſ. Eoꝝ eni q̄ ab alio mouent̄: hec qdē ex̄ nāȝ poſuimꝰ moueri. Alia āt relinquūtur ꝯ pō: q2 nā. Hec āt ſūt q̄ dubitationeȝ afferūt. a quo mouent̄ ut leuia ⁊ grauia. Hec eni i oppoſitos locos violētia mouent̄. In ꝓprios aūt leue qdē ſurſū. graue aūt deorſū nā: a quo aūt nō adhuc manifeſtū: ſicut cū moueant̄ extra naturam.

¶ Iſta ē 2a ps p̄nlis huiꝰ ca. q̄ oīno ē īnq̄ſitiua i q̄ phs mouet dubitationē q̄. ſ. ſc' illa a qbꝰ g̃uia ⁊ leuia mouent̄ qn̄ mouent̄ nālit̄ ad ſua loca ꝓpa. ⁊ ꝯtiet duas pticulas. q2 in pa phs ꝓpōit dubitationē quā h̄ facē itēdit. i 2a ibi Et nāq̄ȝ ipa ⁊ c̄. arguit ad vnā ptē dubitatiōis. In pa igr̄ ptila huiꝰ ptis phs ꝓpōit dubitationeȝ circa illā ꝯnē. Oē qd̄ mouet̄ mouet̄ ab alio. d. ꝙ marie dubitat̄ de reliq̄ mēbro ultime diuiſionis q̄ erat. Q. eoꝝ q̄ mouent̄ q̄dā mouetur

nãliter ⁊ q̃daꝫ ex̃ nãm. Uñ maxime eſt dubitatio de inaiatis ut de g̃uib⁹ ⁊ leuib⁹ a quo .ſ. mouent̃ qñ mouent̃ violẽter: qm̃ qñ mouent̃ manifeſtũ ẽ ꝙ ab alio mouent̃ ⁊ ẽt eſt manifeſtũ a quo mouent̃.

C Et nãq3 ipſa a ſeipſis dicere impoſſ'e eſt. Uitale eni hoc ⁊ aiatoꝝ eſt ꝓpꝛiũ.

C Hec eſt 2ª pticula 2ᵉ ptis p̃n^{le} hui⁹ ca. i q̃ pħs arguit ad vnã ptẽ q̃onis .ſ. a q̃ ul' a qb⁹ g̃uia ⁊ leuia mouent̃. qñ mouent̃ nãliter .ſ. utrũ moueant̃ a ſeipſis uel ab alijs. ⁊ arguit ꝓbando ꝙ qñ grauia ⁊ leuia mouent̃ nãliter ad ſua loca nõ mouent̃ a ſeipſis. ⁊ h̓ ꝓbat ꝑ q̃tuoꝛ rõnes. ⁊ ſ3 h̓ iſta pticula ꝯtinet q̃tuoꝛ ptes q̃ patebũt i formãdo rõnes. p̃ tñ dic̃ pħs ꝙ grauia ⁊ leuia nõ mouent̃ a ſeipſis q2 h̓ ẽ vitale i. h̓ ẽ ꝓpꝛiũ hñtiũ vitã. i. aialiũ ꝙ moueant̃ a ſeipſis ⁊ hic põt poni p̃ª rõ q̃ põt formari ſic. Oẽ illð qð mouet̃ a ſeipo nece ẽ ut ſit vitale. h̓ eſt ut hẽat vitã. ſ3 g̃uia ⁊ leuia nõ hñt vitã. g̃ nõ mouent̃ a ſeipſis.

C Et facẽ ſtare poſſe ipa ſ'm ſeipa dico aũt uelut ſi ãbulãdi cã ieſt ipſi ⁊ nõ ãbulãdi.

C Hec eſt 2ª ps 2ᵉ pticule 2ᵉ ptis p̃n^{le} hui⁹ ca. i q̃ ponit̃ 2ª rõ q̃ talis ẽ. oẽ qð põt mouẽ ſe põt ẽt q̃eſcẽ ex ſe. g̃ illð qð nõ põt quieſcẽ ex ſe nõ põt moueri ex ſe. Uñ ꝯ^{tor} format illã rõneꝫ ſic. Si grauia ⁊ leuia haberent in ſe p̃n^{m} per qð poſſent mouẽ ſe ſine idigẽtia cãe ex extrĩſeco: tũc ꝑ illð p̃n^{m} poſſent q̃eſcẽ ſine idigẽtia cãe extrĩſece. ſic p3 de aialib⁹ .ſ. ꝙ quia pñt mouẽ ſe pñt ẽt q̃eſcẽ ex ſe. ſ3 grauia ⁊ leuia nõ pñt quieſcẽ ex ſe. ideo non poſſunt mouere ſe.

C Quare ſi in ipſo eſt ſurſũ ferri. igit̃ manifeſtũ eſt ꝙ i ipſo ⁊ deoꝛſũ. Irrõnabile autẽ eſt ſ'm vnũ motũ moueri ſolũ hec a ſe ipſis: ſiquidem ſeipſa mouent ipſa.

C Hec ẽ 3ª ps 2ᵉ pticule 2ᵉ ptis p̃n^{lis} hui⁹ ca. in q̃ ponit̃ 3ª rõ q̃ talis eſt. oẽ illð qð põt mouere ſe põt mouẽ ſe ad diuerſas dr̃ias poſitiõis ſiue ad diuerſa loca ꝯ̃ria. mirabile eni videt̃ aliq̃d moueri ex ſe ⁊ ſolũ moueri ad vnã dr̃iam poſitiõis. ſed grauia ⁊ leuia nõ pñt mouere ſe ad diuerſas dr̃ias poſitionis. g̃ grauia ⁊ leuia nõ mouent̃ ex ſe nãliter.

C Ampli⁹ quõ ꝯtĩgit ꝯtinuũ aliq̃d ⁊ ip̃m ſe ipſũ mouẽ: ſ3 eni ꝙ vnũ ⁊ ꝯtinuũ nõ tactu ſ3 h̓ ipoſſ'e ẽ. Sz ſ3 ꝙ diuidit̃ h̓ q̃dẽ aptũ natũ facẽ: illud ṽo pati. Neq3 g̃ nullũ hoꝝ ip̃m ſeip̃m mouet. Cõſita enim ſũt. Neq3 aliud ꝯtinuũ nullũ: ſ3 neceſſe ẽ diuidi mouẽs i vnoq̃3 ad id q̃d mouet̃: ſicⁱ iaiatis videm⁹: cũ moueãt aliq̃d aiatoꝝ ipa.

C Hec eſt 4ª ps 2ᵉ ptis p̃n^{lis} hui⁹ ca. in q̃ ponit̃ 4ª rõ ꝓbãs ꝙ grauia ⁊ leuia nõ mouent̃ ex ſe ad ſua loca. ⁊ rõ ẽ illa. Nullũ ꝯtinuũ mouet ſe. q2 qð ſe mouet eſt diſibile in duas ptes nõ ꝯtinuas: q̃rũ vna ẽ ꝑ ſe mouẽs: ⁊ alia ꝑ ſe mota. ſ3 qð ẽ ꝯtinuũ ẽ ſil'e ⁊ vniforme i oĩb⁹ ſuis ptib⁹. g̃ ꝓꝑ hoc nõ diuidit̃ in duas ptes q̃rũ vna eſt mouẽs alia mota. q2 nõ ẽ maioꝛ rõ ꝙ vna ps ſit mouẽs ⁊ alia mota q̃3 eꝯ. ſ3 grauia ⁊ leuia ſũt cõtinua ⁊ ſil'ia in oĩbus ptib⁹. g̃ nõ mouẽt ſe. Ex his g̃ ꝯcludit pħs ꝙ nullũ hoꝝ .ſ. grauiũ ⁊ leuiũ mouẽt ſe cũ ſint ꝯtinua. ⁊ mouẽs d3 diuidi in motorẽ i actu ⁊ motũ i actu. qð ſic itelligo .ſ. ꝙ nullũ ꝯtinuũ ſ'm formã mouet ſe. q2 ꝯtinuũ ſ3 formã eſt vniforme i oĩb⁹ ſuis ptib⁹. ⁊ iõ tale ꝯtinuum nõ diuidit̃ i motorẽ i actu ⁊ i motũ i actu. ſ3 bene ꝯtinuũ ſ'm q̃titatẽ ⁊ nõ ſ'm formã põt ſe mouẽ ſic ꝙ vna ps põt mouẽ aliã. ut ſi aliq̃ aq̃ ſit ꝯtinua ſ'm q̃titatẽ. ⁊ vna ps ſit calida ⁊ alia frigida vna pars illi⁹ aq̃ põt agẽ in aliã. q2 ibi eſt diſcõtinuatio ſ'm q̃litatẽ. C Intellige ꝙ q̃uis pħus ꝓbet hic ꝙ grauia ⁊ leuia nõ mouẽt ſe. tñ nõ ponit ꝙ ſit vna ꝯ̃demr̃ata hic q2 pħs h̓ ꝓcedit ſolũ inq̃ſitiue. C Notãda ſũt hic q̃tuoꝛ ſ'm ꝯ^{rem}. p̃ ꝙ ipẽ foꝛat illã rõnẽ ultimã ſic. Coꝛpa nãlia ſũt ꝯſil'iũ partiũ ſimpliciũ ſ3 ẽ impoſſ'e ꝙ illa moueant̃ ex ſe. g̃ coꝛpa nãlia nõ mouent̃ ex ſe. C 2º eſt notãdũ ꝙ ꝯ^{tor} dicit hic ꝙ oẽ qð mouet̃ ex ſe aut eſt diſibile ſ3 diffõnẽ ſic ꝙ alia eſt diffõ motoris ⁊ moti i eo. aut ẽ diſibile in ptes ꝯtiguas adiuicẽ. ⁊ tale totũ qð hẽt ptes cõtiguas adiuicẽ ꝯ^{tor} nocat ꝯtinuũ ſ3 ꝯtiguitatẽ dicẽs ꝙ oẽ qð mouet̃ ex ſe eſt diſibile aut ſ'm diffõnẽ aut ſ'm q̃titatẽ. ſ3 coꝛpa ſimplicia nõ diuidunt̃ altero horũ modoꝝ. g̃. C 3º ẽ notãdũ ſ3 ꝯ^{rem} hic ꝙ in oi motu motoꝛ d3 eẽ diſtinct⁹ a moto aut ſ'm diffõnẽ ut eſſe ſil' ſic accidit i hiſ q̃ mouet̃ ab extrĩſeco: aut ſ3 diffinitionẽ tñ ſic eſt diffõ in hñtib⁹ aias. Aia eni eſt motoꝛ i eis ⁊ diſtinguit̃ a coꝛpe ⁊ ẽ motũ ſ3 diffõnẽ ⁊ nõ ſ'm eẽ. q2 ipoſſ'e eſt eẽ aiam ſine coꝛpe niſi equiuoce ⁊ q2 coꝛpa ſimplicia ſũt vnũ ſ3 diffõnẽ. ⁊ nullũ coꝝ põt diuidi in motorẽ ⁊ motũ nece eſt ut ſit mota ex ſe niſi eẽt poſſ'e ut motoꝛ eẽt ip̃m motũ. C 4º ẽ notãdũ ꝙ ꝯ^{tor} mouet ⁊ ſoluit hic vnã dubitationẽ q̃ talis ẽ. Aliq̃s põt dicẽ ꝙ coꝛpa ſimplicia ſunt cõpoſita ex mã ⁊ forma q̃rũ utrũq3 ẽ diſtictũ per diffõneꝫ a reliq̃. ⁊ ꝑ ꝯñs pñt ſe mouẽ. Cõmẽtatoꝛ ſoluit illð dubiũ dicẽs ꝙ mã p̃ª nõ eſt exñs i actu ⁊ illð qð mouet̃ ex ſe d3 diuidi in motorẽ i actu ⁊ i motũ i actu. q2 qð eſt i põ nec mouet nec mouet̃. ſi g̃ coꝛpa ſimplicia mouerent̃ ex ſe ſeq̃ret̃ ꝙ illud eſſet mouẽs ⁊ motũ eodẽ mõ .ſ. ſ'm formam. q2 nõ eſt exñs in actu niſi ſ'm formã. ſed impoſſ'e eſt idem eſſe mouẽs ⁊ motum eodem modo.

C Sz ſi accidit ⁊ hec ab aliq̃ ſꝑ moueri. fiet aũt utiq3 mãifeſtũ diuidẽtib⁹ cãs. Eſt aũt ⁊ i mouẽtib⁹ accipẽ q̃ dicta ſũt. Alia q̃dẽ eni ex̃ nãꝫ ipoꝝ motiua ſũt: ut uectiſ nã grauis motiu⁹ eſt. Alia ṽo natura. ut actu calidũ motiuũ eſt potẽtia calidi: ſil'r aũt ⁊ in alijs huiuſmodi eſt.

C Hec ẽ 3ª ps p̃n^{lis} hui⁹ capl'i in q̃ pħs ſoluit dubitationẽ de g̃uib⁹ ⁊ leuib⁹ oñdẽdo a q̃ grauia ⁊ leuia mouent̃ nãliter ad ſua loca ꝓpꝛia. ⁊ cõtinet duas pticulas. q2 i p̃ª pħs p̃mittit q̃dã neceẽa ad ſuũ ꝓpoſitũ. in 2ª ibi Sil'r aũt ſe hẽt. ſoluit p̃dictã dubitationẽ de grauib⁹ ⁊ leuib⁹. In p̃ª igit̃ pticula hui⁹ ptis pħs ponit tres diuiſiões .d. ꝙ hoc fiet manifeſtũ a q̃ grauia ⁊ leuia mouent̃ diuidẽtib⁹ nobis cãs h̓ ẽ ex diſiõe cãrũ ꝑ q̃s dñr mobilia moueri. ponit g̃ pħs tres diſiões. q̃rũ p̃ª eſt de mouẽte. 2ª de mobili. 3ª aũt de põ. Diuiſio igit̃ de mouẽte ẽ talis .ſ. ꝙ q̃dã ẽ mouẽs violẽtũ. ⁊ q̃dã ẽ mouẽs ꝑ nãꝫ. ⁊ exẽplificat diſionẽ dicẽs. ꝙ mouẽs violẽtũ ẽ ſicut baculus. ⁊ ẽ cã mot⁹ g̃uiſ ut lapidiſ nõ nãliſ. ſ3 ꝑ violẽtiã. vñ mot⁹ violẽt⁹ eſt ut baculus qñ mouet lapidẽ. mouẽs aũt ſ3 nãꝫ eſt cũ calidũ i actu ſ3 nãꝫ mouet illð qð ẽ calidũ i põ donec fiat calidũ i actu. vñ illð qð mouet nãlit̃ ẽ illð in q̃ eſt nã ad mouendũ aliquid ad aliquod donec facit illud in actu.

C Et mobile ãt ſil'r nã ꝙ põ q̃le: aut q̃tũ: aut ubi ẽ: nõ hẽat p̃ncipiũ hmõi i ſeipo: ⁊ nõ ſ3 accñs. Erit eni idẽ ⁊ q̃tũ ⁊ q̃le: ſ3 alteri alteꝝ accidit: ⁊ nõ ſ'm ſe exiſtit. Ignis itaq3 ⁊ terra mouẽt̃ ab alio violẽtia q̃dẽ: cũ ex̃ nãm. Nã ãt cũ i ipoꝝ act⁹ põ entia.

C 2ª diſio ẽ de mo^{li} ſeu de moto ⁊ ẽ ꝙ motoꝝ q̃dã ẽ motũ nãlit̃. ⁊ q̃dã ẽ motũ ꝑ violẽtiã. motũ nãlit̃ ẽ illð qð ẽ i põ ad foꝛaꝫ alicui⁹ p̃dictoꝝ. ut illð qð ẽ i põ q̃le aut q̃tũ aut ubi. ⁊ h̓ cũ p̃n^{m} ad talẽ foꝛaꝫ ſit i eſſe eẽntial'r ⁊ nõ accñtal'r. Uñ bꝛeuit̃ illð mouet̃ eẽntial'r ad aliq̃3 formã qð ẽ eẽntial'r i põ ad illã foꝛaꝫ. ut ẽ illð qð ſ3 h̓ ẽ i põ ad illã foꝛaꝫ. ⁊ illð mouet̃ ad illã foꝛaꝫ accñtal'r qð nõ ſ'm ꝙ h⁹ ẽ i põ ad illã foꝛaꝫ. v̓.g. Illð qð ẽ eẽntial'r ad q̃litatẽ mouet̃ ꝑ ſe ad q̃litatẽ. ⁊ per accñs ad q̃titatẽ. v̓.g. cũ eni aq̃ mouet aliq̃d ad frigiditatẽ. ſeq̃t̃ minoꝛ q̃titas q̃3 p̃us. ⁊ illð ſic motũ ꝑ ſe ad frigiditatẽ ⁊ mouet̃ ad aliq̃3 q̃litatẽ ⁊ ꝑ accñs mouet̃ ad q̃titatẽ ⁊ eꝯ. Illð eni qð ꝑ ſe mouet ul' mouet̃ ad q̃titatẽ ꝑ accñs mouet̃ ad q̃litatẽ ꝑ accñs. q2 utrũq3 illoꝝ accidit reliq̃ ut q̃titas q̃litati ⁊ eꝯ. C Et dicit ꝯ^{tor} vnũ agẽs nõ hẽt nãꝫ largiendi niſi vnũ tñ. vñ el'a pñt moueri nãlit̃ ⁊ ẽt motu violẽto mouent̃ violẽter qñ mouent̃ ꝑ ṽtutẽ violẽtã q̃ ẽ i eis. ⁊ mouent̃ nãlit̃ qñ mouent̃ ab eo qð g̃nat ipa. ⁊ dic̃ ꝯ^{tor} h̓ ꝙ pħs ex iſto ſmõe itẽdit decl'are ꝙ mot⁹ coꝛpoꝝ nãliũ i loco ẽ i rei ṽitate ab eo qð g̃nat ipa ſic alia accidẽtia q̃ incipiunt̃ g̃nari in re ꝑ g̃nationẽ ipſi⁹ ⁊ ꝙ illa hñt digniora eẽ de nũo eoꝝ q̃ mouent̃ ab extrĩſeco q̃dã de nũo eoꝝ q̃ mouent̃ ꝑ p̃n^{m} i eis. C Iteꝫ dic̃ ꝯ^{tor} ꝙ nulla ẽ ꝯ̃dictio i eis i ponẽdo illa moueri nãliter ⁊ ab extrĩſeco cũ multa alia g̃nabilia naturaliũ generent̃ nãliter ab extrinſeco.

C Qm̃ ãt ꝙ põ ml'tipl'r dr̃: hec cã ẽ nõ eſſe mãifeſtũ a q̃ hmõi mouent̃ ut igniſ ſurſũ terra ṽo deoꝛſũ. Eſt aũt põ al'r addiſcẽs ſciẽs ⁊ hñs iã ſciaꝫ: ⁊ nõ ꝯſiderãs. Semꝑ ãt cũ ſil' actiuũ ⁊ paſſiuũ ſũt: ſit aliq̃ñ actu: qð i põ: ut addiſcẽs ex põ eẽ alteꝝ ſit põ. hñs eni ſciam nõ ꝯſiderãs aũt põ ẽ ſciẽs q̃dãmõ. ſ3 nõ ſic ⁊ añ addiſcẽ. Cũ aũt ſic hẽat. ſi aliq̃d nõ ꝓhibeat opat̃ ⁊ ꝯſiderat: aut erit i ꝯ̃dictiõe igr̃ãtia. Sil'r aũt hec ſe hñt ⁊ i phiſicis. Frigidũ eni põ ẽ calidũ: cũ aũt fuerit mutatũ: iã igniſ ẽ. Ardet aũt niſi aliq̃d pꝛohibeat ⁊ impediat.

C 3ª diſio ẽ diſio põẽ. vñ pħs dic̃ ꝙ q2 põ dr̃ ml'tipl'r. g̃ ignorãtib⁹ ml'titudinẽ põẽ ẽ imãifeſtũ a q̃ h⁹ g̃uia ⁊ leuia moueant̃ ad ſua loca. diſio igr̃ itẽta q̃uã pħs h̓ itẽdit ẽ ꝙ dup'x ẽ põ ad motũ .ſ. põ eẽntial'. ⁊ põ accñtal'. põ eẽntial' ẽ põ ad formã q̃ eſt p̃n^{m} opatiõis. põ accñtal' ẽ põ hñtis formã ad opationẽ ſ3 illã formã. põ eẽntial' ẽ põ remota. ſ3 põ accñtalis ẽ põ ꝓpinq̃. v̓.g. addiſcẽs nõ hñs ſciaꝫ ẽ i põ ad actũ ꝯſiderãdi ſ3 ſciam. ⁊ ẽt hñs actu ſciam nõ ꝯſiderãs ẽ i põ ad actũ ꝯſiderãdi ſ'm ſciaꝫ: ſ3 al'r ⁊ al'r. qm̃ addiſcẽs nõ hñs ſciaꝫ ẽ i põ eẽntiali ad ꝯſiderãdũ: ſ3 hñs ſciaꝫ nõ ꝯſiderãs ẽ i põ accñtali ad ꝯſiderãdũ. Illð qð exiſtit i põ eẽntiali nõ p̃t ex ſe exire i actũ. ſ3 qð ẽ i põ accñtali tñ p̃t ex ſe exire in actũ. Illð eni ẽ mãifeſtũ tã i motu ſpũali q̃3 i motu coꝛpali. qm̃ addiſcẽs nõ hñs ſciaꝫ ẽ i põ ad ſciaꝫ ⁊ reducit̃ in actũ ꝑ alið agẽs ut ꝑ doctorẽ. ſed hñs ſciaꝫ nõ ꝯſiderãs p̃t reducẽ ſeip̃3 i actũ ꝯſiderãdi niſi ſit aliq̃d ꝓhibẽs ut occupatio aut infirmitas ſiue aliq̃d h⁹. ⁊ ſi nõ ſit ipedit⁹ ⁊ nõ poſſet ꝯſiderare tẽ nõ eẽt i hitu ſcie ſ3 i ei⁹ ꝯ̃dictorio .ſ. igr̃ãtia negatiõis. q̃re ⁊c̃. C Idẽ mãifeſtat̃ ex motu coꝛpali. Nã actu frigidũ eſt in põ calidũ ſ3 nõ ſit actu calidũ niſi ꝑ calefaciẽs extrĩſecũ. ſ3 cũ ſit factu calidũ in actu. ut cũ eſt fact⁹ ignis in actu: tũc nõ põt ex ſe calefacere ⁊ cõburere niſi aliq̃d ꝓhibeat aut agendo in ꝯ̃riũ: aut q̃litercũq3 ipediat̃ agẽdo in ꝯ̃riũ ul' ſbtrahẽdo cõbuſtibile: uel q̃litercũq3 al'r ipediat̃.

C Sil'r autẽ ſe hẽt ⁊ circa g̃ue ⁊ leue. Leue eni ſit ex graui: ut ex aq̃ aer: hic eni põ pꝛimũ ⁊ iam leue: ⁊ opabit̃ mox: niſi aliquid ꝓhibeat. Act⁹ aũt leuis eſt alicubi eẽ ſurſũ. ꝓhibet̃ aũt cũ in cõtrario loco ſit: ſil'r ⁊ hoc ſe habet in quanto ⁊ quali.

C Hec ẽ 2ª pti^{la} 3ᵉ ptis p̃n^{lis} hui⁹ ca. i q̃ ſoluit̃ dubitatio g̃uiũ ⁊ leuiũ. ⁊ ꝯtiẽt tres ptes. qm̃ i p̃ª ſoluit dubitationẽ oñdẽdo a q̃ g̃uia ⁊ leuia mouent̃ ad ſua loca. i 2ª aũt ibi Et cũ q̃rit̃. ſoluit q̃dã q̃onẽ quã aliq̃ q̃rebãt. i 3ª ibi Põ aũt leue. facit rememorationẽ de p̃dictis. In p̃ª igit̃ pte hui⁹ pticule ſoluẽdo dubitationẽ de g̃uib⁹ ⁊ leuib⁹. dic̃ pħs ꝙ g̃uia ⁊ leuia mouent̃ ꝑ ſe a g̃nante: ⁊ ꝑ accñs mouent̃ a ſeipſis a remouẽte ꝓhibẽs. Nã ꝙ aliq̃d nõ agat actionẽ aut nõ moueat̃ ſ3 aliq̃d motũ dup'x ẽ cã. p̃ª ſi deficit ei foꝛa ul' mã que ẽ p̃n^{m} tal' mot⁹ ut põ g̃ue nõ mouet̃ deoꝛſũ. q2 nõ hẽt foꝛaꝫ g̃uis q̃ ẽ p̃n^{m} tal' mot⁹. 2º ꝯtigit mo^{le} nõ moueri ꝓꝑ ꝓhibẽs. ut actu g̃ue hñs i ſe foꝛaꝫ g̃uis exñs ſurſũ nõ mouet̃ deoꝛſũ ꝓꝑ aliq̃d ipediẽs. ẽ g̃ aliq̃d i põ ad motũ dup'x .ſ. ul' q2 nõ hẽt foꝛaꝫ q̃ ẽ p̃n^{m} mot⁹. ul' q2 hẽt formã q̃ ẽ p̃n^{m} mot⁹. ſ3 nõ mouet̃ ꝓꝑ ipediẽs qð p̃mõ ẽ i põ eẽntiali. q2 deficit ei eẽntia ſiue foꝛa q̃ ẽ p̃n^{m} talis mot⁹. ⁊ illð qð dr̃ eẽ in põ idiget motore ꝑ ſe ad h̓ ut exeat i actũ. ⁊ illð qð ẽ in põ 2º dr̃ in põ accñtali. q2 ei nõ deficit eẽntia ſeu foꝛa q̃ eſt p̃n^{m} tal' mot⁹. ⁊ qð ſic ẽ in põ idiget ſolũ motore ꝑ accñs ⁊ remouẽte ꝓhibẽs ad h̓ ut moueat̃. cũ g̃ g̃nans det formã g̃uib⁹ ⁊ leuib⁹ qua mediãte mouent̃ ſic ul' ſic: ⁊ ipa hñtia formã q̃ ẽ p̃n^{m} mot⁹ exerceãt talẽ motũ diuidẽdo mediũ ipa mouent̃ a g̃nante eẽntial'r ⁊ ꝑ ſe: ⁊ mouent̃ a ſeipſis a remouẽte ꝓhibẽs ꝑ accidẽs. remouẽs eni ipedimẽtũ ẽ cã ꝑ accñs. Hec g̃ ẽ r̃ñſio pħi .ſ. ꝙ grauia ⁊ leuia mouent̃ a g̃nante de põ eſſentiali ad actũ a ſeipſis ⁊ a remouẽte ꝓhibẽs mouent̃ de põ accñtali ad actũ. qm̃ g̃ue hñs actu formã grauis ẽ ſolũ i põ accñtali ad locũ deoꝛſũ. ⁊ iõ põt ſe mouẽ deoꝛſũ. ſicut hñs ſciam ſillogiçãdi põt ex ſe ſillogiçare amoto ipedimẽto. ⁊ ſic eſt de q̃li ⁊ q̃to. q2 qñ hñt q̃litatẽ ul' q̃titatẽ in actu pñt ex ſe exire i ꝓpꝛiã opationẽ. niſi aliq̃d ipediat. C Notãda ſũt h̓ tria ſ3 ꝯ^{rem}. p̃ ꝙ põ ad motũ dr̃ duob⁹ modis q̃ꝝ vn⁹ ẽ de põ eẽntiali: ⁊ ẽ in mã ex qua ſũt g̃nata ⁊ eſt naturalis. Alius modus eſt de põ violẽta q̃ ẽ accñtalis. hec ꝯ^{tor}. C Ex q̃ p̃t notari ꝙ

pō eētial' eſt p ſe mā pᵃ ex q̄ gn̄aŧ corpꝰ ſimpˣ. q̄m mā pᵃ q̄ ē ſb foꝛa māe ē i pō eētiali ad foꝛaȝ ignis. ⁊ t̄ra nō ē i pō ad foꝛmā ignis niſi rōne ſue māe. ul' p māȝ pᵃᵐ ex q̄ gn̄aŧ corpꝰ ſimpˣ itelligit māȝ alteratiōis. ſ. corpꝰ i actu ex q̄ gn̄aŧ corpꝰ ſimpˣ. vbi gr̄a. Aer ex q̄ gn̄aŧ ignis eſt in pō eētiali ad locū ignis. ⁊ ita vꝫ q itelligat ɔᵗᵒʳ. d. q ignis hēt duas pōs. ſ. pōȝ eētialē. ut ē pō q̄ ē i corpe ex q̄ gn̄aŧ. ⁊ hēt pōȝ accn̄talē ut ē pō q̄ eſt i gn̄atiōe q̄n ipediŧ. hec ɔᵗᵒʳ. ¶ Sȝ ɔ̄. ſȝ h̄ vꝫ q idē nō ē i pō eētiali ⁊ accn̄tali. ſȝ pō eētial' ē i vno ⁊ pō accn̄tal' ē i alio. ⁊ ſic ignis nō hēt illas duas pōs. Di q ɔᵗᵒʳ p corpus ex quo gn̄aŧ ignis itelligit māȝ pᵃᵐ ex q̄ gn̄aŧ ignis. ⁊ ſȝ h̄ ignis hēt illas duas pōs. ſȝ nō p. ſed mā pᵃ p hēt pōȝ eētialē ⁊ foꝛmā ad corpꝰ cuiꝰ illa mā ē po hēt pōȝ accn̄talē ⁊ rōne māe ſue hēt pōm accn̄talē. ¶ Notāᵐ 2ᵒ ſȝ ɔᵗᵒ q ſic dupˣ ē pō. ſ. eētial' ⁊ accn̄tal': ita ē ēt dupˣ motoꝛ. ſ. eētial' ⁊ accn̄talis. vn̄ illō qō mouet aliqō de pō eētiali ē motoꝛ eētial'. ⁊ ſic ē motoꝛ extriſecꝰ. ſ. gn̄ans. ſȝ illud qō mouet de pō accn̄tali ē motoꝛ accn̄talis. ſ. illō corpꝰ motū ul' remouēs ipedimētū. ¶ Notādū 3ᵒ ſm ɔᵗᵒ h̄ q gn̄ans eſt illō qō corpi ſimplici gn̄ato dat foꝛmā ſuā ⁊ oīa accn̄tia ɔ̄ntia foꝛmā q̄ꝝ vnū ē motū i loco. iō cū fuerit foꝛa cōpleta i eo cōplebiŧ actio ſuū debitū. ⁊ alia accn̄tia. niſi aliqd impediat. Pō vō ad motū q̄ ē in corpe ſimplici. q̄n ipediŧ a motu. ⁊ q̄n gn̄aŧ i loco ex̄neo h̄ ē in loco nō nāli aut q̄n exit a ſuo loco nāli ab aliq̄ abſtrahēte nō indiget ad h̄ ut recipiaŧ i actū motore extriſeco eētial'r cū ſit i pō accn̄tali. ⁊ . d. q illō qō moueŧ i rei ṽitate ⁊ eētial'r h̄. motu ē mā ex q̄ gn̄aŧ corpꝰ ſimplex. ṽ. g. aer q ē i pō ignis ē illō qō moueŧ i ṽitate ⁊ eētial'r ad ſupiꝰ q̄n ſit ignis. ¶ Ex his dict̄ꝭ apparet q̄liŧ gn̄ans dat foꝛmā ⁊ oīa accn̄tia ɔ̄ntia foꝛmā cuiuſmodi eſt motꝰ. qō eſt itelligēdū q̄n aliqd trāſmutaŧ motu gn̄atiōis ⁊ trāſmutatiōe ſucceſſiua. q: tc̄ gn̄ans dat motū ⁊ oīa accn̄tia q̄ iſūt ei ex q̄ illō gn̄aŧ tpe gn̄atiōis: ut q̄n tranſmutaŧ aer ab igne ul' a corpe celeſti ⁊ moueŧ ſurſuȝ ita q ab eo dꝫ fieri ignis. tc̄ gn̄ans ignē ex aere. ſ. ignis ul' corpus celeſte gn̄ans dat aeri ſic moto ad ſupiꝰ motū ⁊ alia accn̄tia q̄ acq̄runŧ aeri i tpe gn̄atiōis: tn̄ motꝰ ⁊ alia accn̄tia q̄ iſūt rei poſt cōpletā eiꝰ gn̄atiōnē nō danŧ nec acq̄runŧ a gn̄ante illā rē: ut pꝫ de accn̄tibꝰ q̄ iſūt mihi tc̄ de nouo. nō eni mihi danŧ ab eo q gn̄auit me. q: ipe moꝛtuꝰ ē: ſȝ iſūt mihi ab eo qui gn̄at illa de nouo i me. ⁊ ita motꝰ ad ſupiꝰ ignis iā gn̄ati ex̄ locū ſuū nō eſt a gn̄ante igneȝ nec hēt ille motꝰ motorē eētialē. ſȝ tm̄ accn̄talē. ⁊ iſte eſt ipſemet ignis ul' remouēſ ꝓhibēſ. Un̄ breuiŧ q̄n corpꝰ ſimpˣ moueŧ de pō eētiali ad actū tūc gn̄ans dat motū ⁊ oīa accn̄tia q̄ acq̄runŧ ei qō trāſmutaŧ tpe trāſmutatiōis. ſȝ q̄n corpꝰ ſimpˣ moueŧ de pō accn̄tali tūc gn̄ans illō corpꝰ ſimpˣ nō dat illi corpi motū. q: poſſe ē q gn̄ans ſit coꝛruptū. ⁊ illō qō nō eſt nō dat motū. q: de rōne mouent̄ꝭ eſt q ſit in actu. ¶ Notāᵐ eſt āt q ɔᵗᵒʳ. d. h̄. q illō qō moueŧ eētial'r ſurſū nō ē ignis. ſȝ aer ex q̄ gn̄aŧ ignis. ⁊ ignis moueŧ ſurſū accn̄tal'r ⁊ p violētiā. circa qō pt dubitari q: pħs. d. expſſe q ignis moueŧ nāliŧ ſurſū ⁊ violēter deoꝛſū. ⁊ t̄ra moueŧ nāliŧ deoꝛſū ⁊ violēter ſurſū. Sȝ qō moueŧ nāliŧ moueŧ eētial'r. ⁊ qō moueŧ violēter moueŧ accn̄tal'r. ḡ ignis mouetur eētial'r ſurſū ⁊ nō violēter. cuiꝰ oppᵐ. d. ɔᵗᵒʳ.

Dicēdū ē ḡ q aliqd moueri eētial'r: pt itelligi dupl'r. vꝫ. ul' q: ex ꝑncipijs itriſecis. ⁊ ſȝ q hꝰ hēt iclinationē ad taleȝ motū. ⁊ ſic moueŧ ignis eētial'r ſurſū ⁊ t̄ra deoꝛſuȝ. Alioᵒ dꝛ aliqd moueri eētial'r q: moueŧ de pō eētiali ad actū. ⁊ ad foꝛmā q̄ eſt p̄nᵐ opatiōis. ⁊ illoᵒ moueŧ t̄ra ul' aer eētial'r ſurſū q̄n trāſmutaŧ ad foꝛmā ignis. Et eodē mō aliqd moueri violēter ɔtigit dupl'r. vꝫ. aut q: moueŧ ɔ̄ ꝓpriā iclinationē. ⁊ ſic terra moueŧ violēter ſurſum. Alioᵒ dꝛ aliqd violēter moueri. q: impediŧ p aliqō extrinſecū a termino motꝰ. ⁊ ſic terra exiſtēs ſurſū dꝛ moueri violenter deoꝛſū. q: impediŧ a loco deoꝛſum per mediū ſibi reſiſtens.

¶ Et tn̄ q̄riŧ h̄: q̄re i ipoꝝ locū moueŋ grauia ⁊ leuia. Cā aūt ē: q: apta nata ſūt ubi eē: ⁊ h̄ ex graui ⁊ leui eē h̄ q̄dē eo q ſurſū. illud aūt eo q deoꝛſum determinatuȝ.

¶ Hec ē 2ᵃ ps 2ᵉ ptiᶜˡᵉ 3ᵉ ptiſ p̄nˡⁱᵒ huiꝰ ca. i q̄ pħs ſoluit illaȝ q̄ōnē. ſ. q̄re gr̄uia ⁊ leuia moueŋ nāliŧ ad ſua loca. hec q̄ō ſoluiŧ p h̄: q: iſta ē cā. ſ. q: ſŧ nata nāl'r eē i locis ſuis. h̄ eni ē eē gr̄uis ⁊ leuis. ſ. eē i locis ꝓprijs h̄ ē hēre aptitudinē ⁊ iclinationē ad loca ꝓpa. ⁊ iō hec q̄ō nō ē rōnalis. q: q̄rere q̄re gr̄uia ⁊ leuia moueŋ ad ſua loca nālia nō ē aliō q̄ꝫ q̄rē q̄re gr̄ue ē gr̄ue. aut q̄re leue ē leue. qō nihil ē q̄rē. q: hoꝝ nō ē altera cā. ⁊ ɔᵗᵒʳ. d. h̄ q gr̄uia ⁊ leuia nata ſŧ ut ſint i ꝓprijs locis. ſ. q: eē eoꝝ nō cōpleŧ nō eēndo i alijs locis ſic cōpleŧ p alia accn̄tia ꝓpa ɔ̄ntia ſbaȝ vniuſcuiuſqꝫ eoꝝ. ¶ Itē. d. ɔᵗᵒʳ q eētia gr̄uis ⁊ leuis facit ut gr̄ue ſubiceŧ iferiꝰ: ⁊ leue ſupiꝰ. ⁊ hec dubitatio collocaŧ i diffōne gr̄uis ⁊ leuis. aut ē actio intētiōis q̄ collocaŧ i diffōnibꝰ coꝝ. Leue eni ⁊ gr̄ue diffiniunŧ p hāc actionē. ⁊ h̄ ōclabiŧ i li. de celo ⁊ mūdo. h̄ ɔᵗᵒʳ. ¶ Notādū q eē accn̄tale gr̄uis ⁊ leuis cōpleŧ p eē ſupiꝰ ⁊ iferiꝰ. ſȝ nō eē eētiale: q: gr̄ue ⁊ leue diffiniunŧ p eē ſurſū ⁊ eē deoꝛſū h̄ ē p aptitudinē ad eē ſurſū ul' ōoꝛſū ul' actionē eoꝝ q̄ ē moueri ut nāliŧ ſŧ nata moueri ſurſū ul' ōoꝛſū. ſȝ hec diffinitio nō ē niſi q̄ ad nos q: daŧ per poſteriora.

¶ Pō aūt ē leue ⁊ gr̄ue ml'tipl'r ſic dictū ē. Cū eni ſit aer ē pō q̄dā nō eſt leue. ⁊ cuȝ aer adhuc ē i pō. Cōtigit eni ipedimētuȝ nō ſurſū eē. h̄ ſi auferaŧ ipedimētū agit: ⁊ ſp ſurſū fit. ſil'r aūt ⁊ q̄le ad actū eſſe immutat. Moꝛ eni ɔſiderat ſciēs: niſi aliqd ꝓhibeat: ſuſtinēs āt ⁊ ꝓhibēs ⁊ mouēs ē: ſic mouet: ē āt ſic nō: ut eſt colūnas diuellēs aut lapidē remouēſ: aut a vaſe aquā. ſȝ accidēs eniȝ mouet. ſic repcuſſa ſpera nō a pariete mota eſt: ſed a ꝓijciente.

¶ Hec ē 3ᵃ ps 2ᵉ ptiᶜˡᵉ 3ᵉ ptiſ p̄nˡⁱᵒ huiꝰ ca. i q̄ pħs facit memorationē de p̄dict̄ꝭ. d. q pō dꝛ ml'tipl'r ſic p̄us dcm̄ eſt. ⁊ illō qō mouet gr̄ue aut leue ad locū ſuū q̄n moueŧ de pō eētiali ē ipꝫ gn̄anſ gr̄ue aut leue. ⁊ illud qō mouet illa ad loca ſua q̄n moueŧ de pō accn̄tali ad actū ē remouēs ꝓhibēs qō eſt mouēs p accn̄s ⁊ nō ē mouēs eēnal'r. ⁊ dat exᵐ. ut ſi aliq̄s auferat colūnā ſuſtētātē pontē ⁊ pōs moueaŧ deoꝛſū. diuellens colūnā eſt mouēs p accn̄s. ſil'r q aufert lapidē ſup utrē iflatū diciŧ mouē utreȝ per accn̄s. ⁊ q ꝓijcit pilaȝ ad parietē ⁊ pila reflectatur

a pariete nō dꝛ q pies mouet per ſe illaȝ p ſe motu reflexo. ſed per accn̄s ⁊ manus mouet per ſe.

¶ Nō quidē igiŧ nihil hoꝝ mouet ſeipſum manifeſtū eſt: ſed motus habet principiū nō mouendi neqꝫ faciendi ſed patiēdi.

¶ Hic pħs epilogat. d. q māifeſtū ē ex p̄dict̄ꝭ q nullū corpꝰ ſimpˣ mouet ſe. ſȝ coꝛpa ſimplicia q̄n moueŋ ad loca ꝓpꝛia hn̄t in ſeipſis p̄nᵐ patiēdi hoc ē p̄nᵐ paſſiuū ſeu recipiēdi ab alijs motū ſȝ nō hn̄t i ſeipſis p̄nᵐ mouēdi neqꝫ faciēdi hoc eſt nō hn̄t i ſe p̄nᵐ actiuū per ſe ſuoꝝ motuū. qō itelligo q̄n moueŧ ꝑncipaliter: de potētia eſſentiali ad actum.

¶ Si igiŧ oīa q̄ moueŧ a nā moueŋ aut ex̄ nāȝ ⁊ violētia ⁊ q̄ vi. ⁊ ex̄ nāȝ oīa a q̄dā ⁊ ab alio. Eoꝝ aūt q̄ nā. iteꝝ q̄cūqꝫ a ſeipſis moueŧ ab aliq̄ moueŧ ⁊ q̄ nō a ſeipſis ut leuia ⁊ grauia. aut eni a gn̄ante ⁊ faciēte leue ⁊ gr̄ue: aut ab ipediētia ⁊ ꝓhibētia ſoluēte. oīa ḡ q̄ moueŧ ab aliq̄ mouebūŧ.

¶ Hec ē 4ᵃ ps 2ᵉ pticule 3ᵉ ptis p̄nˡⁱᵒ huiꝰ ca. i q̄ pħus ɔcludit ɔ̄nē ꝑncipal'r intētā i hoc capl'o q̄ ē illa. q oē qō moueŧ: moueŧ ab alio. ⁊ hec ē 14ᵃ ɔ̄ de anne xis: q̄ ꝓbaŧ ex p̄cedētibꝰ ſic. Oē qō moueŧ aut nāliter aut ex̄ nām ⁊ p violentiā moueŧ ab alio. ſȝ oē qō moueŧ: aut moueŧ nāliŧ aut violēter ⁊ ex̄ nām ⁊ p violētiā. ḡ oē qō moueŧ : moueŧ ab alio. mioꝛ pꝫ de ſe ⁊ maioꝛ decl'aŧ. nā de his q̄ moueŧ ex̄ nāȝ ⁊ p violētiā māifeſtū ē q moueŋ ab alio: q: māifeſtū ē q moueŋ a motore extriſeco. ⁊ p ɔ̄ns moueŋ ab alio. Sil'r oē qō moueŧ nāliŧ aut ē aiatuȝ aut inaiatū cuiuſmodi ſŧ grauia ⁊ leuia. ⁊ de aiat̄ꝭ q̄ moueŋ nāliŧ ut ſŧ aialia. māifeſtū ē q moueŋ ab alio. ⁊ nō a p̄nᵒ extriſeco: ſȝ itriſeco. Sil'r de inaiatis ut de gr̄uibꝰ ⁊ leuibꝰ ē nūc decl'atū q mouētur ab alio. q: aut moueŋ a gn̄ante aut a remouēte ꝓhibēs. ḡ oē qō mouetur ab alio moueŧ. q̄m oē qō moueŧ ul' moueŧ a p̄nᵒ itrinſeco ul' extriſeco. ⁊ oē qō moueŧ a p̄nᵒ extriſeco ul' itriſeco moueŧ ab alio. ḡ. vn̄ ɔᵗᵒʳ foꝛmat illā rōneȝ ſic. Oē qō moueŧ aut moueŧ nāliŧ aut violēter. ⁊ illa q̄ moueŋ nāliter: aut moueŋ a p̄nᵒ itriſeco ut hn̄tia aias ut aialia: aut moueŋ a p̄nᵒ extrinſeco ut gr̄uia ⁊ leuia. ⁊ de hiſ ē ōcl'atū q moueŋ ab alio. ḡ oē qō moueŧ moueŧ ab alio: ⁊ ɔᵗᵒʳ. d. h̄ q coꝛpora ſimplicia nō moueŋ ex ſe niſi p accn̄s. qō itelligo ſic. q coꝛpa ſimplicia non moueŋ ex ſe niſi de pō accn̄tali ad actū. ⁊ iteꝝ dic̄ ɔᵗᵒʳ h̄ q themiſtiꝰ dimiſit h̄ decl'atiōnē p quā decl'auit i 7ᵒ huiꝰ q oē qō moueŧ: moueŧ ab alio. ⁊ ɔtēt ē decl'atiōe poſita h̄. ⁊ opinatꝰ ē illā decl'atiōnē eē magis certā q̄ꝫ p̄ᵃˢ q̄. ſ. poſita ē i 7ᵒ. q: illa decl'atio exiſtiaŧ eē iductio. Sȝ ɔᵗᵒʳ dic̄ ɔ̄ themiſtiū: q iductio nō ſuffic̄ i h̄ maxīe apō ponētes q aliq̄s mouet ſe ſic plato poſuit. ⁊ . d. ɔᵗᵒʳ q p hāc ōcl'atiōnē vult pħs diſſoluē q̄ōnē de ſimplicibꝰ. nā illa appent moueri ex ſe cū fuerit ex̄ loca ſua nālia. ⁊ ipe h̄ ōcl'at q moueŋ ab extriſeco ⁊ q nō moueŋ ex ſe niſi p accn̄s. Un̄ pħs hic diſſoluit q̄ōnē inducētē de coꝛpibꝰ ſimplicibꝰ quā nō diſſoluit i 7ᵒ huiꝰ. ⁊ ſic iſta ꝓpō. ſ. oē qō mouetur: moueŧ ab alio. ē decl'ata h̄ pfecte: cū q̄ō q̄ accidit i ea ex coꝛpibꝰ gr̄uibꝰ ⁊ leuibꝰ ſit diſſoluta: ⁊ demr̄ano fcā ſit de ipa i p̄nᵒ ſeptimi. hec ɔᵗᵒʳ. ¶ Un̄ nec

demr̄atio fcā ibi fuit ſufficiēs. cū ibi nō ſit decl'atū a q̄ gr̄uia ⁊ leuia moueāŧ nāliŧ. nec q̄ō de gr̄uibꝰ ⁊ leuibꝰ erat diſſoluta. ſȝ eiꝰ decl'atio cū diſſol'one q̄ōnis de gr̄uibꝰ ⁊ leuibꝰ i hoc 8ᵒ. ſ. i toto iſto capl'o ſufficit ad declarandū q oē qō moueŧ: moueŧ ab alio. ¶ Sȝ circa hoc capl'm dubitaŧ. Utrū gr̄uia ⁊ leuia moueāt ſe ad ſua loca ⁊ ꝓbaŧ q nō p auc̄teȝ pħi in toto iſto capl'o dicent̄ꝭ q gr̄ue ⁊ leue nō habēt in ſe p̄nᵐ ſui motꝰ faciēdi ſȝ patiēdi: gr̄ue ḡ ⁊ leue ſolū hn̄t p̄nᵐ paſſiuū ſuoꝝ motuū. ḡ nō mouēt ſe ad ſua loca. ¶ Iteȝ pōt argui per rationes pħi ſupius poſitas q̄ ſŧ 4ᵒʳ. p q h̄ ē ꝓpꝛiū aialiū. ſ. mouere ſe. ḡ nihil mouet ſe niſi aial. ¶ Scđa rō eſt. Illō qō nō pōt q̄eſcē ex ſe: ḡ nō mouet ſe. ¶ Tertia rō ē. illō qō mouet ſe pōt mouē ſe ſȝ oēs dīāȝ pōnis. ſȝ gr̄uia ⁊ leuia nō pn̄t mouē ſe ad oēs dīās pōnis. ḡ. nō mouent ſe. ¶ 4ᵃ rō. nullū ɔtinuū h̄ eſt nullū vniforme i oībꝰ ſuis ptibꝰ mouet ſe: ſȝ gr̄uia ⁊ leuia ſŧ ɔtina ⁊ vniformia i oībꝰ ſuiſ ptibꝰ. ḡ. ¶ Lō firmaŧ p hoc. q: oē qō mouet ſe diuiŧ i duas pteſ. q̄rū vna ē mouēs ⁊ alia mota: ſȝ gr̄ue ⁊ leue nō ſic diuidunŧ niſi i māȝ ⁊ foꝛmā q̄ꝝ vna nō mouet aliā: mā eni nec moueŧ nec mouet cū ſit ens i pō. ſȝ tam mouēs q̄ꝫ motū dꝫ eē i actu. ḡ. ¶ Itē oē qō mouetur: moueŧ ab aliq̄: ita q motū diſtiguiŧ a mouente: ſȝ nec gr̄ue nec leue diſtiguiŧ a ſe. ḡ. ¶ Itē ſi mouerēt ſe: ſemp mouerēt ſe. ɔ̄ns eſt fl'ꝫ. igiŧ ⁊ añs: ⁊ cōſequētia pꝫ: q: poſita cā ſufficiēti motus neceſſe ē poni motū. ¶ Itē in oī motu moᵇˡᵉ reſiſtit motori ut uoluit pħs ⁊ ɔᵗᵒʳ 4ᵒ huiꝰ capl'o de uacuo. ſȝ nec graue nec leue reſiſtit ſibiipſi. ḡ. ¶ Itē mouēs ē in actu ⁊ motū i pō. ſȝ idē reſpcū eiuſdē nō eſt ſil' in actu ⁊ in pō. ḡ. ¶ Ad oppᵐ arguiŧ. gr̄ue ⁊ leue q̄n moueŋ ad ſua loca aut moueŋ a gn̄ante. aut a remouēte ꝓhibēs. aut a ſeipſis. nō a gn̄ante nec a remouēte ꝓhibēs. ḡ moueŋ a ſeipſis. maioꝛ pꝫ p ſufficiētē diſionē: mioꝛ aūt decl'aŧ q̄tū ad utrāqꝫ. nō eni moueŋ a gn̄ante. q: mouēs ⁊ motū ſŧ ſil'. ſed gn̄ans nō ē ſil' cū gr̄ui q̄n gr̄ue ōſcēdit. nā coꝛrupto gn̄ante adhuc gr̄ue deſcēdit. ſi igiŧ gr̄ue moueret a gn̄ante ſequiŧ q illō qō nō ē moueret. qō ē fl'm. q̄m oē mouēs ē i actu. ¶ Itē poſito q gr̄ue fuiſſet ab eterno nec hūiſſet gn̄anſ adhuc deſcēdēt nāliŧ: ⁊ certū ē q nūc nō moueret a gn̄ante cū nūq̄ꝫ habuerit gn̄ans nec moueret a remouēte ꝓhibēs pp eādē rōnē. q: q̄eſcēte ul' coꝛrupto eo qō mouebat ꝓhibēs adhuc deſcēdēt nāliŧ. ḡ opꝫ dare aliū motorē q̄ꝫ remouēs ꝓhibēs ⁊ illō erit graue ⁊ leue. ¶ Itē ſi gr̄ue ⁊ leue nō moueaŋ a ſeipſis tūc p̄nᵐ motꝰ eoꝝ eēt ex̄: ⁊ p ɔ̄ns motꝰ eoꝝ nō eēt nāliſ cū nā ſit p̄nᵐ motꝰ eiꝰ i q̄ ē. ¶ Ad q̄ōnē igiŧ eſt dicēdū q q: motꝰ ē exitꝰ de pō ad actū iō opꝫ diſtiguē de pō ut videaŧ de q̄ pō aliqd poſſet educē ſe ⁊ de q̄ nō ſȝ q diſtiguit hic pħs. Diſtinctio ḡ potētie tal' ē. q q̄dā ē pō eētial' ⁊ q̄dā ē pō accn̄tal'. ṽ. g. puer an̄q̄ꝫ hēat hitū ſcie ē i pō ad ɔſiderādū ſȝ ſciaȝ. ⁊ hn̄s hitū ſcie nō ɔſiderās ē i pō ad cōſiderādū. ſȝ diuerſimode. q: puer an̄ hitū ſcie acq̄ſitū ē i pō eētiali ad cōſiderādū. ⁊ hn̄s habitū ſcie nō cōſiderās eſt in pō accn̄tali ad ɔſiderādū: potētia aūt eſſentialis eſt potētia ad foꝛmā que eſt p̄nᵐ operatiōis. ſed potētia accn̄talis eſt potētia hn̄tiſ foꝛmā ad opationē ſm foꝛmā. ⁊ ſm intētionē pħi hic. aliqd pōt educē ſeipm̄ de pō accn̄tali ad actū. ſed nihil pōt educere ſeipm̄ de pō eētiali ad actū. puer

eni nõ hñs hitũ ſcie ad hoc ꝙ acqrat hitũ ſcie idiget doctore extriſeco. ſꝫ hñs hitũ ſcie nõ ꝯſiderãs poterit cõſiderare cũ uoluerit remoto ꝓhibẽte. ¶ Scðꝫ ḡ iſtð dicẽdũ ẽ ad qõnẽ ꝙ grauia ⁊ leuia qñ mouent̃ de põ ẽẽntiali ad actũ mouẽt̃ a gñante q: dũ res ẽ i gñari gñans dat rei q̃ ẽ i gñari dũ ẽ i gñari oĩa accñtia q̃ iſũt ei dũ ẽ in gñari. v.g. cũ t̃ra eleuat̃ ſurſũ ut ex ea gñet̃ ignis gñans ignẽ ex t̃ra dat t̃re leuitateꝫ ⁊ motũ localẽ ſurſũ. ⁊ ſic de alijs accñtib⁹ q̃ acqrunt̃ t̃re dũ t̃ra trãſmutat̃ i ignẽ. Uerũtñ de h⁹ motu ḡuiũ ⁊ leuiũ qñ trãſmutant̃ de põ ẽẽntiali ad actũ nõ vĩ ẽẽ difficultas. ſꝫ tota difficultas de motu ḡuiũ ⁊ leuiũ vĩ ẽẽ de motore ḡuiũ ⁊ leuiũ qñ ſr̃ ex̃ loca ſua nãlia. ut qñ gñant̃ i locis ex̃neis aut ex̃hunt̃ a locis ꝓprijs. tc̃ eni ẽ dubiuꝫ a q̃ mouent̃: ⁊ ẽt ſi iueniant̃ ab aliq̃ auctore ꝙ tũc mouent̃ a gñante. opꝫ ꝙ ſic itelligat̃ ꝙ q: ex ſe nõ hñt forãs ſuaſ p q̃s mouẽt. ſꝫ hñt illaſ a gñante iõ dr̃r moueri a gñante ⁊ ei⁹ itellect⁹ eſt ꝙ mouent̃ a ſuis forĩs q̃s hũerũt a gñante ⁊ ita tc̃ mouent̃ a gñante tãq̃ꝫ a motore remoto. De ṽtute tñ ṽmõis nõ ẽ ꝯcedẽdũ ꝙ tc̃ mouent̃ a gñante: itellect⁹ tñ auctoriſ h̃ dicentꝫ ẽ uer⁹. ¶ Ad illð ḡ dubiũ. ſ. a q̃ mouent̃ ḡuia ⁊ leuia qñ gñant̃ i locis ex̃neis aut qñ abſtrahunt̃ a locis ꝓprijs cũ ṽꝫ ṽitatẽ nõ moueãt̃ a gñante: cũ poſ̃e ſit ꝙ tũc gñans ſit corruptũ. Dicẽdũ ut mihi vĩ ꝙ mouent̃ a ſuis ḡuitatib⁹ ⁊ leuitatib⁹ ita ꝙ ḡue nũc exñs ſurſũ ſi nõ ipediat̃ mouebit̃ p ſe a ſua ḡuitate deorſũ ⁊ leue a ſua leuitate ſurſũ. Nec dꝫ illð ẽẽ dubiũ alicui. qð ꝓbo p rõneſ ⁊ auc̃tes. p̃ p rõnes. Pria rõ ẽ tal̃. Illð ẽ cã p ſe alicui⁹ mot⁹ q̃ poſito q̃cũq̃ꝫ alio circũſcripto i rõne mouentꝫ põit mot⁹: ⁊ q̃ amoto remouet̃ mot⁹ ut pꝫ ex p̃ poſteriorũ. ⁊ ex libris p̃dictor. vñ pħs i p̃dictis i capl̃o de relatiõe. dic̃ ꝙ illð ẽ p ſe p̃m relatiuũ alicui⁹ qñ refert̃ ad ipꝫ ipo ſolo poſito: ſꝫ q̃libet alio circũſcripto. ⁊ 4° pħr̃ dic̃ pħs ꝙ corp⁹ de gñe q̃ꝫtitatꝫ p ſe fac̃ diſtare: q: circũſcripto a corpe cubo q̃cũq̃ꝫ alio. ſ. calido frigido hũido ſicco. ⁊ ſic de alijs h̃ ſolo remanẽte ꝙ ſit corp⁹ cubũ adhuc fac̃ diſtare. iõ corp⁹ de gñe q̃ꝫtitatꝫ p ſe fac̃ diſtare: ſꝫ poſita ḡuitate i cõpe q̃cũq̃ꝫ alio circũſcripto i rõne mouentꝫ amotꝫ ipedimentꝫ põit̃ mot⁹ deorſũ. ⁊ illa amota amouet̃ mot⁹ deorſũ. ḡ ḡuitas ẽ p ſe cã mot⁹ deorſũ. maior pꝫ ⁊ minor ꝓbat̃ qm̃ amota q̃cũq̃ꝫ forã ſbali poſita ſola ḡuitate hñs ḡuitatẽ mouet̃ deorſũ ſi nõ adſit ipedimẽtũ ut pꝫ de ſe. ⁊ h̃ tenet fides nr̃a q̃ põit ꝙ i hoſtia ꝯſecrata nõ mãet forã ſbalis panis q̃ ẽ p̃m mot⁹. ⁊ tñ mãifeſtũ ẽ ꝙ hoſtia ꝯſecrata exñs ſurſũ derelicta ꝓp̃ie nãe deſcẽdet. qð nõ ẽ niſi ꝓp ḡuitatẽ. ¶ Et ſi dicat̃ ꝙ ḡuitas ẽ forã ſbalis t̃re ſic ꝯtor vĩ dicẽ 2° de aĩa. ḡ. ¶ Dicat̃ ꝙ ſi ḡuitaſ dicat̃ forã ſbalis h̃ ẽ eq̃uoce. q: mãifeſtũ ẽ ꝙ aliq̃ ḡuitas eſt forã accñtal̃. ⁊ de ḡuitate q̃ ẽ forã accñtalis loquor: ponẽdo ꝙ ḡuitas q̃ ẽ p ſe forã accñtal̃ ẽ p ſe p̃m mot⁹ deorſũ. ſi ṽo ḡuitas ſit eq̃uoce ad formã ſbaleꝫ ⁊ ad formã accñtalẽ nõ curo. ꝙ ãt ſit aliq̃ forã accñtalis q̃ ẽ ḡuitas ꝓbat̃. q: mãifeſtũ ẽ ꝙ i mixtis ḡuitas ẽ forã accñtal̃. ſꝫ ipoſ̃e ẽ ꝙ illð qð eſt accñs in vno ſit ſba i alio: q: qð ṽe ẽ nulli accidit. ḡ in corpe ſimplici ut i t̃ra nõ ẽ aliq̃ ḡuitas niſi forã accñtal̃. ¶ Itẽ nulla forã ſbalis ẽ p ſe ſẽſibil̃. ſꝫ ḡuitas eſt p ſe ſẽſibil̃ a ſenſu tact⁹ cũ ſit p ſe tãgibile ut pꝫ 2° de aĩa. ⁊ ex iſto 8°. ¶ 2° ꝓbat̃ ꝯ p̃nus. ſ. ꝙ ḡuitas ẽ p ſe mouẽs i motu ḡuis deorſũ. ⁊ h̃ ſic. Illð idẽ qð ẽ p ſe p̃m q̃eſcẽdi nãlit̃ i aliq̃ loco ẽ p̃m p ſe mouendi nãlit̃ ad eũdẽ locũ. qm̃ eadẽ nã ẽ p̃m mouẽdi ⁊ q̃eſcẽdi ut pꝫ ex diffõne nãe. Nã eni ẽ p̃m mot⁹ ⁊ q̃etis ⁊c̃. ſꝫ ḡue p ḡuitatẽ ſuã p ſe q̃eſcit i loco ſuo nãli. ḡ. ꝓbat̃ mior ſic. p illð ḡue q̃eſcit i loco ſuo nãli p qð reſiſtit nitẽti amouẽ ipꝫ a loco ſuo nãli ⁊c̃. qð pꝫ. q: augmẽtata ḡuitate augmẽtat̃ reſiſtentia. qð eni ẽ magis ḡue magiſ reſiſtit. h̃ ẽt pꝫ. q: ſi q̃rat̃ ab aliq̃ q nitit̃ leuare aliqð põdus. ⁊ nõ põt illð leuare. q̃re nõ p̃t leuare illð põdus. r̃ñdet. q: ẽ mlt̃ũ ḡue. ¶ 3° ꝓbat̃ ꝯ ſic. Ab eodẽ ẽ mot⁹ effectiue a q̃ eſt uelocitas mot⁹. ſꝫ uelocitas mot⁹ nãlis ḡuiũ ⁊ leuiũ ẽ a ḡuitate ⁊ leuitate. ḡ. mior ꝓbat̃ p h̃. q: augmẽtata ḡuitate ul̃ leuitate augmẽtat̃ uelocitas ul̃ grauitas mot⁹: ceteris pib⁹. qð eni ẽ magis graue ueloci⁹ mouet̃ deorſũ. ⁊ qð ẽ magis leue ueloci⁹ mouet̃ ſurſũ ceteris pib⁹. ¶ Itẽ p̃t ꝓbari p auc̃tes. p̃ p pħꝫ p̃ hui⁹ q. d. ꝙ ex raro ⁊ denſo oriunt̃ due ꝯtrarietates q̃ ſũt. graue ⁊ leue. duꝝ ⁊ molle. q̃rũ q̃litatũ due ſũt p̃na patiẽdi. ut duꝝ ⁊ molle. ⁊ due alie ſũt p̃na mouẽdi. ſ. graue ⁊ leue. Itẽ i h̃ 8°. d. pħs ꝙ ex ḡui fit leue ⁊ qð ẽ iã leue opabit̃ mox niſi aliqd ꝓhibeat. ⁊ ex h̃ pꝫ ꝙ leue ṽꝫ ꝙ leue: h̃ ẽ p leuitatẽ ſuam opat̃ ⁊ efficit motuꝫ ſurſũ. Itẽ pħs 2° de celo. ubi ꝓbat ꝙ t̃ra eſt ſpice figure: d. ꝙ grauitas maior ꝓpellit grauitatẽ miorẽ. ſꝫ illð qð ꝓpellit aliqd deorſũ mouet deorſũ. ⁊ p ꝯñs grauitas ẽ p̃m mouẽdi deorſũ. ⁊ p ꝯñs grauitas ẽ p̃m ſeu q̃litaſ actiua motiua ṽm locũ. vñ ſi modicũ leue ẽẽt alligatũ corpi ualde ḡui mãifeſtũ ẽ ꝙ illð corp⁹ graue p ſuam grauitatẽ mouẽt leue deorſũ. ⁊ p illð p qð leue moueret̃ deorſũ p illud idẽ moueret̃ graue deorſũ. Et ſi. d. ꝙ pħs. d. ꝙ graue ⁊ leue nõ hẽt p̃m mouẽdi neq̃ꝫ faciẽdi. ſꝫ patiẽdi. ⁊ ꝯtor vult ꝙ nulla q̃litas ẽ p̃m mouẽdi corp⁹ ſimpx ſurſũ ul̃ deorſuꝫ. Dicẽdũ ꝙ grauia ⁊ leuia nõ habent p̃m mouẽdi aut faciẽdi aliqd de põ ẽẽntiali ad actũ. ⁊ h̃ itelligit pħs. p̃t tñ aliqd moueri de põ accñtali ad actũ. ⁊ ad illð q ð. d. ꝯtor ꝙ nl̃la q̃litas mouet graue uel leue ⁊c̃. Dicẽdũ ꝙ itelligit ꝙ nulla q̃litas alt̃atiua mouet graue ul̃ leue localr̃. ⁊ h̃ ẽ ueꝝ. vñ grauitaſ ⁊ leuitas nõ ſũt q̃litates alteratiue: ſꝫ tñ q̃litates motie ṽꝫ locũ ſic̃ caliditas ⁊ frigiditas ſr̃ q̃litates alteratiue. vĩ tñ q̃buſdã ꝙ grauitas ⁊ leuitaſ nõ ſr̃ q̃litates ſẽſibiles. q: ſi ẽẽnt ſẽſibiles h̃ nõ poſſet ẽẽ niſi a ſẽſu tact⁹. ſꝫ nõ ſr̃ ſẽſibiles a tactu. qð ꝓbat̃ p hoc: q: tact⁹ hñ diſpoſit⁹ p̃t ꝑcipe oẽꝫ q̃litatẽ tãgibilẽ ſibi ſufficiẽter approxiatã. ſed tact⁹ nõ põt ꝑcipe grauitatẽ ſibi approximataꝫ. qð pꝫ. q: ſi aliqs habẽſ tactũ optie diſpoſitũ põat manũ ſuã ſup aliqð corp⁹ graue: nõ p̃t ꝑcipe ei⁹ grauitatẽ. ut ſi aliqs ponat manũ ſuã ſup plũbũ. ⁊ nõ nitat̃ ad leuãdũ plũbũ nõ ꝑcipiet q̃ꝫ graue eſt illð plũbũ. ⁊ per ꝯñs nõ ꝑcipiet grauitatẽ plũbi. ⁊ tñ plumbũ ſeu grauitas plũbi eſt ſufficiẽter approximata ſenſui tact⁹. Ad iſtð. d. ꝙ grauitas ⁊ leuitas nõ imutãt ſenſũ tact⁹ niſi p motũ localẽ. ſ. dep̃mẽdo carnẽ q̃ ẽ mediũ in tãgẽdo. Et q̃eſcẽte ḡue uel leue tact⁹ nõ ꝑcipit ḡuitatẽ ul̃ leuitatẽ. Per h̃ igit̃ ad formã ẽ. d. ꝙ ſi ḡue q̃eſcat i t̃ra ⁊ aliqſ appõat manũ ſup ḡue ſic q̃eſcẽſ nõ ꝑcipiet ḡuitatẽ ei⁹. q: q̃ꝫuis ſenſus tact⁹ ⁊ ḡue ſint approxiata adiuicẽ. tñ nõ ſr̃ approxiata in illa diſpõne i q̃ vnũ ẽ natũ moueri ab alio: q: nõ ſr̃ approxiata i tali diſpõne i q̃ ḡue ẽ natũ dep̃mẽ carnẽ q̃ ẽ mediũ i tãgẽdo. Et ſi dicat̃ ꝙ aliqs p̃t dep̃mẽ

ṽſus deorſũ leue poſitũ ſup carnẽ. ⁊ p ꝯñs appebit tactui ꝙ illð ſit dep̃mẽs leue ul̃ ḡue. ⁊ p ꝯñs nõ ꝑcipiet p ſe ḡuitatẽ ⁊ leuitatẽ. Dicẽdũ ꝙ hec rõ hñ ꝯcludit ꝙ tact⁹ p̃t d̃cipi circa ḡuitatẽ ⁊ leuitatẽ. ſꝫ h̃ ẽ i miori p̃te. ſꝫ ex h̃ nõ ſeq̃t̃ ꝙ ḡuitas ⁊ leuitas nõ ſint p ſe ſẽſibilia a ſẽſu tact⁹. q: ſẽſuſ p̃t d̃cipi circa ꝓp̃iũ obꝫ i miori p̃te. ſꝫ nõ in maiori: ut dic̃ ꝯtor 2° de aĩa. vñ vĩ mihi ꝙ ḡuitas ⁊ leuitas ſint q̃litates. ⁊ ſi dicãt̃ forẽ ſbales. h̃ ẽ eq̃uoce. ꝙ ãt ḡuitas ⁊ leuitaſ ſint q̃litates pꝫ p pħũꝫ 2° de aĩa. q põit ꝙ ſr̃ q̃litates p ſe tãgibiles. idẽ ẽt pꝫ 7° hui⁹. ubi pħſ enũat q̃litates p ſe ſẽſibiles. ſ. q̃litates de 3a ſpẽ q̃litatꝫ. d. ſic ꝙ ſẽſibilia q̃b⁹ d̃ĩnt corpa abiuicẽ. ſ. q̃ ad nos ⁊ accñtalr̃ ſr̃ ut ḡuitas ⁊ leuitas. durities ⁊ mollities. ſon⁹ nõ ſon⁹. i. ſon⁹ d̃bil̃. albedo ⁊ nigredo. dulcedo ⁊ amaritudo ⁊c̃. ⁊ ita pꝫ p pħꝫ ꝙ ḡuitas ⁊ leuitas ſũt p ſe ſenſibilia. ſic̃ albedo ⁊ nigredo. dulcedo ⁊ amaritudo. ſic igr̃ dcm̃ ẽ ꝙ ḡue ⁊ leue qñ mouent̃ de põ ẽẽntiali ad actũ ꝙ tc̃ mouerẽtur a gñante ul̃ corrũpẽte ea. ſꝫ qñ mouent̃ de põ accñtali ad actũ: ut qñ ſũt ex̃ loca ſua nãlia ⁊ nõ remanet aliqð ꝓhibẽs: tc̃ mouent̃ a ſuis forĩs accñtalib⁹ q̃ ſr̃ ḡuitas ⁊ leuitas. Et ſi q̃rat̃ utrũ moueant̃ a ſeipis ul̃ ab alijs. dicẽdũ ꝙ mouent̃ a ſeipſis ſic ꝙ mouent̃ a p̃no itriſeco. mouent̃ tñ ab alijs. ſ. a ſuiſ q̃litatib⁹. q: oẽ qð mouet̃: mouet̃ ab alio. Per iã dcã p̃t patẽ r̃ñſio ad oẽs rõnes i ꝯriũ. ⁊ p̃ ad p̃am cũ dĩ ꝙ ḡue ⁊ leue nõ hñt i ſe p̃m faciẽdi. dicẽdũ ꝙ nõ hñt p̃m faciẽdi ſeu mouẽdi aliqd de põ ẽẽntiali ad actũ: q: põ ẽẽntial̃ nõ reducit̃ i actũ niſi p alterationẽ. ⁊ ḡuitas ⁊ leuitas nõ ſũt p̃na actiua alterationis. ſũt tñ p̃na motiua actiua mot⁹ local̃. Uñ ḡue ⁊ leue reſpcũ mot⁹. Ul̃ dicat̃ ꝙ ḡuia ⁊ leuia nõ mouẽt ſe motu vniuoco q: p̃m actiuũ mot⁹ nõ eſt eiuſdẽ ſpẽi cũ t̃mio mot⁹. qm̃ ḡuitas ⁊ leuitas ſũt p̃na actiua mot⁹ ⁊ t̃min⁹ mot⁹ ẽ ubi. nc̃ ãt ḡuitas ⁊ leuitas nõ ſũt eiuſdẽ ſpẽi cũ ubi nec etiaꝫ eiuſdẽ gñis. ¶ Ad rõnes ãt pħi. d. ꝙ hñ ꝓbãt ꝙ ḡue ⁊ leue nõ mouẽt ſe ſurſũ ⁊ deorſũ ſic̃ aĩal mouet ſe motu progreſſiuo ita ꝙ vna ps nõ mouet aliam. ſꝫ mouẽt ſe ita ꝙ totũ mouet totũ. ¶ Ad alið cũ dĩ ꝙ mouẽs ẽ i actu ⁊c̃. d. ꝙ mouẽs ẽ i actu p formã ſuã. ſꝫ eſt i põ ãn actũ ad t̃minũ mot⁹ ⁊ illa nõ repugnãt. ¶ Ad alið cũ dĩ ꝙ oẽ qð mouet̃: mouet̃ ab alio. dicendũ ꝙ mouet̃ p̃ p̃mitate totalitatis qð mouet̃ ab alio. q: a ſua p̃te. vñ cõcedo ꝙ ḡuia ⁊ leuia mouent̃ ab alio tanq̃ꝫ a motore p̃tiali. q: mouent̃ p̃tialr̃ a ſuis p̃tib⁹. ¶ Ad alið cũ dĩ ꝙ ſi mouerent ſe ſp mouerẽt ſe. q: poſita cã ſufficiẽti ⁊c̃. dicẽdũ ꝙ poſita cã ſufficiẽti i vno gñe cãe tñ nõ ꝓp h̃ opꝫ effectũ poni. nc̃ ṽo ḡuia ⁊ leuia ſunt cãe ſufficiẽtes ſuoꝝ motuũ i vno gñe cãe: ut i gñe cãe efficientꝫ. ſꝫ nõ ſr̃ cãe ſufficiẽtes i oĩ gñe cãe. q: ad h̃ ut moueãt ſe reqrit̃ ꝙ ſint ex̃ locũ ſuũ ⁊ i me⁹ ꝯueniẽti ⁊ diſpoſito ad h̃ ꝙ p̃nt ſe mouẽ. ¶ Ad alið qñ dĩ ꝙ i oĩ motu mole reſiſtit motori. dicẽdũ ꝙ nõ ẽ ueꝝ qm̃ ſucceſſio nõ eſt ſolũ ex reſiſtẽtia molis ad motorẽ. ſꝫ ẽt aliqñ reſiſtẽtia medij ut i motu ḡuiũ ⁊ leuiũ ut pꝫ i iſto 8°. Opiones ãt diuerſe ſr̃ circa cãꝫ effectiuã mot⁹ el̃orũ. dicũt eni q̃dã ꝙ el̃a nũq̃ꝫ mouent̃ ex ſe. ſꝫ ſp ab extriſeco. ſ. a gñante ul̃ a remouẽte ꝓhibẽs. ⁊ hec vĩ ſnĩa Ari. i 8° hui⁹ i textu ꝯti. 13. uſq̃ꝫ ad textũ ꝯti 33. ⁊ ifra. ⁊ 4° de celo i textu ꝯti. 25. ⁊ ibi appõit 3m mẽbrũ. d. mouet ãt ꝙ a p̃no fec̃ ⁊ ipedimẽtũ remouẽs: aut vñ reſiliuit q̃ẽadmodũ dcm̃ ẽ i p̃mis ſermõib⁹ i q̃b⁹ d̃termiauim⁹ ꝙ nihil hoꝝ ſeipꝫ mouet ⁊ idẽ ſnĩauit p oĩa ꝯtor. ¶ Sꝫ ꝯ. Si el̃a ſp mouent̃ ab extriſeco cũ qðl̃ꝫ extriſecũ hẽat min⁹ dñiuꝫ ſup maiorẽ p̃tẽ el̃i q̃ꝫ ſup miorẽ ſeq̃t̃ ꝙ maior ps el̃i ſp tardi⁹ moueret̃. ¶ Itẽ i oĩ motu mouẽs ⁊ motũ ſr̃ ſil̃ ut pꝫ i 7° hui⁹ ⁊ ẽt 8° i ml̃tis locis. ⁊ 2° de aĩa in textu ꝯti. 74. ꝯ democritũ ponẽtẽ formicã poſſe videri i celo ſi totũ mem ẽẽt uacuũ. ſꝫ el̃a mouẽt poſt ſeꝑationẽ gñantꝫ ⁊ remouentꝫ ꝓhibẽs. ¶ Itẽ tc̃ forme nãles nõ hẽrent ꝓp̃as opatiões nec t̃ra magiſ deſcẽdẽt q̃ꝫ aſcẽdẽt niſi forã ſua ſic appeteret ⁊ moueret. nã remouẽs ꝓhibẽs ẽ idr̃ns ad faciẽdũ i el̃o mot⁹ ſurſũ ul̃ deorſũ. qm̃ p remotionẽ eiuſdẽ obſtaculi ꝓhibẽtis ſil̃ ignẽ ⁊ terrã ⁊ ignis aſcẽdit ⁊ t̃ra deſcẽdit ⁊ alr̃ nõ poſſet ꝓbari p̃ de celo ꝙ nũs motuũ ſimpliciũ ẽẽt ṽꝫ nũꝫ forãꝝ ſeu corpoꝝ ſimpliciũ. nec ꝙ oẽ mixtũ mouet̃ ad motuꝫ el̃i dñantꝫ in eo. nec nã ẽẽt p̃m mot⁹ ⁊ q̃etꝫ ⁊c̃. ¶ Itẽ p̃ de celo i textu ꝯti. 54. ſ. ubi ꝓbat̃ ifim nõ ẽẽ finitũ ſuppõit̃ corpora ḡuia ⁊ leuia moueri a ſuis ḡuitatib⁹ ⁊ leuitatib⁹. ⁊ 3° de celo ⁊ 4° ⁊ ml̃tis locis ſatꝫ idẽ ſuppõit̃ i textu. ⁊ ꝯto. Et ꝯtor 3° de celo ꝯto 28° exp̃ſſe põit. ⁊ ex itẽtiõe pħi ꝙ el̃a mouent̃ a ſua forã. ⁊ 4° de celo ꝯto 22° ⁊ 35°. ⁊ ſatꝫ ſepe hẽtur exp̃ſſe ꝙ el̃a mouẽtur a ſe ⁊ a p̃no itriſeco. ſũt igr̃ p̃ter h̃ tot rõnes ⁊ tot auc̃teſ ad idẽ ꝙ copia ipa nocet. ¶ Alia ẽ opio ꝙ el̃a mouẽt ſe p̃. ⁊ h̃ eodẽ mõ. ⁊ hec ẽ opio platoniſ ut pꝫ p auer. ſup 3° de celo. ꝯto 22°. ubi ipõit iſtã opionẽ platõi. ſꝫ hec opio p p̃na hui⁹ ſeptimi d̃ſtruitur euidẽter. ¶ Adhuc ẽt ẽ 3a opio. ꝙ. ſ. el̃a mouẽt ſe ⁊ ꝙ i eis ẽ idẽ mouẽs ⁊ motũ. ſꝫ nõ eodẽ mõ. ⁊ hec ẽ opio Auer. ut pꝫ ſup 3° de celo ꝯto 28°. ⁊ ſup 4° de celo ꝯto 22°. dic̃ ꝙ motor ⁊ motũ in ſimplicib⁹ ſũt idẽ ſbo ⁊ d̃ĩnt ṽꝫ modũ. ⁊ ſil̃r i aĩalib⁹ iuenit̃ q̃ cõponunt̃ ex corpe ⁊ aĩa. q: motor ⁊ motũ ſũt ẽẽntialr̃ relatiã nec̃e ẽ ut ſint duo ṽꝫ põm. q: motor ⁊ motũ i lapide ſũt idẽ ṽꝫ põꝫ. ⁊ duo ṽꝫ modũ nec̃e ẽ ut nõ ſint relatiã niſi accñtalr̃. ⁊ utroq̃ꝫ loco iã allegato dic̃ ꝙ demr̃atio Ari. 7° pħicor ꝙ oẽ motũ habet motorẽ itelligit ꝙ motor ⁊ motũ nõ ſũt idẽ eodẽ mõ ut plato dic̃. ſꝫ diuerſimode. ⁊ ſup 4° de celo ꝯto 22° p̃dcõ. d. h̃ exp̃ſſe. ⁊ ſbdit. ⁊ iõ poſuit ꝙ q̃cq̃d q̃eſcit p q̃etẽ alteri⁹ nec̃e eſt ut mot⁹ ei⁹ nõ ſit niſi ab altero. ⁊ nec̃e ẽ ut motor i eo d̃ĩat ẽẽntialr̃ ⁊ diffinitiue ⁊ moto lꝫ nõ d̃ĩat i ſbo. ⁊ ꝯñter ſup eodeꝫ 4° ꝯto 25. ſic dic̃. Graue ãt ⁊ leue totũ trãſmutat̃ a toto. ſꝫ ṽꝫ modũ q dict⁹ ẽ i 8° ⁊ q dicẽduſ ẽ h̃. ¶ Sꝫ ṽꝫ põneꝫ Ari. nõ ꝓbat̃ ꝙ oẽ qð mouet̃: mouet̃ ab alio realr̃ diſticto a moto: qð tñ nitit̃ ibi ꝓbare. ꝓbat eni ꝙ oẽ motuꝫ q̃eſcit ad q̃etẽ ſue p̃tis. ⁊ ex h̃ ſil̃r ꝓbat ꝙ oẽ qð mouet̃: mouet̃ ab alio diſtincto realr̃ ut vĩ. ¶ Itẽ tc̃ nihil ualẽt ꝓceſſuſ octaui ad ꝓbãdũ aliqd ẽẽ p̃m mouẽs imole. ¶ Itẽ nõ eſt viſil̃e platonẽ pħꝫ poſuiſſe idẽ ⁊ eodẽ mõ mouẽ ſe ſꝫ diuerſimode ẽẽ motorẽ ⁊ motũ. ḡ auerrois ꝯcordat cũ eo in errore. ¶ Itẽ totũ ḡue ⁊ leue nõ p̃ mouet qm̃ oĩs actio attribuit̃ p̃ forme. ⁊ q: p aliqd ſui. ſ. p mãꝫ cũ ſit tñ i põ nõ mouet. ḡ totũ nõ p̃ mouet ſe. q: ſi p̃ mouet ſe p̃ appetit locũ nãlẽ. ⁊ ſi p̃ mouet̃ p̃ reſiſtit ſibiip̃ſi. oĩs talis mot⁹ eſt rõne reſiſtẽtie. ergo eadẽ forma nũo ⁊ irrõnalis ſimplex hẽret p ſe ⁊ p̃ cõtrarios appetit⁹. ¶ Quarta opio vĩ ẽẽ opio auerrois ſup 3° de celo ꝯto 28°. ⁊ 4° de celo ꝯto 22° ubi ponit ꝙ elemẽta ẽẽntialr̃ mouẽt mediũ ⁊ mouẽt ſe. q: mouere ſe ſequit̃ ad motũ medij. ⁊ ponit

exᵐ de hoīe in naui q ēētialr̄ mouet nauē ⁊ mouet̄ ad motū nauiſ. Cōtrariū hui⁹ vī. ſi eni el'z mouet̄ tm̄ a medio el'i mot⁹ uel maior ps el'i tardius moueret ut ſupi⁹ ē argutū. Ad idē mediū nō mouet lapidē deſcēdētē motu pulſus uectiōis nec vtigis. ḡ nll'o mō mouet cū ſit motor extriſec⁹. ꝯñtia pꝫ ex 7° hui⁹ i textu ꝯᵗⁱ decimi. Forte dī q̄ mediū ſupi⁹ ⁊ circūſtās pellit lapidē deorſū. Cōtra. ponatur lapis i medio magis leui q̄ꝫ graui adhuc deſcēdēt ⁊ tm̄ nō vī q̄ mediū pellat ad deorſū. Ad idē pōat̄ ꝫ imaginationē q̄ tra magna i uacuo haberet i medio ſic ignē puū tūc deſcēdēt ⁊ nō pelleret ab alio igne nec aliq̄ mō moueret̄ ab illo. Itē nā ē p̄nᵐ mouēdi ei⁹ i q̄ ē p̄ᵐ ⁊c. ut pꝫ 2° hui⁹ i textu ꝯᵗⁱ t'tij. ḡ foꝛa grauis ⁊ leuis p̄ mouet ſuū totū ul' ſuā mām: nō meᵐ. C5ᵃ ꝯopio ponēs q̄ foꝛa el'i p̄ mouet ſuū ſbꝫ. ſ. mām p̄ᵃˢ ⁊ iō dñt ꝯñt q̄ el'a poſſet ex ſe moueri i uacuo. ⁊ hec vī opio auēpace ut recitat auerrois ſup 4° phiᵒʳ ꝯᵗᵒ 71. ⁊ idē opinant̄ aliq moderno ꝝ. hec opio ē matie māifeſte ꝯ̄ pceſſū phi 4° phiᵒʳ ca. de uacuo ⁊ 3° ⁊ 4° de celo. Itē mā p̄ᵃ ē in pō tm̄. ḡ nō reſiſtit. ḡ mot⁹ ille eſt uelocitatis iſinite. Itē ſi mā p̄ᵃ reſiſtēt ꝫ eēt q̄ iclinaret ad locū ꝯ̄riū ul' ad qetē in illo loco a q̄ recedit. qd ē falſū. q̄ ipa de ſe ē idifferēs ad oēꝫ locū. ⁊ q̄ ois appetit⁹ ē a foꝛa. ipa vō nō hēt foꝛaꝫ. Rñdet̄ a qbuſdā q̄ mā p̄ᵃ reſiſtit ⁊ neutro mō p̄dcō. ſꝫ 3ᵒᵒ. ſ. q̄ nō appetit ſe mouē ſeu moueri cū foꝛa. uel adhuc 4ᵒᵒ q̄ꝫ appeteret moueri cū foꝛa el'i poſſet eē. q̄ nō appetēt moueri ita ueloci'. ſꝫ tardi⁹. Cōtra. tc̄ pūct⁹ ⁊ ſupficies reſiſterēt ⁊ ꝫ arguit reſiſtētia finita. ḡ infiᵗᵃ pūcta ⁊ ſupficies iſiᵗᵉ reſiſterēt iſiᵗᵉ. ⁊ p ꝯñs plus q̄ꝫ maior vt⁹ motiua finita poſſet mouē ⁊ celūꝫ ſilr̄ reſiſtēt ſuo motori. qd ē ꝯ̄ ꝯᵗᵉˢ 7° h⁹ i fine ꝯᵗⁱ triceſimiquti. Itē ſi mā p̄ᵃ nō reſiſtēt ex appetitu ꝯ̄rio. ſꝫ tm̄ ex carētia ſil'is appetit⁹ nō reſiſteret aliq̄ certa reſiſtētia i vigore. Nō eni tātū reſiſtēt q̄ꝫtū foꝛma q̄ꝫtūcūqꝫ foꝛa debil' ſiue pua hñs ꝯ̄riū appetitū. ḡ foꝛa motiua el'i iſinite reſiſtētiā ſuā excedēt ⁊ moueret̄ uelocitate ſilr̄ iſinita. Ab alijs adhuc alr̄ rñdet. dicūt eni q̄ el'm mouet̄ in uacuo ſucceſſiue ex appetitu foꝛe motiue. cū eniꝫ ipa ſit vtutꝫ finite tm̄ appetit finite mouē ⁊ hēt vnū certū ḡdū uelocitatꝫ ſibi nālit' limitatū quē trāſgredi nō affectat. ⁊ ꝫ vī fuiſſe opio auēpace ut ſupi⁹ ē allegatū q̄ ēt tenet̄ ſolēnit' a pl'ib⁹ moderno ꝝ. hāc aūt opionē laborauit ꝯᵗᵒʳ deſtruē p aliq̄s rōnes ⁊ ē expſſe ꝯ̄ pceſſū phi i mltis locis ut ſupi⁹ ē allegatū. hec eni opio dſtrueret oēꝫ pportionē iter motum motorē ⁊ mota. Itē ſi rō ponis ꝯcludit ppoſitū eadeꝫ rōne ꝯcluderet de oi foꝛa finita q̄ iqctūqꝫ actiōe hēt aliq̄ mō maximū t'minū uelocitatꝫ ſibi nālit' adaptatū. ḡ nec lux. nec uolūtas. aut itellect⁹ ageret ſubito. nec aliqua gñatio eēt ſbita. ⁊ calefaciēs aliqd paſſū maxie uelocitate ſibi poſi nō poſſet ueloci⁹ calefacē aliqd lꝫ ſibi min⁹ reſiſtēt q̄ꝫtūcūqꝫ. C Itē el'm ex̄ locū ſuūꝫ nālē appetit ſtatiꝫ eē ibi. ⁊ ꝫ p foꝛmā ſuā. ḡ niſi ipediat̄ ſi moueat̄ imediate erit ibi. ſꝫ i uacuo a nullo ipedit̄ qm̄ nō a uacuo nec a mā p̄ᵃ ut ſupi⁹ ē oñſūꝫ. ⁊ ut ponit̄ a ptāte nec a ſeipſa qm̄ eadē foꝛa ſimpᵗ nō hēt ꝯ̄rios appetit⁹ nec ē in aliq̄ mō ꝯ̄ria ſibiipſi. C Hec rō ꝯfirmat̄ ꝫ mō. Si el'm in uacuo iuuaret̄ a motore extrinſeco q̄ꝫtacūqꝫ uelocitate poſi illud el'm ſp nālit' moueret̄ ⁊ appeteret tāta uelocitate moueri. alr̄ eni reſiſtēt ſic mouēti. ḡ ul' appetēt locū ꝯ̄riū ul' qetē ſeu manēt ex̄ locū ppriū nālē. Pꝫ. Et p ſe poſ'e ponē talē foꝛmā motiuā finite vtutꝫ q̄ appeteret locū: q̄ q̄ꝫcūqꝫ uelocitate cū reſiſtētia ꝯgrua moueret̄ ad illū. ⁊ tal' foꝛa ſi poneret̄ in eē eēt foꝛa ſimpᵗ: ⁊ cuiuſmodi ſt̄ foꝛe el'ares talr̄ ſt̄ motie. Preter has qnqꝫ opiones p̄dcās poſſet pōi 6ᵃ q̄ q̄ſi erra re putat̄. ſ. q̄ foꝛa el'i mouet p̄ mām nō tm̄ p ſe ſꝫ p accñs. ſ. inq̄ꝫtū ē q̄ꝫta ⁊ i medio nāli. nā ut ſic. ⁊ nō alr̄ reſiſtit mouēti. ul' forte ꝫ vbis alijs idē dici. ſ. q̄ foꝛa eēntial' el'i mouet p ſe cōpoᵐ ſeu aggregatū ex ſua mā p̄ᵃ ⁊ medio extriſeco. in q̄ mouet̄ hec pō de ſe vī itellect⁹ pbabilis. pt ēt ꝯfirmari ꝫ mō. El'm mouet̄ nālit' a ſua foꝛa ut pꝫ ex p̄ſcriptꝫ. ⁊ foꝛma nō p̄ mouet ſe nec totū qm̄ totū nō p̄ reſiſtit. nō eni reſiſtit rōne foꝛe ut p̄uſ ē oñſū: nec p mouet mediū ut pbatū ē ꝯ̄ 4ᵃᵐ opionē p̄dictā. ḡ p̄ mouet māꝫ ſuā ⁊ nō p ſe ut oñſū ē ꝯ̄ 5ᵃᵐ opionē p̄dcāꝫ. ḡ p accñſ inq̄ꝫtū obuiat medio nāli actualr̄ reſiſtēti. hec eniꝫ ut vī p̄tēdūt it'ata vba ꝯᵗᵒ ſup 4° hui⁹ ꝯᵗᵒ 71. ⁊ ſup de celo. 3° ⁊ 4° ꝯᵗᵒ 22° ⁊ 28° ſepi⁹ allegatū. ubi aliq̄n d. q̄ i corpib⁹ ſimplicib⁹ motor ē i actu ⁊ motū i pō. ⁊ aliqñ. d. q̄ corpa ſimplicia eēntialr̄ mouēt meᵐ.

C Ex qb⁹ dictꝫ ꝯᵗᵒ pōt iſta poſitio colligi ſatꝫ plāe: ex hac pōne pꝫ dr̄ia iter corpa ſimplicia ⁊ mixta q̄ ꝫ nō mouent̄ ex ſe niſi accñtalr̄. nō eni hñt itriſecā reſiſtētiā actualeꝫ. illa āt mouent̄ ex ſe eētialr̄ pp reſiſtētiā intrinſecā quā hñt in actu. ⁊ p ꝫ oēs auctoritates addūcte ad aliā opionē p̄ore q̄ huic poſitioni repugnāt facilr̄ pñt ſolui. Pōt tm̄ alr̄ obijci ꝯ̄ iſta. Nā ē p̄nᵐ mot⁹ ⁊ qetꝫ ei⁹ i q̄ ē p̄ p ſe ⁊ nō ꝫm accñs ut pꝫ 2° hui⁹ in textu ꝯᵗⁱ tertij. cū igr̄ foꝛa el'i ſit nā el'i ſeqt̄ q̄ moueat ipꝫ p ſe ⁊ p̄ ⁊ nō ꝫꝫ accñs cui⁹ oppoᵐ ponit poſitio iſta. Pōt dici q̄ illa nō eſt diffō nāe nec ſic. d. phs ubi p̄us ſꝫ ſic. Nā ē p̄nᵐ ⁊ cā mouēdi ⁊ qeſcēdi cui⁹ i q̄ ē p̄ᵐ p ſe ⁊ nō ꝫꝫ accñs ita q̄ ille detmiatiōes detminat ꝫ vbū ē. nō āt ꝫ vbū mouēdi ⁊ qeſcēdi ⁊ foꝛa q̄ ē nā el'i ē p̄ ⁊ p ſe ⁊ nō ꝫꝫ accñs i mā p̄ᵃ. ⁊ iō ē p̄nᵐ ⁊ cā mouēdi illā ⁊ ſilr̄ qeſcēdi. ⁊ itellect⁹ ſatꝫ pꝫ p vba q̄ ſequūt̄ in textu cū dic̄. Dico āt nō ꝫꝫ accñs cū fiat utiqꝫ ſibiipſi aliq̄s cā ſanitatꝫ cū ſit medic⁹ ſed tm̄ nō ꝫm q̄ ſanat̄ medicinā hēt: ſꝫ accidit eūdeꝫ medicū eē ⁊ ſanari. Uel alr̄ pt dici itelligēdo iſtā diffōnē nāe ita q̄ ille detmiatiōeſ detminēt hec vba mouēdi qeſcēdi ſ. q̄ nā q̄ ē foꝛa ē p̄nᵐ ⁊ cā efficiēs mouēdi actiue ⁊ qeſcēdi p ſe. ⁊ ēt excludit qdlibet reqſitū i gñe cāe agētis ſꝫ nō patientꝫ. ⁊ q̄ phūs ſic loquat̄ appet in textu ꝯᵗⁱ ſcdi ubi. d. q̄ lectulus ⁊ indumētū ⁊ talia artificialia inq̄ꝫtū ſt̄ ab arte neqꝫ nulluꝫ hñt ipedimētū mutatiōiſ i actu hñt tm̄ ꝫꝫ q̄ ſt̄ lapidea ul' terrea tanq̄ꝫ nā ſit tale p̄nᵐ. ⁊ ex ꝫ ſtati ꝯcludit diffōnē nāe. hēre āt ipetū mutatiōis ē actiuū. ⁊ i textu ꝯᵗᵒ 3° ſic ſcribit̄. Silr̄ āt alio ꝝ vnūqdqꝫ q̄ ab arte ſiunt. nullū eni ipo ꝝ hēt i ſeipo factiōis p̄nᵐ. q̄ aūt phs nocet foꝛaꝫ tm̄ nāꝫ pꝫ expſſe ſatꝫ i textu ꝯᵗⁱ qrti. ubi dic̄. Nāꝫ āt hñt q̄cūqꝫ h⁹ hñt p̄nᵐ ⁊ ſt̄ oia iſta ſba. ſbm eni qd ⁊ i ſbo eſt nā ſp. C Sꝫ ꝯ̄ illd ē ꝯᵗᵒʳ expſſe. ubi vī q̄ dicat nām ⁊ māꝫ ⁊ foꝛaꝫ ⁊ dic̄ q̄ p̄nᵐ accipit̄ ibi duplr̄. ſ. p p̄nᵒ actiuo ⁊ paſſiuo. dico q̄ ſic pōt dici ⁊ uere. ſed hoc nō eſt de itellectu Ariſtotelis ut patet ex proceſſu.

Oc āt duplr̄: aut eni nō pp ſeipꝫ ē
b mouēs: ꝫ pp alte ꝝ qd mouēs: aut
pp ipm. Et ꝫ aūt mouēs ex ſe p̄i

mū poſt ultimū: aut per plura media. ut baculuſ mouet lapidē: ⁊ mouet̄ ab hoīe. Hic āt nō ampli⁹ eo q̄ ab alio moueat̄.

C Iſtud ē 3ᵐ capl'm hui⁹ tractat⁹ i quo phūs ponit q̄ſda diſiōes mouētiū. ⁊ oñdit q̄ ē deuenire ad p̄mū mouēs qd mouet̄ a ſeipo. ⁊ ſic nō eſt nec̄e oē mouēs moueri. Uñ ꝫ capl'ꝫ cōtinet 4ᵒʳ ptes p̄ncipales. q̄ i p̄ᵃ ponūtur diſiōeſ entiū ⁊ cōpant̄ ad iuicē mēbra diſionū. In 2ᵃ ibi ⌊ Si igit̄ nec̄e. ⌋ arguit q̄ ē deuenire ad p̄ᵐ motū p ſe qd ē p̄ᵐ mouētiū q̄ mouētur. In 3ᵃ aūt ibi ⌊ Iuxta hec. ⌋ Oñdit phs q̄ nō ē neceſſe oē mouens moueri. In 4ᵃ ibi ⌊ Nō ḡ nec̄e. ⌋ Cōcludit ꝯ̄nē phūs p̄ncipalr̄ in ꝫ caplo. Prima ps ꝯtinet duas particulas. q̄ in p̄ma phs ponit duas diſiōes mouētium. In 2ᵃ ibi ⌊ Utrūqꝫ ḡ. ⌋ Cōparat mouētia adiuicē. In p̄ᵃ ḡ pticl'a hui⁹ ptis. phs ponit duas diſiōes mouētium. q̄ q̄dā mouēt pp ſemetipa. q̄dā vō pp alterū. illd qd mouet pp ſeipm mouet q̄ nō aliqd extriſecū mouet ipm. ſed mouet excludēdo qdlibet aliud mouētiū ipm. Mouēs aūt pp alte ꝝ ē illud qd mouet pp ꝫ. q̄ ipꝫ mouet̄ ab alio: ut baculus mouet lapidē. q̄ baculus mouet̄ a manu. ⁊ ſi manus nō moueat̄ ab alio tūc man⁹ ē mouēs p ſe ⁊ baculus ē mouēs pp aliō. Scda diſio ē q̄ mouētiū p pter ſe nō pp alte ꝝ qdā mouet pp vnū ⁊ qdam mouet pp pl'a. ꝫ ē qdā mouet p vnū ⁊ qdā per pl'a. v. g. ſi hō moueat manū ⁊ man⁹ baculū ⁊ baculus lapidē man⁹ mouet pp vnū: q̄ mouet p ꝫ qd mouet̄ ab hoīe. ſed baculus mouet pp pl'a: q̄ baculus mouet lapidē: q̄ mouetur a manu ⁊ manus ab homine.

C Utraqꝫ igit̄ mouere dicim⁹: ⁊ p̄mū ⁊ ultimū mouētiū: ꝫ magis p̄mū: illd eni mouet ultimū: ꝫ nō hoc p̄mū. Et ſine qdē p̄ ultimū nō mouebit illud āt ſi nō ꝫ: ut baculus nō mouebit: niſi moueat̄ ab hoīe.

C Hec ē 2ᵃ pticula p̄ᵉ ptis p̄ncipal' hui⁹ capl'i in qua phs cōparat illos motores adiuicē. d. q̄ mouens pp ſeipm magis mouet q̄ꝫ mouēs pp alte ꝝ: hoc ē p̄ᵐ mouēs magis mouet q̄ꝫ mouēs meᵐ. ſ. iter p̄ᵐ motorē ⁊ ultimū motū. ⁊ ꝫ ē 15ᵃ ꝯ̄ de annexis: q̄ pbat̄ duplr̄. p̄ ſic. Primū mouēs mouet 2ᵐ ⁊ non eꝯ: q̄ hō mouet baculū ⁊ nō eꝯ. ſed illd qd mouet aliō mouēs ⁊ nō eꝯ ē magis mouēs. ḡ. Scdo pbat̄ ſic. Primū mouēs pōt mouē ſine motore medio. q̄ hō pōt mouē ſine baculo. ſed meᵐ mouēs nō mouet ſine p̄ motore. q̄ baculus nō mouet ſine hoīe. ḡ p̄ᵐ mouēs magiſ mouet q̄ꝫ meᵐ mouēſ q̄ illd qd pōt eē ſine alio ⁊ nō eꝯ ē p̄us ⁊ digni⁹. ⁊ tm̄ utrūqꝫ ē mouēs. ſed p̄ᵐ ē magis mouēs. Uñ ꝯᵗᵒʳ. d. ꝫ q̄ p̄ᵐ mouēs ē p̄us medio mouēte ꝫꝫ naturā ⁊ ꝫm cām. ꝫm nām: q̄ ſi auferat̄ p̄ᵐ mouens aufert̄ meᵐ ⁊ cū fuerit p̄ᵐ nō ſeqtur ut ſit meᵐ. ⁊ cū fuerit meᵐ ſeqtur q̄ fuerit p̄mū nec̄io. hᵉ ꝯᵗᵒʳ. Uñ illd qd pōt eē ſine alio ⁊ nō eꝯ ē p̄us ꝫm nāꝫ. ſed p̄ᵐ mouēs pōt eē ſine medio. ⁊ nō eꝯ. ḡ. ſimilr̄ p̄ᵐ mouēs ē p̄us ꝫm cālitatē q̄ꝫ ſit mouēs mediū. q̄ mouēs meᵐ nō mouet niſi i vtute p̄mi mouētꝫ.

C Si ḡ neceſſe ē oē qd mouet̄ ab aliq̄ moueri: ⁊ aut ab eo qd mouetur: aut ab alio: aut nō. Et ſi qdē ab alio qd mouet̄: neceſſe aliqd eē mouēs qd non ab alio p̄ᵐ. Si aūt huiuſmodi p̄mū: nō neceſſe eſt eē alterū. Impoſ'e eni eſt iſinitū abire mouēs ⁊ qd mouet̄ ab alio ipm. Infinito ꝝ enim nō ē aliqd p̄mū. Si ḡ oē qd mouet: ab aliquo mouet̄: p̄mū aūt mouēs mouet̄ qdē nō ab alio aūt: nec̄e ē ipꝫ a ſeipo moueri.

C Hec ē 2ᵃ ps p̄ncipal' hui⁹ capl'i i q̄ phs oñdit q̄ ē deuenire ad aliqd p̄ᵐ motū ex ſe qd ē p̄ᵐ mouētium q̄ mouētur. vñ phs itēdit ꝫ pbare q̄ i mouētib⁹ ⁊ motꝫ ē deuenire ad p̄ᵐ mouēs qd mouet̄ a ſeipo. ⁊ hec ē 16ᵃ ꝯ̄ de ānexis q̄ ſic itelligit̄ q̄ inter mouētia q̄ mouent̄ ē deuenire ad p̄ᵐ mouens qd nō mouet̄ ab alio: ſed a ſeipo. ⁊ illd dī p̄ᵐ mouēs i gñe. ſꝫ nō ē p̄ᵐ mouēs ſimplr̄. hec ꝯ̄ pbat̄ dupᶜ. ⁊ p̄ ſic. Ois motor q mouet̄ aut mouet̄ a motore extriſeco aut a ſeipo. ſi 2° mō hētur ppoſitū. ſ. q̄ talis motor ē p̄ᵐ mouēs de nūo moto ꝝ q mouētur. ſi vō mouet̄ ab extriſeco. ⁊ cū illd mouēſ extriſecū moueat̄ opꝫ q̄ aut moueat̄ a ſe uel ab alio. ſi a ſe hētur ppoſitū. ſi ab alio opꝫ q̄ illd aliō moueat̄. ⁊ q̄rēdū ē de illo ſic p̄us: ⁊ cū nō ſit pcedē i iſiᵐ opꝫ tandē deuenire ad aliquē motorē q mouet̄ ex ſe. ⁊ ille ē p̄m⁹ motor. ſ. de nūo co ꝝ q̄ mouent̄ ex ſe. vñ ꝯᵗᵒʳ format illā rōnē ꝯgregādo ppōnes ex qb⁹ ꝫ arguit i duob⁹ ſill'is hypotheticis q̄rū vn⁹ ē diſiu⁹ ⁊ ali⁹ ꝯſtitutiu⁹ ⁊ ꝯcludit ex ꝫ illd qd itēdit ꝯcludē. Et ē q̄ oia q̄ mouētur i loco reducunt̄ neceſſario ad motū ex ſe. ⁊ ē p̄ᵐ mouētiū q̄ mouent̄. Prim⁹ igr̄ ſill's ē tal'. Ois motor q mouet̄ aut mouet̄ a ſe. aut a motore extriſeco. ſi a motore extriſeco. ⁊ ille motor extriſec⁹ aut mouet ita qd nō mouet̄. aut mouet ⁊ mouet̄. ſed ipoſ'e eſt ut moueat̄ a motore extriſeco q nō mouet̄. ḡ ē nec̄e ut moueat̄ a motore moto. ⁊. d. ꝯᵗᵒʳ q̄ illd qd mouet̄ ab extriſeco ē ipoˡᵉ ut moueat̄ a motore q nō mouet̄ niſi p accñs. ḡ nec̄e ē ut moueat̄ a motore moto. ⁊ ille ē p̄m⁹ ſill's. Ex q̄ ſill'o hēm⁹ q̄ oē qd mouet: mouet̄ ab alio. i. ab extriſeco. ⁊ ſic nec̄e ē ut moueat̄ a motore moto. 2⁹ vō ſillꝫ ꝯſtitutiu⁹ ē tal'. Oē qd mouet̄ a motore extriſeco mouet̄ a motore moto ⁊ cū p̄ᵐ ſit ſeqt̄ q̄ poſtremū ſit. ⁊ cū p̄ᵐ nō ſit ſeqt̄ q̄ nullū poſtremū ſit nec meᵐ. ⁊ ſic ſeqt̄ q̄ ipoˡᵉ ē q̄ media ſint iſinita. ſ. q̄ motū ſp moueat̄ ab alio extriſeco. ⁊ illd mouēs ēt moueat̄ ab alio extriſeco: ⁊ ſic in iſiᵐ. ḡ cū oē mouēs extriſecū moueat̄: ⁊ nō ē pcedē i iſiᵐ i mouētib⁹ ⁊ motꝫ ab extriſeco. ḡ i mouētib⁹ ⁊ motꝫ nec̄e ē dūcire ad mouēs qd mouet̄ ex ſe. Uñ ille ē ſill's quē ꝯᵗᵒʳ uocat ꝯſtitutiuū. ſ. q̄ nō oē mouēs motū mouet̄ a motore extriſeco. q̄ ſic pcederet̄ i iſiᵐ i mouētib⁹ ⁊ motꝫ. ⁊ i talib⁹ nō ē pceſſus i iſiᵐ. ḡ opꝫ tādē deuenire ad motorē motū ex ſe. ⁊ ille motor ē p̄m⁹ motor i illo ordic. maior huius rōnis pꝫ p ꝫ. q̄ mouēs extriſecū nō mouet niſi moueat̄. q̄ mouēs extriſecū nec̄io ē corp⁹. ſꝫ nl'lū corp⁹ mouet ꝫꝫ locū niſi moueat̄. ḡ ⁊c. mior āt dclat̄ p ꝫ. q̄ ſi i mouētib⁹ ⁊ motꝫ eēt pceſſus i iſiᵐ nō eēt p̄ᵐ mouēs. ⁊ ſi nō eēt p̄ᵐ mouēs nō eēt poſtremū mouēs. nec ēt meᵐ mouēs. ⁊ ſic nullū eēt mouēs: qd ē ipoſ'e. ḡ i mouētib⁹ ⁊ motꝫ nō eēt pcedē i iſiᵐ. Notādū ē q̄ ꝯᵗᵒʳ ꝫ ſill'm hypotheticū diuiſū uocat argᵐ fūdatū ſup locū a diſiōe ut cū arguit̄ a diſiūctiua hñte duas ptes tm̄ cū negatione

vni⁹ ptis ad aliã ptẽ. aut a diſiũctiua hñte plures ptes cũ negatiõe oĩuꝫ priũ pter vnã ad illã ptẽ ſeu ad põnẽ illi⁹ ptis. ꝛ p ſill'ꝫ ꝯſtitutiuũ itelligit argᵐ i q̃ nõ ſit reductio ad deſtruẽdã aliquã ptẽ pri⁹ acceptã i argumẽto. ¶ Intelligẽdũ ꝙ phs h̃ oñdit ꝙ ẽ deuenire ad pᵐ mouẽs i gñe. i. ꝙ i mouẽtib⁹ ꝛ motꝭ ẽ deuenire ad pᵐ mouẽs motũ. ꝛ illõ ẽ motũ ex ſe mouẽs ꝛ ꝓpõ ſup quã fũdaꝫ ẽ iſta. ſ. ꝙ oẽ qđ mouet i loco a motore extriſeco moueꝫ a motore moto: qm̃ oĩs motoꝛ extriſec⁹ ẽ motoꝛ corpore⁹ ſed motoꝛ corpore⁹ nõ mouet in loco niſi moueaꝫ. ¶ Intelligẽdũ ẽ ꝙ motoꝛ icorpe⁹ ẽ motoꝛ itriſec⁹ oẽ eni ꝙ moueꝫ a motore q̃ nõ diuidit ab eo ẜm locũ uł ſitũ moueꝫ ab intriſeco ꝛ dicitur moueri a ſe ut q̃ aĩa aĩalis non hꝫ ſitũ diſtinctũ ab ĩpo aĩali. iõ aĩal motũ a ſua aĩa dr̃ moueri a ſe ꝛ ab itriſeco.

¶ Ampli⁹ aũt ꝛ ſic ipaꝫ hãc eãdẽ rõnẽ ẽ aggredi. oẽ eni mouẽs aliqd qdẽ mouet ꝛ aliq̃. Aut eni ſeĩpo mouẽs mouet: aut ab alio: ut hõ ĩpe: aut baculo. aut uẽt⁹ ꝓiecit aut ĩpe: aut lapis quẽ mouit. Impoſſe aũt ẽ mouẽ ſine ĩpo mouẽte ꝛ agẽte id q̃ mouet. Sꝫ ꝛ ſi qdẽ ĩpꝫ ſeĩpo mouet: nõ nece ẽ aliõ eẽ q̃ mouet. Si vo ſit alteꝝ id quo mouet: ẽ aliqd qđ ẜꝫ ſeĩpm mouebit: nõ q̃dã alio: h̃ ſeĩpo: aut i ifinitũ abibit. Si ẽ qđ moueꝫ aliqd mouet: nece ẽ ſtare ꝛ nõ i ifinitũ ire. Si eni baculus mouet: eo ꝙ moueꝫ a manu ꝛ man⁹ mouet baculuꝫ. Si aũt ꝛ hãc aliõ mouet. ꝛ hãc alteꝝ aliqđ mouẽs: Cũ itaq̧ aliq̃ moueaꝫ ſp alteꝝ rũ nece ẽ pri⁹ ĩpꝫ ſeĩpꝫ mouẽs. Si igit mouet quidẽ h̃: nõ aliõ aũt mouens ĩpm nece ĩpm ſeĩpm mouere. Quare ꝛ ẜm hãc rõnem quod mouetur: aut mox ab ĩpo mouente mouebiꝫ: aut uenit aliq̃n in hmõi.

¶ Scđo ꝓbaꝫ eadẽ ꝯ p rõnẽ hñtẽ q̃ſi eãdẽ vi cũ rõne p̃cedẽti. p̃ tñ phs p̃mittit ea i qb⁹ ſtat vis rõnis q̃ ſũt duo. pᵐ eſt ꝙ oẽ qđ mouet aliqd aut mouet ĩpm p ſe ſine ꝛ iſtro. aut cũ iſtro. 2ᵐ qđ phs p̃mittit ẽ ꝙ iſtrꝫ nõ mouet ſine illo qđ mouet iſtrꝫ. Ex h̃ ẽ ꝯcludit ꝙ i mouẽtib⁹ ꝛ motꝭ eſt deuẽire ad pᵐ mouẽs qđ moueꝫ a ſeĩpo. rõ ẽ foꝛaꝫ ſic. Si nullũ mouẽs mouẽt ex ſe. ſꝫ qđlibet mouẽt ut iſtrm nõ eẽt dare iſtrꝫ ab aliq̃ mouẽte ſeĩpꝫ. ſꝫ qđlibet iſtrꝫ moueretꝫ ab alio iſtro. ꝛ ſic i mouẽtib⁹ iſtralib⁹ eẽt ꝓceſſus i ifiᵐ. qđ ẽ ipoſſ^le: q̃ ſic nõ eẽt mouẽs p̃mũ nec p ꝯñs extremũ nec meᵐ. qđ ẽ ipoſſe. ẽ ꝛ illud ex q̃ ſeqtur. ſ. ꝙ nullũ mouẽs mouet ex ſe: ꝯña ꝓbaꝫ ꝓbatiõe exẽplari. q̃ ſi lapis moueꝫ a baculo: ꝛ bacul's a manu ꝛ man⁹ ab hoĩe ꝛ hõ ab alio iſtro ꝛ illõ ab alio. ꝛ nõ pt duciri ad aliqđ pᵐ p ſe mouẽs: tẽ ꝓcedẽꝫ i ifiᵐ. ꝛ ſic pꝫ ꝙ ſi nullũ eẽt mouẽs ex ſe ſꝫ qđlibet mouẽs moueretꝫ: ut iſtrꝫ ꝙ i mouẽtib⁹ ꝛ motꝭ eẽt ꝓceſſus i ifiᵐ. Vñ ꝯ^tor. d. h̃. ꝙ ſi oẽ mouẽs moueat ut iſtrꝫ tũc eẽnt ifinita iſtra. ꝛ cũ fuerit ifinita iſtra nõ erit motoꝛ q eis utaꝫ. qđ ẽ ꝯ poſitũ. h^c ꝯ^tor. ¶ Nõndũ eſt h̃ ꝙ illa rõ 2ᵃ nõ differt a pᵃ niſi i mõ utẽdi ꝓpõnib⁹. ꝛ ẽ dup^x dr̃ia inter hãc rõnẽ ꝛ p^as. Pria dr̃ia ẜꝫ ꝯ^tes ẽ ꝙ i pᵃ rõne põiꝫ ꝙ motoꝛ ſit i duob⁹ modis. ſ. pm⁹ ꝛ medi⁹. in 2ᵃ vo dcl'atiõe põit ꝙ oẽ qđ mouet aliqd aut mouet cũ iſtro aut mouet ſine iſtro. i pᵃ dcl'atiõe põit ꝙ motoꝛ medi⁹ nõ mouet ſine mouẽte p. i 2ᵃ vo dcl'atiõe loco hui⁹ põnis põit ꝙ iſtrꝫ nõ mouet ſine mouẽte iſtrꝫ. 2ᵃ aũt dr̃ia iter iſtã 2as rõnẽ ꝛ p^as ẽ. q̃ i pᵃ rõne ꝓcediꝫ aſcẽdẽdo a motu ad motorẽ. p̃mittit eni i pᵃ rõne ꝙ oẽ qđ moueꝫ: moueꝫ ab alio. ꝛ illud a q̃ moueꝫ: mouet pp ſe uł pp aliõ pᵐ mouẽs qđ ẽ ꝓcedẽ aſcẽdẽdo. ſꝫ i hac 2ᵃ rõne ꝓcedit dſcẽdẽdo. p̃mittit eni ꝙ oẽ mouẽs mouet aliõ ꝛ h̃ a ſe ĩpo uł ab alio inferiori mouẽte: ut cũ hõ mouet lapidẽ p ſeĩpꝫ uł p baculũ: ꝛ uẽt⁹ ꝓijcit aliqd ad trã aut ſuo ĩpulſu aut pp lapidẽ quẽ mouet. ꝛ ſic ꝓcediꝫ deſcẽdẽdo. ut dñt moderni expoſitores ꝙ phs põit exᵐ de uẽto. Et ꝯ^tor q̃rit h̃ de uẽto utꝝ ſit de nũo eoꝝ q̃ moueꝫ ex alio aut de nũo eoꝝ q̃ moueꝫ nãlit: ꝛ ſilr de motu ferri ad magnetẽ. ſ. utꝝ ferrũ moueaꝫ ex ſe h̃ motu uł ex alio. ꝛ ſoluit dicẽs ꝙ mãifeſtũ ẽ ꝙ uẽt⁹ ẽ de nũo eoꝝ q̃ moueꝫ nãlit. q̃ nõ moueꝫ niſi a gñante ipꝫ. Et ſilr ferrũ ẽ de nũo eoꝝ q̃ moueꝫ nãlit. q̃ nõ moueꝫ a magnete niſi p alratiõnẽ quã acq̃rit a magnete. aut a remouẽte ꝓhibẽs. ꝛ iõ qñ cõplexio magnetꝭ trãſmutaꝫ non attrahit h̃ ſic accidit qñ ꝯfricaꝫ cũ aleis ut dr̃. ꝛ h̃ manifeſtũ eſt in lapide. q̃ non attrahit paleas anteq̃ꝫ hoc fiat. hec ꝯ^tor.

¶ Ad dcã aũt ꝛ ſic itẽdẽtib⁹ ꝯtigẽt eadem h^c. Si eni ab eo q̃d moueꝫ: moueꝫ oẽ q̃d moueꝫ aut h̃ reb⁹ exiſtit ẜꝫ accñs: ut moueat qdẽ q̃d mouet. nõ tñ pp id q̃d moueꝫ ĩpꝫ aut nõ: h̃ p ſe. Prĩᵐ qdẽ igr̃ ſi ẜm accñs: nõ nece ẽ moueri q̃d moueꝫ. Si aũt h̃ ẽ: mãifeſtũ ꝙ ꝯtigit aliq̃n moueri nihil eoꝝ q̃ ſũt. Nõ eni nece ẽ accñs: h̃ ꝯtingit nõ eẽ. Si ẽ põam⁹ poſſe eẽ nullũ ipoſſe accidit: fłꝫ aũt foꝛtaſſis. Motũ aũt ipoſſe ẽ ñ eẽ. Oñſũ eni pri⁹ ẽ h̃ qm̃ nece ẽ motũ ſp eẽ.

¶ Hec ẽ 3ᵃ ps pñ^lis hui⁹ capl'i. i q̃ phs oñdit ꝙ nõ ẽ nece oẽ mouẽs moueri ꝛ ꝯtiet duas pti^las q̃ i pᵃ põit q̃ꝫdã diſiõnẽ ꝛ dſtruit alteꝝ mẽbꝛũ diſiõis. i 2ᵃ aũt ibi At vo ſi nõ ẜꝫ accñs. ipꝛobat aliõ mẽbꝛũ. In pᵃ igiꝫ pti^la hui⁹ ptis phs põit talẽ diſiõnẽ. ſ. ſi eẽt nece ꝙ oẽ mouẽs moueretꝫ. aut ẽ h̃ eẽt i reb⁹ p accñs. ſ. ꝙ mouẽs iquãtũ mouẽs moueaꝫ. ſꝫ ꝙ h̃ accidit ſibi. aut h̃ ẽ i reb⁹ p ſe ita ꝙ mouẽs iquãtũ ẽ mouẽs moueaꝫ. deide phs dſtruit p̃mũ mẽbꝛũ p tres rõnes ꝓbãdo ꝙ nõ ẽ nece ꝙ oẽ mouẽs moueaꝫ p accñs: ꝛ h^c ẽ 17ᵃ ꝯ de ãnexis q̃ ꝓbaꝫ tripl'r. ꝛ ẜꝫ h̃ h^c pti^la hꝫ tres ptes q̃ i ſuis locis patebunt. Pria igr̃ ꝯ ꝓbaꝫ ſic. ſi eẽt nece ꝙ oẽ mouẽs moueaꝫ p accñs. ꝛ qđ ẽ p accñs pt nõ eẽ. ẽ poſſ^le ẽ ꝙ nullũ mouẽs moueaꝫ. ſi ẽ ſit nece oẽ mouẽs moueri p accñs: ſeqꝫ qđ poſſe eſt ꝙ nullũ mouẽs moueat. ꝛ ſi nullũ mouẽs moueꝫ: nulluꝫ mouẽs mouet. ꝛ tũc ſeqꝫ. nullũ mouẽs mouet. ẽ nullus mot⁹ ẽ. ẽ ſi nece ẽ ꝙ oẽ mouẽs moueaꝫ p accidẽs ſeqꝫ ꝙ poſſ^le ſit aliq̃n ꝙ nullus mot⁹ ſit. ꝯñs ẽ ipoſſe. q̃ ꝓbatũ ẽ i pñ⁰ hui⁹ octaui ꝙ nece ẽ ſp motũ eẽ. ẽ añs ẽ ipoſſe. ſ. nece ẽ oẽ mouẽs moueri p accñs. Vñ illa rõ pt fieri de p̃ motore ꝓbando ꝙ nõ ẽ nece pᵐ motorẽ moueri p accñs ad h̃ ꝙ moueat. q̃ qđ ẽ p accñs põt nõ eſſe. ſi igr̃ pm⁹ motoꝛ moueaꝫ p accñs ſeqꝫ ꝙ pt nõ moueri. ꝛ ſi nõ moueaꝫ nõ mouet p poſitũ. q̃ nece ẽ q̃ꝫuis p accñs p̃mũ motorẽ moueri. ẽ ẽ poſſe ꝙ pm⁹ motoꝛ nõ moueat: q̃ ſi nõ moueꝫ nõ mouet p poſitũ. cuꝫ ẽ oĩs mot⁹ ſit a motore ſeqꝫ ꝙ poſſe ẽ i aliq̃ hora nihil moueri: ſꝫ h̃ ẽ ipoſſe: ẽ ꝛ illõ ex q̃ ſeqtur. ſ. ꝙ nece ẽ pᵐ motorẽ moueri p accñs. Et itellige ꝙ h̃ p accidẽs accipiꝫ ẜm ꝙ diſtiguiꝫ ꝯ neccũ. ꝛ nõ accipiꝫ ꝓut diſtiguiꝫ ꝯ p ſe. ꝛ ꝯ p. ꝛ q̃ mlta ſũt p accñs diſtiguẽdo p accñs ꝯ p ſe ꝛ ꝯ p q̃ ſunt neccia. h^c eni ꝓpoſitio. aĩal eſt hõ. eſt p accñs diſtiguẽdo p accidens contra per ſe. tamen eſt neceſſaria.

¶ Et rõnabilr h̃ accidit. Tria eni nece ẽ eẽ qđ moueꝫ: ꝛ mouẽs: ꝛ q̃ mouet. Qđ qdẽ igiꝫ moueꝫ: nece qdẽ moueri. Mouẽ aũt nõ nece ẽ: h̃ q̃ mouet: ꝛ mouẽ: ꝛ moueri. Cõicãt eni ſil' h̃ ꝛ ẜꝫ idẽ exñs ei qđ mouetur. Mãifeſtũ aũt ẽ i mouẽtib⁹ ẜꝫ locũ. Tãgẽ eni nece adinicem: ſic uſq̧ ad aliqd. Mouẽs aũt ſic ut ſit. nõ q̃ mouet imobile.

¶ Hec ẽ 2ᵃ ps p^c pti^le 3^e ptis pñ^lis hui⁹ ca. i q̃ põiꝫ 2ᵃ rõ ꝓbãs ꝙ nõ ẽ neceſſe oẽ mouẽs moueri p accidẽs. p̃ tñ phs p̃mittit qđdã neccũ. d. ꝙ tria attribuunꝫ motui. ꝛ narrat qđ ẽ ꝓpꝛiũ vniciuiq̧ illoꝝ. ꝛ dr̃ ꝙ illa tria attribuũtur motui. ſ. mouẽs ꝛ motũ ꝛ illõ p qđ mouẽs mouet. v. g. In aĩali motoꝛ ẽ aĩa. illõ p qđ motoꝛ mouet ẽ muſculus ſiue caloꝛ nãlis. motũ eni ẽ corp⁹ aĩal'. ꝛ narrat phs q̃ ſũt ꝓpꝛia vniciuiq̧ illoꝝ. d. ꝙ ꝓpꝛiũ ẽ moto ut moueaꝫ ſꝫ nõ ẽ nece ꝙ moueat. ẽ eni ꝯuenire ad aliqđ motũ qđ nõ mouet. alr eẽt ꝓceſſus i ifiᵐ. Illi vo qđ p ſe mouet ẽ ꝓpꝛiũ ꝙ moueat ꝛ moueaꝫ. qm̃ illud p qđ pm⁹ motoꝛ mouet: mouet poſtremũ motũ. ꝛ ẽt moueꝫ: q̃ tãgit poſtremũ motũ ꝛ nõ pt tãgẽ ĩpꝫ niſi moueaꝫ i ſecũdo ĩpm. Vñ illõ per qđ mouẽs mouet moueꝫ a p̃ mouẽte ꝛ mouet poſtremũ motũ. Ex his igiꝫ appet ꝙ ꝓpꝛiũ ẽ mouẽti ꝙ moueat ſic ẽ ꝓpꝛiũ moto ꝙ moueaꝫ. ꝛ. d. phs ꝙ illõ ẽ mãifeſtũ i motib⁹ ẜꝫ locũ. ſ. ꝙ illõ p qđ motoꝛ mouet moueꝫ. ꝛ. d. h̃ ꝯ^tor ꝙ phs dr̃ h̃. nã illõ p qđ alrat pᵐ alterãs exiſtimaꝫ i plib⁹ nõ alrari. ſic ſol calefacꝫ aerẽ mediãtib⁹ corpib⁹ celeſtib⁹ ꝛ nõ calefacꝫ iſta. h̃ ꝯ^tor. Scire tñ debes ꝙ alterãs aliquod diſtãs per medium alterat illud mediũ nõ tñ ſemper ẜm eandem alterationem in ſpecie.

¶ Qm̃ aũt videm⁹ ultᵐ qđ moueri qdẽ pt: mot⁹ aũt pñᵐ nõ hꝫ: ꝛ qđ moueꝫ qdẽ ab alio ꝛ nõ a ſeĩpo: rõnabile ẽ. ut nõ neccũ dicam⁹. ꝛ tertium eẽ quod mouet qdem cum ſit immobile.

¶ Iſtis ſuppoſitꝭ. vꝫ. ꝙ nõ ẽ nece oẽ mouẽs moueri ꝛ ꝙ illõ p qđ motoꝛ mouet: ꝛ moueꝫ: phs facꝫ rõnẽ h̃ mõ. Qñcũq̧ aliq̃ accñtalr ꝯiũguꝫ ſi vnũ illorũ pt iuẽiri p ſe: ẽt reliquũ pt repiri p ſe ſine alr'o. ſꝫ mouẽs ꝛ motũ accñtalr ꝯtigũt. ꝛ vnũ eoꝝ. ſ. motũ pt repiri p ſe. ẽ eni aliqđ motũ nõ mouẽs. ẽ reliquũ. ſ. mouẽs pt repiri p ſe. ẽ ẽ repire aliqđ mouẽs nõ motũ. ꝛ p ꝯñs nõ eſt nece ꝙ omne mouẽs moueatur per accidens.

¶ Vñ Anax. dr̃ recte itellectũ ipaſſibilẽ: iquiẽs ꝛ imixtũ eẽ. qm̃ qdẽ mot⁹ p̃ncipiũ facit eſſe. ſic eni utiq̧ ſolũ mouebit: cum ſit imobilis ꝛ imperabit: cũ ſit imixtus.

¶ Hec ẽ 3ᵃ ps p^c pticl'e 3^e ptis pñ^lis h⁹ ca. i q̃ 3⁰ ꝓbaꝫ eadẽ ꝯ p teſtimoniũ Anax. q poſuit itellectũ eẽ ipaſſibilẽ imo^lem ꝛ imixtũ. Ana. eni poſuit itellectũ eẽ pᵐ mouẽs. ꝛ iõ poſuit itellectũ eẽ imo^lem. q̃ p̃mũ mouẽs dꝫ eẽ imo^le. ꝛ poſuit itellectũ q ẽ pᵐ mouẽs imixtũ eẽ. q̃ ſic ſolũ poſſit mouẽ ꝛ ipare abſq̧ h̃ ꝙ moueaꝫ. Si eni eẽt mixt⁹ opoꝛtẽt ꝙ moueretꝫ ad motũ illi⁹ cui cõmiſceretꝫ. ſic igr̃ pꝫ p teſtimonium Ana. ꝙ nõ ẽ nece oẽ mouẽs moueri. q̃ itellect⁹ ẜꝫ cũ q ẽ pᵐ mouẽs nõ moueꝫ cũ ſit ipaſſibil' ꝛ imixt⁹. ¶ Intelligẽdũ ẽ ꝙ ꝯ^tor circa 2as rõnẽ q̃ ẽ illa ꝙ cõtigit iuẽire mouẽs ꝛ motũ ſil' ꝛ c̃. dr̃ ſic. qm̃ cũ aliqd fuerit cõpoᵐ ex duob⁹ oppoſitꝭ q̃rũ utrũq̧ exiſtit p ſe. ꝛ alteꝝ iſtoꝝ fuerit ſepatũ a reliq̃ nece eſt ut reliquũ ſit ſepatũ. v. g. t̃ra ꝛ aq̃ ſi ſil' i mixto: tñ utrũq̧ eoꝝ exiſtit p ſe: ſꝫ ꝙ neutꝝ ſit neccũ i eẽ alteri⁹ pꝫ. q̃ ſi aq̃ fuerit abſtracta a t̃ra qđlibet eoruꝫ exiſtet p ſe. h^c ꝯ^tor. Vñ vr̃ ꝙ ꝯ^tor itelligat ꝙ ſi aliq̃ ſbe p ſe exñtes pñt iuẽiri ſil'. ꝛ vna pt iuẽiri p ſe ſepata ab alia. reliq̃ pt p ſe exiſtẽ nõ ꝯiũcta cũ alia. ita ẽ de p̃ motore ꝛ ultio moto. qm̃ utrũq̧ ẽ ſba p ſe exñs. ꝛ p h̃ ſoluũꝫ due iſtãtie q̃ videꝫ ꝯ illũ modũ arguẽdi. pᵃ ẽ ꝙ ſba ꝛ accñs ſil' iuẽiunꝫ: ꝛ ſba iueniꝫ ſine accñte. igr̃ accñs pt iuẽiri ſine ſba. 2ᵃ iſtãtia ẽ. mã pᵃ ꝛ foꝛa ſbal' iuẽiunꝫ ſil'. ſꝫ foꝛa pt eẽ ſine mã. igr̃ mã pt eẽ ſine foꝛa. Sol'o igr̃ pꝫ p h̃. q̃ phs arguit de ſbijs i actu. ꝛ pᵃ iſtãtia ẽ de ſba ꝛ accñte ꝛ iõ nõ tenet. 2ᵃ iſtãtia ſoluiꝫ p h̃. q̃ arguiꝫ de ſbijs q̃ꝝ vna ẽ i actu ꝛ reliq̃ i põ. ꝛ de talib⁹ nõ tenet argumᵐ phi ſꝫ de ſbijs q̃rũ utraq̧ ẽ i actu. Alr pt ẽt dici. ſ. ꝙ phs ſic itelligit. vꝫ. ꝙ ſi aliq̃ iueniaꝫ ſil' q̃ꝝ neutꝝ dpẽdet ab alio. aut q̃rũ vnũ plus depẽdet a reliq̃ q̃ꝫ eꝯ. ſi illõ qđ magis depẽdet poſſit eẽ ſine reliq̃. ſeqꝫ ꝙ illõ qđ min⁹ dpẽdet a reliq̃ põt eẽ ſine reliq̃: ſꝫ nõ opꝫ ꝙ ſi illõ qđ min⁹ depẽdet poſſit eẽ p ſe: ꝙ illõ qđ magis dpẽdet poſſit eẽ ſine reliq̃: ꝛ q̃ motũ magis depẽdet a motore q̃ꝫ mouẽs a moto: iõ ad h̃ ꝙ motũ poſſit iueniri ſine mouente: ita ꝙ aliqd ſit motũ ꝛ nõ mouẽs ꝯcludit phs ꝙ ẽ iuenire mouẽs nõ motũ. Et p h̃ pꝫ ſol'o ad iſtãtias iductas ꝯ modũ arguẽdi. qm̃ accñs magis depẽdet a ſba q̃ꝫ ſba ab accñte. ꝛ ideo ſi accñs poſſit eẽ p ſe: ſeqꝫ ꝙ ſba poſſit eẽ p ſe ꝛ nõ eꝯ. ꝛ ẽt q̃ mã pᵃ magis depẽdet a foꝛa q̃ꝫ eꝯ. iõ ſi mã pᵃ poſſit p ſe exiſtẽ. ſeqtur ꝙ foꝛa poſſit p ſe exiſtẽ. ſꝫ nõ ſeqꝫ eꝯ. Pꝫ ẽt ad rõnẽ q̃ aliq ꝓbãt ꝙ pᵃ cã nõ pt itelligi ſiue ꝙ i entib⁹ ẽ aliqd itelligẽs qđ nõ põt itelligi. q̃ ꝯtigit iuenire aliqd qđ ẽ ſil' itelligẽs ꝛ itellectũ cuiuſmodi ẽ hõ uł ãgelus. ꝛ aliqd qđ eſt ita itelligẽs ꝙ nll'o⁹ ẽ itellectũ. ẽ ẽ iuenire aliqd qđ ẽ itellectũ: ꝛ nll'o⁹ itelligẽs. ꝯña pꝫ. q̃ ſic arguit phs. Dicẽdũ ꝙ nõ ſeqtur: nec ſic arguit phus. q̃ itelligere magis dependet ab itellecto q̃ꝫ itellectũ ab itelligente. q̃ itellectũ ẽ mẽſura itellect⁹: ſicut ſcibile eſt menſura ſcientie. ut patet 5⁰ metha^ce.

¶ At vo ſi nõ ẜm accñs: h̃ ex necitate mouet mouẽs: niſi aũt moueaꝫ nõ utiq̧ mouet: nece ẽ mouẽs ſi moueꝫ: aut moueri ſicut ẜm eãdẽ ſpẽꝫ mot⁹: aut ẜꝫ alteraꝫ. Dico aũt q̃ aut calefaciẽs ꝛ ĩpꝫ calefieri: ꝛ

ſanās ſanari: ⁊ ferēs ferri: aut ſanās ferri. ferēs aūt augeri. ꝯ māifeſtū: qm̄ ipoſſe. opꝫ eni uſqꝫ ad ididua uidēte dicē: ut ſi aliquis docet geometrizare hoc doceri geometrizare idem: aut ſi proijciat proijci ꝑm eūdem modum ꝓiectiōis: aut ſic q̄dē nō. ꝯ aliō ex alio gn̄e: ut q̊d fert augeri. Hoc aūt augēs alterari ab alio. ꝯ aūt alterās ꝑm quēdā moueri motū. Sꝫ neceſſe eſt ſtare. Finiti eni ſūt mot⁹. Iterūꝫ āt reflectē ⁊ alterās dicē ferri: idē facē ē. ⁊ ſi mox dicat ferēs ferri: ⁊ docēs doceri.

C Hec ē 2ª ꝑticl'a 3ᵉ ꝑtis ꝓn^lis hui⁹ capl'i i q̄ pħs deſtruit aliō mēbrū diuiſiōis. vn̄ cū pħus ꝓbauit ꝙ nō oē mouēs moueꝰ ꝑ accn̄s ꝓbat ꝙ nō oē mouēs moueꝰ ꝑ ſe. ⁊ hec ē 18ª ꝯ de ānexiſ q̄ ſic itelligitur. Oꝫ nō oē mouēs moueꝰ ꝑ ſe. i. ꝙ nō oē mouēs inquātū ē mouēs moueꝰ ꝑ ſe. ſic ꝙ nō ē nec̄e ꝙ ſi aliq̄d moueat ꝙ ꝑꝑ ꝯ moueaꝰ. hec 18ª ꝯ ꝓbaꝰ ſic. Si oē mouēs moueꝰ ꝑ ſe. aut ḡ moueꝰ ꝑm eādē ſpēm mot⁹ ꝑꝫ quā mouet. aut moueꝰ ꝑm aliā ſpēm mot⁹ q̄ꝫ ꝑm illā ꝑm quā mouet. v. g. aut moueꝰ ꝑm eādē ſpēm mot⁹ ꝑm quā moueꝰ. ſic ꝙ calefaciēs calefiat: ⁊ ſanās ſaneꝰ ⁊ c̄. aut moueꝰ ꝑm aliā ſpēm q̄ꝫ ē illa ꝑm quā mouet. ut cū mouēs local'r moueatur motu alt'atiōis: ⁊ mouēs ꝑm motū alt'atiōis moueaꝰ ꝑm motū augmētatiōis: ⁊ ſic deiceps. Hec ē ergo rō. ſi omne mouēs moueꝰ ꝑ ſe. aut igitur omne mouens mouetur per ſe ꝑm eādem ſpēm mot⁹ ꝑꝫ quā mouet. ul' ꝑꝫ aliā ſpēꝫ mot⁹. ſed nec ſic nec ſic. ḡ ꝯn̄s ē fl'm ꝓ utraqꝫ ꝑte. ḡ an̄s ē fl'ꝫ. ⁊ ꝑ ꝯn̄s ſuū ꝯdictoriū ē ueꝝ. vꝫ. ꝙ nō oē qd̄ mouet: mouetur ꝑ ſe. ſed ꝙ utraqꝫ ꝑs ꝯn̄tis ſit fl'a. ꝓbaꝰ. ⁊ p̄ ꝙ illa ſit fl'a. oē mouēs moueꝰ ꝑ ſe ꝑꝫ eādē ſpēꝫ mot⁹ q: ſi ita eēt oē calefaciēs calefiēt: ⁊ oē ſanās ſanareꝰ: ⁊ ferēs ferreꝰ. ⁊ deſcēdēdo ad ididua. ꝯ eſt ad ſpēs mot⁹ opꝫ ꝙ ducēs ducereꝰ. ⁊ edificās edificareꝰ. ꝯ ꝯn̄s ē ipoſſe. ⁊ ſic pꝫ ꝙ ꝑs ꝯn̄tis ē fl'a. ſ. ꝙ oē mouēs moueꝰ ꝑ ſe ꝑm eādē ſpēm mot⁹ ꝑꝫ quā mouet. Et ꝙ 2ª ꝑs ꝯn̄tis ſit fl'a. vꝫ. ꝙ oē mouēs moueꝰ ꝑꝫ aliā ſpēꝫ mot⁹ q̄ꝫ ē illa ꝑm quā mouet. ꝓbat pħus ꝑ ꝯ. q: cū ſpēs mot⁹ ſint finite. tādē eēt reflexio ad p̄mā ſpēm. ita ꝙ ſeqtur ꝙ oē mouēs quod moueꝰ ꝑm aliā ſpēꝫ ab illa ꝑm quā mouet: mouebiꝰ ꝑm eādē ſpēm mot⁹ ꝑm quā mouet. qd̄ ē fl'ꝫ. ⁊ iā reprobatū. ḡ nō ē nec̄e oē mouēs moueri ꝑ ſe ꝑꝫ aliā ⁊ aliā ſpēꝫ mot⁹ ab illa ſpē ꝑꝫ quā mouet. Vn̄ dicē ꝙ oē mouēs moueꝰ ꝑ ſe ꝑꝫ eādē ſpēm mot⁹ ē dicē ipoſſe. ⁊ dicē ꝙ oē mouēs moueꝰ ꝑꝫ aliā ſpēꝫ mot⁹ ab illa ꝑm quā mouet eſt dicere ficticium.

C Māifeſtū eni q̊d moueꝰ ⁊ a ſupi⁹ mouēte q̊d moueꝰ oē. ⁊ magis a p̄ori mouētiū. At v̄o ꝯ ipoſſe eſt. Docēs eni accidit ad diſcē: q̊ꝝ ꝯ q̄dē hꝫ: illō āt nō hꝫ ſciāꝫ nec̄iū ē. Ampli⁹ āt his magis irrōnabile qm̄ accidit eē oē motiuū mobile: ſiqdem ab eo q̊d moueꝰ: moueꝰ oē q̊d mouetur. Erit eni mobile ſic aliqs dicat: qm̄ ſanatiuūꝫ ⁊ ſanās ſanabile erit: ⁊ edificatiuum edificabile: aut mox: aut ꝑ pl'a. Dico autē ſic: ſi mobile q̄dēꝫ ab alio eſt oē motiuū: ꝯ nō ꝑꝫ eūdēꝫ motū mobile q̄ mouet ꝓximū: ꝯ ꝑꝫ alteꝝ ut ſanatiuū ⁊ diſciplinatiuū: ꝯ ꝯ aſcendens ꝑueniet aliqn̄ ad eandeꝫ ſpecieꝫ ſic dixim⁹ p̄us. Hoc q̄dēꝫ igitur horūꝫ impoſſibile. aliud aūt figmentum eſt. Inconueniens enim eſt. alteratiuum ex neceſſitate eſſe augmentabile.

C Illā ꝯn̄tiā. ſ. mouēs moueꝰ ꝑ ſe ꝑm aliā ſpēꝫ mot⁹ ab illa ꝑm quā mouet. ḡ moueꝰ ꝑm eādē ſpēm motus ꝑꝫ quā mouet. ꝓbat pħs ſic. Oīa mouētia mota reducūtur ad p̄ᵐ mouēs qd̄ ē cā oīuꝫ motuum mouētiū poſterioꝝ. Vn̄ oē mouēs motū moueꝰ a mouēte qd̄ ē an̄ ipꝫ. cū ḡ p̄ᵐ mouēs magis moueat q̄ꝫ 2ᵐ opꝫ ꝙ p̄ᵐ mouēs cauſet oē motū motuūꝫ poſterioꝝ. ḡ ſi p̄ᵐ mouēs moueꝰ aliq̄ motu poſterioris mouētis opꝫ ꝙ ille mot⁹ ſit a p̄ mouēte. ⁊ ſic p̄ᵐ mouēs mouet illo motu ⁊ moueꝰ illo eodeꝫ motu. ⁊ ita ſeqtur ꝙ idē mouēs ꝑm eādē ſpēꝫ motus mouet ⁊ moueꝰ: ⁊ nō ſolū ſeqtur ꝯ: ſꝫ ꝙ idē ꝑꝫ eūdē motū nūo mouet ⁊ moueꝰ. vn̄ ſint. a. b. c. mouētia ſic ordiata. ⁊. a. ſit p̄ᵐ illoꝝ mouētiū ⁊ moueat motu locali. ⁊. b. moueat motu augmētatiōis. ⁊. c. moueat. a. motu alt'atiōis: cū. a. qd̄ ē p̄ᵐ mouēs moueat illo motu q̄. c. mouet qd̄ ē poſteri⁹ mouēs. ſeqtur ꝙ. a. mouet illo motu q̄. c. ⁊ ēt. a. mouetur i illo eodē motu. vn̄ ſi fiat tal' reciprocatio. ſeqtur ꝙ oē mouēs moueꝰ eodē motu q̄ mouet. qd̄ ē ipoſſe. ꝯn̄a pꝫ. q: q̄cūqꝫ motu mouet poſteri⁹ mouēs eodē motu mouet p̄ᵐ mouēs. ⁊ ita ſi oē mouēs moueꝰ ꝑ ſe: ſeqtur ꝙ oē mouēs moueꝰ eodeꝫ motu q̄ mouet. ſiue deꝰ 2ª ꝑs ꝯn̄tis ſiue p̄ª. ſi eniꝫ deꝰ p̄ª ꝑs: tūc ſeqtur ſine medio ꝙ alterans alt'aꝰ qn̄ alt'at. ⁊ ſi deꝰ 2ª ſeqtur idē ipoſſe cū medio. vn̄ ſi deꝰ ꝙ oē mouēs moueꝰ ꝑꝫ eādē ſpēꝫ mot⁹ ꝑꝫ quā mouet. ſeqtur ſtati ſine oī alio medio ꝙ oē calefaciēs calefiēt: ⁊ oē docēs docereꝰ: ⁊ ꝙ ſanās ſanareꝰ: ⁊ edificās edificareꝰ. ſi deꝰ ꝙ oē mouēs moueꝰ ꝑm aliā ſpēm mot⁹ a ſpē ꝑꝫ quā mouet. ſeqtur idē ipoſſe cū medio. ſ. ꝙ calefaciēs calefieret: ⁊ ſanans ſanareꝰ: ⁊ edificans edificareꝰ. Ex ꝯ ſeqtur ꝙ cum motu quo mouens poſterius mouet cū eodem motu mouet mouens primum.

C Nō ḡ neceſſe eſt ſꝑ moueri qd̄ mouetur ab alio: ⁊ ab ꝯ q̊d moueꝰ: ſtabit ḡ. Quare aut a qeſcēte mouebiꝰ q̊d moueꝰ p̄mū aut ipꝫ ſeipꝫ mouebit. At v̄o ſi opꝫ ꝯſiderare: utrū cā mot⁹ ſit ⁊ p̄ncipiū ipꝫ ſeipm mouēs: aut q̊d ab alio: illud oīs utiqꝫ ponet. Ipꝫ eni q̄dē q̊d ꝑ ſe eſt cā: ſꝑ pri⁹ eſt eo q̊d ꝑm alterum: ⁊ cum ipſum ſit.

C Hec ē 4ª ꝑs p̄ncipal' hui⁹ ca. i q̄ pħs ꝯcludit ꝯneꝫ p̄ncipal'r itētā i ꝯ capl'o. q̄ ē. ꝙ nō ē nec̄e ꝙ oē mouēs moueaꝰ. ⁊ hec ē 19ª ꝯ de ānexis. h̄ ꝯ ꝓbaꝰ ſic. Cū i mouētib⁹ ⁊ motꝭ nō ſit ꝓcedē i iſiᵐ: ut ꝓbatū ē 7º hui⁹. ⁊ ēt opꝫ tādē deuenire ad p̄ᵐ motū. tūc q̄riꝰ de p̄ moto. aut mouetur a motore moto. aut a motore q nō moueꝰ. ſi moueꝰ a motore moto aut moueꝰ a ſe ſeu ab itriſeco. ul' ab alio. ſ. a motore intriſeco. ſꝫ digni⁹ ē ut oēs ꝯcedūt ꝙ illō qd̄ moueꝰ a ſe ſit p̄ᵐ p̄nᵐ. p̄ᵐ ḡ motū ſi moueꝰ a motore moto opꝫ ꝙ moueaꝰ a ſe ſiue ab itriſeco p̄nº. ſꝫ ſiue p̄mū motū moueaꝰ a motore nō moto ſiue moueaꝰ a ſe ſꝑ ſeqtur ꝙ moueꝰ a motore nō moto. ⁊ ꝑ ꝯn̄s nō ē nec̄e ꝙ oē mouēs moueaꝰ oīno a motore nō moto. ſi enim mouetur a motore non moto omnino manifeſtū eſt ꝙ nō eſt neceſſe oē mouens moueri: ⁊ ſi moueaꝰ a ſe adhuc ſeqtur idē. q: ſi mouetur a ſe diuidiꝰ i duas ꝑtes q̄rū vna ē mouēs ⁊ alia mota. Et tūc ē q̄rēdū de ꝑte mouēte aut moueꝰ ul' nō. ſi nō: hꝫꝰ ꝓpoſitū. ſ. ꝙ ē deuenire ad mouēs nō motū. ⁊ ꝑ ꝯn̄s nō ē nec̄e oē mouēs moueri: ſi v̄o ꝑs mouētis moueaꝰ aut moueꝰ a ſe ul' ab alio: ſi nō ab alio: tūc certū ē ꝙ moueꝰ a ſe. ḡ tūc diuidiꝰ i duas ꝑtes: q̄rū vna ē mouēs ⁊ alia mota. ⁊ arguendū ē ut pri⁹: ⁊ ſic ul' ē ꝓcedē i iſiᵐ i mouētib⁹ ⁊ motꝭ ex ſe ut ꝓbatū ē. ⁊ ꝯ ē ipoſſe: ul' ē deuēire ad aliqd̄ mouēs nō motū. ſꝫ nō ē ꝓcedē i iſiᵐ i mouētib⁹ ⁊ motꝭ ut pꝫ. ḡ ē deuenire ad aliqd̄ mouēs nō motū. ⁊ ꝑ ꝯn̄s nō ē nec̄e ꝙ oē mouēs moueaꝰ. Vn̄ iſta rō ſolū ꝯcludit ꝙ nō ē nec̄e ꝙ oē mouēs moueaꝰ ꝑ ſe. Nec pl⁹ ꝯcludit ipſa rō ut pꝫ. q̄re q: ⁊ c̄.

Q are hoc cōſiderādū ē accipientibus aliō p̄ncipiū ſi aliqd mouet ipꝫ ſeipm quō mouet: ⁊ ꝑꝫ quē motū. Neceſſe igitur oē qd̄ moueꝰ eē diuiſibile in ſemꝑ diuiſibilia. Hoc eni oſtēſū ē p̄us in uniuerſalibus de nā ꝙ oē q̊d ꝑ ſe moueꝰ: ꝯtinuū ē.

C Iſtō ē 4ᵐ caplꝫ hui⁹ tctat⁹ i q̄ oſtēdiꝰ ꝙ i mouētibus ſe ē deuēire ad p̄ᵐ mouēs imoꝰ ꝑ ſe. ſ. qd̄ nō moueꝰ ꝑ ſe. ad qd̄ oſtēdēdū iquirit pħs de moto ex ſe ꝑm ꝙ ē motū ex ſe quō ⁊ a q̄ moueꝰ. qm̄ ex hac ꝑſcrutatiōe deueniꝰ ad motore imobilē. Vn̄ ꝯ caplm ꝯtinet duas ꝑtes p̄n^les. qm̄ i p̄ª deſtruunꝰ falſi modi q̄b⁹ pōiꝰ aliqd mouē ſe. i 2ª ibi ⌊ Qm̄ aūt mouet. ⌋ Exequiꝰ de mēbro ul'mō v̄o q̄ aliqd mouet ſe. Pria ꝑs ꝯtinet tres ꝑticl'as. qm̄ i p̄ª oſtēdiꝰ ꝙ nihil mouet ſe ꝑꝑ ꝯ ꝙ totū mouet totū. in 2ª ibi ⌊ Qm̄ āt nō ꝯtigit. ⌋ ꝓbaꝰ ꝙ nihil mouet ſe ꝑꝑ ꝯ ꝙ utraqꝫ ꝑs mouētis ſe reciproce mouet reliquā ꝑtē. i 3ª ibi ⌊ At v̄o neqꝫ ipꝫ. ⌋ ꝓbaꝰ ꝙ nihil mouet ſeipꝫ. p̄ ꝑ ꝯ ꝙ vna ꝑs mouet ſeipam. aut ex hoc ꝙ pl'es ꝑtes mouēt ſeipas. In p̄ª igr̄ ꝑti^la hui⁹ partꝭ pħs ꝓpōit p̄ itētionē ſuā. deide ponit qd̄dā nec̄iū ad ꝓpoſitū. Deide ꝓpōit ꝙ nihil mouet ſe ꝑ ꝯ ꝙ totū mouet totū. Prio igiꝰ pħs ꝓpōit itētionē ſuam. d. q̄re ad ꝯſiderādū ſi aliqd mouet ſeipm quō mouet ſeipꝫ. Iſtō eni ē aliō p̄n^le ad imobilitatē inueſtigādā p̄mi motoris. Cognito eni quō aliquid mouet ſe māifeſtū ē ꝙ p̄ᵐ mouēs ē imoꝰ. C Intelligēdū ē ꝙ pħs ꝑ aliō p̄nᵐ itelligit aliā viā deueniēdi ad cognitionē iſti⁹ cui⁹ notitia iquiritur. vna eniꝫ via deueniēdi i cognitionē hui⁹. ſ. p̄ᵐ mouēs ē imobile ē ſcire ꝙ oē qd̄ moueꝰ: moueꝰ ab alio. ⁊ ꝙ i mouētib⁹ ⁊ motꝭ nō ē ꝓcedē i iſiᵐ. Alia v̄o via deueniēdi i cognitionē eiuſdē ē ſcire quō aliqd mouet ſe. Deide pħs ꝓponit qd̄dā nec̄iū ad ei⁹ ꝓpoſitū. d. ꝙ nec̄e ē ꝙ oē qd̄ moueꝰ ſit diuiſibile i ſꝑ diuiſibilia. nā oſtēſū ē pri⁹ ꝙ oē qd̄ ꝑ ſe moueꝰ ē cōtinuū. ⁊ itelligit ꝙ ꝯtinuū eſt illō qd̄ eſt diuiſibile in ſemꝑ diuiſibilia ſiue uere ſit ꝯtinuū ſiue ꝯtiguūꝫ.

C Impoſſe eſt igiꝰ ip̄m mouēs ſeipm penituſ mouē ip̄m ſeipm. Totū eni ferꝰ utiqꝫ ⁊ feret ꝑm eādē loci mutationē vnū cū ſit ⁊ idiuiduū ſpē ⁊ alterabitur ⁊ alterabit. q̄re docebit utiqꝫ ⁊ docebiꝰ ſiꝰ: ⁊ ſanabit ⁊ ſanabiꝰ ꝑm eandem ſanitatem.

C Tertio pħs ꝓbat ꝙ nihil mouet ſe ꝑ ꝯ ꝙ totū mouet totū. ꝓ cui⁹ itellectiōe ē ſciēdū ꝙ aliqd mouē ſe itelligiꝰ q̄drupl'r. ſ. ul' rōne ipi⁹ toti⁹. ut. ſ. q: totū mouet totū. ul' rōne ꝑtis. ſ. q: vna ꝑs mouet ſe. 3º p̄t dici aliqd mouē ſe: q: vna ꝑs mouet aliā. ⁊ ꝯ pōt dupl'r itelligi. vnoº. q: vna ꝑs reciproce moueaꝰ ab alia. ⁊ eꝯ. ita ꝙ utraqꝫ ꝑs moueaꝰ a reliq̄ alioº ſic. ſ. ꝙ vna ꝑs moueat aliā. ſic ꝙ vna ꝑs ſit tm̄ mouēs ⁊ alia tm̄ mota. Tria p̄ª mēbra motorū ſūt falſa ⁊ ſolū ultiᵐ ē ueꝝ. Prio ḡ pħs deſtruit p̄mū mēbrū oſtēdēdo ꝙ nihil mouet ſe ꝑ ꝯ ꝙ totūꝫ mouet totū. ⁊ ꝯ ē 20ª ꝯ de ānexis q̄ ꝓbaꝰ dupl'r. ⁊ p̄ ſic. Si aliqd mouēt ſe ꝑ ꝯ ꝙ totū mouet totū. ſeqtur ꝙ totū mouēt ⁊ moueret ꝑm eādē ſpēꝫ mot⁹. q: eodē motu totū mouēt ⁊ moueret. ſed ꝯ ē icōueniēs. q: ſic trāfferēs trāfferreꝰ ⁊ alterās alt'areꝰ ⁊ c̄. qd̄ ē fl'm. ut pꝫ ex p̄cedētib⁹. ḡ nō ē ueꝝ ꝙ aliqd mouet ſe ꝑ ꝯ ꝙ totū mouet totū. C Intelligendū ꝙ ipoſſe ē aliqd mouē ſe. ita ꝙ totū ſit mouēs ⁊ totū ſit motū: loquēdo de motu vniuoco ubi. ſ. p̄nᵐ effectiuū mot⁹ ē eiuſdē ſpēi cū t'mio motus. poſſibile tamē eſt ꝙ totū moueat totū motu equoco. q: ſ. p̄nᵐ effectiuū motus differt ſpecifice a termino motus ut patet in motu grauium ⁊ leuium.

C Ampli⁹ determinatū ē: q: moueꝰ mobile. hoc autē eſt q̊d pō moueꝰ non actu. Quod aūt eſt pō: uadit in actū. Eſt auteꝫ mot⁹ act⁹ mobilis iperfect⁹: mouēs aūt iā actu eſt: ut calefacit calidū ⁊ oīno generat hn̄s ſpēm. Quare ſiꝰ idē: ⁊ ꝑm idē calidū erit ⁊ non calidū. Sil'r autē ⁊ aliorū vnūquodqꝫ quorūcūqꝫ mouēs neceſſe eſt habere vniuocū. Hoc quidē igiꝰ mouet. illud aūt moueꝰ ip̄m ſeipm mouens.

C Scd̄o ꝓbaꝰ eadē ꝯ ſic. Mobile ē tale i pō an̄ actū q̄le ē mouēs i actu. moꝰ eni ē i pō. ut pꝫ ꝑ diffōnē mot⁹ q̄ ē ꝙ mot⁹ ē act⁹ entꝭ i pō iquātū i pō. ſi igiꝰ aliqd mouet ſe ex ꝯ ꝙ totū mouet totū. ſeqtur ꝙ aliqd ē tale i pō an̄ actū q̄le ē ipꝫ i actu. nā ex eo ꝙ ē motū i pō an̄ actū ⁊ ex eo ꝙ ē mouēs i actu. ḡ idē eēt i actu calidū ⁊ i pō calidū an̄ actū. ſꝫ qd̄ ē i pō an̄ actū calidū nō ē calidū. ḡ idē ē calidū ⁊ nō calidū. qd̄ ē ipoſſe. ḡ ē ipoſſe ꝙ aliqd mouet ſe ꝑꝑ ꝯ ꝙ totū mouet totū. Et addit pħs ꝙ ſic ſeqtur. ſi calidū mouēt ſe ad calorē: ꝙ idē eēt calidum ⁊ nō calidū ita ꝙ de vnoq̄ꝫ alioꝝ q̄rūcūqꝫ nec̄e ē hēre mouēs vniuocū. Si eni aliqd moueat ſe ita ꝙ totum moueat totū motu vniuoco: nō ſeqtur ꝙ idē ſit i actu ⁊ i pō an̄ actū reſpectu eiuſdē. Et ex ꝯ ꝯcludit ꝙ mouētis ſeipꝫ nec̄e ē ꝙ vna ꝑs ſit mouēs ⁊ alia mota. ⁊ ꝯ pꝫ ex dictꝭ pħi ⁊ ꝯ^tᵐ. Sed appet ꝙ pħs ꝑ hāc rōnē ſolū itelligit ꝓbare ꝙ totū moueat totū motu vniuoco. Mot⁹ aūt vniuoc⁹ ē ubi forma q̄ ē p̄nᵐ actiuū mot⁹ ē eiuſdē ſpēi cū forma ad quā ē mot⁹. ⁊ illoº calefactio cāta a calido ē mot⁹ vniuocus. q: tal' caliditas ē a calore ⁊ ad calorē. ⁊ ſic illud dcm̄ nō ē ꝯ opionē q̄ ponit ꝙ ḡuia ⁊ leuia mo-

nec ſurſū ⁊ deorſū a ſeipſis.qꝛ motꝰ grauiū ⁊ leuiū ad ſua loca nō ē motꝰ vniuocꝰ.qꝛ talis motꝰ ē a grauitate ⁊ ē ad vbi.ſꝫ vbi ⁊ grauitas nō ſūt eiuſdē ſpēi. Vñ cū dicto pħi bñ ſtat ꝙ grauia ⁊ leuia moueant ſe ad ſua loca.⁊ ex hoc ꝙ mouēt ſe motu locali tm̄: nō ſeqtur ꝙ agāt i ſe ꝓprie loquēdo de actiōe.In actiōe vō vniuoca ⁊ ꝓprie dicta paſſū ē tale i pō ꝗle ē agēs i actu.C Ad argm̄ vō qñ dī ꝙ mouēs ē i actu ⁊ moꝉe in pō añ actū. Dicēdū ꝙ mouēs ē i actu ꝑ ſuā formā ꝑ quā mouet:⁊ motū ē i pō ad terminū motꝰ.nec ē icōueniēs ꝙ aliqd ſit i actu ꝑ vnā formā ⁊ i pō añ actū ꝑ aliā formā.C Notādū ſꝫ ꝯ^{tes} hic ꝙ māifeſtū ē ꝙ motor a q̄ mouet motū ꝑ ſe nō ē corpꝰ.qm̄ ſi eēt corpꝰ nō mouēt niſi moueret.C Itē ꝯ^{tor} dīc ꝙ plato opiatꝰ ē ꝙ ois motor ſi fuerit corpꝰ ſiue nō.nō mouet niſi moueatur.

C Qd aūt nō ꝯtigat ipſꝫ ſeipſꝫ mouē ſic:ut utrūqꝫ ab utroqꝫ moueat:ex his māifeſtū ē:Neqꝫ erit pm̄ mouēs nullū ſi utrūqꝫ mouebit.Qd eni pꝰs magis eſt mouēdi qꝫ ꝯñs:⁊ mouebit magis:Dupl'r eni mouere erat aliud qdē qd ab alio mouet ipſꝫ: aliud āt ex ſeipo.primꝰ āt eſt q̄d lōgius eſt ab eo q̄d mouet pncipio qꝫ medium.

C Hec ē 2ª pticula pᶜ ptis pnˡⁱˢ huiꝰ capl'i i q̄ pħs oñdit ꝙ nō ē poſſe mouēs mouē ſe ꝑ ꝑ hoc ꝙ utraqꝫ ps mouētis ſe reciproce mouet reliquā ptē. ⁊ hec eſt 21ª ꝯ de annexis q̄ ꝓbat q̄drupl'r ſic.Si utraqꝫ ps reciproce mouet reliquā nō magis eſt vna ps mouēs qꝫ reliq̄.⁊ ꝑ ꝯñs nō ē ibi pm̄ mouēs.cū de rōe pmi mouētis ē ꝙ plus moueat ⁊ null'a ps plus mouet qꝫ reliq̄.ḡ neutra ps ē pm̄ mouēs:⁊ ſi nō ſit pm̄ mouēs nō ē motꝰ.qd fl'ꝫ ē.ꝯñtia pꝫ ꝑ hoc.qꝛ i oi motu regrit aliqd pm̄ mouēs.Hoc igr ē ſic arguē.In oi motu regrit pm̄ mouēs.qm̄ ſi nō ſit pm̄ mouēs nō ē aliqd mouēs poſteriꝰ.⁊ ꝑ ꝯñs nullū erit mouēs.ſꝫ ſi utraqꝫ ps mouet reliquā nō ē ibi pm̄ mouēs.qꝛ neutra ps pluſ mouet qꝫ reliq̄:⁊ ſi nō ē pm̄ mouēs:nō ē motꝰ.ḡ ſi neutra ps moueat reliquā ptē ꝺſtrueret motꝰ mouētiſ ſeipſꝫ ⁊ ꝑ ꝯñs nihil mouet ſeipſꝫ.⁊ ꝑ hoc ꝙ utraqꝫ ps mouētis mouet aliā reciproce.Nā dcm̄ ē ſup ꝙ duplex ē motꝰ.ſ.motꝰ mouētis ſeipm̄.⁊ motꝰ ab alio.pm̄ mouēſ ē mouēſ ſeipſꝫ.⁊ mouēs ꝓrimꝰ p̄ mouēti magis mouet. ⁊ mouens remotius minus mouet.⁊ ſi nō eſt pmū mouēs non eſt aliquod poſterius mouens ut viſū eſt ſupra.⁊ per cōſequens non eſt motus.

C Amplꝰ nō nece ē mouēs moueri:niſi a ſeipo ſm accñs.ḡ ꝯ mouet alterꝫ.accipienda igit ꝯtigē nō mouē.ḡ erit aliud qdem q̄d mouet:aliud aūt mouēs imobile.

C Hic 2º ꝓbat eadē ꝯ ſic.In mouēte ſeipſꝫ ps mouēſ nō mouet niſi a ſeipa.qꝛ ñ mouet niſi a ſe.⁊ ꝑ ꝯñs nō mouet niſi ꝑ accñs.ſꝫ qd ē ꝑ accñs pōt nō eē. ḡ poſſe ē ꝙ ps mouēſ nō moueat.ḡ nō ē nece i mouēte ſeipſꝫ ꝙ utraqꝫ ps moueat reliquā ptē reciproce.vñ iſta rō ſolū ꝓbat ꝙ nō ē nece i mouēte ſe ꝙ utraqꝫ ps moueat a reliq̄.C Intelligēdū ꝙ nō oꝫ in oi motu mouēte ſeipm̄ ꝙ ps mouēs moueat a ſeipa ꝑ accñs.qꝛ celū mouet ſeipſꝫ ⁊ motor celi nō mouet ꝑ ſe nec ꝑ accñs.tm̄ in oi mouēte ſe ubi ps mouēs mouet opꝫ ꝙ ps mouēs moueatur a ſeipſa.⁊ ita mouetur per accidens.

C Amplꝰ nō nece eſt mouēs cū mouet ꝯ moueri:ſꝫ aut imoꝉe mouē nece aut ipſꝫ a ſeipo moueri ſiqdē nece eſt ſꝑ motū eē:

C Hic 3º ꝓbat eadē ꝯ ſic.Si nece ē motū ſꝑ eē tunc nō ē nece ptē mouētē eꝯ moueri ꝑ accñſ ab alio:ſꝫ nece ē ul' ꝙ mouēs ē moꝉe ul' ꝙ nō mouet ab alio ſꝫ a ſeipo.⁊ añs ē uerꝫ ut ꝓbatū ē pꝛiꝰ i p̄ capitulo huiꝰ octaui.qm̄ ꝓbatū ē ibi ꝙ nece ē motū eē eternū.ḡ ⁊ ꝯñs ē uerū.ſ.ꝙ ē nece ptē mouētē ab alio moueri.pª ꝯñtia ꝓbat ꝑ hoc.qꝛ ex oppoſito ꝯñtis ſequit oppoᵐ añcedētis.nā ſi ps mouēs nō mouet niſi moueat.qꝛ ei nō ieſt moueri niſi ꝑ accñſ.⁊ qd ē ꝑ accñs pōt nō eē ſeqt ꝙ poſſe ē ptē mouētē non moueri:⁊ ſi nō mouet nō mouet ꝑ rōnē illā:⁊ ſi pmū mouēs nō mouetur ſequitur ꝙ nullus motus eſt.⁊ per cōſequens non eſt neceſſe motū ſemper eſſe.quod eſt oppoſitū antecedentis.

C Amplius quod mouet motū:⁊ mouebitur utiqꝫ.quare calefaciens calefit.

C Quarto eadē ꝯ ꝓbat ſic.Si utraqꝫ ps mouēſ ſe ipm̄ moueat a reliq̄:tē utraqꝫ ps mouet ⁊ mouet. cū igit mouētis ſeipſꝫ ſit vnꝰ motꝰ tm̄. ſeqt ꝙ utraqꝫ ps mouet ⁊ mouet eodē motu.⁊ ſic idē mouet ⁊ mouet ſꝫ eūdē motū:⁊ ſic calefaciēs calefiet:⁊ docēs doceret:⁊ ſic de alijs.qd ē ipoſſe.ḡ nō ē uerū ꝙ mouētis ſeipſꝫ utraqꝫ ps moueat a reliqua.

C At vō neqꝫ pmū ipſꝫ ſeipſꝫ mouēs neqꝫ vna ps neqꝫ pl'es mouebūt ipſꝫ ſeipſꝫ vnūqdqꝫ.Totū eni ſi mouet ipſꝫ a ſeipſo aut ab aliq̄ q̄ ſūt ipſiꝰ mouebit:aut totū a toto.Siqdē igit i mouēdo aliquā ptē ipſꝫ a ſeipo:hoc utiqꝫ erit pmū ipſꝫ ſeipm̄ mouēs. ſepatū qdē eni hoc qdē mouebit ipſꝫ ſeipm̄. totū aūt nō iaꝫ:ſi aūt totū a toto mouet: ſm accñs utiqꝫ mouebūt hec ipa ſeipſa. Quare ſi nō ſūt necia:accipiant nō mota ſeipis.Totiꝰ igit aliud mouebit cū imobile ſit:aliud aūt mouebit.ſolū eni ſic poſſibile eſt adhuc ipm̄ mobile eſſe.

C Hec ē 3ª pticula pᶜ ptis pnˡⁱˢ huiꝰ capl'i i q̄ oñdit ꝙ nihil mouet ſeipſꝫ ex hoc ꝙ vna ps mouet ſeipam aut ex hoc ꝙ pl'es ptes mouent ſeipas.⁊ hec ē 22ª ꝯ de annexis q̄ ꝓbat ſic.Si aliqd mouet ſeipſꝫ p̄ ex hoc ꝙ vna ps mouet ſeipaꝫ.q̄ro de illa pte mouēte ſeipaꝫ q̄ cū ſit diuiſibilis aut mouet ſeipaꝫ ſic ꝙ illa tota mouet ſeipam. aut qꝛ vna eiꝰ ps mouet aliā. ſi det ꝙ vna ps mouēs dicat mouē ſeipaꝫ.qꝛ vna ps mouet aliā ptē.tc̄ illd cuiꝰ ē illa ps nō mouet ſe ipſꝫ p̄.qꝛ nō mouet ſeipſꝫ niſi ex hoc ꝙ ps eiꝰ q̄ diuidit i ptē mouētē ⁊ i ptē motā mouet ſeipaꝫ.⁊ illa ps ē p̄ mouēs ſeipaꝫ.qꝛ ſi illa ps ſeparet a toto adhuc moueret ſeipaꝫ.qꝛ vna ps eiꝰ moueret aliā.⁊ ſic illa ps pª moueret ſeipaꝫ ⁊ nō illd totū cuiꝰ ē pars. nec ē dare ꝙ illa ps mouēs ſeipaꝫ mouēt ſeipam. qꝛ tota ps illa mouet ſe totā.⁊ hoc dupl'r ꝓbat.⁊ p̄ ſic.Si tota illa ps mouēs mouet ſeipaꝫ illd eſt ꝑ accñs.ſꝫ qd ē ꝑ accñs pōt nō eē.igit poſſe ē ꝙ ps mouēs nō mouet ſeipam.vñ cū ps mouēs nō pōt mouē ſeipaꝫ totā niſi ꝑ accñs.⁊ qd eſt ꝑ accñs nō reperit in oibꝰ ul'r.ſequit ꝙ eſt deuenire ad aliqd mouēs ſeipſum cuius pars mouens erit imobilis qꝛ non mouebitur a ſeipa nec ab aliquo alio.ſicut enim ſolū eſt poſſe ꝙ aliquid moueat ſeipm̄ pmo.

C Amplius ſiquidē tota ipſa ſeipſam mouet hoc quidem mouebit ipſius.illud autem mouebitur.ergo.a.b. a ſeipſa quidē mouebitur ⁊ ab.a.

C Scdo ꝓbatur idē.ſ.ꝙ pars mouēs nō mouet ſeipſam totā.ita ꝙ illa pars ſm ſe totā ſit mouēs ⁊ mota.qꝛ illa pars que mouet ſe opꝫ ꝙ ſit diuiſibilis:⁊ ꝙ vna pars eiꝰ ſit mouens ⁊ alia mota.⁊ ſic illa pars ſimul mouebit a duobꝰ mouētibꝰ ⁊ eque imediate.vñ breuit illa eſt ratio ſi aliqd totū mobile dicat mouere ſeipm̄.qꝛ aliq̄ pars eiꝰ mouet ſe ipaꝫ totā.uocet illa ps.a.b.tūc ſic.ſi.a.b. moueat ſe:ita ꝙ tota moueat totā.ul' hoc erit per accñſ ul' per ſe.ſi per accidēs.ſed qd eſt per accidēs contingit nō eē.erit deuenire ad aliqd mouēs ſeipſꝫ cuiꝰ vna pars mouēs erit imobilis.ſi vō det ꝙ illa ps a.b.mouet ſe per ſe.cū oē mouēs ſe per ſeipſꝫ diuidat in duo:quoꝝ vnū eſt per ſe mouēs:⁊ aliud per ſe motū.a.b.qd mouet per ſe totū erit diuiſibile i a.qd eſt per ſe mouēs:⁊ in.b.qd eſt per ſe motaꝫ. igit.a.b.per ſe mouebit a duobꝰ mouentibꝰ ſꝫ eūdē motū ⁊ eque imediatū.ſ.a ſeipſo toto ⁊ pte ipiꝰ.ſ.a.b.que dicit pars mouens: ⁊.b.que dī ps mota.C Et intelligo ꝙ incōueniēs eſt idē moueri ſm eūdē motū ⁊ eque imediate a duobꝰ mouentibus totalibꝰ.Et ad illd icōueniēſ deducit illa rō ꝙ.a.b.mouebit a ſeipſo p̄ tanqꝫ a motore totali. C Notandū ſm ꝯ^{tem} hoc ꝙ pħus hēt ꝓbare hoc icōueniēs.ſ.ꝙ motū ex ſe cōponit ex motore qui nō mouet ⁊ ex moto ⁊ nō ex moto ⁊ motore.⁊ motore qui inatus eſt mouē ſe ut Plato dicebat ſicut dicit ꝯ^{tor} ⁊ alij expoſitores ut Alexāder ⁊ Themiſtiꝰ qui iducūt demōſtrationē ſuper hoc.alio mō exiſtimādo ipſā eē breuiorē ⁊ certiorē demonſtrationē Ariſto.dicūt eni ꝙ motū ex ſe nō pōt euadi a.ſ.cōtradicētibꝰ.ſ.ꝙ diuidat in duas partes.ſ.in motorē non motū ⁊ in rē motā aut ut totū moueat totū.aut ut utraqꝫ ps moueat utranqꝫ partē.ſiue ut pars moueat totū.aut ut totū moueat partē ⁊ ducūt icōueniēs in q̄tuor mēbris eadē via:⁊ eſt ꝙ motor eſt ipm̄ motū.Dicūt eni ſi totū mouet totū erit mouēs idē cū moto qd eſt impoꝉe.⁊ ſi pars moueat totū tūc eadē pars erit in ea motor ⁊ motū.ſimil'r ſi utraqꝫ pars moueat utrāqꝫ partē. tūc utraqꝫ pars mouebit ſe non erit differētia in hoc ꝙ aliquid moueat ſe cū medio ul' ſine medio.Simil'r dicūt ꝙ ſi totū moueret partē.ſequeret ꝙ totū moueret ſe.Vñ ꝯ^{tor} dicit ꝙ hoc totū eſt error ⁊ deceptio.Et dicit ꝙ Ariſto.intēdit deſtruere illa mēbra ad ꝯfirmandū ſuā decl'ationē:qꝛ aliqs pōt exiſtimare ꝙ motū ex ſe mouet aliquo duoꝝ modoꝝ.⁊ nō arguit per locū a diuiſione deſtruēdo illa q̄tuor ⁊ ponēdo qntū.⁊ iō iduxit in vnoquoqꝫ illoꝝ cōcluſionē quā iduxit in pma demōſtratiōe. ⁊ ſi demōſtratio eēt fundata ſuper modū ꝯdictionis nō induceret cōcluſionē niſi ſemel. C Intelligēdū eſt etiā ſm ꝯ^{tem} hic ꝙ Ariſt.nō deſtruit alia duo mēbra.ſ.ꝙ in pmo mouēte ſe pars mouet totū uel totū mouet ptē.qꝛ nullus exiſtimat in pmo moto ex ſe ꝙ pars illiꝰ moti moueat totū aut ꝙ totū moueat ptē.Et poſtea dicit ꝙ non imaginabit ꝙ pars moueat totū:aut ꝙ totū moueat partē niſi per accidēs: ⁊ illi duo modi qui ſunt per accñs ſunt manifeſti.ideo de eis non habuit curam pħs ſed curauit deſtruere illos in quibus non apparet eos eſſe per accidens.

C Quoniā aūt mouet aliud qdē q̄d mouetur ab alio:aliud autēꝫ cū ſit imobile ⁊ mouetur:aliud qdē mouens:aliud autē nihil mouens ipſū ſeipm̄ mouens neceſſe eſt ex immobili eſſe.mouēti autē ⁊ adhuc ex eo ꝙ mouet nō mouente autem ex neceſſitate:ſed qualiter euenit.

C Deſtructis mēbris falſis ſꝫ que aliquid exiſtimatur mouē ſe:in hac pte que eſt 2ª ps pnˡⁱˢ huiꝰ capl'i exequit Ari.de mēbro 5º qd eſt ꝙ aliqd mouet ſe ex hoc.qꝛ diuidit in duas ptes q̄rū vna mouet aliā oñdēdo ꝙ ptes hñt pm̄ motū ex ſe.⁊ q̄liter ille ptes ſe hēant adiuicē.Vñ ps iſta ꝯtinet q̄tuor pticulas qꝛ in pª pħs ꝓponit itētionē ſuā ⁊ oñdit ꝙ pmi mouētis ſe ſūt due ptes tm̄:quarū vna ē mouēs ⁊ alia mota.In 2ª ibi⌊ Contacta aūt utraqꝫ.⌋oñdit quō ille due ptes pmi mouētis ſe hñt adiuicē.In 3ª ibi ⌊ Dubitationē āt hēt ⌋mouet ⁊ ſoluit quādā diſſionē.In 4ª ibi⌊ Māifeſtū igit ex his.⌋ꝯcludit ex p̄dictis ꝯnē pncipal'r itētā in hoc capl'o.In pª ḡ pticula huiꝰ ptis pħs ꝓponit itētionē ſuā dicēs.ꝙ mouēs ſe diuidit in duo quoꝝ vnū mouet ab alio.⁊ illd eſt mouēs imobile.⁊ iteꝝ moꝉe diuidit in duo.qꝛ qddā eſt mobile qd ēt mouet.⁊ qddā ē mobile qd nihil mouet.opꝫ dicē ꝙ mouēs ſeipſꝫ cōpōit ex duabꝰ ptibꝰ q̄rū vna ſit mouēs imobilis.⁊ alia moueatur ſic ꝙ nō ē nece ipaꝫ mouē aliā ptē. C Intelligēdū ſꝫ ꝯ^{tes} hic ꝙ in moto p̄ ex ſe ps mota nō mouet aliā ptē.tm̄ in motis ex ſe que nō ſunt pª mota per ſe hñ cōtigit ꝙ ps mota mouet aliam ptem.

C Sit eni.a.mouēs qdē.imobile āt.b.q̄d mouet ab.a.⁊ mouēs q̄d eſt in quo.c.

C Poſita itētione decl'at q̄t ſūt ptes pmi moti ex ſe. ⁊ itēdit decl'are ꝙ pm̄ motū ex ſe cōponit ex duabus ptibꝰ tm̄.quaꝝ vna eſt mouēs tm̄ ⁊ alia mota tm̄ ſic ꝙ nō mouet aliquā aliā partē.Et hec eſt 23ª ꝯ de annexis q̄ ꝓbat ſic.Si aliqd motū cōpōit ex pl'ibꝰ ptibꝰ qꝫ ex duabꝰ q̄rū vna ē mouēs ⁊ alia mota ⁊ illd motū nō ē pm̄ motū ex ſe.ḡ ex oppoſito ſequit oppoᵐ.ſ.ſi aliqd ſit pm̄ motū ex ſe.illd motū nō cōponit ex pl'ibꝰ ptibꝰ qꝫ ex duabꝰ q̄ꝝ vna ē mouēs ⁊ alia mota ⁊ nō mouēs aliquā aliā ptē illiuſ pmi moti.ꝓbatio añcedētis.ſ.huiꝰ cōditiōalis. ſi aliqd cōpōit ⁊ c̄.ſi det aliqd motū cōpoſitū ex pluribꝰ ptibꝰ qꝫ ex duabꝰ ſit illd motū.a.b.c.ita ꝙ.a. moueat.b.⁊.b.c.tūc ex quo.a.mouet.b.ablato.c. adhuc.a.mouet.b.ḡ totū cōpoſitū ex.a.b.c.nō fuit pm̄ motū ex ſe ex quo aliq̄ eiꝰ pte ablata reſiduū mouet.Et ſic ꝯtingit arguē de quocūqꝫ alio moto cōpoſito ex pl'ibꝰ ptibus qꝫ ex duabus ut tribꝰ q̄tuor uel quinqꝫ ꝓbādo ꝙ illud motū nō eſt pmū motū ex ſe.Nā uel toti cōpoſito ex pluribꝰ partibus cōpeteret pmo moueri a ſe mota 2ª parte.uel amota alijs ptibꝰ reſiduū nō moueret ſe.qꝛ ſi aliqd remouet ab eo cui p̄ cōpetit remouet a q̄libet alio ſi ḡ moueri a ſe p̄ cōpeteret.a.b.c.ſi.c.remoueat

ipſi.a.b.c.nō ineſt moueri a ſe.qꝛ iā nō eēt. ⁊ per ꝯñs nec ipſi.a.b.cōpeteret moueri a ſe.v̄.g.Si aīa mouet corpꝰ ⁊ corpꝰ baculū: ⁊ baculus lapidē nō pōt poni ꝙ cōpoſitū ex aīa ⁊ corpore: baculo ⁊ lapide ꝑ mouet ſe.qꝛ ſi auferanť baculus ⁊ lapis.tē reſiduū.ſ.cōpoſitū ex aīa ⁊ corpore mouet ſe.ga aīa mouet corpꝰ.⁊ ita totū mouet ſe.qꝛ vna pſ mouet aliā. ⁊ ſic pꝫ ꝙ ꝑmū mouens ſeipm̄ diuidiť in duo.quorū vnū moueť ab alio ⁊ aliō mouet ⁊ eſt īmobile ſic ꝙ pars mouēs eſt imobilis. ⁊ ps mota nō mouet aliā ptē totiꝰ mouētis ſeipm̄. ꝯtingit tamē qn̄qꝫ ꝙ pars mota mouētis ſeipm̄ moueat aliqd qđ nō eſt ps totiꝰ mouentꝭ ſeipm̄.ſed nō mouet aliqd qđ ſit ps ꝑmi mouentꝭ ſeipm̄. ¶ Poteſt igiť illa rō formari iuxta textū ſic. ponať ꝑma ps a.que ſit mouēs imobile.2ª v̄o ps ſit.b. ⁊ moueať ab.a. ⁊ moueat tertiā ptē que ſit.c.q̄ ſic moueatur ꝙ nihil moueat qđ ſit ps mouentꝭ ſeipꝫ.nō enī pt̄ dici ꝙ ſit deſcēſus ī īfinitū in ptibꝰ mouētis ſeipꝫ: qꝛ ſic mouēs ſeipꝫ nō eēt finitū.qđ eſt ipoſ'e. ergo aliq̄ pars mouentꝭ ſeipm̄ que eſt mota ⁊ nō eſt mouens aliā ptē mouētis ſeipm̄ ⁊ illā dicimꝰ.c.lꝫ enī ꝯtingat per multa media q̄ ſūt mouētia ⁊ mota ꝑuenire ad ultimū motū qđ eſt.c.accipiamꝰ in loco omniū iſtoꝝ vnū mediū qđ ſit.b.Si igiť h̄ totum a.b.c.mouebit ſeipm̄ a q̄ toto ſi auferať .c. adhuc illud totū.a.b.mouebit ſeipm̄. qꝛ vna eiꝰ pars eſt mouēs.ſ.a. ⁊ alia mota.ſ.b.qđ ſufficit ⁊ reqritur ad h̄ ꝙ aliqd ſit mouēs ſeipm̄.ſed.c.nō mouet ſeipm̄ nec aliā ptē ut ſupponiť.Silr̄ nec.b.c.mouet ſeipm̄ ſine.a.qꝛ.b.nō mouet niſi iquātū moueť ab a.qđ nō eſt ps eiꝰ.ğ relinqtur ꝙ.a.b. eſt ꝑmū ⁊ ꝑ ſe mouēs ſeipm̄. ⁊ ꝙ nec̄e eſt ꝙ ꝑmū mouēs ſeipꝫ h̄eat duas ptes quarū vna ſit mouens imobilis ⁊ alia mota nō mouēs aliā ptē mouētis ſeipm̄: nec aliqd extrinſecū niſi ꝯtingēter. ¶ Sed h̄ ſunt duo notāda. ⁊ vnū dubiū.ꝑ notādū eſt ꝙ ph̄s per ꝑͫ motū ex ſe intelligit mīmū motū ex ſe: quo.ſ. minꝰ nō pōt moueri ex ſe.tale enī motū ex ſe habet duas partes tm̄ in actu.quarū vna eſt mouēs ⁊ alia mota tm̄.ſic ꝙ non mouet aliam partem. ⁊ hoc ꝓbatur per demonſtrationem ph̄i.ſ.ibi.

¶ **Hoc aūt motū quidem .a.b. non mouens aūt nullū. Siqdem enī ⁊ plura media uenit aliquādo in.c.ſit per vnū ſolū. Omne ergo.a.b.c.ipm̄ ſeipm̄ mouet: h̄ ſi aufero.c.a.b.ipm̄ ſeipm̄ mouebit.a.qdem eſt mouens.b. v̄o q̄d mouetur .c. aūt nō mouebit ipm̄ ſeipm̄: neqꝫ penitus mouebiť. At v̄o neqꝫ.b.mouebit ipſa ſe ipſam ſine.a.b.enī mouet in eo q̄d mouetur ab alio: nō qꝛ a ſuiipſius parte aliq̄ a.b.igitur ſolū ipm̄ ſeipm̄ mouet. Neceſſe itaqꝫ ipm̄ ſeipm̄ mouens habere mouens.imobile autem ⁊ quod moueť: nihil autem mouens ex neceſſitate.**

Demonſtratio.

A. ———————— B. ———————— C.

¶ Secūdo eſt notādū ſm̄ ꝯᵗᵉᵐ in qbuſdā motꝭ ex ſe pars mota mouet aliā ptē ut in his que nō ſunt ꝑͦ mota ex ſe ut pōt patere in motu ꝓgreſſiuo aīalis qm̄ totū aīal mouet ſe ⁊ vna ps mouet aliaꝫ. ⁊ illa ps mota mouet iterū aliā ptē. qm̄ coꝛ mouet muſculoſ ⁊ neruos. ⁊ muſculi ⁊ nerui moti mouēt crura ⁊ tibias. ⁊ iō totū aīal nō eſt ꝑͫ motū ex ſe.ſed aggregatū ex corde ⁊ ptibꝰ cordis. ⁊ v̄tute motiua eſt ꝑͫ motū ex ſe. ¶ Sed dubitať qꝛ 7º huiꝰ. ⁊ etiā in iſto 8º Ariſtoteles ꝓbauit ꝙ nullū totum mouet ſe ꝑͦ. ⁊ ſic videť ꝙ dicta Ariſt. h̄ ⁊ ibi repugnēt. ¶ Ad illō rñdetur ꝙ in mouēte ſeipm̄ ē tria ꝯſiderare.ſ.mouēs actiue ⁊ motū paſſiue ⁊ ipaꝫ reciprocationē.qm̄ cū dicimꝰ aīal mouere ſeipꝫ dicimus tria.ſ. aīal mouē. ⁊ aīal moueri. ⁊ reciproce ſ.aīal moueri a ſeipſo.ꝙ ğ aliqd moueať a ſeipō ꝑͦ h̄ pōt itelligi tripl'r.ſ.uel ſꝫ ꝙ ly ꝑͦ referť ad motū paſſiue.uel ſm̄ ꝙ referť ad mouēs actiue: uel ſm̄ ꝙ referť ad ipaꝫ reciprocationē.ꝑmis duobꝰ modis eſt falſū dicē ꝙ aliquid mouet ſe ꝑͦ.qꝛ nec aīal nec coꝛ nec aggregatū ex aīali ⁊ corde eſt ꝑͫ mouens: nec etiā ꝑͫ motū.qm̄ motio actiua nō attribuitur ꝑͦ animali nec alicui aggregato ex anima ⁊ corpore.nihil enī tale aggregatū mouet ſe niſi i rōne aīe.nec motio paſſiua attribuiť ꝑmo aggregato ex corpore ⁊ anima.qꝛ huiuſmodi aggregatuꝫ non moueť niſi rōne corpiſ. Si v̄o ly ꝑmo referať ad ipam reciprocationē.ſic eſt ueꝝ ꝙ aggregatuꝫ ex corpe ⁊ aīa mouet ſe ꝑͦ. qꝛ eſt deuenire ad tale aggregatū ex aliq̄ corpore ⁊ ex aīa ⁊ corde ul' aliq̄ pte cordis qđ mouet ſe nō ex hoc ꝙ aliqd mouet aliud. ⁊ tali aggregato ieſt mouē ꝑͦ ſe. quāuis nec mouere nec moueri inſit ꝑͦ huiuſmodi aggregato. Vñ in ꝑͦ moto ex ſe eſt iuenire ꝑmū mouens: ⁊ illud eſt forma: ⁊ ꝑͫ motū: ⁊ illud eſt corpꝰ: ⁊ ꝑͫ motū ex ſe: ⁊ illud eſt aggregatū ex corpe qđ ē ꝑmū motū: ⁊ forma que eſt ꝑmus motoꝛ. ¶ Per h̄ igitur ad argumētū dico ꝙ in 7º huius ph̄s negat aliqd mouere ſe ꝑͦ ſm̄ ꝙ ꝑmitas referť ad mouēs ul' ad motū uel ad utrūqꝫ.ſed bene ꝯcediť aliquid mouere ſe ꝑͦ ſꝫ ꝙ ꝑͦ referť ad reciprocationē in tali motu: ⁊ illa nō repugnāt. Vel diciť ꝙ in 7º huiꝰ negať aliqd mouere ex ſe ꝑͦ ſm̄ qđ ly ꝑͦ dicit ꝑoritatē cāitatis. ⁊ ſic ꝯcediť aliqd moueri a ſe ꝑͦ ſm̄ ꝙ ly ꝑmo dicit minimū talē.ſ.quod pōt mouē ſe.

¶ **Contacta autem utraqꝫ abinuiceꝫ: aut ab altero alterum.**

¶ Hec eſt ſecūda pticula ſecūde ptis ꝑncipaliſ huiꝰ capl'i in qua oñdiť quō ille due ptes ꝑmi mouentis ſeſe hñt adiuicē: ⁊ itēdit dicere ꝙ due ptes ꝑmi mouētis ſeipꝫ: quarū vna eſt mouēs ⁊ alia mota debēt eē ꝯtacta.hoc eſt debēt aliq̄ mō ꝯiūgi ad inuicē.nō aūt adiuicē debēt ꝯtinuari uera ꝯtinuatione.qꝛ in mouente ſeipm̄ nō pñt uere mouēs ⁊ motū ꝯtinuari adiuicē: ſꝫ nec̄e eſt ea diuidi. vnde reqriť ⁊ opꝫ ptes mouētis ſe ꝯiūgi adiuicē ꝑ ꝯtactū ſic ꝙ utraqꝫ ps tāgat reliquā uel vna illarum ptiū tāgat aliā. ¶ Circa qđ eſt ſciēdū ꝙ ul' ambe ptes ꝑmi mouētis ſe hñt magnitudinē: ⁊ tūc utraqꝫ ps tāgit aliā ut pꝫ de ptibꝰ corpis: quaruꝫ vna mouet aliā.v̄.g.coꝛ mouet aliā ptē corporeaꝫ. uel vna pars cordis mouet aliā ptē: ⁊ tūc utraqꝫ parſ tangit aliā ptē.uel tātū altera pars que habet magnitudinē.ut pꝫ de cōpoſito ⁊ corde ⁊ anima ſeu potentia motiua ubi tātū altera pars que h̄ēt magnitudinem contangitur ab alia parte. ⁊ non ecōuerſo.ga incorporeuꝫ ſua virtute pōt tangere corporeum mouendo ⁊ non econuerſo.

¶ **Siqdē igitur ꝯtinuū eſt mouēs. Quod enī moueť ꝯtinuū neceſſariū eſt eē: manifeſtū eſt ꝙ totū ipſum ſeipm̄ mouet: nō eo ꝙ ipſius aliqd huiuſmodi ſit: ut ipꝫ ſe ipſum moueat: ſed totū mouet ipꝫ ſeipꝫ. motū autē ⁊ mouēs eo ꝙ ipſius aliquid eſt mouens: ⁊ aliqd motum.non enī totum mouet neqꝫ totum mouetur: h̄ mouet quidem.a.b.aūt moueť tantū.h̄.c.ab ipſo.b.non iam impoſſibile.**

¶ Quare aūt totū cuiꝰ vna ps mouet aliā diciť mouere ſeipꝫ. Oſtēdit ph̄s ſuppoſito ad pñs ꝙ utraqꝫ ps h̄eat magnitudinē.qꝛ nondū eſt oñſū ꝙ aliquis motoꝛ nō h̄eat magnitudinē. dicit ph̄us ꝙ ipſi toti cōpoſita tria attribuūtur.ſ.mouē: moueri mouē ſeipm̄.ſed hoc qđ eſt mouē ſeipm̄ nō attribuiť ei ꝑꝑ h̄ ꝙ aliqua pars mouet ſeipām. ſed ga ipſū totū mouet ſeipm̄ totū. ⁊ hoc eſt ideo qꝛ mouere ul' moueri attribuiť ei rōne ptis.non enīꝫ ſm̄ ſe totū mouet neqꝫ ſꝫ ſe totū mouetur: ſed vna eiꝰ ps mouet ut.a. ⁊ alia pars moueť ut.b. ⁊ nō ē dare tertiā partē ipſiꝰ ꝑmi mouentis ſe motam .a.b. ut declaratum eſt.

¶ **Dubitationē aūt h̄ēt ſi auferat aliqd qs ab ipſo.a.ſi cōtinuū mouēs qdē: imobile aūt: aut ab ipſo.b.qđ moueť. Reliqua ergo ipſius.a.mouebit. reliqua aūt ipſiꝰ.b. mouebiť. Si enī hoc: nō utiqꝫ erit que ꝑͦ mouetur a ſeipſa q̄ eſt.a.b. Remota enīꝫ ab.a.b.adhuc mouebit ſeipaꝫ reliq̄ .a.b.**

¶ Hec eſt tertia pticula 2ᵉ ptis ꝑncipalis huiꝰ capl'i in qua moueť ⁊ ſoluiť vna dubitatio q̄ talis eſt.nā dcm̄ eſt nūc imediate ꝙ illud qđ moueť a ſe ꝑmo cōponiť ex duabꝰ ptibꝰ tm̄: ⁊ ſic remota alia pte ab aliq̄ toto ꝑͦ moto ex ſe: reſiduū nō pōt mouē ſe. Illō nō videť ueꝝ.qꝛ ille due ptes.a.b. ſūt continue ⁊ diſibiles.uel ſaltē vna ps que eſt mota.ſ.b. ē diſibilis: qꝛ oē mobile ē diſibile i īfiͫ.ſi ğ auferatur aliq̄ ps ab ipſo.b.dubitať an reſidua pars moueať ex ſe uel nō. ⁊ videť ꝙ ſic. qꝛ ois motoꝛ potēs mouere totū pōt mouē ptē.ğ ſi.a.pōt mouere b.pōt etiā mouere ptē ipſius.b.q̄ remanet ablata vna pte ab ipſo.b. ¶ Et ſi deť ꝙ remota parte ab ipſo.b.reſiduū pōt mouere ſe.ğ illud reſiduū qđ remanet ablata pte ab ipſo.b.mouebit ſeipm̄ ꝑͦ. ⁊ per ꝯñs.a.b.non mouet ſeipſum ꝑͦ. ⁊ per eādē rōnem non erit aliquid mouens ſeipm̄ primo.

¶ **Aut potētia qdē nihil ꝓhibet utrunqꝫ. Aut alteꝝ q̄d moueť diſibile eē actu aūt idiſibile. Si aūt didať nō adhuc erit hñs eādē potētiā. Quare nihil ꝓhibet ⁊ in diuiſibilibus potentiam ꝑmum eſſe vnuꝫ.**

¶ Hic ph̄s ſoluit illā dubitationē dicēs ꝙ qm̄ utrūqꝫ eſt ꝯtinuū.ſ.mouēs ⁊ motū ul' ꝓhibet utrunqꝫ eē diſibile in infinitū in pō ⁊ nō in actu: qꝛ nō pōt actu didi ⁊ ſi diuidať nō retinebit eādē potentiaꝫ ad mouē uel moueri quā ꝑus h̄ebat.qꝛ huiuſmodi potētie ꝯſequūtur formā. ⁊ forma nālis ad actionē ſuā requirit determinatā quātitatē. Vñ primi mouētis ſe aut mouēs aut motū aut eſt corruptibile uel incorruptibile.ſi icorruptibile non pōt diuidi.ſi v̄o ſit corruptibile ⁊ diuidať in actu nō retinebit eādē potētiā ad mouere ⁊ moueri quā prius habebat ut pꝫ de corde a quo ſi auferať aliqua pars: reſiduū non habebit potētiā quā ꝑus habuit ad mouere ⁊ ad moueri. Vñ nihil prohibet i hiſ que ſunt diuiſibilia in pō eē ꝑmū mouēs aut ꝑͫ motū. Et ꝑ h̄ ad formā dubitationis eſt dicēdum ꝙ ſi.a.b.ſit ꝑmū mouēs ex ſe ⁊ auferať aliq̄ parſ ab ipſo.a.uel ab ipſo.b.reſiduū nō manebit in illa diſpōne.ſed corrūpeť.uel ſi manebit: nō manebit in tali diſpoſitiōe uel pō ꝙ poſſit ſe mouē. ¶ Hic ſūt tria notāda.ꝑͦ eſt notādū ſm̄ ꝯᵗᵉᵐ ꝙ ipoſſibile eſt ut diuidať motū in actu in īfinitū. ⁊ ſilr̄ motoꝛ qm̄ diuiſio perueniret tūc ad hoc ꝙ eoꝝ nā corrūpereť.v̄bi grā.ſi ꝑmū motū ex ſe fuerit iſte igniſ demonſtratus a quo ſi auferamꝰ vnā ptē. ⁊ poſtea aliā. ⁊ ſic deiceps ꝑueniemꝰ ad talē quātitatē q̄ ſi didať: corrūpeť igniſ: cū mīma q̄titaſ ignis ſit determinata. Et ſilr̄ de aīali annuloſo ex q̄ ſi diuiſa fuerit aliq̄ ps nō remanebit reſiduū motū ex ſe: ⁊ cū ibi diſio nō ꝓcedat i īfinitū.manifeſtū ē hoc eē motū ex ſe ꝑͫ ⁊ motorē ꝑͫ. ⁊ tale motū eē in ꝑnº ſeptimi poſuit ph̄s ad declarādū oēm motū habere motorē.hec ꝯᵗᵒʳ. ¶ Vñ ph̄us qm̄ dicit ꝑmuꝫ motū diuidi in duas ptes tm̄.per ꝑmū motū itelligit minimū motū in quo pōt ſaluari actio debita ſpēi. ⁊ huic ꝯſonat expō ꝯᵗⁱˢ. Nā ꝯᵗᵒʳ ſup 7º huiꝰ ꝯᵗᵒ 2º diť ꝙ ꝑͫ motū in igne eſt mīma ps ignis q̄ pt eē igniſ i actu. ⁊ diť h̄ ꝙ ſi auferamꝰ vnā ptē ab igne. ⁊ poſtea aliā: ꝑueniemꝰ ad talē q̄titatē q̄ ſi didať corrūpereť forā igniſ: cū mīma pſ igniſ ſit deťmiata. ¶ Et ex h̄ pt̄ patē ꝙ ſi remoueať aliqd a ꝑͦ moto ex ſe nō remanebit reſiduū i actu i eadē diſpōne i q̄ priꝰ fuit.nec ē iuenire in reſiduo ptē q̄ pt̄ mouē ⁊ moueri. ⁊ huic cōſonat id qđ dicit ph̄s.ſ. ꝙ mobile eſt diuiſibile in īfinitū i pō ⁊ nō in actu. Nā quātū eſt ex pte māe ⁊ quātitatis moᵉ eſt diuiſibile in īfinitū.ideſt mobile eſt diſibile in īfinitū in pō.ſed nō eſt diſibile in īfinitū ex pte foē.qꝛ rōne foē eſt dare minimū in quo ſaluať nā ſpēi. ⁊ qꝛ foā ⁊ actꝰ ſūt idē.iō dī ꝙ mobile nō eſt diſibile in infinitū in actu. ¶ Vñ breuiter lꝫ ex pte māe ⁊ ex pte ꝑncipij potētialis mobile ſit diſibile in īfinitū. tm̄ ex pte actꝰ ⁊ foē nō eſt diſibile in īfinitū ſꝫ eſt deuenire ad minimū. ⁊ ſic patet q̄liter debet itelligi ꝙ cōtinuū eſt diſibile in īfinitū.qꝛ in pō ⁊ nō i actu ul' pōt itelligi per minimū in actu minimū qđ pōt ꝑ ſe exiſtē actu ſepato. ⁊ ꝑ minimū in pō minimuꝫ qđ pōt iexiſtē toti. ⁊ hꝰ minimū in pō nō eſt dare in aliquo cōtinuo.qꝛ oē cōtinuū eſt diſibile in īfinitū in ptes inexiſtētes toti. ¶ Scđo eſt notāduꝫ ꝙ Ariſto.7º huiꝰ ꝓbat ꝙ nō eſt aliqđ ꝑͫ neqꝫ ex pte mobilis neqꝫ ex pte mouētis neqꝫ ex pte tpis neqꝫ ex pte rei in qua eſt motꝰ ꝑcipue in augmēto ⁊ i motu locali. ⁊ hoc iō eſt.qꝛ tūc cōſiderat de motu mobili ⁊ mouēte in cōi nō applicādo ad nās determinatas. ⁊ ideo ſꝫ ꝙ tūc loquebať nō eſt ꝑͫ mobile nec ꝑͫ mouēs corporeū nec aliqd ꝑͦ mouēs ſeipꝫ. ſed quia hic philoſophus loquitur de mobili mouente ⁊ moto applicando ad determinatas nās. iō aliqd ponit mouēs ſeipꝫ ꝑͦ. ¶ Et ſi dicať ꝙ mouens potens mouere totū pōt etiā mouere parteꝫ

diuiſiuā a toto. ut patet ꝑ regulas datas in 7° huius. q2 ſi. a. pōt mouē. b. ablata aliq̄ pte a. b. a. pōt mouere reſiduū. ¶ Dicēdū ꝙ rōnes pħi in ſeptimo hui⁹ itelligūtur quādo per diuiſionē ptis a toto nō corrūpit̄ pars remanēs ſed manet mobile ſicut prius. nunc aūt ſi aliqua pars auferat̄ ab ipſo. b. reſiduū uel corrūpitur uel remanet imobile. ¶ 3° eſt notandū ſm ɔ̄ᶜᵐ ꝙ in aliq̄bus motis ex ſe motor eſt diuiſibilis ⁊ in aliq̄b⁹ nō eſt diuiſibilis nec eēntialiter nec accidentaliter quoniā motores ſūt duobus modis: q2 quidā eſt motor mālis ⁊ conſtituitur in eſſe per rē motā ab eo. cuiuſmodi eſt motor in rebus generabilibus ⁊ corruptibilibus. ⁊ talis motor eſt diuiſibilis per accidēs. Alius vō eſt motor imālis qui non ɔ̄ſtituit̄ per rē motaꝫ ab eo. ⁊ huiuſmodi motor non eſt diuiſibilis neq̄ eſſentialiter neq̄ accidentaliter.

¶ Manifeſtū igitur ex his eſt quoniā eſt p̄mū mouens imobile. Siue eni mox ſtet quod mouetur ab aliquo: aut motuꝫ ad imobile p̄mū ſiue in quod mouet̄ qdeꝫ: ipſum autem ſeip̄m mouens ⁊ ſtās utrobiq̄ accidit primum mouens in omnib⁹ eſſe motis immobile.

¶ Hec eſt q̄rta particula ſecūde partꝭ p̄ncipalis huius capituli in qua philoſoph⁹ cōcludit concluſionē ſecūdā p̄ncipalē hui⁹ libri que eſt ꝙ p̄mū mouens eſt imobile. que cōcluſio ꝓbatur hic: ⁊ etiaꝫ in ſequētib⁹. ꝓbatio qua ꝓbatur ɔcluſio eſt ꝙ cōtingit deuenire ad aliq̄d motū ex ſe: ut ꝓbatū ē ſuperius. quoniā aliter ꝓcederet̄ in infinitū in mouētibus ⁊ motis. ⁊ ſic nō eēt p̄mū mouens. ⁊ per ɔ̄ſequēs nec aliq̄d mouens poſteri⁹. ⁊ per ɔ̄ñs null'ꝰ erit mot⁹ oīno niſi deueniat̄ ad p̄mū motum ex ſe. ¶ Q̄uero ergo de motore mouēte p̄mū motuꝫ ex ſe aut mouet̄ aut nō mouet̄. ſi nō mouet̄: habet̄ ꝓpoſitū. q2 mouēs p̄mū motū ex ſe eſt p̄mū mouēs ⁊ ideo ſi illud mouēs ſit imobile: ſeq̄tur ꝙ p̄mum mouens eſt imobile. ſi vō det̄ ꝙ mouēs p̄mū motū ex ſe ſit mobile ſiue ꝙ moueat̄: aut igit̄ mouet̄ ab extriſeco. aut ab itriſeco. nō eſt dare ꝙ moueatur ab extriſeco. q2 ex q̄ totū p̄mū motū ex ſe mouet̄ ab itriſeco nō eſt dare ꝙ pars que eſt mouens moueat̄ ab extriſeco: nec eſt dare ꝙ moueat̄ ab intrinſeco. q2 ſic aut moueret̄ a ſe aut ab alia pte: nō ab alia pte. q2 ſic utraq̄ pars primi moti ex ſe moueret reliquā partē reciproce: qd̄ eſt iꝓbatū prius. Nec eſt dare ꝙ mouēs p̄mum motū ex ſe moueatur a ſe: q2 ſic diuideret̄ in duas partes quarū vna eēt mouēs ⁊ alia mota. Et q̄rēdū eſt de pte mouēte ſicut pri⁹ aut mouet̄ aut nō. ſi nō: habet̄ ꝓpoſitū. ſ. ꝙ p̄m⁹ motor eſt imobilis. Si vō det̄ ꝙ mouet̄. aut ergo ab extriſeco aut ab itriſeco. Et q̄rēdū eſt ſicut pri⁹. ⁊ ſic erit ꝓceſſus in īfinitū qd̄ ē incōueniēs. ergo eſt neceſſe ꝙ primū mouēs ſit imobile. Uñ ɔ̄ᵗᵒʳ format rōnē illā ſic. Oē motum aut ē motū ex ſe aut eſt motū ex alio. ⁊ motuꝫ ex alio peruenit ad motū ex ſe. ⁊ motū ex ſe hēt motorē qui nō mouet̄. ergo oē motū hēt motorē qui nō mouet̄. Et addit ɔ̄ᵗᵒʳ dicēs ꝙ oēs motus reducūtur ad tale mouēs qd̄ nō mouet̄ aut ad vnū tale aut ad plura vno. ¶ Intelligēdū ꝙ illa rō nō ꝓbat ꝙ p̄m⁹ motor oīno eſt ſimpl'r imobilis: ſed ſolū ꝓbat ꝙ in vnoquoq̄ ordine mouētiū ⁊ motoꝝ p̄ᵐ mouēs in illo ordine eſt imobile ex ſe: hoc ē ꝙ nō eſt per ſe mobile. q2 ſolū ꝓbat ꝙ in quolibet ordine mouentiū ⁊ mobiliū eſt deuenire ad p̄ᵐ mouens in illo ordine qd̄ nō mouet̄ ꝑ ſe. cū hoc tamē bene ſtat ꝙ mouet̄ per accñs a ſeipſo: ſed ſuperi⁹ poſuit ⁊ inferius ponet rōnes ꝓbantes ɔ̄nē h̄ poſitā. ſ. ꝙ p̄mū mouens in toto vniuerſo eſt ſimpl'r immobile: ita ꝙ nec eſt mobile per ſe nec ꝑ accñs.

Q uoniā autē oportet ſemꝑ motū eē ⁊ non deficere: neceſſariuꝫ eſt aliq̄d eſſe qd̄ p̄mū mouet. Siue ergo vnū ſit ſiue plura. ⁊ primuꝫ mouens imobile eſt. Unūqd̄q̄ qdē igit̄ ꝑpetuū eē imobiliū: mouentiū qdem nihil ꝑtinet ad eā que nūc rōnē. Quoniā autē neceſſariū eſt eſſe aliq̄d imobile qdeꝫ ipſ ab oī iterius mutatiōe ⁊ ſimpl'r ⁊ ſm accidens: motiuū aūt alteri⁹: manifeſtū eſt cōſiderātibus ſic. Sic auteꝫ ſi aliq̄s uelit in q̄buſdā ɔ̄tingens eſſe: ut ⁊ ſit aliq̄ñ ⁊ nō ſit ſine generatione ⁊ corruptione. Fortaſſis eni neceſſariū eſt: ſi aliq̄d īpartibile aliquādo qdem eſt aliquādo autem nō ſine mutatiōe: aliquādo qdem eſſe: aliq̄ñ quideꝫ non eſſe omne tale. Et p̄ncipioꝝ imobiliū qdē. motiuoꝝ āt quedā aliquādo quidem eſſe: aliq̄ñ aūt nō eſſe cōtigat ⁊ hoc. Sꝫ nequaq̄ omnia poſſibile eſt.

¶ Iſtud eſt q̄ntū capl'm huius tractatus in quo pħs intendit declarare ꝙ primū mouens eſt ſimpliciṫ imobile. ita ꝙ nec eſt mobile per ſe nec per accñs. ⁊ ɔtinet duas partes p̄ncipales. q2 in p̄ma pħus oſ̄dit p̄mū motorē oīno eſſe imobilē per eternitatē p̄mi mot⁹. In ſecūda ibi [Et iterū cōſiderās.] Oſtendit idē per ɔſiderationē eoꝝ que mouētur ex ſe. Prima ps ɔtinet quatuor particulas. q2 in p̄ma Ariſto. ꝓponit quatuor neceſſaria ad ſuū ꝓpoſitū. In ſecūda ibi [Manifeſtū eni eſt.] Oſtēdit ꝙ p̄mum mouēs eſt imobile ⁊ perpetuuꝫ. In tertia ibi [Manifeſtū ergo eſt q̄uis ⁊c̄.] Decl'atur ꝙ oportet ponere aliq̄d motū per ſe perpetuum. In quarta ibi [Unū aūt ⁊c̄.] Declaratur ꝙ eſt tm̄ vn⁹ p̄mus motor. In prima ergo particula huius partis pħs proponit quatuor neceſſaria ad ꝓpoſitū ſuū. quoꝝ primū eſt vnū qd̄ eſt etiā p̄us oſtēſum. ſ. ꝙ mot⁹ eſt ſemper ⁊ ꝙ nunq̄ deficiet. ⁊ etiā ꝙ in mouentibus ⁊ motis nō eſt ꝓcedere in infinitū. ideo neceſſe eſt ſtare ul' ad p̄mū mouēs mobile uel ad primū mouens ſeipſū. ⁊ tūc altera eius pars eſt imobilis. ¶ Secūdū ꝙ pħus p̄mittit ꝙ ſiue ponat̄ ꝙ oīa p̄ncipia mouentia in his q̄ mouent ſeipſa ſint incorruptibilia ut quidā poſuerūt. ſ. ꝙ oēs anime mouentes ſint icorruptibiles. ſiue aliq̄d p̄mū mouens in mouentibus ſeipſa ſit incorruptibile: ut anima intellectiua: ſic ipſe ponit uel refert ad ꝓpoſitum. q2 ſiue ponatur vno mō. ſiue alio ſemper habet̄ propoſitū. ſ. ꝙ p̄mum mouens eſt incorruptibile ⁊ imobile. ¶ Q̄m autē neceſſarium.] ¶ Tertiū vō qd̄ pħs ꝓponit eſt expōſitionis quā intendit ꝓbare: ⁊ eſt ꝙ aliq̄d mouēs mobile eſt ꝑpetuū. Unde dicit ꝙ ex ſequētibus patebit. ꝙ lꝫ nō oē mouens imo'ᵉ ſit ꝑpetuū. tñ aliq̄d mouens imobile eſt ꝑpetuū. ſ. mouēs qd̄ nō mouet̄ ab aliq̄ exteriori nec ꝑ ſe nec ꝑ accñs. qd̄ tamē mouens ſit alteri⁹ motus. Et hoc intēdit pħūs ꝓbare dicēs. Ab omni exterius mutatione. q2 motus interiores ut itelligere ⁊ appetere ⁊ h⁹ nō intēdit excludere a p̄ mouēte de quo h̄ itendit. ¶ Si aūt ſi.] ¶ Quartū vō qd̄ pħus intēdit hic eſt excluſio cuiuſdā rōnis per quā aliq̄s pōt initi ad probandū propoſitū. ſ. ꝙ aliquod mouēs ſiue p̄mū mouēs eſt perpetuū. ⁊ ratio eſt talis. Omne qd̄ nō pōt quādoq̄ eſſe ⁊ quādoq̄ nō eſſe eſt perpetuum. ſed p̄mū mouēs nō pōt quandoq̄ eſſe ⁊ q̄ñq̄ nō eē. ḡ. minor ꝓbat̄ ꝑ h̄. q2 p̄ᵐ mouēs nō pt q̄ñq̄ eē ⁊ q̄ñq̄ nō eē. ⁊ ſic p̄ᵐ mouēs ē imobile. ⁊ ꝑ ɔ̄ñs nō pōt q̄ñq̄ eē ⁊ q̄ñq̄ nō eē. q2 qd̄ q̄ñq̄ eſt ⁊ q̄ñq̄ nō ē gñat̄ ⁊ corrūpit̄. ⁊ ꝑ ɔ̄ñs mouet̄. qd̄ nō cōpetit motori imobili. ḡ p̄ᵐ mouēs ē ꝑpetuū cū ſit icorruptibile. Hāc rōnē excludit pħs nō curās de ea dicēs ꝙ ſi aliq̄s uellet dicē ꝙ nō opꝫ oē qd̄ q̄ñq̄ ē ⁊ q̄ñq̄ nō ē. ꝙ q̄ñq̄ gñat̄ ⁊ q̄ñq̄ corrūpit̄ ꝑ ſe loquēdo. nec ēt ꝙ ꝑ ſe moueat̄ ut pꝫ de īpartibilib⁹ ut de lineis ſupficieb⁹ ⁊ pūcꝭ q̄ q̄ñq̄ ſūt ⁊ q̄ñq̄ nō ſūt ſine ꝑ ſe gñatiōe ⁊ corruptione eoꝝ q̄ ſūt. ſꝫ ꝑ ſe gñationē ⁊ corruptionē aliquoꝝ corpoꝝ. ſ. eoꝝ q̄rū ſūt termini. ⁊ ſic pōt dici ꝙ p̄ncipioꝝ imobiliū q̄dā q̄ñq̄ ſūt ſine gñatiōe ⁊ corruptiōe iporū. ſꝫ nō pōt dici de oīb⁹ p̄ncipijs imobilib⁹. ſed tādē eſt deuenire ad aliq̄d p̄ᵐ imobile ꝑpetuum ingenerabile ⁊ incorruptibile.

¶ Māifeſtū aūt ē ꝙ cā q̄dā ipa ſeipa mouētib⁹ ieſt: ipſi⁹ q̄d ē aliq̄ñ qdē eē: aliq̄ñ āt nō eē. Ip̄m qdē eni ſeipꝫ mouēs neċe eſt oēꝫ magnitudinē hēre: ſi nihil mouet̄ impartibile. Mouēs aūt neq̄ vna neċitas ē ex dictꝭ. Ipſi⁹ igit̄ qd̄ eſt alia qdē fieri: alia vō corrūpi: ⁊ h̄ ɔtiue nulla cā ē imobiliū qdē: nō ſꝑ aūt entiū: neq̄ ipoꝝ qdē ſemꝑ h̄ mouētiū. Hoꝝ āt altera. Ipſi⁹ eni ſꝑ ⁊ ɔtinui: neq̄ vnūq̄dq̄ ipoꝝ cā: neq̄ oīa. Hoc eni qdē ſic ſe hēre ſꝑ ⁊ ex neċitate ē. oīa aūt iſinita ⁊ nō ſūt ſimul omnia entia.

¶ Hec ē 2ᵃ ꝑticula p̄ᵉ ptis p̄nˡⁱˢ hui⁹ ca. in q̄ pħs oſ̄dit ꝙ p̄ᵐ mouēſ ē ꝑpetuū. Et hec ē 24ᵃ ɔ̄ de anne xis: q̄ ꝓbat̄ dupl'r. ⁊ p̄ ſic. Effect⁹ ꝑpetu⁹ nō pt eē ſine cā ꝑpetua. ſꝫ cōtinuatio ſiue ſucceſſio gñationis ⁊ corruptiōis mouētiū ſe gñabiliū ⁊ corruptibiliū ē qdā effect⁹ ꝑpetu⁹. ḡ hēt cām ꝑpetuā. ſꝫ cā ꝑpetuitatꝭ gñatiōis ⁊ corruptiōis corruptibiliuꝫ aut ē qd̄dā mouētiū ſe cōruptibiliū. ul' oīa illa. ul' aliq̄d mouēs ſe icorruptibile. ul' p̄ᵐ mouēs. ul' aliqd̄ mouēſ oīno imo'ᵉ. Nō ē dare p̄ᵐ. ſ. ꝙ ſit aliq̄d mouētiū ſe corruptibiliū: nec ēt ꝙ aliq̄d corruptibile ſit cā ꝑpetuitatꝭ gñatiōis. q2 qd̄ q̄ñq̄ ē ⁊ q̄ñq̄ nō ē: nō pōt eē cā ꝑpetuitatis alicui⁹. nec eſt dare ꝙ oīa talia ſint ſil' cā ꝑpetuitatꝭ gñatiōis ⁊ corruptiōis. Tū q2 oīa illa ſc̄ iſinita. Tū q2 oīa illa nō ſūt ſil'. cāe aūt q̄ ſūt cāe eēntial'r neċio ſūt ſil' ⁊ finite. nec p̄ᵐ mouēs oīno imobile pōt eē cā imediata ꝑpetuitatis gñatiōis ⁊ corruptiōis. q2 p̄ᵐ mouēſ oīno imo'ᵉ ſꝑ ſe hēt vniformiter. ⁊ ſic nō pt eē imediata cā gñatiōis alicui⁹ q̄ñq̄ ⁊ corruptiōis eiuſdē q̄ñq̄. q2 ſic ſe nō hēret vniformit̄. ḡ relinq̄t̄ ꝙ ꝑpetuitas gñatiōis ſit ab aliq̄ mouēte ſe icorruptibili qd̄ al'r ⁊ al'r ſe hēt reſpectu gñabiliū ⁊ corruptibiliū ꝑ cui⁹ motū ꝑpetuū cauſat̄ ꝑpetuitas gñatiōis ⁊ corruptiōis. Et ſic appet ꝙ eſt dare aliq̄d mouēs ſe ꝑpetuū. nūc aūt ſi aliq̄d mouēs ſe ſit ꝑpetuū opꝫ ꝙ ei⁹ motor ſit ꝑpetu⁹: ⁊ ſi aliq̄s motor ſit ꝑpetu⁹ oportet ꝙ maxime p̄ᵐ mouēſ ſit ꝑpetuum. ſic ḡ pꝫ ꝙ p̄ᵐ motū ex ſe. ſ. celū ē cā ꝑpetuitatis gñatiōis ⁊ corruptiōis. ⁊ ea rōne q̄ mouet̄ diſ cōformiter ē cā gñatiōis ⁊ corruptiōis. ⁊ ea rōne q̄ ē ꝑpetuū ē cā ꝑpetuitatꝭ i hiſ iferiorib⁹. ¶ Notāda ſūt hic tria ſꝫ ɔ̄ʳᵉˢ. p̄ᵐ ē decl'atio q̄ ɔ̄ᵗᵒʳ decl'at ꝙ res gñabiles ⁊ corruptibiles ſūt ꝑpetue cāe gñatiōis ⁊ corruptiōis. Iſtd̄ eni decl'at dupl'r. p̄ ꝑ h̄ ꝙ p̄m⁹ mot⁹ q̄ ɔtinet totū ē etern⁹. ⁊ p̄m⁹ mot⁹ ē cā gñatiōis ⁊ corruptiōis i iſtis iferiorib⁹. iō res iferiores ſūt ꝑpetue cāe gñatiōis ⁊ corruptiōis. Secūda decl'atio ē taliſ. hō nō gñat̄ niſi ab hoīe. ⁊ ſic hō gñans fuit gñat⁹ ab alio hoīe. ⁊ ſic ſꝑ. ḡ gñatio hoīs ē ꝑpetua. Et eadē rō vī de alijs gñabilib⁹ ⁊ corruptibilib⁹. Q̄ āt hō nō poſſit gñari niſi ab homine ſiue a ſemine hoīs ꝓbat̄ ꝑ ɔ̄ʳᵉˢ dupl'r. ⁊ p̄ ſic. Si eēt poſ'e ꝙ hō gñaret̄ a nō hoīe ſiue a nō ſemine hoīs tūc de neceſſitate hō ille diceret̄ hō equoce cū illo hoīe q̄ ē gñat⁹ ex ſemine hoīs. qd̄ ꝓbat̄ ꝑ h̄. q2 hō gñat⁹ ex ſemine hoīs ⁊ hō gñat⁹ ex alio q̄ꝫ ex ſemine hoīs haberent diuerſas mās ſm ſpeciem. ⁊ per ɔ̄ñs hērēt formas diuerſas ſꝫ ſpēm. Uñ ɔ̄ᵗᵒʳ dic̄ ꝙ q̄ñ mā fuerit diuerſa diuerſificabit̄ forā. ⁊ ſi nō: tūc nō eēnt hic māe ꝓprie neq̄ forē ꝓpe. ⁊ tc̄ qd̄libet gñaret̄ ex q̄libet. ⁊ ſic eēnt māe p̄ᵉ ocioſe ⁊ ſupflue. ¶ Scd̄o ꝓbat̄ idē ſic. Si eēt poſ'e ꝙ hō gñaret̄ ex alio q̄ꝫ ex ſemine hoīs. tc̄ aut h̄ eēt neċiū. aut i maiori pte. aut i miori. ſi eēt neċium tūc hō nō gñaret̄ ab hoīe. ⁊ ſi eēt in miori pte tūc hō nō gñaret̄ ab hoīe niſi i minori pte. ⁊ ſic hō gñaret̄ ab hoīe a caſu. qd̄ iꝓbat quiq̄ modis. p̄ ꝑ h̄. q2 hō gñat̄ ab hoīe nāliter. ſi ḡ hō gñaret̄ ab homine a caſu. tūc eadē ſpēſ iueniret̄ a nā ⁊ a caſu. qd̄ ē falſū. q2 qd̄ ſit a caſu ſꝑ eſt oppoᵐ ei⁹ qd̄ fit a nā. ¶ Scd̄o iꝓbat hominē gñari a caſu. q2 ſic cōparatio ⁊ reſpect⁹ cārū ad cāta nō eēt nālis: ſꝫ a caſu ⁊ accñtalis. ⁊ cū talis poſſet nō eē tūc auferret̄ nā q2 nā ē determinat⁹ ordo ⁊ determinata cōparatio cārū ad cauſata ut vult pħs 2° metha^ce. ⁊ ēt 2° huius. ¶ Tertio ꝓbat̄ ꝙ hō nō gñat̄ ab hoīe a caſu ſic. Illd̄ qd̄ fit a caſu fit a cauſis incītis ꝑꝑ aliquaꝫ ſpēꝫ i maiori pte q̄ñ ipedit̄ ab incīēdo illd̄ qd̄ ē nāliter inatū iueniri ab eiſ. ſi ḡ hō gñaret̄ a caſu neċe eēt ut gñaret̄ a cauſis q̄ fuerūt ꝑꝑ aliquā ſpēm ⁊ īpediebant̄ a gñatiōe illi⁹ ſpēi. ⁊ iō cāe ei⁹ qd̄ fit a caſu nō ſūt determinate. ¶ Quarto ꝓbat̄ ꝙ hō nō gñat̄ ab hoīe a caſu. q2 ſi ſic tūc eēt poſ'e ꝙ hō gñaret̄ ex ſemine aſini ul' ex ſemine eq̄ aut gñaliter ex ſeminib⁹ infinitis. qd̄ eſt falſum. ⁊ ideo nulla ſpēs iuenit̄ a caſu: ſed illa que iueniunt̄ a caſu ſunt mōſtruoſa ⁊ nō nālia. Et hec pōt eſſe quinta ratio proꝓbans ꝙ hō nō gñat̄ a caſu. q2 nulla ſpēs gñat̄ a caſu. ⁊ illa q̄ gñant̄ a caſu ſūt mōſtruoſa. ⁊ hō ē i determinata ſpē ⁊ nō eſt mōſtrum. ideo nō fit a caſu. Et itellige ꝑ monſtrū aggregatū ꝑ accñs ex diuerſis que nō ſūt nata adiuicē cōgregari natura-

liter. Un̄ dicit ꝯtor ꝙ illud totū qđ ꝑdictū eſt ma-
nifeſtū eſt per ſe. ſicut dicimꝰ ꝙ ꝯtra negantes pn̄-
cipia nō eſt diſputādū: hoc eſt manifeſtū ꝑ ſe: ſicut
Auicē. qui in 2° canonis dixit ꝙ poſſe eſt hominē
generari a terra. ſed conueniētiꝰ a matrice. ille ſer-
mo ab hoīe qui dicit ſe ſcire ē valde fatuꝰ. hec ꝯtor.
¶ Notādū 1° ꝙ ꝯtor mouet ⁊ ſoluit hic vnā dubi-
tationē talē. Illa rō ꝓbās ḡnationē eē ꝑpetuā ꝑ h̄
q: hō nō ḡnatur niſi ab hoīe: ſolū ꝓbat ꝙ ḡnatio eſt
ꝑpetua ī ꝑterito. ſed nō ꝓbat ꝙ ḡnatio ē ꝑpetua ī
futuro. q: q̄uis hō nō ḡnet niſi ab hoīe. tn̄ pt cor-
rūpi ī diuerſa ut ī ignē ⁊ ī terrā. ⁊ ſic de m̄ltis alijs
⁊ demrātio pħi nō cōplebit niſi ponat ꝙ ḡnatio
hoīs ē ꝑpetua ī ꝑterito ⁊ ī futuro. ¶ Ad illđ rn̄det
ꝯtor dicēs ꝙ cū declatū ſit ꝙ ipoſſe ē ut deficiat in
ꝑterito īfinito declabit ꝙ ipoſſe ē ut deficiat ī futu
ro. q̄m ſi deficēt ī futuro deficeret ⁊ ī ꝑterito īfinito
qđ ꝓbat dicēs. ꝙ illđ ī q̄ ē pō īfinita nō ē detmia-
tū magis ad vnū tēpꝰ q̄3 ad aliđ. ⁊ ſi deficēt nō eēt
nūc. ḡ ipoſſe ē ut deficiat oīno. Un̄ ſi ē pō īfinita ad
ḡnationē ⁊ ad corruptionē nō magis detminabit
ad tēpꝰ ꝑteritū q̄3 ad futuꝝ. ⁊ ſi pō ē īfinita ad īfi-
nitas ḡnatiōes ⁊ corruptiōes q̄ rōne ē hⁱ pō ad ī-
finitas ḡnatiōes ī tpe ꝑterito eadē rōne erit hꝰ pō
ī tpe futuro. ¶ Notādū 3° ꝙ ꝯtor mouet ⁊ ſoluit h̄
duas dubitatiōes. pª ē cū ſolū detmiatū ſit ꝙ illa
ḡnabilia ⁊ corruptibilia nunq̄3 deficerēt ſm genꝰ
q̄lit idigēt motore ⁊ moto q̄ nō deficiūt ſ3 ididuū
¶ Scđa dubitatio ē. Si illa ḡnabilia ⁊ corrupti-
bilia necīo idigēt motore ⁊ moto extriſeco quō idi
gēt eis. i. qđ recipiūt ab eis ſine qbꝰ nō pn̄t eē aut
ḡnari. ¶ Ad pmā q̄ōnē rn̄det ꝯtor ſic. ꝙ iſtoꝝ ḡna
toꝝ duplices ſūt cāe. ſ. q̄dā ꝑ ſe. ⁊ q̄dā ſolū ꝑ accn̄s
ſed qđ ꝑ accn̄s ē pōt nō eē: ⁊ ſic cū vnū ididuū ſit
cā altiꝰ imediata ⁊ deducēs eē ī actū ſic idigēt eis.
⁊ ſi illa ḡnabilia ⁊ corruptibilia ꝑpetuant ſm genꝰ
op3 ꝙ hēant cām ꝑ ſe ⁊ ꝑpetuā q̄ ꝑpetuet illa ſm
genꝰ. ¶ Ad ſcđa3 q̄ōnē rn̄det ꝯtor diſtiguēs de ge
nerātibꝰ. q̄m q̄dā nō ḡnant ex ſe h̄ ē ſiſi ī ſpe ſiue ī
ſemie ḡnanti eiuſdē ſpēi. ⁊ talia necīo idigēt moto
ex ſe apđ ḡnationē ipoꝝ. q: ḡnatio ī ipis nō ē ex ſe
ipſis. ſ. ꝙ q: q̄dā nō ḡnant q̄dā: ⁊ iđ eē illoꝝ nō fu
it ꝑpetuū. Un̄ nō q̄libet ḡnabilia ſunt ꝑpetua ſm
ſpē3. ſ3 ḡnabilia ex ſe h̄ ē ex ḡnante eiuſdē ſpēi in
ḡnantibꝰ ex ſeipis op3 ꝙ ſit ḡnans ꝓpiquū eiuſdē
ſpēi qđ nō dat niſi pn̄m ḡnatiōis. Deinde dimittit
ḡnabile donec ꝑficiat ſua ḡnatio nec̄e ē ut ſit h̄ cō-
plēs illđ ḡnatū ex ſe. q: q̄ueadmodū motū ī loco
h̄ ex ſe idiget motore extriſeco. ita ē ī ḡnantibꝰ ex
ſe. ⁊ cū ita ſit nec̄e ē ut cōpleat ḡnatio alicuꝰ eorū
q̄ ḡnant ſe niſi ſit illic ḡnans extriſecū ꝑter ḡnans
ꝓpiquū qđ ē ī iſto ḡnato ꝑ qđ ḡnatū fuit ex ſe ge-
neratū. ¶ Itē dic ꝯtor ꝙ q: ḡnans extriſecū ē alte
rās necīo ē ut alīatio eiꝰ ſit alīatio tempata. ſ. ſiſ̄is
caliditati nāli ꝑ quā cōplet illđ ens. Et nec̄e eſt ut
alterās aliq̄n approximet alīato: ⁊ q̄n̄q3 remouea
tur ab illo ita ꝙ alīatū acq̄rat ex h̄ vnū calorē in
forma ēt toto tpe ſui cremēti. Et cū alterans q̄n̄q3
approximet alīato ⁊ q̄n̄q3 remoueat ab alterato:
op3 ꝙ ſit motū ī loco. ⁊ q: oē motū ī loco ul' mouet
ꝑ ſe ul' reducit necīo ad motū ex ſe nec̄e ē ut ex il-
la ḡnabilia ſit aliqđ motū ex ſe aut vnū aut plura
vno qđ ſp mouet. ¶ Sed h̄ occurrūt dubia. pō eni
dubitat circa h̄. q: dī ꝙ q̄n mā fuerit diuerſa di-
uerſificabit ⁊ foꝛā: ita ꝙ forme diuerſe ſ3 ſpē3 hn̄t

māſ diuerſas ſ3 ſpē3. illđ nō vī veꝝ. q: eade3 mā
oīu3 ḡnabiliū ⁊ corruptibiliū. oēs cui forme ſba-
les imediate recipiūtur ī mā pª q̄ ē vnū ſm ſpēm.
q̄m oīs forma ſbāl recipit imediate ī ſbō ente ī pō
q: ꝑ h̄ diſtiguit a forma accn̄tali q̄ recipit in ſubo
ente ī actu. ¶ Scđo dubitat. q: vī ꝙ modus ar-
guēdi ꝯtris nō valeat. arguit eni ſic. Si hō ḡnaret
ex t̄ra. tūc illđ eēt necīū: aut ī maiori pte: ul' in mi
nori. ſi eēt necīū ī maiori pte. tūc nō ḡnaret ab ho
mine niſi ī miori pte. ⁊ ꝑ ꝯn̄s hō ḡnaret ab hoīe a
caſu. ⁊ illoᵒ arguit ꝯtor. ſed ille modus arguēdi nō
vī valē. q: ꝑ illū eūdē modū arguēdi pōt ꝓbari ꝙ
ignis nō ḡnat nāliter ex t̄ra. arguendo ſic. ſi ignis
nālit ḡnaret ex t̄ra. aut ḡ eēt necīū ignē ḡnari ex
t̄ra ī maiori pte aut ī miori. ſi eēt necīū ignē ḡnari
ex t̄ra. tūc ignis nō ḡnaret ex aere oīno qđ fl'm ē.
ſi vō ignis ḡnaret ex t̄ra ī maiori pte. tūc nō ḡna-
ret ex aere niſi a caſu qđ fl'm ē. Un̄ iſte modus ar-
guēdi ꝯtris nō vī valē. ḡ ⁊c̄. ¶ Pro hⁱ ḡ dubijs di
ſtiguēdū ē de mā ⁊ ēt de foīa ſeu de ipis ḡnatꝭ. de
mā igit diſtiguo ſic diſtiguit ꝯtor ſup 2m huiꝰ. q̄m
q̄dā ē mā alīatiōis: ⁊ q̄dā eſt mā cōpōnis tm̄. v.
g. mā alterationis ē mā trāſiēs q̄ nō manet ī re ḡna
ta: ſicut ſemē hoīs ē mā alīatiōis. ⁊ ī ꝯuerſiōe ho
minis panis ē mā ſanguis. ⁊ ſanguis ē mā ſemis.
mā cōpōnis tm̄ ē ut caro ⁊ os ſūt mā hoīs ul' aliq̄
alia mā q̄ manet ī hoīe ḡnatō ⁊ nō ꝑcedit hoīe3 ge
neratū. Sed mā alīatiōis ⁊ mā cōpōnis ē q̄ ꝑce-
dit ḡnatū ⁊ ēt manet ī ipō ḡnato. ⁊ h̄ mō acetu3 ⁊
mel ſūt mā oximellis. ¶ Scđo diſtiguo de ipiſ ge
neratꝭ. q̄m q̄dā ḡnata ḡnant ex ſemie ut p3 de aiali
bus ⁊ plantꝭ q̄ nō ḡnant niſi a detmiato ſemine. ⁊
q̄dā nō ḡnant ex ſemie ut p3 de elementꝭ ⁊ de alijs
iaiatꝭ. ¶ His viſis dico ꝙ ī illis q̄ ḡnant ex ſemie
diuerſe forme ſ3 ſpē3 diuerſas req̄rūt māſ ſiue ſb
ſtātias ſ3 ſpē3 q̄ ſūt māe ex qbꝰ ḡnant tanq̄3 ex mā
alterationis. q: aialia diuerſa ſ3 ſpēm req̄rūt ſemia
diuerſa ſ3 ſpē3 ex qbꝰ ḡnant. ſ3 ī ḡnatꝭ ſine ſemine
ad diuerſitatē formaꝝ ſ3 ſpē3 req̄rūtur diuerſe ſb
ſtātie ſ3 ſpē3 ex qbꝰ ḡnant idifferēter tanq̄3 ex mā
alīatiōis. nā ignis ḡnat idifferēter ex t̄ra aq̄ ⁊ ae-
re q̄ differūt ſpe tanq̄3 ex mā alīatiōis. Si vō loq̄
mur de mā cōpōnis ſic dico ꝙ mā cōpōnis ē du-
plex: q: q̄dā ē mā q̄ imediate recipit formā cuiuſ-
modi ē mā pª. ⁊ hec mā dī remota. ⁊ q̄dā ē mā ꝓ-
pinq̄. ⁊ hec iteꝝ ē duplex. q: q̄dā ē ꝑ ſe q̄dā ꝑ acci-
dēs. mā ꝓpinq̄ ꝑ ſe ē ſba cōpoſita ex mā pª ⁊ aliq̄
forma ſbāli q̄ nō ē forma ultia. ut p3 ī cauſatis ꝑfe
ctis. ut ī hoīe. q̄m ī hoīe ꝑter mām pmā ē mā cōpo
ſita ut caro ⁊ os ſiue cōpoſitū ex carne ⁊ oſſibus.
Sed mā ꝓpinq̄ per accidēs eſt aggregatū ex mā
pma ⁊ alijs omnibꝰ q̄ ſūt in cōpoſito ꝑter forma3
ſbſtantialē ultimā ut aggregatū ex mā pma ⁊ aliſ
formis que ſūt accidētia per ſe ſiue per accidens.
ita ꝙ totū qđ eſt in cōpoſito ꝑter formā ſbalē ulti
mā dicit mā cōpoſitionis per accidēs. Si vō loq̄-
mur de mā cōpoſitionis remota ſic dico ꝙ oium
formaꝝ ſubſtātialiū diuerſarū ſm ſpēm eſt eadem
mā ſm ſpēm: ut patet manifeſte. mā eni pma non
eſt diuerſificata ſm ſpēm in oibꝰ ḡnabilibꝰ ⁊ cor-
ruptibilibꝰ. tamē mā cōpoſitionis ꝓpinqua diuer
ſarū formarū ſm ſpēm eſt alia ⁊ alia ſm ſpē3 ut pa
tet manifeſte. Dico igitur ꝙ dicta ꝯtris. ſ. forme di-
uerſe ſm ſpeciem habent materias diuerſas ſm
ſpēm. habent intelligi de mā ꝓpinq̄ alīationis.

Et itelligo ꝑ mām ꝓpiquā alterationis mā3 diſpo
ſitā ꝑ accn̄tia ꝓpria ꝯueniētia foīe inducēde: ſiue
aggregatū ex ſba ⁊ accn̄tibꝰ ꝓprijs ꝯuenietibus
foīe iducēde. ⁊ ſic loq̄ndo q̄n ignis ḡnat ex terra
mā ꝓpinq̄ alīatiōis nō eſt ſolū t̄ra: ſed aggregatū
ex terra ⁊ accn̄tibꝰ ꝯueniētibꝰ foīe ignis: ⁊ ſic di-
uerſaꝝ foīaꝝ ſm ſpē3 ē tal' mā alīatiōis ꝓpinq̄ di
uerſa ſm ſpēm. ¶ Per h̄ ḡ ad pm dubiū ē dicēdū
ꝙ q̄n mā alterationis ꝓpinq̄ fuerit diuerſa ſ3 ſpē3
tūc diuerſificabit foīa ſ3 ſpēm. foīe tn̄ diuerſe ſm
ſpēm habent materiam remotam que eſt mā com
poſitionis eadem ſm ſpēm. ergo ⁊c̄.

¶ **Manifeſtū igit ē ꝙ quāuis millies pn̄ª
q̄dā imobiliū q̄dē. mouētiū āt ⁊ m̄lta ipa
ſeipa mouentiū corrūpātur: alia vō fiāt:
⁊ hoc q̄dē imobile fit. aliđ vō mouet: al
teꝝ aūt h̄: h̄ nihilominꝰ eſt aliqđ qđ cōti-
net: ⁊ h̄ extra vnūqđq3 q̄d eſt cā eius q̄d
ē alia eē: alia vō nō eē: ⁊ ꝯtīue mutatiōis
⁊ h̄ q̄dē his. Hec aūt alijs cā motꝰ ſunt.**

¶ Hec ē 3ª ꝑticl'a pᵉ ꝑtis pn̄lis huiꝰ capl'i ī q̄ oñſo ꝙ
cāe ꝑpetue ḡnatiōiſ nō pn̄t eē aliqđ ḡnabile ⁊ cor
ruptibile. ꝯcludit pħs ex ꝑdictꝭ ꝯnē quā ī hac ptilª
ītēdebat. ſ. ꝙ op3 ponē aliqđ motū ex ſe ꝑpetuum
cōp̄rehēdēs ⁊ ꝯtinēs oīa alia ab itriſeco qđ ē cā ꝑ-
petuitatꝭ ḡnatiōis. ⁊ per ꝯn̄s motoꝝ iſtiꝰ pmi moti
ex ſe ē ꝑpetuꝰ. Dic ḡ Ariſt. ꝙ q̄uis fuerit infinita
pn̄ª mouētiū ſe q̄ nō mouētur ab alijs ⁊ īfinita cō-
poſita ex hⁱ pncipijſ q̄ nō ſūt corꝑa ⁊ ex pmis cor
poribꝰ motꝭ ab eis q̄rū qđlibet corrūpit ⁊ deinde
reuertūtur ⁊ mouēt ſe adiuicē: ita ut q̄dā generēt
q̄dā nō. q: motoꝝ ī eis nō mouet ab alio a ſe. ita ꝙ
illđ moueat aliđ ⁊ illđ mouet ab alio: ⁊ ſic ī īfim.
ut ſortes ḡnet Platonē ex ſe. ⁊ Plato ḡnet Cice-
ronē. ⁊ vnūq̄đq3 ī h̄ motu moueat a ſe manifeſtū
ē ꝙ motoꝝ eīnꝰ ē cā motꝰ iſtoꝝ q̄ mouētur ex ſe ge
nerabiliū ⁊ corruptibiliū ſm ꝑpetuitatē. Illa eni
ḡnabilia ⁊ corruptibilia a corꝑibꝰ celeſtibꝰ nō ſo-
lū accipiūt ꝑpetuitatē ī fieri: ſed ēt ī eē. Un̄ itēdit
dicē ꝙ ſi ſūt millies aut īfinities īfinita pn̄ª mouē
tia ḡnabiliū ⁊ corruptibiliū nihil minꝰ op3 ponere
aliqđ ex̄ vnūq̄đq3 illoꝝ ꝯtinēs illa: qđ erit cā non
ſolū ꝑpetue mutatiōis iſtoꝝ: ſed ēt erit cā eē aliq-
bus iſtoꝝ ⁊ alijs ē cā nō eē. ¶ Notāda ſūt hic tria
ſm ꝯtrem. pō ꝙ corꝑa celeſtia ꝯtinēt iſta ḡnabilia ⁊
corruptibilia. q: niſi eēnt ꝯtinuata ⁊ detminata a
motibꝰ corꝑoꝝ celeſtiū nec eēnt nec ꝯtinuaret eē ī
eis. ¶ Scđo ē notādū ꝙ motꝰ ḡnatiōis iſtorū q̄
mouēt ſe adiuicē ē ꝑ accn̄s. i. ꝙ illa ḡnabilia ⁊ cor
ruptibilia ſūt ſibi īuicē cāe ꝑ accn̄s. ⁊ huiꝰ aſſignat
ꝯtor duplicē cām. pª q: illa ḡnabilia ⁊ corruptibi-
lia ſūt q̄ſi iſtr̄a ꝑ q̄ corꝑa celeſtia mouēt. ſm ꝙ hō
ī ḡnatiōe hoīs nō dat niſi illđ qđ ē iſtr̄m: ⁊ corꝑa
celeſtia ſūt q̄ſi ſicut artifices ⁊ vtutes iformatiue:
q̄s pħs uocat vtutes aīe ī libro de aialibꝰ. q̄ ſūt a
corꝑibꝰ celeſtibꝰ. ⁊ tn̄ hn̄ ſcis ꝙ nō ē de necītate
ꝙ dicat iſtr̄m: ſed nec̄e ē ꝙ ſi fuerit artifex q̄ opat
iſtr̄a ḡnabilia ⁊ corruptibilia ⁊ ſp oparet ut ſint in
ſtrumēta īfinita. hᵉ igit ē pª rō q̄re illa ḡnabilia ⁊
corruptibilia mouētia ſe ſūt īuicē cāe ꝑ accn̄s ī ge
neratiōe coꝝ: q: ſūt q̄ſi iſtr̄3. Scđa cā q̄re vnū iſto
rū nō ḡnat aliđ ē ꝓꝑ eiꝰ ḡnationē ab alio. ut q̄n ſor
tes ḡnat Ciceronē. ⁊ Cicero Platonē. tūc Cicero

nō ḡnat Platonē ꝓꝑ ḡnationē eiꝰ a ſor. ſ3 ꝓꝑ uolū
tatē eiꝰ. ſ. q: uoluit pōe ſemē ī illā feminā: ⁊ tūc ſor
tē ḡnare platonē ē ꝑ accn̄s. ¶ Notādū 3° ſm ꝯtrē
ꝙ īfinite ſūt cāe ꝑ accn̄s dic eni ſic. cās īfinitas eē
ē ipoſſe eēntialr. eſt tn̄ poſſe accidētaliter. hec ꝯtor.
¶ Hic vō notāda ſūt aliq̄ q̄ mihi vident nōbilia.
pō ꝙ ubicūq3 ē m̄ltitudo īfinita mouētiū ibi nullu3
illoꝝ mouētiū ē cā totiꝰ m̄ltitudis. ſ3 op3 ponē ali
quā cām mouētē ex̄ m̄ltitudinē q̄ ſit cā totiꝰ m̄lti
tudis. cuiꝰ rō ē. ubi ē īfinita m̄ltitudo mouētiū ibi
qđlibet mouēs ē meᵐ ul' poſtremū. ſ3 mouēs me
diū nō ē cā niſi eoꝝ q̄ ſūt poſt ipm. iđ nullū mouēſ
meᵐ ē cā oīu3 mouētiū īfinitoꝝ. nec ēt mouēs ulti
mū pōt eē cā totiꝰ m̄ltitudis mouētiū: q: nō eſt cā
eoꝝ q̄ ſūt an̄ ip3. iđ ubi ē īfinita m̄ltitudo mouētiū
op3 ibi ponē cām mouētē pn̄lem ex̄ illā m̄ltitudinē
q̄ ē cā totiꝰ m̄ltitudis: ⁊ iđ ſi ſint īfinita ſe mouen-
tia q̄rū vnū mouet ab alio ⁊ illđ ab alio: ⁊ ſic ī īfim
ſic ē de eis q̄ ḡnant adiuicē: ut ſor. ḡnat a platone
⁊ Plato a Cicerone: ⁊ ſic ī īfim. iſtiꝰ totiꝰ m̄ltitu-
dinis mouētiū ſe ē aliq̄ cā ex̄ ipa3 m̄ltitudinē q̄ ē
cā totiꝰ m̄ltitudis. ⁊ h̄ ē qđ Ariſt. dicit h̄ in textu.
¶ Scđo ē notādū ſm ꝯtrem ꝙ mouēs qđ ē ex̄ oē3
m̄ltitudinē īfinitā ē pm mouēs ⁊ cā pncipaliſſima
totiꝰ m̄ltitudis ⁊ cuiuſlibet ptis eiꝰ ⁊ nullū mouēſ
īfim ſm m̄ltitudinē ē cā pn̄lis moti ab eo. q̄m ceſſā
te q̄cūq3 mouēte īfinitā m̄ltitudinē a mouē adhuc
motū mouet a celo. nā ī ḡnatiōe Platonis a ſorte
ceſſāte ſorte a mouē ul' etiā corrupto ſorte adhuc
mouet ſemē deciſū a ſorte a celo q̄uſq3 iducat for-
ma ſbāl platonis. Un̄ ſortes ſolū largit ſemē ex q̄
ꝓducit plato. qđ q̄dē ſemē ē velut iſtr̄3 ⁊ celū trāſ
mutat illđ ſemē iducēdo q̄litates iforatiuas mem
broꝝ donec iducat aīa. ⁊ ſic ſor. ē velut iſtr̄3 ī ḡna
tiōe platoniſ. ¶ S3 dubitat utrū ſortes ſic cā eēn
tial' platonis ul' accn̄tal' tm̄. ⁊ dico ꝙ ꝓut cā acci
dētal' diſtiguit ꝯ cā3 pn̄lem. ſic ſortes ē cā accn̄tal'
platonis. tn̄ ſi plato nō poſſit ḡnari niſi a ſorte. tūc
ſor. ē cā ꝑ ſe ⁊ eēntial' platonis: itelligēdo ꝑ cām ꝑ
ſe ⁊ eēntialē cā3 detmiatā. ⁊ ſic accipiēdo ꝑ ſe ꝑ
cā detmiata. ſic ſor. ē cā ꝑ ſe platonis: ſed accipiē-
do ꝑ ſe ꝑ pn̄li. ſic ſor. nō ē ꝑ ſe cā platonis: ſ3 ē eiꝰ cā
accn̄tal' diſtiguēdo accn̄tale ꝯ pn̄le. ¶ Et ſi dī ꝙ ſi
ſor. ē ꝑ ſe cā platoniſ ⁊ Cicero ꝑ ſe cā ſortꝭ. tc̄ op3 di
cē ꝙ ſūt īfinite cāe ꝑ ſe. q: qđlibet ḡnans ē ꝑ ſe cā
illiꝰ qđ imeᵗᵉ ḡnat ab ipō. ⁊ ita ī cāis eēntialibꝰ ⁊
ꝑ ſe eēt ꝓceſſus ī īfim. ¶ Dicēdū ꝙ nō ē icōueniēs
ꝙ ſit ꝓceſſus ī īfim ī cāis ꝑ ſe ſolū. ſ3 ī cāis ꝑ ſe or-
diatꝭ nō ē ꝓceſſus ī īfim. ¶ Nōndū 3° ꝙ aliđ ē di
cē cās ꝑ ſe ⁊ cās ꝑ ſe ordiatas. q: cū dī cāe ꝑ ſe ex-
pmit cōpatio vniꝰ ad vnū ut cāe ad effectū. ſ3 cū
dī ꝑ ſe eēntialr ordiate expmit cōpatio duaꝝ cā-
rū ul' pl'iū ad vnū effectū. vñ ille cāe dn̄r eēntialr
ordiate q̄rū vna ordiat ad aliā: ut cā ad effectū ita
ꝙ vna pō ē ꝑ ſe cā altiꝰ ⁊ cālitatꝭ eiꝰ ita ꝙ pm ſit cā
ſcđi iquātū 2m ē cā. ſ3 ille cāe dn̄r accn̄talr ordiate
q̄rū vna nō ordiat ad aliā reſpectu actꝰ cāndi. v. g.
ſor. ⁊ plato dn̄r eē cāe accn̄talr ordinate reſpectu
Ciceronis. vñ ꝯcedo ꝙ ī cāis ꝑ ſe ē ꝓceſſus ī īfim:
ſ3 ī cāis ꝑ ſe eēntialr ordiatꝭ nō ē ꝓceſſus in īfim.
¶ 4° pt nōri ꝙ triplex pōt pōi dr̄ia inter cās ꝑ ſe
ordinatas ⁊ cauſas accn̄taliter ordinatas. pª eſt
ꝙ in cauſis ꝑ ſe ordinatis vna cā depēdet ab alia
ſ. quātū cāt effectū. ſ3 nō ē ſic ī cāis accn̄talr ordi-
natꝭ: q: in talibꝰ vna cā ſufficit ad ꝓducēdū effectū

ꝛ i ꝓducēdo effectū nō depēdet ab alia cā accñtaliter ordinata. ¶ Scđa dr̃ia ē ꝙ i cauſis eēntialit̃ ordiatꝫ nō ē cāſitas eiuſdē rōnis ut ſub eadē rōne reſpicit effectū. ſꝫ vna ē cā ꝑmaria ꝛ ꝑn̄lis. alia vo ē ut cā ſcđaria. ſꝫ cāſitas i accñtalr̃ ordiatꝫ eſt vni⁹ rōnis. qꝛ p̄ñt ime^te recipe eūdē ſiue ꝯſilẽꝫ effectū. ¶ 3ª dr̃ia ē ꝙ oēs cāe eēntialr̃ ordiate ſſ cāe neccie reſpectu effect⁹. ſed nō ē ſic i cauſis accñtalr̃ ordinatꝫ. qꝛ qđlibet hēt ſuā pfectā cāſitatē ſine alio re reſpectu ſui effect⁹ ꝛ ſūt eiuſdē rōnis. Sic ḡ pꝫ ꝙ nō eſt icōueniēs ꝓcedē in infiᵐ i cauſis ꝑ ſe. ſꝫ nō eſt ꝓcedere in infinitū in cāis eēntialr̃ ordinatis. Cauſe eni ꝑ ſe eēntiales p̄ñt eē accñtalr̃ ordiate.

¶ Siqđē igit̃ ꝑpetu⁹ mot⁹ eſt: perpetuum erit ꝛ mouens primū: ſi vnum: ſi vo plura: plura ꝛ perpetua.

¶ Hic pōit 2ª rō ꝓbās ꝑᵐ motorē eē ꝑpetuū: ꝛ rō ē illa. ꝑm⁹ mot⁹ ē ꝑpetu⁹. ḡ ꝑm⁹ motor ē ꝑpetu⁹. ꝯña pꝫ. qꝛ oīs mot⁹ reqrit motorē. añs āt pꝫ ex p̄cedētib⁹. i. ex p̄n̄o hui⁹ octaui. ꝛ ēt ex h̄ caplo. qm̄ i h̄ caplo ē ꝓbatū ꝑᵐ motū eē et̃nū: qđ qdē motū ē cā ꝑpetue gn̄atiōis ꝛ corruptiōis iſtoꝝ iferioꝝ. ꝛ ſi ꝑᵐ motū ſit eternū opꝫ ꝙ ꝑm⁹ motor ſit etern⁹ ſiue ponat̃ vnū ꝑmū motū ſiue ponatur vnum ꝑmū mouens: ſiue ponantur plura prima mouentia.

¶ Unū aūt magis ꝙ mlta: ꝛ finita ꝙ ifinita opꝫ exiſtimare. Eiſdē āt accñtib⁹ ſꝑ finita magis accipiēdū. In hiꝫ eni q̄ ſūt nā opꝫ finitū ꝛ meli⁹: ſi ꝯtigat eē magis. Sufficiēs āt ſi vnū: qđ ꝑmū imobiliū ꝑpetuū cū ſit: erit principium aliis motus.

¶ Hec ē 4ª ꝑticla p̄e ꝑtis p̄n̄lis hui⁹ ca. i q̄ pħs dclat ꝙ eſt tm̄ vn⁹ ꝑm⁹ motor. ꝛ hc ē 15ª ꝯ de añexis q̄ ꝓbat̃ dupl̃r. ꝛ p̄ ſic. Illđ qđ ē meli⁹ ē ponēdū. ſed meli⁹ ē ponē p̄n̄a finita ꝙ ifinita: ꝛ vnū ꝙ pl'a: ſi eq̄ bñ p̄t ſaluari cāſitas reꝝ ꝛ ꝑpetuitas gñationis ꝛ corruptiōis ſic̃ ſi eēnt plura alia. talia igit̃ eē vnū mouēs ꝛ nō pl'a. h̄ tm̄ nō ꝑtinet ad phicū ſꝫ ad methaphiſicum. ſ. determinare de vnitate ꝑmi motoris ut dicit ꝯtor hic.

¶ Māifeſtū igit̃ ex his ē ꝙ nece ē eē aliqđ vnū ꝛ ꝑpetuū ꝑᵐ mouēs. Oñſū ē eni q̄niā nece ē ſꝑ motū eē: ꝛ ꝯtinuū eē. Et nā ꝙ q̄d ſꝑ ꝯtinuū. q̄d aūt ꝯñter nō ē ꝯtinuum. At vo ſi ꝯtinu⁹: vn⁹ ē. Un⁹ āt ſi ab vno mouēte: ꝛ vni⁹ q̄d mouet̃. Si enim q̄ddā aliud ꝛ aliud mouebit: nō ꝯtinuus tot⁹ mot⁹: ſꝫ ꝯñter. Igitur ex his ſciet uti ꝙ aliqs eſſe aliq̄d ꝑmū mouens mobile.

¶ Hic 2º ꝓbat̃ eadē ꝯ ſic. Prim⁹ mot⁹ ē vn⁹ ꝛ ꝯtinu⁹ ḡ ꝑm⁹ motor ē vn⁹. añs pꝫ. ꝯñs vo ꝓbat̃ ꝑ h̄. qꝛ cōtinuitas mot⁹ dependet ab vnitate motoris. ſi eni ſūt plures motores. ſ. ſucceſſiue mouētes illđ mobile motus illius mobilis nō erit vn⁹ ꝛ ꝯtinuus.

¶ Et iteꝝ ꝯſiderās ꝑncipia mouētiū. Eſſe qdē igit̃ q̄dā eoꝝ q̄ ſūt: q̄ aliqñ qdē mouētur: aliqñ aūt qeſcūt: māifeſtū eſt. Et ꝑp h̄ māifeſtū fcm̄ eſt: qm̄ neqꝫ oīa mouentur neqꝫ oīa qeſcūt. neqꝫ alia ſꝑ mouēt̃: alia ſꝑ qeſcūt. Que nāqꝫ ſūt utrobiqꝫ ꝛ pōm ſūt hñtia huiuſmodi q̄d ē aliqñ qdē moueri: aliqñ vo qeſcere: demr̃at de his.

¶ Hec ē 2ª ꝑs p̄n̄lis hui⁹ ca. i q̄ oñſo ꝙ ꝑm⁹ motor ē ꝑpetu⁹ ꝛ vn⁹: h̄ oñdit q̄lit̃ ꝑm⁹ motor oīno ē imobil' ſic ꝙ nec ē mobil' ꝑ ſe: nec ꝑ accñſ. ꝛ illđ oñdit̃ ꝑ h̄ ꝙ mot⁹ ē etn⁹. ꝛ h̄ oñdit ex coꝝ ꝯſideratiōe q̄ mouētur ex ſe q̄ ſūt hic ꝛ de illa via fac̃ rememorationē hic. Un̄ hc ꝑs ꝯtinet 4ºr ꝑticlas. qꝛ i p̄ª facit rememorationē de qbuſdā ſupi⁹ det̃miatꝫ. i 2ª ibi [Nece ē ꝙ ꝛc̃.] mouet ꝛ ſoluit q̄ſdā dubitationē i 3ª ibi [At vo ſi aliqđ ē.] dcl'at ꝙ ꝑᵐ motū. ſ. celū ē ꝑpetuū. i 4ª ibi [Māifeſtū igr̃.] recapl'at ponēdo ſol'onē dubitatiōis mote i p̄n̄o hui⁹ t̃ctat⁹. In p̄ª ḡ ꝑticl'a hui⁹ ꝑtis phūs fac̃ rememorationē de trib⁹. Primū qđ reſumit ē d̄ſtructio q̄rūdā opionū iꝓbabiliū. 2º reſumit rōnē ſupi⁹ poſitā ponētē ꝑᵐ motorē eē mobilē. Tertio āt reſumit quādā obiectionē ſupi⁹ poſitā ꝛ ſolutā q̄ erat ꝯ et̃nitatem mot⁹. Prio igr̃ dic̃ Ariſt. ꝙ iſtoꝝ ꝯſideratio i p̄n̄a mouētiū ſe. h̄ ē ꝑ ꝯſiderationē eoꝝ q̄ mouent̃ ex ſe ſciri pōt ꝙ aliqđ ē ꝑᵐ mouēs imobile. qm̄ manifeſtū ē ad ſēſū i reb⁹ nālib⁹ ꝙ iueniūtur q̄dā q̄ qñqꝫ mouent̃ ꝛ qñqꝫ qeſcūt. ꝛ ex h̄ ē māifeſtū ꝙ nulla triū opionū ē va. ſ. neqꝫ illa q̄ dic̃ ꝙ oīa mouentur ſemper: neqꝫ illa que dicit ꝙ oīa que mouent̃ ſemper mouent̃. ꝛ omnia que quieſcūt ſemper qeſcūt. neqꝫ illa que dicit ꝙ omnia quieſcunt ſemper.

¶ Qm̄ āt huiuſmodi māifeſta ſunt: uolumus aūt demr̃are ꝛ duoꝝ utrāqꝫ nāꝫ: q̄niā ſūt alia qdem ſꝑ imobilia alia āt q̄ ſꝑ mouent̃. ꝓcedētes āt i h̄ ꝛ ꝓponētes oē q̄d mouet̃ ab aliq̄ moueri: ꝛ h̄ eſſe aut imobile: aut q̄d mouet̃: ꝛ q̄d mouet̃: aut a ſeipo: aut ab alio: ſꝑ deueniem⁹ i h̄ accipe: qm̄ eoꝝ q̄ mouent̃ eſt ꝑncipiū q̄d mouet̃ qdem: q̄d ipm ſeipm mouet: omniū autem imobile. Uidemus enim ꝛ manifeſte eſſe huiuſmodi que mouent ipſa ſe ipſa: ut animatorum ꝛ animaliū genus.

¶ Hic 2º phūs reaſſumit rōnē ſupi⁹ poſitā ꝓbātē ꝑmū motorē eē imobilē dicēs. ꝙ qꝛ illa q̄ qñqꝫ mouent̃ ꝛ qñqꝫ qeſcūt ſūt oīb⁹ māifeſta ne iteꝝ aliqs ſeq̄tur q̄rtā opionē ponētē ꝙ entia ſūt hꝰ. ſ. ꝙ qñqꝫ mouent̃ ꝛ qñqꝫ qeſcūt. vꝫ oñdē ſꝑ duoꝝ nām. ſ. ꝙ q̄dā ſūt q̄ ſūt ſꝑ imobilia. ꝛ q̄dā q̄ ſꝑ mouent̃. ¶ Circa q̄s ꝓprietates ꝓponim⁹ p̄ ꝙ oē qđ mouet̃: mouet̃ ab alio. ꝛ qđ nece ē h̄ a q̄ q̄dā mouent̃ aut eē imobile: aut moueri. ꝛ ſi mouet̃ aut mouet̃ a ſeipo aut ab alio. ꝛ cū nō ſit ꝓcedē i ifiᵐ opꝫ tādē deuenire ad aliqđ ꝑᵐ p̄n̄ᵐ qđ ul' ē ſimpl'r imobile ul' ſi mouet̃ ſeipm mouebit. nec debet reputari icōueniēs ꝙ aliqd moueat ſeipm. qꝛ maxime videm⁹ eſſe multa talia in gn̄e aiatoꝝ ꝛ animalium.

¶ Hoc aūt ꝛ opinionem obtulerūt: ne forte contingat motum fieri: cū non ſit omnino: propter id ꝙ in his videmus h̄ cōtingere. Immobilia enim cum ſint aliqñ mouentur iterum ſicut videtur.

a ſe ſit ꝑᵐ p̄n̄ᵐ. ꝑᵐ ḡ motū ſi mouet̃ a motore moto opꝫ ꝙ moueat̃ a ſe ſiue ab itriſeco p̄n̄o. ſꝫ ſiue ꝑmū motū moueat̃ a motore nō moto ſiue moueat̃ a ſe ſꝑ ſeq̄tur ꝙ mouet̃ a motore nō moto. ꝛ ꝑ ꝯñſ nō ē nece ꝙ oē mouēs moueat̃ oīno a motore nō moto. ſi enim mouetur a motore non moto omnino manifeſtū eſt ꝙ nō eſt neceſſe oē mouens moueri: ꝛ ſi moueat̃ a ſe adhuc ſeq̄tur idē. qꝛ ſi mouetur a ſe dīdit̃ i duas ꝑtes q̄rū vna ē mouēs ꝛ alia mota. Et tūc ē q̄rēdū de ꝑte mouēte aut mouet̃ ul' nō. ſi nō: hētur ꝓpoſitū. ſ. ꝙ ē deuenire ad mouēs nō motū. ꝛ ꝑ ꝯñs nō ē nece oē mouēs moueri: ſi vo ꝑs mouētis moueat̃ aut mouet̃ a ſe ul' ab alio: ſi nō ab alio: tūc certū ē ꝙ mouet̃ a ſe. ḡ tūc dīdit̃ i duas ꝑtes: q̄rū vna ē mouēs ꝛ alia mota. ꝛ arguendū ē ut pri⁹: ꝛ ſic ul' ē ꝓcedē i ifiᵐ i mouētib⁹ ꝛ motꝫ ex ſe ut ꝓbatū ē. ꝛ h̄ ē ipoꝑᵉ: ul' ē deuēire ad aliqđ mouēs nō motū. ſꝫ nō ē ꝓcedē i ifiᵐ i mouētib⁹ ꝛ motꝫ ut pꝫ. ḡ ē deuenire ad aliqđ mouēs nō motū. ꝛ ꝑ ꝯñs nō ē nece ꝙ oē mouēſ moueat̃. Un̄ iſta rō ſolū ꝯcludit ꝙ nō ē nece ꝙ oē mouēs moueat̃ ꝑ ſe. Nec pl⁹ ꝯcludit ipſa rō ut pꝫ. q̄re qꝛ ꝛc̃.

Uare hoc cōſiderādū ē accipientibus aliđ ꝑncipiū ſi aliqd mouet ipꝫ ſeipm quō mouet: ꝛ ſꝫ quē motū. Neceſſe igitur oē qđ mouet̃ eē diſibile in ſemꝑ diſibilia. Hoc eni oñſū ē ꝑus in uniuſ bus de nā ꝙ oē q̄d ꝑ ſe mouet̃: ꝯtinuū ē.

¶ Iſtđ ē 4ᵐ capl'ꝫ hui⁹ t̃ctat⁹ i q̄ oñdit̃ ꝙ i mouētibus ſe ē deuēire ad ꝑᵐ mouēs imoꝑᵉ ꝑ ſe. ſ. qđ nō mouet̃ ꝑ ſe. ad qđ oñdēdū iquirit pħs de moto ex ſe ſꝫm ꝙ ē motū ex ſe quō ꝛ a q̄ mouet̃. qm̄ ex hac ꝑſcrutatiōe deuenit̃ ad motore imobilē. Un̄ h̄ caplm ꝯtinet duas ꝑtes p̄n̄les. qm̄ i p̄ª deſtruunt̃ falſi modi qb⁹ pōit̃ aliqd mouē ſe. i 2ª ibi [Qm̄ aūt mouet.] Exequit̃ de mēbro ul' mō vo q̄ aliqd mouet ſe. Prīa ꝑs ꝯtinet tres ꝑticl'as. qm̄ i p̄ª oñdit̃ ꝙ nihil mouet ſe ꝑp h̄ ꝙ totū mouet totū. in 2ª ibi [Qm̄ āt nō ꝯtigit.] ꝓbat̃ ꝙ nihil mouet ſe ꝑp h̄ ꝙ utraqꝫ ꝑs mouētis ſe reciproce mouet reliquā ꝑtē. i 3ª ibi [At vo neqꝫ ipꝫ.] ꝓbat̃ ꝙ nihil mouet ſeipꝫ. p̄ ꝑ h̄ ꝙ vna ꝑs mouet ſeipam. aut ex hoc ꝙ pl'es ꝑtes mouēt ſeipas. In p̄ª igr̃ ꝑtiᶜˡᵃ hui⁹ partꝫ pħs ꝓpōit p̄ itētionē ſuā. deide ponit qđdā necīū ad ꝓpoſitū. Deide ꝓpōit ꝙ nihil mouet ſe ꝑ h̄ ꝙ totū mouet totū. Prio igit̃ pħs ꝓpōit itētionē ſuam. d. q̄re ad ꝯſiderādū ſi aliqd mouet ſeipm quō mouet ſeipꝫ. Iſtđ eni ē aliđ p̄n̄lē ad imobilitatē inueſtigādā ꝑmi motoris. Cognito eni quō aliquid mouet ſe māifeſtū ē ꝙ ꝑᵐ mouēs ē imoꝑᵉ. ¶ Intelligēdū ē ꝙ pħs ꝑ aliđ p̄n̄ᵐ itelligit aliā viā deueniēdi ad cognitionē iſti⁹ cui⁹ notitia iquiritur. vna eniꝫ via deueniēdi i cognitionē hui⁹. ſ. ꝑᵐ mouēs ē imobile ē ſcire ꝙ oē qđ mouet̃: mouet̃ ab alio. ꝛ ꝙ i mouētib⁹ ꝛ motꝫ nō ē ꝓcedē i ifiᵐ. Alia vo via deueniēdi i cognitionē eiuſdē ē ſcire quō aliqd mouet ſe. Deide pħs ꝓponit qđdā necīū ad ei⁹ ꝓpoſitū. d. ꝙ nece ē ꝙ oē qđ mouet̃ ſit diſibile i ſꝑ diuiſibilia. nā oñſū ē ꝑri⁹ ꝙ oē qđ ꝑ ſe mouet̃ ē cōtinuū. ꝛ itelligit ꝙ ꝯtinuū eſt illđ qđ eſt diuiſibile in ſemꝑ diſibilia ſiue uere ſit ꝯtinuū ſiue ꝯtiguū.

¶ Impoꝑᵉ eſt igit̃ ipm mouēs ſeipm penitus mouē ipm ſeipm. Totū eni fert̃ utiqꝫ ꝛ feret ſꝫm eādē loci mutationē vnū cū ſit ꝛ idiuiduū ſp̄e ꝛ alterabitur ꝛ alterabit. q̄re docebit utiqꝫ ꝛ docebit̃ ſil': ꝛ ſanabit ꝛ ſanabit̃ ſꝫm eandem ſanitatem.

¶ Tertio pħs ꝓbat ꝙ nihil mouet ſe ꝑ h̄ ꝙ totū mouet totū. ꝑ cui⁹ itellectiōe ē ſciēdū ꝙ aliqd mouē ſe itelligit̃ q̄drupl'r. ſ. ul' rōne ipi⁹ toti⁹. ut. ſ. qꝛ totū mouet totū. ul' rōne ꝑtis. ſ. qꝛ vna ꝑs mouet ſe. 3º p̄t dici aliqd mouē ſe: qꝛ vna ꝑs mouet aliā. ꝛ h̄ pōt dupl'r itelligi. vnoº. qꝛ vna ꝑs reciproce moueat̃ ab alia. ꝛ eꝯ. ita ꝙ utraqꝫ ꝑs moueat̃ a reliq̄ alioº ſic. ſ. ꝙ vna ꝑs moueat aliā. ſic ꝙ vna ꝑs ſit tm̄ mouēs ꝛ alia tm̄ mota. Tria p̄ª mēbra motorū ſūt falſa ꝛ ſolū ultiᵐ ē ueꝝ. Prio ḡ pħs deſtruit ꝑmū mēbrū oñdēdo ꝙ nihil mouet ſe ꝑ h̄ ꝙ totū mouet totū. ꝛ h̄ ē 10ª ꝯ de añexis q̄ ꝓbat̃ dupl'r. ꝛ p̄ ſic. Si aliqd mouēt ſe ꝑ h̄ ꝙ totū mouet totū. ſeq̄tur ꝙ totū mouēt ꝛ moueret̃ ſꝫm eādē ſp̄ēꝫ mot⁹. qꝛ eodē motu totū mouēt ꝛ moueret̃. ſed h̄ ē icōueniēs. qꝛ ſic trāſferēs trāſferret̃ ꝛ alterās alt̃aret̃ ꝛc̃. qđ ē fl'm. ut pꝫ ex p̄cedētib⁹. ḡ nō ē ueꝝ ꝙ aliqd mouet ſe ꝑ h̄ ꝙ totū mouet totū. ¶ Intelligendū ꝙ ipoꝑᵉ ē aliqd mouē ſe. ita ꝙ totū ſit mouēs ꝛ totū ſit motū: loquēdo de motu vniuoco ubi. ſ. p̄n̄ᵐ effectiuū mot⁹ ē eiuſdē ſp̄ei cū t̃mio motus. poſſibile tamē eſt ꝙ totū moueat totū motu equoco. qꝛ. ſ. p̄n̄ᵐ effectiuū motus differt ſpecifice a termino motus ut patet in motu grauium ꝛ leuium.

¶ Ampli⁹ determinatū ē: qꝛ mouet̃ mobile. hoc autē eſt q̄d pō mouet̃ non actu. Quod aūt eſt pō: uadit in actū. Eſt autēꝫ mot⁹ act⁹ mobilis iperfect⁹: mouēs aūt iā actu eſt: ut calefacit calidū ꝛ oīno generat hñs ſp̄ēm. Quare ſil' idē: ꝛ ſꝫm idē calidū erit ꝛ non calidū. Silr̃ autē ꝛ aliorū vnūquodqꝫ quorūcūqꝫ mouēs neceſſe eſt habere vniuocū. Hoc quidē igit̃ mouet. illud aūt mouet̃ ipm ſeipm mouens.

¶ Scđo ꝓbat̃ eadē ꝯ ſic. Mobile ē tale i pō añ actū q̄le ē mouēs i actu. moꝑᵉ eni ē i pō. ut pꝫ ꝑ diffōnē mot⁹ q̄ ē ꝙ mot⁹ ē act⁹ entꝫ i pō iq̄ntū i pō. ſi igit̃ aliqd mouet ſe ex h̄ ꝙ totū mouet totū. ſeq̄tur ꝙ aliqd ē tale i pō añ actū q̄le ē ipꝫ i actu. nā ex eo ꝙ ē motū i pō añ actū ꝛ ex eo ꝙ ē mouēſ i actu. ḡ idē eēt i actu calidū ꝛ i pō calidū añ actū. ſꝫ qđ ē i pō añ actū calidū nō ē calidū. ḡ idē ē calidū ꝛ nō calidū. qđ ē ipoꝑᵉ. ḡ ē ipoꝑᵉ ꝙ aliqd mouet ſe ꝑp h̄ ꝙ totū mouet totū. Et addit pħs ꝙ ſic̃ ſeq̄tur. ſi calidū mouēt ſe ad calorē: ꝙ idē eēt calidum ꝛ nō calidū ita ꝙ de vnoq̄ꝫ alioꝝ q̄rūcūqꝫ nece ē hēre mouēs vniuocū. Si eni aliqd moueat ſe ita ꝙ totum moueat totū motu vniuoco: nō ſeq̄tur ꝙ idē ſit i actu ꝛ i pō añ actū reſpectu eiuſdē. Et ex h̄ ꝯcludit ꝙ mouētis ſeipꝫ nece ē ꝙ vna ꝑs ſit mouēs ꝛ alia mota. ꝛ h̄ pꝫ ex dictꝫ phi ꝛ ꝯtorꝫ. Sed appet ꝙ pħſ ꝑ hāc rōnē ſolū itelligit ꝓbare ꝙ totū moueat totū motu vniuoco. Mot⁹ aūt vniuoc⁹ ē ubi forā q̄ ē p̄n̄ᵐ actiuū mot⁹ ē eiuſdē ſp̄ei cū forma ad quā ē mot⁹. ꝛ illoº calefactio cāta a calido ē mot⁹ vniuocus. qꝛ tal' caliditas ē a calore ꝛ ad calorē. ꝛ ſic illud dcm̄ nō ē ꝯ opionē q̄ ponit ꝙ grauia ꝛ leuia mo

iferioris dr̄ moueri ꝑ accñs: q: ipſemet trāſfertur de ſitu i ſitū. q: orbis quē mouet trāſfert ꝑ accñs de ſitu i ſitū ꝑ ſupiorē motorē. Et rō h9 diuerſitatꝭ ſ. q̄re aīa aīal' mouet ſʒ ſe ꝑ accñs ad motū corpis moti ab ipſa ē: q: ꝯſtituit i eē ꝑ corp9 motū ab ea. ſʒ motor orbis iferioris nō ꝯſtituit i eē ꝑ orbē motū ab eo. ⁊ iō nō mouet ſm ſe ꝑ accñs ad motū ſui orbis. ¶ Intellige ꝙ iſte nō ē ꝓpri9 modus loquēdi dicē aliqd moueri ꝑ accñs ſʒ aliō. Si eni aliquid mouet ꝑ accñs localr' opʒ ꝙ trāſmutet ſm locū ꝑ accñs. iō illō qd nllo9 trāſmutat ſʒ locū nō vr̄ aliq mō moueri localr' ꝑ accñs. ⁊ iō ille mot9 ei9 qd ē moueri ꝑ accñs ſʒ alteꝝ ē iꝓpri9 ⁊ trāſūptiuus.

¶ At vo ſi aliqd ſp ē huiuſmodi mouens qdē: imobile aūt ipm ⁊ ꝑpetuū neceſſe ē: ⁊ pmū quod mouet ab hoc ꝑpetuū eē.

¶ Hec ē 3a pticl'a 2e ptis pn̄lis hui9 capl'i i q̄ Ariſto. dcl'at ꝙ pm motū. ſ. celū ē ꝑpetuū. ⁊ hc eſt 9a ꝯ de āneris q̄ ꝓbat duplr'. p̄ ſic. pm mouēs ē imole ⁊ ꝑpetuū. q: pm mouēs nec ē mole ꝑ ſe nec ꝑ accñs. ḡ pm mole qd mouet a p̄ mouēte ſp mouet: ⁊ ꝑ ꝯñs ſp ē pm. ḡ motū ē ꝑpetuū. Q: āt ſeq̄tur pm9 motor ē imolis ꝑ ſe ⁊ ꝑ accñs. ḡ pm motū ab eo ſp mouet pʒ ꝑ h ꝙ ois mot9 q nō ē ſp iuenit eē i motore qui mouet per ſe uel ꝑ accñs. uel poſſet hic poni vna ꝯ ſ. ꝙ pm motum ſemp mouet. que ꝓbatur per hoc. q: motus eius eſt a motore immobili ⁊c̄.

¶ Hoc aūt ē māifeſtū qdē: ⁊ ex eo ꝙ nō ē poſſe alr' gn̄atione ⁊ corruptionē: ⁊ mutationē alijs: niſi aliqd moueat q̄d moueatur. Immobile qdē eni eūdē ſp mouebit eodē mō ⁊ vnū motū: velut nihil ipʒ mutās ad id q̄d mouet. Quod aūt mouet ab eo q̄d mouet qdē. moto āt ab imobiliā ꝓp id q̄d alr' ⁊ alr' ſe hēt ad res: non eiuſdē mot9 erit cā: h ꝓp id q̄d i ꝯrijs locis aut ſpēb9 ſunt ꝯrie exhibebit motum vnumquodqʒ alioꝝ: aliquando quidem qeſcens. aliquando autem motum.

¶ Deide cū dic. ꝓbat 2o eadē ꝯ ſic. gn̄atio ⁊ corruptio ſūt ꝑpetue: ſʒ effect9 ꝑpetu9 ē a cā ꝑpetua. ⁊ ꝑpetuitas gn̄atiōis ⁊ corruptiōis nō pt eēt imete a motore imolt oīno. q: motor oīno imobil' ſp ſe hēt i eadē diſpōne. iō ſi eēt imeta cā gn̄atiōis ſp eēt cā gn̄atiōis ⁊ nūqʒ eēt cā corruptiōis. opʒ igr ꝙ cā imeta ꝑpetuitatꝭ gn̄atiōis ⁊ corruptionis ſit aliqd motū eternū qd alr' ⁊ alr' ſe hēt reſpectu gn̄abiliū ⁊ corruptibiliū i tpib9 diuerſis. ⁊ ſi aliqd motū ē ꝑpetuū maxie ē ponēdū ꝙ pmū motū qd mouet a motore p̄ ē ꝑpetuū. ⁊ ſic ꝑpetuitas gn̄atiōis ē ex pte pmi moti ul' pmi motoris: ⁊ diuerſitas mot9 reſpectu gn̄abiliū ⁊ corruptibiliū ē cā diuerſitatꝭ gn̄atiōis ⁊ corruptiōis i tpib9 diuerſis. Motum eni eternū ꝑ approximationē ē cā mot9 ⁊ ꝑ elōgationē erit cā qetꝭ. ⁊ ſic erūt aliq̄ q̄ qn̄qʒ mouent: ⁊ qn̄qʒ qeſcūt. ⁊ ēt q̄ qn̄qʒ gn̄ant ⁊ qn̄qʒ corrūpuntur. Un̄ ꝯtor. d. ꝙ qn̄ ſol fuerit i tropico hiemali hēbit reſpectū ad ea q̄ ſūt i tropico eſtiuali i diſpōne ꝯria ei ſm quā erit i tropico eſtiuali. qm̄ qn̄ ſol fuerit i tropico eſtiuali largit cuilibet entiū trāſmutationē ꝯriā quā largit ei cū fuerit i tropico hiemali nā ꝑ ei9 approximationē ē cā mot9. ⁊ ꝑ ei9 elōgationē ē cā qetꝭ. Sʒ ꝯtor pōit aliā rōnē ꝑ quā ꝓbat ꝙ aliqd ē motū etnū q̄ rō ē illa. aliqs ē motor nō mot9 ⁊ aliq̄ ſūt gn̄abilia ⁊ corruptibilia. ex qb9 ſeqtur ꝙ ē aliqd motū mem etnū iter motorē qui nō mouet: ⁊ iter mota gn̄abilia ⁊ corruptibilia q̄ mouētur ab alio motore ut ꝑ h ꝙ illō qd ē etnū ꝯueniat cū motore nō moto. ⁊ ꝑ h ꝙ illō qd mouetur alr' ⁊ alr' ſe hēt ꝯueniat cū iſtis gn̄abilib9 ⁊ corruptibilib9. ⁊ illā eādē rōnē facit ꝯtor ſup p̄ de celo. ¶ Un̄ ē bn̄ notādū ſm ꝯtem h ꝙ Ariſto. ꝓbat hic ꝙ mot9 ē etn9 ꝑ h: q: ē aliqs motor oīno imobilis ⁊ p̄us ꝓbauit ꝙ aliqs motor ē imobil' ꝑ h ꝙ aliqs mot9 ē etern9. ſed pa ꝓbatio fuit ab effectu ad cāʒ. 2a vo fuit a cā ad effectū. Cā aūt q̄re pm9 mot9 eſt etern9 q: motor ē itrāſmutabilis. Et dic ꝯtor ꝙ talis ꝯſuetudo ē i hac ſcia. ſ. ꝓcedē de poſterioribꝰ ad p̄ora in principio. ⁊ poſtea dare de prioribus cauſas poſteriorum. quare ⁊c̄.

¶ Manifeſtū igit ſcm̄ ē ex dictꝭ: ⁊ q̄d ſʒ pn̄cipia dubitauim9. Qm̄ igit nō oīa: aut qeſcūt aut mouētur: aut alia ſp qdē mouētur: alia vo ſp qeſcūt. Sed q̄dā aliqn̄ qdē: aliqn̄ nō. Hui9 eni cā manifeſta nūc ē qm̄ alia qdē ab imobili mouent ꝑpetuo: vn̄ ſp mutant. Alia vo ab eo q̄d mouet ⁊ mutato. Quare ⁊ hoc neceſſarium eſt mutari. Immobile autē ſicut dictū ē ſimpliciter: ⁊ ſimilr' ⁊ in eodē ꝑmanens ſm vnum ⁊ ſimplicem mouebit motum.

¶ Hec ē 4a pticl'a 2e ptis pn̄lis hui9 capl'i i q̄ ph's recapl'at ponēdo ſolōnēꝫ qōnis ſupi9 mote i pn̄o huius tctat9 q̄ erat utꝝ oīa ſp mouēātur. aut oīa ſemꝑ qeſcāt. aut q̄dā mouētur ⁊ q̄dā qeſcāt. ⁊ h poſito utꝝ oīa q̄ mouētur ſp moueant. ⁊ oīa q̄ qeſcunt ſp qeſcāt: aut ſūt q̄dā q̄ ſp mouētur ⁊ q̄dā q̄ ſp qeſcūt. ⁊ q̄dā alia q̄ aliqn̄ mouent ⁊ aliqn̄ qeſcūt. ⁊ q: q̄dā eoꝝ q̄ mouētur ſp mouētur. ⁊ q̄dā non ſp mouētur ſed qeſcūt ⁊ nō ſp mouētur. Manifeſtū eni ē ꝙ q̄dā ſp mouētur ⁊ q̄dā ſp qeſcūt ⁊ q̄dā aliqn̄ mouētur ⁊ q̄dā aliqn̄ qeſcūt. Que eni mouent a motore ꝑpetuo ⁊ oīno imolt ſp mouent. q: motor imobil' ſp ſe hēt i eadē diſpōne ⁊ q̄ mouētur a motore moto nō ſp mouētur. ¶ Nōndū ſm ꝯtem ꝙ cā q̄re aliqd nō mouet ē q: ē ſimplex nō cōpoſitū. ⁊ cā q̄re q̄dā ſp mouētur ē q: mouētur ab illo mouēte ſimplici. ⁊ cā q̄re q̄dā mouētur qn̄qʒ ⁊ qn̄qʒ qeſcūt ē q: motor eoꝝ mouet. ¶ Itē. d. ꝯtor hic ꝙ ꝑ motū ⁊ qetē debes itelligē oēm trāſmutationē cōpoſitā de motu eterno ad motū localem tm̄. ¶ Itē. d. ꝯtor ſic. Et debes ſcire ꝙ ſm hūc modū poſſe ē ut mot9 noui fiāt a motore nō moto. ſ. a mouēte motu etno ul' mediāte moto etno. iō q ponit pm motū etnū ⁊ pm motū eē nouū nō pōt diſſoluē qōnē accñtē i h: ſic eni accidit loquētib9 nr̄e legiſ. hec ꝯtor. ¶ Circa qd q̄ro duo. pm eſt utꝝ celū moueat ex ſe. 2m ē utꝝ pm9 motor ſit oīno imobilis. ¶ Ad pm arguit ꝓbādo ꝙ celū nō mouet ex ſe: q: oē motū ex ſe hēt māʒ ⁊ formā: qm̄ oē motū ex ſe diuidit i duas ptes: q̄rū vna ē mouēs ⁊ alia mota ut pʒ ex iſto 8o. ps ḡ mouēs ē forma. ⁊ ps mota ē mā: ſed celū non habet mām ut patet 8o metha ce.

Quecūqʒ eni nō ſūt trāſmutabilia ſʒ ſubāʒ nō hn̄t māʒ. ſʒ celū ex q̄ ē etnū nō ē trāſmutabile ſʒ ſbāʒ. ḡ. ¶ Et cōfirmat ꝑ ph'ʒ p̄ de gn̄atiōe. Materia ē illō quo res pōt eē ⁊ nō eſſe. ſʒ celū nō pōt eē ⁊ nō eſſe. ḡ celū nō hēt mām. ¶ Itē oē qd mouet ex ſe pōt qeſcē ex ſe ⁊ pt mouē ad oēm d'riaʒ poſitiōis ut pʒ ꝑ ph'm hic. ſʒ celū nō pt ex ſe qeſcē. nā vult ph's 2o celi. ⁊ 9o metha ce nō eē tenēduʒ ꝙ celū ſtet aliqn̄ nec ēt pōt celū mouē ſe ad oēm d'riam poſitiōis. ḡ celū nō mouet ex ſe. ¶ Iteʒ. Oē qd mouet ab alio nō mouet a ſe. ſʒ celū mouet ab alio. ḡ ⁊c̄. ¶ Item nullū ſimpx mouet ſe. ſʒ celū ē corp9 ſimpx. ut pʒ ꝑ ꝯtem 8o metha ce ⁊ i de ſuba orbis. ḡ. ¶ Itē nihil mouet ſe niſi aīatū. ſʒ celū nō ē aīatū. ḡ ⁊c̄. ꝙ celū nō ſit aīatū ꝓbat. q: tūc aut eēt aīatū aīa uegetatiua. qd nō ē dare. q: ſic hēret uegetationē: aut aīa ſenſitiua tm̄. qd ēt nō ē dare. q: ſic hēret ſēſū: aut aīa intellectiua tm̄ qd ēt nō ē dare. q: ex quo aīa itellectiua eſt pn̄m plu'iʒ opationū ſuppōit in corpe cui9 eſt pnceps pl'a organa. ſʒ celū nō hēt diuerſa organa. ideo celū nō eſt animatū aīa itellectiua: ⁊ etiam ſi eēt animatum anima intellectiua: ſequeretur ꝙ eſſet homo. ¶ In oppoſitū eſt ph's hic q ꝓbat ꝙ eſt dare pm motū ex ſe ⁊ illō ē celū. ¶ Ad qōnē ḡ rn̄dēdo dico ꝙ ꝑ celū poſſum9 itelligē ul' aggregatū ex motore ⁊ molt. ul' mole tm̄. ſ. corp9 celeſte. Un̄ ſi celū accipiat ꝓ molt tm̄ circūſcripto motore ſic celū nō mouet ex ſe. q̄re nll'a ps toti9 corpis mouet aliam: q: cū ſit vniforme i ſuis ptib9 nō ē maior rō q̄re vna ps moueat aliā: q̄ʒ eꝯ. ſʒ accipiēdo celū pro toto aggregato ex mobili ⁊ motore ſic ē dicēdū ꝙ celū mouet ex ſe: qm̄ celū ſic acceptū ē diſibile in ꝑ ſe mouēs ⁊ ꝑ ſe motū: ⁊ tale dr̄ mouē ſe: q: hēt duas ptes: q̄rū vna ē mouēs ⁊ alia mota. dr̄ ēt celum mouē ſe: q: mouet ab aliq̄ ⁊ nō diſtiguit ab eo ſm locū q: mouet ab itelligētia q̄ ꝓprie nō hēt locuʒ. ¶ Intelligēdū ꝙ celū magis mouet a ſe q̄ʒ aliqd aīal ul' aliud iferi9 ad mouens. Nā mot9 celi eſt cā oīuʒ alioꝝ motuū: ſʒ mot9 aīaliū nō ē cā alioꝝ motuū. Silr' oē illō mouet a ſe cui9 mot9 nō initit alteri motui nec alicui corpi molt. ſʒ ſolū initit motori p̄ ⁊ ꝓp h: lʒ aīalia moueant a pn̄o itriſeco: tm̄ q: h9 pn̄m nō ē ſufficiēs ad cauſandū talē motū ſine motore extriſeco ut ſine corpe celeſti: ideo celum magis mouet a ſe q̄ʒ aīal: q: motor celi ē ſufficiens ad mouēdū abſqʒ quocūqʒ alio motore. iō celuʒ dr̄ ꝓpꝛijſſime moueri a ſe: q: mouet ſufficiēter a pn̄o intrinſeco. ¶ Ad pmā ḡ rōnē i ꝯriū cū dr̄ ꝙ celū nō hēt māʒ: dicēdū ꝙ Ariſto. 8o metha ce. d. ꝙ trāſmutatio fec ſcire māʒ. ⁊ iō ſm ꝙ ſt diuerſa gn̄a tranſmutationū ſt māe diuerſe: ſʒ celū ſolū ē trāſmutabile motu locali: iō celū ſolū hēt māʒ q̄ eſt i pō ad ubi: ſʒ gn̄abilia ⁊ corruptibilia hn̄t māʒ q̄ ē i pō ad eē. Un̄ accipiendo celū ꝓ aggregato ex motore ⁊ molt ſic cōcedo ꝙ celū ē cōpoſitū ex mā ⁊ formā: q̄ ē in pō ad ubi. nec ad h ſequit ꝙ celū ſit corruptibile. Nec ē ulr' veꝝ ꝙ oē hn̄s māʒ ſit corruptibile: ſʒ h ē veꝝ ꝙ oē hn̄ſ māʒ q̄ ē i pō ad eē ē corruptibile. ¶ Ad ꝯfirmationē dicēdū ꝙ mā q̄ ē i pō ad eē eſt illa q̄ res pt eē ⁊ nō eē. ¶ Ad aliā rōnē qn̄ dr̄ ꝙ illud qd mouet ex ſe pōt qeſcē ex ſe: dicēdū ꝙ illud qd mouet ex ſe motu uolūtario: ⁊ ē aptū natū qeſcere pōt qeſcē ex ſe: ſʒ celū nō ē aptū natū qeſcē: ⁊ iō nō pōt qeſcē ex ſe. ¶ Ad aliō dicēdū ꝙ illō qd mouet ex ſe ⁊ ē aptū natū moueri ad oēʒ d'riaʒ poſitiōis pōt mouē ſe ad oēʒ d'riaʒ poſitiōis: ſed celū nō eſt h9. ¶ Ad aliō cū drʒ ꝙ oē qd mouet: mouet ab alio. ꝯcedēdū ē cōceſſo ꝙ celū qd ē aggregatū ex motore ⁊ mobili mouet ab alio. q: mouet a ſua pte q̄ ē aliō a ſuo toto. ¶ Ad aliō dicēdū ꝙ celuʒ qd ē aggregatū ex motore ⁊ moto nō ē corp9 ſimplex ſʒ cōpom ex duab9 naturis. ¶ Ad aliō cōcedo ꝙ celū ē aīatū aīa itellectiua: aīa tn̄ celi nō ꝯiungitur celo ſic aīa hois ꝯiūgit hoi: qm̄ aīa celi ꝯiūgit celo ſʒ opationē tm̄: ſʒ aīa nr̄a ꝯiūgit nobis nō ſolū ſʒ opationē ſʒ ēt ſʒ eē. Et q: aīa celi nō ꝯiūgit celo ſm eē. iō nō opʒ ꝙ celū hēat organa nec ēt ꝙ ſit hō. ¶ Ad aliā qōnē i q̄ q̄rit utꝝ pm9 motor ſit imobilis vr̄ ꝙ nō. q: illō qd cāt aliqd de nouo nō ē immole q: p̄us ē i pō ad cauſādū ⁊ poſtea actu cāt. ⁊ ꝑ ꝯñs ē trāſmutabile de pō i actū. ſʒ pm mouēſ cāt aliqd de nouo q: nouā reuolutionē cāt de nouo. ḡ. ¶ Itē pm9 motor ē de9 q ē cā oīuʒ. ſʒ de9 ē molis. ḡ pm9 motor ē molis. ꝙ aūt de9 ſit molis pʒ q: dn̄o immobili ⁊ iflexibili q nō pt flecti p̄ce neqʒ p̄cio nō ſt p̄ces porrigēde. q: eēnt ocioſe cū ꝓ ipis nihil facēt ille cui porrigunt. ſʒ dn̄o porrigende ſt p̄ces ⁊ q̄tidie porrigunt. ḡ de9 nō ē iflexibil' nec ꝑ ꝯñs imolis. ¶ In oppom ē ph's h. ¶ Ad qōneʒ dicēdū ꝙ pm9 motor ē imobil'. ⁊ ad iſtō ꝓbādum idutit Ariſto. ml'tas ꝓbatiōes: q̄rū q̄dā ꝓbāt ꝙ i vnoq̄ʒ ordine mouētiū ē deuēire ad pm motorē i illo ordie q nō ē ꝑ ſe mobil'. ⁊ ille rōnes ꝯcludūt de motore i gn̄e. ⁊ q̄dā rōnes ꝓbāt ꝙ pm9 motor ſimpx ē ſimplr' immolis ita ꝙ nec ē molis ꝑ ſe nec per accñs. Probat igr ph's p̄ ꝙ nō oē mouēs mouet. q: ſi ſic aut ꝑ ſe. aut ꝑ accñs. ſi ꝑ accñs. ⁊ qd ē ꝑ accñs nō ē neciū ſʒ ꝯtigēs nō eē. ḡ ꝯtigit oēʒ motorē nō mouē ⁊ nullū motū eē. qd ē ipole ⁊ p̄us iprobatū. ¶ Ad idē arguit. In motore moto illa duo ut mouēs ⁊ motuʒ accñtalr' ꝯiūgunt ⁊ vnū eoꝝ. ſ. motū pt repiri ꝑ ſe. ē eni aliqd motū nō mouēs. ḡ reliquū pt repiri per ſe. ſ. aliqd mouēs nō motū ut dic ph's. Deide oſtēdit ꝙ nō oē mouens mouet ꝑ ſe. ⁊ de necītate. q: ſic aut ſʒ eādē ſpēʒ mot9 quā hēt aut ſm aliā ſpēm mot9. nō ſʒ eādē ſpēm. q: ſi ſic tūc oē calefaciēs caleſieret. ⁊ oē ſanās ſanaret. ⁊ oē ferēs ferret ⁊ oē docēs geo. doceret. ⁊ ꝓijciēs ꝓijceret. qd ē falſū. Nec ſm aliā ſpēʒ mot9. q: cū ſpēs mot9 ſint ifinite ꝯtingit fieri ⁊ reflexionē ad pmā ſpēʒ. ⁊ ſic oē mouēs moueret eadē ſpe mot9 q̄ mouet. qd p̄us ē improbatū. ¶ Deide ꝓbat ꝙ nō ē nece oē motū moueri ab alio i ifin. ſʒ ē ſtat9 ad pm motū. qd aut mouet a qeſcēte aut ipm mouebit: ſi mouet a qeſcēte habet ꝓpoſitū. ſ. ꝙ eſt aliqd mouēs imole. ⁊ ſi pm motū mouet a ſeipo. aut h erit q: totum mouet totū. qd nō ꝯtigit. q: nec ſm eādē ſpēm mot9 nec ſm aliā ſpēm mot9: ut ꝓbatū eſt. ¶ Itē ꝓbat ꝑ h ꝙ oē mouēs ē i actu ⁊ motū i pō. ut 3o hui9 ē oſtū. ſi igit aliqd mouet ſe p̄ illō erit i actu ⁊ i pō reſpectu eiuſdeʒ: qd habet ꝓ icōuenienti. Ex qb9 ꝯcludit ꝙ mouentꝭ ſe vna ps ē mouēs ⁊ alia mota. ſʒ nō pōt dici ꝙ vna ps moueat aliā nec eꝯ nec ē vna ps q̄ moueat ſeipāʒ: ſʒ ſt pl'es ptes: q̄rū q̄libet mouet ſeipſaʒ ſic ipe aſſerit. ¶ Ex his ḡ trib9 ꝯnibus ultimis ifert Ariſto. 4am ꝯnē. ſ. ꝙ toti9 pmi mouentis ſe vna ps mouentꝭ imolis mouet aliā ptē motā. hec ꝯ ſeqt manifeſte. Nā ſi mouentꝭ ſe vna ps mouet aliā. ⁊ ps mouēs nō moueret eꝯ pte mota nec ps mouēs mouet ſeipāʒ nec mouet ab aliq̄ motore p̄ori cū il-

lud ſit p^m^ mouēs. iō nō moueꝛ oīno. ⁊ alia ꝑs mouetꝛ. igiꝛ eſt deuenire ad motorē imobilē. Et illa rō ſolū ꝓbat ꝙ p^m^ mouēs mouēꝙ ſeipſꝫ nō moueꝛ ꝑ ſe ſꝫ cū h̄ ſtat ꝙ moueaꝛ a ſeipo ꝑ accn̄s ⁊ ꝓp h̄ ꝓbat ꝑ^a^ rō p^m^ motorē eē imobilē ꝑ ſe nō ꝑ accn̄s. ⁊ ꝑ h̄ ꝓbat ꝙ p̄m^ꝰ^ motꝰ eſt ꝑpetuꝰ. iō reqrit motorē perpetuū. ſꝫ oīs motoꝛ mo^bīs^ ē corruptibilꝭ. ḡ p̄mꝰ motoꝛ nulloꝰ ē mo^bīs^. Idē ēt ꝓbat ꝑ eternitatē ḡnationis ⁊ corruptiōis. Un̄ rōnes phī patēt in expōne textꝰ. Un̄ ſꝫ v̄itatē p̄mꝰ motoꝛ ē imo^bīs^ ſimplr̄ cuiꝰ rō pōt poni. qꝛ oē mo^le^ eſt in pō ad recipiendū motū ⁊ ꝑfectionē ad quā tēdit motꝰ. ſꝫ p̄mꝰ motoꝛ nō eſt in pō ad recipiēdū aliquā ꝑfectionē. qꝛ p̄mꝰ motoꝛ ut ſupponiꝛ ad p̄n̄s eſt actꝰ purꝰ nō in pō ad recipiēdū aliquē aliū actū aut aliquā aliā ꝑfectionē. Prima eni cā q̄ ponit p̄mus motoꝛ cū ſit ſūme ꝑfectꝰ nō hēt aliquā ꝑfectiōē recipe. Dico igiꝛ ꝙ p̄mꝰ motoꝛ q eſt deꝰ eſt oīno imo^bīs^ qꝛ nullā ꝑfectionē pōt i ſe recipe. ¶ Ad p̄^m^ arg^m^ in ꝯriū dicēdū ꝙ p̄mꝰ motoꝛ eſt i pō ad eādē nouā reuolutionē ſꝫ nō eſt i pō paſſiua ad recipiendū aliqd. Un̄ abſꝙ noua reuolutiōe ⁊ abſꝙ oī nouitate ex pte ſui ꝓduxit aliqd nouū. ⁊ eſt i pō actiua an̄ actū h̄ eſt an̄ effectū ⁊ oēm actū exn̄tē i effectu. ſꝫ nō eſt in pō an̄ actū exn̄tē ul̄ poſſē exiſtē i ipo. Exēplū huiꝰ. Si ſol qeſcēt ⁊ auferanꝛ ſucceſſiue diuerſa dyaphana i p̄n̄tia ſolis certū ē ꝙ ſol illūinaret illa dyaphana nūc vnū ⁊ iā aliō abſꝙ aliq̄ mutatiōe fcā i ſole. ⁊ ſol denoīareꝛ illumināſ illō dyaphanū ⁊ poſtea nō illumināſ illō abſꝙ oī mutatiōe fcā i ſole. qꝛ ꝑ ſolā mutationē factā in dyaphano. Et eodē mō deꝰ erat nec aliqd qd̄ p̄us nō creauit abſꝙ oī mutatione facta i deo. ¶ Et ſi q̄raꝛ cū deꝰ cauſet nūc vnā reuolutionē ⁊ poſtea aliā q̄re eſt ꝙ deꝰ poſtpōit vnā reuolutionē ⁊ p̄ponit alterā cū corpꝰ celeſte ſit eēntialr̄ idifferēs ad oēm reuolutionē ⁊ deꝰ pōt quācunꝙ reuolutionē noluerit poſtponē. Pōt dici ꝙ qꝛ ille reuolutiōes ſt̄ accn̄talr̄ ordiate nō ē aſſignare aliq̄ rōnē q̄re vna poſtponiꝛ ⁊ alia p̄poniꝛ. Ul̄ dī ꝙ vna p̄poniꝛ alteri. qꝛ ipe vult p̄ponē vnā ⁊ aliā poſtponē. Et cū dī ꝙ motꝰ ē actꝰ entis ⁊c̄. dico ꝙ motꝰ eſt actꝰ entis i pō paſſiua. ſꝫ deꝰ nō eſt ens i pō paſſiua ſꝫ i pō actiua tm̄. ¶ Ad aliō cum dī ꝙ deꝰ eſt flexibilis alr̄ fruſtra porrigereꝛ ſibi p̄ces. Dicēdū ꝙ deꝰ in ſe eſt iflexibilis. tn̄ reſpectu creaturaꝝ alr̄ ſe hēt q̄ꝫ p̄us ⁊ ad h̄ inuāt p̄ces: tn̄ oēs p̄ces mūdi nō cauſarēt aliqd nouū in creatore. ⁊ tn̄ ꝓp p̄ces fit aliqd nouū in creatura a deo. ſꝫ hoc nō per mutationē dei ſed ꝑ mutationē creature.

a **T** Uo aliā facietibꝰ p̄ncipiū magis erit de his mājfeſtū. Cōſiderādū eni ē utrū aliquē motū cōtigit eſſe cōtinuū: aut nō: ⁊ ſi cōtigit qs hic: ⁊ qs p̄mꝰ ē motuū. Mājfeſtū aūt ꝙ ſiqdē neccīum ē ſemꝑ motū eē. Primꝰ aūt hic ⁊ cōtinuꝰ: qꝛ p̄mū mouēs mouet ipꝫ motū neceſſariū ē vnū ⁊ eūdē eē ⁊ ꝯtinuū ⁊ p̄mū

¶ Iſte eſt tertiꝰ tractatꝰ huiꝰ libri ꝯtinēs tria capl̄a. qꝛ in p̄ declaꝛ ꝙ motꝰ localiſ eſt p̄mꝰ motuū. in 2° ibi Que aūt mutatio. declaraꝛ qs motꝰ non eſt p̄mus motuū oſtēdēdo ꝙ nullus aliꝰ motꝰ a motu locali circulari pōt eē ſemꝑ ꝯtinuꝰ ⁊ eternꝰ. ⁊ ꝯn̄ter nullus aliꝰ motꝰ a motu circulari ē p̄mꝰ motuū. i 3° ibi Qm̄ aūt in circulari. declaraꝛ qs motꝰ localis eſt p̄mꝰ motuū. qꝛ ſolus motꝰ localis circularis pōt eē ſꝑ ⁊ ꝯtinuꝰ. Caplꝫ p̄^m^ ꝯtinet duas ꝑtes p̄ncipales: qꝛ i p̄^a^ Ariſto. ꝓponit itētionē ſuā ⁊ oñdit ꝙ motꝰ localis eſt p̄mꝰ motuū. in 2ª ibi Ampliꝰ ⁊ huic. diſtiguit modos p̄oris ⁊ oñdit ꝙ motꝰ localis eſt p̄oꝛ alijs motibꝰ oībꝰ modis p̄oritatꝭ. Prima ꝑs ꝯtinet duas ꝑticulas: qꝛ in p̄^a^ Ariſto. ꝓponit intētionē ſuā. In 2ª ibi Tribꝰ aūt exn̄tibꝰ. oñdit ꝓpoſitū ſuū. In p̄^a^ igiꝛ ꝑticula huiꝰ ꝑtis dīc phūs ꝙ magis ē mājfeſtū illō cuiꝰ cognitionē ingrimꝰ nobis incipientibꝰ ab alio p̄nꝰ ut ꝯſideremꝰ utrū ſit aliqs motꝰ quē ꝯtingit ſꝑ eē ꝯtinuū: ⁊ ſi ſit aliqs talis qs eſt ille motꝰ: ⁊ qs eſt p̄mꝰ motꝰ. ⁊ ne credaꝛ ꝙ motꝰ quē ꝯtingit ſꝑ eſſe ꝯtinuū ſit aliꝰ a p̄ motu ad excludēdū hoc ſbiūgit phs. d. ꝙ mājfeſtū ē ſꝑ eē motū: ⁊ ꝙ p̄mꝰ motꝰ eſt ꝯtinuꝰ ſemꝑ ita ꝙ idē ē motus ſemꝑ ꝯtinuus: ⁊ motus p̄mus. ⁊ motꝰ cauſatus a p̄ motore eſt ſemꝑ cōtinuus: ⁊ ſic idē eſt motus p̄mus ⁊ motus ſemꝑ continuus.

¶ **T**ribꝰ aūt exn̄tibꝰ motibꝰ: alio qdē ſm̄ magnitudinē: ⁊ alio ſꝫ paſſionē ⁊ q̄ddā ſꝫ locū quē uocamꝰ loci mutationē: hūc neccīū eſt p̄mū eſſe: ipoſſe eni eſt augmētū eſſe alteratiōe nō exn̄te. Qd eni augmentaꝛ: eſt qdē tanꝙ ſīli augmēteꝛ: eſt aūt tāꝙ diſſīli. Cōtrariū eniꝫ alimentū dī ꝯrio. Addicaꝛ aūt oē fcm̄ ſīle ſīli. Necē eſt igiꝛ alteratiōē i ꝯria eſſe mutatiōē. At uo ſi alterabiꝛ idigebit eſſe alterās: ⁊ agens ex pō calido actu calidū. Manifeſtū igiꝛ ꝙ mouens nō ſilr̄ ſe hēt. Sꝫ aliqn̄ qdē ꝓpinqꝰ: aliqn̄ aūt longiꝰ ei q̄d alteraꝛ. Hoc aūt ſine loci mutatiōe nō ꝯtigit eſſe: ſi ḡ necē eſt ſꝑ motū eſſe: necē eſt ⁊ loci mutatiōē ſꝑ eſſe p̄mā motuū. Et i loci mutatiōe ſic alia qdem p̄ma: alia uo poſterioꝛ prima.

¶ Hec ē 2^a^ ꝑticula p̄^e^ ꝑtis p̄n^lis^ huiꝰ capl̄i i q̄ Ariſto. declarat ꝯnē quā p̄ncipalr̄ hic itēdit que ē. ꝙ oīuꝫ motuū loci mutatio ē p̄^a^. ⁊ hec ſꝫ Lynco. ē in h̄ 8° declāta: hec igiꝛ ꝯ ꝓbaꝛ duplr̄. 2^a^ rō poniꝛ ibi At uo. Primo igiꝛ ꝯ ꝓbaꝛ ſic. Tres ſūt ſp̄es motꝰ ut pꝫ in 5° huius. Unus eni ē motꝰ ſꝫ q̄ꝫtitatē ut augmētatio ⁊ diminutio. Aliꝰ eſt motꝰ ſm̄ paſſibilē q̄litatē q dī alteratio. Tertiꝰ eſt motꝰ ſm̄ locū q dī loci mutatio. ⁊ iſtoꝝ triū motuū loci mutatio ē p̄^a^. ḡ oīuꝫ loci mutatio ē p̄^a^. Et ꝙ loci mutatio ſit p̄^a^ hoꝝ triū ꝓbaꝛ ſic. Oēm alterationē p̄cedit loci mutatio: ⁊ oēm motū ſꝫ q̄ꝫtitatē p̄cedit alteratio: ḡ oēꝫ alterationē ⁊ oēꝫ motū ſꝫ q̄ꝫtitatē p̄cedit loci mutatio. ꝯn̄tia pꝫ. qꝛ qcqd eſt p̄us p̄ori eſt p̄us poſteriori. ⁊ ꝙ an̄ oēm motū ſm̄ q̄ꝫtitatē p̄cedat alteratio declāꝛ ſic. Illud quo aliqd augeꝛ. ſ. alimētū ē i p̄nꝰ diſſīle ⁊ ꝯriū ei qd augeꝛ: ſꝫ in fine qn̄ ꝯuertiꝛ in nām aliti ē ſīle. ⁊ eꝝ ē in diminutiōe illō qd auferꝛ in p̄nꝰ ab alito ē ſīle ⁊ i fine ē diſſīle: ſꝫ nec a ſimilitudīe ad diſſīlitudinē: nec a diſſīlitudīe ad ſīlitudinē fit trāſmutatio niſi ꝑ alterationē p̄cedētē. ḡ oēm motū ad q̄ꝫtitatē p̄cedit alteratio. Qꝛ ēt oēꝫ alterationē p̄cedit loci mutatio ꝓbaꝛ ſic. Si aliqd alteraꝛ opꝫ ꝙ ibi ſit alterāſ qd ex pō tale faciat actu tale: ut. ſ. ex eo qd ē i pō calidū faciat actu calidū: ſꝫ certū ē ꝙ alterās nō ſꝑ alterat. ſꝫ qn̄ꝙ alterat: ⁊ qn̄ꝙ nō alterat. opꝫ igiꝛ ꝙ alterās ſit qn̄ꝙ approximatū altabili: ⁊ qn̄ꝙ nō: ſꝫ nō p̄t eē approximatū alterabili ſine loci mutatiōe. ḡ oēm alterationē p̄cedit approximatio alterātis ad alterabile q̄ approxiatio nō fit ſine motu locali: ⁊ ꝑ h̄ motꝰ localꝭ p̄cedit alterationē: ⁊ ſic pōt patē ꝙ p̄cedit ḡnationē ⁊ corruptionē. qꝛ ḡnatio ⁊ corruptio ul̄ ſt̄ alteratiōes ul̄ ſequunꝛ alterationē. Et ſi forte dicaꝛ ꝙ alteꝝ iſtoꝝ. ſ. alterās ul̄ alteratū ē de nouo ḡnatū: ⁊ hec ē cā q̄re mō alteraꝛ ⁊ p̄uſ nō. Hoc nō obſtat. qꝛ ad hoc ut aliqd ḡneꝛ de nouo: opꝫ ꝙ ḡnans de nouo approxieꝛ māe ex q̄ dꝫ res ḡnari: ⁊ talis approximatio ul̄ eſt motꝰ localis uel nō eſt ſine motu locali. ⁊ ſic motꝰ localis eſt p̄oꝛ ḡnatiōe: alteratione: augmētatiōe: ⁊ diminutiōe. ⁊ ꝑ ꝯn̄s ē p̄mꝰ motuū. ⁊ ſi aliqs motꝰ eſt ſempiternꝰ ⁊ cōtinuus opꝫ ꝙ motꝰ localis ſit eternus ⁊ cōtinuꝰ: qꝛ ſi aliqs motus ſit perpetuus opꝫ ꝙ motus p̄mus ſit ꝑpetuꝰ.

¶ **A**mpliꝰ āt oīuꝫ paſſionū p̄ncipiū dēſitas ⁊ raritas. Et ḡue nāꝙ ⁊ leue: ⁊ molle ⁊ duꝝ: ⁊ calidū ⁊ frigidū denſitates videnꝛ eſſe ⁊ raritates qdē. Dēſitaſꝙ ⁊ raritas ꝯgregatio ⁊ diſgregatio ſūt ſꝫ q̄s ḡnatio ⁊ corruptio dī ſubſtātiaꝝ. Que aūt ꝯgreganꝛ ⁊ diſgreganꝛ: necē ē ſꝫ locū mutari.

¶ Sꝫ qꝛ aliqs pōt dicē ꝙ trāſmutatio in ſuba ē p̄oꝛ alijs motibꝰ. qꝛ p̄dicamentū ſube eſt p̄us alijs p̄dicamentꝭ. iō hic phūs oñdit ꝙ motꝰ localis p̄cedit trāſmutationē in ſuba que eſt ḡnatio ⁊ corruptio. ⁊ hoc oñdit ſm̄ opionē antiquoꝝ q ponebāt ꝙ raritas ⁊ denſitas ſūt p̄n^a^ oīuꝫ aliaꝝ q̄litatū: ⁊ ꝙ oēſ q̄litates reducunꝛ ad illas duas. ⁊ dixerūt ꝙ raꝝ ⁊ dēſum ſūt graue ⁊ leue. qꝛ rarū q̄dāmō eſt leue ⁊ denſū quodāmō ḡue. mō ſi ita ſit ſic̄ ipſi dicunt cū ſm̄ eos cōgregatio partiū idiuidui ſit ḡnatio: ⁊ cōgregatio illaꝝ partiū adiuicē ſit corruptio: ⁊ cōgregatio ⁊ ſegregatio ſint motꝰ locales uel p̄ſupponūt motū localē ſequiꝛ ꝙ ḡnationē ⁊ corruptionē p̄cedat motꝰ localis. ſꝫ ſꝫ eos ḡnatio ⁊ corruptio uel ſunt motus locales uel p̄ſupponunt motum localem. ergo.

¶ **A**t uo ſꝫ eiꝰ q̄d augmentū ⁊ decrementū patientis mutat ſm̄ locū magnitudo.

¶ Hic poniꝛ alia rō ad ꝓbādū ꝙ motꝰ localis eſt p̄oꝛ augmētatiōe ⁊ diminutiōe q rō eſt illa. Oē qd augeꝛ moueꝛ localr̄: ⁊ qd diminuiꝛ moueꝛ localr̄. ſꝫ nō opꝫ illō qd moueꝛ localr̄ augeri: ul̄ diminui. ḡ motꝰ localis eſt p̄oꝛ augmētatiōe diminutiōe. Ex his igiꝛ pꝫ ꝙ in hac ꝑte ponunꛛ q̄tuoꝛ ꝯnes. vna p̄n^lis^ q̄ eſt ꝙ oīuꝫ motuū motꝰ localis ē p̄oꝛ. ⁊ alie tres ānexe: q̄rū p̄^a^ ē ꝙ oēꝫ augmētationē p̄cedit alteratio. ⁊ ꝓbaꝛ ex hoc qꝛ alimētū i p̄nꝰ eſt diſſīle ei qd augeꝛ: ⁊ i fine eſt ei ſīle. Secūda eſt ꝙ oēm alteratiōē p̄cedit loci mutatio: q̄ ꝓbaꝛ ꝑ hoc qꝛ alteratio p̄ſuppōit approxiationē alterātis ad alterabile: q approxiatio ē loci mutatio. Tertia ē ꝙ oēm augmentationē ⁊ diminutionē p̄cedit motꝰ localꝭ. q̄ ꝓbaꝛ duplr̄. p̄ ſic. Alteratio p̄cedit augmētationē ⁊ diminutionē ⁊ motꝰ localis p̄cedit oēm alteratiōē. ḡ p̄cedit augmētationē ⁊ diminutionem. Scdō ꝓbaꝛ ꝑ hoc qꝛ oē qd augeꝛ ul̄ diminuiꝛ moueꝛ localr̄: ſꝫ nō oē qd moueꝛ localr̄ augetur ul̄ diminuiꝛ: ⁊ ſic probantur hic tres ꝯnes.

¶ **A**mpliꝰ ⁊ hinc ꝯſiderātibꝰ erit mājfeſtū ꝙ loci mutatio p̄ma. Primū eni ē ſic̄ ⁊ i alijs: ſic ⁊ in motu diceꝛ utiꝙ p̄mū multipharie. Diciꝛ aūt p̄us quo nō exiſtēte nō erūt alia: illud uo ſine reliqs. Et quod ſꝫ ſubſtātiam: ⁊ quod tempore.

¶ Hec eſt 2^a^ ꝑs p̄n^lis^ huiꝰ capl̄i in q̄ phs oñdit qbus modis motꝰ localis eſt p̄oꝛ ceteris motibꝰ. Et p̄ diſtinguit p̄us ⁊ poſteriꝰ in ſuos modos. ſ. qbꝰ aliqd dī p̄us alio. Secūdo ꝓbatur ꝙ motꝰ localis ē p̄oꝛ alijs motibꝰ oībꝰ modis p̄oritatꝭ. Hec igiꝛ ꝑs cōtinet q̄tuoꝛ ꝑticulas. qꝛ i p̄^a^ Ariſto. ponit diſtictiōes p̄oris ⁊ poſterioris. In 2ª ibi Quare qm̄ motꝰ. oñdit motū localē eē p̄orē ſm̄ nāꝫ ceteris paribus alijs motibꝰ. In 3ª ibi Adhuc tp̄s. oñdit motuꝫ localē eē p̄orē ſꝫ tp̄s ceteriſ motibꝰ. in 4ª ibi Qm̄ aūt vī. oñdit motū localē eē p̄orē ceteris motibꝰ ſꝫ ꝑfectionē. In p̄^a^ igiꝛ ꝑticl̄a huiꝰ ꝑtis phs dīc ꝙ diſtinguēdi ſt̄ modi p̄oris. qꝛ ex hac ꝯſideratione modoꝝ p̄oris ē mājfeſtū ꝙ motꝰ localꝭ eſt p̄mꝰ motuū. Deinde pōit phs modos p̄oris. d. ꝙ ſic̄ i alijs rebꝰ aliqd dī eſſe p̄us altero mltiplr̄. ita ⁊ i motu. ⁊ ſūt tres modi p̄oris quos diſtiguit. Un̄ dīc phs ꝙ vnoꝰ illō dī p̄uſ alijs quo nō exn̄te nō erūt alia: tn̄ illō pōt eē ſine alijs. Un̄ aliqd dī eſſe p̄us alio. qꝛ pōt eē ſine alio: ſꝫ illō aliō nō pōt eē ſine illo: ⁊ ſic vnū eſt p̄us duobꝰ: qꝛ vnū pōt eē ſine duobꝰ: ſꝫ duo nō p̄n̄t eē ſine vno: ⁊ ſꝫ ꝯ^rem^ illō qd eſt p̄us illo mō eſt p̄us ſm̄ nāꝫ: vn̄ dīc ꝙ p̄us ſꝫ nām eſt qd cum fuerit nō erit 2^m^. ⁊ ſi fuerit nō ꝓp hoc erit 2^m^: ⁊ ſic vnū eſt p̄us ſꝫ nāꝫ q̄ꝫ duo: qꝛ cū nō fuerit vnū nō erūt duo: ⁊ ſi vnū fuerit nō ſequiꝛ ꝓpter hoc ꝙ erunt duo. Alioꝰ dī p̄us ſm̄ ſubam ⁊ ꝑfectionē: ⁊ iſto mō qd ē ꝑfectiꝰ alio eſt p̄us illo. Sꝫ 3° illō dī p̄us alio qd eſt p̄us tp̄e: ⁊ ſic patet ꝙ p̄us dī triplicite: ut p̄us ſm̄ nāꝫ. ſm̄ ꝑfectionē. ⁊ ſm̄ tempus.

¶ **Q**uare qm̄ motū qdē neceſſe eſt eē cōtinue: erit utiꝙ cōtinue: aut q cōtinuꝰ: aut q ꝯn̄ter. Magis aūt q ꝯtinuꝰ: ⁊ digniꝰ eſt ꝯtinuū q̄ꝫ ꝯn̄ter eſſe. Digniꝰ aūt ſꝑ accipimꝰ in nā eſſe: ſi poſſe eſt. poſſe aūt eſt ꝯtinuum eſſe: mōſtrabiꝛ aūt poſteriꝰ. Nūc aūt h̄ ſupponaꝛ: ⁊ hūc neꝙ vnū aliō poſſe eē: h̄ aut loci mutatiōē. Necē igiꝛ loci mutatiōē eſſe p̄mā. Neꝙ vna eni necītas eſt: neꝙ augmentari: neꝙ alterari q̄d ferꝛ: nam neꝙ fieri: aut corrūpi. Horuꝫ autē neutrū cōtingit niſi continuꝰ ſit quē mouet primū mouens.

¶ Hec eſt 2^a^ ꝑticula huiꝰ ꝑtis in qua ꝓbaꝛ ꝙ motꝰ localis eſt p̄oꝛ ſm̄ nāꝫ alijs motibꝰ: ⁊ eſt vna ꝯ de anexis q̄ ꝓbaꝛ ſic. motꝰ localis p̄t eē ſine alijs motibꝰ. ⁊ alij motꝰ nō p̄n̄t eē ſine motu locali: ḡ motꝰ localis ē p̄oꝛ ſm̄ nām alijs motibꝰ. ꝯn̄tia patet ꝑ deſcriptionē p̄oris ſm̄ nāꝫ. an̄s aūt q̄ꝫtū ad p̄mā ꝑtē ꝓbaꝛ duplr̄. p̄ ꝑ hoc: qꝛ motꝰ localis eſt ꝑpetuꝰ: ⁊

alij motꝰ nõ ſũt ꝑpetui: ſ; mãifeſtũ ẽ ꝙ perpetuũ põt eẽ ſine nõ ꝑpetuo: ⁊ ꝙ motꝰ localis ſit ꝑpetuꝰ ꝓbaᷓ poſteriꝰ: q̃uis ẽt aliq̃ mõ oñdaᷓ hic. Nã prius ꝓbatũ eſt ꝙ motꝰ eſt eternꝰ: aut igiᷓ motꝰ ẽ eternus: qꝛ ſemꝑ eſt cõtinuꝰ: aut qꝛ cõponiᷓ ex motibꝰ ſibiĩuicẽ ſuccedẽtibꝰ: quoꝝ vnꝰ eſt añ aliũ: ⁊ vnꝰ poſt aliũ: ſ; dignꝰ eſt ut motꝰ ſit eternꝰ: qꝛ eſt cõtinuus. ꝰ. Uñ dic̃ hic ꝯ^{tor} ꝙ eternitas eſt in ꝯtinuo ẽẽntialr̃ ⁊ in ſucceſſiuo accidentalr̃. hec ꝯ^{tor}. Magis ꝰ ſaluaᷓ ſẽpiternitas motꝰ ſi vnꝰ ſit cõtinuꝰ: ⁊ ẽt dignꝰ eſt cõtinuũ q̃; ꝯñr eas: qꝛ plus hẽt de rõne vnitatis: ⁊ ſemꝑ in nã debemꝰ accipe qꝺ dignꝰ eſt ſi ſit poſſibile. ſ; poſſibile eſt aliquẽ motũ eẽ cõtinuũ in inf^{m} ⁊ nõ aliũ q̃; loci mutationẽ. ⁊ illud nũc ſupponiᷓ. ſed tñ poſteriꝰ ꝓbabiᷓ. ⁊ ſic patet ꝙ motꝰ localis põt eẽ ſine alijs motibꝰ. qꝛ motꝰ localis eſt ꝑpetuꝰ: ⁊ alij motꝰ ſũt corruptibiles. ſ; ꝑpetuũ põt eẽ ſine corruptibilibꝰ. ꝰ. ¶ Itẽ ꝓbaᷓ ꝑ h̃ qꝛ nõ eſt neceẽ ꝙ corpꝰ qꝺ moueᷓ ẜm locũ augmẽteᷓ uel alẽᷓ. qꝛ nõ ẽ neceẽ ꝙ illꝺ qꝺ moueᷓ ẜ; locũ gñeᷓ uel corrũpaᷓ. alteratio aũt ⁊ augmẽtatio ſũt ſolũ in his qbꝰ gñatio ineſt ⁊ corruptio. ⁊ ſic patet ꝙ motꝰ localis põt eẽ ſine alijs motibꝰ: ⁊ alij motꝰ nõ pñt eẽ ſine motu locali. qm̃ nullus alioꝝ motuum põt eẽ niſi ſit motꝰ ſempiternꝰ queꝫ cauſat p̃^{m} mouẽs. ⁊ ille eſt motꝰ localis ſicut diximꝰ. ⁊ ẽt inferiꝰ oñdeᷓ. ⁊ ſic pꝫ ꝙ motꝰ localis ẽ p̃or ẜ; nãꝫ oĩbus alijs motibꝰ. qꝛ põt eẽ ſine alijs ⁊ nõ eꝯ.

¶ Adhuc tꝑe prior eſt. perpetuũ enim cõtingit ſolũ mouere ẜm hunc.

¶ Hec eſt 2ª ꝑticula 2ᵉ ꝑtis p̃n^{lis} huiꝰ capl̃i in q̃ oñdiᷓ ꝙ motꝰ localis eſt p̃or tꝑe ceteris motibꝰ. ⁊ hec ẽ 26ª ꝯ de anneris que ꝓbaᷓ ꝑ h̃ qꝛ ꝑpetuũ eſt p̃us tꝑe nõ ꝑpetuo. ſed motꝰ localis ẽ ꝑpetuꝰ ⁊ alij motꝰ nõ ſũt ꝑpetui. ꝰ. ¶ Hec igiᷓ ꝑticula hẽt duaſ ꝑticulas. qꝛ i p̃ª ph̃s ꝓbat ſuã ꝯnẽ. In 2ª ibi.

¶ Sed in vno qdẽ aliquo hab̃etiũ gñationẽ loci mutationẽ neceẽ eſt poſtremã motuũ eẽ. Poſt eni ipꝫ fieri alteratio ⁊ augmẽtũ. S; loci mutatio iaꝫ ꝑfectoꝝ motꝰ eſt. Sed alteruꝫ neceſſe motũ eſſe ẜm locimutationẽ prius: quod ⁊ generationis cauſa erit his que fiunt non factũ: ut generans eius quod generatur.

¶ Remouet vnã obiectionẽ que poſſet eẽ ꝯ ꝯnẽ quã hic itẽdit. obiectio igiᷓ talis ẽ. In aĩalibꝰ ambulãtibꝰ motꝰ localis eſt poſterior ẜ; tp̃s ceteris motibꝰ. qm̃ nullũ aĩal ãbulat niſi poſtq̃; ꝑficiaᷓ ꝑ motũ augmẽtatiõis ⁊ alteratiõis. ⁊ adhuc ante illa ſũt motꝰ gñationis: ⁊ ſic patet ꝙ in aĩali motꝰ localis eſt poſterior alijs motibꝰ. iõ poſſet aliqs credẽ ꝙ ſic̃ eſt in celo ita eſt in aĩali: qꝛ i celo motꝰ gñatiõis eſt p̃or ⁊ motꝰ alteratiõis ẽ poſterior. ¶ Sed in vno quidem. Iſtam obiectionẽ excludit ph̃s dicẽs ꝙ l; in indiuiduo generabili ⁊ corruptibili motꝰ localis põt eẽ poſterior alijs: ita ꝙ alij motꝰ precedant motũ localẽ. ſimpl̃r tñ loquẽdo motꝰ localis eſt p̃or tꝑe oĩbꝰ alijs motibꝰ: qꝛ ante oẽs alios motus qui ſunt in idiuiduo gñabili ⁊ corruptibili: neceſſe eſt p̃cedere motũ localẽ in aliq̃ tꝑe p̃ori mobili in gñabili: ⁊ in corruptibili: uel ſi illud ſit gñabile eſt deuenire ad igenerabile. ⁊ eſt cã oĩum alioꝝ motuũ. ſ. gñabiliũ. Uñ breuiter in eodẽ idiuiduo corruptibili motꝰ localis eſt prior tꝑe ceteris motibus: tñ in toto vniuerſo ⁊ ſimpl̃r loquẽdo motꝰ localis eſt p̃mus motuũ ẜm tp̃s. Uñ ſicut in eodẽ indiuiduo potẽtia ꝓpinqua p̃cedit potẽtiã remotaꝫ: ita in eodẽ indiuiduo motꝰ gñatiõis. augmẽtationis ⁊ alteratiõis p̃cedũt motũ localẽ: ſed in diuerſis motibus motus localis p̃cedit tꝑe omnes alios motꝰ. Unde motus localis in vno. ſ. in celo p̃cedit omnes alios motus in alijs.

¶ Qm̃ videᷓ utiq; gñatio eſſe p̃ma motuum: propter id quod fieri opꝫ rem p̃mũ. Hoc in vno qdẽ quolibet eorũ que ſũt: ſic ſe hẽt: ſed alteꝝ neceſſe eſt p̃us aliquid moueri his que fiũt: cum ⁊ ipſum nõ factũ: ⁊ iſto alterũ prius. Qm̃ igiᷓ generationẽ impoſſibile eſt eſſe primã: oĩa enim eſſent que moueᷓ corruptibilia: manifeſtum eſt ꝙ neq; cõſequẽtium motuum: neq; vnus prior eſt. Dico aũt cõſequenter motus augmentum: poſtea alterationeꝫ ⁊ decremẽtũ: ⁊ corruptiõeꝫ. Omneſ eñi poſteriores gñatiõe ſũt. Quare ſi nõ eſt poſterior generatio p̃or loci mutatione: neq; aliaꝝ: neq; vna ꝑmutationum.

¶ Hec eſt 4ª particula 2ᵉ ꝑtis p̃n^{lis} huiꝰ capl̃i in qua ph̃us oſtẽdit ꝙ motꝰ localis eſt p̃or ẜm ꝑfectioneꝫ ceteris motibꝰ. ⁊ hec eſt 27ª ꝯ de anneris que ꝓbatur q̃drupl̃r. ⁊ ẜm hoc hec ꝑticula continet q̃tuor ꝑtes que patebũt in locis ſuis. In p̃ª igiᷓ ꝑte huiꝰ particule p̃dicta ꝯ ꝓbaᷓ ſic. gñatio eſt p̃or in augmẽtatione. alteratiõe ⁊ diminutiõe. ſed gñatio nõ eſt p̃muſ motꝰ. ꝰ nec alteratio. augmẽtatio ⁊ diminutio eſt p̃mꝰ motꝰ. ꝰ relinquiᷓ ꝙ motꝰ localis ſit p̃mus motꝰ. ꝙ aũt gñatio nõ ſit p̃mus motꝰ ꝓbatur. qꝛ ſi ſic tũc oĩa q̃ moueᷓ eẽnt gñabilia ⁊ corruptibilia. ⁊ ẜm h̃ rõ ſolũ ꝓbat ꝙ motꝰ localis eſt p̃mus motꝰ ẜm nãm: ⁊ ꝙ gñatio nõ eſt p̃mus motus hoc modo. qꝛ p̃us ẜm nãm eſt illꝺ qꝺ põt eſſe ſine alio ⁊ nõ ecõuerſo. ſed h^{9l} eſt motꝰ localis iõ ẽ p̃or ẜm nãm. nã oẽ trãſmutabile eſt trãſmutabile ẜ; locũ. ⁊ ſi gñatio eẽt p̃mꝰ motuũ oẽ trãſmutabile eẽt gñabile ſic̃ ph̃s oñdit hic. ⁊ ſic ꝓbaᷓ ꝙ motus localis eſt p̃mꝰ ẜm ꝑfectionẽ accipiẽdo ẜm ꝑfectionẽ pro p̃ori ẜm nãm. ¶ S; ꝯ^{tor} mouet hic dubitationẽ: qm̃ oẽꝫ gñationẽ p̃cedit alteratio: qꝛ generatio eſt finis alteratiõis. Silr̃ oẽ qꝺ alteratur p̃us fuit gñatũ. ⁊ ex hoc põt exiſtimari ꝙ neutrũ iſtoꝝ p̃cedit alteꝝ ſed ꝙ in eis eſt diſpõ circulariſ. ¶ Ad illꝺ rñdet ꝯ^{tor} dicẽs ꝙ cõſideratio p̃oris ⁊ poſterioris in hoc loco eſt ſicut ꝯſideratio p̃oris ⁊ poſterioris in p̃cedẽtibꝰ in qbꝰ eſt motꝰ. ⁊ qꝛ ſuba ẽ p̃or ẜ; ꝑfectionẽ q̃; q̃ntitas uel q̃litas. iõ gñatio q̃ eſt via ad ſubaꝫ eſt p̃or alteratiõe que eſt via ad q̃litatẽ: uel augmẽtatiõe que eſt via ad q̃ntitateꝫ. Iõ breuiter ſi loq̃mur de p̃oritate ẜm tp̃s ſic nec gñatio eſt p̃or alteratiõe nec ecõuerſo: ſ; ꝙ ph̃s dicit hic gñationẽ eẽ p̃orẽ alteratione illꝺ ẽ itelligẽduꝫ de p̃oritate ẜm ꝑfectionẽ: qꝛ gñatio cum ſit via ad ſubam eſt p̃or alteratiõe que eſt via ad qualitateꝫ. Et ſi dicaᷓ ꝙ illo mõ p̃oritas gñatio eſt p̃or motu

locali: qꝛ ſuba que eſt eiꝰ terminꝰ gñatiõis eſt ꝑfectior: q̃; ubi q̃ eſt terminꝰ motꝰ localis. ¶ Põt dici cõcedẽdo ꝯnẽ. tñ motꝰ localiſ eſt p̃or ceteris motibꝰ oĩbꝰ alijs modis p̃oritaꝫ. Meliꝰ tñ eſt dicẽ ꝙ eſt p̃or: qꝛ ph̃s hic ꝓbãs motũ localẽ ẽẽ p̃orẽ ceteris motibꝰ nõ loquiᷓ de p̃oritate quã motꝰ hẽt a t̃mino ad quẽ: ſ; forſitã motꝰ localis cũ ſit ad t̃minũ motꝰ impꝑfectiſſimũ eſt impꝑfectiſſimꝰ. iõ de hac p̃oritate ſeu ꝑfectiõe non loqᷓ hic ph̃s ut mihi vĩ.

¶ Oĩno aũt vĩ ꝙ ſit iperfectũ ad pricipiũ i ens. Quare qꝺ gñatione poſteriꝰ: nã p̃uſ eſt. Ultimũ aũt loci mutatio oĩbꝰ ieſt que ſũt in gñatiõe. Uñ alia oĩno imobilia ſũt viuẽtiũ ꝑꝑ idigẽtiã organi: ut plãte ⁊ multa gña aĩaliũ: ꝑfectis ãt ieſt. Quare ſi magis ieſt loci mutatio magis cõprehẽdentibus naturam: ⁊ motus hic primus aliorum utiq; erit ẜm ſubſtantiam.

¶ Hec eſt 2ª ꝑs huiꝰ ꝑticule in qua poniᷓ 2ª rõ ꝓbãſ ꝙ motꝰ localis eſt p̃or ẜm ꝑfectionẽ ceteris motibꝰ. Et rõ eſt illa. Illꝺ qꝺ eſt poſteriꝰ via gñationis eſt p̃us via ꝑfectiõis: ſed motꝰ localis in aĩali eſt poſteriꝰ via gñatiõis q̃; alij motꝰ: ꝰ motꝰ localis ẽ p̃or ẜm ꝑfectionẽ ceteris motibꝰ. Uñ ꝯ^{tor} format illã rõnẽ ſic. Oẽ poſteriꝰ ẜm tp̃s in gñali ex rebus ex qbꝰ ꝑficiᷓ ẽ p̃us nã: ſ; motꝰ localis ẽ h^{9l}: ꝰ motꝰ localis eſt p̃or nã alijs motibꝰ. ¶ Intellige ꝙ ph̃ſ accipit hic p̃us nã pro p̃ori ẜm ꝑfectionẽ. Uñ alia quidẽ. Motꝰ aũt localis nõ eſt in oĩbꝰ gñabilibꝰ ⁊ corruptibilibꝰ. nec ieſt oĩbꝰ viuẽtibꝰ. qꝛ nõ ieſt plãtis cũ plãte nõ habeant organa ꝓgreſſiui motus. Multꝭ eni gñabilibꝰ aĩaliũ ut aĩalibꝰ iperfectꝭ nõ ineſt localis motꝰ: ſ; motꝰ localis ineſt ſolũ aĩalibꝰ ꝑfectis: ⁊ ꝑꝑ hoc cõcludiᷓ ꝙ motꝰ localis eſt p̃or ceteris motibꝰ. ¶ Et põt poni noua ratio ad qõnẽ quã ꝯ^{tor} format ſic. Illud qꝺ eſt in re ꝑfectiori eſt ꝑfectiꝰ: ſed trãſlatio eſt i re ꝑfectiori: ꝰ eſt ꝑfectior alijs motibꝰ. ¶ Intelligẽdũ ẜm ꝯ^{rem}. ꝙ ph̃s facit has tres demõſtratiões: quarũ vna dat cãm ⁊ eẽ. ſ. iſta demõſtratio qꝺ eſt rei ꝑfectioris eſt ꝑfectiꝰ: ſed trãſlatio eſt h^{9l}. ꝰ. Alia eſt demr̃atio dãs cãm tñ que eſt illa. motꝰ qui eſt ꝑfectior ineſt aĩalibus perfectis: ſed trãſlatio eſt h^{9l}. ꝰ. Tertia demõſtratio que eſt demonſtratio per ſignũ dat eẽ tñ que eſt illa: Tranſlatio eſt p̃or qꝛ eſt in p̃ori. ergo.

¶ Propter h̃ ⁊ qꝛ nequaq̃; ſubſtãtiã mutat qꝺ moueᷓ motu i eo qꝺ ferᷓ. Secũdũ enim hunc ſolũ nihil mutaᷓ ieſſe: ſicut eiꝰ q̃d alteraᷓ quale: eiꝰ aũt qꝺ augeᷓ ⁊ decrementũ patientis ẜm quantũ.

¶ Hec eſt 3ª ꝑs 4ᵉ ꝑticule 2ᵉ ꝑtis p̃n^{lis} huiꝰ capl̃i i qua poniᷓ 3ª rõ ꝓbãs ꝙ motꝰ localis ẽ p̃or ẜ; ꝑfectionẽ ceteris motibꝰ. ⁊ rõ eſt illa. Ille motꝰ eſt perfectior qui nõ mutat ſubam mobilẽ aliqd auferẽdo a ſuba mobili: ſed alij motꝰ mutãt ſubſtãtiã mobilẽ: ⁊ motꝰ localis nõ mutat ſubam mobilẽ: nec aliqd abijcit a ſuba mobili. igiᷓ motꝰ localis eſt perfectior ceteris motibꝰ. ¶ Intelligendũ ꝙ motꝰ localis ꝑ ſe nõ abijcit aliqd a ſuba mobili nec etiã mutat aliqꝺ p̃n^{m} mãe ſ; in alijs motibꝰ eſt actio rõne ꝯrietaꝭ q̃ nõ põt cõpleri niſi ꝑ remotioneꝫ alicuiꝰ ꝑtis: iõ alij motꝰ ut frequẽtiꝰ trãſmutãt ſubam mobileꝫ. ita ẽt in motu locali totalr̃ nãli nihil ꝑdiᷓ de ſuba mobili. ut pꝫ in motu locali g̃uiũ ⁊ leuiũ. Uerũtñ in motu ꝓgreſſiuo aĩalis: qꝛ mobile hẽt reſiſtẽtiã ad motorẽ. qm̃ corpꝰ aĩalis hẽt motũ ꝯrium aĩe: iõ debilitaᷓ v̄tus motoris in aĩali ex q̃ debilitatiõe fit aliq̃ diminutio ꝑtiũ corpis. Uñ aĩal aliqñ in tali motu patitur violẽtiã. tñ motꝰ localis nõ eſt cã laſſitudinis niſi per accidẽs. qm̃ ꝑꝑ violentiam quam patitur in ſuo motu per reſiſtentiã moti ad motorem induciᷓ laſſitudo in motu ⁊c̃.

¶ Maxie aũt mãifeſtũ ẽ qꝛ mouẽs ipꝫ ſeipꝫ maxie mouet hũc ꝓprie: qꝛ ẜm locũ: ⁊ ẽt dicimꝰ h̃ eſſe eoꝝ que moueᷓ ⁊ mouentiũ p̃ncipiũ: ⁊ primũ in his que mouẽtur ipm̃ ſeipm̃ mouẽs. ꝙ quidẽ igitur loci mutatio prima fit: manifeſtũ eſt ex his.

¶ Hec eſt 4ª ꝑs 4ᵉ ꝑticule 2ᵉ ꝑtis p̃n^{lis} huiꝰ capl̃i in q̃ poniᷓ 4ª rõ ꝓbãs ꝙ motꝰ localis eſt p̃or ẜ; ꝑfectionẽ: ⁊ illa eſt rõ. Ille motꝰ eſt p̃us ẜm ꝑfectionẽ ceteris motibꝰ qui ieſt ul' ieſſe põt ꝑfectiſſimo moto. ꝑfectiſſimũ aũt motũ ẽ motũ ex ſe. Ille igiᷓ ẽ motꝰ ꝑfectiſſimꝰ q̃ ieſt ul' ieſſe põt moto ex ſe: ſ; motꝰ localiſ ieſt ul' ieẽ p̃t moto ex ſe: ⁊ nulluſ aliꝰ motꝰ ieſt ul' ieſſe põt moto ex ſe ẜ; ꝙ ẽ motũ ex ſe niſi motꝰ localis. ꝰ motꝰ local' ẽ ꝑfectiſſimꝰ motuũ. Iſta ẜm ꝯ^{rem} fũdaᷓ ſuꝑ tribus ꝓpõnibꝰ: q̃rũ vna eſt ꝙ nihil mouet ſe niſi motu locali. Uñ dic̃ ꝯ^{tor} ꝙ nihil alterat nec alteraᷓ ex ſe niſi ꝑ accñs: vñ dicit ꝯ^{tor}. accidit aĩalibꝰ qñ moueᷓ ex ſe in loco. ſ. ꝙ corpꝰ caleſit. ⁊ ſic moueᷓ motu alteratiõis ex ſe. ſ; nõ p̃mitꝰ. ſ; mediãte motu locali. ⁊ augmẽtũ exiſtimaᷓ augmẽtari ex ſe: ſed ꝑ accñs. Scꝺa ꝓpõ eſt ꝙ motuꝫ ex ſe eſt p̃n^{m} reꝝ motaꝝ. Tertia ꝓpõ eſt ꝙ motꝰ q̃ iueniᷓ i p̃ moto ẽ p̃mꝰ motuũ. ¶ Ex qbꝰ ꝓpõnibꝰ põt rõ formari ſic. Ille motꝰ ẽ ꝑfectior ⁊ p̃or q̃ iueniᷓ i p̃ moto: ſ; motũ ex ſe ẽ p̃^{m} motũ. qꝛ eſt p̃n^{m} rerũ motaꝝ: ut pꝫ ꝑ 2^{am} ꝓpõneꝫ. ꝰ ille motꝰ ẽ p̃mꝰ motuũ q̃ aliqd mouet ſe: ſ; nihil mouet ſe niſi motu locali. ꝰ motꝰ local' eſt p̃mꝰ motuũ. ¶ S; h̃ dubitaᷓ. ſ. utrũ motꝰ localis ſit p̃mꝰ motuũ. ⁊ vĩ ꝙ nõ: quia motꝰ capit ſpẽꝫ ⁊ ꝑfectionẽ a termio ad quẽ ille ẽ. ꝰ ille motꝰ ẽ ꝑfectior ⁊ p̃or: cuiꝰ t̃minꝰ eſt p̃or ⁊ ꝑfectior: ſ; t̃minꝰ gñatiõis ẽ p̃or q̃; t̃minꝰ motꝰ local': qꝛ ſuba eſt p̃or q̃libet accñte. ꝰ gñatio ẽ p̃or q̃; motus localis. ¶ Et ꝑ h̃ arg^{m} põt ꝓbari ꝙ gñatio eſt p̃or q̃; motꝰ localis: ⁊ ꝑ ꝯñs oĩuꝫ motuũ. qꝛ t̃minꝰ gñatiõis ẽ p̃or q̃; t̃minꝰ motꝰ localis aut alterationis ul' augmẽtatiõis. ¶ Iſta rõ ꝯfirmaᷓ ẜ; ꝯ^{rem} h̃ q̃ dicit ꝙ gñatio ẽ p̃or alteratiõe ſic̃ ſuba ẽ p̃or ceteris p̃dicamẽtis: ⁊ dic̃ h̃ qꝛ ſic̃ ſuba eſt p̃or aliiſ p̃dicamẽtis: ita via ad ſubaꝫ ẽ p̃or q̃; via ad alia p̃dicamẽta. ¶ Itẽ motꝰ localis ẽ poſtremꝰ motuũ. ꝰ nõ ẽ p̃mꝰ. ꝯñs pꝫ de ſe ⁊ añs ꝓbaᷓ. qꝛ ſic videmꝰ eẽ i aĩali. ſ. qꝛ p̃ aĩal gñaᷓ. deĩde alteraᷓ: deĩde augmẽtaᷓ. ⁊ i ultĩo moueᷓ motu locali ꝰ motꝰ localiſ ẽ poſtremꝰ motuũ. ¶ Itẽ gñatio ẽ ꝑpetua ẜ; ph̃ꝫ. ſ; nihil ẽ p̃us ꝑpetuo. ꝰ. ¶ In op^{m} ẽ hic ph̃s. Dicẽdũ ꝙ motꝰ localis ẽ p̃mꝰ motuũ: ⁊ ꝙ ẽ p̃or ceteris motibꝰ tꝑe: nã ⁊ ꝑfectiõe: qꝺ ph̃us ꝓbat: ⁊ p̃ ꝙ motꝰ localis ẽ p̃or ceteris motibꝰ tꝑe: qꝛ motꝰ localis eſt perpetuꝰ: ⁊ nullus aliꝰ motꝰ eſt ꝑpetuꝰ: ſ; ꝑpetuuꝫ ẽ p̃us tꝑe nõ ꝑpetuo. ꝰ. S; ꝙ motꝰ localis ſit p̃or

nã ceteris motibꝰ appet. qꝛ illd̾ ē ꝑꝰs nã: q̃ nō exiſtēte nō exiſtit aliō: ⁊ q̃ exñte nō opꝫ aliō exiſtē. ſed nō exñte motu locali nō exiſtūt alij motꝰ. ⁊ ipſo exñte nō opꝫ alios motꝰ exiſtē: ğ motꝰ localis eſt ꝑoꝛ nã alijs motibꝰ. maioꝛ pꝫ de ſe. mioꝛ v̾o ꝓbaꝛ: qm̃ alteratio nō pōt eē ſine motu locali: ſꝫ ꝙ motꝰ localis p̄cedat alteratione ꝓbat phūs ꝑ h̾ qꝛ ſi aliqd debeat alterari opꝫ ꝙ alterãs appꝛoximeꝛ alterato. qd̾ fieri nō pōt ſine motu locali: ⁊ ē ꝙ motꝰ localis p̄cedat alios motꝰ ẜꝫ ꝑfectionē pꝫ mľtiplr. vna rō eſt. qꝛ motꝰ localis eſt vltiꝰ via gñatiōis ex ꝓceſſu nãe. qꝛ ꝑ gñaꝛ aial: ⁊ poſtea alteraꝛ: deide augmētaꝛ ⁊ vltimo moueꝛ motu locali. ſꝫ qd̾ eſt vltimū via gñatiōis ē ꝑm̃ via ꝑfectiōis. ğ. Alia rō ē. Motꝰ localis ſolū repiꝛ in aialibꝰ ꝑfectis. qꝛ ſoluꝫ aialia ꝑfecta mouēt ſe localr̄: ſꝫ ille motꝰ ē ꝑfectioꝛ q eſt i ſuba ꝑfectiori: ğ motꝰ localis ē ꝑfectioꝛ alijs motibꝰ. qm̃ alij motꝰ repiunꝛ tã in aialibꝰ ꝑfectꝭ q̃ꝫ in aialibꝰ impꝑfectꝭ. Alia rō eſt. Ille motꝰ ē ꝑfectioꝛ q minꝰ abijciꝛ a mobili: ſꝫ iter oēs motꝰ: motꝰ localꝭ ē hꝰ. ğ. ¶ Iſte rōnes magiſ patēt i exponēdo lr̄aꝫ. nec ē dubitatio de ꝑoritate ẜꝫ ꝑfectionē: qꝛ ex q̃ terminꝰ motꝰ localꝭ ē impꝑfectiſſimus ⁊ motꝰ capit ꝑfectionē a ſuo t̾mio: vꝫ ꝙ motꝰ localis ſit impꝑfectiſſimꝰ. ¶ Dicēdū igr̄ ꝙ motꝰ alij a motu locali capiūt ꝑfectiōeꝫ ſuã a ſuiſ t̾minis: ſꝫ motꝰ localꝭ nō capit ꝑfectionē a ſuo t̾mino: ſꝫ magis a ſuo ſubō uľ a ſua cãlitate. mō motꝰ localis ē i ꝑfectiſſimo ſubō ⁊ eſt cã iſtoꝝ motuū: iō ē ꝑfectiſſimꝰ: ⁊ maxie ē ueꝝ de motu locali circulari: qꝛ ille motꝰ non capit ſpēm a ſuo t̾mio: qꝛ ille motꝰ nō ē ad locū: ſed ē circa locū. ¶ Ad ꝑm̃ i ꝯrīū dicēduꝫ ꝙ alij motꝰ a motu locali capiūt ꝑfectionē a t̾mino ad quē. qꝛ tales motꝰ de necitate ſt̾ finiti ⁊ ordinanꝛ i t̾minū i q̃ mobile dꝫ qeſcē: qꝛ aliqs motꝰ localꝭ ē īfinitꝰ ⁊ ſēpit̾nꝰ. ¶ Ad aliō ē dicendū ꝙ in eodē aiali alij motꝰ ut gñatio: alt̾atio: ⁊ augmētatio p̄cedūt motū localē ſimplr̄ tñ loquēdo i reſpectu vniuerſi motꝰ localis p̄cedit oēs alios motꝰ. ¶ Ad aliō cū dr̄ ꝙ gñatio eſt perpetua dicendū ꝙ nulla gñatio ē ꝑpetua: ſed ſucceſſio gñationū ſibiīuicē ſuccedētiam eſt perpetua.

QVe ãt loci mutatio ꝑma ſit nē mōſtrãduꝫ eſt. Sil̾ aūt ⁊ ꝙ nūc ⁊ ꝑus poſitū ē: ꝙ cōtingit qñendã motū continuum eē ⁊ perpetuū: manifeſtū erit eadem methodo.

¶ Iſtd̾ eſt 2m caplm̄ huiꝰ tractatꝰ in quo declaraꝛ qs motꝰ nō pōt eſſe ꝯtinuꝰ ⁊ eternus: ⁊ cōtinet q̃tuoꝛ ꝑtes ꝑncipales. qꝛ in ꝑa oſtēdiꝛ ꝙ nullus motꝰ alius a loci mutatiōe pōt eē ꝯtinuꝰ ⁊ eternꝰ. in 2a ibi [Qd̾ aūt ꝯtigit eē.] declaꝛ ꝙ nullꝰ motꝰ localis aliꝰ a loci mutatiōe circulari pōt eē ꝯtinuus ⁊ eternus. in 3a ibi [Vñ aliō ⁊c.] ſoluit q̃tuoꝛ dubitationes. in 4a ibi [Rōnabilr̄ aūt.] reuertiꝛ ad oñdēdū motū reflexū nō eſſe cōtinuū ꝑ rōnes logicales ⁊ cōes. Prima ꝑs ꝯtinet q̃tuoꝛ ꝑticulas. qꝛ in ꝑa oſtēdit ꝙ nullus motꝰ q eſt ab oppoſito i oppoꝛm pōt eē ꝯtinuꝰ ⁊ eternꝰ. in 2a ibi [Cōtrarij aūt ſūt.] oſtēdit ꝙ nullus motꝰ cōpoſitꝰ ex duobꝰ motibꝰ oppoſitis pt eē ꝯtinuꝰ ⁊ eternꝰ. in 3a ibi [Nihil eni differt.] excludit aliq̃s dubitatiōes. in 4a ibi [Qd̾ aūt i generatiōe.] oñdit ꝙ mutatiōes oppoſite: ut gñatio ⁊ coꝛruptio nō pñt ꝯtinuari adinuicē. In tota igiꝛ p̄ma ꝑticula huiꝰ ꝑtis phs intēdit ꝓbare ꝙ nullus aliꝰ motꝰ a loci mutatione eſt ꝯtinuꝰ ⁊ ꝑpetuꝰ. hec ꝯ ꝓbaꝛ ſic. Nullus motꝰ qui eſt ab oppoſito i oppoꝛm eſt ꝯtinuꝰ ⁊ eternꝰ: ſed nec motꝰ nec mutatio cōpoſita ex mutatiōibꝰ oppoſitis eſt ꝯtinua ⁊ eterna: ſꝫ oīs motꝰ aliꝰ a loci mutatiōe uel eſt motꝰ ab oppoſito in oppoꝛm uľ ē cōpoſitꝰ ex mutatiōibꝰ oppoſitis. ğ nullus motꝰ aliꝰ a loci mutatiōe eſt ꝯtinuꝰ ⁊ eternus. mioꝛ huiꝰ rōnis eſt de ſe mãifeſta: ⁊ maioꝛ declaraꝛ q̃ꝫtū ad quãlibet ſui ꝑtē. ꝑma igiꝛ ꝑs maioris declaraꝛ in ꝑma ꝑticula huiꝰ ꝑtis. Scd̾a aūt in 2a. ⁊ 3a in 3a. ⁊ 4a in 4a: ⁊ hoc patebit ꝓcedēdo per ꝑticulas. In ꝑa igiꝛ ꝑticula phs ꝓponit intētioneꝫ ſuã dicēs ꝙ cū oſtēſuꝫ ſit ꝙ oīum mutationū loci mutatio eſt ꝑa: nūc ē ꝯſiderãdū ⁊ mōſtrãdū ꝙ loci mutatio ē ꝑa oīuꝫ mutationū. ⁊ ẜꝫ eandē methodū h̾ eſt ẜm eãdē artificialē ꝯſideratiōeꝫ: ꝯſiderandū erit ꝙ nūc ⁊ ꝑus diximꝰ. ſ. ꝙ aliqs motꝰ eſt ꝯtinuꝰ ⁊ ꝑpetuꝰ: opꝫ ꝙ idē ſit motꝰ ꝑmꝰ ⁊ motꝰ perpetuꝰ: ⁊ iō ſub vtraqꝫ ꝯſideratione vtrūqꝫ iſtoꝝ accidit. ſ. ꝙ motꝰ eſt ꝑus: ⁊ ꝙ etiã motꝰ eſt perpetuus.

¶ Quod qdē igiꝛ alioꝝ motuū ꝯtinuū neqꝫ vnū cōtingit eſſe: ex his manifeſtū eſt. Oēs eni ex oppoſitis in ꝯria ſunt motꝰ ⁊ mutatiōes. ut gñatiōi qdeꝫ ⁊ coꝛruptioni ens ⁊ nō ens termini ſūt alterationi ꝯrie paſſiōes: augmēto ⁊ decremento: aut magnitudo: aut paruitas: aut ꝑfectio magnitudinis: aut imperfectio.

¶ Pꝛepoſita itētiōe ſua exequiꝛ oſtēdēs ꝑ ꝙ ex his que dicenꝛ mãifeſtū erit ꝙ nulluſ erit motꝰ alius a motu localꝭ q ſit ꝯtinꝰ ⁊ eternꝰ. Vñ in hac ꝑticula ſoluꝫ ꝓbat ꝑam ꝑtē maioris ꝑncipalis. ſ. ꝙ nullus motus q ē ab oppoſito i oppoꝛm eſt ꝯtinꝰ ⁊ eternuſ uel ꝑpetuꝰ: ⁊ narrat ꝙ oīs mutatio alia a loci mutatiōe ē ab oppoſito i oppoꝛm: ⁊ q̃ ſt̾ oppoſita i vnaquaqꝫ illaꝝ mutationū: ⁊ dicit ꝙ duo oppoſita in gñatiōe ⁊ coꝛruptiōe ſūt eē ⁊ nō eē: ⁊ duo termini oppoſiti i alteratiōe ſūt due q̃litates ꝯrie ut albū ⁊ nigrū i coloribꝰ: ⁊ calidū ⁊ frigidū i q̃litatibꝰ tãgibilibꝰ: ⁊ duo t̾mi oppoſiti i augmētatiōe ⁊ diminutiōe ſūt magnū ⁊ ꝑuū: ꝙ aūt nulla mutatio q̃ ē ab oppoſito i oppoꝛm ſit ꝯtinua ⁊ eterna: ⁊ ꝙ nulla augmētatio eſt ꝑpetua: nec aliq̃ alteratio ⁊ diminutio eſt ꝯtinua ⁊ perpetua ꝓbaꝛ. ⁊ hec ē 28a ꝯ de annexis q̃ q̃ſi de ſe pꝫ: pōt tñ ꝓbari ꝑ h̾: qꝛ nulla mutatio q̃ eſt finita ex vtraqꝫ ꝑte eſt ꝯtinua ⁊ ꝑpetua: ſꝫ oīs mutatio q̃ eſt ab oppoſito i oppoꝛm ē finita ex vtraqꝫ ꝑte cū ſit media iter duo oppoſita t̾minantia ipaꝫ. ğ. ¶ Vñ ꝯꝛoꝛ dicit h̾ ꝙ phs dicit ꝙ termini oppoſiti i augmētatiōe ⁊ diminutiōe ſt̾ magnū: ⁊ paruū: qd̾ ē ueꝝ qñ res nãles hñt magnitudies terminatas. Minimꝰ eni hō ē nãliꝛ t̾minatꝰ: ⁊ ſilr̄ maximꝰ: qm̃ ſi magnitudies reꝝ nō eēnt t̾minate: tūc magnitudies nō hērēt ꝑfectionē acq̃ſitã in nã ꝑ motū augmēti: mãifeſtū eni ē ꝑ ſe: qm̃ quēadmodū nō q̃libet actio fit ꝑ quãcūqꝫ q̃litatē. i. ꝑ quãcūqꝫ foꝛmã ita ē mãifeſtū ꝑ ſe eē ipoſſe ut q̃libet actio entiū fiat per quãcūqꝫ magnitudinē: ſed vnaqueqꝫ actionū ꝓpꝛiaꝝ cuilibet enti habet ꝓpꝛiã q̃litatē ⁊ q̃ꝫtitatē: ſicut igiꝛ actio hoīs nō pōt ꝓuenire niſi a foꝛa hoīe: ita ipoſſe eſt ut actio eiꝰ ꝓueniat niſi a ſua magnitudine. Magnitudo igiꝛ hoīs eſt t̾minata nãliter ⁊ ſilr̄ ſua foꝛa: ⁊ ſilr̄ eſt in vnaquaqꝫ reruꝫ nãliū. hec ꝯꝛoꝛ. ¶ Ex illo dicto appet expſſe ꝙ de itētiōe ꝯrio eſt ꝙ in oī ſpē reꝝ nãliū eſt dare maximū ⁊ minimū. ⁊ rō ipſiꝰ vꝫ ꝓbabilis: qꝛ q̃libet ſpēs reꝝ nãliū hēt opationē terminatã. ⁊ ꝑ ꝯñs quãtitatē t̾minatã. Nam maioꝛ q̃ꝫtitas ceteris exiſtentibus paribꝰ arguit maiorē v̾tutem: ⁊ maioꝛ v̾tus maiorē ꝑfectionem: ⁊ ideo opoꝛtet ꝙ ſi opatio ſit determinata ꝙ virtus ſit determinata: ⁊ ſi v̾tus ſit determinata ꝙ quãtitas ſit determinata.

¶ Cōtrarij aūt ſūt: q ſūt i ꝯria. Qd̾ aūt nō ſꝑ mouenꝛ ẜm hūc motū exiſtens ꝑuſ neceſſe eſt ꝑus qeſcē. Manifeſtū igiꝛ qm̃ qeſcet in ꝯrio mutãs. Silr̄ aūt ⁊ i mutationibus. Opponunꝛ eniꝫ gñatio ⁊ coꝛruptio ſimplr̄: ⁊ ſinglaris ſinglari. Quare ſi ipoſſibile eſt ſil̾ mutari oppoſitas: nō erit ꝯtinua mutatio: ẜꝫ mediū erit ipſorū tp̄s.

¶ Hec eſt 2a ꝑticula ꝑe ꝑtis ꝑnlis huiꝰ capli in q̃ phs oñdit ꝙ nullus motꝰ cōpoſitꝰ ex duobꝰ motibꝰ oppoſitis ē ꝯtinuꝰ ⁊ eternꝰ. ⁊ hec eſt 29a ꝯ de annexis. Vñ poſſet aliqs dicē ꝙ lꝫ motꝰ ab albo i nigrū nō poſſit eē ꝯtinuꝰ ⁊ eternꝰ: tñ motꝰ ab albo i nigrū: ⁊ a nigro i albū: ⁊ iteꝝ ab albo in nigrū: ⁊ ſic īfinities iterãdo pōt eē ꝯtinuꝰ ⁊ perpetuꝰ: ſed qꝛ hic motus iteratꝰ iter oppoſita ē cōpoſitꝰ ex motibꝰ oppoſitis: iō phūs ꝓbat ꝙ nullus motꝰ cōpoſitꝰ ex motibꝰ oppoſitꝭ ē ꝯtinuꝰ ⁊ et̾nꝰ. hec ꝯ ꝓbaꝛ ſic. Nullus motꝰ iter cuiꝰ ꝑtes neceō cadit qes media ē ꝯtinuꝰ ⁊ ꝑpetuꝰ: ſꝫ oīs motꝰ cōpoſitꝰ ex motibꝰ oppoſitꝭ ē motꝰ iter cuiꝰ ꝑtes cadit qes media: ğ nullus motꝰ cōpoſitꝰ ex oppoſitꝭ motibꝰ eſt ꝯtinuꝰ ⁊ ꝑpetuꝰ. maioꝛ pꝫ ꝑ h̾ qꝛ inter ꝑtes motus ꝯtinui nō cadit qes media. talis eni motꝰ nō ē ꝯtinuꝰ: qꝛ iterrūpiꝛ ꝑ qetē mediã. ⁊ minoꝛ declaꝛ ꝑ hoc: qꝛ iter oēs motuſ oppoſitoſ cadit qeſ media. ⁊ ꝑ ꝯñs iter ꝑtes motꝰ cōpoſiti ex motibꝰ oppoſitꝭ cadit qes media. ¶ Sꝫ hic dubitaꝛ qꝛ nō vꝫ ꝙ nece ſit ꝙ iter motꝰ oppoſitos cadat qes media. qꝛ ponamꝰ ꝙ. a. calidū agat in. b. frigidū q̃uſqꝫ iducaꝛ caliditas in. b. ⁊ ꝙ in ꝑo īſtãti i q̃ eſt caliditas iducta i. b. ſit. c. ſūme frigidū appꝛoximatū ipi. b. ⁊ ſit ꝑm iſtãs. g. i q̃ ē iducta caliditas i. b. tūc i. g. iſtãti. c. qd̾ eſt ſūme frigidū eſt appꝛoximatū. b. calido. q̃ro tūc an ſtatiꝫ poſt. g. inſtãs. c. aget in. b. iducēdo frigiditatē in ipm uľ nō. Si dr̄ ꝙ. c. ſtatī agat i. b. tūc. b. nō qeſcet: ſꝫ ſtatiꝫ ſine qete media trãſferꝛ a calido i frigidū: ⁊ a frigido in calidū: ⁊ ſic nō opꝫ ꝙ iter motꝰ oppoſitos cadat qeſ media. Si v̾o dr̄ ꝙ ſtatim poſt. g. iſtãs. c. nō aget i. b. trãſmutãdo ipꝫ. Cōtra. c. ē ſūme frigidū ⁊ appꝛoximaꝛ. b. calido i. g. iſtãti. ğ ſi. c. nō ſtatim agit i. b. expectabit ꝑ tp̄s anq̃ꝫ aget: ⁊ ſic agēs nãle erit appꝛoximatuꝫ paſſo ſibi ꝯrio ꝑ tp̄s ⁊ nō aget in ipꝫ nullo exñte īpedimēto. ſupponiꝛ eni ꝙ nō ſit īpedimētū. qd̾ ē ualde icōuenies: ⁊ ꝯ ꝑna nãlia: ⁊ ē ꝯ rōnē. qꝛ qua rōne. c. nō icipiet in. g. tranſmutare. b. eadē rōne nec in iſtãti poſteriori icipiet trãſmutare ipꝫ. Dicēdū ē diſtiguēdo de qete: qꝛ q̃dã ē qes mēſurata tp̄e. ſ. q̃ ꝑuat motū ꝑ aliqd̾ tp̄s ⁊ q̃ꝫlibet ꝑtē illiꝰ tp̄is: ⁊ q̃dã eſt qes mēſurata iſtãti q ſolū ꝑuat motū ꝑ aliqd̾ tp̄s. Ad cuiꝰ itellectū ē ſciēdū ꝙ i q̃libet iſtãti tp̄is mēſurãtis motū ꝯtinuum ꝑterq̃ꝫ i ꝑo ⁊ vltio iſtãti illiꝰ tp̄is ē in q̃libet ꝑte illiꝰ tp̄is motꝰ i mobili: q̃ꝫuis eni motꝰ nō mēſureꝛ i ſtãti. tñ i iſtãti motꝰ ieſt mobili: qm̃ iſtãti hec ē v̾a. Mobile moueꝛ: ⁊ ſi i aliq̃ iſtãti itermedio iter ꝑm inſtãs ⁊ vltim motus nō iſit mobili i illo iſtãti qes mēſurata iſtãti q̃ dr̄ qes ſubita ieſt mobili. ⁊ nō eſt motꝰ ꝯtinuus ꝑ totū illd̾ tp̄s: ⁊ ſi in aliq̃ ꝑte illius tp̄is motꝰ nō inſit mobili tūc qes menſurata tp̄e. ſ. illa ꝑte tp̄is in q̃ motꝰ nō ieſt mobili ineſt qes mobili. ⁊ iterrūpiꝛ ꝯtinuatio motus: ⁊ ſic ꝯtinue motus iterrūpiꝛ tã ꝑ quietē ſucceſſiuã q̃ꝫ ꝑ qeteꝫ ſubitã. Dico ğ ꝙ inter motus oppoſitos cadit qes media. ſ. qes ſubita uľ qes ſucceſſiua: ⁊ in maiori ꝑte inter motus oppoſitos cadit qes media mēſurata tp̄e uľ iſtãti. ⁊ nullus motus ē ꝯtinuus iter cuius ꝑtes cadit aliq̃ qes media mēſurata tp̄e uľ inſtãti: qm̃ vtraqꝫ qes iterrūpit ꝯtinuitatē motus: qꝛ ad h̾ ꝙ motus ſit ꝯtinuus: opꝫ ꝙ motꝰ iſit mobili in q̃libet ꝑte tp̄is mēſurantis motū: ⁊ i quolibet inſtãti tp̄is ꝑterq̃ꝫ in ꝑo ⁊ vltio iſtãti illiꝰ tp̄is. Dico ğ ꝙ ſi a. calidū agat in. b. iducēdo caliditatē i. b. ſi in ꝑo inſtãti in q̃ caliditas ē iducta in. b. ſ. in. g. iſtãti appꝛoximeꝛ ipi. b. ſūme frigidū in ꝑo iſtãti icipet agē i. b. ⁊ ſic. b. nō qeſcet qete menſurata tp̄e: ſꝫ qete mēſurata inſtanti qꝛ in. g. iſtãti motꝰ nō ieſt ipſi. b. qꝛ nec motus cauſatꝰ ab. a. nec motꝰ cauſatꝰ a. c. ineſt ipſi. b. in iſtãti: ⁊ ideo illi motꝰ oppoſiti cauſati in. b. ab. a. ⁊. c. nō ſūt ꝯtinui adinuicē: qꝛ in iſtãti. g. nō trãſmutaꝛ. b. qꝛ nō trãſmutaꝛ ab. a. neqꝫ a. c. ⁊ i. b. iſtãti. g. quieſcit quiete ſubita que ꝑuat motū a mobili pꝛo vno inſtanti.

¶ Nihil eni differt ꝯrias: aut nō ꝯrias eſſe ẜm ꝯdictionē mutationes: ſi ſolū ipoſſibile ſit eidē ſimul ineſſe. Hoc eni rōni nihil utile eſt. Neqꝫ ſi nō nece eſt quieſcē in cōtradictione: neqꝫ eſt mutatio qeti cōtrarium. Nō eni foꝛtaſſis quieſcit qd̾ non eſt. Coꝛruptio aūt in nō enſ. Sꝫ ſi ſolū medium ſit tp̄s: ſic eni nō erit mutatio ꝯtinua. Neqꝫ eniꝫ in ꝑoribꝰ motibꝰ cōtrarietas utile fuit: ſed non cōtingere ſimul eſſe.

¶ Hec eſt 3a ꝑticula ꝑe ꝑtis ꝑnlis huiꝰ capli in q̃ phūs excludit duas obiectiōes quaꝝ ꝑa eſt. qꝛ nō vꝫ ꝙ illa rō ꝯcludat de oībꝰ mutatiōibꝰ oppoſitꝭ: qꝛ nō eſt veꝝ ꝙ iter oēs mutatiōes oppoſitas cadat quies media. qꝛ iter gñationē ⁊ coꝛruptionē q̃ ſūt mutatiōes oppoſite: nō eſt nece ꝙ cadat qes media: nō eni opꝫ ꝙ mobile quieſcat in termio illaꝝ mutationū: ut pꝫ de coꝛruptione. qm̃ illud qd̾ coꝛrūpiꝛ nō quieſcit cum nō ſit nō ens. Hanc ergo obiectioneꝫ remouet phs dicēs ꝙ nō opꝫ hic accipe in rōne. ſ. ꝙ iter oēs mutatiōes oppoſitaſ cadat qes media. qꝛ nō ē veꝝ de mutatiōibꝰ q̃ ſt̾ iter ꝯdictoria ut obiectū ē: ſꝫ loco qetis medie accipiaꝛ tp̄s mediū. ⁊ tūc fiat rō cōis oībꝰ trãſmutationibꝰ oppoſitis ſic. Inter trãſmutatiōes iter q̃s neceō eſt tp̄s mediū i q̃. ſ. mobile nō trãſmutatur nō fit trãſmutatio continua: ſed inter omnes trãſmutationes oppoſitas eſt tp̄s mediū. ğ ex nullis trãſmutatiōibꝰ oppoſitis fit trãſmutatio ꝯtinua ⁊ eterna: maioꝛ ⁊ minoꝛ patēt per hoc ꝙ trãſmutationes oppoſite non pñt ieſſe eidē ſimul. ſed iter oēs trãſmutatiōes que nō pñt ineſſe eidē ſimul eſt tp̄s mediū. ğ iter oēs trãſ-

mutatiões oppoſitas ē tp̄s meᵐ i q̄ trāſmutabile nō trāſmutat̃ aliqua trāſmutationū oppoſitarum. ¶Sciēdū ꝙ ꝯtor ꝓbat hic ꝙ trāſmutatiões oppoſite nō pñt cōtinuari adinuicē ſine tp̄e medio: q꞉ ſi ſic tūc cōtingeret neceſſario ꝙ idē ſimul trāſmutaret duab⁹ trāſmutatiōib⁹. qḋ ipe ꝓbat ħ: q꞉ ſi motus de albedine in nigredinē ſit ꝯtinu⁹ cū motu de nigredie in albedinē: tūc illḋ qḋ mouet̃ de albedine in nigredinē mouet̃ ad nigredinē dimittēdo albedinē: ⁊ cū acqrit albedinē mouet̃ ad albedinem dimittēdo nigredinē. ḡ in eadē diſpōne acqrit eandē diſpōnē albedis: ⁊ dimittit illā: ⁊ mouet̃ duobus motib⁹ ꝯrijs ſimul. qḋ eſt ipoſſe. ¶Item dicit ꝯtor ꝙ iſta determinatio eſt cōis oib⁹ trāſmutationib⁹: ⁊ cū duo mot⁹ nō fuerint ſimul ſequit̃ neceſſario ꝙ iter eos ſit tp̄s. ⁊ dicit ultra ꝙ iſta demōſtratio nō dꝫ itelligi in eodē moto qḋ mouet̃ motib⁹ ꝯrijs habentib⁹ pñᵐ ⁊ finē. Et ēt nō hēt intelligi de motib⁹ q̄ ſunt in diuerſis motib⁹ ut ſūt mot⁹ chordarū apḋ ꝑcuſſionē oium eaꝝ. Etiā nō dꝫ itelligi de duobus motib⁹ quoꝝ alter eſt ꝑfectio alteri⁹ in eodē moto: qm̄ inter oēs illos mot⁹ eſt tp̄s. hec ꝯtor. ¶Intelligēdū ꝙ ipoſſibile eſt mot⁹ ꝯrios ꝯtinuari adinuicē: qm̄ eſt ipoſſibile ꝙ mot⁹ de albedine in nigredinē ꝯtinuet̃ cū motu de nigredine in albedinē ut rō pᵗⁱˢ bene ꝓbat. Pro quo eſt ſciēdū ꝙ ī oī motu cōtinuo mobile a pn° mot⁹ uſq꞉ i finē ħ eſt in toto tp̄e mēſurāte motū: mobile mouet̃ ad terminū ad quē ⁊ recedit a t̃mio a q̄ ſic ꝙ mobile ꝯtinue ſit ꝓpinqui⁹ termino ad quē: ⁊ remoti⁹ a t̃mio a quo. ſi igitur aliqḋ ꝯtinue mouet̃ ab albedie in nigredinē ⁊ iteꝝ a nigredie in albedinē: illḋ mobile ꝯtinue mouet̃ ad albedinē ⁊ ab albedine: ⁊ ſi mouet̃ ad albedinē ꝯtinue ſit ꝓpinquus albedini q̄ꝫ ꝑus: ⁊ ſi mouet̃ ab albedine ꝯtinue ſit remoti⁹ ab albedie: ḡ ſi ſit mot⁹ ꝯtinu⁹ ab albedie i albedinē. ſequit̃ ꝙ illḋ mobile ꝯtinue fieret ꝓpiqui⁹ alicui q̄ꝫ ꝑus ⁊ remoti⁹ ab eodē. qḋ eſt ipoſſe: q꞉ ſic moueret̃ motib⁹ contrarijs. ¶Intelligēdū ēt ꝙ cū phūs dicit ꝙ inter oēs mot⁹ ꝯrios eſt tp̄s mediū. Ariſto. ꝑ tp̄s ꝯtinue intelligit tp̄s diuiſibile: ⁊ tp̄s idiſibile qḋ ē inſtāſ. nec eſt ueꝝ ꝙ iter oēs mot⁹ ē tp̄s diſibile mediū. q꞉ ſicut ꝓbatū ē ſupra poſſe ē ꝙ aliqḋ mobile cū fuerit trāſmutatū ad vnū ꝯrioꝝ ꝙ ſtati i fine illi⁹ trāſmutatiōis approximet̃ agēs potēs trāſmutare ipꝫ ꝯ̃ſus reliquū ꝯrioꝝ. ut cū aliqḋ eſt trāſmutādū ad calidū: poſſe eſt ꝙ approximet̃ eidēꝫ mobile ſūme frigidū: ⁊ tūc certū eſt ꝙ ſtatiꝫ cū ē trāſmutatū ad calidū trāſmutabit̃ ad frigidū ſine qete media ⁊ ſine tp̄e diuiſibili medio in ultimo iſtāti tp̄is menſurantis ꝑmā trāſmutationē: ⁊ ꝑᵐ inſtās tp̄is mēſurātis 2ᵉᵃᵐ trāſmutationē qḋ eſt vnū ⁊ idē iſtās: neutra iſtaꝝ mutationū ꝯriaꝝ ineſt mobili: ⁊ ita ē tp̄s idiuiſibile mediū iter illas trāſmutatiões ꝯrias in quo iſtāti neutra trāſlatio ieſt mobili. Sic igit̃ hēt itelligi illḋ qḋ dicūt phūs ⁊ ꝯtor. ſ. ꝙ inter oēs trāſmutatiões ꝯrias eſt tp̄s mediū itelligēdo ꝑ tp̄s indifferēter tp̄s uerū qḋ eſt diuiſibile ⁊ inſtās qḋ dī tēpus indiuiſibile: nam inter oēs trāſmutationes ꝯtrarias eſt aliqua mēſura media. ſ. tp̄s uel inſtās in quo neutra tranſmutationum contrariarum ineſt mobili.

¶Nō opꝫ aūt turbari: qḋ idē plib⁹ erit ꝯriū: ut mot⁹ ⁊ ſtatui ⁊ motui qui eſt in ꝯriū: ſed ħ ſolū eſt accipe qḋ opponit̃ q̄dā modo ⁊ motui ⁊ qeti mot⁹ ꝯri⁹: ſicut eq̄le ⁊ mēſurabile: excellēti ⁊ ei qḋ excellit̃: ⁊ qḋ non ꝯtingit ſimul oppoſitos neq꞉ motus neq꞉ mutationes eſſe.

¶Hec ē 2ᵃ obiectio quā phūs excludit: ⁊ ē. q꞉ dictū ē i pᵃ demōſtratiōe ꝙ iter mot⁹ ꝯrios cadit qeſ media q̄ eſt ꝯria motui: poſſet aliqs dicē ꝙ illud nō ē ueꝝ. ſ. ꝙ motui ꝯriet̃ qes: q꞉ vni opponit̃ tm̄ vnū: ſꝫ motui ꝯriat̃ mot⁹: ḡ motui nō ꝯriat̃ qeſ. Hāc obiectionē remouet phūs dicēs ꝙ nō eſt incōueniēs plura ꝯriari eidē q̄dāmō ut qn̄ ꝯrietaſ iter illa nō ē manifeſta: nā mediū ꝯriat̃ utriq꞉ extremoꝝ: ⁊ eq̄le ꝯriat̃ ſupexcellēti: ⁊ etiā ſupexceſſo ſeu magno ⁊ ꝑuo. Un̄ illa ꝓpoſitio. ſ. vni cōtrariat̃ tm̄ vnū: eſt intelligēda de ꝯrijs que maxime diſtāt: ſed ſic nō cōtrariantur motus ⁊ quies.

¶Ampli⁹ in gñatiōe ⁊ corruptiōe ⁊ penit⁹ icōueniēs eē videbit̃: ſi factū mox neceſſe eſt corrūpi. ⁊ nullo tp̄e ꝑmanere. Quare ex his utiq꞉ fides alijs fiet: phiſicū eni eſt qḋ ſimilr̃ ſe habet in omnibus.

¶Hec eſt 4ᵃ ꝑticula ꝑ̄ˢ ꝑtis pñˡⁱˢ hui⁹ capl̄i in q̄ phūſ decl̄at ꝙ mutatiões oppoſite ut gñatio ⁊ corruptio poſſūt adinuicē ꝯtinuari. ⁊ hec ē 20ᵃ ꝯ̄ de annexis q̄ ꝓbat̃ ducēdo ad icōueniēs ſic. Si gñatio cōtinuaret̃ cū corruptione: tūc res ſtati cū eēt gñata corrūpet̃: ⁊ nō maneret i aliquo tp̄e. qḋ ē icōueniens: q꞉ ſi ſic: fruſtra res generaret̃ ſi nō maneret ꝑ tp̄s. ꝯñtia pꝫ: q꞉ ſi gñatio ⁊ corruptio ꝯtinuarent̃ adinuicē: corruptio ſtatiꝫ eēt poſt gñationē: ⁊ ſic ſtatim cuꝫ res eēt gñata corrūperet̃. Un̄ dicit phūs ꝙ hec eſt rō de gñatiōe ⁊ corruptione que pōt facere fidē in oib⁹ alijs trāſmutatiōib⁹. Sicut eni eſt icōueniēs ꝙ res ſtatiꝫ cū ē gñata corrūpat̃: ita vꝫ icōueniēs ꝙ aliḋ qḋ dealbat̃ ſtati cū factū ſit albū denigret̃. ⁊ ꝙ illḋ qḋ auget̃ ſtatiꝫ cū ē auctū diminuat̃. ¶Un̄ notādū eſt ꝙ ꝯtor ꝓbat illḋ eē icōueniēs. ſ. ꝙ ſtatiꝫ cū res ſit gñata corrūpat̃. Et ducit ad tria icōueniētia. pᵐ eſt ꝙ illḋ qḋ gñat̃ nō haberet eē i actu. qḋ eſt icōueniēs. q꞉ gñatio terminat̃ ad enſ i actu. ⁊ ꝓbat̃ ꝯñtia. q꞉ oē ens i actu ē i tp̄e: ſed illḋ qḋ ſolū durat ꝑ iſtās nō ē in actu. ḡ. 2ᵐ icōueniēs ad qḋ deducit Ariſto. eſt ꝙ nā agēt ocioſe. qḋ eſt icōueniēs. ꝯñtia ꝓbat̃. q꞉ ex quo gñatio eſt via ad formā ⁊ qḋlibet qḋ trāſmutat̃ deſiderat qeſcere i termino trāſmutatiōis: fruſtra nā ageret ēt ſi res poſtq̄ꝫ eēt gñata nō duraret ꝑ tp̄s. 3ᵐ icōueniēſ ē. q꞉ ſi tolleret̃ oiſ gñatio. qm̄ cū gñatio t̃miet̃ ad eē i actu: ſi ſtati cū res eēt gñata corrūperet̃: ſequit̃ ꝙ nō eēt aliq̄ gñatio. q꞉ nō eēt aliq̄ gñatio terminata ad eē i actu. ⁊ qḋ dcm̄ ē de gñatiōe q̄ ē mutatio ad foꝛaꝫ ſbalē ē itelligēdū de alijs mutatiōib⁹ ad foꝛas accn̄taleſ: qm̄ nō erit i entib⁹ eodē mō. Si eni trāſmutabile nō qeſcēt ſb foꝛa acqſita ꝑ motū nā agēt ocioſe apponēdo tp̄s ml̄tū i motu i acqrēdo foꝛaꝫ q̄ ſolū duraret ꝑ iſtās. Et ē ſil̄e de gñatiōe ⁊ alijs motib⁹ ut dic̃ ꝯtor. Ois mot⁹ eſt via ad gñationē: aut in ſba aut in q̄ꝫtitate aut i q̄litate: ⁊ ſi mot⁹ ꝯriſ ꝯtinuarent̃ dſtrueret̃ gñatio. ⁊ ꝑ ꝯñs ois ali⁹ mot⁹. ¶Sꝫ dubitat̃ ħ. ſ. utꝝ ſit aliq̄ res durās ſolū ꝑ vnū iſtās tm̄. ⁊ vꝫ ꝙ nō. q꞉ ſi ſic tūc ſtati cū

reſ illa gñaret̃ corrūperet̃: ⁊ ſic illi rei ſil̄ icēnt gñatio ⁊ corruptio: ⁊ ēt ꝯria ſil̄ icēnt eidē. qḋ ē ipoſſe. ¶Itē illa res nō eēt ens in actu: q꞉ qḋ ſolū durat ꝑ vnū iſtās nō ē ens i actu ꝭm ꝯtorem. ſꝫ ħ ē fl̄ꝫ. q꞉ reſ gñat̃ ⁊ gñatio termiat̃ ad ens i actu. ¶Itē ꝯtor dicit hic expſſe ꝙ nō ē poſſe ꝙ ſtati cū res ſit gñata corrūpat̃. ḡ. ¶Dicēdū ꝙ i maiori ꝑte q̄libet res ꝓducta i eē ꝑ motū terminās motuꝫ tanq̄ꝫ ultimus termin⁹ itēt⁹ a nā durat ꝑ tp̄s. Nā mot⁹ nālis iſtoꝝ gñabiliū ⁊ corruptibiliū ut i plurib⁹ terminat̃ ad qetē. Mobile igit̃ nāliter motū ad ultᵐ terminū itētū a nā nālit̃ appetit qeſcē ſub illo termio ⁊ illa q̄ itēdunt̃ a nā i ꝑte maiori eueniūt. Uerūtn̄ cū ml̄te ſint res q̄ ſolū durāt ꝑ vnū iſtās: ut pꝫ de radio ſolis itrāte ꝑ feneſtrā dom⁹: q qeſcēte toto aere i domo ꝯtinue fit radi⁹ i alia ⁊ i alia ꝑte aeris: qḋ non eēt niſi radi⁹ cōtinue eēt ali⁹ ⁊ ali⁹. qm̄ idē accn̄s nūo nō migrat de ſubo i ſbm. ⁊ idē radi⁹ ſolis nō durat ꝑ vnū iſtāſ. Et ita ē de ubi qḋ mob̄le acqrit durāte motu. qm̄ i quolibet iſtāti tp̄is mēſurātis motuꝫ ꝑ̄terq̄ꝫ in ultio iſtāti mobile hēt aliḋ ⁊ aliḋ ubi ꝭm nūm. tn̄ h⁹ res q̄ ſolū durāt ꝑ vnū iſtās nō termināt ꝑ ſe motū tanq̄ꝫ ultim⁹ termin⁹ itēt⁹ a mouēte. Et adhuc de alijs q̄ termināt ꝑ ſe motū. ē poſſe ꝙ durēt ſolū ꝑ vnū iſtās: q꞉ poſſe ē ꝙ i ultio iſtanti tp̄is mēſurātis motū approxiet̃ ꝯriū agēs potēs ſtati deſtruē formā acq̄ſitā ꝑ ꝑorē motū ita ꝙ nō durabit niſi ꝑ vnū iſtās tm̄. Et dico ꝙ ħ cōtigit tā i ſubſtātijs q̄ꝫ i accn̄tib⁹. ſ. ꝙ poſſe ē formā acq̄ſitā ꝑ motū durare ꝑ vnū iſtāſ tm̄. q꞉ accepta quacūq꞉ foꝛa ſiue ſit ſuba ſiue accn̄s de⁹ pōt ipꝫ deſtruē in q̄cūq꞉ iſtāti ꝑ̄ i q̄ hꝫ eē: ita ꝙ nō durabit ulteri⁹ qm̄ nō erit aliqḋ cauſatū qḋ pōt ꝑ tp̄s q̄ꝫtūcūq꞉ modicū reſiſtē pōe diuine. Et ꝑꝑ ħ de⁹ pōt q̄ꝫcūq꞉ talē formā deſtruē ſtati cū ē ꝓducta ita ꝙ nō durabit ꝑ aliqḋ tp̄s. ¶Illḋ aūt qḋ Ariſto. ⁊ ꝯtor uolūt dicē i n ꝯriū ē itelligēdū de formis ꝑ ſe acq̄ſit̄ ꝑ motū ꝭꝫ oēꝫ curſū nāe ⁊ ut cōtigit i plurib⁹. ¶Ad rōnes v̄o i ꝯriū cū dī ꝙ ꝭꝫ ħ eadē reſ ſil̄ gñaret̃ ⁊ corrūpet̃. dicēdū ꝙ gñari ⁊ corrūpi pñt accipi dupl̄r ut ſtricte ⁊ cōmunit̃. Un̄ ſtricte accipiēdo gñatio ⁊ corruptio ſūt fines alterationū ꝑcedētiū eas: ⁊ iſto mō loquēdo ipoſſe ē ꝙ aliq̄ res ſil̄ gñet̃ ⁊ corrūpat̃. q꞉ inter gñationē ⁊ corruptionē ei⁹ ē alteratio media terminata ad corruptionē illi⁹ rei. ⁊ ſic loquēdo dicit phūs ꝙ idiſibilia nō gñant̃ ⁊ corrūpunt̃. ⁊ ħ ē ueꝝ. 2° aūt mō accipit̃ gñatio ⁊ corruptio cōmuniter: ita ꝙ oē illḋ qḋ q̄nq꞉ ē ⁊ q̄nq꞉ nō ē dī gñabile ⁊ corruptibile. ⁊ ſic loq̄ndo de gñatione cōiter ſūpta ſic ē dicēdū ꝙ gñari ⁊ corrūpi exponunt̃ dupl̄r ſicut ⁊ illa v̄ba incipit ⁊ deſinit. ⁊ qm̄ vno mō gñari ul̄ incipe idē ē qḋ nūc ē ⁊ nūq̄ꝫ ꝑus fuit: ⁊ ſic exponit̃ ꝑ poſitionē pñtis ⁊ negationē ꝑteriti. alio° exponit̃ ꝑ negationē ꝑteriti ⁊ poſitionē futuri. ⁊ ſic exponēdo illud dī gñari ul̄ incipe qḋ nūc nō eſt: ⁊ ſtatim ſine medio erit. Et ſil̄r corrūpi ⁊ deſinere vno° exponunt̃ ꝑ poſitionē pñtis ⁊ negationē futuri: ⁊ ſic illḋ dī corrūpi ul̄ deſinē eē qḋ nūc ē: ⁊ poſtea nō erit. Alio° exponunt̃ corrūpi ⁊ deſinē eē ꝑ negationē pñtis ⁊ poſitionē ꝑteriti ſic. Illḋ nūc nō ē ⁊ ſtati ſine medio fuit. ¶Dico ḡ ꝙ res q̄ durat ꝑ vnū iſtās tm̄ ſil̄ gñat̃ ⁊ corrūpit̃ exponēdo gñari ꝑ poſitionē pñtis ⁊ gñationē ꝑteriti ⁊ exponēdo corrūpi ꝑ poſitionē pñtis ⁊ negationē futuri res q̄ ſolū durat ꝑ ħ iſtās in ħ iſtāti gñat̃ ⁊ corrūpit̃. q꞉ i ħ iſtāti ē ⁊ nūq̄ꝫ ꝑus fuit: ⁊ ſic in ħ iſtāti gñat̃ eadē res ⁊ corrūpit̃ q꞉ i ħ iſtāti ē ⁊ nūq̄ꝫ poſtea erit. Sꝫ gñari ⁊ corrūpi ꝭꝫ ꝙ ſic exponunt̃ nō ſe oppoſita nec h⁹ reb⁹ q̄ ſolū durāt ꝑ vnū iſtāſ: iſūt gñatio ⁊ corruptio niſi ꝭꝫ ꝙ ſic exponunt̃. vꝫ. utrūq꞉ per poſitionē pñtis ut gñari ꝑ negationē ꝑteriti ⁊ corrūpi ꝑ negationē futuri. Et cuꝫ dicit̃ ꝙ illḋ quod durat per vnuꝫ inſtans tm̄ nō eſt ens in actu: dico ꝙ eſt bene ens in actu actualitate pñtie. ſed non eſt ens in actu actualitate durationis. ⁊ ſic patet.

¶Qm̄ aūt ꝯtingit eē quēdā motū infinitū vnū eſſe ꝯtinuū: ⁊ hic circularis: nūc dicemus. Omne qdem enim mouet̃: quod fertur: aut circulariter: aut ꝭm rectitudinē: aut mixtū. Quare ſi neq꞉ illoꝝ alter continuus eſt: neq꞉ ex utriſq꞉ poſſibile eſt cōpoſituꝫ eſſe.

¶Hec ē 2ᵃ ꝑs pñˡⁱˢ hui⁹ ca. in q̄ phūs itēdit decl̄are ꝙ nullus mot⁹ localis ali⁹ a motu circulari ꝑ̄t eē cōtinu⁹. ⁊ hec ē 3ᵃ ꝯ̄ pñˡⁱˢ hui⁹ libri. ꝑs igr̃ hec ꝯtiet duas ꝑticl̄as. q꞉ i pᵃ Ariſ. ꝓbat ꝯ̄nē illā. i 2ᵃ ibi. Qḋ aūt fert̃. ꝓbat vnā ꝓpōnē acceptā i ꝓbatiōe ꝯ̄niſ pñˡⁱˢ. ſ. ꝙ nullus mot⁹ local̄ rect⁹ pōt eē ꝯtinu⁹. In pᵃ igit̃ ꝑticl̄a hui⁹ ꝑtis phūs itēdit ꝓbare talē rōnē. Nullus mot⁹ local̄ rect⁹ ꝑ̄t eē ſꝑ ꝯtinu⁹: ⁊ ſil̄r nullus mot⁹ localis cōpoſit⁹ ex motu locali recto ⁊ ex motu locali circulari pōt eē ſꝑ ꝯtinu⁹. ſꝫ ois motus local̄ ali⁹ a motu locali circulari ul̄ ē mot⁹ local̄ rect⁹ uel ē mot⁹ local̄ cōpoſit⁹ ex motu locali recto ⁊ ex motu locali circulari. ḡ nullus mot⁹ local̄ ali⁹ a motu circulari pōt eē ſꝑ ꝯtinu⁹. mioꝛ hui⁹ rōnis dī eē māifeſta ⁊ maioꝛ decl̄at̃ ſic. nullus mot⁹ localiſ rect⁹ ꝑ̄t eē ſꝑ ꝯtinu⁹. q꞉ mot⁹ local̄ rect⁹ ē ſuꝑ magnitudinē rectā ⁊ ois magnitudo recta ē finita ut ꝓbatū eſt 3° ⁊ 6° hui⁹. ⁊ ꝑ ꝯñs nullus mot⁹ localis rect⁹ ꝑ̄t eē ſꝑ ꝯtinu⁹. ⁊ ſi nullus mot⁹ localis rectus ꝑ̄t eē ſꝑ ꝯtinu⁹: ſeqt̃ ꝙ nullus mot⁹ local̄ cōpoſit⁹ ex motu locali recto ⁊ ex motu locali circulari pōt eē ſꝑ ꝯtinu⁹. ¶Et ꝯtor mouet ħ dubitationē de illa ꝯñtia. ſ. q̄lit̃ teneat. mot⁹ local̄ rect⁹ nō pōt eē ſꝑ ꝯtinu⁹ ⁊ etern⁹: ḡ nec mot⁹ cōpoſit⁹ ex motu locali recto ⁊ motu locali circulari pōt eē ſꝑ ꝯtinu⁹ ⁊ eternus ⁊c̄. Dicēdū ē ut ꝯtor dic̃ decl̄ando hāc ꝯñtiaꝫ dicēs ꝙ motū eē cauſatū ex duob⁹ motib⁹ ꝑ̄t eē dupl̄r. vno° ꝙ ambo ſint i actu eēntial̄r. Alio° ꝙ alter motuū ſit vincēs ⁊ alter vict⁹: ſi itelligit̃ p°. vꝫ. ꝙ uterq꞉ mot⁹ ſit in actu ⁊ eēntial̄r ex tūc planū eſt ꝙ ꝯñtia eſt bona. ſ. mot⁹ rect⁹ nō pōt eē ifinit⁹ ⁊ eternus. ḡ mot⁹ mixt⁹ ex iſto motu ⁊ alio nō pōt eē ifinit⁹ ⁊ etern⁹. ſꝫ ſi mot⁹ rect⁹ ſit vincēs ⁊ mot⁹ circularis ſit vict⁹ ul̄ eꝯ: adhuc manifeſtū ē ꝙ illa ꝯñā ē bōa. Mot⁹ rect⁹ nō ꝑ̄t eē ifinit⁹. ḡ mot⁹ mixt⁹ ex motu recto ⁊ circulari nō ꝑ̄t eē ifinit⁹. ſꝫ ſi mot⁹ circularis ſit vincēſ ⁊ mot⁹ rect⁹ vict⁹. tc̄ ē difficile vidē q̄lit̃ ꝑdicta ꝯñtia teneat. Un̄ ꝯtor addit vnā ꝓpōneꝫ ꝑ quā ꝓbat ꝯñtiā. ⁊ hec ē ꝓpoſitio. Oē qḋ eſt in pō exit ad actū: al̄r nā agēt ocioſe: ⁊ ꝑ ħ pꝫ ꝙ ſi mot⁹ circularis ſit vincēſ adhuc mot⁹ mixt⁹ ē finit⁹ neceſſario. q꞉ mot⁹ mixt⁹ eſt finit⁹ in pō in q̄ꝫtuꝫ hēt in ſe de pō motus recti. Unde illa propoſitio ꝯtoris. ſ. omne qḋ eſt in pō exit i actū: ita ꝙ oē qḋ eſt in pō pōt exire ad actū ſufficit ad oſtendendū ꝙ mot⁹ mixtus nō

eſt neceſſario eternus. ¶ Intelligēdū ꝙ per motū mixtū ex motu circulari ⁊ motu recto itelligit pħs motū cuius vna pars eſt ſuper magnitudinem rectā ⁊ alia ps ē ſuꝑ magnitudinē curuā cuiuſmodi ē motꝰ factꝰ ſuꝑ cordā extēſā ſuꝑ arcū. ¶ Et ē ſciendū ꝙ q: oīs motꝰ localis rectꝰ tādē fieret finitꝰ nō pōt motꝰ cōpoſitꝰ ex motu recto ⁊ motu circulari eē eternꝰ. q: finito ⁊ terminato motu recto nō remanebit motꝰ cōpoſitꝰ ex motu recto ⁊ motu circulari. q: ſilr̄ finiunt motꝰ localiſ rectꝰ ⁊ motꝰ cōpoſitus ex motu recto ⁊ motu circulari. ⁊ iō bn̄ ſequit̄ oīs motꝰ rectꝰ ē finitꝰ. ḡ oīs motꝰ cōpoſitus ex motu recto ⁊ motu circulari eſt finitus. quare ⁊c.

¶ Nō aūt fert̄ ſ₃ rectū ⁊ finitū: nō ferat̄ cōtīue: māifeſtū ē. Reflectit̄ eni. Reflexū āt ſm rectū ꝑ ꝯrios motꝰ. Cōtrariꝰ eni ſm locū ē q ē ſurſū: ei q ē deorſū: ⁊ q ē añ: ei q ē retro: ⁊ q ē ad ſiniſtrū: ei q ē ad dextꝝ. Loci eni ꝯrietates he ſūt. Quis aūt ē vnꝰ ⁊ ꝯtinuꝰ motꝰ priꝰ diffinitū ē: q: q ē vnꝰ: ⁊ i vno tpe: ⁊ idifferēti ſ₃ ſpēꝫ. Tria eni erāt ꝗd ē ꝗd mouet̄: ut hō aut deꝰ: ⁊ qñ ut tpſ: ⁊ tertiū i ꝗ. Hoc aūt ē locꝰ: aut paſſio: aut ſpēs: aut magnitudo. Cōtraria eni differūt ſpe: ⁊ nō vnū ſūt: loci aūt dicte dr̄e.

¶ Hec ē 2ª ꝑticula 2ᵉ ꝑtis ꝑn̄ˡⁱˢ huiꝰ capl'i i ꝗ pħs ꝓbat ꝙ nullus motꝰ localis rectꝰ pōt eē ſꝑ ꝯtinuꝰ. ⁊ hec ē 31ª ꝯ de anuexis ꝗ ꝓbat̄ ſic. Nullus motꝰ localis rectꝰ factꝰ ſuꝑ magnitudinē finitā rectā pt̄ eē ſemꝑ ꝯtinuꝰ. ſ₃ oīs motꝰ localis rectꝰ fit ſuꝑ magnitudinē finitā. ḡ nullus motꝰ localis rectꝰ pōt eē ſꝑ ꝯtinuꝰ. minor p₃ ex p̄cedētibꝰ. qm̄ ꝓbatū eſt i 3º. ⁊ ēt in 6º huiꝰ ꝙ nulla magnitudo recta ē ifinita. maior vō decl'at ꝑ h̄ q: nullus motꝰ localis rectꝰ factꝰ ſuꝑ magnitudinē finitā nō reflectēdo pt̄ eē ſꝑ ꝯtinꝰ. q: ſi nō fiat reflexio tādē ꝯueniet̄ ad t̄minū magnitudinis finite ⁊ tūc ceſſauit motꝰ. Silr̄ nullus motꝰ localis rectꝰ factꝰ ſuꝑ magnitudinē rectā finitā reflectēdo pōt eē ſꝑ ꝯtinuꝰ ſ₃ oīs motus localis rectꝰ ul' fit ſuꝑ magnitudinē rectā reflectēdo ul' nō reflectendo. ḡ nullus motꝰ localis rectꝰ ſuꝑ magnitudinē rectā pōt eē ſꝑ ꝯtinuꝰ. Q₃ aūt nullus motꝰ localis rectꝰ factꝰ ſuꝑ magnitudinē rectā reflectendo poſſit eē ſꝑ ꝯtinuꝰ ſatis ꝓbatū eſt. ¶ S₃ poſſet aliqs dicē ꝙ poſſe eſt aliqd ſꝑ moueri cōtinue ſuꝑ magnitudinē finitā rectā reflectēdo. ut cū ſit motū ab. a. ⁊. b. q ſūt t̄mini magnitudīs recte ſtatiꝫ ⁊ ꝯtinue moueat̄ eꝯ a. b. i. a. ⁊ iteꝝ ab. a. in. b. ⁊ ſic ſꝑ. ⁊ ſic motꝰ rectꝰ pt̄ eē ſꝑ ⁊ ꝯtinuꝰ ꝑ reflexionē. ¶ Iſtō excludit pħus ꝓbādo ꝙ nullus motꝰ reflexꝰ ⁊ cōtinuus ē vnꝰ itelligēdo ꝑ motū reflexū motū cōpoſitū ex motibꝰ quoꝝ vnꝰ eſt ab vno termino i aliū terminū: ⁊ aliꝰ eꝯ: ut motꝰ ab. a. in. b. ⁊ motꝰ a. b. in. a. nō ſūt ꝯtinuati adiuicē. ⁊ hec ē 31º ꝯ de annexis. ſ. ꝙ nullus motꝰ reflexꝰ eſt ꝯtinuus. Que ꝯ ꝓbat̄ duplicit̄. ⁊ ſ₃ h̄ hec ꝑtic'la hēt duas ꝑtes. 2ª ibi Maxime aūt māifeſtū. P̄ ḡ p̄ ꝓbat̄ ſic. Motꝰ ꝯrij non ꝯtinuant̄ adiuicē. ſ₃ motꝰ reflexꝰ ut motꝰ ab. a. i. b. ⁊ a. b. i. a. ſūt motꝰ ꝯrij. ḡ motꝰ reflexi nō ꝯtinuant̄ adiuicē. ⁊ ꝑ ꝯñs motꝰ reflexꝰ nō ē vnꝰ ⁊ ꝯtinuus motꝰ. maior p₃ ex p̄cedētibꝰ: ⁊ ēt aliqual'r decl'at̄ hic ut p₃. ⁊ minor decl'at̄ ꝑ ſignū ⁊ ēt ꝑ rōneꝫ. per rōnē decl'at̄ ſic. Motꝰ q ſūt ad t̄minos ꝯrios ſunt ꝯrij. ſed motꝰ reflexi ſunt hꝰ'. q: ſi vnꝰ coꝝ fuerit ad iferiꝰ reliquū erit ad ſuꝑiꝰ. ⁊ ſi vnꝰ illoꝝ motuū fuerit ad anteriꝰ: reliquū erit ad poſteriꝰ: ⁊ ſi vnꝰ fuerit ad dextrū aliꝰ erit ad ſiniſtrū. mō ſuꝑiꝰ ⁊ iferiꝰ: ante ⁊ retro: dextrū ⁊ ſiniſtrū ꝯriant̄. ḡ. p₃ ḡ ꝙ motus reflexi ſūt ad terminos ꝯrios. ⁊ maior decl'at̄ ſ. ꝙ motꝰ ꝯrij nō ꝯtinuant̄ adiuicē ⁊ h̄ ſic. Ad cōtinuitatē motꝰ reqrunt̄ tria. ſ. vnitas ſubi: vnitas tēporis: ⁊ vnitas ſpecifica foīe ſ₃ quā ē motꝰ. ſ₃ motus ꝯrij dr̄nt ſ₃ formā ſ₃ quā ē motꝰ. q: t̄mini motuū ꝯrioꝝ dr̄nt ſpe. ḡ. ¶ Notāda ſt̄ h̄ duo ſ₃ ꝯᵗᶜˢ. Prīo ꝙ dimēſiōes ſt̄ tres. ſ. lōgitudo. latitudo. ⁊ ꝓfūditas. Extrema lōgitudīs dicunt̄ ſuperiꝰ ⁊ iferius. Extrema latitudīs dr̄r dextrū ⁊ ſiniſtrū. S₃ extrema ꝓfūditaſ dicunt̄ ante ⁊ retro. ¶ 2º eſt notādū ſm ꝯᶜᵐ qui dicit ſic. ⁊ debes ſcire ꝙ ille partes ſt̄ diſticte i nā i hōie: ⁊ ſilr̄ i mūdo: ſ₃ i hōie manifeſte ſūt: in mūdo aūt per demr̄ationeꝫ. hec ꝯᵗᵒʳ.

¶ Signū aūt ꝙ motꝰ ꝯriꝰ ē. q ē ab. a. ad. b. ei q eſt ab ipō. b. ad. a. Et q: ſtāt ⁊ repauſant adiuiceꝫ: ſi ſit ſiāt. Et i circulo ſilr̄. ut qui eſt ab. a. in. b. ei q eſt ab. a. in. c. Siſtūt eni ⁊ ſi ꝯtinui ſint: ⁊ ſi nō fiat reflexio: ꝓꝑ id ꝙ ꝯria ſeſe corrūpūt ⁊ ꝓhibēt adiuicē: h̄ nō qui eſt in latus ei qui eſt ſurſum.

Demōſtratio

¶ 2º vō declarat̄ eadē minor ꝑ quōdā ſignū. ſ. ꝙ motꝰ reflexi ſūt ꝯrij ⁊ eſt ſignū tale. Motꝰ ꝯrij ipediūt ſe. q: motꝰ. a. in b. ipedit motū a. b. i. a. ⁊ hoc ē ſignū ꝙ motꝰ reflexi ſūt ꝯrij. q: illa ꝗ ipediūt ſe ſt̄ ꝯria. ⁊ q: manifeſtiꝰ ē ꝙ motꝰ reflexi qui ſūt ſuꝑ dimēſiones rectas ſūt ꝯrij ꝙ̄ motꝰ reflexi q ſt̄ ſuꝑ dimēſiōes circulares ſint ꝯrij. Iō pħs decl'at ꝑ illō ꝙ motꝰ reflexi ſ. ſuꝑ circulū ſūt ꝯrij. qm̄ tales motꝰ reſiſtūt ſibi. q: motꝰ ab. a. i. b. ſuꝑ ſemicirculū uel ſuꝑ arcū circuli ipedit motū. eꝯ ſuꝑ eādē lineā ⁊ illi motꝰ ſūt ꝯrij qui ipediūt ſe. ḡ. Uñ ꝯᵗᵒʳ mouet hic dubitationeꝫ. q: pħus ꝑ celi decl'at ꝙ motui circulari nihil ē ꝯrium. ⁊ ſi ꝯrietas eēt in motibꝰ circularibꝰ ꝯtingeret ut corꝑa mota motibꝰ oppoſitiſ eēnt ꝯria ſicut aq̄ ⁊ ignis ſūt ꝯria. Ad illō r̄ndet ꝯᵗᵒʳ dicēs ꝙ cū ita ſit ꝯrietas ḡ in ꝗ cōicāt motꝰ circularis ⁊ rectꝰ d₃ intelligi ſic. ſ. duo motꝰ qbꝰ ipoſſe ē aliqō corpꝰ moueri ſiſl'. nā duo motꝰ i qbꝰ ē neēe ut motū ſm alterꝫ ſit ꝯriū alteri. ſ. moto ſ₃ reliquū. ſm h̄ ḡ d₃ itelligi ꝯrietas i h̄ loco. hec ꝯᵗᵒʳ. Uñ eiꝰ ſol'o ꝯſiſtit in h̄. ſ. ꝙ duplex eſt ꝯrietas. qm̄ q̄dā dicunt̄ ꝯria ſolū ex hoc q: nō pn̄t repiri inſimul in eodē ſubō: ⁊ hec ꝯrietas eſt ꝯrietas large accepta. Alio modo dicuntur aliq̄ ꝯria ꝯtrarietate ꝓprie dicta. ⁊ talis ꝯtrarietas arguit ꝯtrarietatē ſubiectorū. ⁊ tali ꝯtrarietate nō eſt aliqd ꝯriū motui circulari. ¶ Sed adhuc eſt dubiū. q: non videt̄ ꝙ motꝰ circulares qui ſūt ad partes ꝯrias ſint ꝯrij ſic ꝙ non poſſint eſſe ſil' in eodē ſubō. nā ſol mouet̄ ſuperiꝰ v̄ſus occidēs

motu diurno. ⁊ uerſus oriēs motu ꝓprio. ¶ Ad illud ē dicēdū ꝙ motꝰ circulares q ſūt ſimpl'r ad ꝑtes ꝯrias ſūt ꝯrij. ſi tm̄ vnꝰ motꝰ ſit ſimpl'r ad vnā ꝑtē: ⁊ aliꝰ ad aliā ſolū in reſpectu illi motꝰ nō ſunt ꝯrij. ⁊ illō eſt uerū tā in motu recto ꝙ̄ in motu circulari. v̄bi. g. in motibꝰ rectis ſi lācea mouet̄ ſurſuꝫ ⁊ ſit vna muſca in ſumitate lācee que ꝓprio motu deſcēdat ſuꝑ lāceā ſi motꝰ lācee ſurſū ſit uelocior ꝙ̄ motꝰ ꝓpriꝰ muſce deorſū: tūc illa muſca mouet̄ ſimpl'r ſurſū: ⁊ mouet̄ deorſū ſolū i reſpectu lācee ⁊ in reſpectu ad totū vniuerſū mouet̄ ſurſū. q: magis diſtat a toto vniuerſo ꝙ̄ p̄us. Si vō motꝰ ꝓꝑius muſce deorſū ſit uelocior ꝙ̄ motꝰ lācee ſurſū: tūc muſca ſimpl'r mouet̄ deorſū. ſ₃ ſi motꝰ lācee ⁊ motꝰ muſce ſint eque ueloces: tūc muſca nec aſcēdēt: nec deſcēderet ſimpl'r: ſ₃ manēt i eadē diſtātia i cōparatione ad vniuerſū: attn̄ aſcēdēt in reſpectu lācee. Uñ motꝰ ſimpl'r ſurſū: ⁊ motꝰ in reſpectu deorſū nō ſūt ꝯrij. ſ₃ motꝰ ſurſū in cōparatiōe ad vniuerſū: ⁊ motꝰ deorſū in cōparatiōe ad vniuerſū ſt̄ motꝰ ꝯrij. Nec eſt poſſe ꝙ idē aſcēdat ⁊ deſcēdat i cōparatiōe ad vniuerſū. ⁊ ſicut ē de motu recto: ita ē ⁊ de motu circulari. q: ſol ſimpl'r mouet̄ v̄ſus occidēs. q: motꝰ p̄mi orbis ſuꝑat motū ꝓꝓriū ſolis ſm qd tn̄ ⁊ in reſpectu ſol mouet̄ v̄ſus oriēs: ut reſpectu ꝫodiaci. Quia nō eſt ſemꝑ ſub eadeꝫ ꝑte ꝫodiaci. Uñ ſol ꝑtranſit aliqd de ꝫodiaco v̄ſus oriens: ſicut muſca ꝑtrāſit de lācea uerſus deorſū. ⁊ ſic p₃ ꝙ motꝰ reflexi qui ſūt ad terminos ꝯrios. ut motꝰ ſurſū ⁊ motꝰ deorſū ſūt ꝯrij. ſ₃ motꝰ ſurſū nō ꝯriat̄ motui q eſt ad latꝰ: ut dicit ꝯᵗᵒʳ. Et Ariſto. dicit vñ nō eſt ipoſſe ꝙ idē moueat̄ iſtis motibꝰ inſil' ſ. ad ſuꝑiꝰ ⁊ ad dextrū inſil'. ſ. ꝙ ex illis ſit vnꝰ motꝰ cōpoſitꝰ. ſ₃ ex motibꝰ ꝯrijs nō cōponit̄ vnꝰ motꝰ.

¶ Maxie aūt māifeſtū ꝙ ipoſſe ē ꝯtinuꝫ eē q ē i rectitudīe motuū: q: reflexū: neēe eſt ſtare nō ſolū i recta: h̄ ⁊ ſi ſm circuluꝫ ferat̄. Nō eni idē ē circulo ferri ⁊ circulū. Eſt eni aliqñ qdē cōnexū qō mouet̄. Aliqñ aūt in idē ueniēs. vñ motuꝫ eſt reflecti iteruꝫ. quod aūt neceſſe eſt ſtare: fideſ eſt nō ſolum in ſenſu: ſed in rōne.

¶ Hec eſt 2ª ꝑticula 2ᵉ ꝑtis ꝑn̄ˡⁱˢ huiꝰ capl'i in ꝗ pōit 2ª rō ꝓbās ꝙ motꝰ reflexi nō ſūt cōtinuati adiuicē. ⁊ ꝑ ꝯñs ꝙ motꝰ reflexꝰ nō eſt vnꝰ ⁊ cōtinuus. Uñ rō quā itēdit eſt illa. Illi motꝰ nō ſūt ꝯtinuati adinuicē: inter quos cadit qeſ media: ſed inter motus reflexoſ cadit qes media. Illō eni qō reflectit̄ neēe ē ut qeſcat i pūcto reflexiōis. ⁊ h̄ ſiue moueatur i circulo: ſiue ſ₃ lineā circularē. Et q: aliqs poſſet credē ꝙ idē eſt moueri in circulo ⁊ ſm circulū. addit pħs dicēs ꝙ nō eſt idē circulo ferri ⁊ ſm circulū. Nā illō qō mouet̄ ſuꝑ circulū eūdo ⁊ redeūdo: mouet̄ in circulo. ⁊ illō qō mouet̄ circulariter mouet̄ ſm circulū. ⁊ illō qō mouet̄ ſuꝑ circulum redeūdo: nō mouet̄ circulariter. ⁊ ideo nō eſt ideꝫ ferri circulo: ⁊ ſuꝑ circulū. ⁊ ſiue fiat reflexio ſuꝑ lineā rectā: ſiue ſuꝑ lineā circularē: neēe eſt ꝙ iter ſit qes media. ⁊ h̄ eſt manifeſtū ꝑ ſēſū: ⁊ ꝑ rōnē. ꝑ ſēſū p₃ i hiſ que mouent̄ motu uolūtario. ut in aīalibꝰ ⁊ in his que mouent̄ nāliter duobꝰ modis. ut p₃ in motu pulſus. Uñ ꝯᵗᵒʳ dic̄ ꝙ medici fingūt cōprehēdere ſēſu duas qetes in fine. ſ. ſyſtoles ⁊ dyaſtoles. ¶ Et ꝯᵗᵒʳ mouet h̄ dubitationeꝫ. d. ꝙ q̄ret aliqs ſi iſtō ſit māifeſtū ſenſui ꝙ oē qō reflectit̄ qeſcit tūc uti rōne i decl'atiōe eēt ſuꝑfluū. ¶ R̄ndet ꝯᵗᵒʳ. d. ꝙ illō qō appet ſenſui: ē teſtimoniuꝫ ei qō appet rōne. ſ₃ illō qō appet ſenſui nō ſufficit in h̄ ꝙ oē motū tale qeſcit: cū nō ſit remotū ꝙ pl'a talia mota ſūt quoꝝ qes nō cōprehēdit̄ ſēſu. ⁊ ſic eſſet poſſe exiſtiare ipa nō qeſcē. cū igit̄ cā fuerit data i h̄. ſ. cā faciēs qetē tūc decl'abit̄ ꝙ oē tale motū neceſſario qeſcet. Dicit ēt ꝯᵗᵒʳ ꝙ poſſumꝰ dicē ꝙ ſenſus ſufficit i h̄. ſ. i eē: ⁊ p̄cipue i h̄ qō appet duo media eq̄lis uelocitaſ qñ alteꝝ mouet̄ reflectēdo: ⁊ alteꝝ iteꝝ recte appet ſēſui ꝙ vnū icedit ulociꝰ ut dicet Ariſto. poſt. ⁊ ſ₃ hoc erit ſcia magis certa ꝑ rōnem ⁊ per ſenſum. ꝑ rōnē tm̄: uel ꝑ ſenſuꝫ tm̄.

¶ Pricipiū aūt h̄ eſt. Tribꝰ eni exn̄tibꝰ p̄ncipio: medio: ⁊ fine: mediū ad utrūq₃ ē ⁊ vnū nūero: rōne aūt duo. Ampliꝰ aliō eſt ꝗd ē pō ⁊ ꝗd ē actu. Quare recte ꝗ infra ſūt termioꝝ q̄libet: ſi igit̄ pō qdē ē mediū: actu aūt nō ē: niſi diuidat hāc: ſic ⁊ ſtāſ iterū icepit moueri. Sic aūt mediū p̄ncipiū fit ⁊ finis: p̄nᵐ qdē poſterioris: finiſ āt p̄oriſ. Dico āt ut ſi fert̄. a. ſtet i. b. ⁊ iteꝝ feratur i. c. Cū āt ꝯtiue ferat̄: neq₃ factū eē neq₃ abeē poſſe eſt. a. ⁊. b. ſignum: h̄ ſolum eſſe nūc. In tpe aūt nullo p̄ter qō ip₃ nūc eſt diuiſio in toto. a. b. c. Si aūt adeē ꝯcedat aliqs ⁊ abeſſe ſꝑ ſtabit. a. qñ fert̄. Impoſſe eni ē. a. ſil' adeē in. b. ⁊ abeē: i alio ḡ ⁊ alio ſigno tpis ē. Tpſ itaq₃ erit ꝗd i medio. q̄re qeſcet. a. i. b. Silr̄ aūt ⁊ in alijs ſigniſ. Eadē eni rō i oībꝰ. Cū āt utat̄. a. ꝗd fert̄ ipō. b. medio ⁊ p̄nº ⁊ fine: neēe ē ſtare ꝓpter id ꝗd duo facit: ſicut utiq₃ ſi ⁊ itelligeret. Si ab. a. qdē ſigno abfuit p̄ncipio i. c. aūt affuit: cum perficiat ⁊ ſtet.

Demōſtratio

A B C

Magnitudo

¶ Hic pħs decl'at ꝙ iter motꝰ reflexos ē neēio qes. Prīo tn̄ diſtiguit de medio. d. ꝙ q̄dā mediū ē in actu: ⁊ qōdā i pō. Et dic̄ ꝙ i motu ꝯtinuo ē meᵐ i pō tm̄: ſ₃ i motu reflexo ē meᵐ i actu. Et tūc rō format̄ ſic. In nullo motu ꝯtiuo ē mediū i actu. ſ₃ i oī motu reflexo ē meᵐ i actu. ḡ nullus motꝰ reflexꝰ ē motꝰ ꝯtinuꝰ. ꝙ aūt i motu reflexo ſit mediū i actu ꝓbat̄. q: i t̄mio reflexiōis ē mediū i actu. ſ. inſtāſ actu t̄minās p̄ᵐ motū: ⁊ aliō iſtās icboās 2ᵐ motū. ⁊ iter illa duo iſtātia cadit neēio tpſ mediū: in quo tpe neceſſe ē mobile qō mouet̄ motu reflexo qeſcē. Et ꝙ ita ſit patet. q: ſit magnitudo ſuꝑ quā fit motus. a. b. c. ⁊ ſit. a. p̄ncipiū. ⁊. c. terminꝰ ultimus. ⁊. b. ſit mediū i ꝗ fiet reflexio. tūc ſi moˡᵉ moueat̄ ab. a. in. b. ⁊ iterū reuertat̄ a. b. i. a. op₃ ꝙ mobile in termino reflexionis adſit ipſi. b. ⁊ iteꝝ ex ꝗ reflectit̄ op₃ ꝙ mobile abſit ſeu recedat ab ipſo. b. ſed ipoſſe eſt ꝙ mobile ſil' ſit in iſtāti medio: ⁊ ſepetur ab ipō. ḡ in aliquo iſtāti moˡᵉ eſt cū. b. ⁊ in aliq̄

inſtāti ſepaꝛ a.b. ꝛ inter qlibet iſtātia accidit tēpꝰ mediū. ḡ opꝫ ꝙ mobile in tpe medio qeſcat. Un̄ illa rō fūdaꝛ ſup hoc. ſ. ꝙ iſtās in actu terminat motū. ꝛ i iſtāti i actu icipit motꝰ. nūc aūt nō pt eē idē iſtās in quo termiaꝛ motꝰ p̄cedēs: ꝛ in quo icipit motꝰ ſequēs. qꝛ ſi eēt idē iſtās eēt inſtās in pō tm̄: ꝛ nō in actu. ḡ opꝫ ꝙ ſit aliqđ iſtās terminās motū ab. a. ad. b. ꝛ aliud inſtās icipiēs motū eꝯ. ſed inter quelibet duo inſtātia cadit tp̄s mediū. ḡ in illo tpe medio mobile qeſcit. ꝛ ſic inter motꝰ reflexos cadit qes media. ℭ Et ſi dicaꝛ ꝙ ꝑ idē argumᵐ ꝯtingit ꝓbare ꝙ in motu ꝯtinuo eſt qes in medio. qa moueaꝛ aliqđ mobile ꝯtinue ab. a. in. c. ꝑ. b. medium. idē mobile adeſt ipi. b. ꝛ poſtea abeſt ab ipſo b. ſꝫ nō ſimꝉ adeſt ꝛ abeſt. ḡ qeſcit in medio. ℭ Dicēdū ſm phūm ꝙ in motu cōtinuo mobile nō adeſt medio. nec abeſt a medio. qꝛ ſolū abeſt ꝛ adeſt termino ſub quo mobile qeſcit. ꝛ in motu ꝯtinuo mobile nō qeſcit: nec adeſt: nec abeſt a medio. ℭ Un̄ eſt itelligēdū ut mihi vī ꝙ phūs ꝛ ꝯᵗᵒʳ ꝑ iſtās in actu itelligāt iſtās ꝑ ꝙ mobile p̄uaꝛ motu. ꝛ ꝑ pūctū in actu itelligūt pūctū i quo mobile extrīs p̄uaꝛ motu. ꝛ ꝑ qetē intelligāt indifferēter p̄uationē motus ꝓ iſtāti ꝛ ꝓ tpe. Dico igiꝛ ꝙ in iſtāti reflexionis in quo t̄minaꝛ p̄mꝰ motꝰ: neče eſt ꝙ moˡᵉ quieſcat qete mēſurata tpe uꝉ iſtāti: ꝛ nō eſt neče mobile quādo flectiꝛ qeſcere qete menſurata tēpore. Primum iſtoꝝ pꝫ. qm̄ in inſtāti in quo moˡᵉ reflectiꝛ moˡᵉ p̄uaꝛ motu: ſic ꝙ in illo iſtāti nō ieſt motꝰ ipi moᵇ. ut ſi. a. ſit mobile: ꝛ moueaꝛ a. b. in. c. ꝛ eꝯ in iſtāti t̄mināte motū a. b. in. c. nō ieſt mobili. qꝛ i illo iſtāti t̄minaꝛ motꝰ qui erat a. b. in. c. ꝛ motꝰ nō hēt eē in ſuo t̄mio: nec in illo iſtāti ieſt mobili motus q eſt a. c. i. b. qꝛ illđ iſtās eſt p̄nᵐ uꝉ an̄ p̄ᵐ motū qui ē a. c. i. b. ꝛ motꝰ nō hēt eē in ſui p̄nº: nec an̄ p̄nᵐ ſui. ꝛ iō i iſtāti reflexiōis nullus illoꝝ motuū ieſt mobili. qꝛ nec motꝰ a. b. i. c. tūc ineſt mobili nec motꝰ a. c. i. b. ineſt mobili. ꝛ iō in iſtāti reflexionis mobile nečio qeſcit qete iſtātanea. i. qete oppoſita motui ꝓ iſtāti: ꝛ ſic motꝰ reflexiōis nō ē ꝯtinuꝰ. qꝛ in motu ꝯtinuo motꝰ ē in moᵇ i quolibet iſtāti tpis mēſuranꝭ motū p̄terq̄ȝ in p̄ iſtāti ꝛ in ultio: ꝛ i iſtāti reflexiōis nō ieſt motꝰ moᵇ. ℭ Et ſic pꝫ ꝙ neče ē mobile qeſcē iter motꝰ reflexos quiete mēſurata tpe uꝉ iſtāti. qꝛ nečē ē i illo iſtāti reflexiōiꝭ mobile qeſcē qete mēſurata. i. qete mēſurata i iſtāti i quo fit reflexio. ℭ Scđꝫ aūt declaꝛ. vꝫ. ꝙ nō ē nečē ꝙ mobile qđ reflectiꝛ qeſcat iter illos duos motꝰ qete mēſurata tpe. qm̄ ſi pila ꝓijciaꝛ in terrā: ſi terra in illo iſtāti in quo pila attigit terrā aſcēderet: nulli dubiū ē qn terra eleuaret pilā abſq̄ȝ qete media mēſurata tpe. ꝛ ſi turris cadēs ſiue deſcēdēs magnā cōmotionē facēt in aere lapillus ꝓiectꝰ in altū ꝑuſq̄ȝ ad turrim attigēt icipet deſcēdē abſq̄ȝ qete media tpe mēſurata. ꝛ ſi faba ꝓijceret ſurſū v̄ſus molare deſcēdēꝭ deorſū: nō ē dubiū qn faba deſcēderet abſq̄ȝ qete media tpe mēſurata. qꝛ ſi faba deſcēdēt ꝑ tp̄s opoꝛteret molare qeſcē ꝑ tp̄s. ꝛ ſic ꝑ ꝯtinuā ꝓiectionē fabaꝝ ꝯ̄ molare ꝑ totā diē molare qeſcēt ꝑ totā diē. qđ ē icōueniēs. ꝛ iō faba ꝓiecta ꝯ̄ molare deſcēdēs: moueꝛ motu reflexo. ꝛ nō qeſcit iter illos motꝰ reflexos qete mēſurata tpe. ℭ Un̄ dicūt qdā ꝙ iter motꝰ reflexos ꝓpꝛios ꝛ ꝑ ſe ſꝑ eſt qes media mēſurata tpe. ſꝫ iter motꝰ reflexos quoꝝ vnꝰ eſt ꝓpꝛiꝰ ꝛ ꝑ ſe: ꝛ aliꝰ ꝑ accn̄s: ꝛ per motū alteriꝰ nō opꝫ ꝙ cadat qes media tpe mēſurata. ut pꝫ i exēplis p̄dictꝭ. qꝛ ſi pila ꝓijciaꝛ i terrā: ꝛ terra eleueꝛ: pila p̄ mouebiꝛ deoꝛſū ad terrā motu ꝓpꝛio ꝛ ꝑ ſe: ꝛ ꝑ accn̄s mouebiꝛ ſurſū ad motū terre aſcēdētis. ꝛ eodē mō eſt de lapillo ꝓiecto ꝯ̄ turrim. ꝛ de faba ꝓiecta ꝯ̄ molare. ℭ Iſta tn̄ diſtinctio de ꝑ ſe ꝛ ꝑ accn̄s nō vī mihi ualē. qꝛ poꝉe ē ꝙ illđ qđ moueꝛ ab alio moueaꝛ ꝑ ſe ut vult phs i hͦ 8º. ꝛ iō lapis ꝓiectꝰ ꝯ̄ molare qn̄ deſcēdit ꝑ deſcēſū molaris vī ꝑ ſe moueri: q̄ȝuis moueaꝛ ab extrinſeco. ℭ Silꝛ oēs rōnes q̄ ꝓbāt ꝙ iter oēs motꝰ reflexos ꝑ ſe ē qes media mēſurata tpe ꝛc̄. efficaciꝛ ꝓbāt ꝙ iter motꝰ reflexos: quoꝝ vnꝰ ē motꝰ ꝓpꝛiꝰ ꝛ ꝑ ſe: ꝛ aliꝰ motꝰ ꝑ accn̄s eſt qes media mēſurata tpe. qꝛ ſi faba ꝓijciaꝛ ꝯ̄ molare ꝛ reflectaꝛ: nō ē dubiū qn faba adeſt pūcto reflexiōis ꝛ abeſt. ꝛ nō ſimꝉ adeſt ꝛ abeſt. ḡ ē tp̄s mediū iter adeē ꝛ abeē. ꝛ in illo tpe medio opꝫ ꝙ faba qeſcat. ℭ Iō eſt dicēdū ut mihi vī ꝙ motꝰ reflexi nō ꝯtinuanꝛ adiuicē. qꝛ iter illos motꝰ nečio cadit aliq̄ qes media: uꝉ qes q̄ eſt p̄uatio motꝰ a mobili ꝓ iſtāti: uꝉ qes q̄ ē p̄uatio motꝰ a mobili ꝓ tpe. ꝛ q̄cūq̄ȝ qes fuerit media ſiue qes mēſurata iſtāti: ſiue qes tpe mēſurata: ſꝑ ſequiꝛ ꝙ illi motꝰ reflexi iter q̄s cadit qes media nō ſūt ꝯtinuati adiuicē: qꝛ ſi motꝰ ſit cōtinuꝰ: opꝫ ꝙ motꝰ iſit mobili ꝓ q̄libet pte tpis mēſurātis motū ꝛ ꝓ quolibet iſtāti illiꝰ tpis p̄terq̄ȝ i p̄ ꝛ i ultio iſtāti. ꝛ ſic ad ꝓpoſitū phi ſufficit ꝙ iter oēs motꝰ reflexos cadat aliq̄ qes media. Nā ex hͦ ſeqꝛ ꝙ nullus motꝰ reflexꝰ pt eē ſꝑ ꝯtinꝰ. Uerūtn̄ ē ſciēdū ꝙ iter oēs motꝰ reflexos cadit qes media tpe menſurata: niſi adſit ipedimētū ipediēs qetē mēſuratam tpe. Et qꝛ hꝰ ipedimētū accidit i miori pte: iō i maiori pte ꝛ ut i pluꝛibꝰ iter oēs motꝰ reflexoꝭ ē qes media mēſurata tpe. ℭ Sꝫ circa hoc dubitaꝛ qꝛ ſi rō phi aliqđ ualeat ꝓbat ꝙ iter oēs motꝰ reflexos cadit qes media mēſurata tpe. qꝛ in oī motu reflexo mobile adeſt i quo eſt reflexio: ꝛ deide abeſt: ꝛ nō i eodē iſtāti adeſt ꝛ abeſt. ḡ iter illa iſtātia i quoꝝ vno adeſt: ꝛ alio abeſt: ē tp̄s mediū i q̄ moˡᵉ qeſcit qete mēſurata tpe illo medio. ℭ Itē diſtinctio ſua de qete iſtātanea ꝛ tꝑali nō vī ualē ꝑ phꝫ 6º huiꝰ. Sic oē qđ moueꝛ: moueꝛ i tpe: ita oē qđ qeſcit: qeſcit i tpe. ꝛ ſic nō erit aliq̄ qes iſtātanea. ℭ Itē nō vī ꝙ ut i pluꝛibꝰ iter motꝰ reflexos cadat qes media mēſurata tpe. qꝛ ſi lapis ꝓijciaꝛ ſurſū ꝛ poſtea deſcēdat: nō opꝫ ꝙ lapis qeſcat ꝑ tp̄s iter motū ſurſū ꝛ motū deoꝛſū. cū nō ſit aliqđ ꝓhibēs deſcēſū lapidis qn̄ lapis ē ſurſū. imo vī ꝙ ſtati debeat deſcēdē ſine qete media. qꝛ v̄tue extrīs ſurſū nō ꝓhibitū ſtati moueꝛ deoꝛſū. ḡ nō erit ibi aliq̄ qes media. ℭ Ad p̄ᵐ illoꝝ dicēdū ꝙ rō phi bn̄ pōt ipediri qꝛ aut ꝑ eē ꝛ abeſſe itelligit phs motꝰ ſucceſſiuos aut mutatiōes ſubitas: ſiue eē ꝛ nō eē. ſi motꝰ ſucceſſionis ita ꝙ ꝑ adeſſe itelligit accedē: ꝛ abeē recedē. tūc dꝫ dici ꝙ moˡᵉ motū motu recto: ꝛ ēt moˡᵉ motū motu reflexo adeſt ꝛ abeſt medio ſigno magnitudis in tpibꝰ diuerſis. qꝛ in toto tpe anteq̄ȝ moˡᵉ deueniat ad mediū adeſt medio. qꝛ accidit ad mediū: ꝛ i toto tpe ſequēti abeſt a medio. qꝛ i toto tpe ſequēti abeſt a medio: ꝛ recedit: ꝛ ſic nō ſimꝉ adeſt ꝛ abeſt: nec iter adeē ꝛ abeē cadit tp̄s mediū: ſꝫ inſtās tm̄. Si v̄o ꝑ adeē ꝛ abeē itēdat eē ꝛ nō eē: ita ꝙ ꝑ adeē medio itelligaꝛ eē in medio. ꝛ ꝑ abeſſe a medio: itelligaꝛ nō eē i medio. ſic dico ꝙ moˡᵉ qn̄

eſt in medio magnitudis adeſt medio. ꝛ in q̄libet iſtāti ſequenti abeſt a medio. ſed nō eſt dare p̄mū abeſſe. qꝛ nō eſt dare p̄ᵐ iſtās poſt mediū iſtās: cū inſtās nō ſit imediatū inſtāti: ſic ḡ accipiēdo adeē ꝛ abeſſe dico ꝙ in alio ꝛ alio iſtāti adeſt ꝛ abeſt: ꝛ nō eſt dare p̄ᵐ inſtās in quo abeſt. Et cū dī ꝙ inter illa duo inſtātia eſt tp̄s mediū cōcedo ꝙ inter quelibet duo inſtātia eſt tp̄s mediū: nec eſt cōcedēdū ꝙ in illo tpe mobile quieſcit. qꝛ mobile cōtinue moueꝛ in qualibet pte tpis mēſurātis motū iter inſtans in quo mobile adeſt medio: ꝛ qđcūq̄ȝ iſtans ſequēs in quo mobile abeſt a medio. ꝛ ſic pōt illa rō phi ipediri. ℭ Et hāc riſionē pono ad excitandū ingenia ſtudētiū ad oñdēdū rōnē phi demrāre ꝛ qđ dicūt phūs ꝛ ꝯᵗᵒʳ de iſtāti in actu ꝛ in potentia nō vī eſſe ad ꝓpoſitū. qꝛ qđlibet inſtans eſt eēntialꝛ in actu qn̄ eſt cū q̄libet alio inſtāti qn̄ fuerit. Et ſi per iſtās in actu itelligāt inſtās in quo mobile p̄uaꝛ motu. ſicut eſt illđ inſtans in actu in quo terminaꝛ motꝰ ab. a. in. c. ꝛ quo icboaꝛ motꝰ a. c. in a. ꝛ nō opꝫ ꝙ ſit aliq̄ quies media tpe menſurata. qꝛ nō ſūt duo iſtātia in actu. ℭ Ad aliđ dico ꝙ ſic phs diſtinguit de motu in 3º huiꝰ ubi motꝰ accipiꝛ cōiter pro oī traſmutatiōe: tā ſubita q̄ȝ ſucceſſiua. ꝛ in 5º huiꝰ accipiꝛ motꝰ ſtricte pro mutatiōe a ſubo in ſubꝫ. Ita ꝛ ego diſtiguo ēt de qete. qꝛ vnoͦ accipiꝛ pro qete mēſurata tpe. alioͦ pro qete mēſurata inſtāti. ℭ Ad aliđ dico ꝙ lapis ꝓiectꝰ ſurſū qeſcit ſurſum: ſi nō ſit aliqđ ꝓhibēs qetē. Et dico ꝙ ipediꛁ a motu deoꝛſū per eandē v̄tutē uel per ꝯſilēꝫ per quā mouebaꝛ ſurſū. Cū eniꝫ v̄tus mouēs lapidē ſurſū nō poſſit ipm mouere ulteriꝰ ſurſum: detinet ipm ſurſū faciēdo ipm qeſcere ſurſum. Faciliꝰ enim eſt impedire lapidem a motu deoꝛſum: q̄ȝ ſit mouere ipm ſurſū. Et ideo cū nō poſſit ampliꝰ mouere: facit ipm quieſcere: detinēdo ipm ſurſuꝫ.

ℭ **Unde ꝛ ad dubitationem hoc dicendū habet enim dubitationem hanc. ſi enim quod eſt. e. ei quod eſt. ȝ. equale. ꝛ. a. feratur cōtinue ab. e. extremo ad. c. Similiter autem ſit. a. in. b. ſigno ꝛ. d. feratur continue a. ȝ. extremo ad. i. regulariter ꝛ uelocitate ſimili ipſi. a. ipſum. d. ante ueniet in. i. q̄ȝ. a. i. e. Priꝰ eni mouēs: ꝛ diſcedēs p̄mū uenire neceſſe eſt. Non ergo ſimul affuit. a. in. b. ꝛ affuit ab eodem. vnde poſterius fit. ſi enim ſimul nō poſterius eſt. ſed neceſſitas erit ſtare.**

Demōſtratio

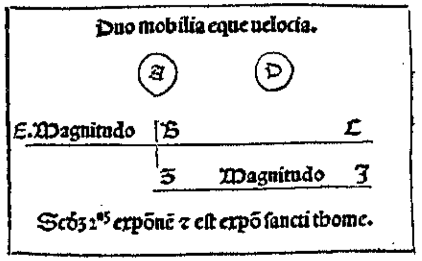

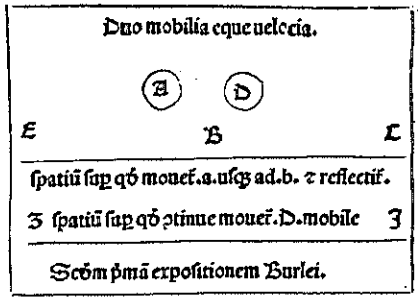

ℭ Hec eſt tertia pars p̄ncipalis huiꝰ capituli in qua phūs pōit ꝛ ſoluit quedā dubia circa pꝛedicta. Et continet quatuoꝛ particulas ſm numeruꝫ quatuoꝛ dubitationum quas ſoluit. 2ᵃ ibi [At v̄o ſolutio.] 3ᵃ ibi [Manifeſtū quoniā niſi aliqs faciat.] 4ᵃ ibi [Si aūt quodcūq̄ȝ.] In p̄ᵃ igiꝛ particula huiꝰ ꝑtis poniꝛ ꝛ ſoluiꝛ dubitatio p̄ma que ſm expōnēꝫ ꝯᵗⁱˢ eſt illa. Ponamꝰ ꝙ mobilia equalia in uelocitate incipiāt inſimul moueri per duo ſpatia equalia: ꝛ ꝙ alteruꝫ cū uenerit ad mediū ſpatij reflectatur ad terminū ex quo incepit directe moueri: ꝛ reliquū mobile directe ꝓcedat ad finem ſpatij ſuper qđ moueꝛ tūc eſt dubitatio quare motū qđ nō reflectitur perueniat ad finē ſpatij anteq̄ȝ mobile qđ reflectiꝛ perueniat ad locuꝫ a quo incepit moueri. Hoc enim videꝛ dubiū. qꝛ ex quo mobilia ſunt eq̄ uelocia ꝛ ſpatia ſūt eq̄lia. Nā medietas ſpatij quā mobile reflexū poſt reflexionē ptranſit eſt equalis medietati quā mobile directe motū abſq̄ȝ reflexione ptranſit poſtq̄ȝ mobile qđ reflectiꝛ incipit reflecti. quare videꝛ ꝙ illa duo mobilia debēt in eodeꝫ tpe ptranſire illas duas medietates. ℭ Iſta igiꝛ dubitatio poniꝛ in terminis ſic. Sint. a. d. duo mobilia eque uelocia: ꝛ ſint. e. b. c. ꝛ. ȝ. i. ſpatia eq̄lia: ꝛ. a. moueaꝛ ſuper ſpatium. e. b. c. ꝛ cuꝫ ueniat ad b. qđ eſt mediū ſpatij reflectaꝛ ad. e. hoc ē ad p̄nᵐ ſpatij. e. b. c. ꝛ. d. moˡᵉ moueaꝛ ꝯtinue ſuꝑ ſpatiū. ȝ. i. quouſq̄ȝ ueniat ad. i. hoc eſt ad finē ſpatij. ȝ. i. manifeſtuꝫ eſt ꝙ. d. citiꝰ ueniet ad. i. q̄ȝ. a. ueniat ad. e. ꝛ ſuꝑ hoc dubitaꝛ cū. e. b. ſpatiū ſit eq̄le p̄ᶜ medietati ſpatij. ȝ. i. q̄re citiꝰ ꝛc̄. ℭ Iſtaꝫ dubitationē ſoluit phs ex p̄dictꝭ. ꝛ eſt ꝙ cā hꝰ eſt. qꝛ moˡᵉ qđ reflectiꝛ quieſcit in termino reflexioniꝭ. Expoſitoreꝭ tn̄ moderni alꝛ dicunt vꝫ ꝙ phs hic ſoluit illā dubitationē. ſint duo mobilia in eq̄li uelocitate mota. vnū ſuꝑ ſpatiū maiꝰ. ꝛ aliud ſuꝑ ſpatiū minꝰ. ꝛ cū mobile motū ſuꝑ ſpatium maius ptrāſierit illđ in quo ſpatiū maiꝰ excedit ſpatiū minꝰ: tunc incipiet aliud mobile moueri ſuꝑ ſpatiū minus equali uelocitate. v̄bi gr̄a. Sit ſpatiū maiꝰ. b. c. ꝛ ſpatiū minus. ȝ. i. ꝛ ſit. ȝ. i. eq̄le. b. qđ eſt ps maioris ſpatij. ꝛ a. moueatur ſuꝑ ſpatiū maiꝰ: ꝛ. d. ſuꝑ ſpatiū minꝰ. ꝛ qn̄. a. ptrāſierit. c. tūc incipiat. d. moueri ſuꝑ ſpatiū minꝰ. tunc ꝓbatur ꝙ. d. citiꝰ ptranſibit. ȝ. i. q̄ȝ. a. ptrāſibit. b. qm̄. d. p̄us recedit a p̄ncipio magnitudinis. ȝ. i. q̄ȝ. a. recedat a p̄ncipio magnitudis. b. ḡ d. ueniet citiꝰ ad terminuꝫ magnitudinis. ȝ. i. q̄ȝ. a. ad terminum magnitudinis. b. ꝙ aūt. d. p̄us recedat a p̄ncipio magnitudinis. ȝ. i. q̄ȝ. a. a p̄nº magnitudiꝭ. b. ꝓbaꝛ. qꝛ qn̄. d. recedit a p̄ncipio magnitu-

dinis.t.i.tunc.a.fuit in ꝑncipio magnitudinis.b. ſed nō ſtatim cum.a.fuit in ꝑncipio magnitudinis b.recedit a principio magnitudinis.b.q2 nō ſimul adeſt ⁊ abeſt.ergo qñ.d.receſſit a ꝑncipio magnitudinis.t.i.nō adhuc.a.receſſit a ꝑncipio magnitudinis.b.ſed poſterius.

¶ Nō ģ ponēdū eſt cū.a.affuit ſꝫ.b.ipſꝫ.d. moueri.a.ꝫ.ultīo. Si enī affuit.a.ī.d.erit ⁊ abeſſe ⁊ nō ſil':h̄ erat ī deciſione tpis:⁊ ⁊ nō ī tpe. Hoc qdeꝫ igit eſt ipoſſe ſic dicē ⁊ ī ꝯtinuo. Sꝫ ī reflectenti neceſſe eſt dicere. Si enī q̄d eſt.i.ferat ad ipſꝫ.d.⁊ iteꝝ reflectens deorſuꝫ ferat:ultīo.d.⁊ fine utet ⁊ ꝑncipio vno ſigno:ut duobꝰ. Unū ſtare neceē eſt. Neqꝫ ſil' affuit ī ipo.d.⁊ abijt ab ipo.d.ibi enī ſil' eſſet ⁊ nō eēt in eodē nūc.

¶ Iſtā dubitationē ſoluit pħs ⁊ ꝯſiſtit ſolo ī h̄ ꝙ.a. motū ſuꝑ ſpatiū.b.c.ſit.c.ꝑoꝛ ps ſpatij nec adeſt ꝑnºipiꝰ.b.nec abeſt ab eodē niſi ī pō.nā ſi adeēt ⁊ abeēt ī actu alicui ſigno cū nō ſil' adeſt ⁊ abeſt.opꝫ ꝙ eēt qes media.⁊ ſic illd q̄d ꝯtīue mouet q̄ſceēt. qd ē ipoſſe. Unū in motu cōtinuo moꝰ nec adeſt nec abeſt ī actu alicui ſigno īfra termīos ſpatij ſꝫ ī motu reflexo mobile adeſt ⁊ abeſt pūcto in quo fit reflexio:ideo neceſſario cadit quies media.

¶ At vo oli ſolo nō dāda eſt.nō enī cōtingit dicē:ꝙ ſꝫ ipſꝫ.d.fit ipſꝫ.i.ī deciſiōe. Nō affuit aūt:neqꝫ defuit. Neceē enī eſt.d.ī fineꝫ uenire.q2 actu eſt nō pō. Oō qdeꝫ igitur eſt ī medio:pō eſt. Hoc āt actu:⁊ finis qdeꝫ deorſū:ꝑncipiū āt ſurſū:⁊ motuū:ģ ſilr. Neceē eſt ģ ſtare reflectēs ī recto. Nō ģ ꝯtigit ꝯtinuū motū ī recto ꝑpetuū eſſe. Eodeꝫ aūt mō obuiādūꝫ eſt ad iterrogātes zenōis rōneꝫ:⁊ uolentes ſi ſp mediū trāſiri opꝫ. Hec āt ifinita ſūt:ifinita āt trāſire ipoſſe eſt. Aut ſic ipāꝫ hāc eādeꝫ qdā rōneꝫ alr iterrogāt uolētes ſil' cū mouē medietateꝫ priꝰ nūerare ſꝫ vnūq̄dqꝫ ſcm̄ mediū. Quare abeūte tota ifinitū accidit nūerare nūeꝝ. Hoc āt ꝯſitent ipoſſe eſſe.

¶ Hec ē 2ª ꝑticula 3ᵉ ꝑtis ꝑnˡⁱˢ huiꝰ capl'i ī q̄ ſoluit 2ª dubitatio quā iduxit zeno ad ꝓbādū ꝙ nō cōtingit aliqd ſpatium ꝑtrāſiri. Unū rō zenonis formatur duplr.vnoº ſic. Si aliqs ꝑtrāſeat aliqd ſpatiū neceſſe eſt ꝙ anteqꝫ ꝑtrāſeat totū ſpatiū ꝙ ꝑus ꝑtrāſeat medietatē ſpatij:⁊ anteqꝫ ꝑtrāſeat totā medietatē oꝫ ꝙ priꝰ ꝑtrāſeat medietatē medietatis.⁊ ſic in ifinitū:q2 ſpatiū eſt diſibile in ifiᵐ ſꝫ nō cōtingit ꝑtrāſire ifinita.ģ nō cōtigit ꝑtrāſire aliqd ſpatiuꝫ. Scdo mō eiꝰ rō formatur ſic. Ille q mouet ſuꝑ aliqd ſpatiū pōt nūare medietatē ſpatij anteqꝫ nūet totū ſpatiū:⁊ pōt nūare medietatē medietatꝫ anteqꝫ nūet totā medietatē ⁊ medietatē illiꝰ medietatꝫ anteqꝫ illā medietatē.⁊ ſic in ifiᵐ. Ex quo ꝯcludit ꝙ ſi aliqs trāſeat aliqd ſpatiū ꝙ ille nūabit nūos infinitos.ſed h̄ ē ipoſſe:ģ ipoſſe eſt aliqd ſpatiū ꝑtrāſiri.

¶ Ad illā rōnē nō ſufficit rñſio facta ī 6º huiꝰ poſita:q2 illa ſolutio ē rñſio q̄d ad hoīeꝫ:nō quo ad reꝫ.

¶ In ꝑmis igit rōnibꝰ de motu ſoluimꝰ ꝑ id ꝙ tpſ ifinita habet ī ſeipſo. Nō enī cōueniens eſt:ſi ifinito tpe ifinitū trāſit aliqs. Silr āt ifinitū utiqꝫ ī lōgitudine eſt ⁊ tpe. Sꝫ hec ſolo ad iterrogāteꝫ qdem ſe habet ſufficienter. Interrogabat enī ſi ī finito tpe ifinitū trāſire atqꝫ nūerare ꝯtigit.ad reꝫ āt ⁊ ad vitateꝫ nō ſufficienter.

¶ Hic pħs declat q̄liter illa rñſio in ſexto huiꝰ poſita nō ē ſufficiēs. Et ꝑ reiterat illā rñſionē q̄ fuit ꝙ nō eſt icōueniēs mobile ꝑtrāſire ifinita in tpibꝰ infinitis.nā tpſ in q̄ ē motū diuidit in ifiᵐ:ſic magnitudo ſuꝑ quā eſt motus diuidit in infinituꝫ. Et dicit pħs ꝙ illa rñſio nō eſt niſi ad iterrogationē.qm̄ ſi aliqs iterroget utrū in tpe finito ꝯtingit ꝑtrāſire ſpatia ifinita. Iſta rñſio ſufficit iterrogāti.ſ.ꝙ ſi aliqd trāſeat ſpatia ifinita ꝙ hoc erit ī tpe ifinito:qm̄ ſicut ſpatiū eſt diuiſibile in ifinitū:ita tpe in quo ꝑtrāſit ſpatiū eſt diuiſibile in ifinitū:ſꝫ illa rñſio nō docet qualr ꝯtingit ꝑtranſire infinita. Nā ſi aliqs iterroget alio mō utruꝫ.ſ.cōtingit ꝑtrāſire ifinitas ꝑtes tpis:ſolutio iā dicta nō ſufficit ad hāc iterrogationē.⁊ ideo ſolutio iā dicta nō eſt ad rē.ſꝫ ſolū ad interrogationē ut dictum eſt.

¶ Si enim aliquis dimittens magnitudinem ⁊ interrogauerit ſi in finito tempore contingit infinita tranſire:iterroget in ipſo tempore eadem.habet enī tempus infinitas diuiſiones:nec adhuc ſufficiens hec ſolutio. Sed uerū dicendū eſt:quod quidem diximus ut rationibus. Si enim aliquis cōtinuū qdem diuiſerit in duo media:hic vno ſigno tanqꝫ duobus utitur: Facit enim ipſum principium ⁊ finē. Sic autem facit numerans ⁊ in media diuidens:ſic autem ⁊ diuidentem nō erit cōtinua:neqꝫ linea neqꝫ motus. Cōtinuꝰ enī motus cōtinui eſt. In continuo aūt ſunt infinita media:ſed nō actu:ſed potentia. ſi vo faciat actu:nō faciet cōtinuum:ſed ſtabit. Quod quidē in numerante media manifeſtū eſt:q2 accidit. Unū enim ſignū neceſſe eſt in ipſum numerare duo. Alteriꝰ quidē enī medij finis:alteriꝰ aūt ꝑncipium erit:ſi nō vnū numeret cōtinuū h̄ duas medietates. Quare dicendū eſt ad interrogātē:ſi ꝯtingit ifinita tranſire aut in tpe:aut in lōgitudine:q2 eſt quidē ſic. Eſt aūt nō ſic. Actū enim cū ſint:nō cōtingit potentia aūt cōtigit. Oō eniꝫ ꝯtinue mouetur ſcm̄ accidēs infinita tranſiuit. Simplr aūt nō. Accidit aūt linee ifinita media eſſe. Subſtātia aūt altera eſt ⁊ eſſe.

¶ Hic pħs pōit vnā ſolōnē ad rōnē Zenonis q̄ ē ꝙ ꝯtingit ꝑtrāſire ifinita in pō:ſꝫ nō ꝯtigit ꝑtrāſire ifinita ī actu.nūc aūt moꝰ ꝯtīue motū nō diuidit ſpatiū ī actu niſi qñ dſcribit aliqd pūctū ī actu. ¶ Unū h̄ ſūt tria notāda ſcm̄ ꝯᵗᵉᵐ.ꝑ ꝙ ꝯᵗᵒʳ hic diſtinguit de ꝑtibꝰ magnitudīs.d.ꝙ q̄dā ſūt ꝑtes que ꝯſumunt magnitudinē.⁊ q̄dā ſt ꝑtes q̄ nō cōſumūt magnitudinē.diſio ꝑ ꝑtes eq̄les ꝯſumit magnitudinē ⁊ nūat ipāꝫ. Nō enī ſt ī aliq̄ magnitudie finita ꝑtes ifinite certe q̄titatꝫ eq̄les:q2 q̄lꝫ ē totalr ex aliā.ſꝫ diſio ꝑ ꝑtes ieq̄les nō ꝯſumit magnitudinē.qm̄ ſi ab aliq̄ magnitudie auferat tātū ⁊ poſtea dimidiū tāti:⁊ poſtea dimidiū dimidij:illa diſio erit ī ꝑtes ieq̄les:⁊ illa diſio nō ꝯſumit magnitudinē.q2 magnitudo illoꝰ ē diſibil' ī ifiᵐ. ¶ 2º ē notādū ſꝫ ꝯᵗᵉᵐ ꝙ ſi moꝰ diuidēt magnitudinē ī duaſ meᵗᵉˢ ī actu qeſcēdo iter illas:⁊ diſerit vnā meᵗᵉˢ in duas medietates qeſcēdo iter illas:⁊ ſic ī ifiᵐ:tc̄ ſeq̄t ſi oēs ille medietates ſt ifiᵗᵉ ꝙ moꝰ motū nūqꝫ ꝑueniet ad extremū magnitudis. ¶ 3º ē notāᵐ ſꝫ ꝯᵗᵉᵐ ꝙ diſio magnitudis ſcm̄ ꝑtes q̄ nō ꝯſumit magnitudinē ut diſio magnitudiſ ī ꝑtes eiuſdē ꝓportiōis q̄ ſt ꝑtes ieq̄les ē diſio ꝑ accñs.ſꝫ diſio q̄ ē ſꝫ ꝑtes eq̄les eſt diſio ꝑ ſe.q̄.ſ.fac̄ finitatē ⁊ ꝯſumit magnitudinē.⁊ iō cū diſio q̄ ꝯſumit magnitudinē fuerit ꝯiūcta cū diſiōe q̄ nō ꝯſumit magnitudinē accidit diſioni q̄ nō ꝯſumit magnitudinē ut ꝯſumat eā:⁊ iō ut dic ꝯᵗᵒʳ accidit deceptio ex cōmixtiōe eiꝰ qd ē ꝑ ſe.cū eo qd ē ꝑ accñs. Et multa alia dicit ꝯᵗᵒʳ hic que etiam declaui in vna q̄ōne ſuꝑ 5º huiꝰ.iō nūc trāſeo.

¶ Māifeſtū āt:⁊ q2 niſi aliqs faciāt tpis diuidēs ſignū ꝑus ⁊ poſteriꝰ ſp poſterioris rei erit ſil' eē ⁊ nō eē:⁊ idē eē ⁊ nō eē:⁊ qñ fuerit nō ē. Signū qdē igit utriſqꝫ cōe ē ⁊ ꝑori ⁊ poſteriori:⁊ vnū ⁊ idē nūero:rōne āt nō idē eſt huiꝰ qdeꝫ enī finis ē:illiꝰ aūt ꝑncipiū. Res aūt ſp poſterioris paſſiōis eſt. Sit enī tpſ ī q̄ ē.a.b.c.res ī q̄.d. Hoc in a.qdeꝫ tpe albū. In.b.aūt nō albū. In.c. ergo albū ⁊ nō albū. In q̄libet enī tpe ipſius.a.ueꝝ eſt dicē albū:ſi oī tpe.a.h̄ erat albū:⁊.b.nō albū.c.aūt in utriſqꝫ.

Demōſtratio

D.res q̄ trāſmutat a nō eſſe in eſſe.

A.tpſ	C.Inſtās.	tpſ.B

¶ Hec ē 3ª ꝑtiˡᵃ 3ᵉ ꝑtis ꝑnˡⁱˢ huiꝰ ca.ī q̄ pħs ſoluit 3ᵃᵐ dubitationē q̄ deſtruit motū alteratiōis ⁊ gn̄atiōnis:⁊ ꝑ ꝓpōit dubitationē.2º vo māifeſtat utrūqꝫ ꝑ exª. Dic ģ ꝑ ꝙ māifeſtū ē niſi aliqſ illd ſignū terminꝰ qd diuidit tpſ ꝑus a tpe poſteriori fac̄ ſp eē rei poſterioris:ita ꝙ ī iſto iſtāti res ſe hēat ſic ī tpe ſequēti ſeq̄t ꝙ idē ſit ens ⁊ nō ens ſil'.⁊ ꝑ h̄ tangit ſolōnē dubitatiōis. Eſt igit dubitatio ꝑꝑ q̄d vī ꝙ nihil pōt trāſmutari ab vna foꝛa ī aliā formā.q2 ſi aliqd trāſmutaret ab vna foꝛa ī aliā formā in vno tpe ē ſb foꝛa:⁊ ī alio tpe ē ſb alia foꝛa.ſꝫ iter q̄libet duo tpa ē mediū copulāſ illa tpa adiuicē.ē igit dubitatio cū q̄ illd ens ſe tenet aut cū foꝛa ꝑori aut cū forma poſteriori.h̄ ē.In illo iſtāti medio aut trāſmutabile ē ſb foꝛa ꝑori aut ſb foꝛa poſteriori. Unū pōt ꝓbari ꝙ nō pt fieri trāſlatio ab vna foꝛa ī aliā formā:q2 ſi aliqd trāſmutet a nō eē ī eē ī vno tpe ē ſb nō eē ⁊ alio tpe ē ſb eē tc̄ ī iſtāti medio erit ſil' ſb eē ⁊ ſb nō eē.qd ē ipoſſe:ģ ē ipoſſe ꝙ aliqd trāſmutet ab eē ī nō eē ul' eꝯ.ꝓbat ꝯñtia.nā ſit.d.res que trāſmutat a nō eē ī eē ⁊ ſit.a.tpſ ī q̄ ē ſb nō eſſe.⁊ b.ſit tpſ ī q̄ ē ſb eē:⁊ ſic.c.iſtās copulās.a.⁊.b.ad iuicē.tūc ar.ſic.ſi.d.ſit ſb nō eē ī toto tpe.a.opꝫ ꝙ ſit ſb nō eē ī q̄lꝫ iſtāti ipſiꝰ.a.ſꝫ.a.ē vnū iſtās ipſiꝰ a.ģ.d.ē ī.c.ſb nō eē. Silr ſi.d.ſit ſb eē ī toto tpe.b. opꝫ ꝙ ſit ſb eē ī q̄lꝫ iſtāti ipſiꝰ.b.ſꝫ.c.ē vnū iſtās ipſius.b.ģ opꝫ ꝙ.d.ī.c.iſtāti ſit ſb eē.⁊ ita ſi.d.tranſmutet a nō eē ī eē opꝫ ꝙ.d.ſil' ī eodē iſtāti.ſ.iſtāti c.ſit ſil' ſb eē ⁊ ſb nō eē.ſꝫ hoc ē ipoſſe.ģ ipoſſe ē ꝙ aliqd trāſmutet a nō eē ī eē ul' eꝯ. Et eodē mō ꝓbatur ꝙ ipoſſe ē aliqd trāſmutari a foꝛa ī formā.q2 ſi aliqd trāſmutet ab albedie ī nigredinē ī vno tpe ē ſb albedie.⁊ alio tpe ē ſb nigredine. Sit igit.d.reſ q̄ trāſmutat de albedie ī nigredinē.⁊ ſit.a.tpſ in quo ē ſb albedie.⁊ ſit.b.tpſ ī quo ē ſb nigredie.⁊ ſit.c.iſtās copulās.a.⁊.b.adinuicē.tūc arguit ſic. Si aliqd ſit albū ī aliquo toto tpe:opꝫ ꝙ ſit albū ī quolꝫ iſtāti illiꝰ tpis.ſꝫ.c.ē vnū iſtans ipſiꝰ.a.ģ.d. erit albū ī.c.ſilr.d.ē nigrū ī toto.b.tpe.ģ ē nigrū ī quolꝫ iſtāti ipſiꝰ.b.ſꝫ.c.eſt vnū iſtās ipſiꝰ.b.ģ.d. ē nigrū ī.c.iſtāti ⁊ ſic ſi.d.trāſmutat ab albo ī nigrū d.ī eodē iſtāti.ſ.ī.c.erit ſil' albū ⁊ nigrū.qd ē ipoſſibile:ģ ipoſſe eſt ꝙ aliqd trāſmutet ab albo ī nigrū uel eꝯ. Et eodē mō pōt ꝓbari de forma.vꝫ.ꝙ nihil pōt trāſmutari a forma ignis ad formā aq̄:q2 ſic illud trāſmutatū ſil' foret ſub forma ignis ⁊ ſub forma aque:quod eſt impoſſibile.

¶ Non ergo dandū eſt in oī:ſed ꝑter ultimū nūc in q̄ eſt.c. Hoc aūt iā poſtremū.

¶ Iſtā dubitatiōeꝫ ſoluit pħs.d.ꝙ illd iſtāſ copulāſ duo tpa ī quoꝝ vno res ē ſb vna foꝛa ⁊ ī alio ſb alia foꝛa:illd iſtās ſe tenet cū foꝛa poſteriori. Unū ſi aliqd trāſmutat ab albedie ī nigredinē ī iſtāti medio iter illa duo tpa ī quoꝝ vno ē ſb albedie ⁊ in alio ſb nigredie:illd trāſmutatū eſt ſb nigredie. Et ꝑ hoc eſt rñdēdū ad formā rōnis.ſ.ꝙ nō opꝫ ꝙ ſi aliqd ſit albū in aliquo tpe ꝙ ſit albū in quolꝫ iſtāti illiꝰ tpis:ſꝫ opꝫ ꝙ ſit albū in quolꝫ inſtāti illiꝰ tpis ꝑter q̄ꝫ in ultīo:⁊ in ultīo inſtāti erit ſub foꝛa poſteriori ſ.ſub nigredie.⁊ ſi aliqd trāſmutat a nō eē in eē in fine illiꝰ trāſmutatiōis erit ſub eē.⁊ ſi mā trāſmutat a forma ignis ad formā aque:in fine illiꝰ trāſmutatiōis erit ſub forma aq̄ ⁊ nō ſub forma ignis:⁊ ꝯᵗᵒʳ aſſignat vnā rōnē q̄re iſtās attribuit rei poſteriori:⁊ rō eſt illa q2 res poſterioꝛ hēt eē ꝑ trāſmutationē ⁊ res ꝑoꝛ coꝛrūpit ⁊ hēt nō eē ꝑ trāſmutationē.⁊ digniꝰ eſt ꝙ iſtās ī quo finit trāſmutatio attribuat enti q̄ꝫ nō enti:iō inſtās ī quo terminat tranſmutatio dꝫ attribui forme poſteriori cui acq̄rit eē ꝑ trāſmutationē. Ex quo loco accipiunt q̄tuoꝛ regule de re ꝑmanēte.ſ.due de eē rei ꝑmanētiſ ⁊ alie due de nō eē eiuſdē.q̄rū ꝑª ē ꝙ eſt dare ꝑᵐ iſtās in quo res ꝑmanēs hēt eſſe. Secūda regula ē ꝙ nō ē dare ultimū inſtās ī quo res ꝑmanēs hēt eē. Alie vo due regule ſūt de nō eē rei ꝑmanētis q̄rū ꝑma ⁊ 3ª in ordine eſt ꝙ nō eſt dare ultimū inſtās in q̄ res permanēs habet nō eſſe. Alia vo ⁊ eſt quarta in ordine eſt ꝙ eſt dare ꝑmum inſtans in quo res permanēs habet nō eſſe poſt eſſe. Et iſte q̄tuoꝛ regule ſic ſūt itelligende ⁊ ſunt uere ulr de rebꝰ ꝑmanētibꝰ q̄ non gn̄ant neqꝫ coꝛrūpunt niſi ꝑ altatio-

ne p̄cedētē. Un̄ regula pᵃ declaꝛ ſic. Accipiaꝛ aliq̄ res cui acq̄riꝛ eē poſt alterationē p̄cedētē ⁊ tūc accipio totā altationē p̄cedētē ⁊ q̄ro an illa res i fine altatiōis .ſ. i iſtāti i q̄ tota altatio t̄miaꝛ h̄et eē vl' nō eē. ſi h̄et eē certū ē ꝙ p̄us nō h̄uit eē: q2 tota alteratio p̄ceſſit illā rē: ḡ illa res p̄ h̄et eē. ⁊ ſic habeꝛ ꝓpoſitū .ſ. ꝙ ē dare pᵐ iſtās i q̄ res ꝑmanēs h̄et eē ⁊ illd ē ultiᵐ iſtās tp̄is mēſurātis totā alterationē p̄cedētē. Si vo dicaꝛ ꝙ in illo iſtāti res nō h̄et eē: cū hᵒ res nō acq̄rat niſi ꝑ alterationē ſeq̄ꝛ ꝙ req̄riꝛ ulterioꝛ alteratio ad h̄ ꝙ illa res h̄eat eē. ſ3 h̄ ē falſū. q2 certū eſt ꝙ nō req̄riꝛ aliq̄ alteratio ulterioꝛ poſt talē alterationē ꝑ quā acq̄riꝛ eē: ḡ ē nec̄e ꝙ res cui acq̄riꝛ eē ꝑ alterationē p̄ h̄eat eē in ultīo iſtāti tp̄is mēſurāꝭ totā alterationē p̄cedētē ſuū eē: ⁊ ſic p3 ꝙ ē dare pᵐ iſtās i q̄ res ꝑmanēs h̄et eē cui eē acq̄riꝛ ꝑ alterationē p̄cedētē. ¶ Scd̄a vo regula .ſ. ꝙ nō ē dare ultiᵐ iſtās i q̄ res ꝑmanēs q̄ ſolū coꝛrūpitur ꝑ alterationē p̄cedētē h̄et eē: ꝓbaꝛ dupl'r ⁊ p̄ ſic. Si detꝛ ultiᵐ iſtās i q̄ talis res h̄et eē: cū nō trāſmuteꝛ ab eē in nō eē niſi ꝑ alterationē: ⁊ oīs alteratio mēſuraꝛ tp̄e: ⁊ res q̄ coꝛrūpiꝛ h̄et eē durāte alteratiōe: ḡ ſi eēt dare ultiᵐ iſtās i q̄ talis res h̄et eē ⁊ alteratio ꝑ quā coꝛrūpiꝛ ē poſt ultimū inſtās: ſequiꝛ ꝙ illa res h̄eret eē poſt ultiᵐ iſtās ſui eē qd̄ ē ipoſ'e. ¶ Scd̄o ꝓbaꝛ eadē ꝯ̄ ſic. ſi ē dare pᵐ inſtās in q̄ ꝯ̄ria foꝛa ē inducta. q2 ꝯ̄ria foꝛma eſt res ꝑmanēs cui acq̄riꝛ eē ꝑ alterationē. ⁊ talis rei eſt dare pᵐ iſtās in q̄ h̄et eē: ḡ nō eſt dare ultiᵐ iſtās i q̄ foꝛma p̄cedēs h̄et eē. ꝯ̄ſ̄ntia p3 q2 ultimū iſtās foꝛe p̄cedētis ⁊ pᵐ iſtās foꝛme ſequētis aut ſꝫ idē inſtās aut diuerſa. nō ē dare ſi ſit idē iſtās. q2 ſic foꝛme ꝯ̄rie ineſſent eidē ſub̄o ꝓ eodē inſtāti. Si aūt ſint diuerſa iſtātia q̄ro aut i tp̄e medio ē ſub foꝛma p̄oꝛi aut poſteriori. nō ſb̄ foꝛa p̄oꝛi q2 ſic foꝛa p̄oꝛ h̄eret eſſe tūc poſt ultimū iſtās ſui eē. nec ſub foꝛa poſteriori. q2 ſic foꝛa poſterioꝛ h̄eret eē ante pᵐ iſtās ſui eē. qd̄ ē ipoſ'e. nec ē dare ꝙ ſit ſub neutra foꝛma q2 loquoꝛ de foꝛma pᵃ ad quā trāſmutaꝛ. certū ē ēt ꝙ i tp̄e medio ē ſub alia foꝛa: ⁊ illiꝰ foꝛe ē dare pᵐ inſtās in quo h̄et eē: ⁊ q̄ro tūc de tp̄e medio iter pᵐ iſtās in quo illa foꝛa h̄et eē ⁊ ultimū iſtās i quo foꝛma p̄cedēs h̄et nō eē utrū i illo tp̄e medio ſit ſb̄ foꝛma p̄oꝛi vl' ſub foꝛa poſteriori. ⁊ p3 argᵐ. ¶ Tertia vo regula .ſ. ꝙ nō ſit dare ultiᵐ iſtās nō eſſe rei ꝑmanētis qd̄ coꝛrūpiꝛ ꝑ alterationē ꝓbaꝛ ſic. q2 ſi eēt dare ultiᵐ iſtās i quo talis res h̄et nō eē poſt eē ⁊ ē dare pᵐ iſtās i quo h̄et eē ut ꝓbatū ē: aut igiꝛ ē idē iſtās ultiᵐ ipſiꝰ nō eē ⁊ pᵐ ipſiꝰ eē: vl' aliud ⁊ aliud iſtās. ſi ſit idē iſtās: tūc i eodē iſtāti eadē res h̄eret eē ⁊ nō eē. qd̄ eſt ipoſ'e. ſi vo detꝛ ꝙ aliud iſtās eſt ultimū ipſius nō eē ⁊ pᵐ ipſiꝰ eē: tūc ſequiꝛ ꝙ in tp̄e medio iter duo iſtātia illa res nec h̄eret eē nec nō eē. q2 illd tp̄s mediū ē an̄ pᵐ iſtās eē illiꝰ rei. ⁊ poſt ultimū nō eē ipſiꝰ: ſ3 res nō h̄et eē an̄ pᵐ inſtās ſui eē nec h̄et nō eē poſt ultiᵐ inſtās ſui nō eē. ḡ ſequiꝛ ꝙ illa res aliq̄n nec eēt nec nō eēt qd̄ ē ipoſ'e: ḡ nō eſt dare ultiᵐ inſtās nō eē rei: cui acq̄riꝛ eē ꝑ alterationē p̄cedentē. ¶ Quarta regula eſt. ꝙ eſt dare pᵐ inſtās in quo res ꝑmanēs que coꝛrūpiꝛ ꝑ alterationē p̄cedentē h̄et nō eē poſt eē. declaꝛ dupl'r. ⁊ p̄ ſic. Accipiamꝰ totā alterationē p̄cedentē nō eē rei que coꝛrūpiꝛ ꝑ alterationē: ⁊ q̄ro an illa res in fine alterationis .ſ. in ultīo inſtāti tp̄is menſurātis totā alterationē habet eē vl' nō eē. ſi h̄et eē tūc requiriꝛ ulterioꝛ alteratio ad hoc ꝙ trāſmuteꝛ de eē i nō eē qd̄ nō eſt veꝝ. q2 poſt totā altationē ꝑ quā res ſit ſub nō eē nō req̄riꝛ ulterioꝛ alteratio ut manifeſtū eſt. ſi aūt dicaꝛ ꝙ in illo iſtāti res h̄et nō eſſe: ⁊ nunq̄ h̄uit nō eſſe. q2 tūc alteratio p̄cedit nō eſſe illiꝰ rei ſequiꝛ ꝙ in illo inſtāti .ſ. in ultīo iſtanti tp̄is mēſurāꝭ totā alterationē illa res p̄ h̄et nō eē poſt eē. ⁊ ſic daꝛ pᵐ in quo res q̄ coꝛrūpiꝛ ꝑ alterationē h̄et nō eſſe poſt eſſe. ¶ 2ᵒ ꝓbaꝛ idē ſic. In p̄ iſtāti i q̄ foꝛa imediate ſuccedēs i ſub̄o h̄et eſſe foꝛa p̄cedēs p̄ h̄et nō eſſe. ſ3 eſt dare pᵐ iſtās i quo foꝛa ſequēs h̄et eſſe. ḡ ē dare pᵐ inſtās i quo foꝛa p̄cedēs habet nō eē. ¶ Un̄ ſciēdū ꝙ illi q̄ dicūt ꝙ foꝛa nō remittiꝛ niſi ꝑ realē cōmixtionē cū ꝯ̄rio: nō p̄nt ſaluare iſtas regulas. q2 ſi aliqd ſit ſūme calidū ⁊ trāſmuteꝛ ad frigiditatē nō eſt dare pᵐ iſtās i quo frigiditas iducꝛ. q2 ſtati poſt pᵐ iſtās tp̄is mēſurāꝭ alterationē a ſūmo calido v̄ſus frigidū ē iducta frigiditas ſ̄3 eos. ⁊ nō ē dare pᵐ iſtās imediate ſeq̄ns pᵐ iſtās tp̄is mēſurātis alterationē cū iſtās nō ſit imediatū iſtāti. ⁊ iō ſic ponētes h̄nt negare pᵃᵐ regulā quā tn̄ ph̄s h̄ poſt exp̄ſſe. ¶ Ulteriꝰ ē ſciēdū ꝙ q̄dā ſꝫ foꝛe ꝑmanētes q̄ h̄nt ultiᵐ iſtās ſui eē. ut p3 de ubi. qd̄ ultīo h̄et eē in p̄ iſtāti tp̄is mēſurātis motū ab illo ubi: ⁊ idē p3 de ḡdu foꝛe ſuſcipientis magis ⁊ minꝰ q̄ ultīo h̄et eē i p̄ iſtāti tp̄is mēſurātis alterationē ab illo ḡdu. ⁊ idē p3 de foꝛis q̄ nō durāt niſi ꝑ iſtās. ut p3 ex p̄cedētibꝰ. ¶ S3 de foꝛmis ſucceſſiuis ſꝫ alie q̄tuoꝛ regule. v3. due de eāꝝ eē ⁊ due de eāꝝ nō eē. pᵃ hāꝝ ē ꝙ n̄ ē dare pᵐ iſtās i q̄ res ſucceſſiua h̄et eē. ⁊ ille due regl'e ꝑ ſe patēt de motu ⁊ alijs ſucceſſiuis. De motu p3. q2 oē qd̄ moueꝛ mouebaꝛ ⁊ mouebiꝛ ut ꝓbatū ē i 6ᵒ huiꝰ. iō nec ē pᵐ nec ultiᵐ i q̄ ē motꝰ. De nō eē āt rei ſucceſſiue ſꝫ alie due regule. v3. ꝙ ē dare pᵐ iſtās i q̄ h̄et nō eē poſt eſſe. q2 i ultīo iſtāti tp̄is mēſurāꝭ motū motꝰ tc̄ h̄et p̄ nō eē poſt eē. ¶ 2ᵃ regula de nō eē rei ſucceſſiue eſt ꝙ ē dare ultiᵐ iſtās i q̄ res ſucceſſiua h̄et nō eſſe an̄ eē. q̄m i p̄ iſtāti tp̄is mēſurāꝭ motū motꝰ nō eſt: ⁊ ſtati poſt illd iſtās erit: ⁊ iō pᵐ iſtās tp̄is mēſurāꝭ motū ē ultiᵐ iſtās in q̄ ille motꝰ h̄et nō eſſe poſt eſſe. ¶ Notāde ſunt hic q̄tuoꝛ regule ḡnales oībꝰ foꝛmis. pᵃ ē. ꝙ i q̄cūq3 ē dare pᵐ inſtās eſſe rei i eodē nō ē dare ultiᵐ inſtās nō eſſe rei p̄cedēs eſſe. q2 ſic iſtās eſſet imediatū iſtāti .ſ. ultiᵐ inſtās nō eē ⁊ pᵐ iſtās eſſe. ¶ 2ᵃ regula eſt. In q̄cūq3 nō eſt dare ultiᵐ inſtās ipſiꝰ eſſe rei i eodē eſt dare pᵐ iſtās nō eſſe poſt eſſe. q2 ultiᵐ inſtās tp̄is mēſurāꝭ eſſe talis rei eſt pᵐ iſtās nō eē eiuſdē rei ut p3 tā i ꝑmanētibꝰ q̄3 in ſucceſſiuis. ¶ 3ᵃ regula eſt. In q̄cūq3 eſt dare ultiᵐ iſtās nō eē rei an̄ ſuū eē ibi nō ē dare pᵐ iſtās in q̄ illa res h̄et eē: q2 ſic iſtās eſſet imediatū iſtāti. q2 iter ultiᵐ inſtās nō eē ⁊ pᵐ iſtās nō poſſet dari mediū. ¶ 4ᵃ regula ē. In q̄cūq3 nō ē dare pᵐ nō eſſe poſt eſſe in eodē eſt dare ultiᵐ iſtās ipſius eſſe ut p3 de ubi ⁊ alijs foꝛmis q̄ coꝛrūpunꝛ abſq3 alteratione p̄cedente ut patet: nā q2 in coꝛruptione ipſiꝰ ubi nō eſt dare pᵐ nō eſſe ipſius ubi a quo ſit trāſmutatio: iō nō eſt dare ultiᵐ inſtās in q̄ ubi habet eſſe. p̄mū eni inſtās tp̄is mēſurātis motū ab aliquo ubi eſt ultiᵐ inſtās in quo illd ubi h̄et eſſe. ſed de foꝛmis que nō durāt niſi per vnū iſtās: q2 in illis eſt pᵐ inſtās eſſe ⁊ ultimū inſtās eē que idem ſūt oīno: iō in illis nec eſt dare p̄mū nō eē nec ultimum non eſſe.

¶ Queſtio de p̄mo inſtāti ⁊ ultimo.

Trū ſit dare pᵐ iſtās ⁊ ultimu3 in quo res ꝑmanēs h̄eat eē. Et q2 ph̄s dicꝛ ꝙ eſt pᵐ ⁊ nō ultᵐ. iō ꝓbaꝛ p̄ ꝙ nō ē dare pᵐ. 2ᵒ ꝙ ē dare ultiᵐ. ꝓbaꝛ ſic pᵐ. ſi eēt dare pᵐ iſtās i q̄ res ꝑmanēs h̄eret eē tc̄ eēt iſtās i quo infuit eē ſoꝛti. ḡ eēt h̄ veꝝ ſoꝛti ifuit eē p̄us q̄3 fuiſſe: q2 i p̄ iſtāti eſſe ſoꝛ. fuit in eē ⁊ tc̄ ſibi nō ifuit fuiſſe. ſ3 ꝙ h̄ ſit ipoſ'e. ſoꝛti p̄us ifuit eſſe q̄3 fuiſſe: ꝓbaꝛ q2 ſeq̄ꝛ ſoꝛ. p̄us i fuit eē q̄3 fuiſſe. ḡ ſoꝛ. p̄us ifuit fuiſſe q̄3 fuiſſe. ꝯ̄n̄s ē falſū: q2 ex̄nte h̄: ſequiꝛ ꝙ ſoꝛ. fuit p̄us q̄3 fuit: qd̄ ē ipoſ'e. ꝓbatio huiꝰ ꝯ̄ntie ſoꝛti ifuit eē p̄us q̄3 fuiſſe ḡ ſoꝛ. p̄us ifuit fuiſſe q̄3 fuiſſe. nā iſte ꝓpōnes ꝯuertunꝛ ſoꝛti ifuit eē ⁊ ſoꝛti ifuit fuiſſe ⁊ eꝯ̄. ḡ hec ꝯ̄ntia eſt bona ſoꝛti ifuit eē p̄us q̄3 fuiſſe: ḡ ut h̄. q2 arguiꝛ a ꝯuertibili ad cōuertibile. ¶ Et ſi dicaꝛ ꝙ iſta nō ꝯuertunꝛ ſoꝛti ifuit eē: ⁊ ſoꝛ. ifuit fuiſſe q2 q̄uis ſequaꝛ ſoꝛti ifuit fuiſſe ḡ ſoꝛti ifuit eē: nō tn̄ ſequiꝛ eꝯ̄ ſoꝛti ifuit eē. ḡ ſoꝛti ifuit fuiſſe. ¶ Cōtra. ꝓbo hāc ꝯ̄ntiā ſoꝛti ifuit eē ḡ ſoꝛti ifuit fuiſſe: q2 ſequiꝛ ſoꝛti ifuit eē ḡ ſoꝛti ifuit aliqd: ⁊ ſeq̄ꝛ ſoꝛti infuit aliqd ḡ hec ē va ſoꝛ. fuit: q2 ql3 ꝓpoſitio aſſerit ſe eē verā: ⁊ ſeq̄ꝛ hec ē va. ſoꝛ. fuit ḡ p̄us fuit va. ⁊ ſequiꝛ hec p̄us fuit va ſoꝛ. fuit ḡ ſoꝛ. ifuit fuiſſe. ḡ a p̄ ad ultiᵐ ſequiꝛ ſoꝛti ifuit eſſe ḡ ſoꝛ. ifuit fuiſſe. ¶ Et ſi dicaꝛ ꝙ hec ꝯ̄ntia nō valet hec ē vera ſoꝛ. fuit ḡ p̄us fuit va. ꝯ̄. nō ē dare pᵐ iſtās in q̄ iſta fuit vl' fuit va ſoꝛ. fuit ḡ ſi iſta fuit va cū nō poſſit nūc p̄ eſſe va: op3 ꝙ p̄us fuerit va. ¶ Q2 aūt nō ſit dare pᵐ iſtās i q̄ illa ē va ſoꝛ. fuit. ꝓbo q2 eſt dare pᵐ iſtās in q̄ hec ē va ſoꝛ. ē. ſit ḡ pᵐ iſtās .a. in q̄ hec ē vera ſoꝛ. eſt. ⁊ .b. ſit pᵐ inſtās in q̄ hec ē va ſoꝛ. fuit. tūc .a. eſt p̄us q̄3 .b. q2 p̄us fuit veꝝ ꝙ ſoꝛ. eſt q̄3 fuit verū ꝙ ſoꝛ. fuit. q̄ro tūc aut .a. ⁊ .b. ſūt mediata aut imediata. ſi imediata tūc iſtās eēt imediatū iſtāti qd̄ eſt ipoſ'e. S3 ſi dicaꝛ ꝙ ſint mediata tūc i tp̄e medio fuit hec va ſoꝛ. fuit ḡ in tp̄e medio fuit hec va inter .a. ⁊ .b. ſoꝛ. fuit. ſ3 iſtd tp̄s mediū fuit ante .b. ḡ an̄ .b. fuit hec va ſoꝛ. fuit. ⁊ ſic patet ꝙ nō eſt dare pᵐ inſtās in q̄ hec fuit va ſoꝛ. fuit. q2 ſic iā eēt inſtās imediatū iſtāti ⁊ aliqd eēt p̄us p̄. ¶ 2ᵒ ꝓbaꝛ ꝙ in rebꝰ ꝑmanētibus nō eſt dare pᵐ iſtās in quo res h̄eat eē. q2 ſi ſic tūc in ſucceſſiuis eēt dare pᵐ inſtās in quo res ſucceſſiua h̄eret eē: qd̄ ē ꝯ̄ ph̄m ⁊ ꝯ̄ᵗʳᵉᵐ 6ᵒ ⁊ 8ᵒ phiᵒꝝ ⁊ in multis alijs locis. Mō ꝓbo ꝯ̄ntiā. poſ'e eſt ꝙ eidē ſub̄o ſemꝑ iſit res ſucceſſiua ⁊ res ꝑmanēs ſil' ita ꝙ q̄ncūq3 vnum ineſt ⁊ reliquū iſit. ut v̄bi grā. poſ'e eſt ꝙ ſoꝛ. dū currit ſemꝑ ſit albꝰ ⁊ ꝙ ſemꝑ dū ē albꝰ currat. ¶ Et ſil'r i alio exēplo: ḡneꝛ ignis ex aere in ſuꝑiori p̄te ſp̄e aeris. tūc illa p̄s regiōis aeris ⁊ tota regio ignis ſit in motu ꝯtinuo: tūc ſemꝑ ignis dū h̄et eſſe mouere ⁊ dū moueꝛ h̄et eē. vel generaꝛ ignis ex aere ſuꝑius aſcēdēte ita ꝙ ille ignis ſtatim cū eſt moueaꝛ ſurſū. tūc arguo ſic. ſi res permanēs h̄eat eē in aliquo p̄ inſtāti ſeq̄reꝛ p̄ ꝙ eſſet q̄rere pᵐ inſtās in quo albedo ineſſet ſoꝛti. ⁊ q̄ncūq3 albedo ineſt ſoꝛti ⁊ eꝯ̄ eſt curſus ꝑ caſu3: tūc eēt dare pᵐ inſtās in quo curſus ineſt ſoꝛti. ¶ Sil'r ſi pᵐ inſtās in quo ignis ſit ḡnatus tūc cū ſemꝑ h̄eat eſſe i motu: ſi eſt dare pᵐ iſtās in quo res ꝑmanēs h̄eat eē: op3 ēt ꝙ in ſucceſſiuis ſit dare pᵐ. ¶ 3ᵒ ꝓbaꝛ ꝙ eſt dare ultimū iſtās in quo res ꝑmanēs habeat eē. ꝓbo ſic. ſi nō eſt dare ultimū inſtās rei permanētis ſemꝑ duraret. ꝯ̄n̄s eſt ipoſ'e. ḡ illd ex quo ſequiꝛ. ꝯ̄ntiā ꝓbo ſic: q2 ſi nō eēt dare ultimū iſtās in quo ſoꝛ. habet eſſe tūc ſequiꝛ ſoꝛ. in hoc inſtāti ē ḡ ſoꝛ. in aliquo iſtāti erit: q2 cū hoc inſtās nō ſit ultimū eſſe ſoꝛ. nec eſſe poſſit: op3 ſi ſit in hoc iſtāti ꝙ ſit adhuc i alio. ⁊ adueniēte illo alio inſtāti cū illd nō ſit ultiᵐ op3 ꝙ ſit p̄us illd inſtās in aliquo alio. ⁊ cū illd aliud nō ſit ultimū: op3 dare ꝙ adhuc ſit i alio ⁊ ſit ſemꝑ: ḡ ſi nō eſt dare ultiᵐ inſtās in quo ſoꝛ. habet eē ſequiꝛ ꝙ ſoꝛ. ſemꝑ erit. ⁊ ſic̄ eſt de ſoꝛ. ita eſt de quolibet alio ꝑmanēte. ¶ Scd̄o ꝓbaꝛ eadē ꝯ̄ ſic. ponaꝛ ꝙ aliqd quieſcat i gradu caloris vl' caliditatis ꝑfectiſſimo per totū tp̄s .a. in iſtāti .c. ſit p̄ approximatū ſūmo frigido in illa ꝓpoꝛtiōe in q̄ hoc ſit natū agere ⁊ illd pati. Iſto caſu poſito certū eſt ꝙ in tp̄e eſt calidū ⁊ nunq̄3 poſt tp̄s eſt calidiſſimū qd̄ in tp̄e eſt calidiſſimū: apparet q2 ꝯtiᵒ p̄mo fuit calidū ⁊ in tp̄e nō ē actio. q2 actio nō eſt in iſtāti. igiꝛ adhuc remanet calidū in tp̄e. qd̄ nunq̄3 poſt tp̄s eſt calidiſſimū. ꝓbo. q2 ſi ſic ſequereꝛ ꝙ agens eſſet approximatū per tp̄s in quo hoc natū eſt agere: ⁊ illud pati: ⁊ tn̄ nec hoc ageret nec illd patereꝛ qd̄ eſt ipoſſibile. ⁊ ſequereꝛ hoc ꝙ agēs approximatū paſſo per tp̄s in quo hoc natū eſt agē: ⁊ tn̄ nec hoc ageret nec illd patereꝛ. ſi poſt tp̄s remanet calidū. ꝓbo. q2 ſi frigidū agēt i iſto tp̄e cū ſua actio fiat cōtinue remouēdo caliditate3 in paſſo opoꝛteret dicere ꝙ caliditas in paſſo remittereꝛ: q2 ſi non remittereꝛ: ſ3 maneret eodē gradu nūc ut p̄mo ſequereꝛ ꝙ quieſceret tūc ſimul q̄eſceret ⁊ mouereꝛ. ¶ Huic rōni foꝛte diceꝛeꝛ ꝙ eſt dare ultimū iſtās i quo aliqd eſt calidū. Cōtra. ꝓbo ꝙ nō ſit dare ultimū inſtās in quo foꝛma ſit ſub gradu itēſiſſimo. nā per ph̄m 5ᵒ phiᵒꝝ omne qd̄ p̄us eſt nō eſt ens ⁊ poſtea eſt ens opoꝛtet ꝙ aliq̄n fiat ens. Aliā etia3 ꝓbationē quā ponit ph̄us ꝙ cū aliquid ſit nō eſt. Ex his arguo ſic ſi poſt illud inſtās in quo tu dicis ultimū eē in quo hoc eſt calidū fuit nō calidū eſſet fieri per aliqd mediū. certū eſt enim ꝙ nō ſit nō calidū in inſtāti in quo enim eſt hoc calidū cū ſic mutari nō poſſit in inſtāti: nec etiā ſic ſit nō calidu3 q̄n eſt iā calidū. igiꝛ in aliquo tp̄e ſit nō calidū: ſed qd̄ ſit nō eſt. ḡ iſto tp̄e medio nō eſt nō calidū. ex quo ſequiꝛ ꝙ datū eſſe ultimū nō eſt ultimū cū poſt illud inſtās adhuc maneat calidū. ¶ Simil'r ſic arguiꝛ de iſto ultimo dato. ita argui p̄ōt de quolibet ultimo in ifinitū: ⁊ per ꝯ̄n̄s ipoſſibile eſt dare ultiᵐ inſtās in quo eſt calidū. ¶ Itē ꝓbo ꝙ ſi eſſet dare ultimū gradū: etiā eſſet dare ultimū foꝛe abſolute ſi ultimū in quo aliqd ē calidū: nā ſicut eſt dare aliquē maximū gradū caloris ſ̄3 quē aliqd eſt calidū ita eſt dare aliquē remiſſiu3 ſ̄m quē aliqd eſt iperfectiſſimū caliditatis. nā ſicut in foꝛmis nālibꝰ eſt dare ita ⁊ minimū. ¶ Pono ergo ꝙ aliqd q̄eſcat per totū .a. tp̄s ſub iſto gradu caloris maxie remiſſo ⁊ ꝙ in inſtāti .t. ſit p̄ approximatū coꝛpꝰ frigidū tūc quero aut iſtd coꝛpꝰ remiſſe calidū poſt tēpus eſt ſub iſto gradu caloris: aut nō. Si detꝛ ꝙ ſic ſeq̄retur ut p̄us dictū eſt ꝙ agente approximato paſſo in debita ꝓpoꝛtiōe ⁊ in debita menſura: nec hoc agit: nec illd patiꝛ qd̄ eſt incōueniēs. Si detur aliud mēbrum qd̄ nunq̄3 poſt tp̄s nec ſub iſto gradu eſt nec ſub gradu perfectionis caloris ⁊ per ꝯ̄n̄s in tempore eſt ſub ultimo calore q2 caloꝛ nō poteſt eē ſine aliquo gradu caloris igiꝛ tp̄s eſt ultimū inſtās in quo caloꝛ eſt in iſto ſub̄o. ⁊ ſic ſi ſit dare ultimu3 in gradibꝰ eſt dare ultimū abſolute. ¶ Ite3 arguiꝛ

4°ad ꝯnē ſecūdā ſic in nālibꝰ eſt dare maximū ut patet ex ſcđo de anima. eſt ꝑ dare maximā caliditatem que poteſt ineſſe aque ita ꝙ ſubſtātia aque nō poteſt ſub maiori caliditate ꝑmanere: ſit igitur aqua ita calida ꝙ ipſa manens aqua nō poſſit eſſe calidior: ⁊ uolo ꝙ ſibi approximet̄ ignis calidiſſimus: tūc in ꝑmo inſtāti in quo ignis eſt ſibi approximatus illa aqua manet ⁊ nunꝙ̄ poſtea manebit ergo eſt dare ultimū iſtās in quo aqua habet eſſe. ¶ Probo ꝙ aqua poſt illđ inſtās nunꝙ̄ manebit q: ſi maneret poſt illđ inſtās maneret in aliquo inſtāti poſt: cuꝫ ergo iter iſta duo inſtātia ſit tp̄s mediū ſequitur ꝙ in aliquo tempore cū aqua maneat ⁊ approximet̄ ſibi magis calidū calefit ⁊ fit calidior q̄ꝫ ꝑus: ⁊ prius fuit calida: ergo eſt dare calidius calidiſſimo qđ eſt īpoſſibile. ꝑ ⁊ illud ex quo ſequitur. ¶ Itē ad ꝯnem ſecūdā arguo ſic. ipſum ubi eſt res permanēs: ⁊ tñ eſt dare ultimū inſtans in quo ip̄m ubi habet eſſe. ꝑ eſt dare ultimū inſtās rei permanētis ineſſe. ꝓbatio minoris: q: incipiat aliquod corpꝰ moueri localiter ⁊ ſit. a. ꝑmū inſtās tp̄is mēſurantis motū illum: tunc corpꝰ illud in. a. inſtanti habet ꝑmū ubi ⁊ nunꝙ̄ poſt. a. habebit illud. ergo. a. eſt ultimuꝫ inſtans in quo habet illud ubi eſſe. probo ꝙ nunꝙ̄ poſt. a. habebit illud ubi quod habuit in. a. tunc quieſceret ꝑm locum. nam illud corpus quod eſt in eodem ubi in quo ꝑus eodē modo ſe habet quātū ad ubi ſcđm ⁊ ꝑmū ⁊ per ꝯſequēs quieſcit ſcđꝫ ubi: ergo ſi illud corpꝰ haberet ubi poſt. a. qđ habuit in. a. tūc quieſceret poſt. a. qđ eſt cōtra caſum ſuperiꝰ poſitum cum cōtinue poſt. a. debeat moueri. ſequit̄ ergo qđ eſt dare ultimū inſtās in quo ubi habet eſſe ⁊ per ꝯſequēs ultimū rei permanētis. Sed ſi diceret̄ ꝙ nō eſt ultimū inſtans in quo ubi ꝑm aliquā partē eſt in ſubiecto. nam ubi particulariter ꝑ di ſicut locꝰ: eſt tñ dare ultimū inſtās in quo ꝑm ſe totū eſt in ſubiecto ⁊ hoc ꝓbāt. ¶ Sꝫ ꝯtra illđ arguo dupl'r. ꝑ ſic. ſi ſit dare ultimū in quo ꝑm ſe totū eſt in ſubiecto: tūc ex hoc ſequit̄ ꝓpoſitum. ſ. ꝙ eſt dare ultimū iſtās in quo res ꝑmanēs habet eſſe: q: ſi'r in. a. inſtanti ſit aliquod ubi ꝑm ſe totū in ſubō: ⁊ nunꝙ̄ poſt. a. ꝑm ſe totum ſit in ſubiecto ergo aliqua pars iſtius ubi ineſt ſubiecto in. a. q: . b. quelibet pars ipſiꝰ ubi ſit res ꝑmanens: ſequitur ꝙ alicuius rei permanētis ſit dare ultimuꝫ inſtās ineſſe. ¶ Itē ꝓbo ꝙ ubi nō corrumpitur particulariter ꝑm totū ſimul. Unde ꝓbo ꝙ poſt. a. nulla pars ipſiꝰ ubi que prefuit remaneat in ſubiecto: ⁊ hoc probo ſic: ſit. a. ꝑmum iſtās tp̄is mēſurantis motum localeꝫ alicuius corporiſ. tunc in. a. inſtanti aliquod ubi ineſt ſubiecto ⁊ nulla pars ubi ineſt poſt. a. ſubiecto. probo. q: ſi aliqua pars inſit: aut ergo illa parſ ubi eſt in eadē parte mobi'is in qua ꝑus uel in alia parte. Si ſit in alia parte tūc migraret de ſubiecto in ſubiectū. Si remaneat in eadem parte tūc illa pars quieſceret cum habeat idem ubi quod prius: ⁊ tunc totuꝫ moueretur localiter: ⁊ tamē pars quieſceret: quod eſt impoſſibile. ergo impoſſibile eſt ꝙ aliqua ps ipſius ubi maneat in ſubiecto poſt. a. ¶ Arguo 5° ad ſecundā cōcluſionem ſic. cuiuſlibet finiti ex ea parte qua finitum eſt: eſt dare terminum intrinſecum ipſum terminanteꝫ: q: aliter non eſſet finitū ex illa parte ꝑm eſſe durationem: ⁊ eſt quoddam finitum etiam ex parte poſt terminum ipſum terminanteꝫ ergo eſt dare ultimuꝫ eſſe ſocratis: q: terminus ipſius eſſe eſt finitus taꝫ ex parte poſt q̄ꝫ ex parte ante. ergo qua ratione eſt dare terminum intrinſecuꝫ ex parte ante eadem ratione eſt dare terminum intrinſecum ex parte poſt. Si ergo eſt dare primuꝫ eſſe ſocratis ita eſt dare ultimum eſſe ſocratis ⁊c̄. ¶ Sexto ad eandē ꝯcluſionē 6° ethicoꝝ arguit̄. arguit̄ ſic: ſi motꝰ eſſet in inſtāti ergo in quolibet ſpatio ⁊ per ꝯſequens in ultimo. ¶ Eodem modo arguo formaliter. forma ꝑmanenſ eſt nata eſſe in iſtāti. ergo in quolibet inſtanti: ⁊ per ꝯſequens in ultimo. ul' ratio pħi nihil ualet ibi. ¶ Iſta tamē poteſt confirmari ſic. iſtud quod habet eē in aliquo toto tempore: ſi illud natū eſt eſſe in inſtāti habebit eſſe in quolibet inſtāti illiꝰ temporis. q: ſi non in quolibet nec in toto tempore ſed ſolum habet eſſe in aliquo toto tempore: accipio ergo totū tempus uite ſocratis. hꝰ temporis eſt dare ultimum cum ſit tēpus finitum. tūc arguo ſic. ſoꝛ. habet eſſe in iſto toto tempore ⁊ eſt natus in inſtanti: ergo habebit eē in quolibet inſtāti illius temporis: ⁊ per ꝯſequēs habebit in ultimo inſtanti illius temporis. ſed ſoꝛ. non habet eſſe poſt ultimum inſtans totiꝰ uite ſue. ergo ſoꝛ. in inſtāti illius temporis ultimo habebit eſſe: ⁊ ſic eſt dare ultimum inſtans in quo ſoꝛ. hēt eſſe. ¶ Et adhuc cōfirmatur ſic: omne quod eſt in tempore eſt in inſtanti ita ꝙ nō eſt in tempore niſi q: in inſtāti. ergo ſi habet eſſe finituꝫ habet aliqđ inſtans ultimū in quo habet eſſe: q: ex quo habet eſſe finitū: habet aliquā mēſurā in qua finitur ſuū eē. ⁊ iſtā mēſura nō eſt tp̄s niſi q: inſtās uel ratio inſtātis eſt. ergo hēt inſtās in quo finit̄ ſuuꝫ eſſe ⁊ iſtđ neċio eſt ultimū inſtās ſui eē. ſed res ꝑmanēs nō habet eē in tp̄e. niſi q: in iſtāti. ergo eſt dare ultimū inſtās in q̄ res ꝑmanēs habet eē. ¶ Septio arguit̄ ad eādē ꝯnē ſic. nō currere eſt res ꝑmanēs ⁊ menſurat̄ inſtāti: ⁊ tamen cōtingit dare ultimū inſtās non curſus: quare eſt dare ultimū iſtās rei permanētis. ¶ Ad oppoſitū eſt pħs 6° phiſicoꝛuꝫ ubi uult ꝙ in permanētibus eſt dare ꝑmum ⁊ nō ultimū ⁊c̄. ¶ Circa hanc ꝯnem tria ſunt facienda. ꝑmo pro intellectu cōcluſionis uidendū eſt quid intelligit̄ per rem ꝑmanētem ⁊ ſucceſſiuaꝫ. Et ſic ponetur quedā diſtinctio rerū. 2° ponende ſūt quedam regule ⁊ declarande per quas ſoluent̄ difficultates circa hanc ꝯnem. 3° reſpōdebo ad formā cōcluſionis. ¶ Circa ꝑmuꝫ ſciendum eſt ꝙ differentia eſt inter rem permanētem ⁊ ſucceſſiuā: q̄ res permanens cōmuniter loquēdo de re ꝑmanēte eſt iſta. cui nō repugnat de ſui natura hēre oēs ptes ſimul. Et res ſucceſſiua eſt illa cui repugnat habere omnes partes ſimul ex natura rei: imo neceſſario ex natura rei opoꝛtet ꝙ habeat unā partē priorem ⁊ aliam poſteriorem. ⁊ quādo prioꝛ ps eſt: poſterioꝛ nō eſt. ¶ Lapis enim eſt res permanens: q: lapidi nō repugnat habere oēs ſuas partes ſimul ⁊ in eadē mēſura. Sed dies ſeptimana ⁊ huiuſmodi ſūt res ſucceſſiue. q: repugnat eis habere omneſ ptes ſimul: ex natura eni rei repugnat diei ꝙ habeat oēs ſuas ptes ſiꝉ. Et etiam ſimul repugnat diei ꝙ quādo hora ꝑma eſt ꝙ ſit tertia in eadeꝫ regione. Intelligo igit̄ per rem permanētem omne illđ cuius omnes partes ſunt ſimul: uꝉ cui non repugnat omnes ſuas ptes habere ſimul. ¶ Diſtinguo ulterius de re permanēte. q: quedā eſt que non durat niſi per ſolū inſtans ſicut mutatum eſſe in motu ⁊ inſtans in tempore ⁊ ubi in medio motus ⁊ huiuſmodi. Unde lapis ſi nō haberet eſſe niſi per inſtans adhuc eſſet res permanēs: q: haberet oēs ſuas partes ſimul. ¶ Alia eſt res permanēs que durat per tempus ſicut homo aial ⁊ ꝯſimilia ⁊ omnis ſubſtātia ſicut patet ꝑ Ariſto. 6° phiſicorū. Si loquamur de re habente eſſe per unū inſtans ſolum: certum eſt ꝙ talis rei eſt dare ꝑmū inſtans eſſe ⁊ ultimum. ⁊ q: idem eſt ꝑmuꝫ ⁊ ultimum ſicut mutatuꝫ eſt quod habet ſolū eſſe in hoc inſtanti habet ꝑmū ⁊ ultimū eſſe in hoc inſtanti. ſꝫ de talibus nō habet queſtio difficultatē. ¶ Res autem que durat per tempus eſt duplex: quedam eſt dependens a re ſucceſſiua ⁊ per rem ſucceſſiuam in eſſe ⁊ cōſeruari: ⁊ quedam que nec eſt in eſſe dependens a re ſucceſſiua nec in ꝯſeruari. ¶ Exemplum ꝑmi. ueritas huius propoſitionis ſoꝛ. currit eſt res permanēs: quia ex quo ueritas eſt ueritas propoſitionis ⁊ habet eſſe tota ſiꝉ: nec eſt una ueritas propoſitionis preterita ⁊ alia futura: ſequitur ꝙ ueritas propoſitiōis eſt res permanēs: ⁊ ueritas talis depēdet eſſentialiter in eē ⁊ cōſeruari a re ſucceſſiua tanꝙ̄ a cauſa. naꝫ ex eo ꝙ ſoꝛti ſeſt curſus hec eſt uera ſoꝛtes currit: q: ab eo ꝙ res eſt uꝉ nō eſt ⁊c̄. Ideo v̄itas hꝰ ꝓpoſitionis depēdet in eſſe ⁊ in cōſeruari: cū enim curſus ſoꝛ. deſinit eſſe v̄itas huius ꝓpoſitionis ſoꝛtes currit deſinit eē. Unde v̄itas ꝓpoſitionis in qua accidēs ſucceſſiuum attribuitur ſubiecto eſt res ꝑmanēs ⁊ in eſſe ⁊ in cōſeruari a re ſucceſſiua depēdēs. ¶ Alia autē eſt res permanēs durās per tempus que nec in eſſe nec in cōſeruari depēdet a re ſucceſſiua ſicut homo lapis ⁊ huiuſmodi. Loquēdo ergo de re permanēte que in eē ⁊ in cōſeruari depēdet a re ſucceſſiua. dico ꝙ nō eſt dare ꝑmuꝫ nec ultimū inſtans in quo talis res habet eē ſicut eſt de ueritate ꝓpoſitionis que depēdet a re ſucceſſiua. ⁊ quādocūꝗ talis v̄itas habet eſſe tūc res ſucceſſiua habet eſſe a qua depēdet ⁊ ecōuerſo. Sꝫ in ſucceſſiuis nec eſt dare ꝑmū nec ultimū. ꝑ nec in quo res permanens in eſſe ⁊ cōſeruari depēdens a re ſucceſſiua habeat eſſe. ⁊ huiꝰ nō habet queſtio difficultatē. ¶ Si aūt loquamur de re ꝑmanēte durāte per tp̄s. dico ꝙ per talē rem poſſum duo itelligē. ſ. uel per formā poſitiuā tm̄: cuiꝰ exiſtit totū ſimul in tempore uel formā indifferētem ad formā poſitiuā uel priuatiuā: dūmodo talis ſit qđ duret per tp̄s ⁊ habeat oēs partes ſuas ſimul. uel nō repugnet oēs ſuas partes habere ſimul. ¶ Exēplū primi. albedo eſt forma poſitiua ꝑmanēs durās per tp̄s. ¶ Exēpluꝫ ſcđi. nō albedo uel nō albū eſt forma ꝑuatiua hn̄s eē totū ſiꝉ durās per tp̄s. ¶ Si aūt loquamur de forma ꝑmanēte poſitiua durāte per tp̄s in eſſe ⁊ cōſeruari nō depēdēte a re ſucceſſiua. Adhuc hoc eſt duplex: q: uꝉ iſta forma habet latitudinē in gradibꝰ: ita ꝙ corrupto uno ḡdu pōt forma remanere eadē ſimul ſub alio gradu. uꝉ iſta forma impoꝛtat talem perfectionem ꝑm gradū pūctualē. Exemplum primi ſicut albedo nigredo caliditas frigiditas: ignis aer aqua: ⁊ oīa iſta habēt latitudinem in gradibus. accidētia enim predicta ⁊ ſimilia habēt latitudinem per ſe graduū: ſed ſubſtātie ut ignis aer ⁊ hꝰ habēt latitudinem graduū per accidēs. unde cōiter accidētia ⁊ omnia iſta ſub tota latitudine poſſunt ſaluari. Exempluꝫ ſcđi. in motu locali in hoc iſtāti ſignato in quo mobile eſt in ꝑmo inſtāti motꝰ uel in medio: ꝯſimiliter bicubitum tricubitum in motu augmēti. Similiter calidū ⁊ frigidū ⁊ omnes hꝰ gradus in motu alterationis: oīa iſta dicunt ꝑfectioneꝫ in idiuiſibili ꝯſiſtētem: ita ꝙ ſicut in nūis quocūꝗ amoto uel ſubtracto uariatur numerus. ita quocūꝗ addito uꝉ amoto in illis tollit̄ ſubſtātia talis perfectionis. quocūꝗ eni amoto a tricubito: uel ei addito non manet tricubitū: ſic eſt de calidiſſimo ⁊ ſic de alijs. Si autē loquamur de re ꝑmanēte ꝑuatiua diſtinguēdū eſt ulterius. q: uel dicit ꝑuationē rei ꝑmanētis ut non album: uel ſucceſſiue ut non currere. Et ſi impoꝛtet ꝑuationeꝫ rei permanētis: uel ergo dicit priuationē rei ꝑmanentis habētis latitudinē in gradibꝰ uel rei permanētis habentis latitudinē indiuiſibilē ⁊ nō latitudinem graduū. ¶ Exēpluꝫ primi nō albū dicit ꝑuationem albedinis que habet latitudinē graduuꝫ. ¶ Exemplū ſcđi. nō albiſſimum dicit ꝑuationē ſūmi gradus ⁊ perfectiſſime albedinis: ⁊ iſte gradus cōſiſtit in idiuiſibili. ¶ Iſtis viſis ponende ſunt alique regule quibꝰ facilius ſoluētur difficultates iſtius queſtionis. ¶ Pono ergo quatuoꝛ regulas: quarū due ſunt de primo inſtāti eſſe rei. Alie due de ultimo. Prima regula eſt iſta. in quibuſcūꝗ rebus eſt dare ꝑmū inſtans eſſe rei: in eiſdem nō eſt dare ultimum inſtans nō eſſe rei. ¶ Scđa regula eſt iſta. in quibuſcūꝗ rebus nō eſt dare ꝑmū inſtans eſſe rei in eiſdē eſt dare ultimuꝫ inſtās in quo res habet nō eſſe: loquēdo de rebus que de nouo accipiūt eſſe. ¶ Tertia regula eſt iſta ꝙ in quibuſcūꝗ eſt dare ultimū inſtans in quo res hēt eſſe in eiſdem nō eſt dare ꝑmum inſtās in quo res habet nō eſſe. ¶ Quarta regula eſt iſta. in quibuſcūꝗ eſt dare ꝑmum inſtās in quo hēt eſſe in eiſdē eſt dare ultimū iſtās in quo res habet nō eſſe. ¶ Primā regulaꝫ declaro ſic. ubicūꝗ eſt dare primū eſt ibi nō dare ultimum. ſi enim eſt dare ꝑmū inſtās in quo res habet eſſe ſit illđ inſtās. b. probo tūc ꝙ nō ſit dare ultimuꝫ inſtās in quo ſoꝛ. hēt nō eſſe: q: ſi ſic ſit illđ. a. ꝑ. a. eſt ultimū inſtās in q̄ ſoꝛ. habet nō eſſe: ⁊. b. eſt ꝑmū in quo ſoꝛ. habet eſſe. ⁊ tūc certū eſt ꝙ. a. eſt ante. b. q: nō eſſe ſoꝛ. precedit eē ſoꝛ. ⁊ loquimur de nō eſſe ꝑcedēte ꝑmuꝫ inſtās eſſe. quero tūc an. a. ⁊. b. ſint eadeꝫ inſtātia uel diuerſa. nō eadē q: ſi ſit in eodē iſtanti eſſet res ⁊ nō eſſet: ergo ſūt diuerſa iſtātia. Si. a. ⁊. b. ſūt diuerſa q̄ro tūc an ſint mediata an imediata. nō imediata: q: inſtās eēt imediatuꝫ iſtāti. cuiꝰ oppoſitū probat pħs 6° phiſicoꝝ. Si mediata ꝑ iter. a. ⁊. b. cadit tp̄s mediuꝫ ⁊ in illo tp̄e nō pōt dici ſoꝛ. eſt nec ſoꝛ. nō eſt: ſi. a. ſit ultīm inſtās nō eſſe ⁊. b. ꝑmuꝫ eē. ſꝫ hoc eſt īpoſſibile. ſ. ꝙ ſoꝛ. aliqñ nec ſit nec nō ſit. q: hoc deſtruit ꝑm ꝑnm. ꝑ illđ ex quo ſequit̄ eſt impoſſibile. ſ. ꝙ ubi eſt dare ꝑm inſtās eſſe ēt eſt dare ultimuꝫ non eē. ¶ Q autē in tp̄e medio inter. a. ⁊. b. nec ſoꝛ. ſit nec nō ſit ꝓbat̄. q: ſi in illo tp̄e medio ſoꝛ. eſſet tūc ſoꝛ. eſſet ante: q̄ illud tp̄s mediū eſt ante. b. ſed ſoꝛ. nō eſt ante. b. q: . b. eſt ꝑmū inſtans eē ſoꝛ. ⁊ impoꝉe eſt ſoꝛ. eē ante ꝑm inſtās ſui eſſe. q: ſic aliqđ eēt ꝑus ꝑmo. ¶ Nec in illo tp̄e medio eēt uerꝝ ꝙ ſoꝛ. nō eſt: q: illud tp̄s iter. a. ⁊. b. ē poſteriꝰ q̄ꝫ. a. ꝑ ſi ſoꝛ. in illo tp̄e medio haberet ultimuꝫ nō eē: tūc poſt ultimum inſtās ſui nō eē haberet nō eē

qꝺ eſt ipoſſibile:qꝛ ſic aliqd eēt poſteriꝰ poſteriori qꝺ eſt ipoſſibile. ⁊ eſſet aliquid poſt ſui ultimum. Sic ergo patet per rōnem ad ipoſſibile ꝙ in qbuſcunqꝫ eſt dare p̄muꝫ eſſe ꝙ in illis nō eſt dare ultimū nō eſſe:qꝛ ſi ſic in illo tp̄e medio inter p̄ᵐ iſtās eē ⁊ ultimū nō eē res nec eēt nec nō eēt qꝺ ē ipoſſibile. ⁊ hoc eſt declaratio p̄me regule. ¶ Scd̄am ꝯnem ſiue regulā declaro ſic.ſ.ꝙ ubicunqꝫ nō eſt dare p̄muꝫ inſtās eē rei in eodem eſt dare ultimū īſtās nō eē. qꝺ declaro ſic. oīs res hn̄s eē de nouo aut habet ſuū eē in vnico inſtāti aut in tp̄e. Si hēt ſuuꝫ eē in vnico inſtāti. tūc certū eſt ꝙ eſt dare p̄ᵐ in quo illa res habet eē ut viſum eſt ſupius. Si ḡ iſta res cuius nō eſt dare primū ſui eē habet eē in tp̄e. Accipio ergo totuꝫ illꝺ tp̄s in quo iſta res habet eſſe: tūc probo ꝙ ſi nō eſt dare p̄mum iſtās in quo iſta res habet eē ꝙ ſit dare ultimū in quo illa res habet nō eē. qꝛ ſit.a. totū illud tp̄s in quo illa res habet eſſe cuiꝰ rei non eſt dare p̄muꝫ inſtās ſui eē. ⁊ ſit.b.p̄mū inſtās iſtiꝰ tp̄is: tūc quero aut illa res hēt eē in.b.aut nō eē:nō eſt dicendū ꝙ habeat eē in.b.qꝛ ſi haberet eē in.b.cū nō habuerit eē prius:tūc habēt p̄muꝫ eē in.b. ⁊ ſic.b.eēt p̄ᵐ inſtans ſui eē:qꝺ non eſt ueꝝ:qꝛ nos loqmur de re cuiꝰ rei nō ē dare p̄ᵐ īſtās ſui eē. tūc opꝫ ꝙ res nō habeat eē in.b.habet ḡ nō eē in.b. ⁊ cōtinue poſt.b.habebit eē:qꝛ cōtinue in toto.a.habebit eē:ḡ.b.eſt ultimū inſtās in quo illa res habebit nō eſſe:ḡ ſi nō eſt dare p̄mū iſtās in quo illa res hēt eē:ſequit̄ ꝙ eſt dare ultiᵐ in quo illa hēt nō eē. ⁊ hoc loquēdo de re que de nouo incipit eē. vn̄ tota rō huius cōſiſtit in hoc:qꝛ ſi ſit res cuiꝰ nō eſt dare p̄ᵐ inſtans ſui eē tūc p̄ᵐ inſtās tp̄is totiꝰ adequantis ⁊ mēſurātis ſuum eē nō eſt p̄ᵐ inſtās ſui eē cum nō habeat p̄muꝫ inſtās ſui eē. ḡ in illo p̄ inſtāti tp̄is mēſurātis ſuuꝫ eē habet nō eē ⁊ ꝯtinue poſt illꝺ inſtās habet eſſe ergo illꝺ eſt ultimū ſui nō eē:qꝛ in illo habet nō eē ⁊ p̄us illꝺ nō habebit nō eſſe. ¶ Exēplum huiꝰ eſt nō eſt dare p̄ᵐ inſtās in quo curſus ſoꝛ. hēt eſſe:⁊ iō p̄ᵐ inſtās tp̄is menſurantis curſū ſoꝛ. eſt ultimū īſtans nō eē curſus ſoꝛ. qꝛ in illo inſtanti curſus ſoꝛ. non eſt ⁊ poſt illud inſtās curſus ſoꝛ. eſt. ¶ Tertiā regulam declaro ſic.ſ.ꝙ ubicunqꝫ eſt dare ultimū inſtās eē ibi nō eſt dare p̄mum nō eē. hoc declaro ſic. ſi eēt dare ultimum inſtās eē ⁊ cuꝫ hoc erat dare p̄mum nō eſſe:tūc inter duo inſtātia opꝫ dari tēpus mediū ⁊ tūc in illo tēpore medio res illa nec eſt nec nō eſt ut patet intelligēti:quod eſt ipoſſibile. ¶ Quartam regulā declaro ſic.ſ.ꝙ ubicūqꝫ nō eſt dare ultimū inſtans eē rei ꝙ ibi ſit dare p̄mum nō eſſe ⁊ ecōuerſo. ⁊ hoc loquēdo de re que aliquādo deſiſtit eē. hoc declaratur dupliciter ſic. illa reſ que aliquādo deſit eſſe habet tempus finitum ſue durationis adequatū in quo habet eē ita ꝙ in eēndo non excedit illud tempus nec excedit̄ ab eo. ſit ergo.a.ultimū inſtans iſtiꝰ temporis ⁊.b.ſit totuꝫ tp̄s:tunc iſta res aut habet eē in.a.aut nō eſſe:nō poteſt dici ꝙ habeat eſſe in.a.qꝛ tūc haberet ultimū inſtās eſſe. ergo habet nō eē:ſed p̄us in toto illo tempore habuit eē ⁊ nunqꝫ poſtea habebit eē. ꝓbatur. qꝛ tūc haberet eē poſt ultimū iſtās iſtius tp̄is ⁊ tunc etiā per ꝯſequēs ultra.b.qꝺ eſt ſuppoſitū. ergo.a.eſt p̄mum inſtans in quo talis res hēt nō eē. ergo uerū eſt ꝙ ſi nō ſit dare ultimū eſſe:eſt dare p̄ᵐ nō eſſe. ¶ Exemplū huiꝰ eſt qꝛ nō eſt dare ultimū in quo ſoꝛ. habet eē ideo ultimū inſtās tp̄is mēſurātis totū eē durationum ſoꝛ. eſt p̄mū inſtanſ nō eſſe ſoꝛ. ḡ patent quatuoꝛ regule ſupꝛadicte. ⁊ hec ſufficiāt. ¶ Tertio reſpōdendū eſt ad queſtionem ſuppoſita diſtinctiōe ſupius poſita de re permanēte. Uidēdum eſt de p̄mo inſtāti rei permanētis. Secūdo de ultimo inſtāti rei permanētis qꝺ de his duobꝰ queritur ⁊ hoc ſic. videt̄ iſta queſtio querere duas queſtiōes.ſ.an ſit dare p̄mū inſtās rei permanētis: ⁊ an ſit dare ultimū. ¶ Qꝛtum ad p̄mū dico ꝙ in omnibꝰ rebus permanētibꝰ que de nouo capiūt eē eſt dare p̄mū inſtans in quo habēt eſſe p̄terqꝫ in rebꝰ permanētibus que in eē ⁊ in cōſeruari depēdent a re ſucceſſiua. in talibus eniꝫ nō eſt dare p̄mum inſtans. in alijs v̄o rebꝰ permanētibus eſt dare p̄muꝫ inſtās eſſe rei. p̄mo ergo declaro p̄mū iſtoꝝ. vꝫ. ꝙ in rebus p̱manētibꝰ depēdentibus in eē ⁊ cōſeruari a re ſucceſſiua nō eſt dare p̄mū inſtās in quo res hēt eſſe. qꝛ ſi ſic tūc eēt dare p̄ᵐ in quo res ſucceſſiua hēt eē. qꝛ nunqꝫ v̄itas huius ꝓpōnis ſoꝛ. currit eſt niſi qn̄ curſus ſoꝛ. eſt. Si ergo dicat̄ ꝙ ſit dare p̄ᵐ inſtās in quo hec ſit uera tūc eſt dare p̄mū inſtās in quo curſus ſoꝛ. hēt eſſe qꝺ cōtra phm̄ 6° phiſicoꝝ. ¶ Scd̄o ꝓbat̄ ꝙ ē dare p̄mū inſtās in quo res p̱manēs nō depēdens a re ſucceſſiua habet eē: ⁊ hoc ꝓbo ſic. res p̱manēs nō depēdēs in eſſe a re ſucceſſiua aut habet eē tm̄ per vnū inſtās:aut per tp̄s. ſi dicat̄ p̄mū tūc manifeſtū eſt ꝙ eſt dare p̄mū. Si aūt ſit reſ p̱manēſ durās per tp̄s. adhuc dico ꝙ eſt dare p̄mū talis rei. ꝓbo qꝛ talis res ꝓcedit in eſſe per motū uł per mutationē. ergo eſt dare p̄muꝫ inſtās ſui eē. ergo ⁊c̄. ꝓbo ꝯſequētiaꝫ. nā res talis eſt ꝓcedens in eē per motū uel per mutationē:ſꝫ cuiuſlibet rei ꝓcedētis in eē per motū uel per mutationē eſt dare p̄ᵐ iſtās ſui eē:qꝛ p̄ hēt eſſe in ultimo inſtāti tp̄is menſurantis motū iſtū:uł mutationē. qꝛ talis terminꝰ eſt terminus motꝰ uel mutatiōis: ⁊ in fine motꝰ hēt p̄mo eē terminꝰ motꝰ:qꝺ patet ſic. terminꝰ nō hēt eē ante finē motꝰ: qꝛ ſi ſic motꝰ ceſſaret an̄ finē motꝰ. nā habito termino motꝰ ceſſat motꝰ ⁊ in fine motꝰ terminꝰ hēt eē qꝛ aliter reqꝛeret̄ per aliū motū ꝙ haberet eē. ergo oē illꝺ cuiꝰ eſſe acqrit̄ per motuꝫ uel per mutationē hēt p̄mū inſtās ſui eſſe:ſed oīs res permanēs nō depēdēs in eē uel cōſeruari a re ſucceſſiua ꝓducit̄ in eſſe per motū uł mutationē ⁊ h̄ per ſe uel per accn̄s. ergo cuiuſlibet talis rei eſt dare p̄mū inſtās ſui eē. Et dixi rē nō depēdēs a re ſucceſſiua ⁊c̄. qꝛ nulla res ſic depēdēs a re ſucceſſiua ꝓducit̄ in eē per motū uel mutationē ſicut nec res ſucceſſiua. ſicut enī ad motū nō ē motꝰ. nec mutatio ſic nec ad ueritatē iſtius ꝓpoſitionis motꝰ eſt nō eſt motꝰ nec mutatio. ergo ꝙ eſt dare p̄ᵐ iſtās in quo res permanēs nō dependēs in eē nec in cōſeruari a re ſucceſſiua habet eſſe. Et vniuerſaliter omnis res in eſſe ꝓducta per motū uel mutationē habet p̄mū inſtans ſui eſſe. qꝺ breuiter ſic declaro ſi ſit res ꝓducta in eſſe per motū uel mutationē accipit̄ ultimū iſtās tp̄is menſurantis mutationē uł motū ⁊ ſit illud.a. quero tunc aut illa res habet eē in.a.aut nō. ſi nō:ergo opꝫ ad hoc ut habeat eē ꝙ fiat aliqua mutatio per quā ꝓducit̄. ⁊ ſic illa mutatio data nō fuit mutatio per quā producit̄ qꝺ ē cōtra ſuppoſitū. ergo opꝫ ꝙ illa res hēat eſſe in.a. quero tūc aut habuit eſſe ante.a.aut nunqꝫ habuit

eſſe. Si nunqꝫ habuit eē ante.a. ⁊ nunc habet eſſe in.a. ergo.a. eſt primū inſtās ⁊ ſic habet̄ ꝓpoſituꝫ Si habuit eē ante.a. tunc per aliquam mutationē terminatā ante.a. ⁊ ſic non eēt illa mutatio terminata ad.a. cuiꝰ oppoſitū ſupponit̄. ¶ Sꝫ de 2° p̄ncipali.ſ.an ſit dare ultimū inſtanſ in quo res permanēs habet eſſe. ⁊ dico ꝙ loquēdo de re p̱manente que ſolū durat per inſtans neceſſe eſt dare ultimū inſtās in qūo talis res habeat eē:qꝛ illꝺ inſtans in quo talis res eſt:eſt ultimū ⁊ p̄mum ut patet. Si aūt loquamur de re p̱manēte durante per tp̄s que in eē ⁊ ꝯſeruari depēdet a re ſucceſſiua. dico ꝙ nō eſt dare ultimū inſtās in quo talis res hēt eē:qꝛ ſi eēt dare cū talis res ſiłſit ⁊ nō ſit cū re ſucceſſiua. ſequit̄ ꝙ eēt dare ultimū in re ſucceſſiua qꝺ eſt impoſſibile. Si aūt loquamur de re p̱manente durāte per tp̄s nec dependente in eē ⁊ conſeruari a re ſucceſſiua. aut ergo loqmur de re poſitiua aut de priuatiua. Si loquimur de poſitiua tūc aut de re cuius eē cōſiſtit in indiuiſibili:aut de habēte latitudinē in perfectiōe ſiue in gradibꝰ perfectionis. Si loquamur de re poſitiua cuiꝰ p̱fectio cōſiſtit in indiuiſibili. dico ꝙ eſt dare ultimū inſtans in quo talis res p̱manens habet eſſe. cuiꝰ rō eſt. qꝛ perfectio que cōſiſtit in indiuiſibili ſi coꝛrūpat̄ non pōt aliquid coꝛrūpi uel minui manente eadē perfectione. Jdeo ſi cōtrariū uel aliud pōt coꝛrūpere ipſuꝫ appꝛopinquet̄ in p̄mo inſtāti in quo illꝺ agēs potens coꝛrūpere appꝛopiquat̄:tūc illa p̱fectio eſt ⁊ nunqꝫ poſtea erit. qꝛ ſi foret poſtea ⁊ ſemp̱ ſit aliq̄ ablatio per illud agens. ſequit̄ ergo ꝙ illa p̱fectio maneat ⁊ tamē fuerit ablatio uel diminutio qꝺ eſt falſum:qꝛ ſic ſequit̄ ꝙ illa p̱fectio nō ꝯſiſtit in indiuiſibili. dico ergo ꝙ eſt dare ultimū inſtās in quo calidiſſimū habet eē. qꝛ ſi frigiduꝫ appꝛoximet̄ ei potens in ip̄m agere in p̄mo inſtāti appꝛoximationis uel tp̄is mēſurātis iſtaꝫ actionē manet calidiſſimū ⁊ nunqꝫ poſtea manet calidiſſimū:qꝛ ſi poſt illꝺ inſtās maneret calidiſſimū. tūc cū ꝯtinue poſt illud inſtās ſit alt̄atio: ⁊ per ꝯn̄s cōtinue poſt illꝺ inſtās erit caloꝛ diminutꝰ. ſequit̄ ḡ ꝙ maneret calidiſſimū ⁊ tn̄ ſub remiſſo gradu caloris qꝺ eſt impoſſibile. ¶ Eodē modo dico ꝙ eſt dare ultimū inſtāſ in quo h̄ ubi diſtinctū eſt in ſubiecto. qꝛ in p̄ inſtāti tp̄is mēſurātis motū localē hoc ubi hēt eſſe ⁊ nūqꝫ poſtea habebit eē. qꝛ nec ſꝫm ſe nec ſꝫ aliquā eiꝰ partē:qꝛ ſi poſtea maneret hoc ubi uel aliqua eius pars ſequeret̄ ꝙ aliqd moueret̄ localit̄ duꝫ maneret in eodē loco uł ubi in q̄ p̄us qꝺ eſt impoſſibile. qꝛ tūc ſimł qeſceret ⁊ moueret̄. ¶ Eodē modo dico ꝙ eſt dare ultimū inſtās in quo q̄titas tricubita eſt in ſubiecto. qꝛ ſi aliqꝺ coꝛpꝰ ſit quātitatiſ tricubite ſi minuat̄ in p̄ inſtāti tp̄is mēſurātis iſtā mutationē ē quātitas tricubita i ſubō ⁊ nunqꝫ poſtea erit in ſubiecto. qꝛ poſt ſemp̱ diminuta eſt ⁊ per conſequēs minoꝛ q̄ p̄us. ⁊ ſic nō eſt tricubita. ſic ergo patet loquēdo de p̱manentibus quaꝝ p̱fectio cōſiſtit in idiuiſibili ꝙ eſt dare ultimū inſtans in quo talis res habet eſſe. ¶ Et eſt ſciēdū ꝙ in quibuſcūqꝫ formis eſt dare ultimū p̄cedentis in iſtis nō eſt dare p̄mū inſtans forme ſequētis:qꝛ ſi ſic illa iſtātia eēnt imediata.ſ.ultimū inſtās forme p̄cedētis ⁊ p̄mū inſtās forme ſequētis. Un̄ ſi eſſet dare ultimū inſtās in quo aliqd eſt albiſſimum nō eſt dare p̄ᵐ in quo eſt ſub aliquo gradu remiſſo. Siłr ſi eēt dare ultimū iſtās in quo hoc ubi hēt eē i ſubō nō eſt dare p̄ᵐ inſtās iſtiꝰ ubi ad qꝺ mutat̄. h̄ manifeſtū eſt cuilibet exercitato in illa mā. ¶ Si aūt loquamur de re p̱manēte poſitiua cuiꝰ p̱fectio hēt latitudinē graduū. dico ꝙ eſt dare ultiᵐ in quo talis res habet eē. Et de talibꝰ rebus hēt itelligi proceſſus pħi 6° phiſicoꝝ. Et rō hiꝰ eſt iſta:qꝛ taliſ res p̱manēs que habet latitudinē in gradibꝰ nō coꝛrūpit̄ niſi per alterationē. coꝛruptio eniꝫ talis rei nō eſt ſine alteratiōe. ſꝫ in ultimo iſtāti tp̄is mēſurātis alterationē eſt terminꝰ alteratiōis iductę:cū ſimł ſit coꝛrupta forma p̄cedēs ⁊ forma ſequēs inducta ḡ cuꝫ in ultīo inſtāti alteratiōis forma ſequēs que terminat alterationē p̄ hēat. ſequit̄ ꝙ in iſto iſtāti forma p̄cedēs hēt nō eſſe. ſed ubicūqꝫ eſt dare p̄ᵐ nō eē ibi nō eſt dare ultimū eē ut patet per quartā regulā poſitam in 2° articulo. aliter inſtātia eſſent imediata in tp̄e. ḡ ſequit̄ ꝙ rei permanētis habentis latitudinē in gradibꝰ p̱fectiōis nō eſt dare ultimū iſtās ſui eē. ⁊ rō eſt. qꝛ eſt dare p̄ᵐ inſtās ſui nō eē. ⁊ ꝙ ſit dare p̄ᵐ inſtās ſui nō eē appꝫ. qꝛ eſt dare p̄ᵐ inſtās in quo forma ſequens hēt eē. qꝺ patet qꝛ eſt dare p̄ᵐ inſtās in quo t̄minꝰ alteratiōis hēt eē. ſꝫ foꝛa ſequēs eſt terminꝰ alteratiōis p̱ quā coꝛrūpit̄ p̄cedēs. ḡ ⁊c̄. cū ḡ ſit dare p̄ᵐ inſtās forme ſequētis ſequit̄ ꝙ eſt dare p̄ᵐ nō eē foꝛe p̄cedētis. qꝛ ſimł ſūt nō eſſe forme p̄cedētis ⁊ eē forme ſequētis, ⁊ iō ſi eſt dare p̄ᵐ nō eſſe forme p̄cedētis tūc nō ē dare ultimū nō eſſe forme ſequētis. Dico ḡ ꝙ nō eſt dare ultiᵐ iſtās rei p̱manētis hn̄tis latitudinē graduū ⁊ hoc qn̄ talis foꝛa coꝛrūpit̄ p̱ uerā alt̄ationē. Si v̄o per aliū moduꝫ poſſet ut per diuinā pōꝫ uel quocūqꝫ alio mō. foꝛte tūc poſſet dari ultimuꝫ de quo nō curo quo ad pn̄s. ¶ Et eſt ſciendū ꝙ ſi ponat̄ ꝙ qlibet gradus foꝛe ſuſcipientis magis ⁊ minꝰ uariaret formā ſꝫm nūm ſicut poſuīt aliqui ⁊ credo ꝙ bene:tūc foꝛa ſpecifica hēt latitudinē graduū ⁊ nō formā vnam. ⁊ tūc eſt dicendū ꝙ nō eſt dare ultiᵐ inſtās in quo talis foꝛa manēs eadē ſꝫ ſpēm hēt eſſe. imo nō eſt dare ultimū inſtās forme ſpecifice cū tn̄ ſit dare ultimū inſtās forme idiuidualis. nā ex quolibet gradus uariat uariā formā idiuidualē. ſequit̄ ꝙ ſicut eſt dare ultiᵐ inſtās in quo aliqs determinatꝰ gradus hēt eē ita eſt dare ultiᵐ iſtās in quo talis foꝛa idiuidualis ſiue eadē manēs nūo habet eſſe. ⁊ de h̄ dictū eſt in qōne de ſucceſſiōe magis ⁊ minꝰ. ¶ Un̄ breuiter in talibꝰ formis habētibꝰ latitudinē graduuꝫ qui coꝛrūpunt̄ per alterationē nō eſt dare ultiᵐ inſtās talis forme. qꝛ ſi eēt dare ultiᵐ inſtās in quo eēt foꝛa prioꝛ cū idē ſit inſtās mēſurās ultiᵐ eē foꝛe p̄oris ⁊ p̄ᵐ eē forme poſterioris alr̄ nō eēt tp̄s ꝯtinuuꝫ:neceſſe eēt ꝯcedere uel ꝙ aliqd qn̄ factū eſt nō eēt ⁊ ꝙ poſtqꝫ coꝛruptū eſt eēt:aut ꝙ aliqd ſimł erit ⁊ nō erit:quoꝝ utrūqꝫ eſt ipoſſibile. tota cā hiꝰ eſt. qꝛ in trāſmutatione illius forme mutatio ꝯtinua cadit ſupꝛa formā p̄orem:que mutatio terminat̄ ad mutatū eē illiꝰ forme qꝺ eſt eiꝰ coꝛruptā eē ⁊ inductā eē forme ꝯrie: ⁊ per ꝯn̄s forma p̄oꝛ in illo iſtāti nō eſt cū ſit coꝛruptū eſſe ſuuꝫ. ⁊ iō neceſſe eſt dicē in talibꝰ ꝙ in illo inſtāti ultīo res denoīet̄ a poſteriori paſſiue ſicut dicit pħs. ¶ Si aūt loquamur de re p̱manēte p̄uatiua.ſ. de negatione foꝛe poſitiue. tūc diſtiguo ꝙ ille negatiōes uł p̄uatiōes aut ſūt negatiōes formaꝝ p̱manētiū:aut formaꝝ ſucceſſi

naꝝ. Si ſucceſſiuaꝝ ſp̄ ꝯtigit dare p̄ᵐ ⁊ ultiᵐ talis negatiōis: cuiꝰ rō eſt q᷑ i ſucceſſiuis foꝛis nō eſt dare p̄ᵐ inſtās nec ultiᵐ. ſꝫ ubi nō ē dare p̄ᵐ eē ē dare ultiᵐ nō eē: ⁊ ubi nō eſt dare ultiᵐ eē ē dare p̄ᵐ nō eē ut patet ꝑ regl'as ſupiꝰ poſitas. ⁊ iō cū in ſucceſſiuis nō ſit dare ultiᵐ eē nec p̄ᵐ eē. ſequit̄ ꝙ in eis eſt dare p̄ᵐ nō eē ⁊ ultiᵐ nō eſſe. ¶ Si aūt loquamur de re ꝑmanēte ꝓuatiua que ꝓuat ul' negat foꝛmā ꝑmanētē ul' ḡ eſt negatio foꝛe ꝑmanētis: cuius nō eſt dare ultiᵐ uel cuiꝰ eſt dare ultiᵐ uel cuiꝰ nō eſt dare p̄mū nec ultiᵐ. ¶ Si aūt ſit negatio foꝛe ꝑmanētis cuiꝰ nō ē dare ultiᵐ. tūc iſtiꝰ negationis eſt dare p̄ᵐ. ⁊ ſi foꝛe ꝑmanētis poſitiue ſit dare p̄ᵐ eē ſue negatiōis: nō eſt dare ultiᵐ eē. ⁊ ſi talis foꝛme poſitiue nō ſit dare p̄ᵐ nec ultiᵐ tūc ſue negationis eſt dare p̄ᵐ ⁊ ultimū per hāc regulā. Cuicūqꝫ ſemꝑ ineſt alterū cōtradictoriorū. ¶ Ad rationes ꝓncipales reſpōdeo. Ad p̄mā ꝯcedo iſtā. ſoꝛ. īfuit eſſe ꝓus ꝙ̄ fuiſſe ⁊ ex hoc non ſequitur ꝙ ſoꝛ. īfuit fuiſſe pꝛius ꝙ̄ fuiſſe. ⁊ ante dī ꝙ illa ꝯuertunt̄ ſoꝛ. īinfuit eſſe ⁊ ſoꝛ. īfuit fuiſſe. dico ꝙ ꝙ̄uis iſta per ſe accepta cōuertātur nō tamē cōuertunt̄ cum hac determinatiōe pꝛius. Unde aliqua per ſe accepta cōuertunt̄ que tamē nō conuertunt̄ cū determinatione ut patet in ꝓpoſito ⁊ ꝙ̄tūcūqꝫ talia cōuertant̄ ſoꝛ. infuit eſſe ⁊ ſoꝛ. infuit fuiſſe: tamē iſta non cōuertunt̄. ſoꝛ. infuit eſſe in .a. ⁊ ſoꝛ. infuit fuiſſe in a. ſi. a. eſt p̄mū inſtās ſoꝛ. ¶ Ad ſcd̄m argumētū dico ꝙ poſſibile eſt ꝙ res ꝑmanēs ⁊ res ſucceſſiua in eodē tempoꝛe inſint eidē: ita ꝙ in quocūqꝫ tp̄e inſit vnū etiā inſit ⁊ reliquū: nō tamē eſt poſſibile ꝙ ſi vnū ineſt reliquū inſit. q᷑ eſt dare p̄ᵐ rei ꝑmanētis ⁊ nō p̄mum rei ſucceſſiue. ¶ Ad tertiū dico ꝙ nō eſt dare ultimū rei ꝑmanētis. ⁊ quādo dicit̄ ꝙ res ꝑmanēs ſemꝑ duraret. dico ꝙ nō ſequit̄: ſed bene ſequit̄ ꝙ durat per īfinita inſtātia ſꝫ nō ſequit̄ ulteriꝰ ḡ ſp̄ durabit. ſꝫ ē fallacia ꝯñtis. nā bñ ſeqtur eꝯ̄ ⁊ nō ꝯuerſo. ¶ Ad 4ᵃᵐ ꝯcedo ꝙ eſt dare ultiᵐ iſtās in ꝙ̄ aliqs gradus hēt eē: ⁊ cū h̄ ꝯcedo ꝙ eſt dare ultiᵐ iſtās in ꝙ̄ aliqd ē calidiſſimū ut dcm̄ ē ſupiꝰ. ¶ Ad 5ᵐ ꝯcedo ꝙ nō eſt dare ꝑfectiſſimū ḡdū caliditatꝫ in aq̄: nō eni pōt aq̄ eē ita calida qn poſſit eē calidioꝛ. vñ ꝑfectiſſimꝰ gradus caliditatꝫ nō pōt eē in aq̄ ſꝫ i igne. ¶ Ad 6ᵐ ꝯcedo ꝙ cuiuſlibet finiti ē dare duos t̄mios finitos ſi ſit utraqꝫ ꝑte finitū. ſꝫ t̄minꝰ itriſecꝰ rei ꝑmanentꝫ ul' ipſiꝰ rei nō eſt iſtās ſꝫ pūctꝰ ul' ſupꝼicies. Et ſi dicas ꝑ ꝯʳᵉᵐ ꝙ mēſura rei ꝑmanentis eſt finita. dico ꝙ h̄ nō eſt aliō ꝙ̄ cuiuſlibet tp̄is finiti eſt dare duos t̄mios itriſecos. ſ. duo iſtātia: ſꝫ res ſucceſſiua ut tp̄s in illis iſtātibꝰ nō hēt eē. ¶ Ad 7ᵐ dico ꝙ res ſucceſſiua bñ tenet ꝙ ſi haberet eē in iſtāti hēret in ꝙ̄libet iſtāti iſtiꝰ tp̄is in ꝙ̄ eſt p̄. ⁊ hec eſt rō. q᷑ ſi motꝰ uel aliq̄ res ſucceſſiua hēt eē in iſtāti iſtās eēt ꝑs tp̄is. ⁊ illō qō hēt eē in aliq̄ tp̄e p̄ hēt eē in aliq̄ ꝑte huiꝰ tp̄is. Sic nō opꝫ de re ꝑmanēte. q᷑ ſi hēt eē in aliq̄ tp̄e hēt eē in ꝙ̄libet iſtāti illiꝰ tp̄is. q᷑ eo ꝙ res ꝑmanēs hēt eē in inſtāti nō ſequit̄ ꝙ res ꝑmanēs ſit pars tp̄is. Et ad hoc ꝙ aliqd ſit in aliquo tp̄e p̄ ſufficit ꝙ ſit in aliq̄ parte tp̄is illiꝰ. ¶ Ad ultimū ꝯcedo ꝙ eſt dare ultimū iſtās nō curſus. q᷑ nō curſus eſt negatio rei ſucceſſiue cuiꝰ nō eſt dare p̄ᵐ. ⁊ iō ipſiꝰ nō curſus eſt dare ultimū inſtās. Deo cōcedente eſt finis huius queſtionis bone ⁊ utilis ualde.

Explicit qō Burlei de p̄ ⁊ ultimo iſtāti.

¶ Et ſi fiebat albū: ⁊ ſi coꝛrūpebat̄ albū in a. oī factū ē: ⁊ coꝛruptū ē i. c. Quare albū ā̄t ⁊ nō albū p̄mū i illo neꝗ ē dicē: aut cū ē factū: nō erit: aut coꝛruptū ē erit: aut ſil' albū ⁊ nō albū: ⁊ oīno eē ⁊ nō eē necē eſt.

¶ Ex hoc ḡ ꝙ eſt dare p̄ᵐ inſtās in quo res ꝑmanēs hēt eſſe ꝯcludit pħs ꝯneꝫ 33ᵃᵐ de anneris que eſt. Q᷑ inſtās diſtinguēs tp̄s trāſmutatiōis ⁊ tp̄s in ꝙ̄ res acqſita per trāſmutationē hēt eſſe eſt idiſibile: ꝓbat̄ ſic: q᷑ ſi nō eēt indiuiſibile ſequit̄ ꝙ aliqd ſit ens ⁊ nō ens ſil': ꝯñs eſt ipoſ'e. ḡ ⁊ añs. ꝯñtia ꝓbatur ſic. Sit. a. tp̄s in quo aliqd tranſmutat̄ a nigro in albū ⁊ ſit. b. tp̄s in quo eſt albū ⁊ ſit. c. inſtās copulās illa duo tp̄a adinuicē: ⁊ diſtiguēs illa tp̄a. ⁊ ſit. d. mobile qō trāſmutat̄ a nigro in albū. tunc c. cū ſit diuiſibile eſt pars utriuſqꝫ tp̄is. i. ipſiꝰ. a. ⁊ ipſiꝰ. b. tunc arguit ſic. Si aliqd ſit nō albū in toto tp̄e. a. erit nō albū: ⁊ in ꝙ̄libet ꝑte ipſius. a. ſꝫ. c. eſt ꝑs ipſiꝰ. a. ḡ. d. erit nō albū in. c. Sil'r. d. eſt albū in toto tp̄e. b. eſt ḡ albū in ꝙ̄libet ꝑte ipſiꝰ. b. ſꝫ. c. ē ꝑs ipſiꝰ. b. ḡ. d. erit albū in. c. ḡ. d. ſil' erit albū ⁊ nō albū. ⁊ eadē rōne erit ſil' ens ⁊ nō ens: ḡ ſi illud qō diuidit duo tp̄a abinuicē ſit diſibile: ſequit̄ ꝙ aliqd erit ſil' ens ⁊ nō ens: ⁊ ſil' albū ⁊ nō albū: qō eſt īpoſ'e. Uerūtñ ponēdo ꝙ illō iſtās ſit idiſibile nō ſequit̄ illō icōueniēſ. qm̄ nō opꝫ ꝙ ſi aliqd ſit albū in aliq̄ toto tp̄e ꝙ ſit albū in ꝙ̄libet iſtāti illiꝰ tp̄is. Si eni aliquid trāſmutet̄ a nigredine in albedinē illō erit nigrū in toto tp̄e trāſmutatiōis. ſꝫ nō erit nigrū in fine trāſmutatiōis. Uñ illō qō ſic tranſmutat̄ erit nigrū in ꝙ̄libet inſtāti illiꝰ trāſmutationis ꝓterꝙ̄ in ultimo. Finis eni trāſmutationis eſt poſterioꝛ tranſmutatione ut dicit hic ꝯᵗᵒʳ.

¶ Si aūt ꝙ̄dcūqꝫ fuerit ꝓus nō ens: necē ē fieri ens: ⁊ cū fit nō eſt: nō poſ'e ē i athoma tp̄a diuidi tp̄s. Si eniꝫ in. a. tp̄e. d. fiebat albū: factū ē aūt ſil': ⁊ ē ab altero īdiuiduo tp̄e: hīto aūt in. b. ſi i. a. fiebat: nō erat in albū: gñationē enim opꝫ eē quādā mediā. Quare ⁊ tp̄ſ erat: in ꝙ̄ fiebat. Nō eni eadē erat rō ⁊ nō athoma diuidētibꝰ ſed ipſiꝰ tp̄is in ꝙ̄ fiebat factū ē: ⁊ ē in ultīo ſigno cuiꝰ nihil eſt habitꝰ neqꝫ ꝯñter: ſed diuiſibilia tempoꝛa cōſequēter ſunt.

¶ Hec eſt ꝙ̄rta ꝑticula tertie ꝑtis ꝓncipalis huiꝰ capituli in qua pħs ſoluit quartā dubitationē: q᷑ eni dictū eſt ꝙ ſi aliqd ſit nigrū in aliquo toto tp̄e opꝫ ꝙ ſit nigrū in ꝙ̄libet ꝑte illiꝰ tp̄is: ⁊ inſtās idiuiſibile videt̄ eē ꝑs tp̄is. iō vī ꝙ ſi aliqd ſit nigrū in aliq̄ toto tp̄e: ꝙ ſit nigrū in quolibet iſtāti idiuiſibili illiꝰ tp̄is: iō pħus remouet illā dubitationē oñdēdo ꝙ tp̄s nō cōponit̄ ex inſtātibꝰ idiuiſibilibꝰ. ⁊ hec ē 34ᵃ ꝯ de anneris: que ꝓbat̄ ſic. Illa ex qbꝰ cōponit̄ tp̄s ſūt ꝯñter entia ſic ꝙ iter illa nō eſt mediū eiuſdē ſpēi: ſed iſtātia idiuiſibilia nō ſūt ꝯñter entia in tp̄e: ḡ tp̄s nō cōponit̄ ex iſtātibꝰ indiuiſibilibꝰ: maioꝛ patet q᷑ ꝑtes tp̄iſ habēt oꝛdinē adinuicē: q᷑ vna eſt ꝓoꝛ ⁊ alia poſterioꝛ. ⁊ iter ꝑtes imediatas tp̄is nō cadit tēpus mediū. minoꝛ uero declarat̄. q᷑ ſi aliqd ſit nō ens in vno iſtāti: ⁊ oꝫ fieri ens: erit ens in alio inſtāti: opꝫ ḡ ꝙ illō trāſmutet̄ a nō eē i eē.

ſed nō pōt trāſmutari a nō eē ad eē niſi in tp̄e. ḡ inter illa duo inſtātia eſt dare tp̄s mediū. ſed in quolibet tp̄e ſūt infinita inſtātia. ḡ iter illa iſtātia data ſūt alia inſtātia. ⁊ per ꝯñs tria iſtātia nō ſūt ꝯñter entia. Et eodē mō pōt argui de qbuſdā alijs inſtātibꝰ ꝓbādo ꝙ nō ſint ꝯñter entia. q᷑ in vno illoruꝫ eſt aliqd ens: ⁊ in alio eſt illō idē nō ens. ⁊ nō pōt trāſmutari de eē in nō eē niſi in tp̄e. ḡ iter illa duo inſtātia data eſt tp̄s mediū. ⁊ per ꝯñs alia inſtātia media. Unde bꝛeuiter ſi aliquid hēt eē poſt nō eē: nō pōt inſtans in quo incipit eſſe: eſſe ꝯñter ens in inſtanti in quo caret eſſe. q᷑ nō pōt trāſmutari de nō eſſe ad eſſe: niſi mediāte motu. ſed oīs motꝰ mēſurat̄ tp̄e. ḡ iter illa duo iſtātia que ponunt̄ ꝯñter entia eſt tp̄s mediū. ⁊ ꝑ ꝯñs ſūt ifinita inſtātia media. q᷑ in quolibet tp̄e ſūt ifinita inſtātia: ⁊ per ꝯñs illa inſtātia que ponunt̄ ꝯñter entia: nō ſunt ꝯñter entia. Et dicit pħus ꝙ nō eſt eadē rō de duobꝰ inſtātibꝰ ⁊ de tp̄e: ⁊ de vno inſtāti qō eſt finis tp̄is. q᷑ inſtās eſt ꝯñter ens tp̄i cuiꝰ eſt finis. ſed inſtans nō eſt ꝯñter ens inſtāti. ſed ſi tp̄s cōponeret̄ ex inſtātibꝰ: duo inſtantia eſſent ꝯñter entia.

¶ Manifeſtuꝫ aūt eſt: q᷑ ſi in. a. toto tp̄e fiebat: nō eſt plus tp̄s in quo factū eſt: ⁊ fiebat: ꝙ̄ in quo fiebat ſolū omni. Quibus quidē igit̄ aliquis tanꝙ̄ ꝓpꝛijs credet rōnibus. he ⁊ huiuſmodi quedā ſunt.

¶ Ex his ergo que pħus dixit oſtendit ꝙ̄liter fiens ⁊ factū eſſe ſe habēt adinuicē dicēs ꝙ nō plus eſt tp̄s in quo aliquid factū eſt ⁊ fiebat: ꝙ̄ tempus in quo fiebat ſolū: ſicut nō plus eſt iſtās ⁊ tp̄s: ꝙ̄ tp̄s ſolū. ſic ēt linea cū pūcto nō ē maioꝛ ꝙ̄ linea ſoluꝫ.

¶ Rationabiliter aūt ⁊ ex his intendētibꝰ videbitur alicui ⁊ idē hoc accidere.

¶ Hec eſt 4ᵃ ꝑs ꝓncipalis huiꝰ capl'i. in qua cū pħus ꝓbauit per rōnes phiſicas ⁊ ꝓpꝛias ꝙ motꝰ reflexi nō ſūt cōtinuati adinuicē. reuertit̄ ad ꝓbandū illud idē per rōnes logicas ⁊ cōes. Et continet iſta pars quinqꝫ particulas ꝑm nūm̄ qnqꝫ rōnū quas adducit. 2ᵃ ibi[Simul aūt.]3ᵃ ibi[Ampliꝰ ſi non ꝯtinuū. 4ᵃ ibi[Ampliꝰ aūt huiꝰ rō.]5ᵃ ibi[Amplius ſi ꝯtinuū.]In p̄ᵃ igit̄ ꝑtiˡᵃ hꝰ ꝑtis pħs p̄ ꝓponit itētionē ſuā. d. ꝙ ſi aliqſ uelit rōnabil'r. i. logice icedē ad oſidēdū ꝙ motꝰ nō ē vnꝰ ⁊ ꝯtinuꝰ: ſatis patebit ꝓpoſitū ex rōnibꝰ ꝙ̄ ſequunt̄. Deide cū. d. pħs.

¶ Omne eni qō mouet̄ continue: ſi a nullo ꝓhibeat̄: i qō qdē uenit ꝑꝫ loci mutationem: in hoc ⁊ ferebat̄ pꝛius: ut ſi in. b. uenit: ⁊ ferebat̄ in. b. ⁊ nō cū ꝓximū erat. ſed mox ſicut icepit moueri. Quid enim magis nūc ꝙ̄ pꝛius. Similiter aūt ⁊ in alijs. Quod autē ab. a. fertur in. c. iterū ueniet in. a. continue motum. Cum ergo ab. a. in. c. ferebat̄: tunc ⁊ in. a. fertur ꝑm motū qui eſt. a. c. ⁊ ecōuerſo: quare ſimul cōtrarijs. Cōtrarij enim qui ꝑm rectitudineꝫ.

¶ Ponit p̄maꝫ rōnē que fundat̄ ſuꝑ duas ꝓpōnes. Quarū p̄ᵃ eſt. ꝙ oē illō qō trāſmutat̄ ꝯtinue i toto tp̄e trāſmutatiōis trāſmutat̄ ad ultimū terminū illiꝰ trāſmutatiōis: ſiue ille terminꝰ fuerit ꝓpīquꝰ: ſiue remotꝰ. ⁊ h̄ ſi a nullo ꝓhibeat̄. ¶ Scd̄a ꝓpō ē ꝙ in motu ſi ſit ꝯtinuꝰ moˡᵉ trāſmutat̄ ab eodē i idē. qm̄ ſi moˡᵉ moueat̄ ab. a. i. c. ⁊ motꝰ a. c. i. a. ſit ꝯtinuꝰ. tūc ille totꝰ motꝰ ab a in. c. ⁊ eꝯ̄ ē ab. a. in. a. ⁊ tūc arguit̄ ſic. Si motꝰ reflexꝰ ſit cōtinuꝰ: tūc mobile in toto motu mouet̄ ad. a. ⁊ certū eſt ꝙ mouet̄ ab. a. ſꝫ motꝰ ad. a. ⁊ motꝰ ab. a. ſūt motꝰ contrarij ſi uterqꝫ ſit motꝰ rectꝰ. ḡ ſi motꝰ reflexꝰ ſit cōtinuꝰ ſequit̄ ꝙ mobile in toto motu mouet̄ motibꝰ ꝯ̄rijſ. q᷑ mouet̄ motu qui eſt a. b. ⁊ ēt motu qui eſt ad. d. qui ſūt ꝯ̄rij. ⁊ ſic ſi motꝰ reflexꝰ ſit cōtinuꝰ ſequit̄ ꝙ ꝯ̄ria ſil' inerūt eidē. qō eſt ipoſ'e. ḡ ipoſ'e eſt ꝙ motꝰ reflexꝰ ſit cōtinuꝰ. Et hāc rōnē facit pħs de motu locali tm̄ ꝙ̄uis ſit cōis cuilibet trāſmutationi. ⁊ ꝓpōnes accepte in iſta rōne ſūt cōes oī trāſmutationi. ¶ Notāda ſūt hic ꝙ̄tuoꝛ ꝑm ꝯʳᵉᵐ. Pꝛio ꝙ ut dicit ꝯᵗᵒʳ necē eſt ut trāſmutatū in ſua trāſmutatione amittat ꝑtē ſucceſſiui illiꝰ a ꝙ̄ traſmutat̄: ⁊ acqrat ſucceſſiue partē illius ad qō trāſmutat̄. ḡ illud ex ꝙ̄ trāſmutat̄: ⁊ illō ad qō trāſmutat̄ necio ſūt oppoſita. q᷑ ſi eēnt idē cōtigit ut idē qō amittit apō vnā trāſmutationē acqrat apō aliā. qō ē ipoſſibile. ¶ Scd̄o eſt notādū qō ꝯᵗᵒʳ dicit ꝙ utrūqꝫ iſtoꝝ. ſ. illō ex quo trāſmutat̄. ⁊ illō ad qō trāſmutat̄ eſt i ꝑte trāſmutati: alia ab illa in ꝙ̄ eſt reliquū. ſed nō eſt determinata in ſe. nec apō nos. hec ꝯᵗᵒʳ. Uñ vna ꝑs illiꝰ qō trāſmutat̄ dū trāſmutat̄ eſt in termio a ꝙ̄. ⁊ alia in termio ad quē. ſꝫ q᷑ nō eſt eadē ꝑs remanēs: ſemꝑ in termio a ꝙ̄: nec eadē ꝑars eſt in termino ad queꝫ. iō dicit ꝙ ꝑs in qua eſt terminus a quo aut terminꝰ ad quē nō eſt determinata: nec in ſe nec apō nos. ¶ Tertio eſt notāduꝫ ꝑm ꝯʳᵉᵐ hic ꝙ iſte rōneſ dicunt̄ rōnes logice. q᷑ ſūt ex cōibus pluribꝰ vna arte. Uñ ꝓpoſitiones cōes pluribꝰ ſciētijs dicunt̄ logice. ut illa ꝓpoſitio. duo oppoſita in ſil' nō pñt aggregari. eſt cōis pluribꝰ ſcientijſ. ideo dī ꝓpoſitio logica. Et dicit ꝯᵗᵒʳ ꝙ utimur logica dupliciter. ſ. aut ꝑm ꝙ eſt inſtrumētū. ⁊ ſic credo ꝙ quilibet bene arguēs utat̄ logica. q᷑ utit̄ ſillogiſmo aut emptimemate. aut dicit̄ ratio logica. q᷑ accipit aliquā pꝛopoſitionē declaratā in logica. Et adhuc videt̄ ꝙ tertio mō dicit̄ ratio logica. q᷑ eſt ex ꝓpoſitionibꝰ cōibus pluribꝰ ſciētijſ. Et adhuc quarto mō pōt ratio dici logica. q᷑ ſit in terminis ꝓpꝛijs logice. ¶ Quarto eſt notādū ꝑm ꝯʳᵉᵐ ꝙ illud qō pħus dicit. ſ. ꝙ in motu cōtinuo mobile cōtinue mouet̄ ad ultimū terminū. eſt intelligēdū de motu nāli ⁊ uolūtario. ⁊ ideo dixit niſi aliquid occurrat. q᷑ ſi occurrat ꝙ ipediat ipm̄ ab eo qō eſt nāle ei tūc nō mouebit̄ ꝯtinue ad illō ad qō p̄ mouebat̄. ¶ Uidet̄ tñ mihi ꝙ in omni motu ꝯtinuo mobile in toto tp̄e mēſurāte motuꝫ mouet̄ ad ultiᵐ terminū motꝰ: ſiue ſit motꝰ nālis: ſiue ſit motus violētꝰ: tñ in motu nāli ⁊ motu uolūtario moˡᵉ nō ſp̄ mouet̄ ꝯtinue ad ultiᵐ t̄minū intētū a nā: aut a ꝓpoſito. q᷑ pōt ipediri ꝑ aliqō occurrēs ipediēs moˡᵉ ne attingat ad terminū intentū: ſemꝑ tñ moˡᵉ motū ꝯtinue in toto tp̄e mēſurāte motū mouet̄ ad ultimū terminū quē mobile attingit: nō tamen ad ultimū terminū intētū. q᷑ nō ſemꝑ ꝑuenit ad illuꝫ. Et ideo dicit ꝯᵗᵒʳ ꝙ illō qō dicit pħus niſi aliqd occurrat nō eſt exceptio ex illo ꝙ res mouet̄ ad illud ad qō ꝑuenit poſtremo ſꝫ ē exceptio eiꝰ ꝙ motus eſt ꝯtinuꝰ. Illō eni qō mouet̄ nālit̄ ſp̄ mouet̄ ad illō ad qō ꝑuenit poſtremo: ſiue aliqd occurrat

ei ſiue non. hec ꝯ^{tor}. nō tñ mouet̃ ſꝑ ad t̃minū nã
liter intẽtū.qꝛ pōt ĩpediri per aliquod occurrẽs.

¶ Sil̃ aũt ⁊ ex b mutat̃ i q̃ nō ē. Si igit̃ b ĩ-
poſſibile:neceẽ ē ſtari in.c. Nō ĝ vnꝰ mo-
tus. Reditus enĩ ſtatui nō eſt vnus.

¶ Hec eſt 2ª ꝑticula huiꝰ ꝑtis.in qua ponit̃ 2ª rō ꝓ-
bãs motū reflexū nō eſſe cōtinuū.Et hec eſt ratio
Si motꝰ reflexus eẽt ꝯtinuꝰ ſequit̃ ꝙ aliquid mo-
ueret̃ ꝯtinue ex t̃mino in quo nec eſt:nec fuit.ꝯñs
eſt falſū.qꝛ nihil mouet̃ ex termino in quo nunꝗ̃
fuit.ꝯñtia ꝓbat̃ ſic.Mobile motū motu cōtinuo
nec eſt nec fuit in termino ad quē eſt motꝰ: qꝛ nihil
mouet̃ ad illd̃ qd̃ habet.ſ; ſi motꝰ reflexus ſit cōti
nuus idē eẽt terminus ex quo mouet̃ ⁊ terminꝰ ad
quē mouet̃.Cū igit̃ mobile dū mouet̃:nec eſt:nec
fuit in termino ad quē.ſequit̃ ꝙ nō eſt:nec fuit in
termino ex quo.qꝛ idē eſt terminꝰ ad quē ⁊ termi-
nus ex quo. ⁊ ſic ſequit̃ ꝙ ſi motꝰ ſit cōtinuꝰ ꝙ ali-
qd mouet̃ ex termino in quo nec eſt:nec fuit.qd̃ eſt
ĩpoſſibile.ergo neceſſe eſt ꝙ motꝰ reflexꝰ nō ſit cōti
nuꝰ:ſ; eſt neceẽ ꝙ in pũcto reflexiōis ſit q̃es media.

¶ Amplius ⁊ ex his manifeſtū uĩr magis
de oī motu.Si enim omne qd̃ mouet̃ ali
quo dictoꝝ motuū:⁊ quieſcit aliqua dicta
rū oppoſitaꝝ quietū:nō erat eni; aliꝰ pre
ter iſtos:quod aũt non ſemꝑ mouet̃ ha-
bet hũc motū.Dico aũt quicũq; ſũt alte-
ri ſpecie:⁊ nō ſi aliqua pars eſt totiꝰ:neceſ
ſe eſt ꝑus quieſcere ꝯ̃ oppoſitã quietē.
Quies enim priuatio eſt motꝰ. Si igit̃ cō
trarij quidē motꝰ ſũt:qui ꝯ̃m rectitudinē:
ſimul autē nō cōtingit moueri cōtrarios:
quod ab.a.ad.c.fert̃ nō utiq; fert̃ ſil̃ ab
ipſo.c.ad.a. Quoniã aũt nō ſimul fertur
ꝯ̃m cōtrarios:mouet̃ aũt ꝯ̃ hunc motū:
neceſſe eſt ꝑus quieſcere apd̃.c. Hec eni
oppoſita quies ei qui eſt.a.c.motui. Ma-
nifeſtū igitur ex his que dicta ſũt.quoniã
nō eſt cōtinuus motus.

¶ Hec eſt 3ª ꝑticula 4ᵉ ꝑtis ꝑn^{lis} huiꝰ capl'i in qua po
nit̃ 3ª rō ꝓbãs motū reflexū nō eẽ cōtinuū ⁊ vnū.
Et hec rō fundat̃ ſuꝑ duas ꝓpoſitiōes.quaꝝ vna
eſt ꝙ omne motū qd̃ mouet̃ vno motu motuū fi-
nitorū diuerſoꝝ ꝯ̃m ſpēm neceſſe eſt ꝙ moueat̃ a
quiete oppoſita illi motui.ſ.a quiete quã hēt in ter
mino a quo:ut declaratū eſt in 5º huius. ¶ Scd̃a
ꝓpoſitio eſt ꝙ oē qd̃ mouet̃ duobꝰ motibus oppo
ſitis: neceẽ ē ut ſingulariter moueat̃ cū eis:cū ĩpoſ
ſibile ſit ſil̃ moueri motibꝰ oppoſitis.Ex qbꝰ ꝓpo
ſitiōibꝰ ſequit̃ ꝙ oē motū motibꝰ oppoſitis eſt ne-
ceſſe ut moueat̃ utroq; motu poſt q̃etē.Et tũc for-
mat̃ rō ſic.Omne motū motibꝰ oppoſitis mouet̃
utroq; motu poſt quietē.ſed motꝰ reflexꝰ cōponit̃
ex motibꝰ oppoſitis.ĝ uterq; illoꝝ motuū ĩcipit a
q̃ete oppoſita illi motui. ergo ſcd̃s motus ĩcipit a
q̃ete.ſed illi motꝰ nō ſunt cōtinuati adinuicē:inter
quos cadit quies media.ĝ motꝰ reflexi nō cōtinu
ant̃ adinuicē. ⁊ per ꝯñs motꝰ reflexus cōpoſitꝰ ex
illis motibꝰ nō eſt vnꝰ ⁊ cōtinuꝰ. ¶ Intellige hic ꝑ

quietē ĩdifferẽter ꝑuationē motꝰ pro inſtãti:⁊ pro
tpe.ſiue eni ſit quies media pro iſtãti:ſiue pro tpe
ſꝑ ſequit̃ ꝙ motꝰ nō eſt cōtinuꝰ iter cuiꝰ ꝑtes cadit
q̃es media. ¶ Si igit̃ ꝯtrarij ⁊c̃. ⌋ Probat hic qd̃
dixerat.ſ.ꝙ nihil mouet̃ vno motu ꝯ̃ ſpē;:qd̃ pri
us nō mouebat̃ niſi ꝑus quieſcat quiete oppoſita.
⁊ hoc ꝓbat̃ ꝑ hoc.qꝛ idē non pōt ſil̃ moueri moti
bus ꝯ̃rijs. ĝ opꝫ ꝙ cū aliqd mouet̃ motu finito q
nō eſt ꝑs alteriꝰ motus ut priꝰ q̃ſcat.Uñ pōt fieri
talis rō.Si motꝰ ĩeſſet mobili in inſtãti diſtinguē
te tp̃s in quo aliqd mouet̃ ſurſū a tpe in quo mo-
uet̃ deorſū:cū nō ſit maior rō ꝙ motꝰ ſurſum inſit
illi mobili pro illo iſtãti q̃; motꝰ deorſū.ſequit̃ ꝙ
in illo inſtãti ſimul ĩeſſent mobili motꝰ ſurſū ⁊ mo
tus deorſū.qd̃ eſt ĩpoſſibile.Uñ ꝯ^{tor}.d.ꝙ motus
nō ſequit̃ motū niſi qñ ſcd̃s motꝰ fuerit perfectio
ꝑmi motus nō oppoſitꝰ ei:aut hoc cōtinget per ac
cidēs:ſicut illuminatio domꝰ per candelam.

¶ Ampliꝰ aũt ⁊ hec rō magis ꝓpria ē his
que dicta ſũt. Sil̃ eni corruptū eſt q̃d nō
albū:⁊ q̃d factū ē albū. Si igit̃ ꝯtinua al-
teratio ad albū ex nō albo:⁊ ex albo ad
nō albū nō manet aliq̃ tpe:ſil̃ corruptū
eſt nō albū:⁊ factū eſt albū:⁊ factū eſt nō
albū. Trium enim erit idem tempus.

¶ Hec eſt 4ª ꝑticula 4ᵉ ꝑtis ꝑn^{lis} huiꝰ capl'i in qua
ponit̃ 4ª rō ꝓbãs motū reflexū nō eẽ cōtinuū. ⁊
hec eſt rō magis ꝓpria ⁊ magis ſpecialis. ⁊ ſuppo
nit̃ ĩ hac rōne ꝙ qñ corruptū eſt nō albū ſeu nigrū
tũc factū eſt albū: ⁊ qñ corruptū eſt albū:tũc factū
eſt nō albū.ſ; ſi fiat reflexio qñ factū eſt albū: opꝫ
ꝙ recedat ab albo.ut ſi factū ſit albū in termĩo re-
flexiōis tũc recedit̃ ab albo. Tũc igit̃ arguitur ſic.
Quãdo corruptū eſt non albū factum eſt album.
⁊ quãdo factū eſt albū recedit̃ ab albo. ⁊ quãdo
recedit̃ ab albo factū eſt nō albū.ĝ a primo ad ul-
timū qñ corruptū eſt nō albū:factū eſt nō albū.ul'
qñ corruptū eſt nigrū:factū eſt nigrū.ſi uelimꝰ per
nō albū ĩtelligē nigrū:ſ; b eſt ĩpoſſibile.ĝ ĩpoſſibi-
le eſt ꝙ motꝰ reflexꝰ ſit cōtinuꝰ. ¶ Intelligēdū ꝙ
phs ꝑꝑ hoc dicit hãc rōnē eẽ ꝓpriã ⁊ ſpecialē. qꝛ
rōnes ꝑcedētes pñt applicari ad oēm motū.ſ; iſta
rō vĩ ſpãliter arguē de gñatiōe ⁊ corruptiōe. Rō
nes eni ꝑcedētes fũdãtur ſuꝑ hoc.ꝙ qꝛ iter motꝰ
ꝯ̃rios eſt q̃es media:ideo motꝰ ꝯ̃rij nō ſũt cōtinua
ti adinuicē.Et iſta rō ꝓbat ꝙ q̃uis iter gñationē
⁊ corruptionē nō ſit q̃es media tamen generatio
⁊ corruptio non ſunt continuata adinuicem.

¶ Ampliꝰ nō ſi ꝯtinuū eſt tp̃s ⁊ motꝰ b cō
ſequẽter.quō igitur erit ultimū idem con
trariorum:ut albedinis ⁊ nigredinis.

¶ Hec eſt 5ª ꝑticula 4ᵉ ꝑtis ꝑn^{lis} huiꝰ capl'i.in q̃ poni
tur 5ª rō ꝓbãs motū reflexū nō eẽ cōtinuū.Et ꝑ ꝑ
mittit ꝙ nō eſt neceſſariū ꝙ ſi tp̃s ſit cōtinuū:ꝙ ꝓ
pter hoc motꝰ ſit cōtinuꝰ.qm̃ motꝰ diuerſaꝝ ſpēꝝ
⁊ ſi ſuccedãt ſibi in tpe cōtinuo:nō tñ ſũt ꝯtinui:ſ;
ꝯſequẽter ſe habẽtes.Probat ĝ phs ꝙ etſi iter mo
tus cōtrarios nō eſſet quies media:tamen motus
contrarij non ſunt continui.Et eſt ratio iſta.Conti
nua ſũt illa quorū ultima ſũt vnū.ſed motꝰ ꝯ̃rij nō
habent idem ultimū.quoniã ultima contrariorum
ſunt ultima ꝯ̃ria.ergo motꝰ cōtrarij nō ſũt ꝯtinua-

ti adinuicē.Et ſil'r motꝰ reflexi ſũt ꝯ̃rij.igit̃ motus
reflexi nō ſũt ꝯtinuati adinuicem.quare ⁊c̃.

Qui aũt circularis erit vnꝰ ⁊ ꝯtinuꝰ:
q nullum enim ĩpoſſibile cōtigit. qd̃
enim ex.a.mouetur:ſimul moue-
bit̃ in.a.ꝯ̃m eandē poſitionē. In qd̃ enim
ueniet:⁊ mouet̃ in hoc:ſed nō ſimul mo-
uebitur cōtrarijs neq; oppoſitis.

¶ Iſtud eſt 3^{m} capl'm huiꝰ tractatus.in quo oſtendit̃
q̃s motꝰ localis eſt ꝑmꝰ motuū.Et cōtinet tres par
tes ꝑncipales.qꝛ in ꝑª declarat̃ per rōnes ꝓprias
ꝙ motꝰ circularis pōt eẽ ſemꝑ cōtinuꝰ: ⁊ ꝙ eſt pri
mus motuū. In 2ª autē ibi⌊ Rationabil'r aũt acci-
dit.⌋ oſtēdit idē per rationes logicas ⁊ per rōnes
cōes. In 3ª ibi⌊ Q̃ aũt ꝯ̃m locū.⌋ oſtēdit per cōpa
ratiōes alioꝝ motuū ꝙ motꝰ localis eſt ꝑmus mo
tuū. Pria ꝑs cōtinet duas ꝑticulas.qꝛ in ꝑª oñdit
ꝙ motꝰ localis circularis pōt eẽ ſꝑ ꝯtinuꝰ. In 2ª ibi
⌊ Q̃ aũt lationū.⌋ oſtēdit̃ ꝙ motꝰ localis circula-
ris eſt ꝑmꝰ motuū. Pria ꝑticula ꝯtinet duas ꝑtes.
qꝛ in ꝑª oſtēdit̃ ꝙ motꝰ localis circularis pōt eẽ ſꝑ
ꝯtinuꝰ. In 2ª ibi⌊ Manifeſtū aũt ⁊ ex hoc.⌋ oñdit̃
ꝙ nullus aliꝰ motꝰ aliꝰ a motu locali circulari pōt
eẽ ſꝑ ꝯtinuꝰ. In ꝑª igit̃ ꝑte huiꝰ ꝑticule oſtendit̃ ꝙ
motū circularē ꝯtingit eẽ ſꝑ cōtinuū. ⁊ hec eſt 4ª ꝯ̃
ꝑncipalis huiꝰ libri ꝯ̃m Linco.ĝ ꝓbat̃ ſic.Illd̃ eſt
poſ'e ad qd̃ nullū ĩpoſ'e ſequit̃:ſ; ad illã.ſ.motꝰ cir
cularis pōt eẽ ſꝑ ꝯtinuꝰ:nō ſequit̃ aliqd̃ ĩpoſ'e.ĝ il
lud eſt ĩpoſ'e:⁊ ꝑ ꝯñs motū circularē ꝯtingit eẽ ꝯti
nuū.ꝙ aũt ad motū circularē ſemꝑ eẽ ꝯtinuū nō ſe
quit̃ ĩpoſ'e:declarat̃.qꝛ ſi aliqd̃ ĩpoſ'e ſequeret̃ hoc
eſſet:qꝛ mobile ſil̃ moueret̃ motibꝰ ꝯ̃rijs ſeu oppo
ſitis:ſicut accidit in motu reflexo.Si eni aliqd mo
ueret̃ ꝯtinue ab aliquo t̃mino in eũdē terminū re-
flectēdo ſequit̃ ꝙ illud mouet̃ ſil̃ motibꝰ oppoſitis
ut ꝑus declaratū eſt.ſ; illd̃ ĩpoſ'e nō ſequit̃ ĩ motu
circulari.qm̃ nō ſequit̃ ꝙ aliqd moueat̃ circulari-
ter ab eodē ad idē ꝙ ꝑꝑ b moueat̃ motibꝰ oppoſi-
tis:ſicut accidit in motu reflexo.nã ꝯ̃ motū circu-
larē pōt aliqd m'totiēs moueri ab eodē in idē ꝯ̃m
eãdē potētiã:hoc ē eodē ordie ꝑtiū mobilis ꝯ̃uato.
¶ Uñ arguit̃ ſic.Ille motꝰ pōt eẽ ſꝑ ꝯtinuꝰ per quē
mobile pōt moueri ab eodē in idē eodē ordie ꝑtiū
mobilis ſeruato.ſ; ꝑ motū circularē ꝯtingit moue
ri ab eodē in idē:eodē ꝑtiū ordine ſeruato. qd̃ nō
ꝯtingit in motu reflexo.iō motꝰ circularis ab eodē
in idē pōt eẽ ſemꝑ cōtinuꝰ.ſ; in motu reflexo b nō
ꝯtingit.ĝ. ¶ Intelligēdū eſt ꝙ cū aliqd̃ mobile re
flectit̃:ꝑtes mobilis in reflectēdo diſponunt̃ ꝯ̃ ꝯ̃-
riū ordinē in mouēdo q̃; ꝑus.qꝛ ul' opꝫ ꝙ ꝑs mo-
bilis que in ꝑ motu erat ꝑor in reflexiōe fiat poſte
rior:ul' opꝫ ꝙ illa ꝑs mobilis q̃ in ꝑmo motu aſpi
ciebat ad vnã dr̃iam loci.ſ.ad dextrū uel ſurſū in
reflexione ad ꝯ̃riū moueat̃.ſed in motu circulari
ſeruat̃ eadem poſitio partiū cū aliquid mouet̃ ad
terminū a quo recedit.

¶ Nō eni; oīs q eſt in b ei qui eſt ex b ꝯ̃riꝰ
eſt neq; oppoſitꝰ:ſed ꝯ̃rius in recta qdē.
Huic eni eſt ꝯ̃rius ꝯ̃m locū:ut qui ꝯ̃ dia-
metrū.diſtat eni plurimū. Oppoſitꝰ aũt
qui eſt ꝯ̃ eãdē lōgitudinē.q̃re nihil ꝓhi
bet moueri ꝯtinue:⁊ nullo tpe deficeret.

¶ Et qꝛ aliqs pōt dicē ꝙ motꝰ circularis cōponitur
ex motibꝰ cōtrarijs.qꝛ motꝰ ab aliquo termino eſt
cōtrariꝰ motui qui eſt ad eũdē terminū.hoc remo
uet phũs dicēs ꝙ illud qd̃ mouet̃ circulariter ab
vno termino in eũdē terminū nō mouet̃ motibꝰ cō
trarijs. ⁊ hec eſt 35ª ꝯ̃ de annexis:que ꝓbat̃ tripli
citer.ꝑ ex parte diſtãtie terminoꝝ.2º ex ꝑte termi
norū.3º per rōnē acceptã ex parte medioꝝ. Prio
igit̃ dicit phũs ꝙ nō oīs motꝰ qui eſt in hoc eſt cō
trariꝰ ⁊ oppoſitꝰ motui q eſt ex hoc.ſed ſolus mo
tus qui eſt ex hoc ꝯ̃m lineã rectã cōtrariat̃ motui
qui eſt in hoc ꝯ̃m lineã rectã. ¶ Uñ ꝑª rō pōt ſic
formari. ꝯ̃rietas motuū localiū ſolū eſt accipiēda
ꝯ̃m lineã rectã ſiue ꝯ̃m diſtãtiã terminoꝝ linee re-
cte.ſed motꝰ circularis qui eſt ab hoc:⁊ motꝰ circu
laris qui eſt in hoc:nō diſtãt ꝯ̃m lineã rectã:nec ꝯ̃
diſtãtiã terminoꝝ linee recte.ĝ qd̃ mouet̃ circula
riter ab vno termino in eũdē terminū:nō mouetur
motibꝰ ꝯ̃rijs. ¶ Intelligēdū ꝙ qꝛ ꝯ̃rietas eſt ma-
xima diſtãtia:⁊ maxima diſtãtia nō pōt accipi ni-
ſi ꝯ̃m lineã rectã.qꝛ nō pñt aliq̃ tm̃ diſtare ꝯ̃m line
am curuã.qn poſſint plus diſtare ꝯ̃m lineã curuã.
qꝛ q̃cũq; linea curua data cōtigit dare maiorē line
am curuã.iō ꝯ̃rietas motuū ꝓprie dicta ſolum eſt
accipiēda ꝯ̃m lineã rectã. Quecũq; eni diſtãt ꝯ̃ li-
neã rectã nō pñt plus diſtare ꝯ̃m lineã rectã. Oēs
eni linee recte ducte iter duos terminos ſũt eq̃les.
Uñ ꝯ^{tor} dicit hic ꝙ cã in hoc ꝙ motꝰ ad aliqd ꝯ̃m
lineã rectã ſit ꝯ̃riꝰ motui qui eſt ab illo ꝯ̃m eadē li-
neã rectã.eſt qm̃ illd̃ ex quo eſt motꝰ rectꝰ ⁊ ad qd̃
eſt:ſunt loca ꝯ̃ria. ⁊ cã in hoc eſt.qꝛ ꝯ̃ria ſunt ſicut
deſcribunt̃ que maxie diſtãt ⁊ maxia diſtãtia non
iuenit̃ niſi in liea recta. hec ꝯ^{tor}. ¶ Intelligēdū tñ
ꝙ illd̃ eſt ueꝝ accipiēdo ꝯ̃rietatē ſtricte ꝓprie.ſ.ꝙ
motꝰ nō ſũt ꝯ̃rij ſtricte loquēdo:niſi ꝯ̃m lineã rectã
tñ large loquēdo de ꝯ̃rietate.ſ.ꝯ̃ ꝙ illi motus dñr
ꝯ̃rij qui ĩpediũt ſe:ſic motꝰ reflexi ſuꝑ ſemicirculū
ul' ſuꝑ arcū dicũtur ꝯ̃rij.qꝛ ĩpediũt ſe:ut dicit phs.

¶ Circularis quidē eni motꝰ eſt ab eode;
in idē. Rectꝰ aũt ab eodem in aliud.

¶ Scd̃a rō accipit̃ ex ꝑte t̃minoꝝ que talis ē. Motꝰ
ꝯ̃rij habēt termios ꝯ̃rios.ſ; in motu circulari non
ſũt termini ꝯ̃rij.qꝛ motꝰ circularis eſt ab eode; in
idē.per hoc enim differt motꝰ circularis a motu re
cto.qꝛ motꝰ circularis eſt ab eodē in idem. ⁊ motꝰ
rectꝰ eſt ab eodem in aliud.

¶ Et qui qdē in circulo:nequaq; in eiſde;
eſt.qui ũo ꝯ̃m rectitudinem.multotiēs in
eiſdem eſt. Cum quide; igit̃ qui ſemꝑ in
alio ⁊ alio fit:cōtingit moueri ꝯtinue.qui
ũo in eiſde; multotiēs nō cōtingit:neceſ
ſe eſt enim ſimul moueri cōtrarios.

¶ Tertio ꝓbat̃ ꝯ̃.ſ.ꝙ illd̃ qd̃ mouet̃ circularit̃ ab ali
q̃ t̃mio in eundē t̃minū nō mouet̃ motibꝰ ꝯ̃rijs.ꝑ;
per rōnē ſumptã ex ꝑte medioꝝ:que talis eſt. Mo
tus ꝯ̃rij ſunt in eiſdē medijs.ſ; motꝰ circularis ab
a.in.b. ⁊ a.b.in.a.nō ſunt in eiſdē medijs.ĝ motꝰ
circularis ab aliquo termino nō ꝯ̃riat̃ motui cir-
culari in eundē terminū. ¶ Intelligēdū ꝙ illa rō
fũdat̃ ſuꝑ tres ꝓpoſitiones.q̃rū vna eſt ꝙ motꝰ
ꝯ̃rij ſũt inter terminos cōtrarios. 2ª ꝓpoſitio eſt
ꝙ eadē media que ſũt ab vno cōtrarioꝝ ad reliqu

um ſūt ecōuerſo.ſicut eadē media que ſūt a cētro ad circūferētiā ſūt ecōuerſo.i.a circūferētia ad cētrū. ⁊ iō mot⁹ ꝯrij ſunt in eiſdē medijs.qm̄ eadeꝫ ſūt media inter ꝯria.ut iter.a.⁊.b.⁊ inter.b.⁊.a. 3ª eſt ꝙ motus circularis qui eſt ab aliquo termino in eundē terminū nō eſt in eiſdē medijs.qm̄ ſi aliqd moueat̄ circulariter ab aliquo termino in eūdē terminū per vnū ſemicirculū recedit ab illo termino: ⁊ per aliū ſemicirculū redit ad eundē terminū: ⁊ ſic nō per idē mediū accedit ⁊ recedit. ¶ Unū notādū eſt ꝙ ex oīb⁹ his rationib⁹ pōt fieri vnica rō ꝓbās ꝯnē ꝑncipalē.ſ.ꝙ motū circularē cōtingit eē ſemꝑ cōtinuū. ⁊ hec eſt rō. Ad motū circularē ſemꝑ eē cōtinuum nō ſequit̄ ipoſſibile.ḡ motuꝫ circularē ſemꝑ eſſe cōtinuū eſt poſſibile.añs ꝓbatur.ꝑ qꝛ mot⁹ circularis eſt ab eodē termio in eundē terminū:reſeruato eodē ordie ꝑtiū mobilis.ḡ. 2ª ꝓbat̄ per hoc.qꝛ ſi aliquod ipoſſe ſequeret̄ illud maxime eēt illō ipoſſibile.ſ.ꝙ aliqd moueret̄ ſil' motib⁹ ꝯrijs. qꝛ motus ab aliquo termino ꝯtrariatur motui in eūdē terminū.qđ nō eſt uerū in motu circulari.qđ ꝓbat̄ tripliciter. Tuꝫ qꝛ illi motus nō ſunt ꝫ maximā diſtātiā. Tū qꝛ nō ſūt inter cōtrarios terminos. Tū qꝛ nō ſunt in eiſdē medijs.

¶ Quare neqꝫ in ſemicirculo:neqꝫ in alia circulatione:neqꝫ cōtingit moueri cōtinue. Multotiēs eniꝫ neceſſe eadē moueri:⁊ cōtrarias mutationes mutari. Non enim copulat ꝑncipio finē.qui aūt circuli copulat:⁊ ſolus eſt ꝑfect⁹ ⁊ perpetuus.

¶ Cōcludit ex ꝑdictis alios mot⁹ a motu circulari nō eſſe ſemꝑ cōtinuos. Et ꝑ declarat hoc in motu locali oſtēdendo ꝙ nullꝰ mot⁹ localis ali⁹ a motu circulari pōt eſſe ſemꝑ ꝯtinuus ꝑ hoc ꝙ in oī alio motu a motu circulari ꝯtingit motū per eadē media multotiēs ꝑtranſire.ſed nō cōtingit ꝑtranſire multotiēs ab eodē inidē per idem mediū niſi per reflexionē:ſed illō qđ mouet̄ in eiſdē medijs ꝑ reflexionē nō mouet̄ cōtinue.qꝛ ſic moueret̄ ſil' motib⁹ oppoſitis.quod eſt ipoſſibile.ergo. Unde nec ſuper lineā rectam:nec ſuꝑ lineā ſemicircularē pōt eſſe mot⁹ ꝯtinu⁹ ⁊ perpetu⁹ niſi fiat reflexio. ⁊ motus reflexus nō pōt eſſe ſemꝑ ꝯtinu⁹.qꝛ nō eſt idē finis primi mot⁹: ⁊ ꝑn^m mot⁹ ſcđi.ſꝫ in circulo idē eſt ꝑn^m ⁊ finis.ergo. Unde nec mot⁹ qui eſt ſuꝑ lineā rectā:nec mot⁹ qui eſt in ſemicirculo nec i quacūqꝫ alia portiōe circuli pōt eſſe ſemꝑ ꝯtinu⁹.qꝛ in his oīb⁹ neceſſe eſt ꝙ multotiēs pertrāſeant̄ eadē media:⁊ ꝙ fiāt cōtrarij mot⁹ ſi debeat fieri redit⁹ ad ꝑncipiū. Et rō hui⁹ eſt.quia neqꝫ in linea recta: neqꝫ in ſemicirculo:neqꝫ in quacūqꝫ portiōe circulari copulat̄ finis ꝑncipio:ſed diſtāt adinuicē principiū ⁊ finis. ⁊ in ſolo circulo finis copulat̄ principio.qꝛ idem eſt finis ⁊ principiū. ⁊ ideo ſolus motus circularis eſt ꝑfect⁹.qꝛ vnūquodqꝫ eſt ꝑfectuꝫ ex hoc qꝛ attingit ſuum finem.

¶ Manifeſtū aūt ⁊ ex hac diuiſiōe:quoniaꝫ nō cōtingit alios mot⁹ eſſe cōtinuos. In oībus enim accidit eadeꝫ moueri multotiēs:ut in alteratione media: ⁊ in eo qui ē quātitatis ꝫ mediū magnitudis ⁊ in generatiōe ⁊ corruptiōe ſimilr̄.nihil eni diffaccording fert pauca:aut multa facere: in quib⁹ eſt mutatio:neqꝫ mediū ponere aliquid:aut auferre:utrobiqꝫ enim accidit eadeꝫ moueri multotiens.

¶ Hec eſt 2ª pars ꝑme ꝑticule ꝑᵉ ꝑtis ꝑncipalis huius capl'i in qua declarat̄ ꝙ in alijs motib⁹ a motu locali nō eſt ꝯtinuitas.ꝓbat̄ ꝑ hoc:qꝛ in oīb⁹ alijs motibꝰ opꝫ ꝙ fiat reditio per eadeꝫ media: ⁊ non pōt eē reditio per eadē media niſi ſit qes media. ⁊ ubi eſt qes ibi nō eſt ꝯtinuitas mot⁹. In nullo igit̄ motu alio a motu locali circulari pōt eſſe ſemꝑ ꝯtinuitas. Unū illa eſt cā q̄re mot⁹ circularis ꝑt eē ſꝑ cōtinuus:qꝛ in motu circulari pōt fieri reditio ab eodē in idem per alia ⁊ alia media.ſed hoc deficit ab oībus alijs motib⁹ ut in alteratione:augmētatiōe:ḡnatione: ⁊ corruptiōe. ⁊ nulla eſt differētiā quātum ad diſcōtinuitatē mot⁹ ſiue ſint plura media que iterant̄ ſiue pauca.poteſt eniꝫ eſſe per plura media:ut ſi fiat mot⁹ a nigro in albuꝫ. ⁊ poſtea ab albo in nigrū.tūc enim fiet reditio ꝑ plura media.i.ꝑ colores medios.ſi āt fiat mot⁹ ab albo i ſuſcū:aut ecōtra nō fit iteratio ꝑ tot media ſicut ꝑꝛius.ſed reditio ꝑ plura media uel per pauciora.iō dicit quātū ad ꝓpoſitum ꝙ ſi reditio fiat per eadē media oportet ꝙ ſit quies que eſt priuatio motus ꝓ inſtāti.uel que eſt ꝑuatio mot⁹ ꝓ tꝑe. Unde hic nō ſigno nouas ꝯcluſiones:eo ꝙ iſte cōcluſiones ſunt prius poſite ⁊ probate.

¶ Manifeſtū igit̄ ex his:quoniā neqꝫ phiſiologi bene dicūt omnia ſenſibilia moueri ſemꝑ:dicentes. Moueri enim neceſſe eſt aliquem horū motuuꝫ ⁊ maxime:ꝫm illos eſt alterari. Fluere eniꝫ dicūt ⁊ ſemper corrūpi. Adhuc autē ⁊ generationē ⁊ corruptionē alterationē dicunt. Ratio aūt nūc dixit vniuerſaliter de oī motu ꝫ nullum motum contingit moueri extra quam circulo. Quare neqꝫ ꝫm alterationem: neqꝫ ꝫm augmentum: ꝙ quidem igitur neqꝫ infinita ſit mutatio neqꝫ vna: neqꝫ continua extra circuli motū nobis dicta ſint tanta.

¶ Ex ꝑdicta ꝟitate ꝑhꝰ appꝛhēdit antiqs ꝑhos q dixerūt oīa ſenſibilia ſemꝑ moueri: qꝛ ſi oīa ſenſibilia ſemꝑ mouerent̄ neceſſe eſt ea moueri ꝫ aliquē motū in quo pōt ſaluari cōtinuitas. ⁊ ꝫ antiquos maxie eſt uerꝫ:qꝛ oīa alterant̄ cōtinue.dixerūt eni ꝙ ꝟi res ſemꝑ in ꝯtinuo fluxu: ⁊ dixerūt generatiōnē ⁊ corruptionē eſſe alterationem. vnde iſti reprehēdunt̄ per hoc.qꝛ ꝓbatū eſt ꝙ nulla alteratio eſt ſemꝑ cōtinua:ideo male dixerūt ponentes oīa ſenſibilia ſemper moueri motu alterationis.

¶ Qđ aūt locationuꝫ circularis prima ſit: manifeſtū eſt. Oīs eni ꝫ locū mot⁹:ſicut ⁊ ꝑus diximꝰ:aut in circulo aut in recto: aut mixt⁹ eſt. Hoc aūt neceē eſt ꝑores eſſe illos. Ex illis enim cōſtitutus eſt.

¶ Hec eſt 2ª ꝑticula ꝑᵉ ꝑtis ꝑncipalis hui⁹ capl'i in q̄ ꝑhs declarat ꝙ mot⁹ localiſ circularis eſt ꝑm⁹ motuū. ⁊ hec eſt 5ª ꝯ ꝑncipalis hui⁹ libri ꝫ linco.hec igit̄ ꝯ ꝓbat̄ ſic. Oīs mot⁹:ul' ē mot⁹ local' rect⁹:ul' ē mot⁹ localiſ circularis:ul' ē mot⁹ local' cōpoſit⁹ ex motu locali recto ⁊ motu circulari: ul' ē ali⁹ mot⁹ a motu locali:ut motus alterationis uel augmētationis ⁊ c̄.ſed motus localis circularis eſt ꝑoꝛ q̄ꝫ motus mixtus ex motu circulari ⁊ motu recto. ⁊ etiā ꝑoꝛ q̄ꝫ motus local' rectus. ⁊ ē ꝑoꝛ q̄ꝫ aliqs alius mot⁹ a motu locali.ḡ mot⁹ local' circularis ē ꝑm⁹ motuū.maioꝛ hui⁹ rōnis ē nota. ⁊ minoꝛ decl'atur q̄tū ad quālibet ei⁹ ꝑtē. ⁊ ꝑ declat̄ ꝙ mot⁹ circularis ē ꝑoꝛ q̄ꝫ mot⁹ local' mixt⁹.2° ꝙ ē ꝑoꝛ q̄ꝫ mot⁹ local' rect⁹.3° ꝙ ē ꝑoꝛ q̄ꝫ aliqs ali⁹ mot⁹ a motu locali. Prio igit̄ ꝓbat̄ ꝙ mot⁹ localis circularis ē ꝑoꝛ q̄ꝫ mot⁹ mixt⁹ ex motu circulari ⁊ recto. ⁊ hec ē 36ª ꝯ de anneris:q̄ ꝓbat̄ ꝑ h̄ qꝛ mot⁹ mixt⁹ cōpoitur ex motu recto ⁊ motu circulari.ſꝫ illō qđ cōponit̄ ex aliqb⁹ ē poſteri⁹ illis ex qb⁹ cōpoit̄.ergo motus mixt⁹ ē poſterioꝛ q̄ꝫ mot⁹ circularis. ⁊ ꝑ ꝯñs motus circularis eſt prioꝛ q̄ꝫ mot⁹ mixtus.

¶ Recto aūt circularis ꝑoꝛ.ſimplex eni ⁊ ꝑfect⁹ magis ē. In ifinitū eni nō ē rectuꝫ ferri:ſic eni ifinitū nō ē:ſꝫ neqꝫ ſi eēt moueret̄ utiqꝫ nihil.nō eni fit ipoſſibile. Trāſire autē in infinitum impoſſibile eſt.

¶ Probat ꝙ mot⁹ circularis ē ꝑoꝛ motu recto. ⁊ hec ē 37ª ꝯ de anneris:q̄ ꝓbat̄ ſic.mot⁹ circularis ē ꝑfect⁹ ⁊ mot⁹ rect⁹ ē diminut⁹:ſꝫ ꝑfectū ē ꝑus diminuto.ḡ. Oꝫ aūt mot⁹ rect⁹ ſit diminut⁹ ꝓbat̄ ſic. Illud ē diminutū cui pōt fieri additio.ſꝫ oī motu recto ꝑt fieri additio.qđ pꝫ ꝑ h̄.qꝛ oī linee recte ꝑt fieri additio cuꝫ nll'a liea recta ſit ifi^ta:ut pꝫ ex 3° h⁹. Et adhuc poſito ꝙ aliq̄ liea recta poſſet eē ifi^ta adhuc ſuꝑ illā lineā rectā nō poſſet eē mot⁹ ifinit⁹:qꝛ oīs mot⁹ ſuꝑ lineā rectā ē i aliquē terminū.ali' eēt ocioſus. ⁊ acqſito termio ceſſat mot⁹.ex q̄ igit̄ mot⁹ ifinit⁹ nō pōt fieri ſuꝑ lineā rectā:qꝛ nec ſuꝑ lineam finitā nec ſuꝑ lineā ifinitā.pꝫ ꝙ nullus mot⁹ rect⁹ ē ifinit⁹. ⁊ ꝑ ꝯñs oīs mot⁹ rect⁹ eſt diminutus.

¶ In finito aūt recto reflectēs qdē cōpoſitus ē ⁊ duo ſūt mot⁹. Nō reflex⁹ aūt imperfect⁹:⁊ corrupt⁹. Prius aūt ⁊ natura:⁊ rōne:⁊ tꝑe eſt ꝑfectū qdē iperfecto. Corruptibile autem incorruptibile.

¶ Et qꝛ aliqs poſſet dicē ꝙ mot⁹ rect⁹ ſuꝑ lineā rectā finitā ꝑt eſſe ifinit⁹ ꝑ reflexionē ſeu iterationē h̄ deſtruit̄ ꝑ h̄ qꝛ mot⁹ reflex⁹ nō ē vn⁹ ⁊ ꝯtinu⁹ ut ſuꝑi⁹ ē ꝓbatū.qꝛ ē cōpoſit⁹ ex duob⁹ motib⁹ ꝯrijs.ſi aūt ꝑ lineā rectā nō erit reflexio erit iperfect⁹ ⁊ corrupt⁹. Impfect⁹ qꝛ poſſe ē fieri additioeꝫ.corrupt⁹ autē qꝛ cū ꝑuenit ad t̄minū magnitudis ceſſabit mot⁹.ſic igit̄ pꝫ ꝙ mot⁹ circularis ē ꝑoꝛ nā rōne ⁊ tꝑe motu recto:cū ſit ꝑfect⁹ ⁊ incorruptibilis: ⁊ perfectū ⁊ incorruptibile eſt ꝑus diminuto ⁊ iperfecto ⁊ corruptibili nā:rōne ⁊ tꝑe.vñ ꝯ^{tor} intēdit ꝑ rōnē diffinitionē:qm̄ mot⁹ circularis accipit̄ in diffōne motus recti.qꝛ mot⁹ rectus eſt ille qui eſt a medio ⁊ ad mediū: ⁊ mediū nō iuenit̄ niſi i motu circl'ari.

¶ Amplius ꝑoꝛ eſt quē ꝯtingit perpetuꝫ eſſe nō cōtingenti. Circularē quidem igit̄ contingit perpetuum eſſe.

¶ Scđo ꝓbat̄ ꝙ mot⁹ circularis ē ꝑoꝛ motu recto ⁊ hoc ſic:mot⁹ circularis eſt perpetu⁹: ⁊ mot⁹ rectuſ nō.ſed perpetuum eſt prius nō perpetuo.ergo.

¶ Alioꝝ aūt neqꝫ loci mutationem:neqꝫ aliū:neqꝫ ꝯtigit eē ꝑpetuū:ſtatū eni opꝫ fieri. Si aūt ſtat⁹ ē:corrupt⁹ eſt motus.

¶ Probat̄ etiā ꝙ mot⁹ circularis eſt ꝑoꝛ oībus motib⁹ alijs a motu locali. ⁊ hec eſt 38ª ꝯ de anneris que ꝓbatur ſic.motū circularē cōtingit eē perpetuū. ⁊ nullū motū aliū a motu locali ꝯtingit eē perpetuū: ⁊ ꝑpetuū ē ꝑus imꝑpetuo.ḡ mot⁹ local' circularis eſt ꝑoꝛ oībus alijs motib⁹ a motu locali.

¶ Rōnabilr̄ aūt accidit circularē vnuꝫ eē ⁊ ꝯtinuū ⁊ nō rectū. Ei⁹ eni q in recto determinatū eſt ꝑncipiū:⁊ finis:⁊ mediū ⁊ oīa hec hēt i ſeipo. Quare determinatū ē vñ icipiet qđ mouet̄:⁊ ubi finiet. Apud termios eni qeſcit oē:aut vñ:aut ubi:circularis:aut ideterminati ſūt. Quid eni magis qcūqꝫ termin⁹ eoꝝ q ſūt i linea. Silr̄ eni vnūqđqꝫ ꝑncipiū ⁊ mediū ē ⁊ finis: ut ⁊ ſꝑ q̄dā ſūt in ꝑncipio ⁊ fine ⁊ nunqꝫ vñ mouet̄ ⁊ quieſcit quodāmodo ſpera. eūdē enim obtinet locū. Cauſa aūt eſt:ꝙ oīa hec accidūt cētro.pricipiū eni ⁊ mediū magnitudinis ⁊ finis eſt.q̄re ꝑꝑ id ꝙ hoc ſemꝑ extra circulationē eſt:nō ē ubi quod fert̄ quieſcat.ſic eniꝫ ſemꝑ fert̄ circa mediū ſꝫ nō ad ultimū ꝑpter hoc aūt manet:⁊ ſemꝑ quieſcit quodāmodo totum ⁊ mouetur cōtinue.

¶ Hec eſt 2ª ps ꝑn^{lis} hui⁹ ca.i q̄ ꝑhs oñdit ꝙ mot⁹ circularis eſt ꝑm⁹ motuū ꝑ rōnes logicas ⁊ cōes. ⁊ ꝯtinet tres ꝑticulas ꝫm nūꝫ triū rōnū qs adducit ad h̄ ꝓbādū.2ª incipit ibi ⌊ Accidit aūt ꝯuerſim. ⌋ 3ª ibi ⌊ Ampli⁹ āt ⌋. In ꝑª igit̄ ꝑticula hui⁹ ꝑtis ꝑhꝫ intēdit talē rōnē. Ille mot⁹ qui nunqꝫ eſt in ſui ꝑncipio nec in ſuo fine pōt eē ꝯtinu⁹.ſed mot⁹ circularis nunqꝫ eſt in ſuo ꝑn°nec in ſuo fine.ḡ motus circularis pōt eē ꝑpetu⁹. ⁊ ꝑ ꝯñs ē ꝑ^m.uel pōt ꝑ hāc rōnē ꝓbari nō ſolū ꝙ mot⁹ circularis pōt eē ꝑpetu⁹.ſꝫ ꝙ ē ꝑpetu⁹.qꝛ ille mot⁹ q nunqꝫ ē in ſui ꝑn°: nec i ſuo fine ē ꝑpetu⁹:ſed mot⁹ circularis ē h⁹.ḡ. maioꝛ pꝫ.qꝛ mot⁹ ſꝑ durat i medio iter ſuū ꝑn^m: ⁊ ſuū finē.oē eni qđ mouet̄ ꝯtiue mouet̄ int̄ ꝑn^m motus i actu: ⁊ finē mot⁹ i actu. ⁊ iō oē qđ mouet̄ qm̄ nec ē i ꝑn°nec i fine ſui mot⁹ ē ſꝑ mot⁹.mioꝛ ꝟo huiꝰ rōniſ pꝫ:qꝛ i circūferētia circl'i nō ē aliqd qđ ſit digni⁹ qđ ſit ꝑn^m magnitudiſ q̄ꝫ finis ul' mediū. ⁊ iō oē illō qđ mouet̄ circularit̄ ſꝑ ē i medio ſui motus: ⁊ nunqꝫ ē i ꝑn° mot⁹:nec i fine.vñ circa rōnē illaꝫ ſic ꝑcedit:qꝛ ꝑ narrādo ꝯnē dicit ꝙ rōnabile ē motū circularē eē vnū ⁊ ſꝑ cōtinuū ⁊ nō motū rectū. Scđo ꝟo narrat cām utriuſqꝫ. ⁊ ꝑ narrat cām ꝑꝑ quā mot⁹ rect⁹ nō pōt ſꝑ eē cōtinu⁹. ⁊ cā ē illa. qꝛ in magnitudine recta ē ꝑn^m a quo icipit motus determinat⁹ ⁊ finis ē determinat⁹: ⁊ me^m ē determinatū. ⁊ illō qđ mouet̄ motu recto cuꝫ ꝑuenerit ad finē magnitudiſ ſuꝑ quā mouet̄ necio qeſcit. ⁊

hec eſt cā pp quā mot⁹ rect⁹ nō pōt eē ſp cōtinu⁹. Uñ neċċ ē ꝙ illō qđ mouet̃ motu recto hēat duaſ qetes.ſ.vnā i initio magnitudis: ⁊ aliā i fine. ⁊ cā pp quā mot⁹ circularis pōt eē ſp cōtinu⁹ ē.q: magnitudo circularis nō hēt pñᵐ i actu neq̄ finē.qm̄ i circūferētia nō ē aliqđ qđ ſit digni⁹ ut ſit pñᵐ magnitudis q̄ finis. Uñ illō qđ mouet̃ circularit̃ ſp pōt imaginari i quolibet pūcto eē in pñº ⁊ i fine ⁊ i medio. nunq̄ eni i circūferētia circuli ē pūct⁹ q ē ſolūmō pñᵐ aut ſolūmō finis.qđ nō accidit in magnitudie recta. ¶ Nōnda ſūt h̃ tria ſ᷒ ꝯᵗᵒʳ. ¶ Primo ꝙ iſte cāe q̄s dedit h̃ pħs ſūt quodāmō nāles ⁊ quodāmō mathe^ce.qm̄ q̄dā mathe^ca ſūt p ſe cāe reꝝ nāliū.ut accidit in ſcientijs ſubalternantib⁹ ⁊ ſubalternat̃.cuiuſmodi ſunt ariſᵗᵃ: muſica: geometria ⁊ perſpectiua.qm̄ diuerſitas duoꝝ extremoꝝ lōgitudinis eſt cā.ſ.hoc ꝙ ꝯrietaſ eſt in iſtis locis. Et eſt hic pᵃ cā q̄re mot⁹ ſup lōgitudinē rectaꝫ ab vna extremitate ad aliā ⁊ eꝝ ſūt ꝯrij. ⁊ q: in magnitudie circulari nō eſt extremitas in actu eſt neceſſe ut in ea nō ſint ꝯria: neq̄ dimēſiōes finite: ⁊ cū ita ſit neceſſe eſt ut mot⁹ ei⁹ ſit vn⁹ ⁊ ppetu⁹ ⁊ cōtinuus cū motū ſup ſeipꝫ nō moueat̃ ad loca cōtraria. ¶ Secūdo eſt notādū ꝙ ꝯᵗᵒʳ dicit ꝙ iſta cā quam dedit Ariſto.nō ſolū dicit ꝙ eſt poſſibile motū circularē eſſe ppetuū.imo ꝙ ēt ſit neceſſariū. Tertio narrat ꝙ cū in circulo non ſit pūctus in actu qđ ſit pñᵐ mediū aut finis. Iſta eſt cā ꝑpter quaꝫ ſpera eſt iſeparabilis ab eodē loco in quo eſt quodāmodo geſcēs ⁊ quodāmō mota: ⁊ dicit ꝙ ſpera mouet̃ circa globoſitatē cētri in quo nō eſt pūctus in actu: iō neceſſe eſt ut ſpera ſit in eodē loco nūo: ⁊ i plurib⁹ locis ſ᷒m formā ut decl'atū eſt in 6º. ¶ Itē d. ꝯᵗᵒʳ ꝙ nō eſt ſicut exiſtimat̃.ſ.ꝙ ſpera mouet̃ ſ᷒ ptes ⁊ geſcit ſ᷒m totū.qm̄ ponere corp⁹ mouē ſ᷒m ptes: ⁊ geſcere ſ᷒m totū eſt ipoſſibile: imo tota ſpera ⁊ oēs ei⁹ ptes mouent̃.ſed totū mouet̃ in locis diuerſis ſ᷒ formā tm̄.ptes vō mouētur in locis diuerſis ſ᷒m formā ⁊ ſ᷒ ſubm. hec ꝯᵗᵒʳ. que oia determinata ſunt ſup 6º huius. ¶ Tertio eſt notādū ꝙ ꝯᵗᵒʳ aſſignat cām hic ꝑpter quā ſpera mouet̃ motu p̄dicto. ⁊ eſt q: oia iſta accidūt cētro.ſ.eē pñᵐ: mediū ⁊ finis. Uñ dicit ꝯᵗᵒʳ hic ꝙ potes intelligē per cētrū: centrū mathe.qđ eſt pūctus indiſibilis. ⁊ cētrū naturale qđ eſt corpus ſpericū circa quod corp⁹ circulare mouetur quoniā ſpera naturaliter diuidit̃ in duas partes.ſ.in cētrū ⁊ in circūferētiaꝫ.

¶ Accidit aūt cōuerſiꝫ ⁊ nāq̄ qm̄ mēſura motuū circulatio pma: neċċ eſt ipam eē. Oia eni mēſurāt p̄. ⁊ q: mēſura alioꝝ ē.

¶ Hec eſt 2ᵃ pticula 2ᵉ ptis pncipalis hui⁹ capl'i.in q̄ ponit̃ 2ª rō pbās ꝙ mot⁹ circularis eſt pm⁹ motuum. ⁊ hec eſt rō. q: mot⁹ circularis eſt mēſura oiuꝫ alioꝝ motuū.ḡ ē pm⁹ motuū.añs eſt uex.ḡ ⁊ ꝯñs ⁊ ꝑbat̃ ꝯñtia. q: illa cōuertunt̃.ſ.ꝙ aliqđ ſit pᵐ in aliquo gñe ⁊ ꝙ ſit mēſura oiuꝫ alioꝝ in illo gñe.

¶ Ampli⁹ aūt ⁊ regularē cōtigit circularē eē ſolū.que eni in recto a pncipio irregulariter ferunt̃ ⁊ ad finem. Oia eni q̄to diſtāt qdē plus a geſcēte ferunt̃ uelocius. Circularis aūt ſoli⁹: neq̄ finis neq̄ principiū in ipſo aptū natū eſt eē.ſed extra.

¶ Hec eſt 3ª pticula 2ᵉ partis pncipalis hui⁹ capl'i in qua tertio ꝑbat̃ eadē ꝯ ſic. mot⁹ localis eſt pm⁹ motuum: ut p̄us ꝑbatuꝫ eſt. ⁊ mot⁹ circularis eſt p̄oꝛ q̄ mot⁹ rect⁹.ḡ ꝙ mot⁹ circularis ſit prioꝛ motu recto ꝑbat ſic: ſolus mot⁹ circularis q ſemp eq̄ diſtat a fine ad quē mobile mouet̃.ſ.a medio pōt eē regularis. ⁊ nullus mot⁹ rect⁹ pōt eſſe ſemp regularis. mot⁹ eni rect⁹ nō pōt eſſe ſp regularis: q: oīs mot⁹ rect⁹ uel eſt nālis ul' violent⁹. ⁊ mot⁹ nālis intēdit̃ in fine. ⁊ mot⁹ violēt⁹ remittit̃ in fine. iō nullus motus localis rect⁹ ē oīno regl'aris. ¶ Uñ nota ꝙ motus nālis icipit a quiete violēta. ⁊ mot⁹ violēt⁹ icipit a quiete nāli.ḡ mot⁹ nālis q̄to plus diſtat a qete a qua icipit mot⁹ tāto eſt uelocioꝛ ex diſtāti ei⁹ a qete a qua icipit moueri: ſꝫ in motu violēto eſt eꝯ. Iſta igit̃ ꝑpoſitio.ſ. Oia q̄to plus diſtāt a quiete ferunt̃ ueloci⁹. dꝫ itelligi de motu nāli: qm̄ oia que nālit̃ mouent̃ q̄to pluſ diſtāt a qete: h̃ eſt a loco in quo quieuerūt violēter tāto mouent̃ ueloci⁹. ul' ſi itelligat̃ tam de motu nāli q̄ de motu violēto: tūc dꝫ ſic itelligi. oia mota nāliter q̄to plus diſtant a qete violēta a qua mouent̃: tāto mouent̃ ueloci⁹. ⁊ oia violēter mota q̄to plus diſtāt a qete violenta ad quā mouent̃ tāto ueloci⁹ mouent̃. ¶ Intelligendū ꝙ illō qđ cōiter dr̃.ſ.ꝙ mot⁹ nālis rect⁹ itēdit̃ i fine pp approximationē ad terminū mot⁹ nō eſt uerū: qm̄ graue nō mouet̃ ueloci⁹ pp ſolā approximationē ad cētrū: q: accipiant̃ duo eq grauia cū oīb⁹ alijs parib⁹: ut.ſ.ꝙ ſint eiuſdē figure: eiuſdem magnitudis. ⁊ ſic de alijs ꝑmouētib⁹ ad uelocitatem mot⁹ ⁊ ſint.a. ⁊.b. ⁊ ponat̃.a.ſupi⁹ in aere i loco diſtāte a terra p deceꝫ ſtadia: ⁊ ſit loc⁹ ille.c. ⁊.b.ponat̃ ſupius in aere in loco diſtāte a terra p vnū ſtadiū. ⁊ ſit ille loc⁹.d. ⁊ moueat̃.a.deorſū: ⁊ cū uenerit.a.ad locū diſtātē a terra ſolū per ſpatiū vni⁹ ſtadij icipiat.b.deſcēdere. ⁊ ſit.e.inſtās in quo utrūq̄ illoꝝ.ſ.a. ⁊.b.diſtāt a terra ſolū per ſpatiū vni⁹ ſtadij: manifeſtū eſt ꝙ poſt.e.iſtās.a.ueloci⁹ deſcēdet q̄.b. ⁊ tm̄ in.c.iſtāti ſūt eque approximata terre. ergo maioꝛ approximatio ad locū nālē nō ē cā uelocitatis mot⁹ nālis.ſed maioꝛ diſtātia a quiete violēta in termio a q̄ eſt cā uelocitatꝭ mot⁹ nālis. ⁊ iō q: i.c.iſtāti ⁊ per totuꝫ tp̄s poſt durāte motu.a. plus diſtat a qete violēta a q̄ incipit moueri q̄.b. diſtet a qete violēta a q̄ icipit moueri. iō.a.ueloci⁹ mouet̃ poſt.c.q̄.b.q̄uis utrūq̄ eq̄liter diſtet a terra ⁊ a loco ſuo nāli. Hec igit̃ eſt cā q̄re mot⁹ nālis ꝯtinue itendit̃.ſ.diſtātia a qete violēta a qua icipit moueri. ¶ Sꝫ q: hec vr̃ eē cā remota ⁊ opꝫ aſſignare cām magis ꝑpinquā: ⁊ magis dicētē pp qđ dicūt qdā ꝙ graue i deſcēdēdo ꝯtinue acq̄rit nouaꝫ grauitatē accñtalē. ⁊ q: ſit ꝯtinue graui⁹ ⁊ graui⁹: iō ꝯtinue uelocitat̃ mot⁹ ei⁹. ⁊ ita eſt de leui.ſ.ꝙ p motū ſupl' acq̄rit nouā leuitatē accñtalē: ⁊ iō q̄to iſta corpa magis diſtāt a qete violēta a q̄ iceperit moueri tāto ueloci⁹ mouent̃. vr̃ tm̄ mihi ꝙ q: aer ē cū grauib⁹ grauis: ⁊ cū leuib⁹ leuis: iō cuꝫ graue deſcēdit ſemp maioꝛ ⁊ maioꝛ ps aeris p̄cedēs ipꝫ mouet̃ deorſū: ⁊ ēt ꝯtinue maioꝛ ⁊ maioꝛ ps aeris inſequit̃ ipꝫ: iō mot⁹ ei⁹ uelocitat̃. q: ꝯtinue mediū graui⁹ ⁊ graui⁹ p̄cedit ipm cedens ei: ⁊ mediū ꝯtinue graui⁹ ⁊ graui⁹ ſubſequit̃ ipm ꝯtinue forti⁹ pellēs ipm. ⁊ iō q̄to a remotiori mouet̃ tāto ueloci⁹ mouet̃ q: cōtinue iuuat̃ mot⁹ ei⁹ magis ⁊ magis a medio tam a pte anteriori q̄ a parte poſteriori.

¶ Qđ āt ſ᷒ locū mutatio pm⁹ motuū ē: teſtant̃ oēs qcūq̄ de motu fecerūt mēoriā: Pricipia eni tradūt ipis mouētib⁹ ſ᷒ huiuſmodi motū. Diſgregatio āt ⁊ ꝯgregatio mot⁹ ſ᷒m locū ſūt: ſic eni mouēt ꝯcordia ⁊ diſcordia. Hec qdē eni diſgregat: illa āt ꝯgregat: ipoꝝ āt itellectū ait Anaxagoras diſgregare mouētē p̄us. Silr̃ aūt ⁊ qcūq̄ huiuſmodi qdē neq̄ vnā cāꝫ dicūt.pp uacuū aūt moueri dicūt. Et nāq̄ hi ſ᷒ locū motū nā moueri dicūt. Mot⁹ eni pp uacuū loci mutatio ē: ⁊ ſic in loco. alioꝝ āt neq̄ vnū ieē p̄mis corpib⁹: ſ᷒ his q̄ ſūt ex his opinant̃. Augmētari eni ⁊ corrūpi: ⁊ alterari ꝯgregat̃ ⁊ diſgregat̃ athomis corpib⁹ dicūt. Eodē āt mō qcūq̄ pp dēſitatem: aut raritatē iſtruūt gñationē ⁊ corruptionē: cōgregatione eniꝫ ⁊ diſgregatiōe hec cōponunt̃. Ampli⁹ aūt ⁊ p̄ter hos aiaꝫ cāꝫ facientes mot⁹ ipꝫ ſeipꝫ eni mouens. Pricipium eſſe dicūt eoꝝ que mouent̃. Mouebit̃ aūt aial: ⁊ omne animatū ſ᷒m eum qui eſt ſ᷒m locum.

¶ Hec ē 3ª ps p̄uᶦᵉˢ hui⁹ ca.i q̄ pħs p alioꝝ opiones: oñdit ꝙ mot⁹ local' ē pm⁹ motuū. ⁊ h̃ oñdit ſex rōnib⁹ ul' ſex modis ſeu ſex vijs. Uñ dr̃ pħs p̄ ꝙ huic vitati.ſ.ꝙ mot⁹ local' ē pm⁹ motuū atteſtant̃ dcā oiuꝫ pħoꝝ antiq̄rū q de motu fecerūt mētionē. q: oēs antiq attribuūt pncipijs ꝙ mouēt motu locali. ⁊ p̄ oñdit h̃ p opi. ēpedo. q poſuit litē ⁊ amicitiā eē pᵃ pñª mouētia. nā dr̃ amicitiā ꝯgregare. litē āt ſegregare. ſꝫ māifeſtū ē ꝙ ꝯgregare ⁊ ſegregare ſt̃ mot⁹ locales.ḡ. ¶ 2º pħs oñdit idē p opi. anaxa. q poſuit itellectū eē pñᵐ mouētē cui⁹ opatio ſ᷒ ipꝫ ē diſgregare mixta. ¶ 3º vō oñdit pħs idē p opi. democriti ⁊ leucipi q nō poſuerūt cāꝫ mouētē ſine uacuo: ſꝫ dixerūt oia moueri p nāꝫ uacui. mot⁹ āt q ē pp uacuū ē mot⁹ local'. Dixerūt eni corpa athoma moueri i uacuo: nē āt illō qđ mouet̃: q: eſt i uacuo mouet̃ localr̃. ¶ 4º oñdit idē p opi. antiq̄rū nāliuꝫ q pōebāt ſolū vnā cāꝫ.ſ.cāꝫ mālē ut aquā aut aerē ſeu ignē ſiue aliqđ meᵐ. ⁊ ex illo dixerunt gñationē ⁊ corruptionē fieri p ꝯdēſationē ⁊ rarefactionē. ſꝫ ꝯdēſatio ⁊ rarefactio ſt̃ mot⁹ locales: ul' nō ſt̃ ſine motu locali. ¶ 5º oñdit idē p opi. platonis q poſuit aiaꝫ eē pºᵃ cāꝫ mot⁹. Poſuit eni ꝙ aia q̄ ſ᷒ ipꝫ ē mouēs ſeipaꝫ ē pñᵐ oiuꝫ q̄ mouēt̃. ſꝫ mouē ſeipm ꝯuēit aiali. ⁊ oi aiato ſ᷒ eū ſ᷒ anithemiſij.i.ſ᷒ trāſmutationē localē. ⁊ ſic poſuit aiaꝫ q̄ ſ᷒ ipꝫ ē pmuꝫ pñᵐ mouēs eē cāꝫ mot⁹ localis. Deide cū dicit.

¶ Et ꝑp̄e āt moueri dicim⁹ ſolū qđ mouet̃ ſ᷒ locū motū. Si aūt qeſcat qdēꝫ i ſeipo: augmētet̃ āt: aut detrimētū patiat̃: aut alterū ꝯtigit q̄dāmō moueri. Simplr̃ aūt moueri nō dicim⁹. Qđ qdēꝫ igit̃ ſp mot⁹ erat: ⁊ erit oi tp̄e: ⁊ q̄đ pncipiū ppetui motus. Adhuc aūt qs mot⁹ pmus: ⁊ quem motū perpetuū cōtingit eē ſolū: ⁊ primū mouens quod ipoſſibile ſit: dictum eſt.

¶ 6º ꝑbat pħs idē p cōeꝫ modū oium cōit̃ loquētiū. Scđꝫ eni cōeꝫ modū loq̄ēdi ſolū dicim⁹ illō moueri qđ mouet̃ ſ᷒ locū. ſi aūt aliqđ qeſcat i loco q̄uis augmētet̃ ul' alteret̃ dicim⁹ ipꝫ qeſcē: ⁊ nō dicim⁹ ſimplr̃ ꝙ tale mouet̃: ſꝫ ſ᷒ determiatiōnē dicam⁹ ꝙ tale mouet̃ motu alteratiōis ul' augmētationis. Et ꝯᵗᵒʳ dr̃ h̃ ꝙ mot⁹ p p̄us dr̃ de motu locali q̄ de alijs motib⁹: ſic̃ h̃ nomē ens p p̄us dr̃ de ſba q̄ de alijs predicamētis. Uñ ſicut ens dr̃ de ſuba ſimpliciter ⁊ de alijs p̄dicamētis ſ᷒ determinationē: ita mot⁹ ſimplr̃ dicit̃ de motu locali ⁊ de alijs motib⁹ dr̃ ſ᷒m determinationē. quare ⁊c̃.

Quod āt h̃ neċċ ē ipartibile eē ⁊ nullā hēre magnitudineꝫ nē dicam⁹: opponētes pᵐ de p̄orib⁹ ip̄o. Hoꝝ āt vnū qdēꝫ ē: ꝙ ipol'e ē nullū finitū mouē ſ᷒ ifinitū tp̄s. Tria eni ſūt q̄đ mouet̃: mouens i q̄ tertiū tp̄s. h̃ āt aut finita oia: aut ifinita ſūt: aut q̄dā: aut duo: aut vnū.

¶ Iſte ē q̄rt⁹ tractat⁹ hui⁹ libri i q̄ det̃minat̃ de ipartibilitate pmi motoris. ⁊ ꝯtinet̃ i vno ca. i q̄ qdē ca. ex pte pmi mot⁹ oñdit̃ ifinitaſ pōe pmi motoris: ⁊ ex ifinitate motoris decl'at ipartibilitatē ipſi⁹: ⁊ ſeparationē ab oī magnitudie. vñ i h̃ ca. ꝯtinēti totā itētionē hui⁹ tractat⁹ det̃miat̃ pncipalr̃ de ipartibilitate pmi motoris: ⁊ ꝯtiet tres ptes pñᶦᵉˢ. q: i pª det̃minat̃ de pō pmi motoriſ. In 2ª ibi [De his āt q̄ ferunt̃.] det̃minat̃ de vnitate pmi motoris. In 3ª ibi [Det̃miat̃ āt his.] det̃minat̃ de ipartibilitate pmi motoris oñdēs ex p̄decl'atis ꝙ pm⁹ motoꝛ eſt idiſibilis ⁊ imptibilis nullā hñs magnitudinē. Pria ps ꝯtinet duas pticulas ſ᷒ nūm triū ꝯnū q̄s oñdit. nā in pª pticula oñdit ꝙ motoꝛ pōe finite nō p̄t mouē p tp̄s ifiᵐ. In 2ª ibi. [Q āt oīno ifinita.] oñdit ꝙ i magnitudie finita nō p̄t eē pō ifiᵗᵃ. In 3ª ibi [Nō igit̃ neq̄ ifiᵗº.] decl'at ꝙ i magnitudie ifinita nō p̄t eē pō fiᵗᵃ. In pª igit̃ ptiˡᵃ pħs ꝑpōit ꝯnē pñᶦᵉᵐ hui⁹ ca.ſ.ꝙ neċċ ē motorē imobilē eē ipartibilē. ſꝫ anteq̄ h̃ oñdam⁹ opꝫ decl'are q̄dā q̄ exigunt̃ ad ei⁹ decl'ationē. Deide pħs ꝑpōit ꝯnē quā h̃ itelligit. ⁊ ē q: ipol'e ē ꝙ aliqđ mouēs pōe fiᵗᵉ moueat p tp̄s ifiᵐ. ⁊ dr̃ ꝙ iſta tria.ſ. mouēs: mobile: ⁊ tp̄s ſilr̃ ſe hñt q̄tū ad finitatē ⁊ ifinitatē: ita ꝙ ſi vnuꝫ iſtoꝝ triū ſit finitū oia illa tria ſunt finita. ⁊ ſi vnuꝫ coꝝ ſit infinitū oia tria illa ſūt infinita.

¶ Sit igt̃.a.mouēs. Qđ āt mouet̃.b. Tp̄s ifinitū i q̄.c. Ipꝫ.c. igit̃ moueat aliq̄ pteꝫ ipſi⁹.b.q̄ eſt i q̄.e. Nō igit̃ i eq̄li ipi.c. i pl'i eni mai⁹. Quare nō ē ifinitū tp̄s q̄đ ē ipſius.ꝫ. ſic itaq̄ ipi.d. apponens auferā ipꝫ a. Ipſi āt.e. ipꝫ.b. Tp̄s āt nō auferā: ſp remouens eq̄le: ifinitū eni eſt. Quare oē.a. totū.b. mouebit ifinito tp̄e i ipſi⁹.c. Nō ḡ poſſibile eſt a finito moueri nihil ſ᷒m infinitum motum. ꝙ quidem igitur non cōtingit finitum in infinito tempore mouere: manifeſtum eſt.

Demõſtratio.

A mouēs.	D.pars ipſiꝰ.A.
B.mobile	E.pars ipſiꝰ.B.
C.tp̄s īfinitū.	G.ps ipſiꝰ.C.

¶Probat ꝯnē quā itēdit q̄ ē ꝙ mouēte ⁊ mobili exiſtētibꝰ finitꝭ nō pōt tp̄s eē infim. ⁊ hec ē 39a ꝯ de anexis que pōit ī termis ſic:ſit.a. totū mouēs. ⁊ ſit b.totū mobile: ⁊.c.ſit totū tp̄s ī q̄.a.mouet.b. ⁊ ſit d.ps ipſiꝰ.a. ⁊.e.ps ipſiꝰ.b. ⁊.g.ſit ps ipſiꝰ.c. qđ ponit tp̄s īfinitū ⁊.d.moueat.e.in.g.tp̄e.g.igit cū ſit ps tp̄is īfiniti: ⁊ ps ē mioꝛ ſuo toto:opꝫ ꝙ.g.ſit tp̄s finitū:alr nō eēt minꝰ ſuo toto.ſi igit.a.mouet b.ī toto tp̄e.c.īfinito ⁊.d.mouet.e.ī.g.tp̄e qđ ē finitū ſi fiat reſecatio ab.a. ⁊ addat.d. ⁊ ſi fiat reſecatio a.b. ⁊ addat ipſi.e.ſp reſecādo ptes eq̄les tandē ꝯſumet tā.a.q̄ꝫ.b. ⁊.d. ⁊.e.hebūt eādem ꝓpoꝛtionē adiuicē quā pꝰ hūerūt.a. ⁊.b.ſed facta toli additiōe ipſi.d. ⁊.e.q̄ fuit añ additionē.ſi añ additionē.d.mouebat.e.ī tp̄e finito.ḡ fcā additiōe adhuc.d.mouebat.e.ī tp̄e finito:ut ī tp̄e.g.Cū igit q̄ ē ꝓpoꝛtio.d.ad.e.tota additiōe fcā.eadē fuit ꝓpoꝛtio.a.ad.b.ſꝫ ſi additiōe fcā.d. mouet.e.ī tp̄e fito: ſequit ꝙ.a.mouebat.b.ī tp̄e fito.aliogn duo motores hn̄tes eādē ꝓpoꝛtionē ad mota ab eis vnꝰ moueret ī tp̄e fito: ⁊ aliꝰ ī tp̄e ifito qđ eſt ipoſſe:qm̄ q̄lis ē ꝓpoꝛtio motoris ad mobila talis ē ꝓpoꝛtio tp̄is ad tp̄s.ḡ nece ē ꝙ ſi mouēs ⁊ mole ſint fita ꝙ tp̄s in q̄ mouēſ mouet mole ſit fim. ¶Fūdat igit rō ſup 4or ꝓpōnes. Quaꝝ pa ē ꝙ ps tp̄is ifiti ē fita. ¶2a ꝓpō ē ꝙ ī pte finita tp̄is īfiniti pt ps mouētis finiti mouere ptē mobilis finiti. ⁊ iſta ꝓpō ē ſatꝭ nota.ſ.ꝙ mouēs finitū pōt mouē mole finitū ī tp̄e finito. ſit igit ita ꝙ.d.moueat.e.ī.g.tp̄e finito. ¶3a ꝓpō ē ꝙ oē finitū ꝑ reſecationē ptiū eq̄liū tandē ꝯſumet. ¶4a ꝓpō ē ꝙ q̄lis ē ꝓpoꝛtio motoꝝ ad mobila mota ab eis:talis ē ꝓpoꝛtio tp̄is ī q̄ fit vnꝰ motꝰ ad tp̄s in q̄ fit aliꝰ motꝰ. ⁊ pp̄ h̄ ipoſſe ē ꝙ motoꝝ hn̄tiū eādē ꝓpoꝛtionē ad mobila mota ab eis vnꝰ moueat ī tp̄e finito: ⁊ aliꝰ ī tp̄e ifito. Et ꝯtor foꝛmat illā rōnē ſic.ꝓpoꝛtio tp̄is.g.ad tp̄s.c.ē cōpoſita ex ꝓpoꝛtiōe.d.ad.a. ⁊ ex ꝓpoꝛtiōe.a.ad.b.qꝛ tp̄s utriuſq; motuſ ꝓpoꝛtionē ſequit mouētis ad mole qđ ī eo mouet. ſꝫ ꝓpoꝛtio.d.ad.a.ē finita:qꝛ.d.mltiplr ꝯſumit.a. ⁊ ꝓpoꝛtio.e.ad.b.ē finita:qꝛ.e.ꝯſumit.b. ⁊ ois ꝓpoꝛtio cōpoſita ex duabꝰ ꝓpoꝛtiōibꝰ finitꝭ ē finita. ḡ nece ē ꝙ ꝓpoꝛtio tp̄is.g.ad tp̄s.c.ſit finita.ḡ.g.ꝯſumit.c.ſꝫ.c.ē ifim ut poſitū eſt.ḡ finitū ꝯſumit ifinitū:ſꝫ h̄ ē icōueniēs.ḡ opꝫ ꝙ.c.ſit finitū.motoꝛ igr finitꝰ nō pōt mouē aliqđ ifim nec aliqđ finitū ī tp̄e ifio. ¶Notādū ꝙ ꝯtor dīc h̄ ꝙ ipoſſe ē ꝙ aliqđ corpus finitū moueat coꝛpꝰ ifim.qm̄ pō motoris ſp dꝫ ſupare pōꝫ mobilo. ¶Notādū et ꝯm ꝯtes h̄ ꝙ ꝓpōnes ꝯditionales q̄s pōit h̄ pħs ſūt ve q̄ꝫuis antia ſint ipoa.qm̄ lꝫ ſit ipoſſe celū diuidi.tñ ſi diuideret in miori tp̄e ꝑmoueret pſ q̄ꝫ totū:qđ aliq itelligūt q̄ꝫtū ad determinatū ſignū ī ſpatio qm̄ pſ ī miori tp̄e ptrāſit aliqđ determinatū ſignū ī ſpatio q̄ꝫ totū. Silr ꝙ pħs ponit motorē diuidi h̄ ponit ſub ꝯditione. Si eni motoꝛ celi ſit ī coꝛpe tūc diuidit ad diuiſionē coꝛpis. ¶Notādū ꝙ illđ dcm̄ pħi.ſ.maiꝰ mole ī pti tp̄e mouet.dꝫ itelligi cū poſſitate:nō aūt cum necitate.qm̄ pole ē ꝙ coꝛpꝰ minꝰ moueat ī tp̄e miori: ⁊ h̄ ſufficit ad ꝓpoſitū:ſꝫ nō ē ſimplr neciū:ſꝫ ſolū reſpectu alicuiꝰ determinati ſigni ī ſpatio. Minꝰ eni coꝛpꝰ citiꝰ ptrāſit cōplete aliqđ determinatū ſignū ī ſpatio q̄ꝫ maiꝰ coꝛpꝰ. Uñ pōt hec rō formari ſic:qꝛ pole ē recipe aliquā ptē q̄ plꝰ excedit ī vtute aliquā ptē mobilis q̄ꝫ.a.excedit.b.ſit igit ita ꝙ.d. plus excedat.e.ī pō.q̄ꝫ.a.excedat.b.cū igr mouēs plus excedēs pōꝫ mobilis moueat ī miori tp̄e.ſequit ꝙ.d.ī minori tp̄e q̄ꝫ.c.mouebit.e.ſꝫ tp̄s qđ ē minꝰ q̄ꝫ tp̄s ifim ē fim.ſequit ḡ ꝙ.d.mouebit.e.ī tp̄e finito: ⁊ facta reſecatiōe ab.a. ⁊ a.b.taliū ptiū eiuſdē q̄ꝫtitatꝭ ſūt.d. ⁊.e. ⁊ additiōe fcā illaꝝ ptiū ipſi.d. ⁊.e.tādē cōſumunt.a. ⁊.b. ⁊ remanebūt.d. ⁊.e. hn̄tes eādē ꝓpoꝛtionē adiuicē quā pꝰ hebāt.a. ⁊.b. ⁊ tota additiōe facta.d.mouet.c.ī tp̄e finito. ſequit ꝙ.a.priꝰ mouebat.b.ī tp̄e finito. ¶Intelligēdū ꝙ illa ꝯ ē itelligēda de motore fatigabili cuiuſmodi ē mouēs exñs ī magnitudine coꝛruptibili:ſꝫ de motore īfatigabili nō ē ꝯ va.qꝛ nō maioꝛ vtꝰ regrit ī motore īfatigabili ad mouēdū ꝑ duoſ dies q̄ꝫ ꝑ vnū diē.nec regrit maioꝛ vtꝰ ad mouēdū ꝑ octo dies q̄ꝫ ꝑ vnū diē. ⁊ ſic mltiplicādo in ifim. ⁊ ſic loquēdo de motore īfatigabili nō regrit maioꝛ vtꝰ ad mouēdū mole ꝑ tp̄s ifim q̄ꝫ ad mouēdū ideꝫ mole ꝑ vnū diē. ⁊ iō ſi motoꝛ īfatigabil poſſit mouē mole finiti ꝑ vnū diē.ſequit ꝙ pōt mouē idem mole ꝑ tp̄s ifim. ⁊ ſic ꝯ nō ē itelligēda de motore infatigabili:nec rō ꝓbās ꝯnē ꝯcludit de motore īfatigabili:qꝛ vtꝰ motoris īfatigabil nō ē ꝯm ſe diuiſibil cū talis vtꝰ nō ſit virtꝰ extēſa in magnitudine.

¶Nō aūt oīno ī finita magnitudie nō cōtigit īfinitam eē pō:ex his manifeſtū ē:ſit eni plus pō ſp eq̄le ī miori faciēs tp̄s: ut calidū calefaciēs:aut dulcefaciēs:aut proijciēs: ⁊ oīno mouēſ.nece ḡ ē a finito q̄dē īfinitā aūt hn̄te patiētiā pati aliqđ patiēſ: ⁊ plus q̄ꝫ ab alio. Plus eni ē īfinita pō. At vo tp̄s nō ꝯtigit eē nullū. Si eni eſt in q̄.a.tp̄s in q̄ infinita vis calefacit:aut depellit.in q̄ aūt a.b.finita q̄dā.ad hāc maiorē ſp accipiēs finitā ueniā. Aliq̄n ad id q̄d ī.a.tp̄e motū erat. Ad finitū eni ſp addēs excellat oē determinatū ⁊ auferēſ deficiēs ſilr. In eq̄li ḡ tp̄e mouebit finita ipſi infinite. Hoc aūt eſt impoſſibile.

Demõſtratio

A.Tempus.

A.Tempus B

¶Hec ē 2a ptīla pe ptis pn̄te hūiꝰ ca.ī q̄ pħs oſ̄dit ꝙ ī magnitudie finita nō pt eē vtꝰ ifica. ⁊ hec ē 40a ꝯ huius li.ſ.de anexis. Ad cuiꝰ declationē pħſ ſuppōit duo.pꝰ ꝙ mouēs maioris vtutꝭ regrit minꝰ de tp̄e q̄ꝫ mouēs mioris vtutꝭ ita ꝙ eq̄lē effectū pt maioꝛ vtꝰ ꝓducē in minori tp̄e q̄ꝫ vtus minoꝛ. 2o ſuppōit ꝙ oē qđ mouet:mouet ī tp̄e ut ꝓbatū eſt ī 6o huiꝰ. ¶Ex his ḡ arguit ſic. Maioꝛ pō exiſtens in magnitudineꝫ pōt ī minori tp̄e mouē.ſꝫ ois pō finita agit ī tp̄e: ⁊ ī q̄cūq; tp̄e finito pōt vtꝰ finita agē.cū ḡ vtus īfinita ſit maioꝛ q̄cūq; vtute finita. ſeqt ꝙ ſi virtꝰ īfinita eēt ī magnitudie finita mouēt ⁊ ageret ī minori mēſura q̄ꝫ ē aliqđ tp̄s.ſꝫ minoꝛ mēſura q̄cūq; tp̄e nō ē niſi iſtāſ.ḡ ſi virtꝰ īfinita eēt ī magnitudie finita:ſequit ꝙ agēt ⁊ mouēt ī nō tp̄e qđ ē ipoſſe:qꝛ ois motꝰ ē ī tp̄e. ¶Hoc ꝯfirmat ſic. Si vtꝰ ifita eēt ī magnitudie finita ⁊ mouēt eā:aut igr ī tp̄e aut ī nō tp̄e.ſi ī nō tp̄e.hēt ꝓpoſitū.ſ.ꝙ ſi vtꝰ īfinita eēt ī magnitudie finita mouēt ī nō tp̄e.ſi vo det ꝙ mouēt ī tp̄e ⁊ ī q̄cūq; tp̄e q̄ꝫtūcūq; puo pōt vtꝰ ifica mouē q̄ꝫcūq; magnitudinē finitā:ſeqt ꝙ ſi vtꝰ finita mouēt magnitudinē finitā ī aliq̄ tp̄e.ſeqt ꝙ ī eq̄li tp̄e mouēt vtꝰ finita: ⁊ vtꝰ īfinita eādē magnitudinē uł eq̄lē.qđ ē ipoſſe. Seqt et ꝙ vtꝰ finita mouēt ī miori tp̄e q̄ꝫ vtꝰ īfinita:qꝛ nō ē dare aliquā vtutē finitā qn ſit dare vtutē finitā maiorē illa.ſi ḡ vtꝰ finita ⁊ vtꝰ īfinita moueāt eq̄lē magnitudinē in eq̄li tp̄e maioꝛ vtꝰ finita q̄ꝫ ē illa vtꝰ finita data mouēt ī minori tp̄e. ⁊ ſic vtꝰ finita mouēt ī minori tp̄e q̄ꝫ vtꝰ īfinita.qđ ē ipoſſe. ¶Sꝫ ꝯtor mouet hic duas q̄ōnes.pa ē ſup h̄ qđ dī ꝙ cuiuſlibet coꝛpis eſt pō finita:illđ vī eē fłm:qꝛ ſi eēt veꝝ tc̄ coꝛpis celeſtiſ eēt pō finita.ꝯñſ ē fłſ:qꝛ tc̄ coꝛpꝰ celeſte eēt coꝛruptile:qꝛ oē hñſ vtutē finitā ē coꝛruptile. ¶2o qō uł dubitatio ē de illa ꝯditionali quā pħs pōit h̄ q̄ ē iſta. Si vtꝰ īfinita eēt ī magnitudie finita mouēt ī iſtāti:ſi illa ꝯña ualēt codeo vī ſeq ꝙ ſi vtꝰ ifica eēt ex magnitudinē ꝙ mouēt ī iſtāti:qꝛ nō eſt mioris pōe ex magnitudinē q̄ꝫ ſi eēt ī magnitudie. ¶Prima haꝝ q̄ōnū ē ualde difficil ut dīc ꝯtor ⁊ ꝯ eā ſūt mlte opi. Uñ opi. Alex.ut recitat ꝯtor fuit ꝙ coꝛpꝰ celeſte hēt eīnitatē a ſuo motore q nō eſt ī mā. Cōtra quē arguit ꝯtor dicēs ꝙ ꝯm h̄ aliqđ eēt qđ poſſet coꝛrūpi ⁊ nunq̄ꝫ coꝛrūpet: ⁊ hc fuit opio Platonis.ſꝫ Ariſt.ī fine pmi de celo ⁊ mundo ꝓbat ꝙ ipoſſe ē ꝙ aliqđ ſit eīnū cui ieſt pō ad coꝛruptionē. Joānes aūt grāmaticꝰ hāc opionē tenuit ꝯ ꝑipatē. ⁊ ī h̄ opinabat ꝙ mūdus ſit gn̄abilis ⁊ coꝛruptibilis. Uñ.d.ꝯtor ꝙ hec dubitatio ē foꝛtioꝛ oibꝰ alijs dubitatiōibꝰ q̄ pn̄t accidere cū pħs expſſe 2o de celo ⁊ mūdo dicat ꝙ celi eſt pō finita. Et reddit cām q̄re ī celo nō ſūt ſtelle maiores q̄ꝫ ille q̄ in ſūt ibi dicēs ꝙ ſi hoc eēt motus celi fatigaretur. ¶Audiēs aūt Auicē.vba pħi opinatꝰ ē dupx eē neceſſariū.ſ.neciū ex ſeipō: ⁊ neciū ex alio.neciuꝫ ex ſeipō ut motoꝛ celi.ex alio ut celū. Et ꝯtor ī ſoluēdo illā dubitationē ponit mlta vba q̄ pp̄ ꝓlixitatē nō recito. Breuiter tñ ſua ſolo in h̄ ꝯſiſtit ꝙ coꝛpꝰ celeſte ē pōe finite:qꝛ nō pt ſuſcipe motꝰ īfinite uelocitatꝭ.tñ celū ē pōe īfinite q̄ꝫtū ad duratiōeꝫ qꝛ nō cōpōit ex mā ⁊ foꝛa: ⁊ foꝛa ipiꝰ nō hēt ſbſiſtē ꝑ ipꝫ. Motoꝛ et celi ē pōe ifice ꝯm durationē:ſꝫ nō ē pōe infinite ꝯm vigorē:ita ꝙ poſſit mouē uelocitate īfinita. ¶Ad ſcdaꝫ q̄ōnē rñdet ꝯtor dicēs ꝙ ſi vtus īfinita eēt ī coꝛpe mouēt ī iſtāti.ſꝫ ſi ponamꝰ vtutē īfinitā ex coꝛpꝰ nō ī coꝛpe:illa nec dꝫ dici finita:nec īfinita. Finitū eni ⁊ ifim ve de coꝛpibꝰ dici pn̄t. ⁊ iō ex coꝛpꝰ nō dꝫ poni aliq̄ vtus īfinita que moueat ī nō tp̄e. Dicit et ꝯtor ꝙ ī vtutibꝰ ex coꝛpꝰ nō pōt dici vna pō maioꝛ alia eo ꝙ nō ſūt pōe in coꝛpe:qm̄ maiꝰ ⁊ minꝰ ſoliꝰ ē q̄ꝫtitatꝭ. Sic ḡ ī hoc ꝯto ſoluūtur due q̄ōnes. ¶Prima ſi celū ſit potētie finite q̄lr eſt ꝙ nō ē coꝛruptibile:eſt qm̄ oē qđ ē vtutꝭ finite vī eē coꝛruptibile. ¶2a q̄lr iſta ꝯña ē bona:vtꝰ īfinita ē ī magnitudie finita.ḡ mouet ī nō tp̄e. ⁊ nō ſeqt.vtꝰ ifica ē ex magnitudinē.ḡ mouet ī nō tp̄e.vī ꝙ ſi vna iſtarū ꝯñaꝝ ſit bona ꝙ et reliq̄ ſit bona:qꝛ nō minoris vigoris ē vtꝰ ex magnitudinē q̄ꝫ ſi eēt ī magnitudie. ¶Solo igit ad pmaꝫ q̄ōnē ꝯſiſtit ī h̄ ꝙ pō motiua pōt dici īfinita duplr ſ.aut qꝛ actio eiꝰ nunq̄ꝫ ceſſat ⁊ h̄ ē eē ifim ī duratiōe. ⁊ illo mō motores celi ſūt īfiniti: ⁊ et celū eſt h̄ mō infim.ſ.ꝯm duratiōnē. Alioꝰ pōt itelligi pōm motiuā eē īfinitā:qꝛ motoꝛ eiꝰ ē tāte uelocitatꝭ ꝙ nō ē iuētū velociꝰ.ſ.ꝙ illđ qđ ab illo mouet:mouet velociꝰ oī mobili. ⁊ h̄ ē eē īfinitū ī q̄litate actionis ut.d.ꝯtor ī de ſba oꝛbis. ⁊ h̄ ē idē qđ eē īfinitū ī vigore. ¶Rñdeo igit ad pmā q̄ōnē. ⁊ dico ꝙ vtus celi ē īfinita ꝯm durationē ⁊ ē finita ꝯm vigorē: ⁊ tñ celū nō ē coꝛruptibile:qꝛ nō cōponit ex mā ⁊ foꝛma.ſ.coꝛruptibili.ſꝫ ē icoꝛruptibile. nec foꝛma eiꝰ ꝯſtituit in eē ꝑ ſbꝫ: ⁊ iō celū nō hēt ꝯriū pp̄ qđ nō ē coꝛruptibile.vñ ad q̄ōnē q̄rētē pp̄ qđ celum ē coꝛruptibile pt triplr rñderi.vnoꝰ ꝙ nō cōponit ex mā ⁊ foꝛa ꝯſtituta ꝑ ſbꝫ. Alioꝰ qꝛ nō hēt ꝯriū. 3o mō qꝛ caret cāis potētibꝰ ipꝫ coꝛrūpe. Uñ celū nō ē coꝛruptibile.qꝛ nō hēt coꝛrūpēs.effectꝰ āt ꝑuatiui cꝰ ē nō eē coꝛruptibile ē cā ꝑuatiua.ſ.qꝛ nō hēt qđ pt ipꝫ coꝛrūpe:ut vult ꝯtor ī de ſba oꝛbis. Qꝫ āt motores coꝛpoꝝ celeſtiū ſint finiti ī vigore dclat ꝯtor ꝑ h̄ qꝛ cōpa celeſtia excedūt ſe ī uelocitate motꝰ ī determiata ꝓpoꝛtiōe. ⁊ tales exceſſus nō ſt̄ niſi it̄ motores finiti vigoriſ.vñ ꝯm hūc modū.d.pħſ pōm celi eē finitā. ⁊ ꝙ ſi ī celo eēnt plres ſtelle aut maiores q̄ꝫ ſt̄ dſtrueret aut tardaret motꝰ celi. Et d.ꝯtor ꝙ iſta dubitatio ē maxia dubitationū q̄ accidūt ī hac ſcia ⁊ nō ē determiatū mihi niſi cū grādi labore ⁊ ī tp̄e vite mee nō modico.hc ꝯtor. ¶Hec igr ꝯña pħi.ſ.ſi ī celo eēnt plres ſtelle uł maiores q̄ꝫ mō ſt:celū nō moueret:uł tardiꝰ mouēt q̄ꝫ m ō mouet:pꝫ:poſito ꝙ motoꝛ celi ſit finitꝰ ī vigore:qꝛ pō motoris dꝫ excedē pōꝫ rei mote: ſed ſi in celo eēnt plres ſtelle uł maiores q̄ꝫ mō ſt̄ pō motoris uł nō excedēt pōꝫ celi. ⁊ ſic motoꝛ nō mouēt celū. uł ſic excedēt ſic mō excedit. ⁊ ſic tardiꝰ mouēt celū q̄ꝫ mō mouet. ¶Intelligēdū ꝯm ꝯtes ſup 12o methacc. ꝙ q̄libet oꝛbis celeſtis hēt vnū motorē ꝯiūctū ſeu appropꝛiatū illi oꝛbi:ita ꝙ altiꝰ ⁊ altiꝰ oꝛbiſ ē aliꝰ ⁊ aliꝰ motꝰ appropꝛiatꝰ. ⁊ pter motores appropꝛiatos ē vnꝰ motoꝛ ſepatꝰ q ē deꝰ glioſus. ⁊ pp̄ motū ꝯiūctū motꝰ celi ē ī tp̄e. Succeſſio eni motꝰ celi ē a motore ꝯiūcto q ē finite vtutꝭ: ⁊ a motore ſepato hēt motꝰ celi eīnitatē.motoꝛ eni ſepatꝰ ē īfinite motionis ut.d.ꝯtor. ⁊ niſi eēt motoꝛ ſepatꝰ motoꝛ ꝯiūctꝰ nō mouēt ꝑ tp̄ſ ifim. ¶Ad cuiꝰ itellm ē ſciēdū ꝙ motoꝛ ꝯiūctꝰ ſeu appropꝛiatꝰ mouet celū pp̄ motorē ſepatū ut aſſilet ei:q motoꝛ appropꝛiatꝰ mouet ut ꝯſeruet ſuā pfectionē:ſic hō aliq̄n ambulat ad ꝯſeruādū ſanitatē quā hēt. ⁊ motoꝛ ꝯiūctꝰ ſuā pfectionē ꝯſuat ꝑ h̄ qꝛ aſſilat motori ſepato: ⁊ aſſimilari nō pt motori ſepato niſi ꝑ motū. ⁊ ſic motoꝛ ꝯiūctꝰ nō mouet celū niſi pp̄ motorē ſepatū.ſ. ut aſſilet ei. Motoꝛ eni ſepatꝰ ē cā oiuꝫ ⁊ motores ꝯiūcti aſſilant motori ſepato ꝑ h̄ ꝙ ſūt cāe reꝝ: ⁊ nō ſt̄ cāe reꝝ niſi ꝑ h̄ qꝛ ꝑ motū celi ꝓducūt res in eē: ⁊ ſic motoreſ ꝯiūcti aſſilant motori ſepato per motū.qꝛ ꝑ motū ſt̄ cāe reꝝ: ⁊ ꝑ h̄ aſſilant pc cāe oiuꝫ.ſꝫ utꝝ motoꝛ ſepatꝰ moueat ut finiſ tñ uł ut effi-

ciẽs ſ₃ itẽtionẽ pħi ẽ dubiũ. credo tñ ſ₃ itẽtionẽ pħi ⁊ ɔ^{ris} ꝙ mouet ut finis tñ. qꝛ Ari. 2° celi dicit ꝙ illd qd eſt mobile ⁊ pfectũ ſimpl'r nõ idiget actiõe extriſeca i acqſitiõe mobilitatꝭ. Uñ ſm itẽtionẽ ɔ^{ris} 12° metħa^{ce}. oẽ mouẽs effectiue: aut mouet pp pfectionẽ de nouo ſibi acqrẽdã aut pp ɔſeruationẽ pfectiõis quã hẽt. ſ₃ p^{a} cã ex q̃ ẽ ſimp^{r} pfecta nõ mouet ut acqrat ſibi aliq̃₃ nouã pfectionẽ nec ut ɔſeruet pfectionẽ quã hẽt. qꝛ nõ ẽ aliqd ex ip₃ nobili⁹ cui appetat aſſil'ari: ⁊ iõ ſ₃ ɔ^{res} p^{a} cã nõ mouet ut efficiẽs: ſ₃ ut finis tñ. Ɗẽs tñ leges ponũt p̃mã cãm efficiẽtẽ ⁊ et finẽ. ¶ Ad ſecũdã dubitationẽ rñdet ɔ^{tor} ꝙ ſi vt⁹ ĩfinita eẽt i magnitudine mouẽt i iſtãti. ſed vt⁹ ex corp⁹ nõ ẽ finita nec ĩfinita: qꝛ finitũ ⁊ ĩfi^{m} ſoli q̃titati cõpetũt. ⁊ ſic vult ꝙ ex magnitudinẽ nõ ſit vt⁹ infinita. Attñ iſta rñſio nõ vĩ ſufficẽ: qꝛ q̃uis finitũ ul' ĩfi^{m} q̃titatiue non ſit ex magnitudinẽ tñ finitũ ul' ĩfi^{m} q̃litatiue ẽ ex magnitudinẽ. ¶ Al'r rñdet ɔ^{tor} i li. ſuo de ſb̃a orbis. ubi vult ꝙ motores celeſtes ſint finiti vigore ⁊ ĩfiniti i duratiõe. qꝛ nõ fatigãtur i mouẽdo. Ɋꝛ ãt ſint finiti ðcl'at ex ꝓportiõe vtutꝭ mouẽtiũ corpa celeſtia i tpe dete̾miato. qꝛ. ſ. cuiuſl₃ mot⁹ celeſtis q̃tũcũq₃ tardi ad motũ diurnũ q ẽ uelociſſim⁹ alioꝝ motuũ ẽ ꝓportio dete̾miata: ⁊ iõ q̃libet motoꝛ celeſtis ẽ vigoris finiti. ⁊ ɔ^{tor} ibidẽ decl'at ꝙ ſi corp⁹ fuerit cõpoſitũ ex mã ⁊ foꝛa op₃ ꝙ hẽat vtutẽ finitã i duratiõe ⁊ eꝫ: ſed nõ op₃ ꝙ ſi corpus hẽat vtutẽ finitã in vigore ꝙ pp ħ ſit cõpoſitũ ex mã ⁊ foꝛa. ¶ Ex his ğ põt patẽ ꝙ ſi i magnitudie cõpoſita ex mã ⁊ foꝛa eẽt vt⁹ ĩfinita i duratiõe ꝙ illa vt⁹ mouẽt i nõ tpe: ⁊ nõ ſeqꝭ de vtute ex magnitudinẽ ꝙ ſi ſit finita i duratiõe ꝙ pp ħ mouet i nõ tpe: qꝛ ſi i magnitudie cõpoſita ex mã ⁊ foꝛa ſit vt⁹ ĩfinita i duratiõe ſeqꝭ ꝙ illa vt⁹ ẽ ĩfinita i vigore ⁊ p ɔñs mouet i nõ tpe. ꝓbatio p^{e} ɔñe. Ɗis vtus exñs i magnitudie cõpoſita ex mã ⁊ foꝛa ẽ corruptibil' ⁊ hẽt ɔ̃riũ. ğ ſi tal' vt⁹ ſit ĩfinita i duratiõe p manẽs p tẽp⁹ ĩfi^{m} cũ hẽat corrũpẽs ſeqꝭ ꝙ p tẽp⁹ ĩfi^{m} illa vt⁹ reſiſtit corrũpẽti qd nõ eẽt niſi illa vt⁹ i ĩfi^{m} excedat vtutẽ corrũpẽtis: qꝛ ſi deꝭ ꝙ vt⁹ illi⁹ corpis excedit vtutẽ corrũpẽtis i aliq̃ dete̾miata ꝓportiõe: cũ corrũpẽs ſp ɔtineꝭ ſ₃ ſpẽꝫ: neceẽ ẽ vtutẽ illi⁹ corpis tãdẽ debilitari itñ ꝙ oĩo corrũpeꝭ: qꝛ ſp i reſiſtẽdo debilitaꝭ. ⁊ ſic tãdẽ corrũpeꝭ. q̃re ſequiꝭ ꝙ ſi corp⁹ cõpoſitũ ex mã ⁊ foꝛa hẽat vtutẽ ĩfinite duratiõis ꝙ et hẽat vtutẽ ĩfinitã i vigore: qꝛ ex oppoſito ſi hẽat vtutẽ finitã i vigore: ⁊ illa cõtinue debilitaꝭ q̃ tãdẽ corrũpiꝭ. ⁊ p ɔñs nõ ẽ ĩfinita i duratiõe. Sed de vtute ex magnitudinẽ nõ ſeqꝭ ẽ ĩfinita i duratiõe. ğ ẽ ĩfinita i vigore. qꝛ vt⁹ extra magnitudinẽ nõ debilitaꝭ cũ nõ hẽat ɔ̃riũ: ⁊ iõ nõ maioꝛ vigoꝛ reqriꝭ in tali vtute ad durãdũ p vnũ diẽ q̃₃ ad durãdũ p tp̃s ĩfi^{m}. ⁊ iõ nõ ſeqꝭ vt⁹ ex magnitudinẽ ẽ ĩfinita i duratiõe ğ ẽ ĩfinita i vtute. ⁊ p ɔñs nõ ſeqꝭ ꝙ moueat i nõ tpe. Si võ dĩ ꝙ corp⁹ ẽ cõpoſitũ ex mã ⁊ foꝛa. Rñdet ɔ^{tor} ɔceſſo ꝙ oẽ corp⁹ ſit cõpoſitũ ex mã ⁊ foꝛa dicẽs ꝙ de nũo corpoꝝ qddã ẽ cõpoſitũ ex foꝛa q̃ nõ ɔſtituiꭍ i eẽ per mãꝫ: nec dat eẽ mãe eo ꝙ mã ſua nõ ẽ i põ ſua ad eẽ: ⁊ ħ^{ꝰ} corp⁹ ẽ celũ. Alid ẽ corp⁹ cõpoſitũ ex mã qd ẽ i põ ad eẽ: ⁊ foꝛa ei⁹ ɔſiſtit p ſuã mãm: ⁊ ħ^{ꝰ} corpa ſũt corpa gñabilia ⁊ corruptibilia. Ɋꝛ igꝛ dicaꭍ ꝙ ſi vt⁹ ĩfinita i duratiõe eẽt i corpe cõpoſito ex mã ⁊ foꝛa illa mouẽt i nõ tpe: itelligiꭍ de corpe cõpoſito ex mã q̃ ẽ i põ ad eẽ: ⁊ foꝛa q̃ cõſtituiꭍ in eẽ p ſuã mãm. Ɱeli⁹ tñ vĩ eẽ dicẽdũ ꝙ illa ꝓpõ ẽ fl'a. ſ. oẽ corp⁹ ẽ cõpoſitũ ex mã ⁊ foꝛa. qꝛ corp⁹ celeſte circũſcripto motore nõ eſt cõpoſitũ ex mã ⁊ forma. ſed ẽ corp⁹ ſimplex ens i actu ⁊ nõ eſt mã q̃ ẽ i põ ad eẽ nec hñs talẽ mãꝫ. ſ₃ magis d₃ dici forma corporea q̃₃ mã qꝛ eſt in põ ad ubi. q̃re. qa ⁊c̃.

¶ Nullũ itaq₃ finitũ ɔtigit ĩfinitã põ₃ hr̃e neq₃ ĩfinitũ finitã. Etſi ɔtigit i miori magnitudie ampliorẽ potẽtiã eẽ. S₃ adhuc magis i maioꝛi pl'ima. Sit igiꭍ i q̃ ẽ. a. b. i finitũ: ħ. b. c. hẽt põ₃ quãdã q̃ in aliq̃ tpe mouet ipm. d. i tpe i q̃ ẽ. e. ȝ. Si igiꭍ ipi. b. c. duplã accipio. i medio mouebit tpe ĩpius. e. ȝ. ſit eñi hec ꝓportio. Quare i. ȝ. ⁊. t. mouebit. ğ accipiẽs ſp. a. b. qdẽ nequaq̃₃ trãſibo. Tpe aũt dato ſp min⁹ accipiã. ĩfinita ğ põ erit. Omẽ eñi finitã põ₃ excellit. Ɗĩs aũt finite põe neceẽ ẽ finitũ eẽ ⁊ tẽpus. Si eñi i q̃dã tãta: maioꝛ i miori qdẽ termiato aũt mouebit tpe ſ₃ ɔuerſioneꝫ ꝓportiõis. Infinita eñi oĩs põ ſic ml'titudo ⁊ magnitudo excellens eſſe finitum.

Demonſtratio.

A	Mouens infinitum.	B
B	Mouens finitum	C.
D	Mobile	
E	Tempus in quo. b. c. mouet. d.	ȝ
ȝ	Tp̃s ſubduplum.	T.

¶ Hec ẽ 3ª pticl'a p^{e} ptis p̃ncipal' hui⁹ capl'i i q̃ pħs oñdit ꝙ i magnitudie ĩfinita nõ p̃t eẽ põ finita. ⁊ hec eſt 41^{a} ɔ̊ de ãnexis q̃ ꝓbaꭍ dupl'r. ⁊ p̊ ſic. Põ q̃ ẽ maioꝛ põ cuiuſlibet magnitudis finite illa põ ẽ ĩfinita. ſed põ magnitudis ĩfinite ẽ maioꝛ q̃₃ põ cuiuſlibet magnitudis finite. ğ põ magnitudis finite ẽ ĩfinita ⁊ p ɔñs nõ ẽ finita. Maioꝛ p₃. qm̃ põ q̃ ẽ maioꝛ q̃libet põ finita neceẽ ut ſit ĩfinita. ⁊ minoꝛ decl'aꭍ. ſ. ꝙ põ magnitudinis ĩfinite eſt maioꝛ q̃cũq₃ põ magnitudinis finite. qm̃ accipiaꭍ aliq̃ ps finita magnitudinis ĩfinite ſi illa parꝫ dupliceꭍ adhuc põ magnitudis ĩfinite ẽ maioꝛ q̃₃ põ illius partꝭ. qꝛ põ toti⁹ eſt maioꝛ q̃₃ põ ptis. ⁊ dupliceꭍ illa ps: adhuc põ toti⁹ eſt maioꝛ q̃₃ põ illi⁹ ptis duplicate. ⁊ dupliceꭍ iteꝝ: ſp põ magnitudis infinite erit maioꝛ. põ igiꭍ magnitudinis infinite in infinitũ excedit quãcũq₃ potẽtiã ſue ptis finite: ſed nulla põ finita in infinitũ excedit potẽtiã finitã. ğ põ magnitudinis ĩfinite eſt maioꝛ q̃cũq₃ põ finita ſeu quacũq₃ põ magnitudinis finite. ¶ Uel p̃t foꝛari rõ ſic. Ɗis põ finita reqrit determinatũ tp̃s in q̃ põt mouere. ſed põ magnitudinis infinite nõ reqrit determinatũ tẽp⁹ in quo põt mouere. ğ magnitudis ĩfinite nõ ẽ põ finita. maioꝛ p₃. ⁊ minoꝛ ꝓbatur ſic. põ toti⁹ i minori tpe põt mouẽ idẽ mo^{le} q̃₃ põ ptis. ſ₃ nõ ẽ aliqd tp̃s ita paruũ gn ps magnitudinis infi^{te} p̃t mouẽ i illo tpe: qꝛ nõ ẽ accipe partẽ ita magnã gn põt moueri i q̃libet tpe q̃tũcũq₃ pũo. cũ igiꭍ i minori mẽſura poterit tota vt⁹ mouẽ q̃₃ ps vtutꝭ ſequiꭍ ꝙ põ magnitudis ĩfinite nõ reqrit determinatũ tp̃s in q̃ põt mouere: ſ₃ qꝛ in minori magnitudie poſſet eẽ maioꝛ vt⁹: poſſet aliqs credere ꝙ in magnitudie infinita põt eſſe virt⁹ finita. Nã pp magnitudinẽ corpis non op₃ ꝙ ſit virtus maioꝛ cũ i miori corpe poſſit eẽ maioꝛ vt⁹ q̃₃ i corpore maiori. ¶ Iſtd ſoluit pħs dicẽs ꝙ q̃uis i magnitudie minori poſſit eẽ maioꝛ vt⁹ q̃₃ i magnitudie maiori: tñ i magnitudie minori ſiue i magnitudie q̃cũq₃ finita nõ põt eẽ maioꝛ vt⁹ q̃₃ i magnitudie ĩfi^{ta}. ¶ Sciẽdũ ꝙ q̃uis i magnitudine minori poſſit eẽ maioꝛ vt⁹. vbi. g. i modico igne ẽ plus de põ q̃₃ i ml'to aere: attñ tãtũ p̃t accipi d aere ꝙ pluꝫ erit de põ i eo q̃₃ i illo modico igne. Eſt igiꭍ itẽtio pħi ꝙ et ſi ſ₃ aliq̃lẽ exceſſũ poſſet eẽ plus de põ in magnitudie miori q̃₃ i maiori: põt tñ eẽ tãt⁹ exceſſus ꝙ plus de põ repireꭍ i magnitudie maiori q̃₃ i magnitudie miori. cũ igiꭍ magnitudo ĩfinita icõpabil'r ⁊ ſine oĩ ꝓportiõe excedat q̃cũq₃ magnitudinẽ finitã op₃ ꝙ ſit plus de vtute i magnitudie infinita q̃₃ in quacũq₃ magnitudine finita.

¶ Eſt aũt ħ demr̃are ⁊ ſic. accipiẽꝫ eñi quãdã põm eãdẽ gñe ei: q̃ ẽ i ĩfinita magnitudie ĩfinita magnitudie exñtẽ: q̃ mẽſurabit eã q̃ ẽ i ĩfinita magnitudie finitã põ₃. Ɋd qdẽ igiꭍ i ĩfinitã eẽ põ₃ in ĩfinita magnitudie: neq₃ finitã in ĩfinita ex his palã eſt.

¶ 2° ꝓbaꭍ eadẽ ɔ̊ ſic. Quecũq₃ põ finita ul' eq̃liꝫ ei reꝑiri põt ſeu poſſis i magnitudie finita: ſi igiꭍ in magnitudie ĩfi^{ta} põt eẽ vt⁹ finita: ponaꭍ eq̃lis vt⁹ finita i magnitudie finita: ex ħ ſeqꭍ ꝙ põ q̃ ẽ i magnitudine finita ẽ eq̃liꝫ põe q̃ ẽ i magnitudie ĩfi^{ta} qd ẽ ipoſſibile: ğ nõ p̃t vt⁹ fi^{ta} eẽ in magnitudie ĩfi^{ta}: qꝛ ſi ſic eq̃lis vt⁹ eẽt ul' eẽ poſſet i corpe finito ⁊ i corpe ĩfi^{to}.

¶ De his autẽ q̃ feruntꭍ: bñ ſe hẽt dubitare quãdã dubitationẽ p̃mũ: ſi eñi oẽ qd mouetꭍ: moueꭍ ab aliquo: q̃cũq₃ non ip̃a ſeip̃a mouẽt. quomõ moueñꭍ aliqua continue nõ tangẽte eo quod mouet ut proiecta.

¶ Hec ẽ 2^{a} ps p̃n^{lis} ħ⁹ capl'i i q̃ p̃ncipal'r ðtermiaꭍ de vnitate p̃mi motoris. ⁊ ɔtiet q̃nq₃ pticulas. qm̃ in p^{a} pħs mouet ⁊ ſoluit quãdã dubitationẽ: ex cui⁹ ſolutiõe appet ꝙ p̃m⁹ motoꝛ ſit vn⁹. In 2ª ibi [Moueꝫ igꝛ.] oñdit ꝙ motoꝛ celi ẽ ĩfatigabil'. In 3ª aũt ibi [Et regul'r.] oñdit ꝙ mot⁹ celi ẽ regl'aris. In 4^{a} võ ibi [Neceẽ eſt aũt.] q̃riꭍ ⁊ ſoluiꭍ qd q̃rẽs ubi eſt motoꝛ mouẽs p tp̃s ĩfi^{m}: qm̃ ex q̃ ille motoꝛ nõ ẽ i mã op₃ vidẽ ubi ſit. ſ. utꝝ i medio ſpere. i. i cẽtro ul' i circũferẽtia. In 5ª ibi [Hẽt aũt dubitationẽ.] ſoluit quãdã dubitationẽ de ꝓiectꝭ. ſ. q̃liꭍ ⁊ a q̃ moueñꭍ ceſſãte p̃ ꝓijciẽte. Pꝛia pticula cõtinet duas ptes. qꝛ i p^{a} mouet dubitationẽ. In 2ª ibi [Qm̃ ãt i hiꝫ.] oñdit p vitatẽ iã ðcl'atã p̃^{m} motorẽ eẽ vnũ. Pꝛia ps cõtinet tres pticulas. qꝛ i p^{a} mouet dubitationẽ ⁊ excludit quãdã rñſionẽ falſaꝫ. In 2ª ibi [Neceẽ aũt ħ.] põit vaꝫ ſolutionẽ dubitatiõiꝫ. In 3ª ibi [Hoc qdẽ igiꭍ.] oñdit ꝙ mot⁹ ꝓiectiõis nõ ẽ cõtinu⁹. In p^{a} igiꭍ pticula hui⁹ ptis pħs mouet talẽ dubitationẽ. v₃. q̃l'r ꝓiecta moueñꭍ ceſſãte p̃ ꝓijciẽte. hec dubitatio h₃ ortũ ex p̃cedẽtib⁹: qm̃ p̊us ẽ oñſũ ꝙ oẽ qd moueꭍ: moueꭍ ab alio: ⁊ ꝙ mouẽs tãgit motũ: ubi utrũq₃. ſ. tã mouẽs q̃₃ motũ ẽ corruptibile. Eſt igiꭍ dubitatio de motu ꝓiectoꝝ. vĩ eñi ꝙ qñ p̃^{m} ꝓijciẽs nõ tãgit ꝓiectũ: ꝙ tunc proiectũ nõ d₃ moueri. In motu enim ꝓiectiõis p̃mũ ꝓijciẽs ẽ cã toti⁹ mot⁹: ⁊ ideo vĩ ꝙ ceſſãte p̃ proijciẽte debet tot⁹ motus ceſſare.

¶ Si ãt ſil' mouet ⁊ alid aliqd q mouet: ut aerẽ q mot⁹ mouet. Sil'r ipoſ'e p̊ nõ tangẽte neq₃ mouẽte moueri: ħ ſil' oĩa moueri ⁊ q̃eſcẽ cu₃ p̃mũ mouens q̃eſcet ⁊ ſi facit ſicut lapis ut mouẽ qd mouet aliud.

¶ Remouet vnã falſã rñſionẽ q̃ dĩc ꝙ ꝓijciẽs qui p̊ mouet lapidẽ ſil' cũ lapide mouet aliqd alid. ſ. aerẽ: ⁊ aer mot⁹ mouet lapidẽ poſt ɔtactũ p̃mi ꝓijciẽtis. Hãc rõnẽ excludit pħũs p ħ ꝙ ita vĩ eẽ ipoſ'e ꝙ aer moueaꭍ nõ tãgẽte p̃ ꝓijciẽte ſicᷓ vĩ eẽ ipoſ'e de lapide: qm̃ aer nõ mouet lapidẽ niſi moueaꭍ. ⁊ ceſſãte p̃ ꝓijciẽte aer nõ moueꭍ a p̃ ꝓijciẽte. op₃ igꝛ oĩa q̃eſcẽ qñ p̃mus motoꝛ q̃eſcit: ⁊ moueri cũ p̃m⁹ motoꝛ mouet: cu₃ ille ſit cã toti⁹ mot⁹ a p̃n° mot⁹ uſq₃ ad finẽ. qd p₃: qm̃ tot⁹ mot⁹ i uelocitate ⁊ tarditate ɔſequiꭍ uſq₃ ad finẽ põ₃ p̃mi motoris. q̃re ⁊c̃.

¶ Neceẽ aũt ħ qdẽ dicẽ ꝙ p̃mũ mouẽs facᷓ poſ'e ⁊ mouẽ aut aerẽ h⁹: aut aquaꝫ: aut aliud aliqd tale: qd aptũ natũ eſt mouẽ ⁊ moueri: ħ nõ ſil' pauſat mouẽs: ⁊ qd mouetꭍ. S₃ q̃d moueꭍ qdẽ ſil': cũ mouẽs q̃euit mouẽs: mouẽꝫ adhuc ẽ: vñ moueꭍ cũ alio hitũ. ⁊ i ħ eadẽ rõ ẽ: pauſat aũt cũ minoꝛ fuerit ꝟt⁹ mouẽdi in q̃ fuit hito. Tãdẽ aũt q̃eſcit cũ nõ amplius faciat: quod p̃us mouẽs: ſed motũ ſolũ. Hec aũt neceſſe eſt ſil' pauſare hoc qdem mouens.

¶ Hec ẽ 2ª pti^{la} p^{e} ptis p^{e} pticule 2^{e} ptis p̃n^{lis} ħ⁹ capl'i i q̃ pħũs põit verã ſolutionẽ illi⁹ dubitatiõis. ⁊ cõſiſtit ſolutio i ħ ꝙ p̃^{m} mouẽs tribuit duo mouẽti. ſ. mouẽ ⁊ moueri. ⁊ ſil'r ẽ de 2° motore reſpectu tertij: ita ꝙ ceſſãte p̃ motore a mouẽ ceſſat 2^{m} mouẽs a moueri. ſ₃ nõ a mouẽ cũ ulti⁹ moueat 3^{m} ſ₃ reſpectu ultimi moti: ſic ẽ ꝙ ceſſãte ꝓrio motore ip₃ ſil' ceſſat a mouẽ: ⁊ a moueri. Uñ mot⁹ ꝓiectiõis fit i medio ɔdẽſabili ⁊ rarefactibili cuiuſmodi ſꭍ aer ⁊ aq̃. ⁊ nõ op₃ tale me^{m} ſil' ceſſare a mouẽ ⁊ a moueri ut accidit i corpib⁹ ſolidis. tale igiꭍ me^{m} põt mouẽ ꝓiectũ qñ nõ moueꭍ a p̃ ꝓijciẽte. ⁊ ħ ẽ maꭍfeſtũ i motu lapidis ꝓiecti i aquã. Uideñꭍ eñi partes aq̃ q̃ ſequũꭍ lapidẽ moueri vndiq₃ donec trãſferaꭍ mot⁹ ab illa pte ad ptẽ ſequẽtẽ: deide ad aliã q̃uſq₃ ceſſet. ſ₃ ptes aq̃ nõ ſil' moueñꭍ: ſicᷓ ſil' mouẽtur ptes corpis ſolidi: ut p₃ de circulis q fiũt in aq̃ qñ lapides ꝓijciũꭍ i aquã. ¶ Intelligẽdũ ꝙ de rõne aeriꝫ ⁊ aq̃ ẽ ꝙ cũ ipellũtur a ꝓijciẽte nõ ſtati ceſſãt a moueri qñ ipellẽs ceſſat a mouẽ. imo q̃eſcẽte ipellẽte adhuc moueꭍ aer ĩpulſus ab eo. ⁊ ille aer i pulſus ipellit aliã ptẽ aeris. ⁊ illa pꝰ aliã ptẽ. partes võ aeris ſucceſſiue impellẽtes ipellunt illã reꝫ ꝓiectã donec pueniaꭍ ad aliquam ptem aeris ita debiliter motã ꙗ l₃ impellaꭍ ⁊ moueaꭍ nõ tñ põt ulteri⁹ mouere ⁊ impellere rẽ ꝓiectã. ſi tñ ita eſſet

de aere ⁊ aq̄ ſic̄ ē de corꝑibꝰ ſolidis t̄minat̄ t̄mio ꝓ-ꝓrio: oportet oēs ꝑtes aeris uel aq̄ ſil' moueri. ⁊ ſic oportet ipꝫ ꝓiciēs moueri a p̄nᵒ motꝰ uſqꝫ ad finē. al'r vnū corpꝰ penetraret aliō corpꝰ. ¶ Et ſi queratur a quo mouet̄ mediū quādo p̄ᵐ ꝓijciēs quieſcit. dico ꝙ p̄ma pars medij ceſſante p̄mo ꝓijciēte mouet̄ a ſeipa rarefaciēdo ſe. ⁊ ſic mouet ſecūdā ptē: ⁊ ēt ꝓiectū. ⁊ ſic de alijs partibꝰ. ¶ Intelligēdū ſᷣm aliquos ꝙ ꝓiectio fit hoc mō. cū enim ꝓiectū ſepareť a p̄ mouēte diuidit violēter aerē in ꝑte anteriori quo diuiſo claudit̄ aer in ꝑte poſteriori. ⁊ aer ſic clauſus ꝓpellit ꝓiectū. ſil' eni fit diuiſio vnꝰ ꝑtis aeris. ⁊ clauſio violēta alterius partis.

¶ Hoc qdē aūt motū: ⁊ totū motū. Hec q dē igit̄ in ꝯtīgētibꝰ aliqñ qdē moueri: aliqñ qdē qeſcē fit motꝰ: ⁊ nō cōtinuꝰ: ſ3 vr̄. Aut eni cōueniēter entiū: aut tāgētiū. Nō eni vnū mouēs ſ3 hītā adīuicē ſūt. Vñ ⁊ i aere ⁊ i aq̄ fit hmōi motꝰ: quē dicūt qdā antipariſtaſim eē. Impoſſ'e aūt al'r oppoſita ſoluē niſi dicto mō: antipariſtaſis aūt ſil' oīa moueri facit ⁊ mouere. q̄re ⁊ quieſcūt. Nūc aūt videt̄ vnū aliqd qđ cōtinue mouetur a quocūqꝫ: nō enim ab eodē.

¶ Hec ē 3ᵃ ꝑticula p̄ᶜ ꝑtis p̄ᶜ ꝑticule 2ᶜ ꝑtis p̄nˡⁱˢ huꝰ ca. i q̄ pħs ex p̄dict̄ oñdit ꝙ motꝰ ꝓiectiōis nō eſt ꝯtinuꝰ l3 videat̄ ꝯtinuꝰ. ⁊ hec ē 42ᵃ ꝯ de annexis: q̄ ꝓbat̄ ſic. Motꝰ q nō hēt vnū motorē: ſ3 m'tos motores ſibiīuicē ſuccedētes nō ē ꝯtinuꝰ. ſ3 motꝰ ꝓiectiōis nō hēt vnū motorē tm̄. ſ3 m'tos motores ſibiīuicē ſuccedētes: ⁊ ꝯñter ſe hñtes in mouēdo: q: p̄ mouet vnū mouēs. deīde mouet aliō mouēs. ğ motꝰ ꝓiectiōis nō ē ꝯtinuꝰ q̄uis videat̄ eē ꝯtinuus ꝑꝑ vnitatē moˡⁱˢ. iſte āt motꝰ fit i aq̄ ⁊ in aere q̄ ſūt corpa de facili diuiſibilia. Quidā v̄o dicunt ꝙ motꝰ ꝓiectiōis ē antipariſtaſis. i. ꝯ reſiſtētiā aeris. ſ3 ħ eſt fl'm: q: totꝰ aer ſil' reſiſtit: ⁊ iō ſi ꝯ reſiſtētiā aeris eēt cā huꝰ motꝰ oīa ſil' mouerent̄: ul' ſil' qeſcerēt. qđ ē fl'm. ¶ S3 ſūt ħ 4ᵒʳ notāda. ¶ Pͥo ē notādū ꝙ q̄uis motꝰ ꝓiectiōis q ē a diuerſis motoribꝰ nō ſit ꝯtinuꝰ. tm̄ aliq̄ ꝑs illꝰ motꝰ ē ab vno motore. ¶ 2ᵒ ē ſciēdū ꝙ motꝰ q ē a pl'ibꝰ motoribꝰ corpalibꝰ ſibiīuicē ſuccedētibꝰ i mouēdo nō ē ꝯtinuꝰ: ut ſi vna cādela transferat̄ de manu i manū ſine qete media mēſurata tp̄e medio ille motꝰ cādele nō eſt ꝯtinuꝰ: q̄uis tp̄s i q̄ mouet̄ ſit ꝯtinuū: q: motꝰ ꝯtinuꝰ hēt i q̄libet iſtāti tp̄is mēſurātio motū ꝑterq̄ i p̄ ⁊ vltio iſtāti. ſ3 hᵒˡ motꝰ cādele ñ hēt eē i iſtāti medio īter tp̄s mēſurās motū vnꝰ motꝰ: ⁊ motū alterꝰ motꝰ. qm̄ i p̄ iſtāti nullus motꝰ ieſt moˡⁱ. nec motꝰ cātꝰ a motore p̄cedēte. nec motꝰ cātꝰ a motore ſequēte: ⁊ ita ē de motu ꝓiectiōis qui fit a diuerſis motibꝰ īter q̄s cadit quies media mēſurata tp̄e: ⁊ qñqꝫ qes media cadit mēſurata iſtāti. ¶ 3ᵒ eſt notandū ꝙ pl'alitas motoꝝ ſil' mouentiū idē moˡᵉ nō īpedit ꝯtinuitatē motꝰ: ut p3 de motu nauis tracte a pl'ibꝰ trahētibꝰ: q pōt eē ꝯtinuꝰ q̄uis ſit a pl'ibus motoribꝰ ſil' mouētibꝰ nauē. ſ3 ſi pl'es motores mouerēt nauē ſucceſſiue. ſ. vnꝰ poſt aliū nō eēt vnꝰ motꝰ ꝯtinuꝰ: q: inter motꝰ cauſatos a diuerſis motoribꝰ caderet qes media mēſurata tp̄e ul' iſtāti. ¶ S3 dubiū ē ſi vnꝰ motor moueat ꝯtinue ⁊ alij motores ſucceſſiue ꝯcurrāt cū illo motore i mouēdo: utrū iſte motꝰ ſit ꝯtinuꝰ: ut ſi vnꝰ hō moueat nauē ꝯtiue ⁊ aliqñ ꝯcurrāt cum eo ſucceſſiue alij motores ad mouēdū utrū ille totꝰ motꝰ ſit ꝯtinuꝰ. ¶ Dicēdū ut mihi v̄r ꝙ ſi ille vnꝰ motor ſufficiat ad cauſādū motū nauis tūc ille motꝰ pōt eē ꝯtinuꝰ: q̄uis ꝯcurrāt pl'es motores: q: tc̄ pt motꝰ ieſſe moˡⁱ ꝑ q̄libet iſtāti tp̄is mēſurātio motū. ¶ 4ᵒ ē itelligēdū ꝙ pħs 5ᵒ huꝰ ubi dic̄ ꝙ ad vnitatē ⁊ ꝯtinuitatē motꝰ ſufficiunt tria. ſ. vnitas moˡⁱˢ: tp̄is: ⁊ t̄mini ad quē: ibi ſb mobili cōp̄rehēdit tā mouēs q̄ motū. Vñ ſᷣ3 vitatem 4ᵒʳ reqrunt̄ ad vnitatē nūalē motꝰ. ſ. illa tria q̄ ibi dñr reqri ⁊ 4ᵐ ē vnitas nūalis mouētis. ⁊ hoc ubi tm̄ vnꝰ motor ſolū mouet. ſi eni pl'es motores ſibiīuicē ſuccedāt i mouēdo nō ē motꝰ vnꝰ ꝯtinuꝰ.

¶ Oēm aūt i his q̄ ſūt neče ē ſꝑ eē motū ꝯtinuū. Hic aūt vnꝰ ē. Neče aūt vnū magnitudis alicuꝰ eē. Nō eni mouet̄ ipartibile: ⁊ vnius ab vno. Nō enim erit cōtinuus: ſed habitus alter alteri diuiſus.

¶ Hec ē 2ᵃ ꝑs p̄ᶜ ꝑticule 2ᶜ ꝑtis p̄ncipalis huꝰ ca. in q̄ ꝑ vitatē iā d̄clatā oñdit Ariſto. p̄ᵐ motorē eē vnū. ⁊ hec ē 43ᵃ ꝯ de ānexis q̄ ꝓbat̄ ſic. Oīs motꝰ ꝯtinuus ē vnꝰ magnitudis ⁊ vnꝰ motoris: ſ3 p̄mꝰ motꝰ ē ſꝑ ꝯtinuꝰ: ut ꝓbatū ē ſupꝰ. ğ ē vnꝰ motoris: ſ3 p̄mꝰ motor mouet motu p̄. ğ p̄mꝰ motor ē vnꝰ. maior p3 q̄tū ad utrāqꝫ ſui ꝑtē. qm̄ cū idiuiſibile nō moueatur. ut ꝓbatū ē 6ᵒ huꝰ. op3 ꝙ oīs motꝰ ꝯtinuus ſit vnꝰ magnitudis. ⁊ idē p3 ex 5ᵒ huꝰ ubi ꝓbatū ē ꝙ ad ꝯtinuitatē motꝰ reqrit̄ vnitas nūalis mobilis. 2ᵃ aūt ꝑs maioris p3 ex ħ. q: ſi ſint pl'es motores nō ē vnꝰ motꝰ ꝯtinuꝰ ut iā ꝓbatū ē de motu ꝓiectiōis. ¶ Si āt dicat̄ ꝙ motꝰ p̄mi celi eſt a duobꝰ motoribꝰ: ut dic̄ ꝯᵗᵒʳ ſuꝑ 12ᵒ methaᶜᵉ. ⁊ tm̄ ille motꝰ ē ꝯtiuꝰ. Dicēdū eſt ꝙ motꝰ pt eē a duplici motore dupl'r. ſ. ul' ſil' ul' ſucceſſiue. ſ. p̄ ab vno. 2ᵒ ab alio. Motꝰ q ē a pl'ibꝰ motoribꝰ ſucceſſiue nō ē vnꝰ ⁊ ꝯtinuꝰ. Motꝰ tm̄ q ē a pl'ibꝰ motoribꝰ ſil' pōt eē vnꝰ ⁊ ꝯtinuꝰ. Vl' forte ꝯᵗᵒʳ itēdit ꝙ motꝰ p̄mi celi ē a pl'ibꝰ motoribꝰ ut ab vno tanq̄ a motore effectiue ⁊ ab alio tanq̄ a motore ut finis. ⁊ ſic ē vnꝰ ⁊ ꝯtinuꝰ. Vñ pħs hic cū dicit vnū motū vnū habere motorem tm̄ intelligit de motore effectiue. quare ⁊c̄.

¶ Mouēs igit̄ aut vnū: aut motū mouet: aut imobile exiſtēs: ſi qdē igit̄ motū cōſeq oportebit ⁊ mutari ipꝫ. Sil'r aūt moueri ab aliq̄. Quare ſtabit: ⁊ ueniet i ipꝫ moueri ab imobili. Hoc aūt nō neceſſe ē ſimul mutare: ſed ſemꝑ poterit mouere infatigabile enim eſt ſic mouere.

¶ Hec eſt 2ᵃ ꝑticl'a 2ᶜ ꝑtis p̄nˡⁱˢ huꝰ ca. i q̄ ꝓbato ꝙ p̄mꝰ motor ē vnꝰ ꝓbat pħs ꝙ p̄mꝰ motor ē ifatigabilis: ⁊ hec ē 44ᵃ ꝯ de annexis huꝰ libri q̄ ꝓbat̄ ſic. Motor q i mouēdo nō mouet̄ nō fatigat̄ i mouendo: ſ3 p̄mꝰ motor in mouēdo nō mouet̄. ğ p̄mꝰ motor ē ifatigabilis. maior p3: q: cā fatigatiōis nō eſt alia: niſi q: motor qñ mouet mouet̄ ut dic̄ ħ ꝯᵗᵒʳ. ⁊ ħ ꝯuenit ei: q: ē i mā. mior decl'at̄ ꝑ ħ. q: ſi p̄mꝰ motor i mouēdo moueret̄: ſeqt̄ ꝙ moueret̄ ab alio ⁊ illud ab alio: ⁊ ſic i iſiᵐ. qđ eſt icōueniēs: ğ p̄mꝰ motor i mouēdo nō mouet̄. ¶ Vñ ſciēdū ꝙ cā fatigatiōis motoris ē: q: ē eē i mā: hec eni eſt vna cā fatigatiōis motoris i mouēdo. ſ. eē i mā: ⁊ ſine hac cā nō fatigat̄ motor. ſ3 tm̄ q̄liter iſta cā requirat̄ nō v̄r motū. M'ti eni motores exñtes i mā nō fatigant̄ i mouēdo. ut p3 de motoribꝰ nālibꝰ corpoꝝ ſimpliciū: ſ3 ſufficiēs cā fatigatiōis motoris ē q: mobile ex ſe hēt motū ꝯriū motui motorio. ut p3 i motu ꝓgreſſiuo aialiū. aial eni fatigat̄ i mouēdo. q: corpꝰ aial' hēt motū ꝯriū motui aīe: ut vult ꝯᵗᵒʳ ſuꝑ 2ᵒ celi ⁊ mūdi i p̄nᵒ. ſi tm̄ aliqs uelit ꝑ fatigationē itelligē debilitatē: ita ꝙ idē ſit motorē fatigari ⁊ motorē debilitari poſſet dici ꝙ ſufficiēs cā fatigationis motoris eſt eſſe in materia: ⁊ hec eſt ſufficiēs cauſa debilitationis motoris.

¶ Et regl'aris ħ motꝰ ē: aut ſolꝰ: aut maxime. Nō eni hēt mutationē: neqꝫ vnā mouēs. Op3 āt neqꝫ qđ mouet̄ iuxta illō habere mutationē quatenꝰ ſil'is ſit motus.

¶ Hec ē 3ᵃ ꝑticula 2ᶜ ꝑtis p̄ncipal' huꝰ ca. in q̄ decl'at̄ ꝙ motor p̄mꝰ ē regl'aris. ⁊ hec ē 45ᵃ ꝯ hꝰ li. de annexis q̄ ꝓbat̄ ſic. Regularitas nō accidit i motu niſi ex ħ ꝙ motori accidit aliqs motꝰ trāſmutatiōis: ut q: aliqñ vigorat̄ aliqñ debilitat̄. ſed p̄mꝰ motor caret oī trāſmutatiōe ⁊ oī mō trāſmutatiōis. ğ p̄mꝰ motꝰ cū ſit a p̄ motore ē oīno regl'aris. Vñ ꝯᵗᵒʳ. d. ħ ꝙ nos videmꝰ Ariſto. opīari ꝙ corpꝰ celeſte nō pt ex ſe ꝑ ſuā nām recipe trāſmutationē. Et ꝙ cā huꝰ ē q: nō cōpōit̄ ex mā ⁊ foia. ⁊ ꝙ ē neciū ex ſe ⁊ nō ex alio ut Auicē. dic̄. Verūtm̄ necitas ē i ipo modo recipiēdi in motore vno mō agēdi. hec ꝯᵗᵒʳ. ¶ Sed dubitat̄ hic. q: nō v̄r ꝙ motꝰ p̄mi celi ſit regularis: q: celū ē corpꝰ ſolidū motū circul'r ⁊ ꝑtes circūferētiales ueloci mouent̄ q̄ ꝑtes cētrales: q̄to eni aliq̄ ꝑs celi ē ꝓpingor circūferētie tāto ueloci mouet̄: q: maiorē circulū deſcribit i eodē tp̄e. ſ3 ille motꝰ ē irregularis cuꝰ vna ꝑs ē uelocior ⁊ alia tardior. ğ motꝰ celi ē irregularis. ¶ Dicēdū ꝙ totū celū ⁊ q̄l3 ꝑs celi ſꝑ mouet̄ eque uelocit': ita ꝙ nec aliq̄ ꝑs celi mouet̄ ueloci i vna ꝑte tp̄is q̄ in alia. tm̄ vna ꝑs celi ut ꝑs circūferētialis ſꝑ mouet̄ ueloci q̄ ꝑs cētralis. i. q̄ ꝑs ꝓpingor cētro. nec ꝑꝑ ħ ē motꝰ irregl'aris. Vñ breuit' motꝰ hēt duplices ꝑtes. ſ. q̄ſdā acceptas ſᷣ3 diuiſionē mobil': ⁊ q̄ſdā acceptas ſᷣ3 diuiſionē tp̄is. Ille motꝰ eſt irregularis q hēt vnā ꝑtē acceptā ſᷣ3 diuiſionē tp̄is uelociorē alia ꝑte acceptā ſᷣ3 diuiſionē tp̄is. Si eni totū celū ut aliq̄ ꝑs celi moueret̄ ueloci i vna ꝑte tp̄is q̄ eadē ꝑs moueret̄ i alia ꝑte tp̄is: tc̄ motꝰ eēt irregl'aris. ſ3 nō ē ita. ğ motꝰ nō d̄r irregl'aris ꝑꝑ ħ ꝙ vna ꝑs accepta ſᷣ3 diuiſionē mobilis ē uelocior q̄ alia. nec ex ħ ꝙ vna ꝑs mobilis mouet̄ ueloci q̄ alia. Vnde ꝯcedo ꝙ vna pars p̄mi celi mouet̄ ueloci q̄ alia ſicut argutū eſt. ſed nec celum nec aliq̄ pars celi mouet̄ uelocius in vna ꝑte tp̄is q̄ eadē pars in alia: ⁊ ideo motus celi eſt omnino regularis: ideo ⁊c̄.

¶ Neče ē āt: aut i medio: aut i circulo eſſe. Hec eni p̄nᵃ ſūt: ſ3 citꝰ mouet̄ ꝓxia mouēti. hmōi āt ē totꝰ motꝰ. Ibi ergo ē mouēs

¶ Hec ē 4ᵃ ꝑticl'a 2ᶜ ꝑtis p̄nˡⁱˢ huꝰ ca. in q̄ ſoluit̄ q̄dā qđ q̄rēs i q̄ loco ē motor celi. ſ. p̄mꝰ motor q mouet ꝑ tp̄s iſiᵐ: aut igit̄ motor mouēs circularit' hēt eē in cētro ſpe: aut i circulo. Iſta eni duo ſūt p̄nᵃ ſpe. ſ. mediū circa qđ mouet̄ ⁊ circūferētia: q: ex illa eſt initiū motꝰ. Iſtā igit̄ q̄ōnē ſoluit pħs. d. ꝙ motor p̄mꝰ ē i illo loco in q̄ actio eiꝰ. i. motio eiꝰ magis apparet: ⁊ ē magis eq̄lis ei. ⁊ q: actio p̄ᵃ magis apparet i circūferētia: ⁊ motio eiꝰ ē illic magis eq̄lis q̄ motio i alia ꝑte uel i alio circulo: iō motor p̄mꝰ attribuit̄ illi loco. ſ. ſup̄me ſpe ſeu circūferētie ſup̄me ſpe. Vñ p̄mꝰ motor ē i maxio circulo q ſꝑ vniformiter mouet̄. Et rō ē q: illō qđ ē magis ꝓpinquū motori mouet̄ ueloci. ⁊ illō qđ mouet̄ ueloci magis appropinquat motori: ſ3 circulus maximꝰ uelociſſime mouet̄: iō p̄mꝰ motor ē i maxio circulo. ¶ Vñ ꝯᵗᵒʳ dic̄ ꝑ hāc approximationē. ſ. motoris ad mobile debemꝰ itelligē approximationē ſᷣ3 eē ⁊ nō ſᷣ3 locū. qđ eni nō eſt corpꝰ nec ē i corꝑe nec ē i loco. Et ꝯᵗᵒʳ dic̄ hic ꝙ oēs leges ꝯueniūt in hoc. ſ. ꝙ deꝰ hitat i celo. ¶ Notādū ēt ſᷣm ꝯᵗᵉᵐ hic dicēte ſic. Declaratū ē i libro de motibꝰ aialiū ſᷣ3 locū. ꝙ oē qđ mouet̄ hēt corpꝰ qeſcēs circa qđ uoluit̄. ⁊ ꝙ v̄tꝰ qeſcētis d3 eē firmior v̄tute illꝰ qđ mouet̄. ⁊ ſi al'r eēt totū expelleret̄ exñtia. igit̄ mundus his duabꝰ ꝑficit̄ v̄tutibꝰ. ſ. v̄tute qetꝭ: ⁊ v̄tute mouēdi q̄ ē ꝯria illi. ¶ Intelligēdū ꝙ oē motū ſᷣ3 locū initit̄ alicui qeti ut p3 i motu aialis. ⁊ ſi v̄tꝰ mouēs aial i loco eēt fortior i mouēdo q̄ v̄tꝰ ꝑ quā t̄ra qeſcit in qeſcēdo: aial i motu ſuo expellēt qeſcēs cui initit̄ a loco ſuo. ſ3 nō ē ſic de motu celi: ⁊ de qete totꝰ terre. Et q̄uis motꝰ celi reqrat qeſcēs circa qđ mouetur: tm̄ nō initit̄ illi: nec initit̄ ad remouēdū t̄rā a loco ſuo. t̄ra igit̄ ſꝑ qeſcit: q: nō hēt cās q̄ poſſint ipſam amouē a loco ſuo. Vñ cā qetꝭ t̄re ē a p̄nᵒ cārū q̄ pñt amouē t̄rā a ſuo loco. ⁊ ħ dic̄ ꝯᵗᵒʳ i de ſb̄a orbis. ¶ S3 dubitat̄ circa illā ꝓpoſitionē ubi d̄r ꝙ illō mouet̄ ueloci qđ ē ꝓpinquꝰ motori. ħ eni nō v̄r uerū: q: ſp̄a lune q̄ maxīe diſtat a motore cōplet curſū ſuū i miori tp̄e q̄ ē mēſis: ⁊ nō ſᷣ3 curſū aliorū. ſ3 ſaturnꝰ ꝑ cōputatiōes aſtroꝝ cōplet curſū ſuū i mille annis. ⁊ q̄to planeta ē ſupꝰ tāto cōplet curſū ſuū i miori tp̄e. ¶ Ad ħ d̄r ꝙ quāto ſp̄a ē ſupior tāto ueloci mouet̄ motu rapto. q: i eq̄li tp̄e deſcribit maiorē circulū. tm̄ ſᷣ3 motū ꝓpꝛiū ſp̄e iferiores ueloci mouent̄ q̄ ſp̄e ſupiores: q: in miori tp̄e cōplēt curſus ſuos. Vel pōt al'r dici. ſ. ꝙ q: ſp̄e ſupiores ſūt m'to maiores q̄ ſp̄e iferiores: iō poſſumꝰ dicē ꝙ ueloci mouēt̄ motibꝰ ꝓprijs: l3 i pluri tp̄e cōpleāt curſus ſuos. Vñ q: ſp̄e ſupiores ſūt maiores iō reqrūt plus de tp̄e ad cōplēdū curſos ſuos. nec ꝑꝑ ħ mouent̄ tardꝰ q̄ ſp̄e iferiores. ¶ S3 magis dubiū v̄r eē: q: videmꝰ ſenſibil'r ꝙ exñs i cētro mouēs circulū ueloci mouet ꝑtes circūferētiales q̄ ꝑtes cētrales. v̄. g. Exñs i medio rote: ul' iuxta mediū ſi moueat̄ rota ꝑtes rote iuxta mediū tardius mouent̄ q̄ ꝑtes remotiores a medio: ut ꝑtes iuxta circūferētiā. ⁊ tm̄ ꝑtes iuxta mediū rote ſūt ꝓpingores motori q̄ ꝑtes circūferētiales. ꝙ aūt ꝑtes circūferētiales ueloci moueāt̄ p3 māifeſte: q: i eq̄li tp̄e deſcribit maiorē circulū. ⁊ ſic p3 ꝙ ꝑtes ꝓpiquiores motori nō mouent̄ uelociꝰ. ¶ Ad illō dico ꝙ rō pħi nō ē demr̄atiua ad ꝓbādū p̄ᵐ motorē eē i maxio circulo. ſ3 ē ꝓbabil' tm̄: ⁊ maxīe hēt ꝓbabilitatē ubi mobilia ſūt abīuicē ſepata ⁊ nō collegiata adīuicē ita ꝙ q̄libet pt ꝑ ſe moueri alio nō exñte moto. ¶ Intelligēdū ꝙ cētrū ⁊ circūferētia dicunt̄ eē p̄nᵃ ſpere: q: ſpera diffinit̄ ꝑ hec duo. Diffinitio eni ſp̄e ē ꝙ ē corpꝰ ſolidū vna ſupficie ꝯtētū in cuius medio eſt centrum: a quo oēs linee ducte ad circūferentiam ſunt equales.

b Abet aūt dubitationē ſi ɔtingat ali qđ qđ mouet mouē cōtinue:ſʒ nō ſicut impellēs iterum ⁊ iterum inconſequenter eſſe continue.

¶ Hec eſt 5ª ꝑticula 2ᵉ ꝑtis ꝑnˡⁱˢ hui⁹ ca. in q̄ pħs mouet ⁊ ſoluit quādā dubitationē: qm̄ dubitat̄ qlit̄ aliqs motor pōt ɔtinue ⁊ ſp mouē. Et rō dubitationis eſt. q: illō qđ ſp mouet ɔtinue: ul' mouet ut pellēs ul' ſicut trahēs. ſʒ nec pellēs: nec trahēs pt ſp ɔtinue mouē: q: tā pellēs q̄ trahēs al'r ſe hēt ad illō qđ mouet in ꝑn° mot⁹: ⁊ in fine. q: ul' eſt ꝑpinquius uel remoti⁹. ⁊ per ɔn̄s nō pt ſp mouē ɔtiue.

¶ Aut eni ipm̄ opʒ ipellē. aut trahere: aut utraq; aut aliqđ aliō ɔtigēs aliō ab alio: ſic oli dcm̄ ē i his: q̄ ꝑſcīūt. Si aūt cū di uiſibilis ſit aer: aut aq̄ mouet: ſʒ ſic ſp motus: utrobiq; aūt nō pōt ē motū vnū eē: ſʒ hītū: ſolus itaq; ɔtinu⁹ ē: quē mouet immobile. Semp eni ſilr ſe hñs ⁊ ad id qđ mouet ſimiliter ſe habebit ⁊ continue.

¶ Soluit illā dubitationē dicēs q̄ nullū mouēs motū hēt cauſare motū ſp ɔtinuū. Neceſſe ē eni dicē q̄ mobile qđ ɔtinue videt̄ moueri: aut mouet̄ immediate p totū motū ab ipo mouēte moto. aut p multa media: q̄rū vnū tāgit aliō ſic accidit i motu ꝓiectōis. ⁊ iſta dubitatio hēt eqlit̄ locū: ſiue mouēs motū moueat impellēdo: ſiue trahēdo: ſiue utroq; mō. ¶ Solō igit̄ iſti⁹ dubitatiōis ē: q̄ motor celi ē motor imoˡⁱˢ. ⁊ nec ē corp⁹: nec forā i corpe. ⁊ iō nec mouet trahēdo nec mouet ipellēdo. Unde motor corpore⁹ nō pōt ſp cōtinue mouē: q: nō mouet niſi pellēdo uel trahēdo. ¶ Intelligēdū q̄ p motū ɔtinuū i ꝓpoſito pħs itelligit motū ſimplicē ⁊ regularē: q: eni mot⁹ ꝑm⁹ eſt oīno ſimpˡʳ ⁊ regularis: ideo cōcludit Ariſtoteles q̄ motor ei⁹ eſt imobilis ⁊ incorporeus. quare ⁊c̄.

¶ Determinat̄ āt his māifeſtū ē: qm̄ ipoſſe ē ꝑmū mouēs ⁊ imobile hēre aliquā magnitudinē: ſi eni magnitudinē hēt: neceſſe ē: aut finitā ipaʒ eē. aut īfinitā. Infinitā qdē igit̄ q̄ nō ɔtigit magnitudinē eē: oñſū ē p us i phiſicis. Qđ āt ipoſſe ē finitā hēre īfinitā pōtm̄: ⁊ q̄d ipoſſe eſt a finito moueri aliqđ ſʒ īfinitū tpſ: demrātū ē nūc. Principiū āt mouēs ꝑpetuū mouet motū ⁊ in finito tpe. Māifeſtū itaq; q̄ idiſibile ē ⁊ īpartibile: ⁊ nullā hñs magnitudinem.

¶ Hec ē 3ᵃ ps ꝑnˡⁱˢ hui⁹ ca. i q̄ Ariſto. oſtēdat de impartibilitate ꝑmi motoris oñdēs q̄ pᵐ mouēs immobile ē impꝑtibile nullā hñs magnitudinē. ⁊ hec ē 6ᵃ ꝑ ꝑnˡⁱˢ hui⁹ li. ſʒ Lico. q̄ pbat̄ ſic. Qđ nō eſt in magnitudie ē ipartibile nullā hñs magnitudinē. ſʒ pᵐ mouēs imobile nō ē in magnitudine. ḡ ē impartibile nullā hñs magnitudineʒ. maior pʒ de ſe. ⁊ mior declaꝫ. ſ. q̄ ꝑm⁹ motor nō ē i magnitudie: q: ſi eēt i magnitudie: aut igit̄ i magnitudie finita: aut i magnitudie īfinita. nō in magnitudie iſiᵗᵃ: q: nulla magnitudo ē īfinita: ut pʒ 3° hui⁹. nec ēt eſt in magnitudie finita. q: ꝑm⁹ motor ē vtutꝫ iſiᵗᵉ cū mo-

ueat p tpſ īſiᵐ: ſʒ i magnitudie ſiᵗᵃ nō ē vᵗ iſiᵗᵃ ut ꝓ us. ꝓbatū ē i 5 ca. ꝑm⁹ igr̄ motor nec ē corp⁹: nec in corpe. ſʒ ē idiſibil' ⁊ īpartibil' nullā hñs magnitudinē. ¶ Nota q̄ cū pħs. d. q̄ ꝑm⁹ motor ē vtutꝫ iſiᵗᵉ: itelligit q̄ ē vtutꝫ iſiᵗᵉ i duratiōe ⁊ vᵗ iſiᵗᵃ i duratio ne nō pōt eē i magnitudie finita cōpoſita ex mā q̄ ē i pō ad eē: ⁊ ex forā q̄ ɔſtituit in eē p ſubm̄: q: ſi vtus infinita i duratiōe eēt in tali magnitudine ſequeret̄ q̄ illa vtus eēt infinita in vigore ut declaratū eſt ſuperi⁹. ⁊ per ɔn̄s moueret magnitudinē q̄ē in nō tpe: q: inter vtutem motiuā motoris: ⁊ vtutē reſiſtitiuā mobilis nō eēt aliqua ꝓportio.

¶ Finit expoſitio Gualterij de Burlei Anglici in libros octo de phiſico auditu Ariſtoˡ. vna cū q̄one eiuſdē Gualterij de ꝑiſtāti ⁊ ulti°. Uenetijs impreſſa p Simonē de Luere: iuſſu dn̄i Andree Toreſani de Aſula. 25. auguſti. 1501. Feliciter.

¶ Incipit tabula dubioꝝ q̄ in h̄ ope ptractant̄. Et nota q̄ ꝑmus numerus indicat chartas. ſecūdus vo colūnas. a. vo citra medius colūne. b. autem ultra mediū eiuſdē colūne.

¶ Dubia primi libri.

Utrū ad ꝑfectā notitiā hn̄dā de aliq̄ cāto oporteat ꝑcognoſcere oēs cauſas. charta. 5. col. 4. b.
Utꝝ eadē ſint notiora nobis ⁊ nāe. c. 6. col. 4. b.
Utꝝ in ſcīa nāli ſit duplex ꝓceſſus vn⁹ ab effectu ad cauſam: alius ecōuerſo. c. 7. col. 2. b.
Utꝝ mixta compoſita ex elementis ſint nobis ꝑus nota. c. 8. col. 1. a.
Utꝝ illud qđ ſignificat̄ per nomē diffiniti ſit notius illo quod ſignificat diffinitio. c. 8. col. 1. a.
Utrū ſpecies componatur ex genere ⁊ differētia tanq̄ ex cauſis. c. 9. col. 2. b.
Utrū gen⁹ cōponat̄ ex ſuis ſpēbus. c. 9. col. 3. b.
Utrum magis vniuerſalia ſint nobis ꝑus nota q̄ minus vniuerſalia. c. 9. col. 4. a.
Utrum artifex communis habeat arguere cōtra negantes ſua ꝑncipia. c. 11. col. 4. b.
Utrū nālis hēat ſupponere motū eē. c. 12. col. 2. b.
Utrum ens dicatur multipliciter ut de decem predicamentis. c. 12. col. 4. b.
Utrum ens dicatur de decem predicamentis equoce. c. 12. col. 4. b.
Utrū quantitas ſit genus infiniti. c. 13. col. 2. a.
Utrum punctus: linea: ſuperficies: diſtinguantur a corpore. c. 13. col. 2. b.
Utꝝ ſubā ⁊ q̄titas realr̄ diſtiguant̄. c. 14. col. 4. b.
Utrum omnes partes ſimul ſumpte ſint idem qđ totum. c. 15. col. 4. b.
Utrū quieſcēte toto continuo poſſit pars moueri ſm locum. c. 17. col. 3. b.
Utrum diffiniens ⁊ diffinitum reſpectu eiuſdem ſint idem. c. 19. col. 1. a.
Utrū ſit dare minimum naturale. c. 21. col. 2. b.
Utꝝ oē qđ ḡnat̄ ḡnet̄ ex ſuo ɔrio. c. 23. col. 4. a.
Utrū ꝑma ꝑncipia ſemp maneāt. c. 24. col. 4. b.
Utrum ſequat̄. due ſunt contrarietates. ergo due ſunt nature eis ſubiecte. c. 26. col. 2. a.
Utꝝ mā p⁹ ſit aliqd i actu hñs formā. c. 30. col. 2. a.
Utrum illud ex quo aliquid generatur ſit ens uel nō ens. c. 32. col. 2. a.
Utrū mā p⁹ appetat ſui corruptionē. c. 34. col. 1. a.
Utrum priuatio poſſit eſſe cauſa appetitus mate-

rie cum ſit non ens. c. 34. col. 1. b.
Utrum materia prima per accidens ſit corruptibilis ratione ꝑuationis. c. 34. col. 3. b.
Utrū materia ꝑma generetur. c. 35. col. 1. a.
Utꝝ vna materia ꝑma diſtinguat̄ ab alia per formam. c. 35. col. 1. a.
Utrū omnium generabiliū ⁊ corruptibiliū materia poſitiue ſit eadem. c. 35. col. 1. a.

¶ Dubia ſecundi libri.

Utrū ad hoc q̄ motus ſit nālis ſufficit q̄ mot⁹ habeat in ſe ꝑncipiū motus. c. 36. col. 3. b.
Utrū corp⁹ ſimplex alteret ſe p ſe. c. 36. col. 4. a.
Utrū nālia differāt ab artificialib⁹. c. 37. col. 1. a.
Utꝝ hec ſit va medic⁹ p ſe ſanat ſeipʒ. c. 38. col. 1. a.
Utrū diffinitio nāe ſit bene data. c. 38. col. 3. a.
Utrū compoſitū ſit digni⁹ habere hoc nomē ſba q̄ forma. c. 39. col. 1. b.
Utrū nām eē poſſit demōſtrari. c. 39. col. 4. a.
Utrum pura priuatio forme poſſet dici forma ⁊ natura. c. 41. col. 2. b.
Utrū ſcientia nālis in cōſiderādo ſit ſilis arti in operando. c. 43. col. 4. b.
Utrū mā eſt ad aliquid. c. 44. col. 2. a.
Utrum in alia ⁊ in alia ſpecie ſit alia ⁊ alia materia. c. 44. col. 2. a.
Utrū cāe ſibiinuicē ſint cauſe. c. 45. col. 3. b.
Utrū gubernator nauis per ſui abſentiā ſit cā ſubmerſionis nauis. c. 45. col. 2. b.
Utrū ꝑmiſſe ſint cauſe in ḡne cauſe mālis uel nō concluſionis. c. 46. col. 2. a.
Utrū illud qđ inuenit̄ ex eo q̄ eſt caſus inueniatur a caſu. c. 48. col. 2. a.
Utrū caſus ⁊ fortuna habeant eſſe ſolum in minori parte. c. 48. col. 4. b.
Utrum contigēs equalit̄ repiat̄ in potentijs actiuis. c. 49. col. 3. b.
Utꝝ repiat̄ in potētijs paſſiuis. c. 49. col. 3. b.
Utrum aliquid ſit neceſſariū reſpectu vni⁹: ⁊ poſſibile in maiori parte reſpectu alteri⁹: ⁊ poſſe in pauciori reſpectu tertij. c. 49. col. 3. b.
Utrū uolūtas poſſit in effect⁹ ɔrios. c. 50. col. 1. a.
Utrum id qđ ſit a caſu ſit natum euenire per ſe ab alia cauſa. c. 52. col. 4. a.
Utrum caſus poſſit eſſe ubi proprius effectus intentus euenit. c. 52. col. 4. a.
Utꝝ caſus ⁊ fortūa ſint cāe idetmiate. c. 53. col. 1. a.
Utꝝ aranee faciāt telā: ⁊ hirūdo nidum per naturam uel alia virtute. c. 56. col. 4. b.
Utrū monſtra ſint ꝓducta a caſu. c. 57. col. 2. a.
Utꝝ neceſſitas in nālibus ſit ſimplr̄ uel ex ſuppoſitione. c. 58. col. 4. b.
Utrum mors corruptio: ⁊ potentia ad non eē ſint ex materia. c. 59. col. 2. b.

¶ Dubia tertij libri.

Utrum ignorato motu neceſſe ſit ignorare naturam. c. 60. col. 2. a.
Utꝝ ens diuidat̄ i ēs i pō ⁊ ēs i actu. c. 60. col. 4. a.
Utꝝ mot⁹ repiat̄ i ꝑ'ib⁹ vno ꝑdicaᵗᵒ. c. 61. col. 4. a.
Utrū cuilibet parti ſenſibili tpis corrīdeat pars ſenſibilis rei acquiſite per motuʒ. c. 63. col. 1. b.
Utrū pōrū ad ɔria ſit idē ſbm. c. 64. col. 1. b.
Utrū mot⁹ ſit res diſtincta a mobili. c. 64. col. 2. b.
Utꝝ mouēs nāle i mouēdo moueat̄. c. 66. col. 4. b
Utrū vna ⁊ eadē res poſſit habere plures diffinitiones. c. 67. col. 2. a.
Utrum motus aſcēſus ⁊ deſcenſus ſint idem motus. c. 67. col. 4. a.
Utrū agē qđ eſt actio motoris: ⁊ agi qđ eſt actio motus ſint eadem uel diuerſa. c. 67. col. 4. b.
Utrū ambo. ſ. agere ⁊ pati ſint in agente uel patiente. c. 67. col. 4. b.
Utrū actio ⁊ paſſio ſint idē mot⁹. c. 68. col. 4. b.
Utrū actio ſit in agēte uel patiente. c. 68. col. 4. b.
Utꝝ oīs nūs poſſit eē actu nūatus. c. 73. col. 2. b.
Utꝝ idē ſit loc⁹ nūo toti⁹ ⁊ partis. c. 75. col. 3. a.
Quid pħs itelligat p diīas loci. c. 77. col. 3. a.
Utrū magnitudini ſm q̄ eſt in mā repugnat creſcere in infinitum. c. 80. col. 4. b.
Utꝝ magnitudo poſſit diuidi i īfinitū. c. 81. col. 2. a.
Utrū diuiſio magnitudis ſit rōne māe. c. 81. col. 2. a.
Utrū ſbm recipiens infinitatē ſit mā. c. 83. col. 3. a.
Utrū nūs ſit forma ul' hñs formā. c. 84. col. 3. b.

¶ Dubia quarti libri.

Utrū idem locus nūo recipiat ſucceſſionem corporum. c. 88. col. 1. b.
Utꝝ ſurſū ⁊ deorſū ſint ſpēs loci. c. 88. col. 1. b.
Utrum locus ad quē fert̄ ignis ſit ſimpliciter ſurſum. c. 88. col. 1. b.
Utꝝ loc⁹ ignis ⁊ loc⁹ ſre marie diſtēt. c. 88. col. 2. a
Utrū naturalis ⁊ mathecᵘˢ conſiderent de eiſdem dimenſionibus. c. 88. col. 3. a.
Utrū ſurſum ⁊ deorſum diſtinguantur ſolum ſm q̄ ſint partes. c. 88. col. 4. a.
Utrū ponentes mundum generari habent dicere q̄ Ariſto. ⁊c̄. c. 89. col. 1. a.
Utrū locus ſit ſeparabilis a locato. c. 91. col. 2. b.
Utrū loc⁹ ſp mouet̄ ad motū ſui ſbi. c. 92. col. 1. a.
Utrum aliquid ſit in ſeipſo primo. c. 94. col. 2. a.
Utrū mā ſit ſepabilis a re cui⁹ ē mā. c. 94. col. 4. a.
Utrū locus ſit ultimū corpis ɔtinenſ. c. 98. c. 4. a.
Utrū loc⁹ ſit ſola ſuperficies. c. 100. col. 2. a.
Utrum locus ſit immobilis. c. 100. col. 3. b.
Utrū ſupma ſpa ſit in loco uel non. c. 102. col. 3. a.
Utrū ſupma ſpa ſit in loco p acciñ. c. 104. col. 4. a.
Utrū ſupma ſpa ſit in loco p cētrū. c. 105. col. 2. a.
Utrum locus nālis terre ſit ſupficies ɔcaua toti⁹ aque: ⁊ ſic de alijs elementis. c. 105. col. 3. b.
Utrum locatum ſit naturaliter in loco per vtutem ɔſeruatiuam influxam a celo. c. 106. col. 2. b.
Utrū quelibet pars terre cuius mediū nō eſt medium mūdi quieſcat naturaliter. c. 106. col. 3. b.
Utrū corpora ſimplicia q̄uis poſſint moueri i uacuo. c. 116. col. 2. a.
Utrū quātitas ſepata ab oī qualitate poſſit reſiſtere alteri corpori. c. 116. col. 4. b.
Utrum corpus mixtum poſſit moueri in uacuo. c. 116. col. 2. a.
Utrum animal poſſit moueri in uacuo motu progreſſiuo. c. 116. col. 2. a.
Utrum medium poſſit eſſe ſubtilius alio in quacunq; proportione. c. 118. col. 2. a.
Utrum rarefactio terminetur ad maioritatem ſiue extenſionem maiorem. c. 121. col. 1. b.
Utꝝ rarefactio ⁊ ɔdēſatio ſint poˡᵉˢ. c. 122. col. 2. a.
Utꝝ rarefactio ſit mot⁹ ad q̄titatē. c. 122. col. 2. a.
Utrū tps habeat eſſe. c. 124. col. 2. a.
Utrum inſtans poſſit corrumpi. c. 124. col. 2. a.
Utrum ſequatur: plures ſunt celi. ergo plura ſunt

tempora.c.125. col.4.b.
Utrū tpˢ cōprehendat per ſenſū.c.127. col.1.b.
Utrū tēpᵘ ſit motᵘ celi.c.130. col.1.a.
Utrū tēpᵘ ſit ꝯñs motum.c.130. col.1.a.
Utrū tēpᵘ ſit nūs motus.c.130. col.1.a.
Utrum ſit aliqua duratio carens priori ꝛ poſteriori.c.131. col.4.b.
Utrum quodlibet tempus habeat ſuam proprias durationem.c.132. col.1.a.
Utrum tempus ſit quantitas inherens immediate ipſi motui.c.132. col.1.b.
Utrum aliq̄ quantitas continua poſſit menſurari.c.133. col.3.a.
Utrum ad eſſe ſucceſſiui ſufficit φ indiuiſibile cōtinuans eius partes habeat eſſe.c.135.col.3.b.
Utrum inſtans copulet partes temporis.ſ.preteritum ꝛ futurum.car.135. col.3.b.
Utꝝ iſtās manet idē i tpe aut nō.c.136. col.1.b.
Utꝝ aliqđ iſtās mãeat idē i toto tpe.c.138.col.3.a
Utꝝ i tpe ieniat mimū aliq̄ mō.c.139. col.3.b.
Utꝝ oē qđ ē i tpe excedat a tpe.c.142. col.2.a.
Utꝝ tēpᵘ ſit per ſe cā corruptionis .c.142.col.3.b.
Utrū nō ens ſit in tempore.c.144. col.2.b.
Utrum finis ꝛ pncipium reſpectu eiuſdē ſint oppoſita.c.145. col.2.b.
Dubitat q̄re tempus magis diffinitū eſt per continuum q̄ƺ diſcretum.
Utrum tempus ſit idem ubiq̄ƺ.c.147. col.1.a.

¶ Dubia quinti phiſicorum.

Utrū totuƺ debeat dici moueri per hoc φ aliqua eius pars mouetur.c.150. col.1.a.
Utrum quilibet motus habeat propriū ſƀƺ diſtinctū a ſƀo cuiuſlibet alteriᵘ motᵘ.c.150. col.1.b.
Utrū mediū inter contraria ſit per ſe terminᵘ alicuius mutationis.c.152. col.1.a.
Utrū mediū cōponat ex extremis.c.152. col.1.b.
Utruƺ ſpecies mutationis q̄s pƀs diſtinguit ſint oppoſite.c.152. col.4.a.
Utrū ſƀm gñationis generet.c.153. col.4.b.
Utrum pma materia mouetur.c.153. col.4.b.
Utrum mutatio que eſt a priuatione in habitū uł econuerſo ſit motus.c.154. col.1.a.
Utrū rō ꝯˢᵗⁱⁿ per quā pbat φ motus eſt eiuſdem gñis cum termio ad quē ualeat.c.154. col.3.b.
Utrū pō ſƀina que recipit motum ꝛ terminū motus ſit in eodē genere.c.154. col.3.b.
Utrū ſƀſtātie ſit ꝯriū.c.155. col.2.a.
Utrū alicui acgritur relatio ꝛ nulla forma abſoluta.c.155. col.3.b.
Utrum ꝯſequentia pƀi ualeat.ſi nō eſt gñatio prima non eſt poſterior.c.157. col.3.a.
Utrū illa ſint ſił q̄ ſūt i eodē loco p̄.c.161.col.4.b.
Utrū illi motᵘ differant ſpecie qui ſiūt per media ꝺ̄ria ſpecie.c.162. col.3.a.
Utrum linea recta ꝛ circularis ſint eiuſdem ſpeciei.c.162. col.3.b.
Utruƺ ad ꝯtinuationē motus requirat vnitas numeralis mobilis.c.164. col.4.b.
Utruƺ motus reglāris ſit vniformis in omni parte.c.166. col.1.a.
Utruƺ motus diuerſi ſm ſpēm uel ſm genus poſſint adinuicem continuari.c.166. col.1.a.
Utrum ꝯtraria ſint in medio.c.168. col.2.a.
Utrum quies ſit violenta.c.171. col.1.a.

¶ Dubia ſexti phiſicorum.

Utrum indiuiſibile additum alicui faciat maius c.172. col.4.a.
Utrum poſſibile ſit mobile moueri per ſpatiū eq̄le.c.174. col.2.b.
Utrū ꝯtinuū cōpōat ex idiſibilibᵘ.c.174.col.3.a.
Utrum in continuo ſit indiuiſibile conſequenter ens alteri idiuiſibili.c.174. col.3.a.
Utrum continuum ſit diuiſibile in ſemper diuiſibilia.c.174. col.3.a.
Utrum magnitudo finita poſſit pertranſiri in tempore infinito.c.182. col.1.a.
Utꝝ ex rōne Ariſto.ſequat φ ꝯ̄ria ꝛ ꝯ̄dictoria in ſūt eidē ſił in iſtāti eodē.c.184. col.2.b.
Utrū poſſe ſit alterū ꝯ̄rioꝝ ieſſe ſił adequate in eodē ſubiecto cū forma media.c.185. col.2.a.
Quid itelligat pƀs p trãſmutabile.c.186.col.2.a.
Utrū oē qđ mutat i tpe pti eſt i termio a q̄: ꝛ partim in termiō ad quem.c.186. col.2.a.
Utꝝ motᵘ diuidat ſƺ diuiſionē tpis.c.188. col.4.a.
Utrum forma ſubſtātialis ſeu terminus generationis ſit diuiſibilis.c.189. col.4.a.
Utrum in motu generationis ſit accipere primuƺ generatum naturaliter.c.192. col.4.a.

¶ Dubia ſeptimi phiſicoꝝ.

Utrū oē qđ mouet ab alio mouet.c.202. col.1.a.
Utrū geſcēte primo oia geſcāt.c.202. col.1.a.
Utrum motus moti ſit minor motu motoris .c.206. col.2.a.
Utrū neceſſe ſit ex mouētibᵘ ꝛ motꝭ infinitis fieri mobile infinitum.c.206. col.4.b.
Utrū ipoſſe ſit φ motᵘ ifinitᵘ ſm q̄ƺtitatē quā hƺt a mobili fiat in tempore finito.c.207. col.1.a.
Utrum in omni motu locali ſint mouens ꝛ motuƺ ſimul.c.209. col.2.b.
Utrū corpus dicitur alterari cū calefit aut infrigidatur.c.210. col.4.b.
Utrū oē alterās ſit ſił cū altato.c.211. col.1.a.
Utrum alterans diſtans ab alterato dicatur alterans.c.211. col.2.b.
Utꝝ ad pfectionē ſit motᵘ uł altatio.c.214.col.1.a
Utrum virtus moralis ſit idiſibilis ſm maiᵘ uel minus.c.214. col.1.a.
Utrū ad reſpectū ſit motus.c.214. col.1.a.
Utrū vitiū ꝯſiſtat in idiuiſibili.c.214. col.1.b.
Utrum inter virtutes ꝛ vitium poſſit eſſe medium.c.214. col.1.b.
Utrum rōnes pbantes φ aia itellectiua nō alterat non vident concludere.c.215. col.2.a.
Utrū ſit inconueniens φ qualitas ſit eq̄lis longitudini uel ſpatio.c.216. col.3.a.
Utrum ubicūq̄ƺ ſit dare maius ꝛ minus ibi ſit dare equale.c.217. col.1.b.
Utrum aer ꝛ aqua ſint comparabiles ſm multuƺ ꝛ paucum.c.218. col.1.a.
Utꝝ ſƺ duplū poſſit fieri cōparatio.c.218.col.1.a.
Utrum illa nomina multum duplum ſint equiuoca.c.218. col.1.b.
Q̄ƺ omne accidens quantūcūq̄ƺ commune hēt ſƀƺ proprium.c.218. col.3.a.
Utruƺ magnitudo recta ꝛ circularis ſint eiuſdem ſpeciei.c.219. col.4.a.
Utrum motus rectus ꝛ circularis ſint adinuiceƺ comparabiles.c.219. col.4.a.

Utrum ad hoc φ aliqua ſint comparabilia requiratur φ ſint eiuſdem ſpeciei.c.219. col.4.a.
Utꝝ genᵘ ſit vniuocū uł equocū.c.219. col.4.a.
Quid requiritur ad hoc φ motᵘ locales ſint eque ueloces.c.221. col.2.b.
Unde accidit motoribus celeſtibus φ vnus moueat uelocius alter tardius.c.222. col.3.a.

¶ Dubia octaui phiſicorum.

Utrum pmus motor ſit eternus a parte ante ꝛ a parte poſt.c.228. col.3.a.
Utꝝ aliqs effectᵘ potuit eē ab eťno.c.230.col.3.b.
Utrum aliqua pars motus ſit ſubito in inſtanti ꝛ in non tempore.c.235. col.1.a.
Utrum corpus quod eſt altera pars animalis moueatur ab anima naturaliter.c.236. col.4.a.
Utrum animal ꝛ corpus animalis moueant eodē motu.c.236. col.4.b.
Utrū aliqđ totū moueat ſe pmo.c.244. col.4.a.
Utrum forme diuerſe ſm ſpecieƺ habeant materias diuerſas ſm ſpeciem.c.246. col.3.b.
Utrum forces ſit cauſa eſſentialis platonis uel accidentalis.c.247. col.2.b.
Utrum a motore moto per accidens poteſt eē motus eternus.c.248. col.2.b.
Utrū celum moueatur ex ſe.c.248. col.4.b.
Utꝝ pmᵘ motor ſit oino imobilis.c.248. col.4.b.
Utrū gñatio pcedit alterationē.c.250. col.4.b.
Utꝝ motᵘ localis ſit pmᵘ motuū.c.251. col.2.b.
Utrum inter omnes motus oppoſitos cadit quies media.c.252. col.1.b.
Utrū ſit aliq̄ res durās p iſtās tm̄.c.252. col.4.b.
Utrum ſequatur motus localis rectus non poteſt eē eternᵘ.igiť motᵘ cōpoſitᵘ ex motu locali recto ꝛ motu circulari non pt eē eternᵘ.c.253.col.2.b.
Utrū motui circulari ſit aliqđ ꝯ̄riū.c.253.col.4.b.
Utrum inter omnes motus reflexos cadat quies media mēſurata inſtāti.c.254. col.4.b.
Ibi nota octo regulas quatuor de permanentibᵘ: ꝛ quatuor de ſucceſſiuis.c.256. col.2.b.
Utꝝ cuiuſlibet corpis ſit pō finita.c.264. col.1.a.
Utrum ſi vtus infinita eſſet in magnitudine finita moueret in inſtanti.c.264. col.1.a.
Utrum ſi vnus motor moueat continue: ꝛ alij motores ſucceſſiue concurrant ꝛ c̄.c.265. col.3.b.
Utꝝ motᵘ pmi celi ſit regularis.c.266. col.1.a.
Utrum illud mouetur uelocius quod eſt ppinquius pmo motori.c.266. col.2.a.

Finitur tabula omnium dubiorum huiᵘ libri.

Regiſtrum.

A	B	C	D	E	F	G
H	I	K	L	M	N	O
P	Q	R	S	T	U	X
Y	Z	AA	BB	CC	DD	EE
FF	GG	HH	II	KK	LL	

Omnes ſūt quaterni exceptis KK ꝛ LL qui ſunt terni.

Quinterni.26.car.4.